

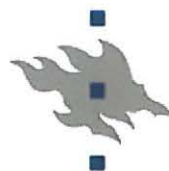
LÄNSI- JA KESKI-UUDENMAAN SAARISTON JA RANNIKKOALUEIDEN INVENTOINTI 2002-2003

TAMMISAARI, HANKO, INKOO, SIUNTIO, KIRKKONUMMI, ESPOO, HELSINKI

^a
HENRIK JANSSON & JAKKO LATIKKA

VÅRT MARITIMA ARV
MERELLINEN PERINTÖMME
OUR MARITIME HERITAGE

HELSINGIN YLIOPISTO
KULTTUURIEN TUTKIMUKSEN LAITOS
ARKEOLOGIA

HRa 30.1.2007

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	s. 3
2. Inventointialue	s. 3
3. Inventoinnin toteutus	s. 4
4. Tuloksia	s. 5
5. Yhteenveto	s. 5

Kohdeluettelo

Kohteet ovat järjestetty kunnittain. Poikkeuksena on kuitenkin Tammisaari, jossa alue joka kuului Tenholan pitäjään ennen sen yhdistämistä vuonna 1991 Tammisaareen on erotettu. Viimeisenä jokaisessa kunnassa on ne kohteet, jossa on tehty täsmäinventointia.

Hanko	s. 6
Tenhola	s. 18
Tammisaari	s. 166
Inkoo	s. 338
Siuntio	s. 505 (+ 573-4)
Kirkkonummi	s. 554
Espoo	s. 614
Helsinki	s. 670

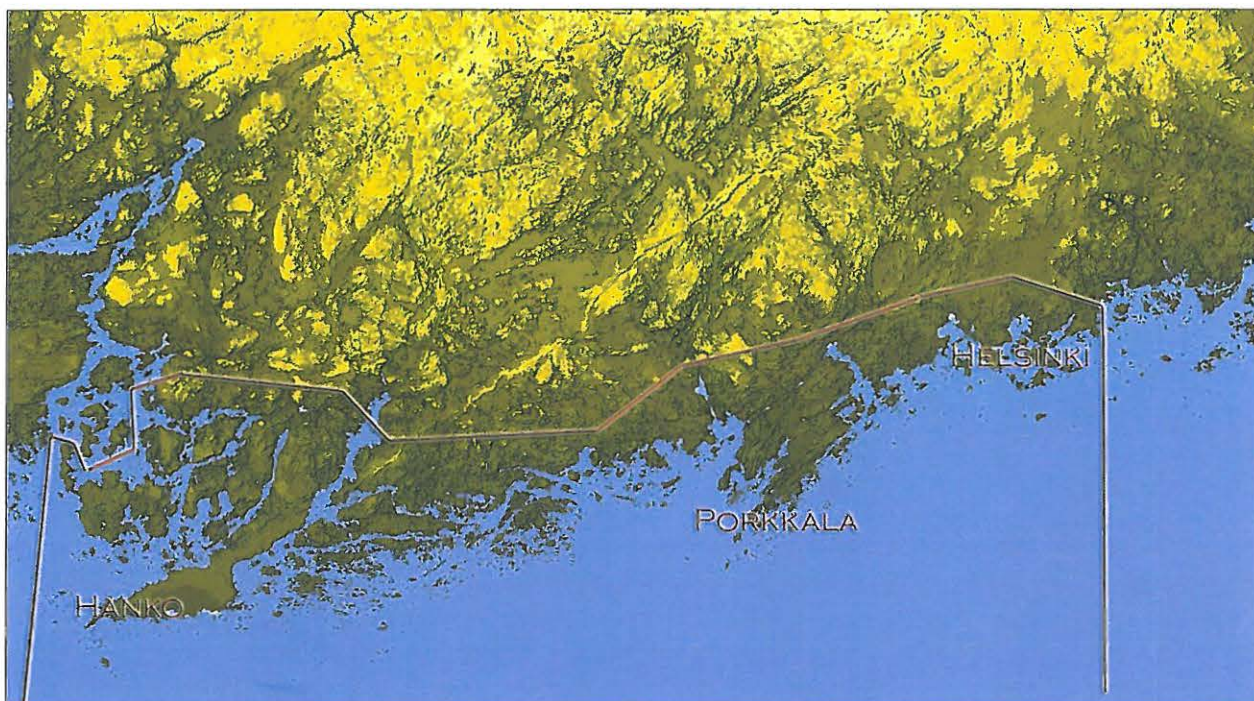
1. Johdanto

Merellinen Perintömme hanke inventoi Länsi- ja Keski-Uudenmaan saaristoa ja rannikkoa vuosina 2002-2003. Inventointi tehtiin pääosin EU LEADER+ rahoitetussa hankkeessa, jonka päämääränä oli inventoinnin lisäksi popularisoida arkeologiaa ja sen rinnakkaistiedettä suurelle yleisölle. Hankkeen isäntänä oli Helsingin yliopiston Kulttuurien tutkimuksen laitos, arkeologian oppiaine. Hankkeen aikana tehdyt inventoinnit ja tutkimukset olivat avoinna yleisölle ja sen aikana järjestettiin monenlaisia tapahtumia yhteistyökumppaneiden kanssa. Inventoinnin lopullinen tavoite ja lähtökohta oli kuitenkin tuottaa aineistoa yleistajuiseen multimediajulkaisuun, joka julkaistiin keväällä 2005 Cd-rom muodossa. Tätä varten päätettiin hankkeen alussa keskittyä ennestään inventoimattomiin alueisiin sekä tarkastaa sellaisia kohteita, joista muinaisjäännösrekisterissä oli puutteelliset tiedot.

Inventoinnin tieteellinen tavoite oli tehdä peruskartoitus alueella, jotta koko alueen inventointitilanne olisi yhdenmukainen. Tämän lisäksi keskityttiin erityisesti paikallistamaan keskiaikaisia kyläontteja, jotta voisimme löytää tulevia tutkimuskohteita ja lisätä ymmärrystämme alueen asutushistoriaa kohtaan.

2. Inventointialue

Tutkimusalue ulottui Tammisaaren ja Hangon kunnista Helsinkiin. Pohjois-eteläsuunnassa työt rajoittuvat rannikko- ja saaristoalueille niin, että seurattiin sitä mantereen rantaviivaa, joka oli ollut noin 500-600 j.Kr. Tämä tarkoitti käytännössä, että joillakin alueilla inventointi rajoittui nykyiselle rannikolle (esim. Tenhola suurimmaksi osaksi) kun taas muualla inventointiin jopa yli kymmenen kilometriä nykyiseltä rannikolta (esim. Snappertuna Tammisaarella).

Kuva 1: Tutkimusalueen suurpiirteinen rajaus

Luonnonolosuhteiltaan alue vaihtelee mantereesta avomeren partaalla oleviin ulkosaariston kasvillisuustyyppeihin. Pohjoisimpana, pitkien lahtien varrella ja pohjukoidissa, aluetta dominoi metsä- ja maatalousmaisema. Erityisesti lahden pohjukoiden ja merestä nousseiden alueiden savimaat ovat nykyään peltoviljelyn käytössä. Aiemmin historiallisella maalla maankäyttö on ollut paljon rajoittuneempaa ja peltoviljely näyttää keskittyneen historiallisten tietojen ja karttojen perusteella ylemmäksi hiekkaperäisille kuivuneiden merenlahtien reunojen rinteille. Osa tästä alueesta on hyvin kallioista, ja jos sedimenttikerroksia löytyy, niin nämä koostuvat lähinnä karkeasta moreenimaasta. Poikkeuksena on Hankoniemi, joka osana Salpausselkää työntyy pitkänä niemena mereen. Sen eteläosa on suurimmaksi osaksi hiesua ja hiekkaa, mistä johtuen eteläkärjeltä löytyy dyynimuodostumia. Hankoniemien kärki on kasvillisuudeltaan suhteellisen

ulkosaaristomainen siellä missä se on säilynyt kaupungin laajentumiselta. Porkkalanniemi on toinen pitkään etelään työntyvä niemeke, joka on kuitenkin huomattavasti kallioisempi ja karumpi.

Mantereen edustalla suurimmalla osalla tutkimusaluetta levittäytyy sokkeloinen ja suojaista saaristo. Aivan mantereen lähistöllä tämä koostuu suhteellisen isoista saarista, jotka voivat pinta-alaltaan olla jopa joitakin neliökilometrejä. Näissä saarissa maaperä on mahdollistanut pienimuotoisen maanviljelyn ja kasvillisuus on samanlaista kuin mantereella. Isojen saarien tuntumassa on useita pieniä saaria suhteellisen tiheästi toisiinsa nähden, ja siten tämä kokonaisuus muodostavat labyrinttimäisen saariston suojaisine ja kapeine salmineen. Poikkeuksena tästä on Hankoniemen eteläosa, Inkoon itäinen saaristo sekä Siuntion, Kirkkonummen, Espoon ja Helsingin saaristo, joista ei tämältyypistä sisäsaaristoa oikeastaan löydy. Näillä alueilla saaristo muuttuu hyvin nopeasti avonaiseksi ulkosaaristosta ja mantereen lähistöllä on ainoastaan joitakin isompia tai keskikokoisia saaria. Kasvillisuus ja sedimenttikerrokset ovat näillä alueilla hyvin paljon ohuempia.

Tutkimusalueen länsiosassa, poikkeuksena Hankoniemen eteläpuoli, sisäsaaristo muuttuu vähitellen pienemmäksi ja avautuu kunnes saavuttaa ulkosaaristorajan. Mitään ekologisten määritysten mukaista varsinaista keskisaaristovyöhykettä ei löydy. Ulkosaaristo muodostaa suhteellisen kapean (1-3 km) vyöhykkeen alueen eteläosassa. Tätä aluetta dominoivat kallioiset saaret, joissa kasvaa matalaa kasvillisuutta joskus hajanaisesti ja joskus saarien keskellä tiheänä kasvustona. Tämän vyöhykkeen eteläpuolella on avomerialue, josta löytyy vain yksittäisiä suurimmaksi osaksi kasvillisuudeltaan hyvin köyhiä luotoja.

Topografialtaan alue on vaihtelevaa. Erityisesti Tenholan, Bromarvin ja Tammisaaren saaristo on paikoitellen korkeaa ja jyrkkää.

3. Inventoinnin toteutus

Inventointi jaettiin kahteen osaan: perusinventointiin ja intensiiviseen täsmäinventointiin. Perusinventoinnissa käytiin läpi inventoimaton maasto, rekisteröiden kaikki vastaan tulevat kohteet, jotka olivat kiinnostavia hankkeelle. Tämä tarkoitti sitä, että dokumentoitiin kaikki kohteet kivikaudesta historialliseen aikaan valikoiden kuitenkin niin, että esimerkiksi suurissa määrissä esiintyneet torpan paikat jätettiin pois. Joissakin poikkeustapauksissa myös näitä kuitenkin dokumentoitiin. Koska hankkeen painopiste oli rautakaudessa ja keskiajassa, oli uusien kohteiden etsinnässä painopiste näissä. Uusien kohteiden löytämiseksi kerättiin tietoja kirjallisuudesta, arkistoista ja Museovirastosta. Tämän lisäksi pyrittiin rekonstruoidaan eri rantaviivat ja analysoidaan topografisia piirteitä. Tässä osiossa käytiin myös läpi johdannossa mainitut tunnetut kohteet, joista oli puutteelliset tiedot tai paikkatieto ei näyttänyt täsmäävän muinaisjäännösrekisteriin, jotta ne olisi mahdollista julkaista Cd:lle tullessa karttahaussa.

Täsmäinventoinnissa keskityttiin uusien kohteiden löytämiseen painopisteenä keskiaika ja rautakausi. Menetelmänä käytettiin historiallisten tietojen paikallistamista ja viemistä paikkatietojärjestelmään, tunnettujen muinaisjäännösten paikallistamista, suullisten ja kirjallisten tiedonantojen paikallistamista sekä topografian ja rantaviivan analysointia. Tätä varten tehtiin kylätietokanta, johon on viety tähän päivään mennessä 1157 keskiaikaista kylää, joista 813 on paikallistettu nykykartalle. Paikallistamisessa on käytetty laajempien karttojen lisäksi myös geometrisiä suurimittaisia karttoja painottaen erityisesti ennen isojakoa tehtyä kartta-aineistoa. Inventoinnin suunnittelua helpottamaan kylien paikantamistarkkuus kategorioitiin neljään luokkaan ja myös kylien tutkimuskiinnostus yhtä moneen luokkaan. Jos keskiaikainen kylä kuuluu varhaisimpiin kyliin (lähteenä mahdolliset muinaisjäännökset, verolähteet, paikannimistö, keskiaikaiset maininnat), se on autioitunut varhain ja se on siitä lähtien säilynyt suurimmaksi osaksi autiona sekä se on vielä paikallistettavissa suhteellisen tarkkaan, kuuluu kohde ensimmäiseen luokkaan eli erityisen kiinnostava.

Täsmäinventoinnissa pyrittiin rajaamaan tutkittavat alueet mahdollisimman pieniksi ennen maastovaihetta. Tämä siksi, että tiedossa oli keskiaikaisten ja varhaisempien asuinpaikkojen diagnostisten löytöjen niukkuus ja alueellinen rajautuminen pienelle alalle. Itse maastotyö, alustavan maastokäynnin jälkeen, tehtiin lähinnä kävelemällä peltoja ja koekuoppia kaivamalla. Joillakin kohteilla Orslandetilla on myös kokeiltu fosfaattianalyysiä.

Inventointeja tehtiin vuonna 2002 yhteensä noin seitsemän kuukautta ja vuonna 2003 yhteensä noin neljä kuukautta. Työhön osallistui useita henkilöitä ja heidän kaikkien luetteleminen tässä ei ole tarkoituksenmukaista. Osa inventoinnista tehtiin hankkeen oman henkilökunnan voimin, joka yhteensä oli kahden vuoden aikana kahdeksan henkilöä. Snappertunan osalta inventointi toteutettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen kanssa kenttätutkimuskurssin muodossa. Molempina vuosina

inventointiin osallistui opiskelijoita ja henkilökuntaa oppiaineesta. Tämän yhteydessä tehtiin myös täsmäinventointia ja kartoitusta Raseborgin linnan ympäristössä Sirkka-Liisa Seppälän johdolla. Tämä kiinnostava hanke, joka pääsi hyvään alkuun, ei ole valitettavasti vielä saanut jatkoa.

4. Tuloksia

Inventoinnissa on dokumentoitu 376 kohdetta, joista osa on uusia löytöjä ja osa jo ennestään tunnettuja. Uusista esihistoriallisista löydöistä suurin osa on hautaraunioita. Näitä löytyy mantereelta ja ulkosaaristoa myöten. Saaristossa hautaraunioiden ajoitus ulottuu pronssikaudelta rautakaudelle. Esihistoriallisista kohteista löytyy kuitenkin myös yksi kivikautinen/varhaismetallikautinen asuinpaikka, joka on mielenkiintoinen sijaintinsa vuoksi. Esihistoriallisella ajalla se on sijainnut aivan avomerialueen rajalla. Tämä eroaa alueen muista asuinpaikoista, jotka ovat olleet sisäsaaristossa tai mantereella ja siksi kyseinen asuinpaikka voi tulevaisuudessa olla tärkeä tutkimuskohde, jos esimerkiksi halutaan tutkia alueen resurssihyödyntämistä ja asutusjärjestelmää kivikaudella tai varhaismetallikaudella. Toinen mielenkiintoinen tulos on se, että useita irtolöytökohteita on voitu tutkia intensiivisesti. Useimmissa tapauksissa rautakautisilta löytökohteilta ei ole löytynyt mitään kiinteään muinaisjäännykseen viittaavaa.

Historiallisen ajan kohteista uudet löydöt vaihtelevat keskiaikaisista asuinpaikoista kiviuneihin ja kivilouhoksiin. Erityisesti voidaan mainita saariston hautausmaat ja jotkut kylätontit, jotka osoittautuivat erityisen mielenkiintoisiksi. Myös joitakin ennestään tuntemattomia yöpymissuojia on dokumentoitu. Yhteenvedon voidaan sanoa, että historiallisena aikana saariston maankäyttö on ulottunut avomerivyöhykkeelle asti, ja tämä on jättänyt maastoon jälkensä.

Yksi inventoinnin haasteista oli ennakkotapausten puuttuminen. Koska systemaattista inventointia kylätonteista, puhumattakaan saaristomaisemassa, ei oltu aikaisemmin tehty, piti hankkeen alussa rakentaa kriteereitä paikoille joita aiottiin tutkia. Kriteerejä ei pystytty testaamaan ennen inventointia ja siksi ne elivät kaiken aikaa. Lopputuloksena voidaan sanoa, että vasta Merellisen Perintömme hankkeen loputtua alkoi olla ymmärrystä mistä ja miten näitä kohteita kannattaa etsiä. Sen jälkeen on myös löytämisprosentti suhteessa tutkittuihin kohteisiin noussut moninkertaisesti.

5. Yhteenveto

Merellinen Perintömme -hanke oli erittäin intensiivinen ja lyhytaikainen hanke. Sen aikana piti saada paljon tuloksia, mutta aikapula oli suuri. Tämä on yleinen ongelma hankkeissa, mutta varsinkin tässä se tuntui konkreettisesti siinä, että alue ja työ oli aivan valtava urakka. Perusinventointi toteutui kohtalaisesti, vaikka parannuksia olisi monessa asiassa voinut tehdä. Täsmäinventointi jäi enemmän opintoprosessiksi, mutta joitakin mielenkiintoisia tuloksia siitäkin saatiin. Henkilökunnalle työ oli kuitenkin valtava urakka ja kaikki osallistuneet tekivät työnsä erittäin motivoituneesti ja ammattimaisesti. Haluan vielä kiittää joitakin erityisesti (katso alla), mutta tämän lisäksi oli hankkeella valtava apua monesta suunnasta ja kaikille heille sanon yhteisesti: KIITOS!

Helsinki 14.11.2006

Henrik Jansson, FM,
Merellinen Perintömme hankkeen koordinaattori

Erityisen suuri KIITOS kaikesta avusta seuraaville henkilöille (jotka ovat vain osa kiitoksia ansaitsevista):

Latikka, Jaakko
Mikkola, Erko
Haggrén Georg
Siiriäinen, Ari (†)
Seppälä, Sirkka-Liisa
Lavento, Mika
Halinen, Petri
Viitanen, Eeva-Maria
Zilliacus, Kurt
Kepsu, Saulo

Örnmark, Michaela
Hämäläinen, Heini
Pertola, Wesa
Miettinen, Arto
Hyvärinen, Hannu
Hakanpää, Päivi
Alenius, Teija
Lehtinen, Anna
Pesonen, Esko
Westerdahl, Christer

Edgren, Torsten
Tuovinen, Tapani
Baarman, Göran
Drake, Knut
Halli, Tarja
Heikkinen, Markku
Sjöstrand, Peter

HANKO

Kohdenimi	Prästön	78 09 0001	N 6652849
Alue	Bengtsår		E 3282192
Kunta	Hanko		Z 15 m

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Prästön sijaitsee Bromarvin saariston S osassa, Gloppet ja Basafjärden nimisten selänteiden välissä. Saaren kasvillisuus on luonteeltaan mannermaista, mutta suuria osia saaren N osaa on avokallioaluetta. Alueella onkin useita laajoja luonnonmuodostumaa tai nk. pirunpeltoa.

Kohde sijaitsee saaren NW osassa laajan avokallioalueen E puolella. Alue on osittain avokalliota ja osittain soista ryteikköä. Itse rökkiö sijaitsee keskellä topografialtaan laakeaa aluetta, oittain kalliolla ja osittain pirunpellolla. Se erottuu muodoltaan alueella olevista luonnonmuodostumista ja tulkittiin inventoinnin aikana selväksi kiviröykkiöksi. Se on rakennettu luonnon muovaamista ja samankokoisista, pyöreistä kivistä. Muodoltaan se on soikea pituusakselilla, joka kulkee NW-SE suunnassa. Sen mitat ovat:
NW-SE = 4,60 m
NE-SW = 3,10 m
Korkeus = 0,60 m
Kivien halkaisija = 0,10-0,20 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiön luonne tai funktio jäi inventoinnin aikana epäselväksi. Hautaröykkiöksi sen sijainti on epätavallinen eikä se ole juurikaan minkään kasvillisuuden peittämä. Kyseessä voi olla kivirakenne, joka tehtiin toisen maailmansodan aikaan nk. Hangon rintamalla.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Prästön
KUNTA	Hanko
ALUE	Bengtsår
P	6652849
I	3282192

Kohdenimi	Storlandet	1000 00 9157	N 6639741
Alue	Tvärminne		E 3289063
Kunta	Hanko		Z 0-17,5 m

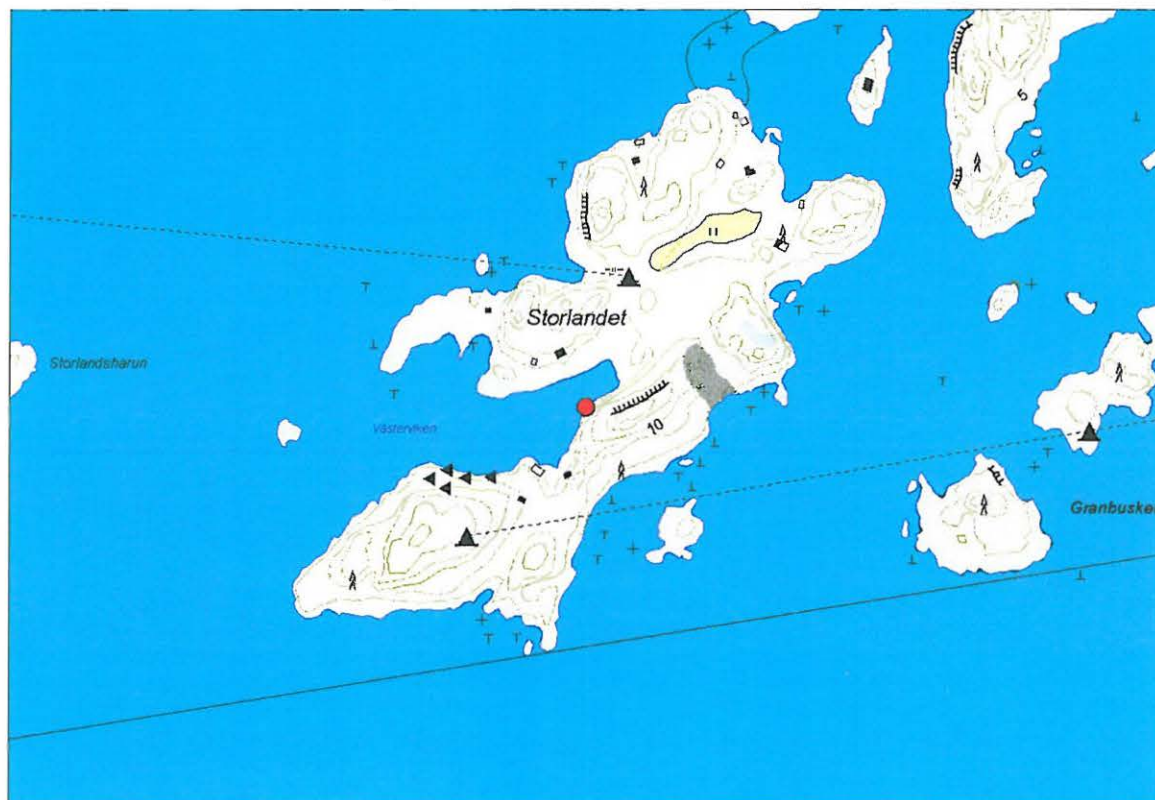
Mj-tyyppi	Puolustusvarustus	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Saaressa on useita II maailmansodan aikaisia linnoituslaitteita ja ampumapesäkkeitä, suurin osa tykkiasemia ja kk-pesiä. Suurimmat keskittymät ovat saaren koillisosan korkeimmalla kohdalla sekä luoteisosassa sijaitsevan kallioharjanteen päällä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Storlandet
KUNTA	Hanko
ALUE	Tvärminne
P	6639741
I	3289063

Kohdenimi	Esplanaden 2	1000009145	N	6646252	6641821
Alue	Hanko		E	3312150	3272054
Kunta	Hanko		Z	5-10 m	

Mj-tyyppi	Löytöpaikka	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

Esplanadenin päässä sijaitsevan talon puutarhasta on löytynyt nuoremmalle rautakaudelle ajoittuva keihäänkärki vuonna 1958 0,3-0,4 m syvyydestä. Keihäänkärki sijaitsee nykyään Hangon museossa, mihin se on jäänyt löytämisensä jälkeen. Alue on sijainnut rautakaudella Hangon niemen SW kärjessä matalalla hiekkaisella harjulla, joka on jatkanut kohti nykyistä Tulluddenia hiekkasärkkänä. Nykyään kohde sijaitsee suljetun teollisuusalueen ja sinne johtavan rautatien tuntumassa.

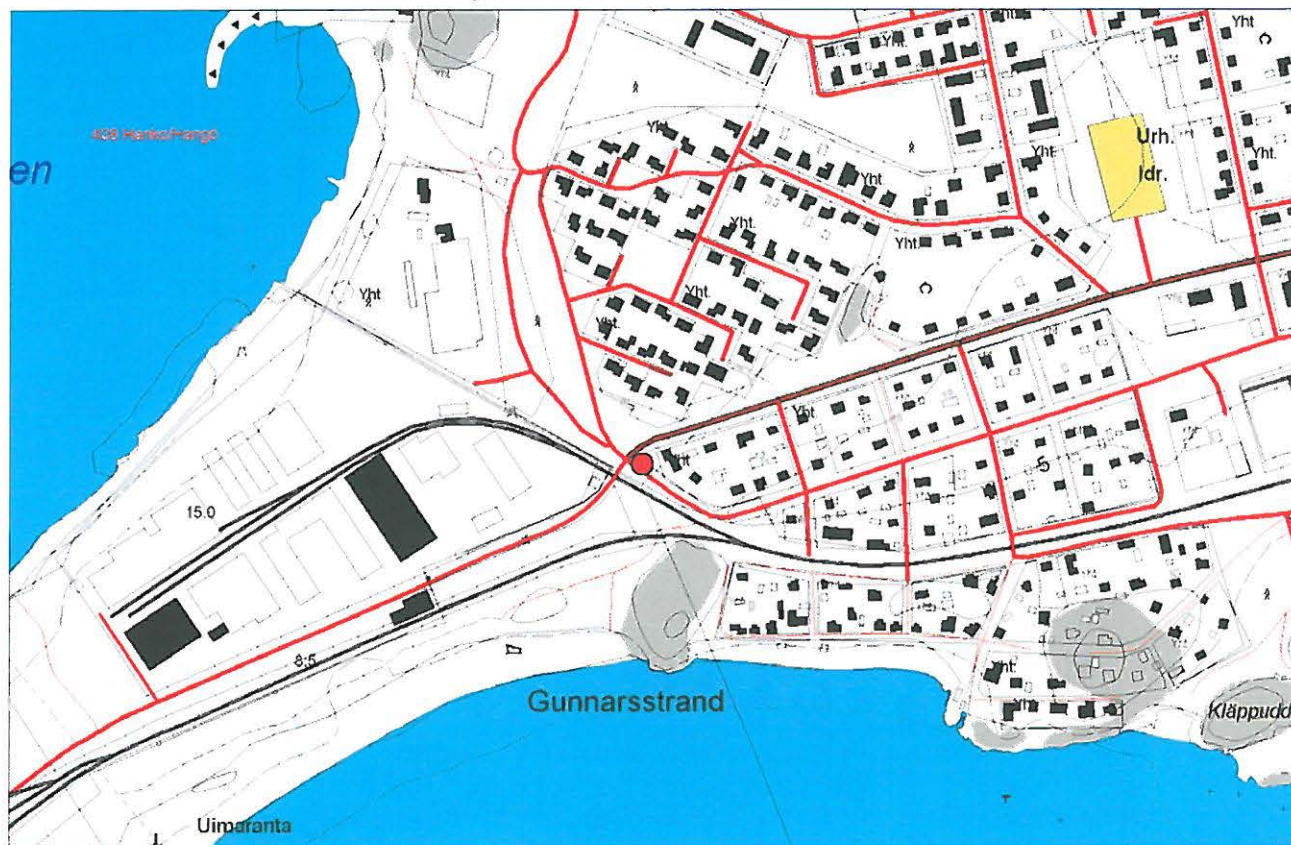
Löytöpaikka on todennäköisesti tuhoutunut maankäytön ja talon laajennuksen johdosta, mutta pihan, Esplanadenin ja sen poikkikadun väliin on säilynyt metsäinen kolmio. Se tarkastettiin koekuoppia kaivamalla koska alue oli mahdollisesti säilynyt ilman uudempaa maankäytön vaikutusta.

Paikan maannos olikin säilynyt ja koostui hyvin hienosta vaaleankeltaisesta hiekasta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mitään muinaisjäännökseen viittaavaa ei löytynyt.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Esplanaden 2
KUNTA	Hanko
ALUE	Hanko
P	6646252
I	3312150

Kohdenimi	Bengtsår	128500 9176	N 6650834
Alue	Bengtsår		E 3282581
Kunta	Hanko		Z 5-10

Mj-tyyppi	Asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	Historiallinen aika	

Kuvaus

Bengtsårin saari sijaitsee Hankoniemen pohjoispuolella. Se on suhteellisen isokokoinen saari, 3,2 km N-S x 1,5 km leveimillään E-W, jota erottaa mantereesta noin 700 m leveäs salmi. Saari on kasvillisuudeltaan mannermainen ja puustoa dominoi korkea havupuumetsä. Joillakin rantaalueilla kasvillisuus on tiheää lehtomaista lehtiumetsää. Saaren N-S suunnassa oleva keskiosa on kapea koska molemmilta puolilta siihen työntyy suojaisat lahdet, idässä Österviken ja lännessä Bredviken.

Tästä pohjoiseen sijaitsee Gammelbyviken, jonka pohjukassa inventointi suoritettiin.

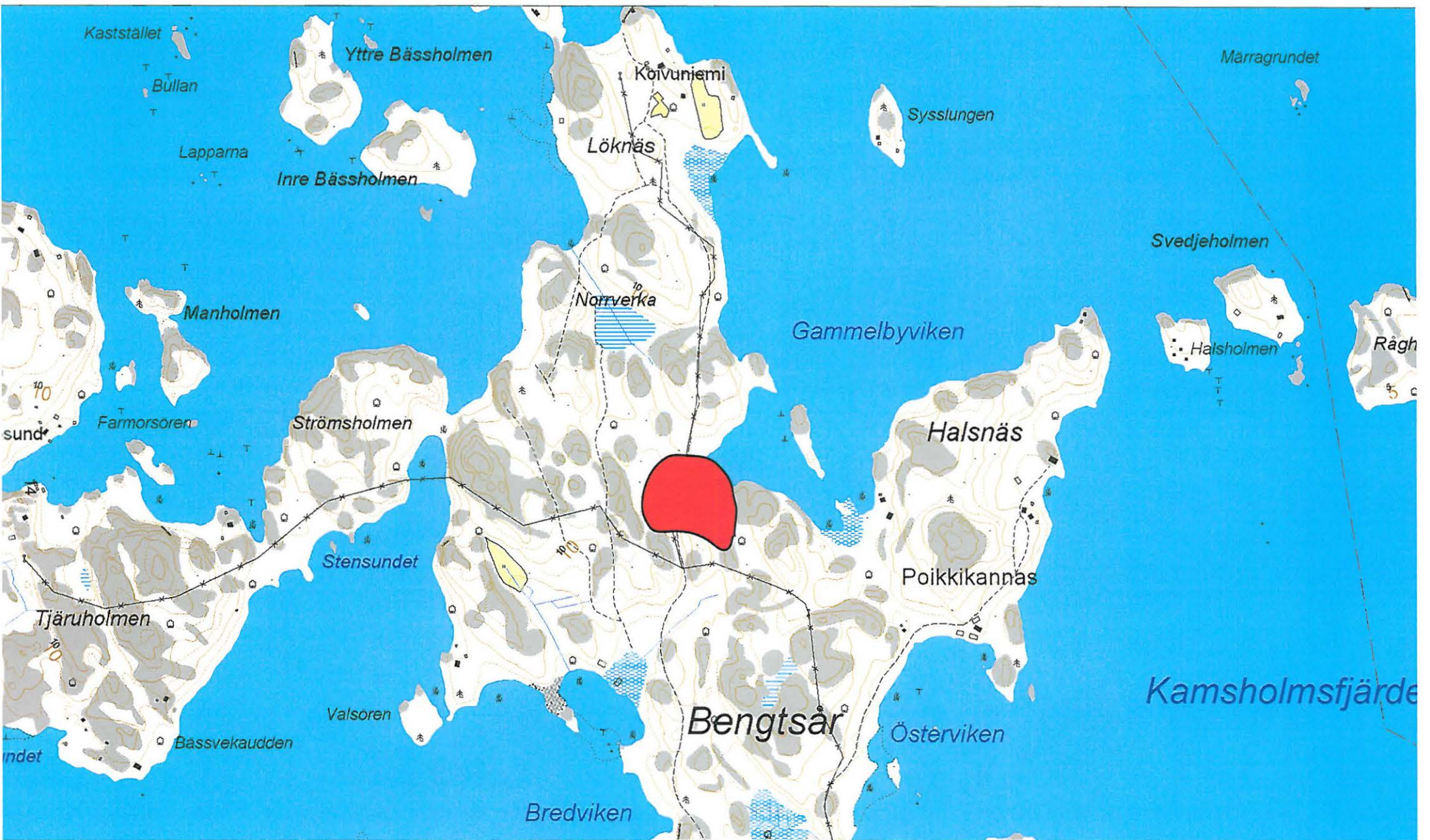
Bengtsårilla on sijainnut ainakin jo keskiajalla asutus. Ensimmäiset maininnat historiallisissa lähteissä on vuodelta 1549. Bengtsårin kylässä tapahtuu kuitenkin jo hyvin varhain autoitumista ja siksi alueella tehtiin parin päivän aikana inventointia lähinnä kaivamalla koekuoppia.

Alueelle kaivettiin 10 koekuoppaa sen jälkeen kun se oli alustavasti käyty läpi. Kaikki kuopat olivat löydöttömiä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

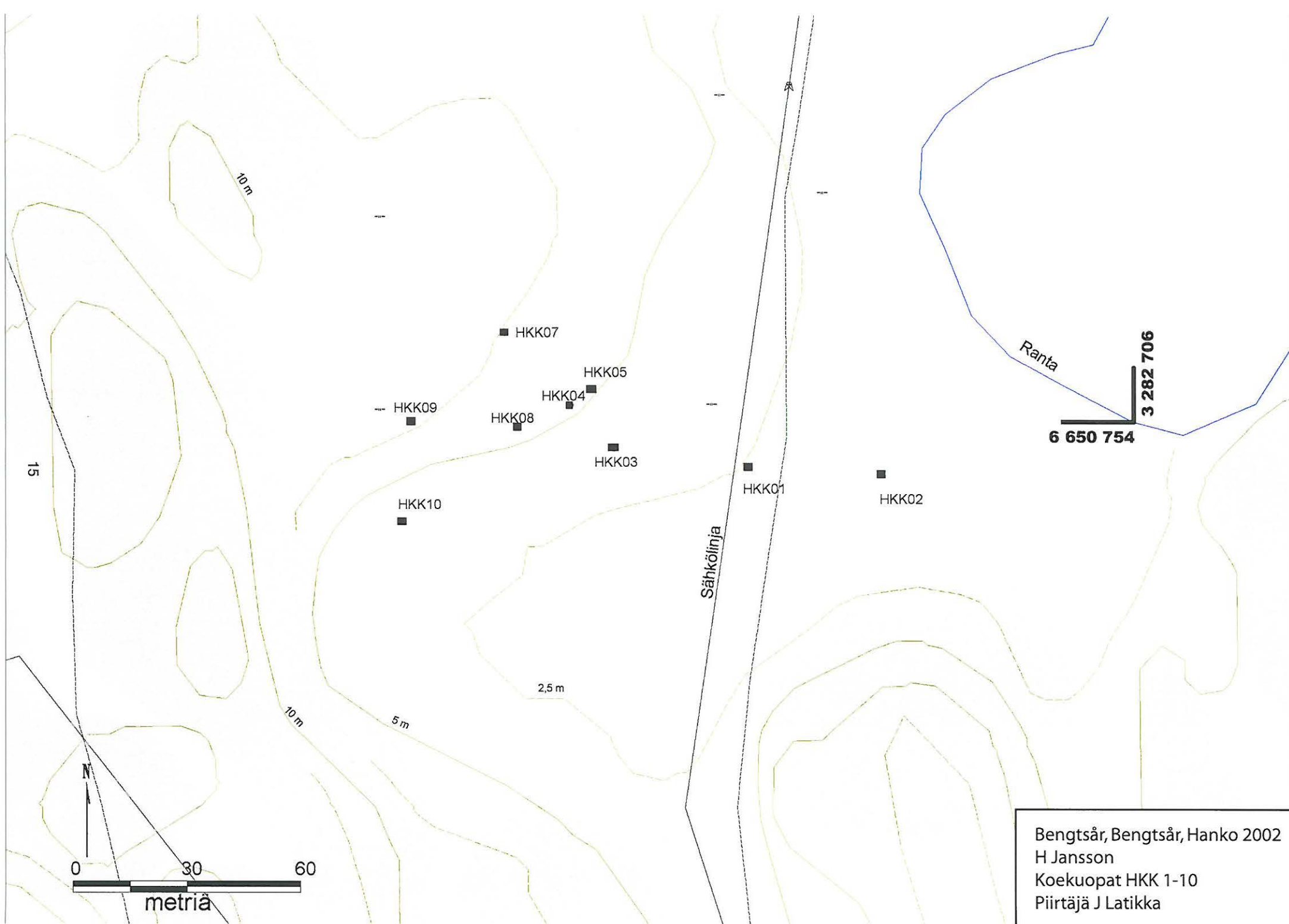
Potentiaalinen alue on todella laaja eikä inventoinnin aikana ehditty kuin tutkia pieni osa sitä. Maastossa näkyi selkeitä ihmistoiminnan jäänteitä kuten metsittyneitä peltolaikioita jne, mutta asuinpaikka tai kylätontti jäi löytymättä.

Bengtsår, Bengtsår, Hanko 2002
H Jansson
Tutkimusalue
MK 1:5 000
Piirtäjä H Jansson

Kohdenimi	Urheilukenttä <i>78045001</i>	N 6642297
Alue	Hanko	E 3275693
Kunta	Hanko	Z
Mj-tyyppi	Irtolöytöpaikka	Löydöt
Ajoitus	Rautakausi	

Kuvaus

Hangon urheilukenttä sijaitsee Hangon keskustasta joitakin kilometriä itään kohti Täktomin kylää. Alue on tasaista teollisuus aluetta, jonka säilyneissä metsäalueissa kasvaa havupuumetsää, jota dominoi männyt.

Urheilukentän 100 m lähtöpaikalta löysi Arne Flinck vuonna 1932 neljä arabialaista hopearahaa (KM 9632: 1-4) tehdessään maanmuokkausta uutta urheilukenttää varten. Rahat ovat kaikki lyöty muutaman vuoden sisään nykyisen Irakin alueella. Kaksi vanhinta rahaa ajoittuvat 859/860 j.Kr. kun loput ajoittuvat vuosille 863/864 j.Ke. ja 864/865 j.Kr.

Koska löytöpaikan pohjoispuolella on säilynyt pieni metsikkö päätettiin testata koekuopilla onko siinä säilyneitä maannoksia ja löytyykö alueita lisäviitteitä löydön luonteesta.

Alueelle kaivettiin seitsemän koekuoppaa. Useimmissa maannos oli ehjä, mutta löytöjä tuli ainoastaan pintaturpeesta. Löytöaineisto tästä koostui lasimassasta ja muusta paikalla olleen lasitehtaan jäännöksistä sekä sota-ajan materiaalia. Mitään vanhempaa aineistoa ei löytynyt eikä alla olevassa hiekkakerroksessa ollut mitään merkkejä ihmistoiminnasta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Tutkimusten perusteella on todennäköistä, että Urheilukentän löytöön ei liity muuta ihmistoimintaa tai kiinteää muinaisjäännöstä.

TENHOLA

Kohdenimi	Nybacka E	1000 00 01-93	N 6658457
Alue	Krokby		E 3292395
Kunta	Tammisaari		Z 20

Mj-tyyppi	Kivirakenne	red. m.	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä		

Kuvaus

Ison avokalliokukkulan koilliskulmassa notkelmassa sijaitsee matala kiveys, jonka luonne tai ajoitus ei pystytty määrittelemään inventoinnin aikana.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Hemträsket NE	100000 9170	N 6658393
Alue	Smedsede		E 3292252
Kunta	Tammisaari		Z 20
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen		

Kuvaus

Kohde sijaitsee laajemman avokallioalueen W reunassa luontaisella terassin yläosassa. Kohteesta noin 15 kohti SW kallio putoaa jyrkästi noin 2-3 m. Alueen kasvillisuus on havupuultaista ja aluskasvillisuus on lähinnä heinää ja sammalta. Näkymä paikalta avautuu kohti W ja SW.

Muodoltaan röykkiö on pyöreä ja matala. Röykkiön mitat ovat 7,3 (N-S) x 7,0 x 0,5 m. Keskellä röykkiötä on matala kraateri, halkaisijaltaan 2 m, syvyys 0,2 m.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on hautaraunio, joka voidaan sijaintinsa ja luonteensa perusteella ajoittaa pronssikaudelle.

Kohdenimi	Hemträsket E	1000 60 2150	N 6658221
Alue	Smedsede		E 3292309
Kunta	Tammisaari		Z 20-22,5

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee avokalliolla kahden kallionyppylän välisellä tasanteella. Paikalta avautuu edelleen näkymät kohti NW ja SE. Kohti SE kallio laskee loivasti ja alue on tiheään metsän peittämä. Noin 6 m röykkiön reunasta kohti NW kallio laskee jyrkästi. Jyrkänteellä ja sen juurella on runsaasti saman kokoisia kiviä, jotka ovat todennäköisesti peräisin röykkiöstä tai toisesta samanlaisesta, jotka on purettu ja heitetty alarinteeseen.

Muodoltaan röykkiö on pyöreä (halk. 5,0 m), mutta se on pahoin hajoitettu. Alun perin se on voinut olla pitkulainen (W-E -akselilla röykkiön korkeus 0,6 m; sekä pohjois- että etelävyöhykkeet matalia). Kivien keskikoko on 20-60 cm.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on hautaraunio, joka voidaan luonteensa ja sijaintinsa vuoksi ajoittaa pronssikaudelle.

Kohdenimi	Nybacka	835 01 0019	N 6658475
Alue	Krokby		E 3292061
Kunta	Tammisaari		Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Krokbyn kylässä, Levisträsketin NE puolella lammen rannasta noin 240 metriä. Nybackan tilan päärakennukseen on matkaa noin 50 metriä. Alue on avokalliomöki, jonka laella kohde sijaitsee. Kasvillisuus on a vointa, mutta mäen ympärillä kasvaa havupuita. Kohde sijaitsee Krokbyn ja Smedseden kylien rajalla. Kohteen SW-reunan läheisyydessä kallio putoaa jyrkästi ja nykyäänkin muinaiseen salmeen avautuu näkymä.

Röykkiö on rakennettu kalliopohjalle. Se on mylhemmin osittain hajotettu ja muodoltaan se on nykyään lähinnä pitkänomainen. Röykkiön mitat ovat 8 (N-S) x 4,5 metriä ja korkeutta sillä on 0,7 metriä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on hautaraunio, joka sijainniltaan ja luonteeltaan voidaan ajoittaa pronssikaudelle.

Kohdenimi	Dansanberget	835 01 0020	N 6658750
Alue	Krokby		E 3292194
Kunta	Tammisaari		Z 17

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee noin 360 metriä Levisträsketistä itäkoilliseen, peltojen väliin jäävän "Dansanberget"-nimisen kallioisen kannaksen korkeimmalla kohdalla. Kallio laskee enemmän itään ja länteen, joten em. suuntiin parhaimmat näkymät. Se sijaitsee Nybackan tilan päärakennuksesta noin 320 metriä pohjoiskoilliseen.

Pohjoisempi röykkiö on kalliopohjalla. Se on osittain hajotettu, kiviä on heitetty alas kalliolta. Röykkiö on pitkänomainen ja mitat ovat 8 x 5,5 x 1 metriä.

Toinen röykkiö sijaitsee edellä kuvaillusta noin 25 metriä luoteeseen. Se on myös kalliopohjainen ja sen keskellä on kraatteri (halkaisija. 3 m). Röykkiö on pyöreä ja sen halkaisija on 8 m, korkeutta sillä on 1,2 metriä. Rakenteen kivien koko on 0,1-1 m.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on hautarauniot, jotka ajoittuvat sijaintinsa ja luonteensa perusteella pronssikaudelle.

Kohdenimi	Dansanberget C	1000 00 9151	N 6658821
Alue	Krokby		E 3292127
Kunta	Tammisaari		Z 15

Mj-tyyppi	Kivirakenne	maailman	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä		

Kuvaus

Kohde sijaitsee Levisträsketistä noin 150 m kohti E avokallioalueen N reunalla. Alueella maa viettää kohti NW, mutta kohde sijaitsee pienellä luontaisella terassilla. Lähimpään peltoon on matkaa noin 70 m. Puusto on alueella havupuuvältaista ja aluskasvillisuus varvikkoa sekä heinää. Kohde on paksun sammalpeitteen peittämä.

Röykkiö on matala, mahdollisesti kulmikas muodoiltaan. Mitoiltaan se on 3,9 (N-S) x 3,2 x 0,4 m. Kivien keskikoko on 20-50 cm. Röykkiössä ei havaittu rakenteita.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiö voi olla mahdollinen luonnonmuodostelma, mutta sen sijainti ja luonne viittaa enemmän ihmisen tekemään rakenteeseen. Kohde vaatii lisätutkimuksia ennen kuin sen luonne voidaan varmistaa.

Kohdenimi	Levisträsket SE	1000 6658362	N 6658362
Alue	Smedsede		E 3291948
Kunta	Tammisaari		Z 5-7,5

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö?	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen?	

Kuvaus

Kohde sijaitsee kalliomäen SE päässä luonnollisella terassimuodostelmalla, joka aukeaa kohti E. Kohde on rakennettu noin metrin korkuisen kalliojyrkänteeseen reunalle. Alueen kasvillisuus koostuu kuusista ja tiheästä heinikosta, joka vaikeutti havaintojen tekemistä. Matkaa lähimpään peltoon on noin 30 m kohti S.

Paksun kasvillisuuspeitteen vuoksi röykkiön muoto oli vaikea arvioida, mutta mahdollisesti se on suorakulmainen. Sen mitat ovat 5,0 (N-S) x 4,7 x 0,4 m. Röykkiö koostuu luonnon muovaamista pyristyneistä kivistä, joiden halkaisija oli keskimäärin 20-60 cm.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen tarkempi luonne ja ajoitus jäi epäselväksi. Kyseessä voi olla esihistoriallinen hautarauni, jolloin se parhaiten ajoittuisi rautakaudella sekä sijainniltaan että rakenteeltaan. Toisaalta sijainti peltojen lähellä aiheuttaa sen, että mahdollisen peltoröykkiön mahdollisuutta ei voi sulkea pois.

Kohdenimi	Levisträsket SSE	1000 00 9153	N 6658307
Alue	Smedsede		E 3291783
Kunta	Tammisaari		Z 20

Mj-tyyppi	Maakuoppa	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kuoppa on kaivettu Itäkaakkoon viettävällä rinteeseen. Se sijaitsee noin 15 m pellostä, sen halkaisija on halk. 2 m ja syvyys 0,6 m.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kuopan funktio ja ajoitus tuntematon

Kohdenimi	Levisträsket S	835 01 0010	N 6658369
Alue	Smedsede		E 3291766
Kunta	Tammisaari		Z 15
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen		

Kuvaus

Kohde sijaitsee avohakkuun E-reunassa kallioulukkeella, joka työntyy kohti Levisträsketiä NW suuntaan.. Alueen kasvillisuus koostuu lähinnä sekametsästä ja varvikosta.

Kohde koostuu kahdesta röykkiöstä(N-S suunnassa), jotka ovat tänään enemmän tai vähemmän yhteenkasvaneet. Luultavasti alun perin on paikalle tehty kaksi erillistä röykkiötä, jotka ovat "kasvaneet" yhteen myöhemmän kaivamisen vuoksi.

Röykkiö A (pohjoisempi) on muodoltaan pyöreä ja säännöllinen, halkaisijaltaan 8,5 m, korkaudeltaan 1,0 m. Keskellä sitä on 2 m halkaisijaltaan oleva kraatteri. Kivien keskikoko on 20-60 cm ja koostuu pyöreistä luonnon muovaamista kivistä.

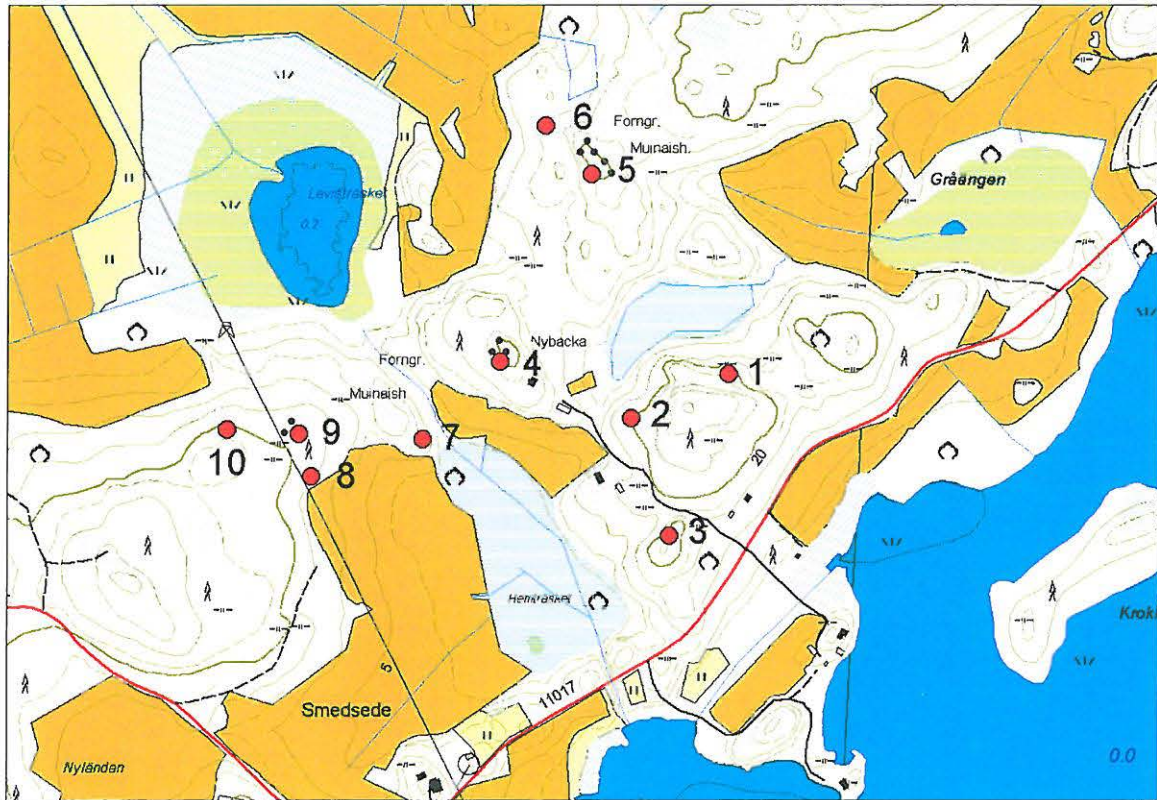
Röykkiö B on muodoltaan pyöreä, mutta hajoitettu eteläreunasta, halkaisijaltaan 8,5 m, korkeudeltaan 1,0 m. Keskellä sitä on 2 m halkaisijaltaan oleva kraatteri. Kivien keskihalkaisija 20-60 cm. Röykkiöstä saa häiriintyneemmän vaikutelman ja sen päällä kasvaa mm. iso koivu.

Kokonaispituus N-S 17,8 m, välinotkelma 7,2 m eteläkärjestä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on esihistorialliset, mahdollisesti pronssikaudelle ajoittuvat, hautaröykkiöt.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Nybacka E
KUNTA Tammisaari
ALUE Krokby
P 6658457
I 3292395
2
NIMI Hemträsket NE
KUNTA Tammisaari
ALUE Smedsede
P 6658393
I 3292252
3
NIMI Hemträsket E
KUNTA Tammisaari
ALUE Smedsede
P 6658221
I 3292309
4
NIMI Nybacka
KUNTA Tammisaari
ALUE Krokby
P 6658475
I 3292061
5
NIMI Dansanberget
KUNTA Tammisaari
ALUE Krokby
P 6658750
I 3292194

6
NIMI Dansanberget C
KUNTA Tammisaari
ALUE Krokby
P 6658821
I 3292127
7
NIMI Levisträsket SE
KUNTA Tammisaari
ALUE Smedsede
P 6658362
I 3291948
8
NIMI Levisträsket SSE
KUNTA Tammisaari
ALUE Smedsede
P 6658307
I 3291783
9
NIMI Levisträsket S
KUNTA Tammisaari
ALUE Smedsede
P 6658369
I 3291766
10
NIMI Levisträsket SW
KUNTA Tammisaari
ALUE Smedsede
P 6658376
I 3291662

Kohdenimi	Västergård	325 0x 662 B	N 6668355
Alue	Fastarby		E 3295044
Kunta	Tammisaari		Z 20

Mj-tyyppi	Kalmisto+asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Fastarbyn kylän Fastarbyn tilan lounaispuolella etelään laskevalla rinteellä.. Kohteessa on polttokalmisto ja asuinpaikka, kyseessä siis kaksi erillistä muinaisäännöstä. Kohde sijaitsee Västergårdin tilan päärakennuksesta 100 m lounaaseen, Västergårdin tilan riihen paikalla, mutta riihen sijainnista ei ole tarkkaa tietoa. Ennen tutkimuksia paikalta löytöinä miekka ja pari keihäänkärkeä. Hackman tutki 1928-29 ja tuolloin paikalta löytyi tulisija, joka on mahdollisesti kuulunut rautakautiseen asumukseen. Paikalta löytyi myös savitiivistettä seinistä. Asuinpaikkaan viittaavien löytöjen lisäksi paikalla havaittiin merkkejä polttokalmistosta.

Löytöinä runsaasti saviastianpaloja, pronssispiraaleja ja -sormuksia, sirpin terätkelma, lasihelmiä jne. Paikka on mahdollisesti tuhoutunut kyntöjen ja kaivausten yhteydessä. Kohteen eteläpuolella on pronssikaudella ollut muinaislahti. Rautakaudella paikka ollut suojaisa rinne niittyineen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteella käytiin, mutta ei tehty toimenpiteitä. Kohde voidaan pitää pahasti tuhoutuneena, mutta mahdollisten säilyneiden osien löytämiseksi kannattaisi vielä ympäristössä tehdä jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Fastarby 1	B35 on 0027	N 6668838
Alue	Fastarby		E 3295667
Kunta	Tammisaari		Z 10

Mj-tyyppi	Kalmisto	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee (sijaitsi) Fastarbyn kylässä, Ovanmalmträsketin eteläkärjessä, rannasta noin 95-200 metriä etelään (löytöpaikan sijainnista on kahdenlaisia tietoja). Maastoa luonnehtii metsäinen niemeke, joka työntyy lännestä kohti järven eteläkärkeä. Niemen etelä- ja pohjoispuolella sijaitsee nykyään pellot. Paikalla on sijainnut kaksi tuhottua maansekaista rökkiötä. Nykyisin alueella ei ole jäljellä jälkiä rökkiöistä tai niiden jäännöksistä.

1880-luvulla paikalta tehtiin runsaasti merovingiajalle ajoittuvia löytöjä yhdestä tai kahdesta maansekaisesta rökkiöstä. Rökkiöitä ei ole tutkittu tieteellisesti. Paikalla ei siis mitään näkemistä.

Palaneiden luiden lisäksi löydettiin viisi miekkaa, kymmenen keihäänkärkeä, kuusi kilvenkupuraa, kilven kahvan- ja helojen osia sekä pari veistä ja rautarengas.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteella käytiin, mutta ei tehty toimenpiteitä. Kohde voidaan pitää pahasti tuhoutuneena, mutta mahdollisten säilyneiden osien löytämiseksi kannattaisi vielä ympäristössä tehdä jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Fastarby gård	83 S 01 50-12	N 6668257
Alue	Fastarby		E 3295440
Kunta	Tammisaari		Z 10

Mj-tyyppi	Kalmisto+asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Fastarbyn kylässä, Fastarbyn tilan päärakennuksesta noin 240 metriä kaakkoon, Fastarbyn nykyisen suuren maatalousrakennuksen kohdalla. Kohteessa on polttokalmisto ja asuinpaikka, kyseessä siis kaksi erillistä muinaisäännöstä.

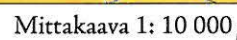
E. Kivikoski suoritti paikalla koekaivauksen vuonna 1940. Paikalta löytyi tummaa maata, jossa oli keramiikkaa, rautaniitti ja sulanutta pronssia, joiden alta paljastui hiekkakiviliuskaa. Kivikoski tulkitse ne palopilkkuhaudan (palokuoppahaudan) jäännöksiksi. Löytöjä paikalta miekka, keihäänkärki, ango ym, koekaivauksissa saviastianpaloja, solki, palanutta luuta ym.

Inventointiraportissaan Laurén (1994 Tammisaari/Tenhola) totesi että alue on suurelta osin tuhoutunut riihen rakentamisen yhteydessä.

Fastarbyn tilan lounaispuolella etelään laskevalla rinteellä Västergårdin tilan päärakennuksesta 100 m lounaaseen on löytynyt asuinpaikka tilan riihen paikalla. Riihen sijainnista ei ole nykyään enää tarkkaa tietoa. Ennen tutkimuksia paikalta löydettiin miekka ja pari keihäänkärkeä. Hackman tutki 1928-29 ja tuolloin paikalta löytyi tulisija, joka on mahdollisesti kuulunut rautakautiseen asumukseen. Paikalta löytyi myös savitiivistettä seinistä. .

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteella käytiin, mutta ei tehty toimenpiteitä. Kohde voidaan pitää pahasti tuhoutuneena, mutta mahdollisten säilyneiden osien löytämiseksi kannattaisi vielä ympäristössä tehdä jatkotutkimuksia.

1
NIMI Västergård
KUNTA Tammisaari
ALUE Fastarby
P 6668355
I 3295044
2
NIMI Fastarby gård
KUNTA Tammisaari
ALUE Fastarby
P 6668257
I 3295440
3
NIMI Fastarby 1
KUNTA Tammisaari
ALUE Fastarby
P 6668838
I 3295667

Kohdenimi	Jättekasten 2	835 01 0006	N 6667317
Alue	Bergby		E 3287024
Kunta	Tammisaari		Z 60

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohteet sijaitsevat Bergbyssä Bastholmin tilan päärakennuksesta noin 800 metriä länteen, Höklötfjärdenin etelärannalla, rannasta noin 240 metriä etelään, Jättekasten nimisen kallioisen mäen länsireunalla, mäen korkeimmalla kohdalla.

Röykkiö A: Jättekastenin pohjoisreunalla, rannasta noin 160 metriä pohjoiseen. Röykkiön mitat ovat N-S 9 m, E-W 10 m ja korkeus on 1,5 metriä. Kivien halkaisija on 0,3-1 metriä. Röykkiön keskellä on kraatteri (halkaisija 3 m), jossa on näkyvissä isoja laakakiviä. Röykkiön luoteiskulmaan on rakennettu röykkiön kivistä rajamerkki.

Röykkiö B: sijaitsee röykkiö A:sta 360 metriä itä-koilliseen. Se sijaitsee Jättekastenin koilliskulmassa. Röykkiö on kalliopohjainen ja kekomainen. Muodoltaan se on pyöreä halkaisijan ollessa 14 m ja korkeus on 1,8 m. Röykkiön keskellä on syvä kraatteri (halkaisija 3 m). Röykkiö on rakennettu laakakivistä ja pyöreistä kivistä. Paikalla kasvaa mäntyjä.

Röykkiöstä B 50 m etelään on pirunpelto

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

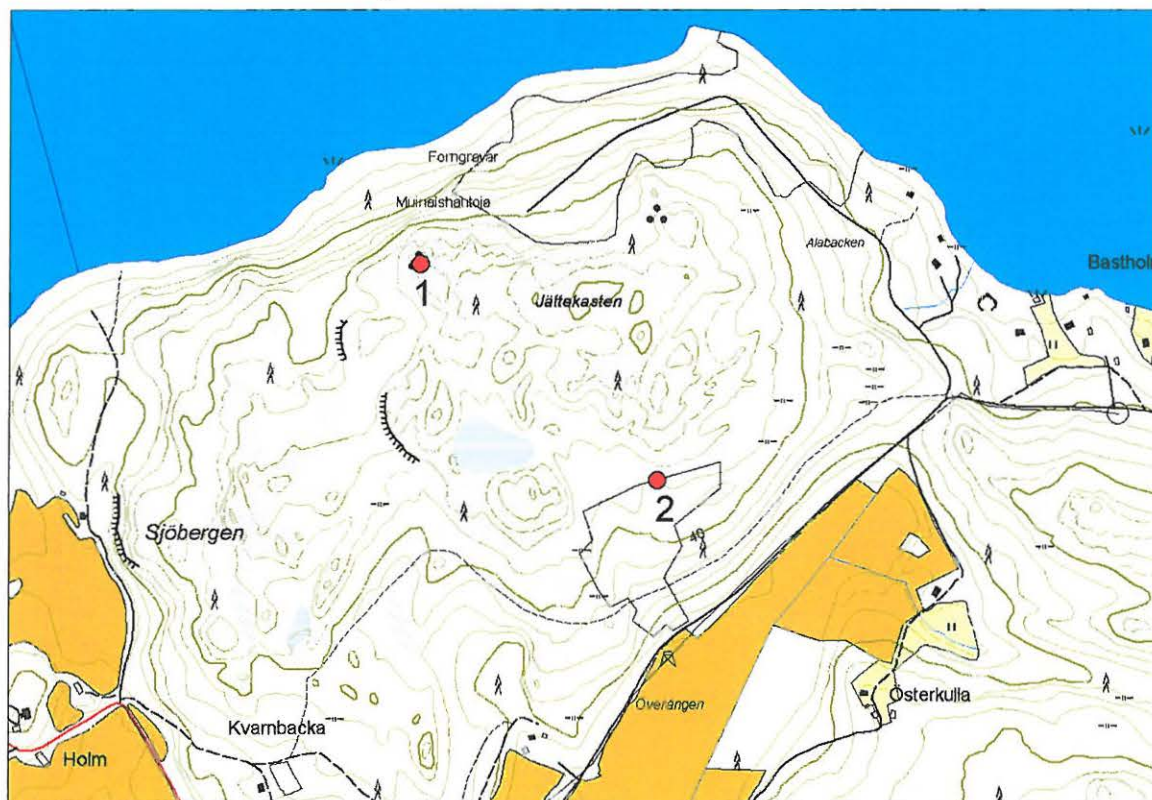

Kohdenimi	Jättekasten	325010015	N 6667001
Alue	Bergby		E 3287371
Kunta	Tammisaari		Z 45
Mj-tyyppi	Kivirakenne		Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä		

Kuvaus

Kivipöytä sijaitsee Bergbyssä, Jättekasten -nimisellä kallioisella mäellä, kallioalueen kaakkoislaidalla. Maasto laskee loivasti kaakkoon kohti peltoaukeaa. Laakakivi on nelisivuinen, sivujen pituudet ovat 2,2 x 2 x 0,9 x 1,2 m, paksuus 10-20 cm. Laakakivi on tuettu kivillä eteläpuolelta siten, että se on saatu vaakasuoraan asentoon etelään viettävällä rinteellä. Pöydän ympäriltä kalliosta on lohkottu laakoja, jotka on koottu kasaan pöydän pohjoispuolelle.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Jättekasten 2
KUNTA Tammisaari
ALUE Bergby
P 6667317
I 3287024
2
NIMI Jättekasten
KUNTA Tammisaari
ALUE Bergby
P 6667001
I 3287371

Kohdenimi	Böleträsket	235 m öst	N 6654404
Alue	Spjutsböle		E 3293930
Kunta	Tammisaari		Z 15
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen		

Kuvaus

Kohde sijaitsee Spjutsbölen kylässä, kallionyppylällä Böleträsketistä 200 m SE. Se sijaitsee Östergårdin tilan päärakennuksesta noin 450 metriä kaakkoon ja maantiestä noin 80 metriä itään. Kyseessä on avokallion läikittämä metsäalue, jonka itäpuolella sijaitsee suuri suoalue nimeltä Harpar Storträsket. Röykkiön kohdalla maasto laskee loivasti pohjoiseen ja röykkiö on avokalliolla.

Paikalla sijaitseva röykkiö on hajotettu, sen reunakehän jäännöksistä päätellen se on ollut alun perin pyöreä. Se on ollut halkaisijaltaan 5-6 metriä. Kivet ovat nykyään röykkiön itäsektorissa 5 x 4 metrin alueella. Röykkiön korkeus on 0,8 m ja kivien halkaisija on 0,2-0,8 metriä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Spjutsböle 2	100-00 9157	N 6654337
Alue	Spjutsböle		E 3294087
Kunta	Tammisaari		Z 10
Mj-tyyppi	Tervahauta		Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika		

Kuvaus

Kohde sijaitsee Böleträsketin itäpäästä 370 m itäkaakkoon. Paikalla rinne laskee pohjoiseen ja kohteen eteläpuolella jatkuu kallioinen ylänkö. Paikalla on hiekkamaahan kaivettuja tervahautoja 4 kappaletta. Tästä tervahautaryhmästä noin 220 metriä kaakkoon, suon reunassa sijaitsee matala kumpare. Kumpareen halkaisija on 20 metriä. Inventoijan mielestä kyseessä voisi olla tervahaudan pohja.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Spjutsböle 3	835 010 016 ~~Spjutsböle 3~~	N 6654467
Alue	Spjutsböle		E 3294313
Kunta	Tammisaari		Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Spjutsbölen kylässä, Harpar Storträsketin luoteispuolella. Se sijaitsee Östergårdin tilan päärakennuksesta noin 720 metriä kaakkoon, peltoalueen itäpuolella sijaitsevan kallioisen mäen lounaiskulman korkeimmalla kohdalla. Kohteen eteläpuolella on kostea notkelma, jonka vastakkaisella puolella kohoavalla kalliolla sijaitsee myös röykkiöhautoja. Pronssikaudella röykkiöt sijaitsivat usein salmen vastakkaisilla puolilla.

Röykkiö sijaitsee kalliopohjalla, sen keskellä on kraatteri (halk. 3 m). Röykkiön halkaisija on 15 metriä ja korkeutta sillä on 1 metri. Röykkiö on rakennettu kivistä, joiden halkaisija on 0,3-0,8 metriä. Paikalla kasvaa mäntymetsää.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	(Storträsket)	Stockholms län	N 6654245
Alue	Spjutsböle	835 01 0017	E 3294363
Kunta	Tammisaari		Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Spjutsbölen kylässä, Harpar Storträsketin luoteispuolella. Se sijaitsee Östergårdin tilan päärakennuksesta noin 900 metriä kaakkoon, maantien luoteispuolella, kallioisen mäen koilliskärjessä. Suot ympäröivät kallioniemeä pohjoisessa ja idässä, lännessä kallioalue jatkuu melko tasaisena. Kohteet ovat siis suuren kallioalueen länsikoilliseen työntyvällä niemellä.

Paikka on (1994) paljaaksi hakattu ja kasvaa heinää. Heinikossa on näkyvissä 7 röykkiötä/kivikasaa. Nordman (1936) ja Kivikoski (1940) löytäneet paikalta 4 röykkiötä, a-d, joista Kivikoski tutki röykkiöt b, c ja d. Tutkitut eivät ole enää alkuperäisillä paikoillaan. Lauren löysi paikalta 1994 kolme röykkiötä lisää, jotka saivat tunnukset e, f ja g.

Röykkiö A on röykkiöistä koillisin. Röykkiön keskellä ja pohjoisosassa on kuopat. Sen halkaisija N-S on 10,5 metriä ja korkeus on 1,4 metriä. Kivien halkaisija on 0,2-0,7 m.

Röykkiö B sijaitsee A:sta 7 m länsilounaaseen. Röykkiö on hajotettu (se on ollut pitkänomainen, 3 x 13 x 1,5 m, rakenteeton ja löydötön). Nykyään röykkiön halkaisija on N-S 4,5 m, E-W 10 m ja korkeus on 1,2 metriä. Kivien koko on 0,3-0,6 m.

Röykkiö C sijaitsee 7 m länsilounaaseen röykkiöstä B. Se on muodoltaan pitkänomainen 8 x 4 m, korkeus 0,5 m. Kivien halkaisija 0,3-0,6 metriä. On ollut aikanaan pyöreä, halkaisijaltaan 6 m, reunakehällinen.

Röykkiö D sijaitsee A:sta 15 m kaakkoon. Röykkiössä on suuri kuoppa. Sen halkaisija on noin 7 m ja korkeus on 1,2 metriä. (Kivikoski kuvailee 1940 röykkiötä: se on rakenteeton, pyöreä ja keskellä on laaja kraatteri. Se on rakennettu suurista kivistä ja röykkiöstä on löytynyt pieni määrä palaneita luita.

Röykkiö E sijaitsee 4 metriä etelään D:stä. Röykkiö on SE-NW-suuntainen, 6 x 2 metriä ja korkeus on 0,8 m. Röykkiö on rakennettu kivistä, joiden halkaisija on 0,3-0,6 metriä.

Röykkiö F sijaitsee 7 metriä lounaaseen röykkiöstä C. Röykkiö on muodoltaan pitkänomainen, sen mitat ovat 7 x 4 metriä ja korkeutta röykkiöllä on 0,7 m. Kivien halkaisija on 0,3-0,6 metriä.

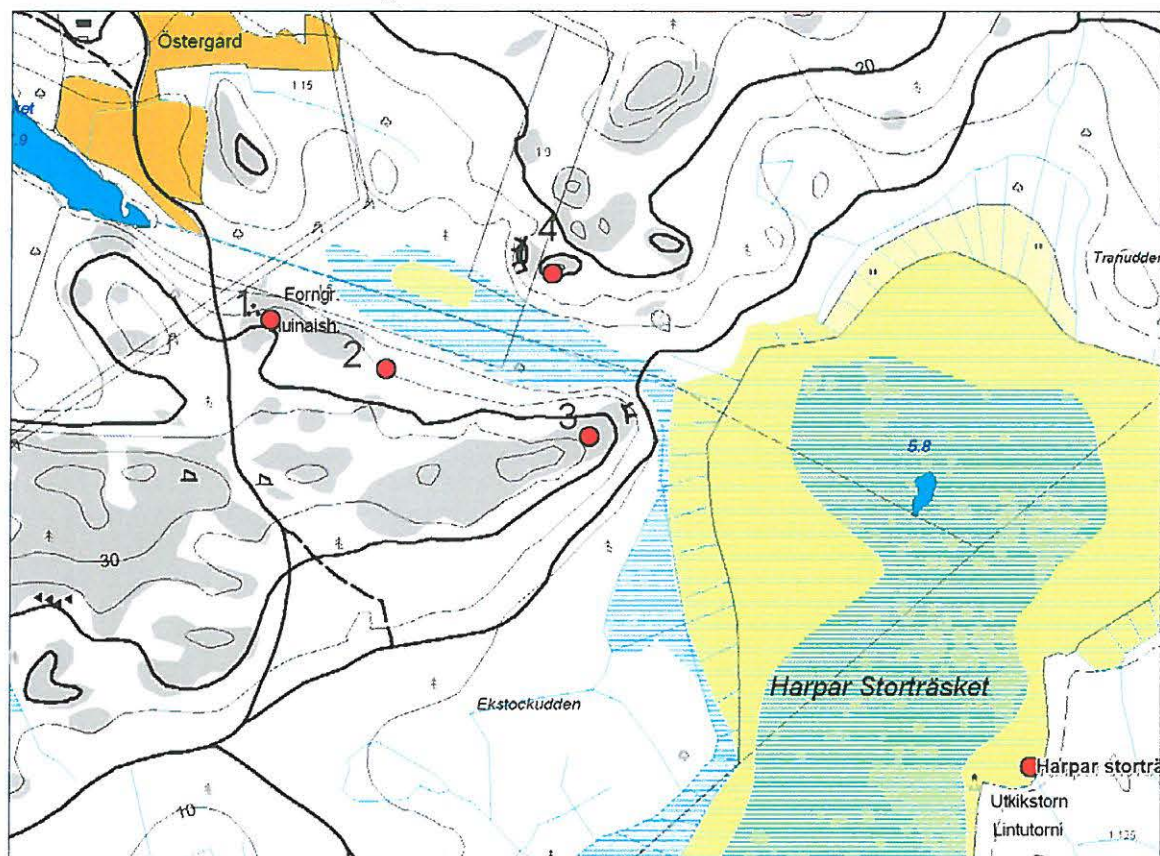
Röykkiö G sijaitsee 7 metriä luoteeseen röykkiöstä F. Se on myös muodoltaan pitkänomainen, 6 x 3,5 m ja korkeus on 0,7 metriä. rakenteen kivien halkaisija on 0,2-0,6 metriä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita varhaisrautakautisiksi luonnehdittuja hautarauniokalmistoja, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	NIMI	Böleträsket
	KUNTA	Tammisaari
	ALUE	Spjutsböle
	P	6654404
	I	3239390
2	NIMI	Spjutsböle 2
	KUNTA	Tammisaari
	ALUE	Spjutsböle
	P	6654337
	I	3294087
3	NIMI	Spjutsböle 3
	KUNTA	Tammisaari
	ALUE	Spjutsböle
	P	6654467
	I	3294313
4	NIMI	Storträsket
	KUNTA	Tammisaari
	ALUE	Spjutsböle
	P	6654245
	I	3294363

Kohdenimi	(Dal) Skepparviken	N 6656839
Alue	Dal 335 01 0072	E 3293249
Kunta	Tammisaari	Z 15
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

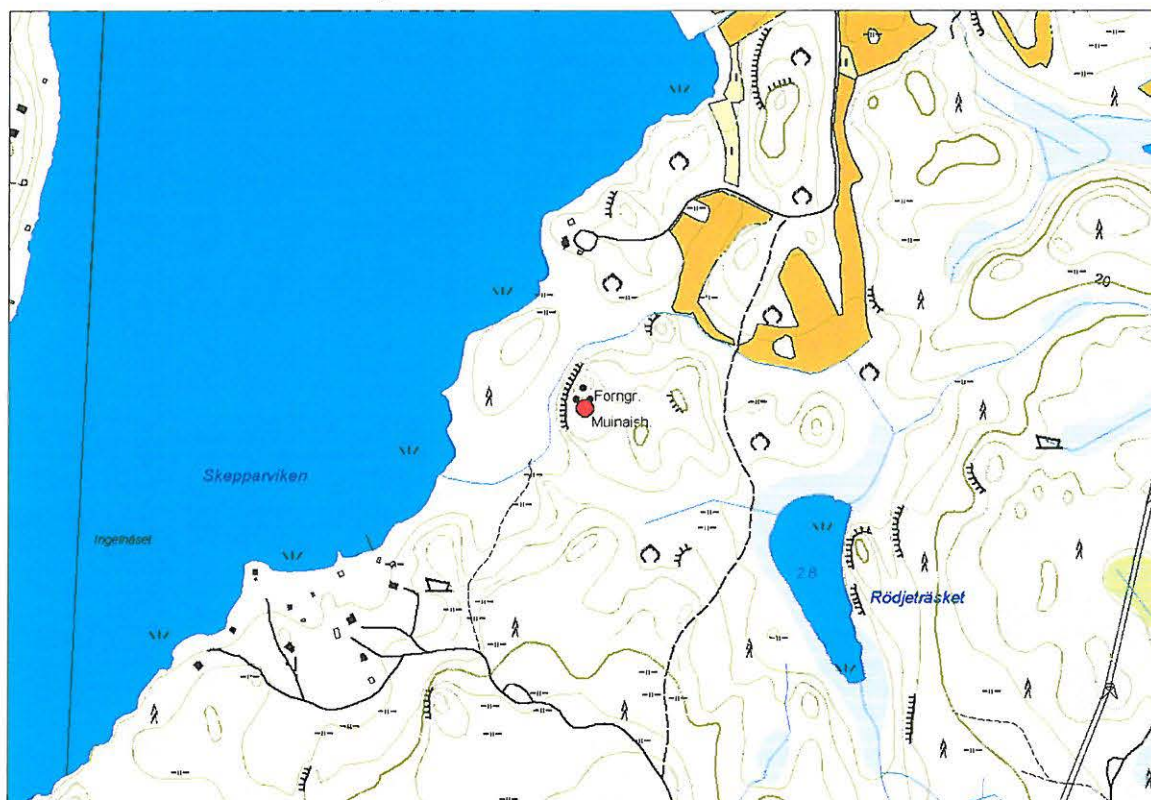
Kuvaus

Kohde sijaitsee Dalin kylässä, Rödjeträsketin pohjoiskärjestä noin 350 metriä länsiluoteeseen ja Dalin tilan päärakennuksesta noin 1 km lounaaseen. Se sijaitsee Skepparvikenin rannasta noin 180 metriä itään, jyrkkäreunaisen kallioisen mäen länsireunalla. Kallio laskee siis jyrkästi länteen kohti vesistöä. Kohde sijaitsee kallion länsireunalla olevasta rajamerkistä 40 m pohjoiseen. Kohteen itäpuolella kallioalue jatkuu vaihdellen kosteikosta avokallioihin.

Röykkiö on pahoin tuhottu ja siitä on jäljellä vain yksi kivikerros, minkä halkaisija on 6 metriä ja korkeus on 0,3 metriä. Röykkiön kivien halkaisija on 0,2-0,4 metriä. Röykkiön länsipuolella kasvaa mänty.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Dal
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Dal
P	6656839
I	3293249

Kohdenimi	Brännberget	835 09 002 a	N 6667704
Alue	Rörsby		E 3297919
Kunta	Tammisaari		Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Rörsbyn kylässä, Bonäsbåsetin etelärannalla. Se sijaitsee Blomsterkullan tilan päärakennuksesta noin 200 metriä koilliseen. Kohde sijaitsee Brännbergetin luoteiskulmassa. Kallio viettää jyrkästi länteen ja luoteeseen ja em. suunnille aukeaa peltomaisema. Idän ja etelän suunnilla kallio jatkaa kohoamista ja jatkuu kauemmaksi kumpuilevana.

Röykkiö on kalliopohjalla ja sen keskellä on kraatteri (halkaisija 3 m). Röykkiön mitat ovat N-S-suunnassa 9 metriä, E-W-suunnassa 11 m ja korkeutta sillä on 1,5 m. Röykkiön kivien halkaisija on 0,3-0,6 metriä. Paikalta on upeat näkymät Bonäsbåsetille luoteeseen ja pohjoiseen ja vastarannalla on myös pronssikautinen röykkiö. Varsin tyypillinen pronssikautisen kohteen sijainti.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Näset	205 01 0010	N 6668085
Alue	Kulla		E 3297916
Kunta	Tammisaari		Z 30
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen		

Kuvaus

Kohteet sijaitsevat Kullan kylässä Bonäsbåsetin pohjoisrannalla, jyrkkäreunaisen kallioisen mäen laella, kalliopohjalla. Kyseessä siis röykkiö ja toisen röykkiön jäännökset.

Röykkiö A sijaitsee Bonäsbåsetin pohjoisrannalla Bonäsholmenin muinaislinnasta noin 220 metriä itään jyrkkäreunaisen kallioisen mäen laella. Rinne laskee etelään järvelle. Röykkiö on pahoin tuhottu, pyöreä, halkaisijaltaan 8 m ja korkeutta sillä on 1,2 m. Eteläreunassa on näkyvissä kylmämuurattua kehää. Röykkiö on rakennettu pyöreistä ja laakeista kivistä ja sen ympärillä kasvaa mäntyjä.

Röykkiö B sijaitsee A:sta noin 140 metriä luoteeseen toisella avokallion leimaamalla kukkulalla. Kumpareiden välissä on kostea alanko. B:stä on jäljellä vain jäännökset, sillä kiviä on vieritetty alas kalliolta. Paikalla on kiviä 9 x 7 m alueella. Kivet ovat pääosin terävasärmäisiä, osin pyöreitä ja ympärillä kasvaa nuorta mäntymetsää.

Nordmanin mukaan (inv. 1936) kansakoulun opettajatar neiti Nyström oli kaivellut kasaa ja löytänyt keramiikkapaloja ja hiiltä kiven alta. Neiti oli itse kertonut tämän.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Kulla	835 01 00710	N 6668121
Alue	Kulla		E 3298438
Kunta	Tammisaari		Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kullan kylässä Bonäsbåsetin pohjoisrannalla jyrkkäreunaisella kallionyppylällä, Björkåsin tilan päärakennuksesta noin 440 metriä lounaaseen. Maasto laskee siis jyrkästi etelään, pohjoisen suunnalla rinne jatkaa loivaa nousuaan.

Paikalla on hyvin säilynyt röykkiö, jonka keskellä on kraatteri. Kraatterista on heitetty kiviä röykkiön pohjoispuolelle. Röykkiö on halkaisijaltaan 12-14 metriä ja korkeutta sillä on 2 m. Kivien halkaisija on 0,3-0,7 metriä. Paikalla kasvaa havumetsää. Kohteelta hyvät näkymät etelään järvelle.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Svedjekulla <i>66-2812-20-8 335210078</i>	N 6668145
Alue	Svedjekulla/Kulla	E 3298570
Kunta	Tammisaari	Z 20
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Svedjekullan kylässä, Bonäsbåsetin pohjoisrannalla, Björkåsin tilan päärakennuksesta noin 340 metriä lounaaseen, Svedjekullan ja Kullan kylien rajalla. Röykkiö sijaitsee kallion laen reunalla, joka viettää jyrkästi etelään Bonäsbåsetiin.

Osaa röykkiön kivistä on käytetty rajamerkin rakentamiseen ja röykkiö on pahoin tuhottu. Se on kalliopohjalla. Röykkiön on muodoltaan hieman soikea ja sen koko on noin 6 x 5 m, korkeutta sillä on n. 0,5 m. Alkuperäistä röykkiötä on jäljellä enää rajan itäpuolella. Paikalta on hyvät näkymät järvelle etelään.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Hjälming 1	325 04 001	N 6668254
Alue	Svedjekulla		E 3298825
Kunta	Tammisaari		Z 15
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen		

Kuvaus

Kohde sijaitsee Svedjekullan kylässä, Bonäsbåsetin itäpäässä sen pohjoisrannalla, kallioisen kukkulan kaakkoisrinteellä. Maasto laskee pääsääntöisesti etelään. Röykkiö sijaitsee Hjälmingin päärakennuksesta noin 240 metriä länsilounaaseen. Kohteen itäpuolella avautuvat pellot.

Röykkiö sijaitsee kalliopohjalla ja se on osittain tuhottu. Sen mitat ovat N-S 10 m, E-W 12 m ja korkeus on 0,8 metriä. Röykkiön keskellä on kraatteri (halk. 1,5 m). Pohjoispuoliskossa on maakivi "silmäkivenä". Kivien läpimitta on 0,3-1 m. Röykkiön ympärillä kasvaa katajia. Paikalta hyvät näkymät etelään Bonäsbåsetille ja kaakkoon.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Hjälming 2	229 01 0051	N 6668446
Alue	Svedjekulla		E 3299004
Kunta	Tammisaari		Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Svedjekullan kylässä, Hjälmingin tilan päärakennuksesta noin 100 metriä luoteeseen sijaitsevalla kallioisella peltojen ympäröimällä saarekkeella.

Röykkiö A on itäisempi, se on rakennettu isoista kivistä, joiden halkaisija on 0,4-0,8 m. Röykkiön mitat ovat N-S 4 m ja E-W 7 m ja korkeutta röykkiöllä on 0,8 m. Röykkiön keskellä on kraatteri (halkaisija. 2,5 m). Röykkiön kiviä on heitelty sen pohjoispuolelle.

Röykkiö B sijaitsee A:sta 35 metriä itäkoilliseen. Se on muodoltaan nelisivuinen: koko 3,4 x 3,9 m, ja korkeus on 0,4 m. Röykkiössä on suuremmista kivistä rakennettu reunakehä. Röykkiön keskellä on yksi suuri kivi, jonka halkaisija on 1 metri. Muuten röykkiö on rakennettu kivistä, joiden halkaisija on 0,15-0,7 metriä. Röykkiö on sammalen peittämä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Hjälming 3	825 01 0018	N 6668270
Alue	Svedjekulla		E 3299126
Kunta	Tammisaari		Z 20
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen		

Kuvaus

Kohde sijaitsee Svedjekullan kylässä, Hjälmingin tilan päärakennuksesta noin 70 metriä kaakkoon maantien itäpuolella. Kohde sijaitsee muinaislahden itäperukasta koilliseen kohoavalla rinteellä. Kohteesta länteen sijaitsee nykyään peltola ja itäkaakossa alkaa niittynä palveleva kosteampi alue.

Röykkiö on kalliopohjainen, sammalen peittämä ja keskellä on kraatteri (halk. 3 m). Röykkiö on pyöreä, läpimitta on 15 m, korkeutta sillä on 1,8 m. Röykkiötä ympäröi tiheä kuusimetsä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisia luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Norrudd	32901 0013	N 6668082
Alue	Rörsby		E 3299078
Kunta	Tammisaari		Z 35

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Rörsbyn kylässä, Bonäsbåsetin itäpäästä noin 180 metriä itään ja Hjälmmängenin tilan päärakennuksesta noin 240 metriä etelään, kallioisen mäen luoteisosan korkeimmalla kohdalla. Röykkiöstä n. 7 m itään on rajapyykki. Maasto laskee pääasiassa pohjoiseen ja luoteeseen.

Röykkiö on maapohjainen, sen mitat ovat N-S 10 m, E-W 11,5 m ja korkeutta sillä on 1 metri. Röykkiön keskellä on kraatteri (halkaisija. 3 m). Kivien halkaisija on 0,3-0,7 metriä. Paikalla kasvaa havumetsää.

Paikalta hyvät näkymät pohjoiseen ja luoteeseen kohteen rakennusaikaisen vesistön suuntaan.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Bonäsholmen	835 01 0025	N 6668194
Alue	Bonäs		E 3297701
Kunta	Tammisaari		Z 5

Mj-tyyppi	Puolustusvarustukset?	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen?	

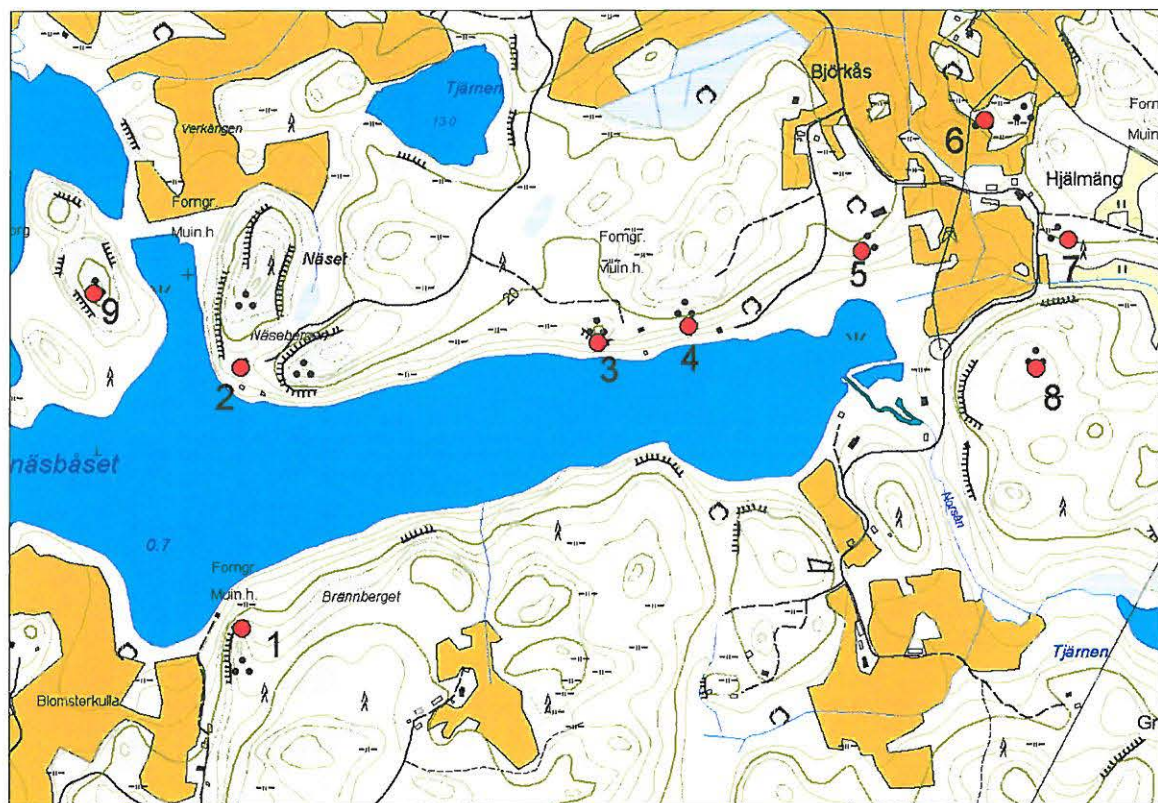
Kuvaus

Kohde sijaitsee Bonäsbåsetin (Bånästräsk) luoteisosassa sijaitsevalla Bonäsholmenilla, jyrkkäreunaisella kallioisella pääasiassa havupuuta kasvavalla mäellä. Bonäsholmen on ollut järven ainoa saari, mutta nykyään sinne on maayhteys kapean kannaksen kautta koillisesta.

Hackmanin ja Nordmanin mukaan linnavuoren kaakkoisivulla on 27 m pitkä, 2,5 m leveä kivivalli, jossa on kapea aukko. Valli on rakennettu mukulakivistä kahden kallionyppylän väliin jäävään painanteeseen. Vallin jäänöksiä on myös mäen länsisivulla, jossa mäen huipulle vievä kapea loivasti viettävä sola on suljettu mukulakivistä rakennetulla vallilla. Vuoden 1994 inventoinnissa ei valli(t) näyttänyt yhtä selkeältä kuin mitä aiemmissa kuvauksissa on annettu ymmärtää. Saman havainnon teki myös J.P. Taavitsainen, joka arvelee, ettei kyseessä olisikaan muurinpohja, vaan että muuri olisi syntynyt kaskialaa raivattaessa. Taavitsaisen mukaan "muuri" on epämääräinen, eikä paikan nimi anna aihetta olettaa, että kyseessä olisi muinaislinna.

Tarkastuksessa havaittiin, että kalliomäen S-osassa on mahdollisesti jonkinlaisen kiveyksen pohja, mutta ei mitään Hackmanin ja Nordmanin kuvailuja vastaavaa valliä. Kohde vaatisi jatkotutkimuksia sen luonteen selvittämiseksi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Brännberget
KUNTA Tammisaari
ALUE Rörby
P 6667704
I 3297919
2
NIMI Näset
KUNTA Tammisaari
ALUE Kulla
P 6668085
I 3297916
3
NIMI Kulla
KUNTA Tammisaari
ALUE Kulla
P 6668121
I 3298438
4
NIMI Svedjekulla
KUNTA Tammisaari
ALUE Svedjekulla/Kulla
P 6668145
I 3298570
5
NIMI Hjälmäng 1
KUNTA Tammisaari
ALUE Svedjekulla
P 6668254
I 3298825

6
NIMI Hjälmäng 2
KUNTA Tammisaari
ALUE Svedjekulla
P 6668446
I 3299004
7
NIMI Hjälmäng 3
KUNTA Tammisaari
ALUE Svedjekulla
P 6668270
I 3299126
8
NIMI Norrudd
KUNTA Tammisaari
ALUE Rörby
P 6668082
I 3299078
9
NIMI Bonäsholmen
KUNTA Tammisaari
ALUE Bonäs
P 6668194
I 3297701

Kohdenimi	Domars 1	825 on 0052	N 6660666
Alue	Pargas		E 3285510
Kunta	Tammisaari		Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Pargasin kylässä. Röykkiö on noin 200 metriä Laxtorpin tilan päärakennuksesta pohjoisluoteeseen Strömshagenin tilalle haarautuvan maantien eteläpuolella. Kohteesta pohjoiseen sijaitsee suurempi kallioalue ja itäkaakossa avautuu peltonäkymä. Maasto laskee pääsääntöisesti etelään kohti pientä puroa. Tämän metsäisen niemekkeen eteläreuna on jyrkkä. Röykkiön itäpuolella on pieni maastosta korkeammalle kohoava töppäre. (Kohde sijaitse Laurenin inventoinnin kohteesta 1994/69 Tenhola noin 240 metriä kaakkoon.)

Röykkiö on maapohjainen, sammalen peittämä ja osittain hajotettu. Röykkiön halkaisija on 6 metriä ja korkeutta sillä on 0,6 metriä. Kivet ovat kooltaan 20-40 cm. Röykkiön pohjoissivulla on isoja maakiviä, joiden halkaisija on 1-1,4 metriä. Röykkiön länsipuolella on isoista kivistä länteen avautuva puolikehä. Paikalta avoimemman maaston vallitessa näkymä kaakkoon pellolle.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Domars 2	335 01 0069	N 6660796
Alue	Pargas		E 3285296
Kunta	Tammisaari		Z 25

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Pargasin kylässä. Kohteena on kaksi röykkiötä, jotka sijaitsevat Laxtorpin tilan päärakennuksesta noin 400 metriä luoteeseen, kallioisen mäen länsipäässä. Paikka on Pargasvikenistä noin 400 metriä itään. Kohteen lounaispuolella avautuu peltomaisema ja luoteessa siintää Johannesviken.

Läntisempi röykkiö A sijaitsee kalliopohjalla. Se on kekomainen ja keskellä on kraatteri (halkaisija. 6 m). Röykkiön halkaisija on 12 metriä ja korkeutta sillä on 1,7 metriä. Röykkiön kivien halkaisija on 0,3-0,7 m.

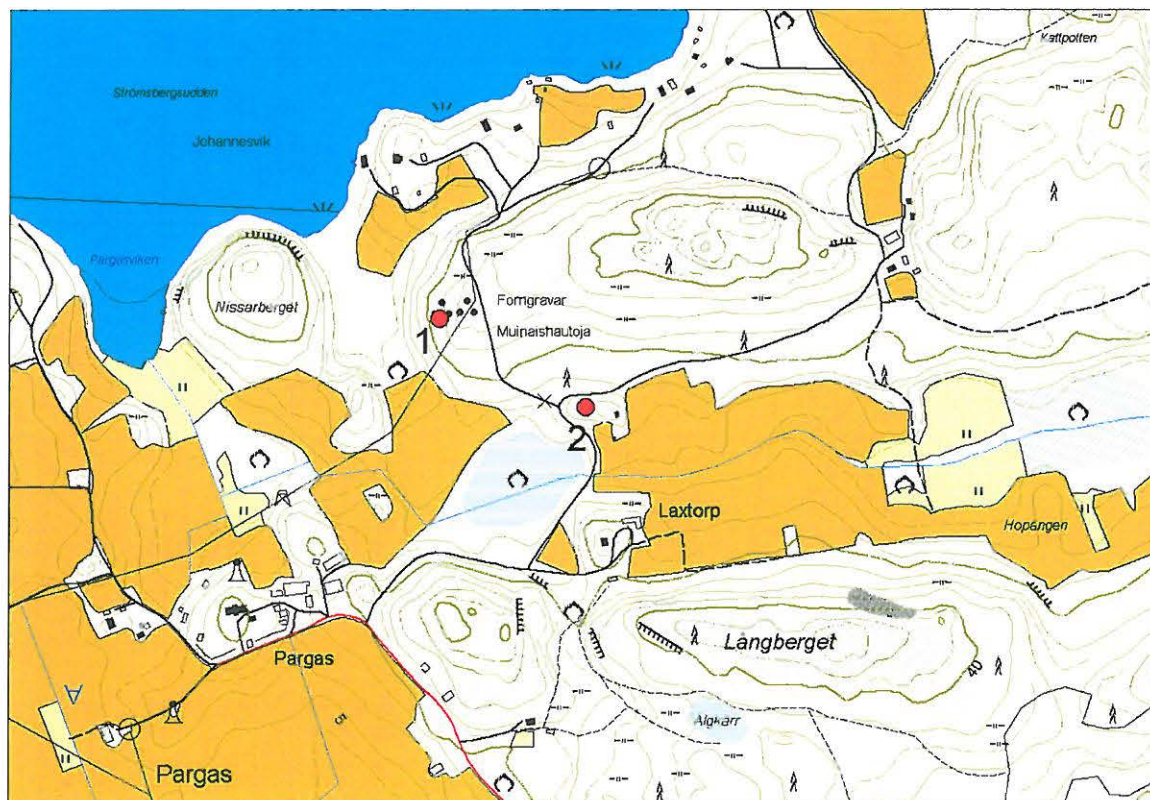
Röykkiöstä A noin 20 metriä koilliseen sijaitsee toinen röykkiö. Se sijaitsee nykyisen sähkölinjan kohdalla. Röykkiö B on myös kalliopohjainen ja sen keskellä on suuri maakivi (3x1,5 m). Maakiven länsipuolella on suuri kraatteri, jonka halkaisija on 6 metriä ja 1,5 m syvä. Röykkiön B halkaisija on 10,5 metriä ja se on kasattu luonnonpyöreistä kivistä, jotka ovat kooltaan 0,2-0,7 m. Korkeutta röykkiöllä on 1,7 m.

T. Swindt tutki röykkiötä B vuonna 1887. Tuolloin hän löysi röykkiön alta palanutta luuta kellertävän ruskean hiekan alta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Domars 2
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Pargas
P	6660796
I	3285296
2	
NIMI	Domars 1
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Pargas
P	6660666
I	3285510

Kohdenimi	Degerbacka	82501438	N 6668754
Alue	Fastarby/Bonäs		E 3296845
Kunta	Tammisaari		Z

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Fastarbyssä, Fastarbyn ja Bonäsin rajalla, niin että suurin osa röykkiöstä on Fastarbyn puolella, Degerbackan tilan päärakennuksesta noin 320 metriä pohjois-koilliseen, kallioisen mäen laella. Röykkiö on kalliopohjalla. Sen mitat ovat N-S 7 m, E-W 7,5 m ja sen korkeus on 1 metri. Röykkiö on rakennettu särmikkäistä lohkokivistä, kivien hakaisija on 0,3-0,9 metriä. Paikalla kasvaa mäntymetsää.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisia hautaraunioita, mutta tarkempi ajoittaminen vaatii listätutkimuksia.

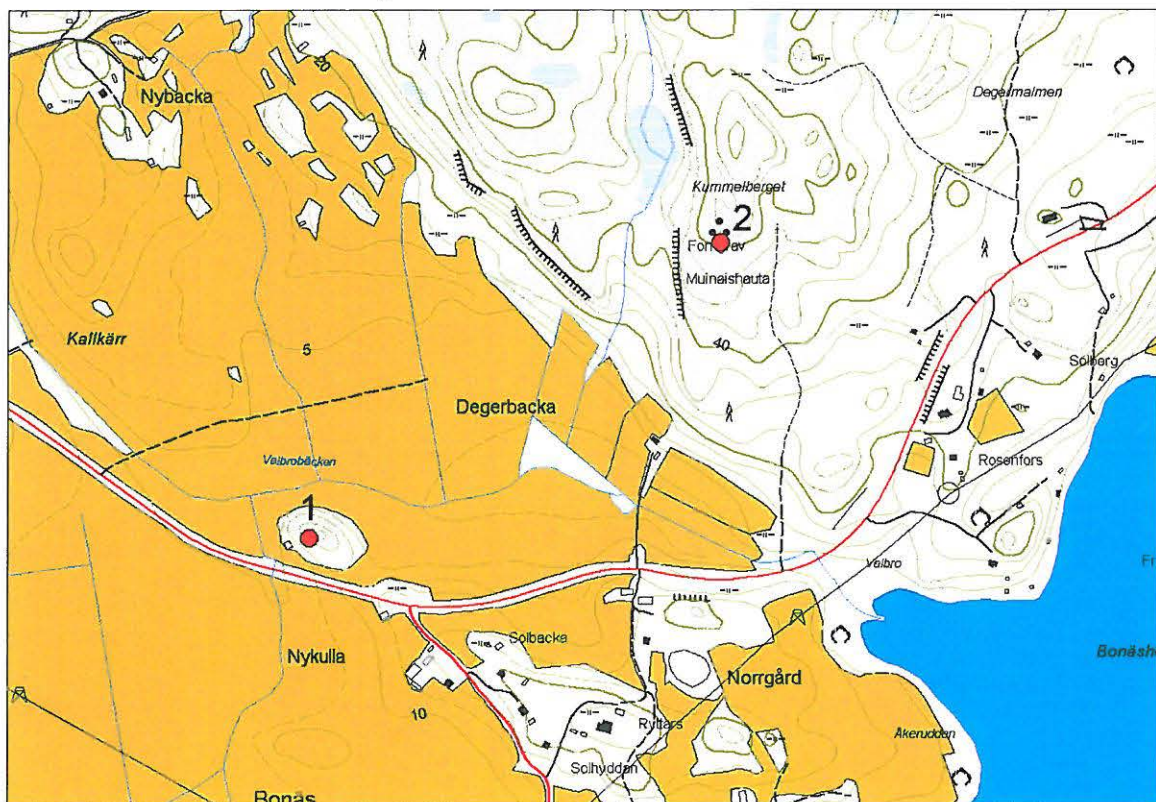
Kohdenimi	Borgberg	835 01 0062	N 6668320
Alue	Bonäs		E 3296264
Kunta	Tammisaari		Z 17
Mj-tyyppi	Kivirakenne		Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä		

Kuvaus

Kohde sijaitsee Bonäsin kylässä, Saloon johtavan tien (n:o 111) pohjoispuolella, Nykullan talosta noin 300 metriä luoteeseen sijaitsevalla mäellä. Mäentöppäre sijaitsee keskellä Kylän peltoaukeaa. Mäki on merkitty Borgberg- nimisenä 1700-luvun kartalla. Mäen kaakkoisrinteellä on kivillä kantattu tie, jonka itäpuolella on todennäköisesti myöhäisen rakennuksen kiviperusta. Rinnettä on myös pengerretty tällä alueella.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mäellä ei ole jäänteitä muureista, joten Borgberg ei varmaankaan ole muinaislinna tai sitten kaikki maanpinnalle näkyvät rakenteet ovat tuhoutuneet. Mäki on toisaalta myös suhteellisen loivarinteinen ja matala, joka myös puhuu muinaislinnan tulkintaa vastaan.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Borgberg
KUNTA	TAMMISAARI
ALUE	Bonäs
P	6668320
I	3296264
2	
NIMI	Degerbacka/Fastarby
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Fastarby/Bonäs
P	6668753
I	3296865

Kohdenimi	Framnäs N	245 01 0070	N 6661820
Alue	Bromarv		E 3283029
Kunta	Tammisaari		Z 22

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Björkholmenilla, Mådervikenin eteläpäässä, lahteen työntyvän kallioisen niemen korkeimmalla kohdalla. Rantaan idän suuntaan on matkaa 100 metriä. Alueella kasvaa rehevää lehtometsää, jossa pääpuulajina on tammi.

Röykkiö sijaitsee kalliopohjalla. Röykkiön keskellä on kraatteri (halkaisija. 3 m), jota kaivettaessa on kiviä heitetty ympäriinsä. Röykkiö on pyöreä ja sen halkaisija on 7 metriä ja korkeutta sillä on 0,7 metriä. Röykkiön kivien halkaisija on 0,2-0,6 metriä. Paikalta näkymät itään ja koilliseen vesialueelle. Kohteen on mahdollisesti tulkittavissa pronssikautiseksi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Framnäs S	835 01 0072	N 6661295
Alue	Kägra med Pålav		E 3283104
Kunta	Tammisaari		Z 15-20 m

*tämä j-sonne
kide =
nyrkkeä*

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee, 40m Bromarv-Tenholan tien S puolella ja Framnäs S2 kohteelta noin 40 m ylärinteeseen kohti ESE. Alue on kapea kannas, joka on osa NE-SW suuntaista harjumuodostelmaa, joka yhdistää kapeilla kannaksilla kolme isoa saarekettä pitkäksi niemeksi. Viimeisellä kannaksella sijaitsee Bromarvin kylä. Itse kohde sijaitsee harjumuodostelmassa olevalla niemekkeen SW päässä, sen korkeimmalla kohdalla. Alue on esihistoriallisella ajalla ollut kapea salmi, joka on ilmeisesti aiheuttanut sen että alueelle on rakennettu useita hautaraunoita. Alueen kaikki rauniot sijaitsee tämän salmen, jonka kynnys on tänään 12,5-15 m.y.p., molemmin puolin.

Röykkiö on muodoltaan ja profililtaan lähinnä pyöreä, paitsi laki, joka on suora. Röykkiö sijaitsee maapohjalla ja on kauttaaltaan sammaleen peitossa. Sen mitat ovat:

Läpimitta = 9,0 m

Korkeus = n. 1,3 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,50 m

Röykkiön on kaivannut Schwindt, jonka mukaan röykkiön läpimitta on ennen kaivauksia ollut 6 m ja korkeus 1,5 m. Siitä olisi hänen mukaan löytynyt isommista kivistä rakennettu reunakehä ja pohjasta punertavien kivilaakojen alta mustassa mullasta poltettuja luunsiruja.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Framnäs S2	N 6661300
Alue	Kägra med Pålarv	E 3283079
Kunta	Tammisaari	Z 12,5-15 m

Mj-tyyppi	Kiviuni	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kiviuni sijaitsee Framnäs S kohteelta noin 40 m alarinteeseen kohti WNW. Paikka sijaitsee 40m Bromarv-Tenholan tien S puolella. Alue on kapea kannas, joka on osa NE-SW suuntaista harjumuodostelmaa, joka yhdistää kapeilla kannaksilla kolme isoa saarekettä pitkäksi niemeksi. Viimeisellä kannaksella sijaitsee Bromarvin kylä. Itse kohde sijaitsee jyrkällä SW viettävällä metsäisellä rinteellä.

Kivirakenne on muodoltaan hevosenkenkämäinen, jonka aukko on kohti NW. Aukon E puoleinen seinä sekä takaseinä on kylmämuurauksella tehty. Keskellä rakennetta sijaitseva kiveys on luultavasti jäännös romahtaneesta katosta. Rakenne on paksun sammaleen peitossa. Sen mitat ovat:

SE-NW = 2,10 m

SW-NE = 1,85 m

Korkeus = n. 0,90 m

Kivien halkaisija = 0,20-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Rakenne muistuttaa muodoltaan saaristossa sijaitsevia nk. kiviuneja (tai ryssänuuneja). Kooltaan se on isohko verrattuna niihin ja myös sen sijainti on suhteellisen sisäsaaristossa ja kaukana rannasta. Kohteen iän määrittäminen vaati jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Framnäs N
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Bromarv
P	6661820
I	3283029
2	
NIMI	Framnäs S2
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Kågra med Pålarv
P	6661300
I	3283079
3	
NIMI	Framnäs S
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Bromarv
P	6661286
I	3283105

Kohdenimi	Nytorp	N 6656319
Alue	Kansjärvi	E 3277771
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kansjärven kylässä, Kansjärven tilan päärakennuksesta noin 500 metriä kaakkoon peltoalueen itäpuolella sijaitsevan kallion laella. Kalliota ympäröi pelto muualta paitsi idän suunnalta, missä jatkuu alavammat kosteikot läikittävät kallioaluetta. Kulmakivien varaan rakennettu suorakulmainen kiviraunio sijaitsee kalliopohjalla. Rakenteen koko on 3 x 4 m. Raunio on länsipuolella havaittiin toinen muodoltaan ja kooltaan samankaltainen raunio.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Molemmat löydöt ovat mahdollisesti peltoraunioita. Tätä puoltasi kohteiden sijoittuminen peltojen ympäröimälle saarekkeelle.

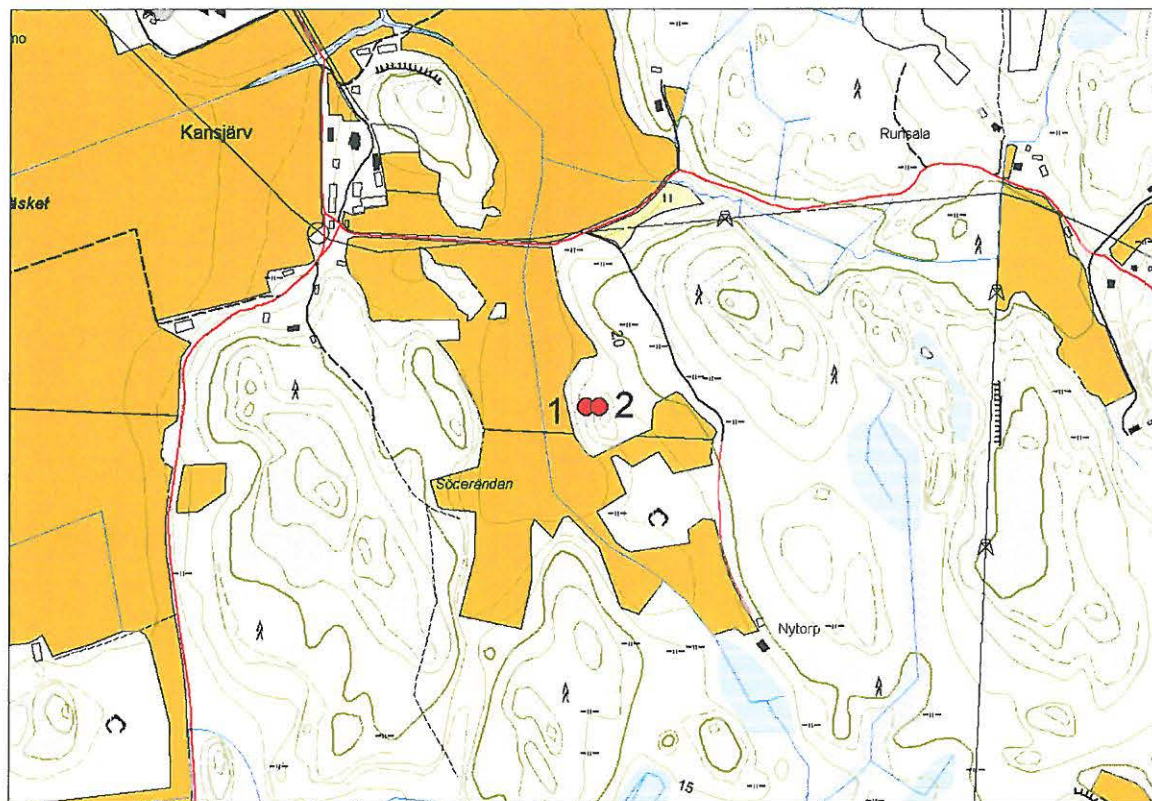
Kohdenimi	Kansjärvi	N 6656319
Alue	Kansjärvi	E 3277791
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	Tervahauta	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kansjärven kylässä, Kansjärven tilan päärakennuksesta noin 500 metriä kaakkoon, peltoalueen itäpuolella sijaitsevan kallion kaakkoispuolella olevassa metsikössä. Paikalla on suurehkoja kuoppia, joista ainakin osa näyttää olevan tervahautoja.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Nytorp
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Kansjärvi
P	6656319
I	3277771
2	
NIMI	Kansjärvi
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Kansjärvi
P	6656319
I	3277791

Kohdenimi	Bovik	035-01 0001	N 6667144
Alue	Trollshofda		E 3280170
Kunta	Tammisaari		Z 15-25 m

Mj-tyyppi	Hautapaikat	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Trollshofdan kylässä Degernäsuddenin länsireunalla noin 50 metriä rannasta. Alue on korkea kallioniemi, joka työntyy mereen kohti SW. Niemi on jyrkkäreunainen ja paikalta on avara näköala moneen suuntaan. Avokallio putoaa jyrkästi suoraan mereen aivan röykkiön W puolella. Paikalla kasvaa mäntymetsää.

Röykkiö on rakennettu terävasärmäisistä, kalliosta luultavasti luonnollisesti lohkeilleista laakeista kivistä. Se on pahoin tuhoutunut, kiviä on n. 10 x 4 metrin alueella. Röykkiöstä on otettu kiviä vieressä sijaitsevaan rajamerkkiin. Röykkiön mitat ovat:

Halkaisija = 6,10 m

Korkeus = 0,30 m

Kivien halkaisija = 0,20-0,40 m

Muodoltaan ja sijainniltaan kyseessä on todennäköisesti pronssikautinen hautaröykkiö.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

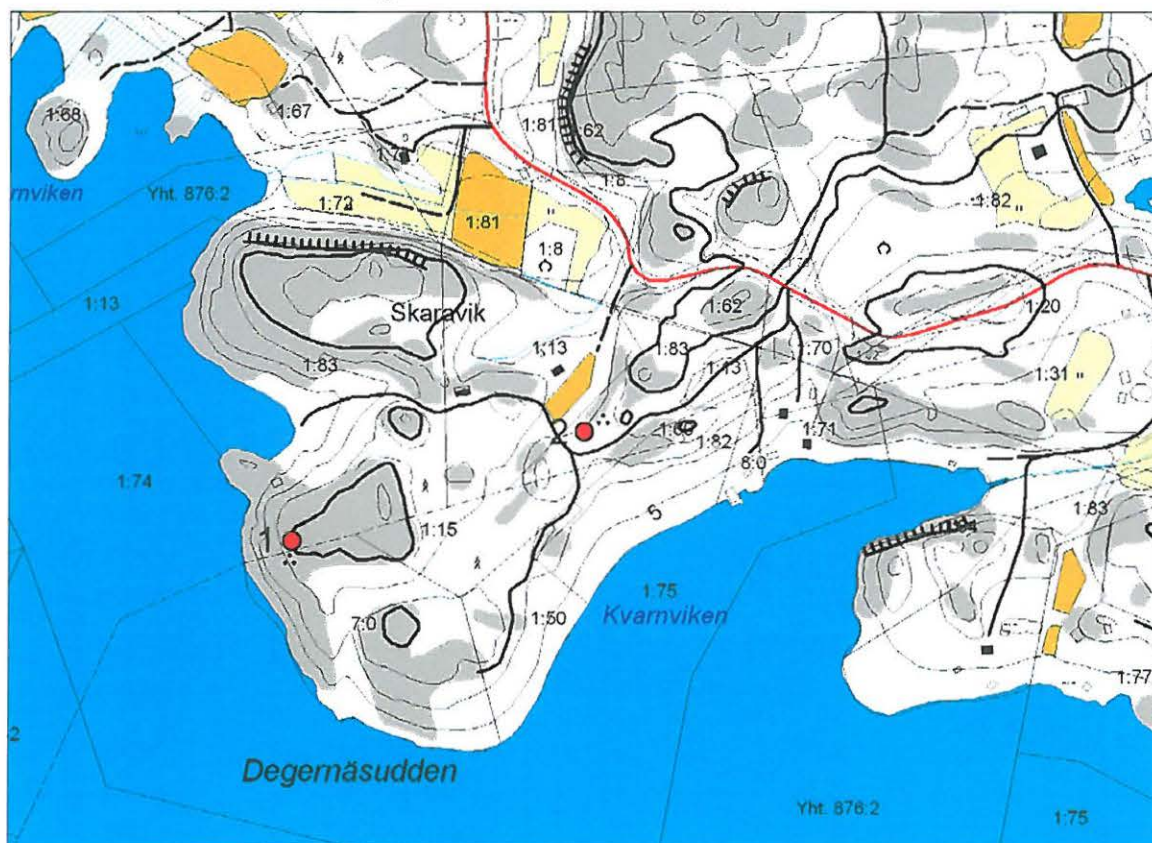
Kohdenimi	Skaravik	825 075002	N 6667246
Alue	Degergård		E 3280441
Kunta	Tammisaari		Z 15
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen		

Kuvaus

Kohde sijaitsee Degernäsuddenin koillisosassa, Skanvikin tilan päärakennuksesta noin 70 metriä kaakkoon. (Edellisestä kohteesta Trollshofda, Bovik noin 320 metriä koilliseen) Kiviröykkiö sijaitsee maapohjalla ja se on muodoltaan hieman pitkulainen. Mitat ovat N-S 11 metriä, E-W 9 metriä ja korkeutta röykkiöllä on 1,5 metriä. Röykkiön keskellä on iso kraatteri, jonka halkaisijan on 3-4 metriä. Röykkiön kivien läpimitta vaihtelee 0,3 - 1,0 metriin. Paikka on luontaisesti hyvin kivinen ja röykkiön vieressä kiviaita, johon Nordmanin(inv. 1936) mukaan on otettu kiviä röykkiöstä. Rantaan kaakkoon on matkaa 120 m ja sinne on parhaimmat näkymät.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Bovik
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Trollshofda
P	6667144
I	3280170
2	
NIMI	Skaravik
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Degergård
P	6667246
I	3280441

Kohdenimi	Ärmdalsberget	33501 3005	N 6666199
Alue	Trollshofda		E 3280563
Kunta	Tammisaari		Z 55

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Trollshofdan kylässä, Stornäsetin länsiosassa. Se on Edesholmenin lounaiskärjestä noin 400 metriä lounaaseen, Stornäsetin korkeimmalla kohdalla.

Röykkiö on pyöreä ja sen halkaisija on 8 m ja korkeus 1,5 metriä. Röykkiön keskellä on kraatteri, jonka halkaisija on 1,5 - 2 metriä. Röykkiö on rakennettu särmikkäistä kivistä, jotka ovat läpimitaltaan 0,3 - 1,0 metriä. Reunassa on näkyvissä kylmämuurattua kehää. Röykkiön länsipuolella on röykkiön kivistä myöhemmin rakennettu matala U-muotoinen kivivalli, joka voisi Nordmanin mukaan olla paimenpoikien tekemä (Nordman inventoinut 1936). Paikalta on näkymät välille lounas - luode. Sijainnin puolesta vaikuttaa pronssikautiselta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Edesberget	N 6666404
Alue	Trollshofda	E 3281114
Kunta	Tammisaari	Z 25

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Trollhofdan kylässä, Sandvikenin etelärannalla, Edesholmenista noin 300 metriä kaakkoon. Sandvikenin tilan päärakennuksesta kohde on 650 m etelään. Tarkemmin ilmaistuna noin 70 metriä rannasta kallioiden mäen laella. Röykkiö sijaitsee kalliopohjalla ja muodoltaan se on pyöreä. Halkaisija on noin 15 metriä ja korkeus 3,5 metriä. Röykkiö on komea, kekomainen ja sen keskellä on syvä kraatteri, jonka halkaisija on noin 5 metriä ja syvyys 2,5 metriä. Röykkiö on sammalen peittämä ja paikalla kasvaa havumetsää. Koska röykkiö sijaitsee kallion laella, laskee maasto joka suuntaan. Parhaimmat näkymät on kuitenkin pohjoisen ja lännen välille Sandvikenin lahdelle. Tämäkin on luontainen pronssikautisen röykkiön sijainti.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Sandviken	N 6666872
Alue	Trollshofda	E 3281395
Kunta	Tammisaari	Z 25

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

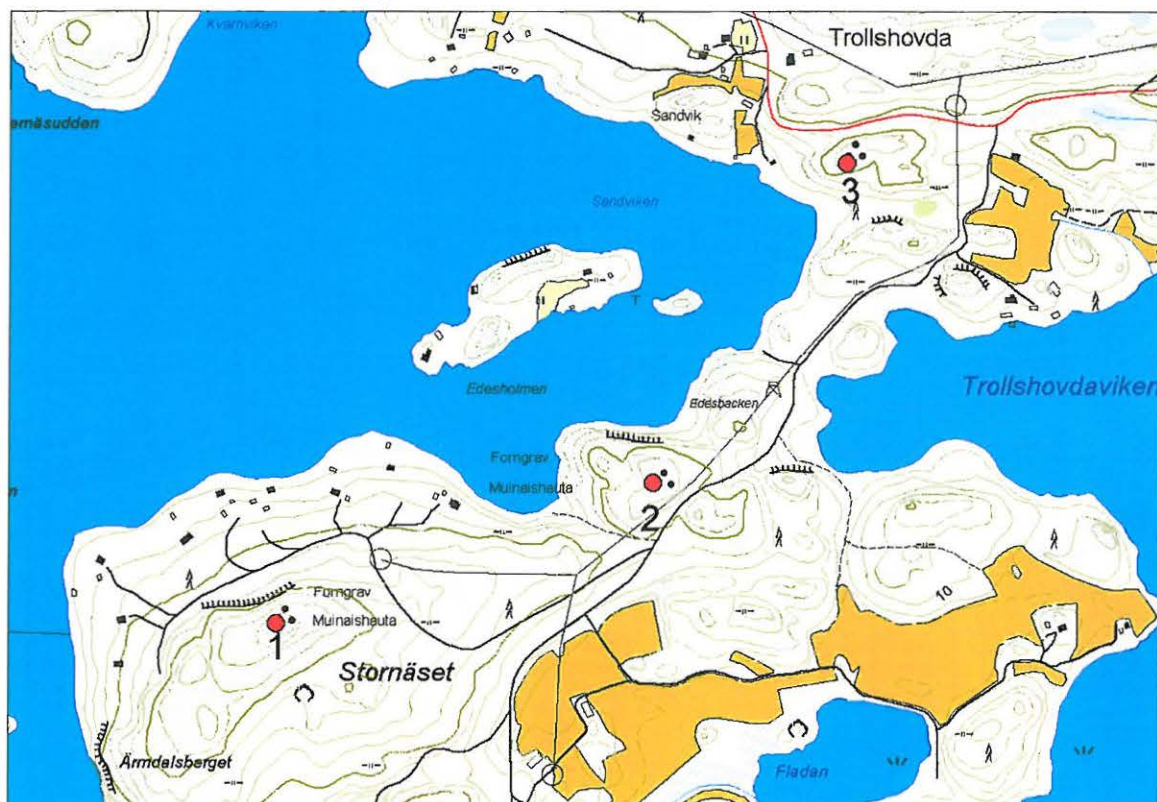
Kohde sijaitsee Trollhofdan kylässä, Sandvikenin koillisrannalla, Sandvikenin tilan päärakennuksesta noin 160 metriä kaakkoon. Sandvikenin lahden itäpäässä on E-W -suuntainen avokalliopainotteinen mäki ja kohde sijaitsee tämän kallioisen mäen laella. Röykkiö lepää kalliopohjalla ja sen mitat ovat N-S 10,5 m ja E-W 8 metriä, korkeutta röykkiöllä on 1,4 metriä. Röykkiön keskellä on kraatteri, jonka halkaisija on noin 3 metriä. Röykkiön kivien halkaisija on 0,2-0,8 metriä. Kiviä on heitetty röykkiön ympärille. Paikalla kasvaa mäntymetsää.

Nordman kertoo (inv. 1936), että eräs torppari Ekholm oli nuoruudessaan ollut "hajottamassa" röykkiötä ja siitä oli löytynyt sarvea ja ehkä luuta.

Paikalta on näköala länteen lahdelle.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Ärmdalsberget
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Trollshofda
P	6666199
I	3280563
2	
NIMI	Edesberget
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Trollshofda
P	6666404
I	3281114
3	
NIMI	Sandviken
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Trollshofda
P	6666872
I	3281395

Kohdenimi	Rödhäll	325 01 4007	N 6668120
Alue	Höklöt		E 3287441
Kunta	Tammisaari		Z 15
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen		

Kuvaus

Kohde sijaitsee Höklötin kylässä, Rödhällin tilan päärakennuksesta noin 220 metriä itään. Se sijaitsee Höklötfjärdenin pohjoisrannalla, rannasta noin 40 metriä pohjoiseen, kallioisen kukkulan korkeimmalla kohdalla. Kohteen pohjoispuolella kohoaa suurempi kallioalue, jota pirstovat ojitetut alavammat kohdat. Röykkiö sijaitsee kalliopohjalla, sen mitat ovat N-S 9 m, E-W 8 m ja korkeus on 1,6 metriä. Röykkiö on kasattu kivistä, jotka ovat läpimitaltaan noin 0,3-0,6 m. Röykkiö on suurelta osin hajotettu ja reunakehää on näkyvissä pohjoissivulla. Röykkiössä olleita kiviä on pohjoiseen viettävällä rinteellä. Röykkiö on osittain kuusenoksien peittämä ja sen ympärillä kasvaa katajia.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Rödhäll
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Höklöt
P	6668120
I	3287441

Kohdenimi	Kasberget	Rådsby	N 6666186
Alue	Rådsby		E 3297820
Kunta	Tammisaari		Z 70

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

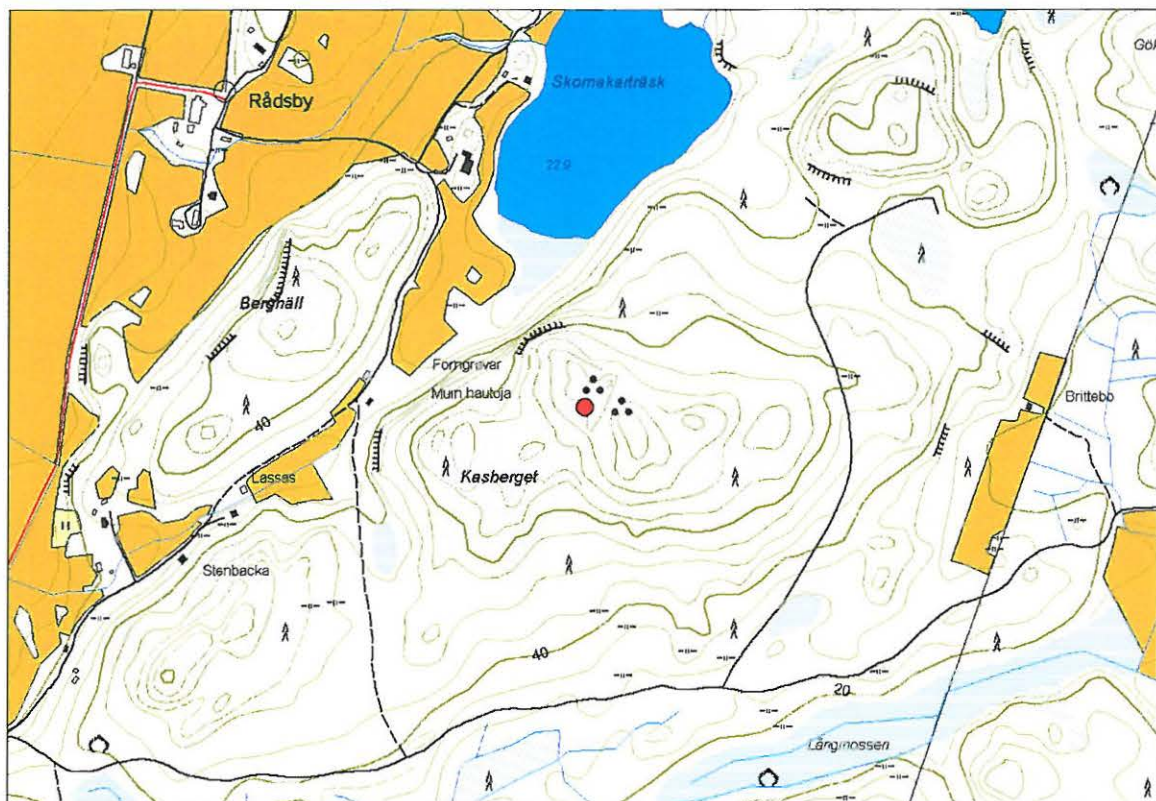
Kohteet sijaitsevat Rådsbyn kylässä, Rådsbyn tilan päärakennuksesta noin 760 metriä kaakkoon, kallioisen Kasbergetin (Råbyberget) korkeimmalla kohdalla. Tämä avokalliovaltainen ylänkö sijaitsee Skomakarträsketin eteläpuolella noin 200 m sen rannasta etelään. Ympäristössä kasvaa mäntymetsää.

Röykkiö A, pohjoisempi, on pahoin tuhottu. Se on pyöreähkö ja halkaisija on 8 metriä, korkeus on 0,9 m. Röykkiön keskellä on kraatteri (halkaisija. 3 m), jossa on uloskäynti itään. Röykkiön kivien halkaisija on 0,3-0,8 m.

Röykkiö B sijaitsee A:sta 50 m kaakkoon. Se on myös kalliopohjalla. Röykkiön keskellä on kraatteri (halkaisija. 4 m). Röykkiön mitat ovat N-S 7,5 m, E-W 6,5 m ja korkeutta sillä on 1,4 m. Röykkiö on kasattu kivistä, joiden halkaisija on 0,4-0,9 metriä. Kyseessä on pronssikautiset röykkiöhaudat.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Kasberget
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Rådsby
P	6666186
I	3297820

Kohdenimi	Näset	329 01 0025	N 6668216
Alue	Olsböle		E 3289299
Kunta	Tammisaari		Z 57

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Olsbölen kylässä, Timmerflotten-nimisen lahden N-puolella noin 200 metriä rannasta pohjoiseen, Näsetin kallioisen laen etelään laskevalla reunalla. Pohjoisessa kallioaluetta rajaa peltoalue.

Paikalla on kaksi röykkiötä.

Eteläisempi on kalliopohjalla. Se on muodoltaan kekomainen ja siinä on yksi isompi ja pari pienempää kraatteria. Sen halkaisija on N-S 13 m ja E-W 14 m. Röykkiön korkeus on 2,2 metriä. Kivien halkaisija on keskimäärin 0,2-0,6 metriä ja joukossa on jonkin verran särmikkäitä lohkokiviä. Tämän eteläreunasta alkaa jyrkänne.

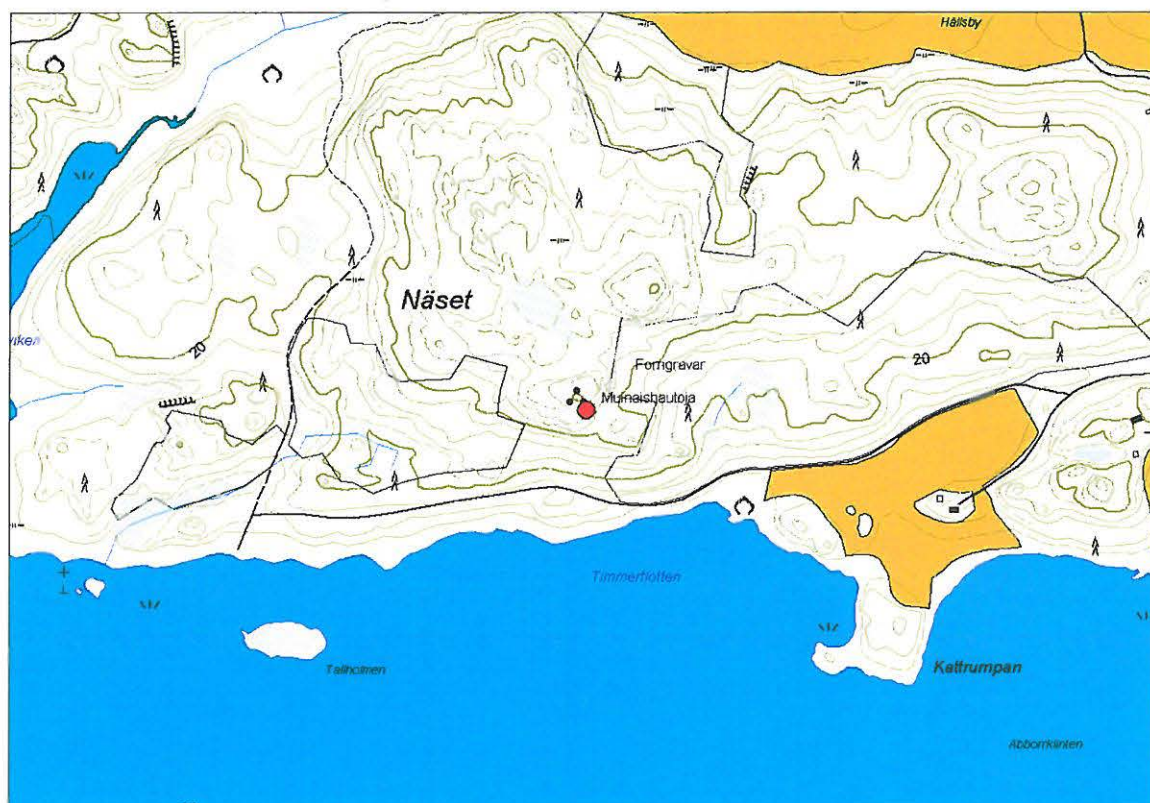
Toinen röykkiö sijaitsee edellä mainitun vieressä, sen luoteispuolella. Röykkiö on myös kalliopohjainen, pyöreähkö ja sen halkaisija on 9,3 m ja korkeus 1,5 metriä. Kivien halkaisija on 0,2-0,6 metriä ja joukossa on särmikkäitä lohkokiviä. Röykkiö on muodoltaan kumpumainen ja siinä on kolme kuopannetta.

Röykkiöistä noin 20 metriä pohjoiskoilliseen on yksikerroksinen kivilatomus, jonka mitat ovat 1,6 (N-S) x 3,2 x 0,2 m; kivet 20-40 cm, pyöreitä ja särmikkäitä. Kyseessä on mahdollinen röykkiön pohja. Latomus on jäkälän peitossa ja sen muoto on epäselvä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisia luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Näset
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Olsböle
P	6668216
I	3289299

Kohdenimi	Rånäsudden	31.5.2003	N 6671598
Alue	Kvigos		E 3277884
Kunta	Tammisaari		Z 45
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö?		Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen?		

Kuvaus

Kohde sijaitsee Tammisaaren NW-kulmassa aivan Perniön rajan tuntumassa. Alue on niemeke, joka työntyy mereen kohti W ja koostuu suurimmaksi osaksi jyrkkärinteistä avokalliomäistä. Alueen kasvillisuus koostuu lähinnä sekametsästä, mutta on osittain myös hyvin tiheää ja pusikkoista.

C.O. Nordman on ilmoittanut alueelta röykkiön 1930-luvulla. Alue käytiin vuonna 2002 läpi kävelemällä, mutta mitään selkeää röykkiön jäännöstä ei löytynyt. Joitakin kivikeskittymiä alueelta löytyi, mutta niiden luonne on hyvin epävarma.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde vaikuttaa tuhoutuneen tai sitten paikkatiedot ovat väärät.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Rånäsudden
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Kvigos
P	6671598,5
I	3277884

Kohdenimi	Näseberget	N 6659565
Alue	Bromarv	E 3277663
Kunta	Tammisaari	Z 10-15 m

Mj-tyyppi	Kivilouhos	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Aluelle tehtiin tarkastus koska muinaisjäännösrekisteriin sinne oli merkitty pronssikautinen röykkiö. Tieto on peräisin Nordmanin käynnistä paikan päällä (Nordman: "Bromarv rusthåll", nr. 7a, b, c). Nordmanin mukaan 250 m kallion huipulta kohti S sijaitsee 2x3 m iso röykkiö, joka on rakennettu pienistä kivistä ja lähelle viljeltyä maata. 20 m SE röykkiöstä on hänen mukaan myös useita osittain peittyneitä neliskulmaisia latomuksia. Keskikokoiset kivet muodostavat perustan, jotka ovat 0,5 m leveitä. Niiden korkeus on hänen mielestään olematon.

Alueella on myös Juha Laurén käynyt vuonna 1994, Tenholan inventoinnin yhteydessä, koska seutukaavaliiton luettelossa kohde oli merkitty. Hänen totesi, että paikalla ei ole kuin kivilouhimon jättekivikasa, josta merkinä on kivissä näkyvät porausjäljet. Täten siis kysymyksessä olisi historialliselle ajalle ajoittuva kohde. Maanomisajien mukaan alueella ei ole mitään suullista perimätietoa röykkiöistä.

Kohteelle tehtiin uusi tarkastuskäynti kesän 2002 inventoinnin yhteydessä. Näsebergetin alue sijaitsee Bromarvin kylän W puolella olevan Kyrkvikenin W puolella, eli kylää vastapäätä. Alue on osa kohti N työntyvää niemeä. Laurénin mainitsema kivilouhos sijaitsee Näsebergetin SW osassa, noin 100 Näseuddenin W rannasta. Bromarv rusthållin lähimmiltä pelloilta, jotka sijaitsevat kohti SW, on matkaa 60 m. Paikalla on kallioreunamaa louhittu poraamalla ja sen eteen kallioterassille on kasattu noin 10 m pitkä (N-S) kivivalli kulmikkaista kivistä. Koko Näsebergetin ja Näseuddenin alueelta löytyy tämän lisäksi useita pienempiä louhoksia.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mitään Nordmanin mainitsemaa röykkiötä tai latomusta ei löytynyt alueelta. Toisaalta nämä voivat sijaita lähempänä pelloja ja ne vaikuttavat kuvauksen perusteella olevan mahdollisia peltoröykkiöitä ja talonpohjia. Louhoksen ajoitus on luultavasti suhteellisen nuori ja tämän tyyppisiä löytyykin Uudeltamaalta useita ja ne on ollut käytössä eri syistä.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Näseberget
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Bromarv
P	6659565
I	3277663

Kohdenimi	Backa	815 01 0032	N 6666090
Alue	Germundby		E 3295094
Kunta	Tammisaari		Z >27,5 m

Mj-tyyppi	Kalmisto	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Germundbyn kylässä, Backa nimisen tilan päärakennuksen kupeessa. Alkuperäinen latomus on sijainnut ainoastaan 15 m päärakennuksesta kohti N. Paikalla tehtiin ensimmäisen löydöt 1911 kun alueelle kaivettiin uutta vesijohtoa. Sen jälkeen tehtiin lisää löytöjä 1925. Paikalla on C.A. Nordman vuonna 1928 ja C.F. Meinandee vuonna 1951 suorittanut kaivaustutkimuksia. Latomuksen alapuolella on löytynyt kolme keihäänkärkeä, jotka ajoittuvat 800-luvulle. Myös muita rauta- ja pronssiesineitä on löytynyt kohteelta. nämä ovat kuitenkin kadonneet. Meinanderin kaivauksista ei ole myöskään jätetty kertomusta vaan ainoastaan keihäänkärjen katkelman ja sormuksen paloja tiedetään löytyneen. Kun Laurén kävi paikalla näkyi siinä ainoastaan peämmääräinen rykelmä kiviä (n. 3 x 1,5 m), joiden päällä oli maata.

Vuoden 2002 inventoinnissa käytiin taas paikan päällä ja todettiin, että jos mahdollista, nyt näkee vielä vähemmän. Alue joka, sijaitsee kummun pohjoispuolella oli täynnä maatalouskoneita ja muuta käytöstä poistettua tavaraa. Alueella oli useita maan peitossa olevia kivirykelmiä, mutta mikä niistä kuuluu latomukseen jäi epäselväksi. Alue oli myös rehevän aluskasvillisuuden peittämä.

Ympäristöä tarkkailemalla selvisi, että kohde on sijaitsee nykyisen puron varrella. Tämä on voinut olla paljon isompi, josta merkinä jyrkkä reunainen kapeikko, jossa vesi on tehnyt syvän uurteen maisemaan. Tämä kapeikko sijaitsee juuri kohteen pohjoispuolella ja siten paikka erottuikin aika selvästi ympäristöltään.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Vastauksen saaminen kysymykseen, jos jotain kohteesta edelleen säilynyt vaatii lisätutkimuksia, mutta tässä vaiheessa sitä ei voida sulkea pois. Luultavasti kyseessä on siinä tapauksessa kuitenkin pienistä rippeistä alkuperäisestä kohteesta.

NIMI	Skäggarudden
KUNTA	Inkoo
ALUE	Älgsjö
P	6656497
I	3331157

Kohdenimi	Bergön	N 6658435
Alue	Rilax	E 3281642
Kunta	Tammisaari	Z 40 m

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Bergön saari sijaitsee Bromarvin kylän ESE puolella, Djurgårdsfjärdenin edustalla. Saaren kasvillisuus on luonteeltaan mannermainen ja tästä syystä saari on osaltaan rantoihin asti metsäkasvillisuuden peitossa. Saaren S ja E puolella kulkee pienveneväylä. Saari on muodoltaan soikea ja sen SW päädyssä, jossa kohde sijaitsee, putoaa kalliot hyvin jyrkästi 20 m suoraan mereen.

Kohde sijaitsee näiden kallioiden päällä. Kyseessä on pieni röykkiö, joka sijaitsee avokallioalueen S osassa. Paikalta avautuu avara näköala kohti S ja SE. Röykkiö on rakennettu särmikkäistä, mutta luonnon muovaamista kivistä. Röykkiön muoto on lähinnä soikea. Sen mitat ovat:

N-S = 1,75 m

E-W = 2,10 m

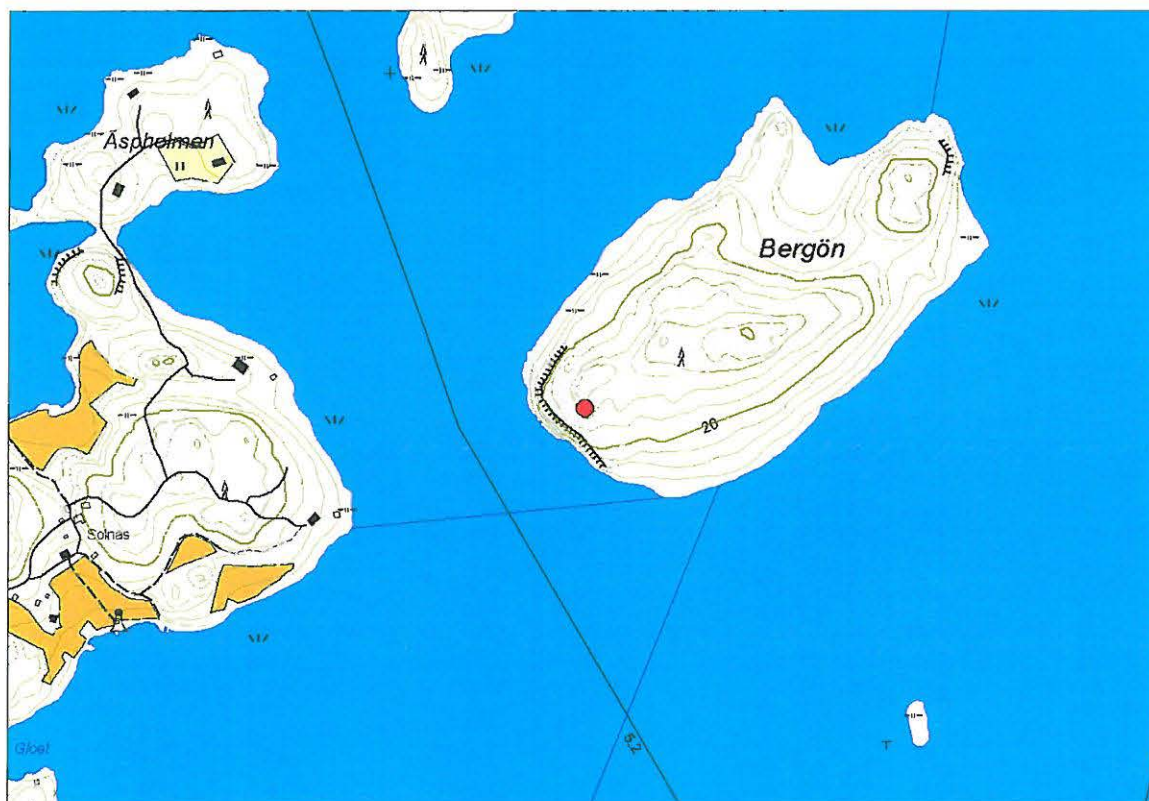
Korkeus = 0,45 m

Kivien halkaisija 0,40-0,50 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on luultavasti hajotettu merimerkki. Tulkinta tehtiin sijainnin ja röykkiön luonteen perusteella.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Bergön
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Rilax
P	6658435
I	3281642

Kohdenimi	Slottholmen	1000009229	N 6657226
Alue	Rilax		E 3281870
Kunta	Tammisaari		Z 17,5-20 m

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Slottholmen sijaitsee Bromarvin saariston E osissa, Riilahden NE puolella. Saari on pitkänomainen ja sen keskiosaa halkoo syvä notkelma. Saaren kasvillisuus on mannermaista. Kohde sijaitsee saaren N osassa, lähialueen korkeimmalla kohdalla. Alue on avokallioaluetta ja siinä kasvillisuus on hyvin avointa.

Kohde koostuu neljästä pienestä kiviröykkiöstä, jotka sijaitsevat pari metrin etäisyydellä toisistaan. Kaikki ovat rakennettu luonnon muovaamista särmikkäistä kivistä (halkaisija 0,30-0,50 m) ja ovat ainoastaan niukan aluskasvillisuuden peitossa. Niiden mitat ovat:

A (eli läntisin):

N-S = 1,35 m

E-W = 1,76 m

Korkeus = 0,40 m

B (3,80 m NE A:sta):

N-S = 1,35 m

E-W = 2,30 m

Korkeus = 0,30 m

C (2,60 m S B:stä):

N-S = 1,10 m

E-W = 1,70 m

Korkeus = 0,40 m

D (4,30 m SE C:stä)

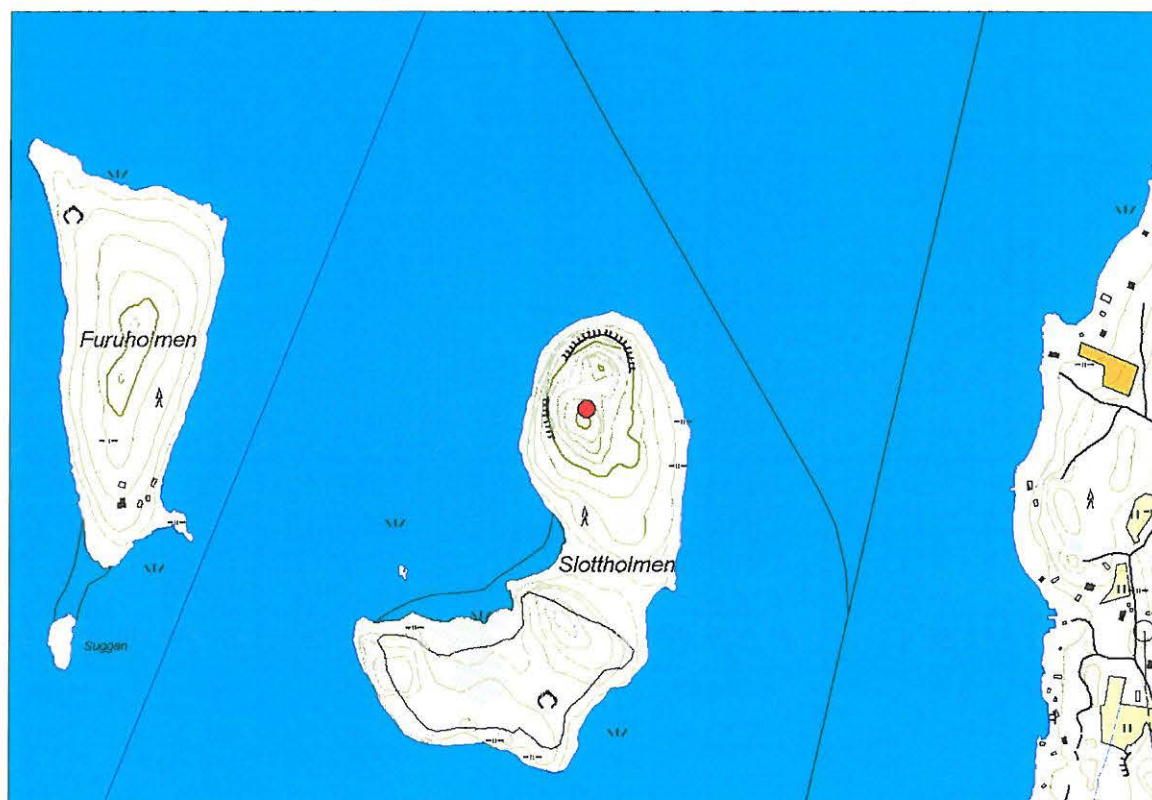
N-S = 1,00 m

E-W = 0,65 m

Korkeus = 0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Paikalla löytyi ruostuneita kiinnityskoukkuja ja muita metalliosia. Kyseessä voi siis olla tukiröykkiöt esimerkiksi tolपालle tai kolmiomittaustornille.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Slottholmen
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Rilax
P	6657226
I	3281870

Kohdenimi	Grönalund	635 00 0000	N 6660070
Alue	Kägra med Pålav	635 00 0000	E 3280870
Kunta	Tammisaari	635 00 0000	Z 32,5-37

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö/kalmisto?	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

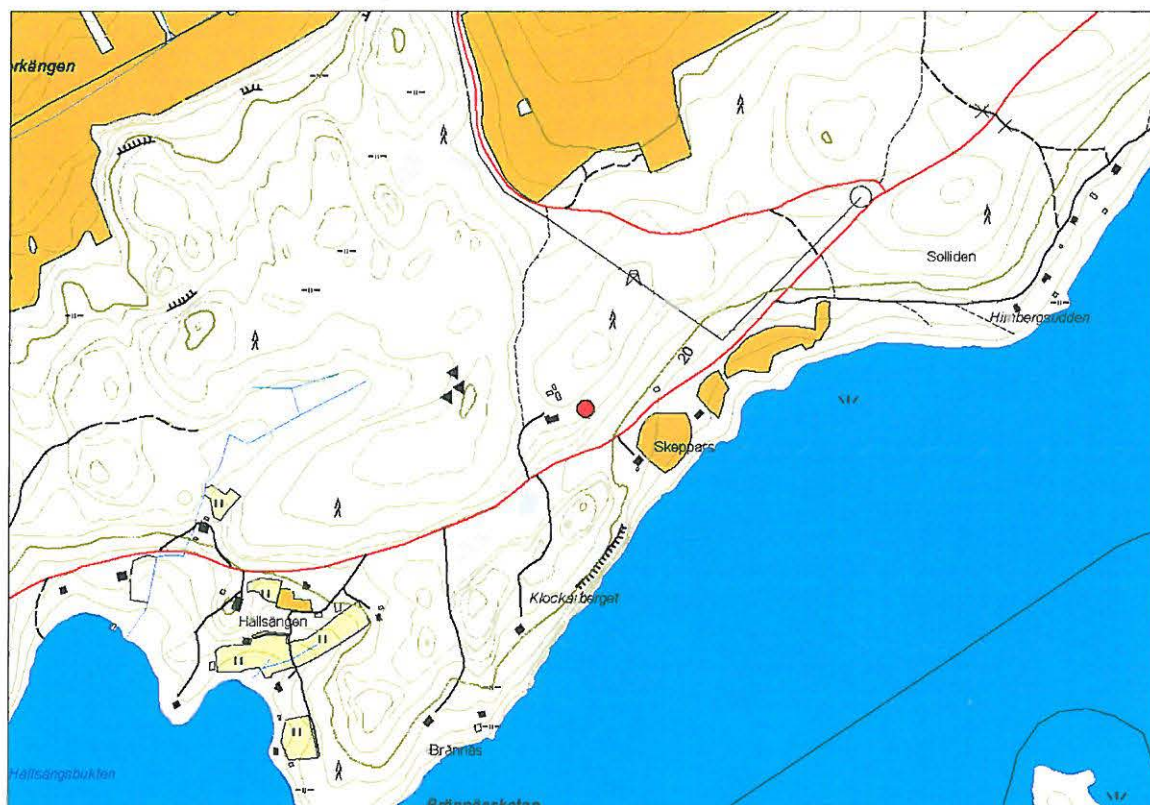

Kuvaus

Kohde sijaitsee Bromarv-Tenhola tiestä n. 60 m kohti N. Kohteen alkuperäinen ilmoitus teki Bror Kevin, joka elossa ollessaan asui aivan kohteen vieressä. Alue sijaitsee nimittäin, J Laurenin inventointiraportin vuodelta 1994 mukaan, Grönalundin talon E puolella, pihamuurin vieressä. Laurenin mukaan paikalla on "neljän kiven varaan kasattu kiviraunio", joka sijaitsee SE viettävällä harjun kivikkoisella rinteellä. Tarkastuksen yhteydessä hän löysi myös muita kiveyksiä, mutta totesi niiden olevan todennäköisesti luonnonmuodostumia. Lauren pitää röykkiötä luonteltaan rautakautisena vaikka sen sijainti on hänen mielestään epätavallisen korkealla.

Vuoden 2002 inventoinnin kohteella kasvoi rehevä aluskasvillisuus, jota dominoi erilaiset heinäkasvit. Alueella oli useita kiveyksiä, josta suurin osa on luultavasti Kevinin itse rakentamia tai luonnonmuodostelmia. Laurénin mainitsemaa latomusta tai röykkiötä ei löytynyt vaikka alue haravoitiin tarkasti. Yksi syy tähän voi olla huonot olosuhteet, jonka vuoksi paikalla pitäisi käydä uudestaan aikaisin keväällä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Gröndalund
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Kägra med Pålarv
P	6660070
I	3280870

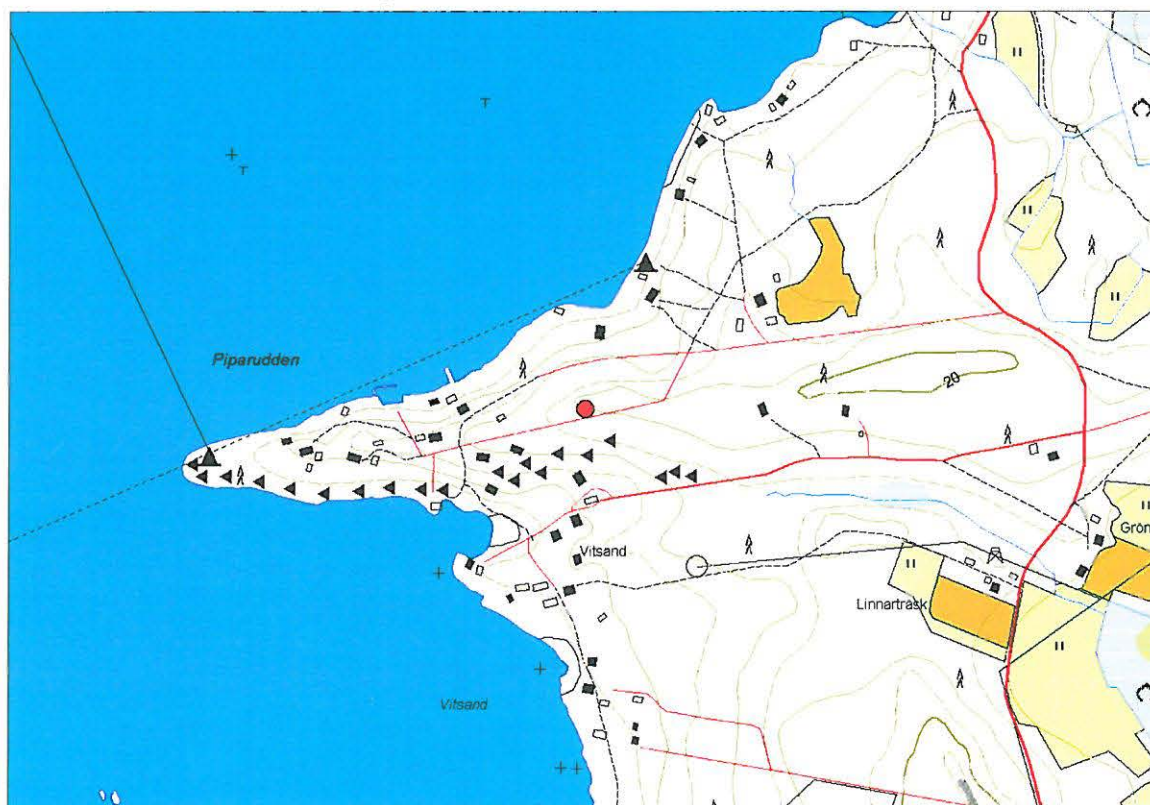
Kohdenimi	Piparudden	N 6655153
Alue	Vättlax	E 3269001
Kunta	Tammisaari	Z 0-5 m
Mj-tyyppi	Kuoppia luonnonmuodostumassa	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Piparudden nimisen niemen juuressa, joka työntyy Bromarvlandetin W rannasta mereen. Niemi on pitkän moreeni harjanteen pääty, joka piparuddenin kohdalla jatkuu merenpinnan alle. Kasvillisuus on mannermaista metsää. Kohteelle opasti paikallinen Anita Schrey, joka myös on maanomistaja.

Kohde sijaitsee harjanteen korkeimmalla kohdalla. Paikalla on kaivettu useita kuoppia ja maanomistaja epäili, että kyseessä oli hautaröykkiöitä. Kuopat ovat kuitenkin lähemmän tarkastelun perusteella kaivettu laajaan luonnonmuodostumaan, joka kattaa koko harjun laen. Osa kuopista oli kuullema maanomistaja itse kaivanut ollessaan tyttö. "Röykkiö" on itse asiassa kuopista aiheutuneet vallit.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Piparudden
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Vättlax
P	6655153
I	3269001

Kohdenimi	Horsön	N	6648883
Alue	Vättlax	E	3274159
Kunta	Tammisaari	Z	0-12,5

Mj-tyyppi	Puolustusvarustukset	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

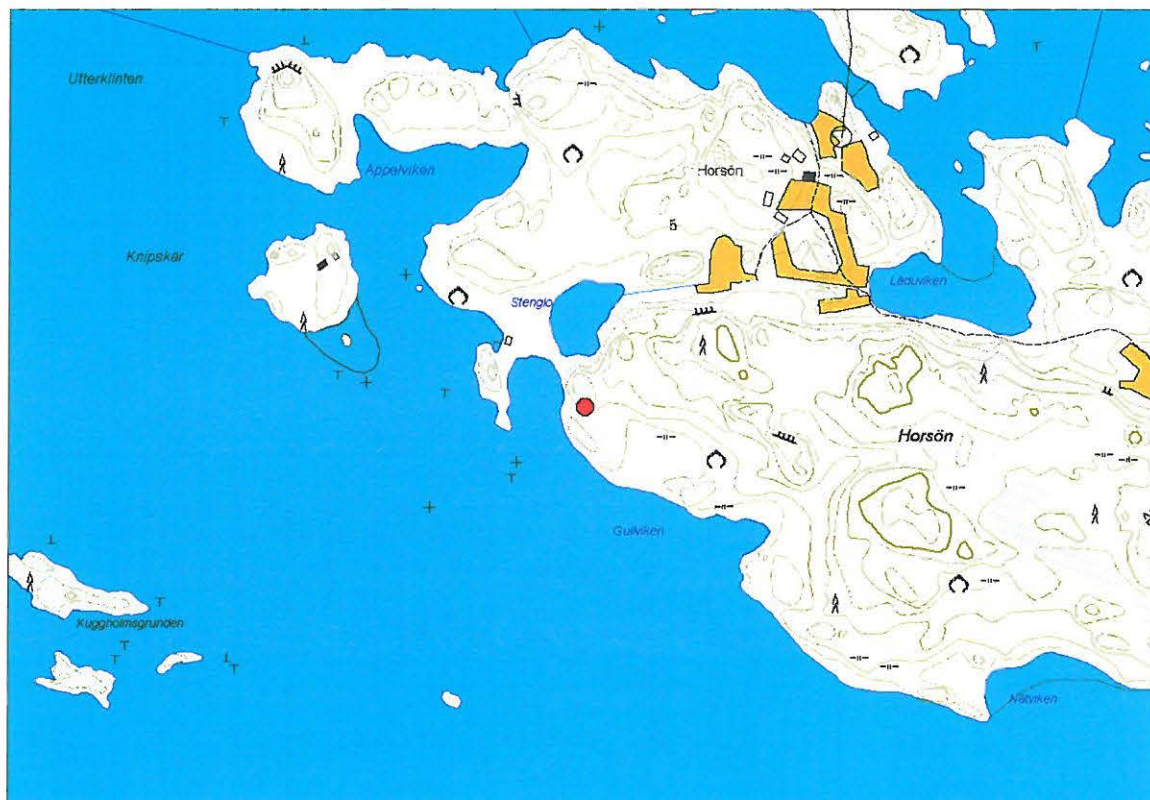

Kuvaus

Horsö on suhteellisen iso saari Bromarvlandetin S puolella. Saaren S puolella avautuu selänne, jonka vastarannalla sijaitsee Hankoniemi. Saaren kasvillisuus on mannermaista.

Saaren S osassa sijaitsee useita puolustusvarustusta ja tykkiasemaa. Saaren korkeimmalla kohdalla sijaitsee myös muistomerkki, joka on omistettu Neuvostoliiton joukoille.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Horsön
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Vättlax
P	6648883
I	3274159

Kohdenimi	Kuggholmen	1950 000235	N 6648904
Alue	Vättlax		E 3272813
Kunta	Tammisaari		Z 0-25 m

Mj-tyyppi	Puolustusvarustus	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kuggholmen sijaitsee Bromarvlandetin S puolella. Sen S puolellan avautuu selänne, jonka vastarannalla on Hankoniemi. Saaren kasvillisuus on luonteeltaan sisäsaaristomainen.

Saaren eri puolilla sijaitsee tykkiasemia ja muita puolustusvarustuksia. Saaren E osassa on myös nykyään umpeen kasvaneita peltoja ja niihin liittyviä muureja.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

313	
NIMI	Kuggholmen
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Vättlax
P	6648904
I	3272813

Kohdenimi	Porsö	6649892
Alue	Vättlax	E 3269506 3270720
Kunta	Tammisaari	Z > 20 m
Mj-tyyppi	Puolustusvarustus	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Porsö sijaitsee Bromarvlandetin SW puolella ja sen S-W puolella avautuu laaja selänne. Saari on suhteellisen suuri ja hyvin kallioinen. Suuria osia saaren S osaa, jossa kohteet sijaitsevat, on avokallioaluetta. Mujilta osin kasvillisuus on sisäsaaristomainen.

Saaren S osassa on useita tykkiasemaa ja muita lähitaisteluasemia rivissä kallion molemmilla puolilla, Smedsvikenin ja Smedsuddenin N puolella. Itse Smedsudden ei tarkastettu.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

314	
NIMI	Porsö
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Vättlax
P	6649892
I	3269506

Kohdenimi	Grönvik 1	N 6656160
Alue	Skräddarböle	E 3305140
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Dragsvikenin S puolella noin 220 m rannasta, joka pilkottaa puiden välistä kohdi NW. Kohteen SW ja S puolella on laajoja metsäalueita kun taas sen ja meren välissä on pelto, joka oli inventoinnin aikana kesannossa. Alueella oli tehty metsänraivaustyötä, joka vaikeutti havaintojen tekoa. Röykkiöt sijaitsevat suhteessa ympäröivään mastoon matalalla avokallioharjanteella. Harjanteen N puoli on myös jyrkkä ja röykkiöt ovat rakennettu korkeimmalle paikalle tämän jyrkanteen reunalle. Rantaan päin rinne jyrkkenee. Kohteiden vieressä, kohti S ja E, on kesämökkiasutusta.

Röykkiö A: Kohde on profiililtaan matala ja siitä on vierinyt kiviä ympäristöön. Muodoltaan se on epämääräinen, mutta reunat erottuvat selvästi. Röykkiö on paksun sammaleen peitossa. Kalliolle rakennetun röykkiön mitat ovat:

N-S = 9,00 m

E-W = 8,10 m

Korkeus = 0,40 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,50 m

Röykkiö B: Kohde sijaitsee 30 m kohti E edellisestä. Se on muodoltaan epämääräinen ja osa sen kivistä on vierinyt sen ympärille. Sen keskellä kasvaa mänty ja se on profiililtaan lähinnä matala. Röykkiö on paksun sammaleen peitossa. Sen mitat ovat:

NE-SW = 4,60 m

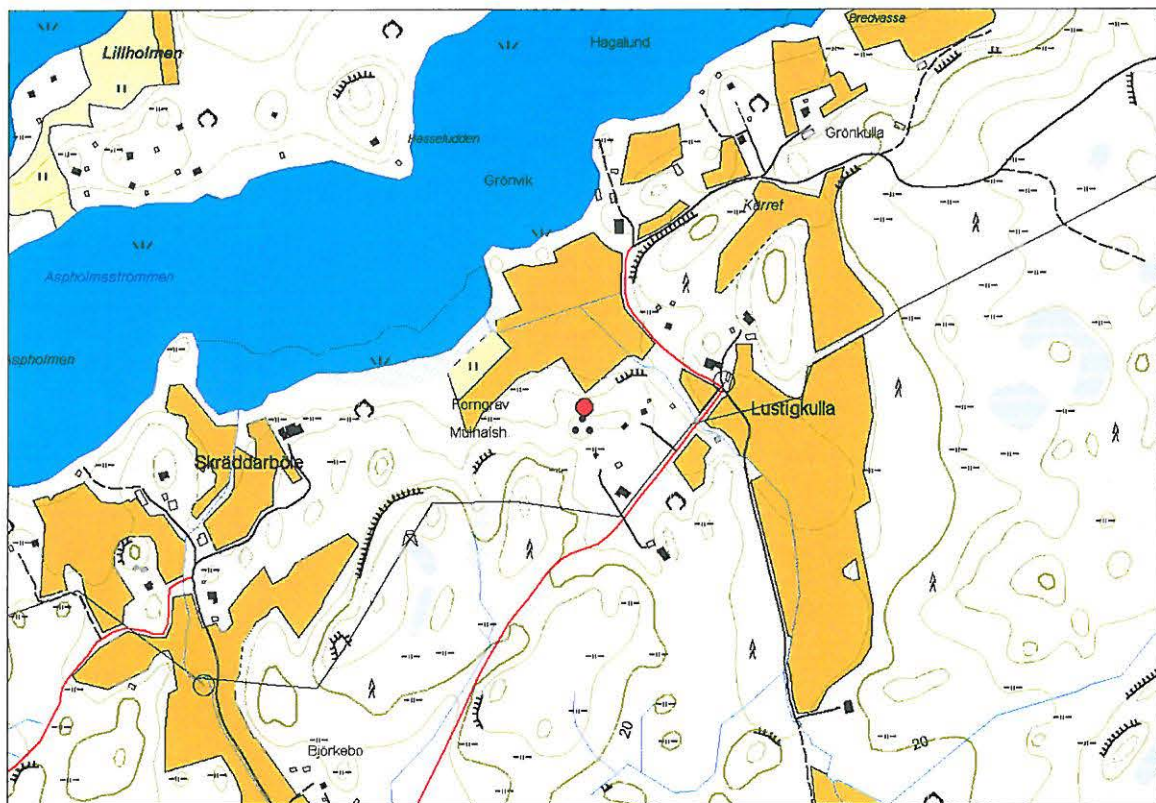
NW-SE = 6,80 m

Korkeus = 0,50 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,50 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiöt ovat jokseenkin vaikeita tulkita, mutta sijainnin ja muodon perusteella voi olettaa niiden olevan pronssikautisia hautaröykkiöitä.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Grönvik
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Skräddarböle
P	6656160
I	3305140

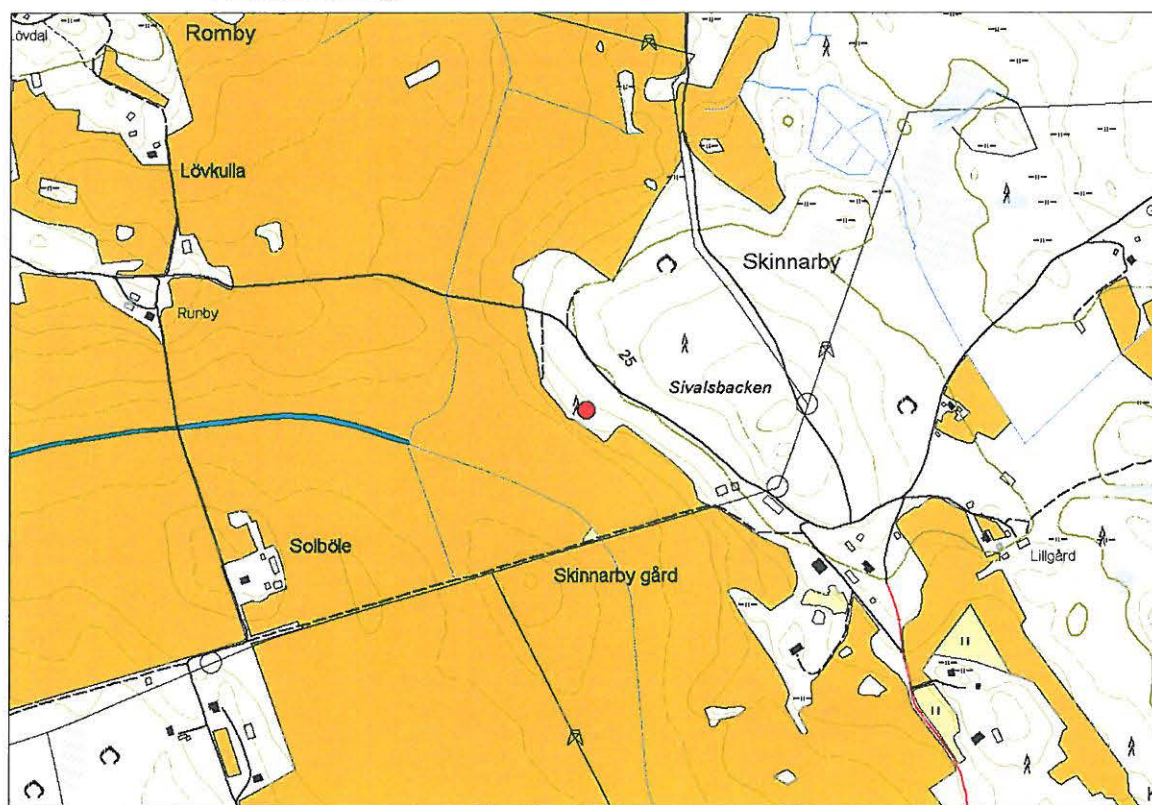
Kohdenimi	Sivalsbacken	N 6660510
Alue	Skinnarby	E 3290909
Kunta	Tammisaari	Z 10-15
Mj-tyyppi	Valmistuspaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Sivalsbackenin, joka on metsäinen mäki Skinnarby tilan N puolella, SW-rinteessä, johon on kaivettu sorakuopan kaltainen iso kuoppa. Sen edessä on poikittain luonnonkivistä ladottu n. 0,7 m korkea muuri, joka sulkee montun suun melkein kokonaan (aukko on konti SE). Muuri jatkuu epämääräisenä terassina montun länsiosassa. Isosta kuopasta ylärinteeseen (n. 3 m kohti NE) on kaksi pienempää kuoppaa. Isompi (E-puoleinen) on halkaisijaltaan n. 4 m, syvyys n. 1 m, pienempi (W-puoleinen) on halkaisijaltaan n. 2 m, syvyys 0,7 m. Edellä mainittuja kuoppia yhdistää n. metrin levyinen maakaivanne. Päämonttua lähestyy itäpuolelta NE-SW-suuntainen tienpohja, joka on n. 2 m leveä. Kuopan pellonpuoleinen edusta on terassoitu isoilla luonnonkivillä. Terassi on n. 2 m korkea (max) ja n. 20 m leveä. Ison kuopan edessä, terassin päällä, on pyöreähkö kivilatomus. Lisäksi terassilla ja lähiympäristössä on muita epämääräisempiä kivilatomuksia.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen funktio ja ajoitus jäivät epäselviksi inventoinnin aikana. Kohde vaatii lisätutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

33	
NIMI	Sivalsbacken
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Skinnarby
P	6660510
I	3290909

Kohdenimi	Mälsarbyunkeln 2	N 6660389
Alue	Mälsarby	E 3287852
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Mälsarbyssä Heimlaxin länsirannalla, rannasta noin 120 metriä kohti W ja Hasselbon tilan päärakennuksesta noin 550 metriä kohti NE Mälsarbyunkeln-nimisen kallioisen mäen kaakkoisrinteellä. Mäen rinteellä kasvaa lähinnä havumetsää. Maasto laskee SE kohti merenlahtea. Paikalla on kolme röykkiötä.

Röykkiö A on röykkiöistä eniten kohti W. Se on kalliopohjalla ja sen keskellä on kraatteri (halkaisija 1,5 m). Röykkiö on muodoltaan pyöreähkö ja halkaisijaltaan noin 6 m ja korkeutta sillä on 0,8 m. Kivien halkaisija on 0,25-0,4 metriä.

Röykkiö B sijaitsee A:sta 2 m kohti NE. Se on myös kalliopohjainen ja keskellä on kraatteri (halkaisija 2 m). Röykkiö on pyöreä ja sen halkaisija on 10 metriä, korkeutta sillä on 1,5 m. Rakenteen kivien halkaisija on 0,3-0,6 metriä.

Röykkiö C sijaitsee B:stä 9 m kohti E. Se on myös kalliopohjainen, jäljellä on vain sammalen peittämä pohja. Röykkiön kiviä on nimittäin vieritetty alas mäen pohjoisrinnettä. Röykkiön mitat ovat: N-S 6 m, E-W 7 m ja rakenteen korkeus on 0,5 metriä.

Kohteilta hyvä näkymä lahdelle kohti SE sekä pellon suuntaan kohti S.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on todennäköisesti hautaraunioita, joiden ajoitukset voivat olla pronssikautisia tai rautakautisia. Muodoltaan ne muistuttavat alueen muita pronssikautisia raunioita, mutta ilman lisätutkimuksia ei voida olla varmoja niiden luonteesta.

Kohdenimi	Näseudden	100400 9253	N 6660478
Alue	Prästkulla		E 3288381
Kunta	Tammisaari		Z 17,5
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä		

Kuvaus

Kohde sijaitsee metsäisellä niemekkeellä, jonka NW osassa nousee osittain jyrkkärinteinen ja kallioinen mäki. Mäen S-osa on peltoviljelyksessä. Alueen vallitseva puusto on havupuuta.

Röykkiö sijaitsee alueen korkeimman kohdan S-puolella. Kivien keskikoko on 0,2-0,4 m ja ovat suhteellisen homogeenisiä. Röykkiö on aluskasvillisuuden ja pudonneiden lehtien peitossa, jonka vuoksi havaintojen teko li vaikeaa inventoinnin aikana. Röykkiö on muodoltaan pitkänomainen E-W-suunnassa, n. 4 m x 2 m. Terassin alapuolella oli kiviä. Röykkiö saattaa olla laajempi kohti pohjoista.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on mahdollisesti hautaraunio, jonka ajoitus voi olla pronssikautinen tai rautakautinen. Muodoltaan se muistuttaa alueen muita pronssikautisia raunioita, mutta ilman lisätutkimuksia ei voida olla varmoja.

Kohdenimi	Storgård	015010023	N 6660877
Alue	Mälsarby		E 3287703
Kunta	Tammisaari		Z 15-20
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen		

Kuvaus

Kohde sijaitsee Mälsarbyn kylässä, Heimlaxin W-puolella. Kohteelle on rannasta matkaa noin 340 metriä. Se sijaitsee Storgårdin tilan päärakennuksesta noin 560 metriä kohti SW, peltojen ympäröimän sekametsää kasvavan mäen SE-rinteellä.

Röykkiö on kalliopohjainen, osittain sammalen peittämä. Muodoltaan se on soikeahko ja epätasainen. Sen länsipäässä on kraatteri, josta kiviä on heitelty runsaimmin kallion kaakkoisrinteelle. Röykkiön mitat ovat N-S 7 m, E-W 11 m ja korkeutta sillä on 0,6 metriä. Kivien halkaisija on 0,3-0,7 metriä ja ne ovat luonnon muovaamia ja pyöreitä. Röykkiön reunat ovat sammalen peitossa. Kyseessä on mahdollisesti useampien röykkiöiden muodostama kokonaisuus.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on todennäköisesti hautaraunio, jonka ajoitus voi olla pronssikautinen tai rautakautinen. Muodoltaan se muistuttaa alueen muita pronssikautisia raunioita, mutta ilman lisätutkimuksia ei voida olla varmoja.

J.E.Wefvar mainitsee, että röykkiön lähistöllä on pienempiä kivikasoja, jotka ilmeisesti ovat peltokivikasoja (inv. 1879: 65-66). Myös Nordman mainitsee nämä (inv. 1936).

Kohdenimi	Lindsbacken	335 01 0024	N 6660808
Alue	Mälsarby		E 3287450
Kunta	Tammisaari		Z 15
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen		

Kuvaus

Kohde sijaitsee Mälsarbyssä, Gamsböle-Storgård-tien länsipuolella, Nordmanin (1936 inv.) mukaan "inomot 100 m NO om det sk. Nyrödjeberget, en bergsklack mitt i den odlade marken" Kyseessä on ilmeisesti Spångångsbergetin kallioalueen kaakkoispäässä sijaitsevalla peltoalueelle työntyvällä niemellä sijaitseva kohde.

Lauren ei vuoden 1994 inventoinnissaan pystynyt paikallistamaan kohdetta laajoista etsinnöistään huolimatta. Mahdollisesti Nordman on merkinnyt röykkiön väärin kartalle. Nordmanin mukaan paikalla on noin 7 m halkaisijaltaan oleva rakenne, jota reunustaa kivikehä.

Inventoinnissa Erko Mikkola tarkisti alueen uudestaan ja sen perusteella hän tulkitsee kohteen pirunpelloksi. Rinteessä on sammalen peittämä kivikko, ylärinteessä on rakkaa. Kohteen muoto ja koko on hyvin epämääräinen, ympäristössä on runsaasti kiviä. Matkaa peltoon on noin 10 m (kohti S).

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on luultavasti osa pirunpeltoa tai matala peltoraunio.

Kohdenimi	Lembacka	N 6660343
Alue	Mälsarby	E 3287549
Kunta	Tammisaari	Z 15-17,5

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Mälsarbyssä, Mälsarbyunkeln-nimisestä kallioisesta mäestä noin 100 metriä kohti SW. Alue on peltojen ympäröimän kalliosaareke, jonka E-rinteelle kohde on rakennettu. Mäkeä halkoo pelto ja voimalinja sekä tie, joka kulkee Hasselbosta kohti NNE. Alueella kasvaa lähinnä sekametsää.

Röykkiö on rakennettu kalliopohjalle. Se on muodoltaan nelikulmainen, matala, epätasainen eikä siinä ole kraateria. Sen mitat ovat 6 m (N-S) x 5 m, korkeus. 0,5 m; kivet 30-60 cm. Koillisosassa on näkyvissä vähäistä reunakehää. Se on sammalen peitossa, mutta sillä on selvät rajat. Maisema avautuu N ja E välille.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on todennäköisesti hautaraunio, jonka ajoitus voi olla pronssikautinen tai rautakautinen. Muodoltaan se muistuttaa alueen muita pronssikautisia raunioita, mutta ilman lisätutkimuksia ei voida olla varmoja.

Kohdenimi	Mälsarbyunkeln 1	N 6660336
Alue	Mälsarby	E 3287689
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

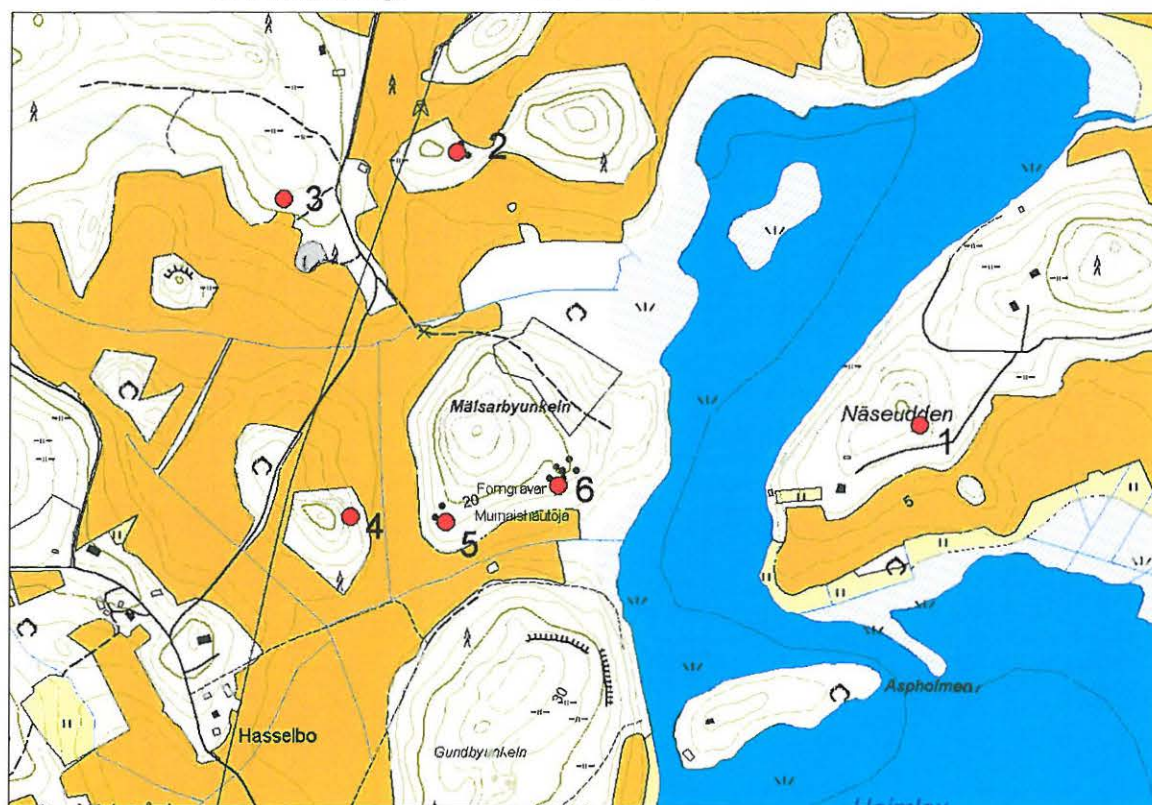
Kohde sijaitsee Mälsarbyssä, Heimlax nimisen lahden W-rannalla. Kohteelle on matkaa rannasta noin 280 metriä ja Hasselbon tilan päärakennuksesta noin 440 metriä kohti NW, Röykkiö on rakennettu Mälsarbyunkeln-nimisen kallioisen mäen W-rinteellä olevaan pirunpeltoon. Mäen rinteellä kasvaa lähinnä havumetsää.

Röykkiö rajaaminen on hankalaa koska se sijaitsee luonnonmuodostelmassa. Arvion mukaan röykkiön halkaisija on noin 18 metriä ja korkeus 1,8 m. Se S-osa on korkeampi. Se on laaja-alainen, muodoltaan pyöreä ja pinnaltaan lähinnä epätasainen. Röykkiössä on kolme suurempaa kuoppaa, joista pohjoisin on halkaisijaltaan 5 m ja kaksi pienempää noin 2,5 m. Kivet ovat kooltaan 20-50 cm ja pyöristyneitä. Röykkiössä on saattanut olla rakenteita. Röykkiö on joka puolelta paksun sammalpeitteen peittämä, mutta reunat ovat kuitenkin havaittavissa.

Kohteilta avautuu näkymät kohit S ja W.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on todennäköisesti hautaraunio, jonka ajoitus voi olla pronssikautinen tai rautakautinen. Muodoltaan se muistuttaa alueen muita pronssikautisia raunioita, mutta ilman lisätutkimuksia ei voida olla varmoja.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Näseudden
KUNTA Tammisaari
ALUE Prästkulla
P 6660478
I 3288381
2
NIMI Storgård
KUNTA Tammisaari
ALUE Mälsarby
P 6660877
I 3287703
3
NIMI Lindsbacken
KUNTA Tammisaari
ALUE Mälsarby
P 6660808
I 328745

4
NIMI Lembacka
KUNTA Tammisaari
ALUE Mälsarby
P 6660343
I 3287549
5
NIMI Mälsarbyunkeln 1
KUNTA Tammisaari
ALUE Mälsarby
P 6660336
I 3287689
6
NIMI Mälsarbyunkeln 2
KUNTA Tammisaari
ALUE Mälsarby
P 6660389
I 3287852

Kohdenimi	Myggforsberget	N 6658452
Alue	Finby Gränd	E 3289613
Kunta	Tammisaari	Z 20-22,5

Mj-tyyppi	Luonnonmuodostelma+kivilouhos	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä+historiallinen aika	

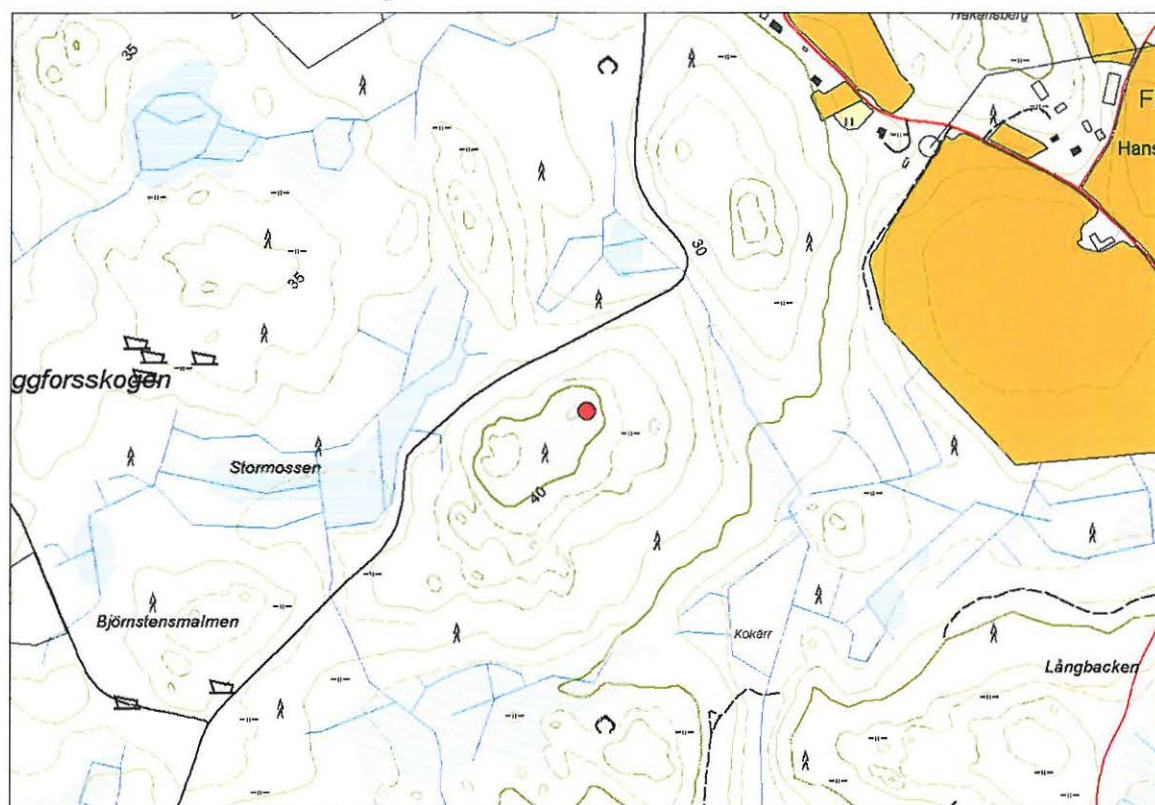

Kuvaus

Kohde sijaitsee laajan notkelmalla olevan kalliotasanteen E-päässä, joka muodostaa paikalla loivan SE-rinteen. Kallio kohoaa uudestaan kohti S, mutta ennen sitä on kohteen reuna. Kivien koko vaihtelee 0,1-1 m. Pirunpelto on pinnaltaan tasainen, mutta siinä on useita yksittäisiä kuoppia. Se on rajoiltaan hyvin selkeä, mitoiltaan 60 m N-S x 43 m E-W, paksuus 1-2 m. NW- ja NE-päässä kivikko jatkuu kallion korkeimman kohdan yli. SE-reunassa on pieni (4 m E-W) kivilouhos ja koillispäästä n. 10 m pohjoiseen isompi, jossa on porausjälkiä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Myggforsberget
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Finby Gränd
P	6658452
I	3289613

Kohdenimi	Lillträsket W	1000007254	N 6654490
Alue	Söderstrand		E 3278917
Kunta	Tammisaari		Z 15-17,5

Mj-tyyppi	Hautapaikat	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

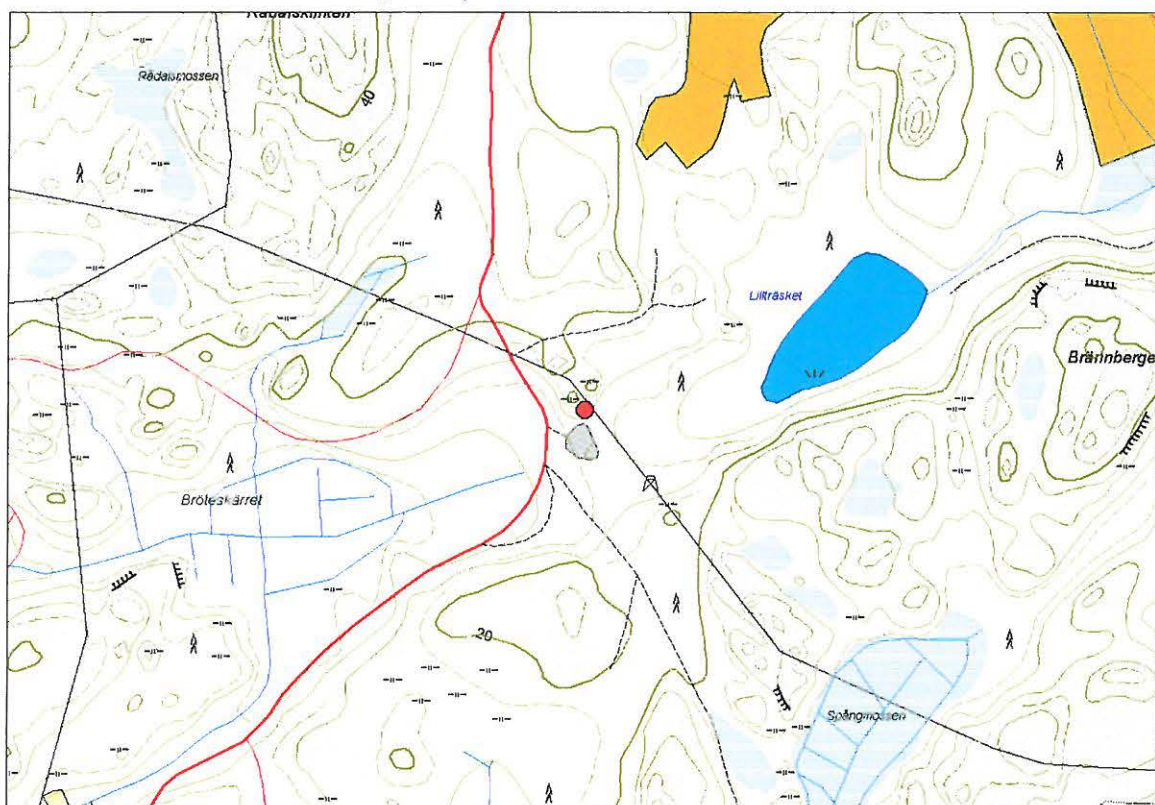

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee kallionyppylän S-rinteellä. Kallio on alueella epätasainen ja siinä on paljon jyrkenteitä sekä suhteellisen peitteinen lähinnä puuston vuoksi. Kohtene ympärillä kasvaa tiheää nuorta mäntymetsä. Röykkiön mitat ovat 6 m (N-S) x 7 m x 1,2 m. Kivien keskikoko on 0,2-0,6 m. Keskellä röykkiötä on n. 3 m halkaisijaltaan oleva kraateri keskipisteestä hieman itään. Röykkiön muoto on pyöreä ja kupera. W- ja S-puolella on kiviä levinnyt ympärille. Röykkiössä ei ole näkyviä rakenteita

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa muita alueen pronssikautisia tai rautakautisia hautaraunioita. Kohteen ajoitus on mahdollista varmistaa vain lisätutkimusten avulla.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Lillträsket W
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Söderstrand
P	6654490
I	3278917

Kohdenimi	Trollklyftan	N 6653358
Alue	Grundsund	E 3277512
Kunta	Tammisaari	Z 20-25
Mj-tyyppi	Kalliopiiroksia	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee suuren avokallioalueen W-reunassa sekä tämän W-suuntaisella rinteellä. Kallion NW- ja W-rinteet ovat täynnä suuria (läpimitaltaan 5-20 m) särmikkäitä kalliosta irtilohjennaita kalliionlohkaereita, jotka muodostavat kapeita solia, onkaloita ja kanjoneita yhdessä kallion kanssa.

Kohde on W-puoleisin tällainen kallion ja suuren siirtolohkareen välisestä WSW-ENE -suuntaisesta solasta. Tämä on noin 5 m korkea ja kapeimmillaan ENE-päässä, jossa leveys on noin 1 m. Leveimmillään se on noin 2,5 m solan suuosassa.

Solaan on tehty useita kaiveruksia. Näistä suurin osa sijaitsee siirtolohkareessa, eli solan S-reunassa. Useat niistä vahvistettu maalilla.

- "ETIHEIAE" (lev. 86 cm, kork. 12 cm) ja alla päiväys "18 1/VII 86" (lev. 35 cm, kork. 9 cm); 130 cm:n korkeudella; kaiveruksen yläpuolella ollut ainakin 3 riviä maalattua tekstiä.

- "TROLLKLYFTA" (lev. 58 cm, kork. 6,5 cm); 170 cm maasta.

- Tyyllitelty kursiivi "R" pyöreäpohjaisen kolmion sisällä (kork. 20 cm, lev. 12); kolmion kärki jakaa vuosiluvun 19 33

- Solan kaikilla seinillä useita kaiverrettuja tai maalattuja kirjaimia tai kirjainpareja, lähinnä R ja B kirjaimia, myös ehkä K.

- "SALVE" (lev. 100 cm, kork. 23 cm) solan suulla maassa kallioon kaiverrettu.

Solan suun tienoilla olevassa kahdessa puussa nauvoja ja rautalankaa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kalliopiirosten alkuperä jäivät epäselväksi. Selkeästi kaivertaja on ollut oppinut ainakin niin paljon, että on tuntenut latinan tervehdysanan. Päivämäärä viittaa 1800-luvun loppuun.

Kohdenimi	Trollklyftan NE		N 6653694
Alue	Grundsund		E 3277966
Kunta	Tammisaari		Z 20-25

Mj-tyyppi	Rakenteita luonnonmuodostelmassa	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

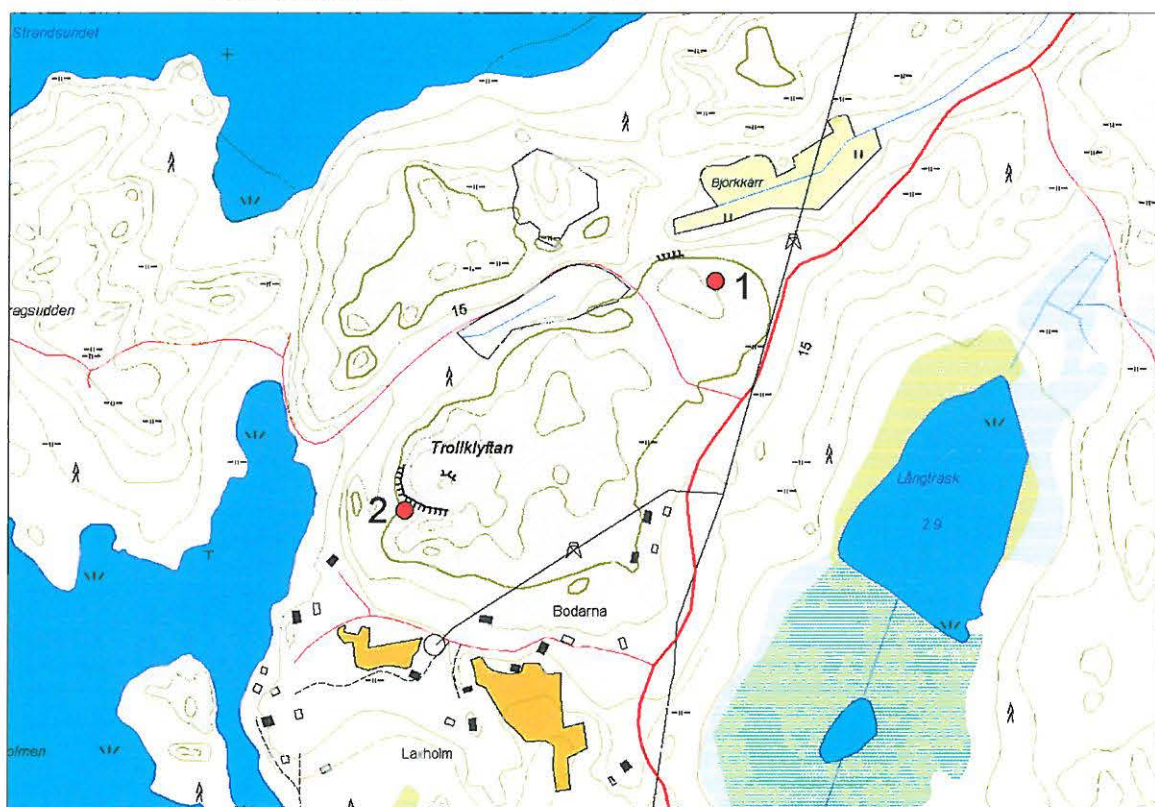
Avokalliotasanteen NE-laidalla on luonnonmuodostelma, jossa on vallimaisia rakenteita. Kivikeskittymän koko on 21 m N-S, 18 m E-W, max korkeus 0,6 m
S-osassa on suuria kuoppia kaivettu (3-6 m) ja niiden pohjalla avokallio on paljas. Kivien koko vaihtelee 5-80 cm, keskimääräinen läpimitta on 10-20 cm.

Kallion notkelmat ovat paljaina. Alueen korkein kohta on kohti NW..

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on luonnonmuodostelma, johon on myöhemmin tehty rakenteita. Näiden ajoitus ja funktio ei selvinnyt inventoinnin aikana.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Trollklyftan NE
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Grundsund
P	6653694
I	3277966
2	
NIMI	Trollklyftan
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Grundsund
P	6653358
I	3277512

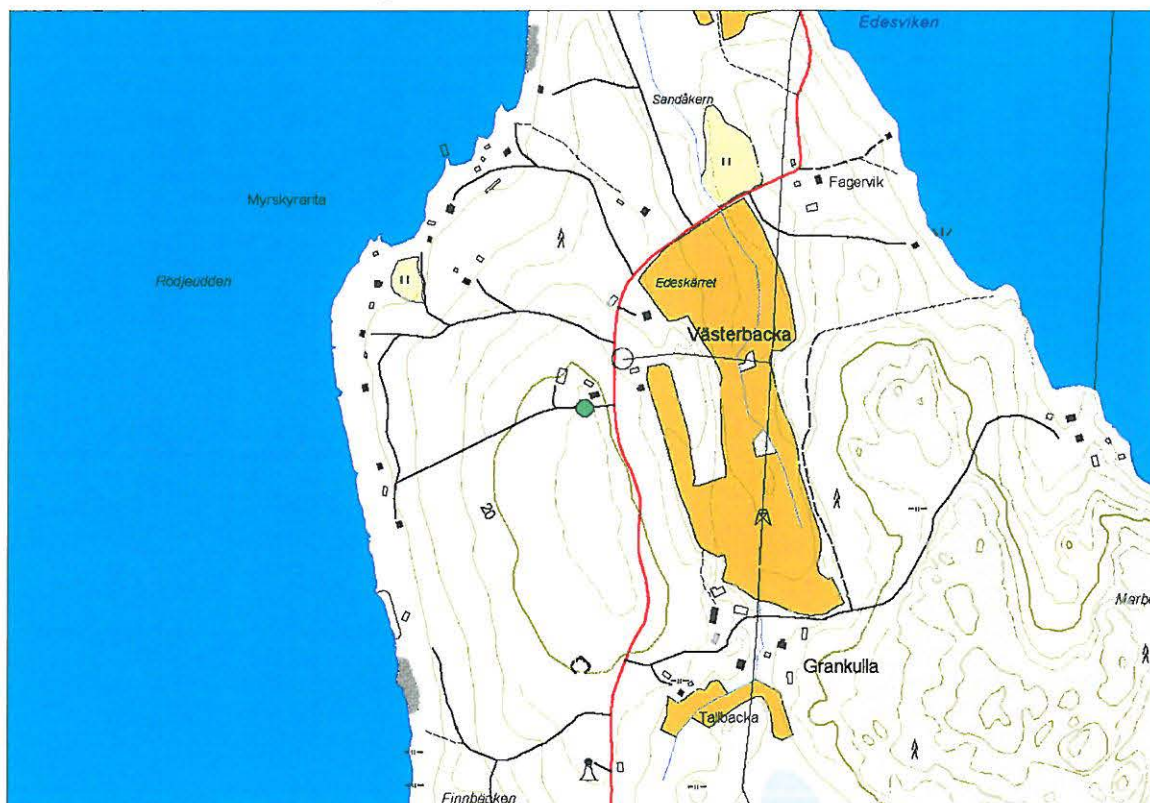

Kohdenimi	Västerbacka	100000925b	N 6661041
Alue	Padva		E 3266924
Kunta	Tammisaari		Z 22,5
Mj-tyyppi	Kuoppia luonnonmuodostelmassa		Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä		

Kuvaus

Kohde sijaitsee Padvan niemen korkeimman kohdan W-rinteessä. Luonnonmuodostelma muodostaa huipulla vallin, jonka läpi kulkee ja leikkaa E-W-suuntainen tie. Valli kääntyy 90 astetta kohti W noin 10 m tiestä kohti N.. Tieleikkauksessa näkyy muodostelman rakenne hyvin. Kivien koko on 0,1-0,2 m. Kuopat luonnonmuodostelmassa sijaitsevat tien N-puolella: isompi on 1,5 m halkaisijaltaan ja pienempi 1 m. Luonnonmuodostelma jatkuu kohti S, tosin paksumman kasvillisuuden peittämänä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Västerbacka
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Padva
P	6661041
I	3266924

Kohdenimi	Hällsbykullen	N 6668960
Alue	Olsböle	E 3289962
Kunta	Tammisaari	Z 20-25

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Hällsbykullen nimisen alueen S osassa. Alue on jyrkkää (20 astetta) etelään viettävää rinnettä, joka muodostaa kohteen yläpuolella terassin. Alue on metsittynyt ja koostuu lähinnä sekametsästä.

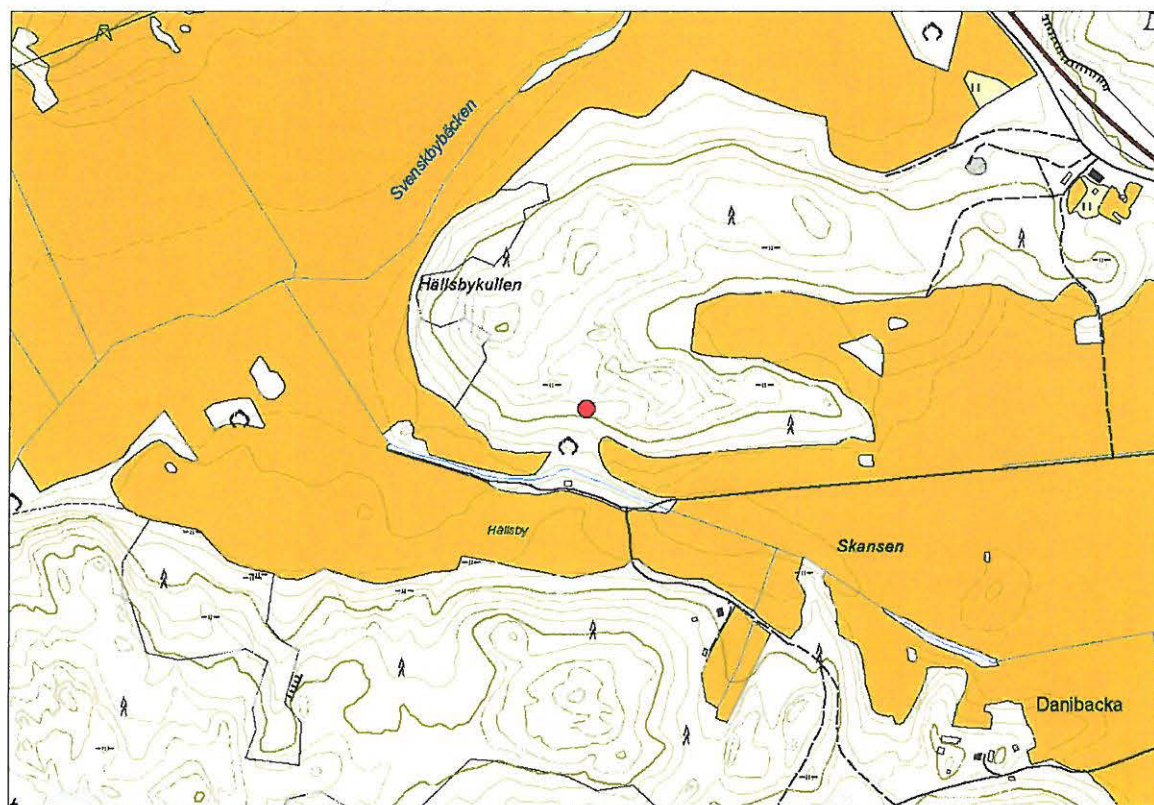
Muodoltaan latomus muistuttaa nuolta.. Sen mitat ovat 6,8 m N-S; max lev. 3,0 m E-W; korkeus 0,6 m. "Varren" paksuus 1,1 m (= min lev.). Kivien keskimitta on 20-60 cm.

Latomus on osin sammalen ja aluskasvillisuuden peitossa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kivirakenteen luonne tai ajoitus jäi epäselväksi inventoinnin aikana. Hällsbykullenilla on sijainnut keskiaikainen kylä, jonka varhaisin maininta on vuodelta 1451 (FMU 2898). 1540-luvulla kylällä oli neljä taloa, mutta 1694 ainoastaan yksi talo oli jäljellä. Viimeinen talo on yhdistetty Olsböleen 1814, mutta tila oli ollut autiona jo 1807-14. 1500-luvulla kylän veromarkka oli 9,83 ja kylä on muodostanut keskuskylän sekä maallisessa että kirkollisessa verokunnassa, joka viittaa mahdollisesti suhteellisen vanhaan kylään.

Mittakaava 1: 10 000

8	
NIMI	Hällsbykullen
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Olsböle
P	6668960
I	3289962

Kohdenimi	Sevaldsböle	1550069265	N 6660518
Alue	Jordansby		E 3289668
Kunta	Tammisaari		Z

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

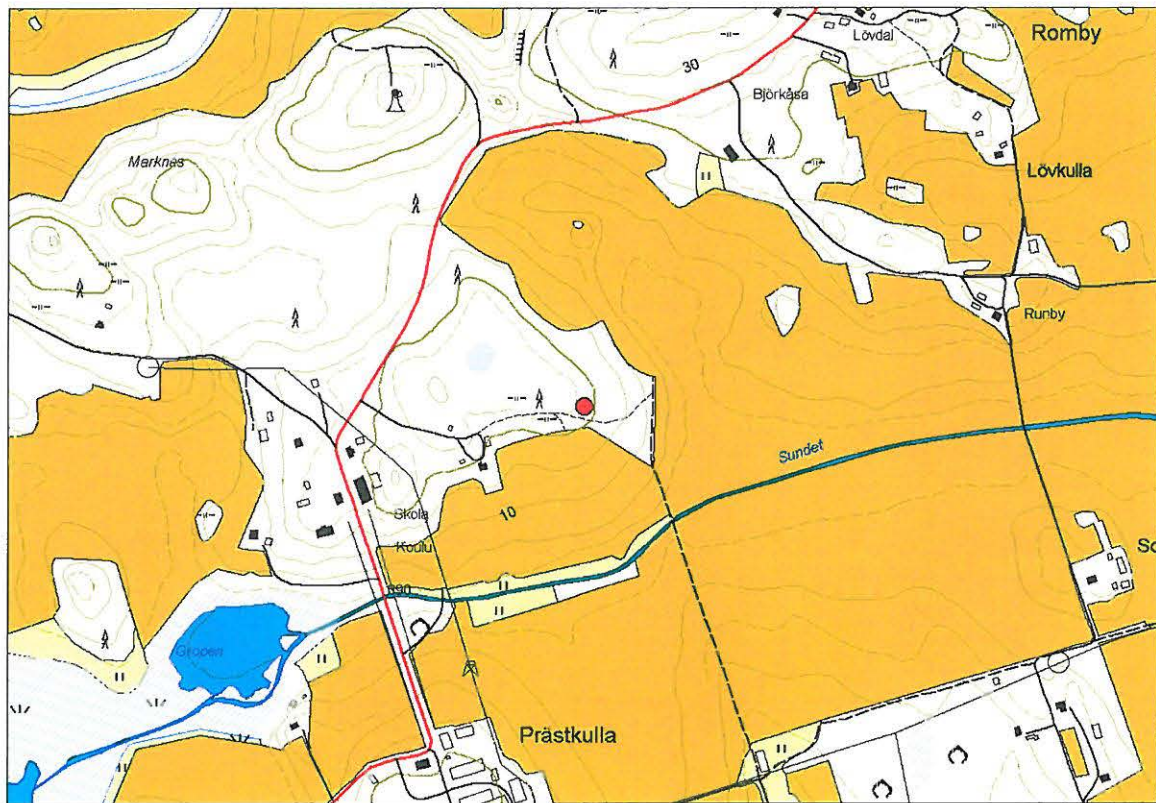

Kuvaus

Historiallisten lähteiden perusteella määritelty kohde. Peltoalueen pohjoispuolella oleva etelään työntyvä metsittynyt niemeke. Paikalla on runsaasti jälkiä myöhemmästä toiminnasta, mm. sorakuoppa, peltoraunioita, raivausta ja traktoritie, mutta jälkiä vanhemmasta toiminnasta ei löytynyt.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

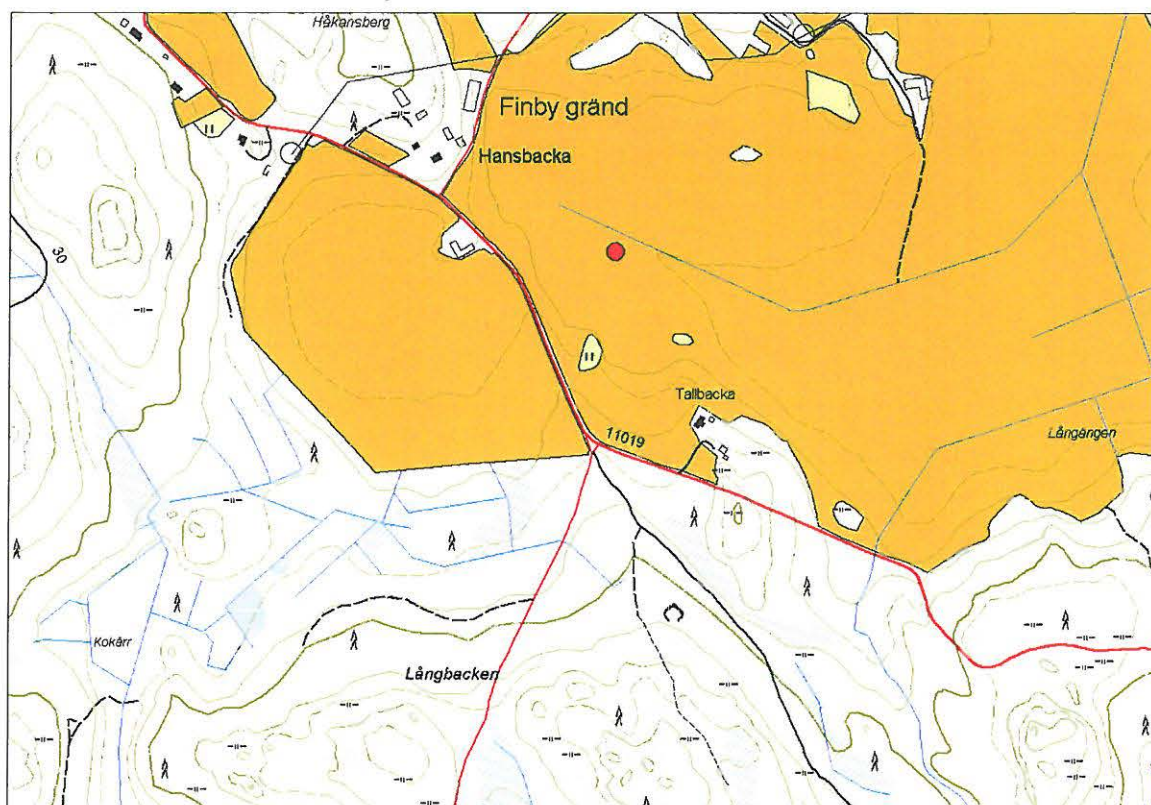

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Sevaldsböle
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Jordansby
P	6660518
I	3289668

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Hansbacka
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Finby Gränd
P	6658696
I	3290590

Kohdenimi	Höklöt	1500-2000 AD	N 6668143
Alue	Höklöt		E 3286374
Kunta	Tammisaari		Z 10-15

Mj-tyyppi	Asuinpaikka?	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Etelään työntyvällä niemellä sijaitsee nykyään Östergårdin maatila. Niemen eteläreunan metsikkö käveltiin maanpintaa tarkastaen, mutta tiheän aluskasvillisuuden takia ei mitään näkynyt. Peltojen pintapöiminnassa löytyi vähän kuonaa, tiilimurskaa, fajanssia ja lasitettua punasavikeramiikkaa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Höklötin keskiaikainen kylä mainitaan lähteissä ensimmäistä kertaa 1447 (FMU 2699). 1500-luvulla sillä on ollut 3 taloa, joista yksi autioituu 1600-luvun lopulle mennessä.

Jos alue on keskiaikaisen kylätontin sijainti on se täysin päällerakennettu myöhemmin.

Kohdenimi	Holm		N 6667685
Alue	Höklöt		E 3285674
Kunta	Tammisaari		Z 5-10

Mj-tyyppi	Tarkistus	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde on määritelty historiallisten lähteiden perusteella. Pellon reunassa sijaitsee metsäsaareke, jonka tie katkaisee kahtia. S- puoleinen osa saarekkeesta koekuopitettiin (11 kpl). Maannos hiekkaista multaa ja savea.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Höklötin keskiaikainen kylä mainitaan lähteissä ensimmäistä kertaa 1447 (FMU 2699). 1500-luvulla sillä on ollut 3 taloa, joista yksi autioituu 1600-luvun lopulle mennessä.

Paikalta ei tehty löytöjä.

Kohdenimi	Kvarnviken	335 01 0016	N 6668211
Alue	Höklöt		E 3286744
Kunta	Tammisaari		Z 25

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

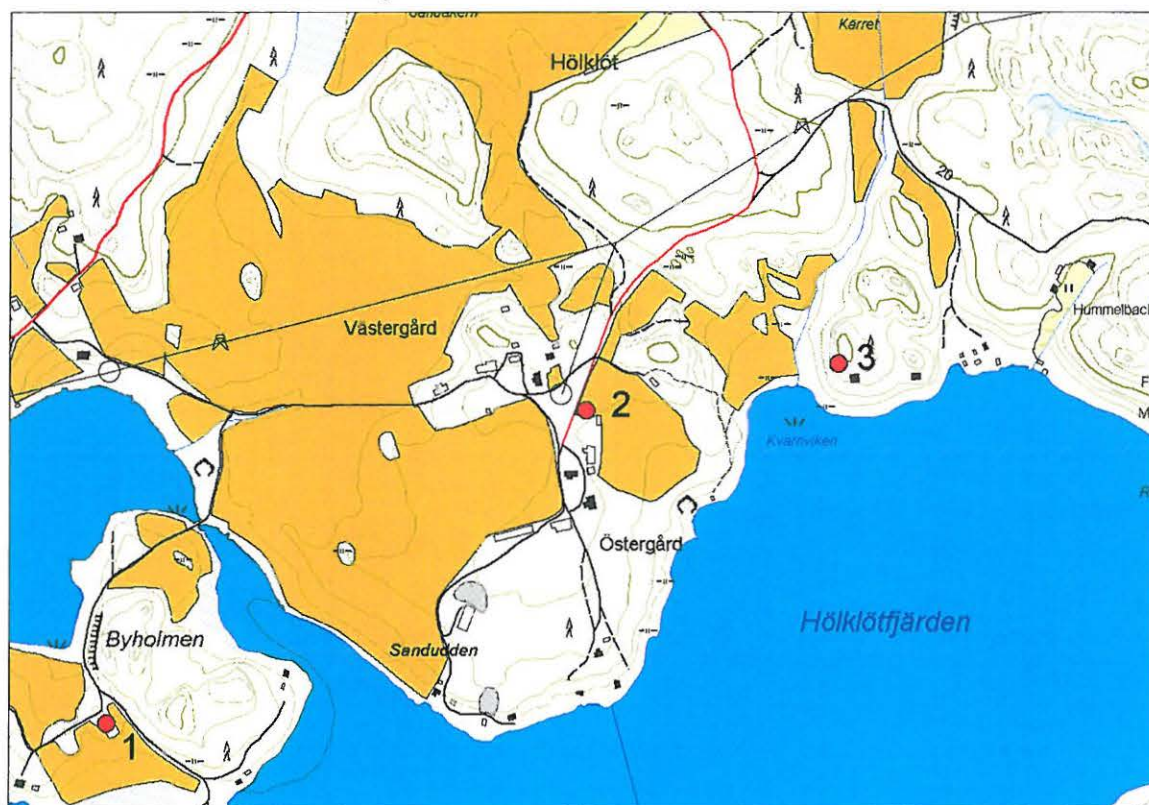
Kuvaus

Kohde sijaitsee Höklötin kylässä, Östergårdin tilan päärakennuksesta noin 420 metriä kohti NE, Höklötfjärdenin N-rannalla. Kohde sijaitsee Kvarnvikenin NE-puolella, rannasta noin 80 metriä kohti N, kallioisen mäen korkeimmalla kohdalla.

Röykkiö on kalliopohjainen, hieman soikea ja sen mitat ovat N-S 6,5 m ja E-W 5,5 metriä. Korkeutta röykkiöllä on 1 metri. Röykkiö on rakennettu särmikkäistä kivistä ja sen keskellä on kraatteri. Höklötin selän S-rannalla on myös hautaraunio.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde mujistuttaa alueen muita hautaraunioita. Tarkempin ajoitus vaatii kuitenkin lisätutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Holm
KUNTA Tammisaari
ALUE Höklöt
P 6667685
I 3285674
2
NIMI Höklöt
KUNTA Tammisaari
ALUE Höklöt
P 6668143
I 3286374
3
NIMI Kvarnviken
KUNTA Tammisaari
ALUE Höklöt
P 6668211
I 3286744

Kohdenimi	Sillböle	15000 92 27	N 6668559
Alue	Sillböle		E 3285274
Kunta	Tammisaari		Z 5-15

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Alue on suunnilleen N-S-suuntainen, osin runsaasti metsittynyt kallioalue, jossa pellot ovat W-puolella. Maanpinnan muoto on vaihtelevaa. Alueella on paljon jyrkkäreunaisia kalliotöppäreitä peltojen seassa. Kalliolla on vielä pystyssä olevia aittoja, useita kivijalkoja ja vanhaa peltoa (nykyään niittyä).

Kivijalka- ja aitta-alue koekuopitettiin (10 kpl) NW-SE -linjassa ja N-puoleisin kivijalkaan tehtiin koepisto. Maannos oli multaa, jonka alla oli moreenia; multakerroksen paksuus vaihteli, välillä multaa oli vain nimeksi. Mullan seassa havaittiin satunnaisesti tiilimurskaa. Kivijalan sisään tehdyssä koepistossa havaittiin runsaasti tiilimurskaa ja jonkin verran löytöjä (lasitettua punasavikeramiikkaa, lasia, fajanssia).

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Varhaisin maininta kylästä on vuodelta 1395 ja se on autioitunut 1600-luvun jälkeen. Tonttimaajäsen sijaitsee pisteestä kohti NW.

Kohdenimi	Kesuböle	15-10-9226	N 6668765
Alue	Sillböle		E 3284766
Kunta	Tammisaari		Z 10
Mj-tyyppi	Asuinpaikat		Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika		

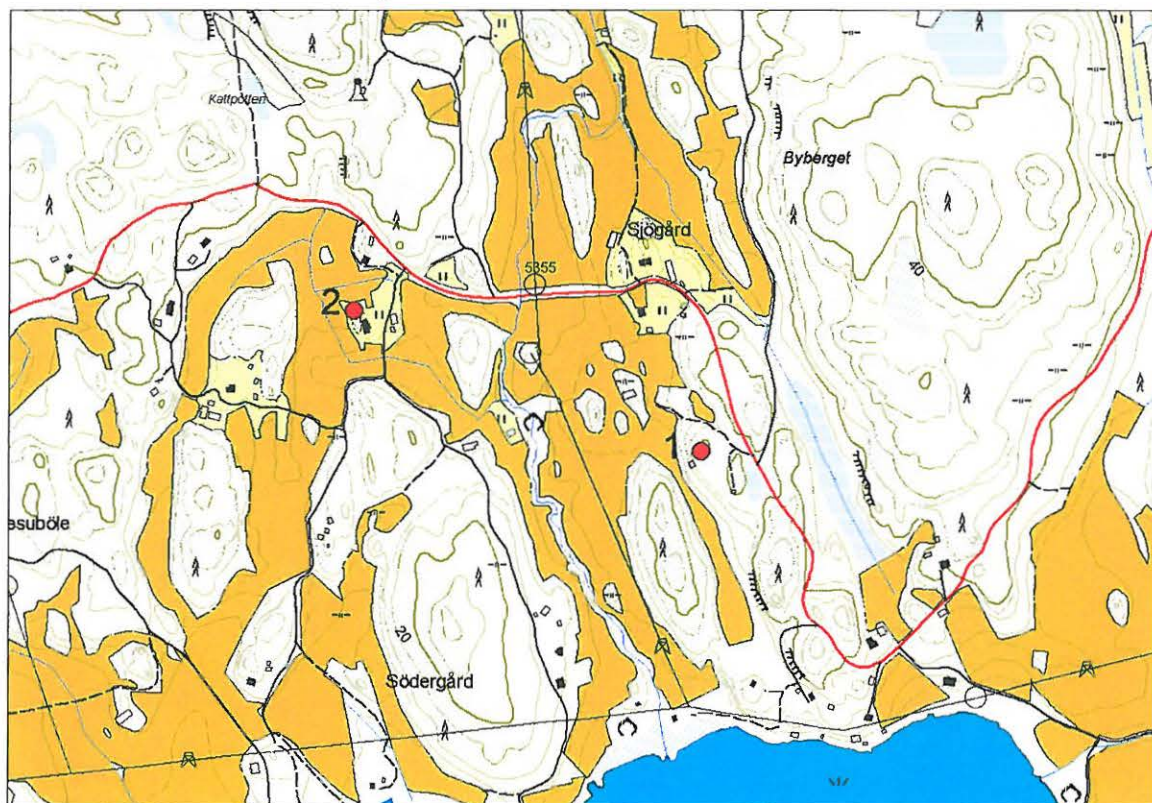
Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Tutkittu alue on pieni peltojen ympäröimä saareke, jonka läpi kulkee tie kohti S. Saarekkeella tien molemmin puolin on rakennuksia, ja länsipuolella rakennuksen pohja, jossa on kaatopaikka (polkupyörän raato, kattopeltejä etc.). Alueella runsas aluskasvillisuus.

Pellot tutkittiin saarekkeen reunoja myötäillen, samoin koko saareke, pintapöiminnällä ja koepistoilla. Mitään resentejä löytöjä vanhempaa ei tehty.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kylätontti on odennäköisesti tuhoutunut tai sitten se sijaitsee viereiselle peltosaarekkeelle, jota ei tutkittu inventoinnin aikana.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Sillböle
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Sillböle
P	6668559
I	3285274
2	
NIMI	Kesuböle
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Sillböle
P	6668765
I	3284766

Kohdenimi	Degergård	N 6667625
Alue	Degergård	E 3283331
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Tutkittu alue sijaitsee kallioisella saarekkeella peltöjen keskellä, jolla on useita istutettuja puita, ja sitä on vahvasti muokattu tilan käytön myötä. Tilalla on useita ulkorakennuksia, eläinaitauksia ja -häkkejä. Saarekkeelle nousee S puolelta kapeita peltokaistaleita. Nykyinen ranta sijaitsee 450 m kaakkoon.

Saarekettä ympäröivät pellot käveltiin reunoja pitkin. Suurin osa löydöistä tuli etelä- ja länsipuolilta. Erityisesti etelärinteen peltokaistaleet tutkittiin tarkasti. Löydöt olivat keramiikkaa, lasia, fajanssia, kuonaa, posliinia, nauloja.

Potentiaaliset asuinpaikkakohdat kartoitettiin ja niitä tutkittiin tarkemmin koepistoin: niistä löytyi lähinnä tiilimurskaa. Pohjoispuolella oli alue jossa oli paksuhko hiilikerrok. Se tutkittiin metallinpaljastimella, mutta kaikki löydöt olivat resentejä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Vanhin maininta kylästä on vuodelta 1511. 1560 ja 1694 välillä yksi kahdesta talosta autioituu ja pysyy autiona nykypäivään asti. Tosin uudisrakennus on luultavasti levinnyt tämänkin päälle.

Jos paikalla on ollut kylätontti, on se täysin päällerakennettu.

Kohdenimi	Malarby	N 6668013
Alue	Malarby	E 3283502
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

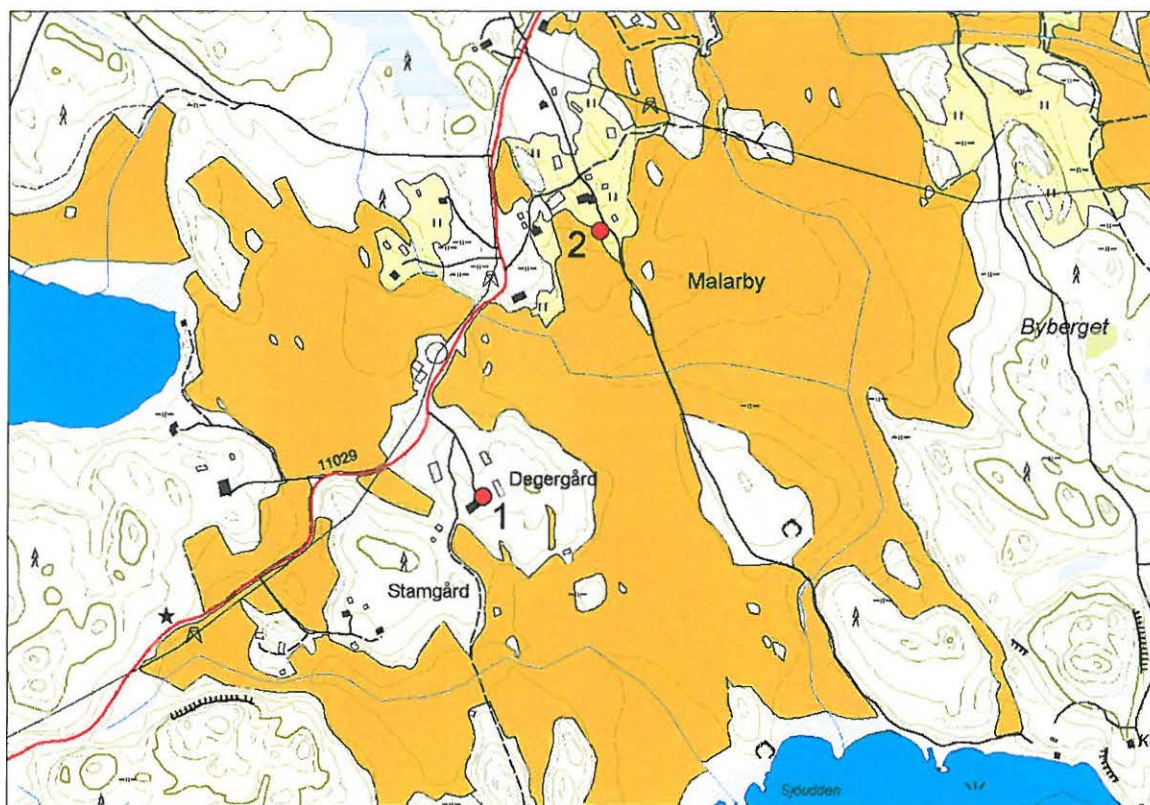
Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Se sijaitsee SSE työntyvällä niemekkeellä, jolla on edelleen maatila. Rantaan kohteelta on matkaa 850 m loivasti laskevaa rinnettä joka on peltona. Samalla alueella on myös kaksi suurempaa metsäsaarekettä. Tilalla havaittiin merkkejä runsaasti suhteellisen resistentistä toiminnasta (mm. kuonakimpaleista rakennettu traktorivaja, kuonakimpaleilla koristeltu navettarakennus).

Peltoalueiden pohjoisreunat käveltiin, samoin tutkittiin eteläinen metsäsaareke; resientejä löytöjä 2 kpl. Niemekkeen keskelle tehtiin koepisto, ei havaittu löytöjä tai vanhaa kulttuurikerrosta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Tonttima luultavasti nykyisen asutuksen alla.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Degergård
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Degergård
P	6667625
I	3283331
2	
NIMI	Malarby
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Malarby
P	6668013
I	3283502

Kohdenimi	Trollshovda	100000 0201	N 6667153
Alue	Trollshovda		E 3282395
Kunta	Tammisaari		Z 5-10

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

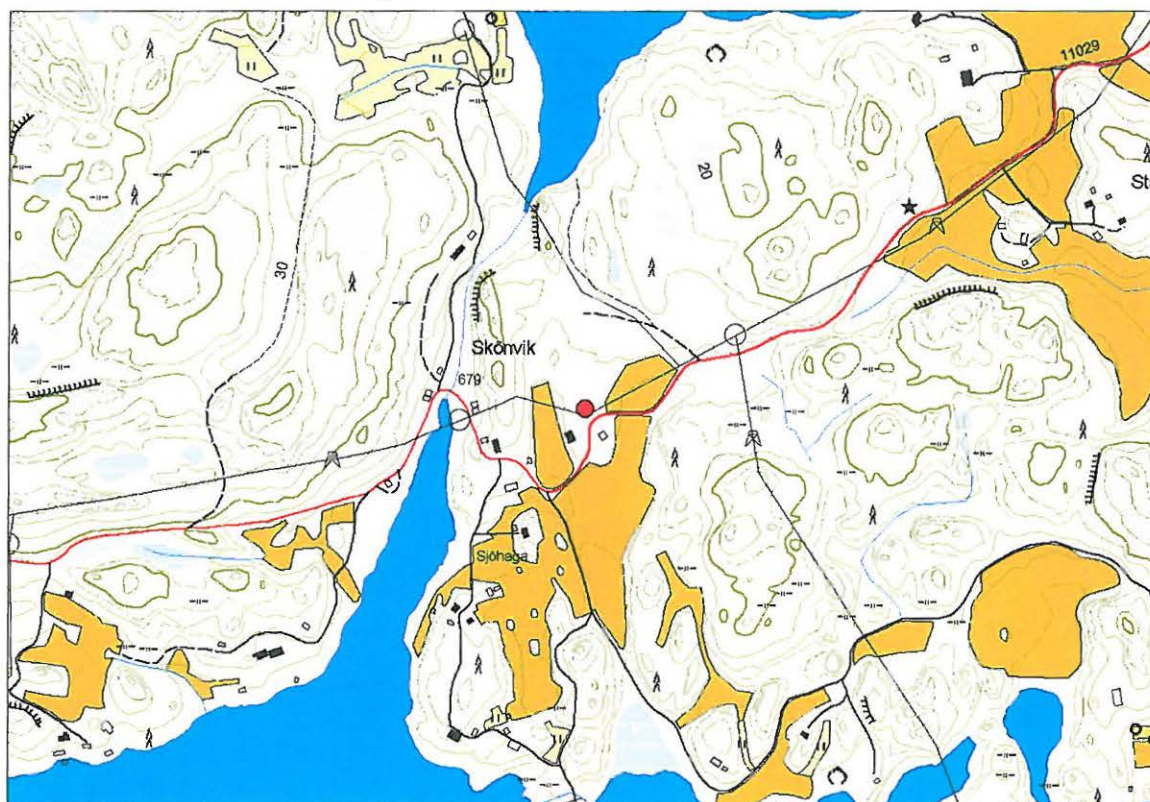
Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Alue sijaitsee Degergårdsträsketin S-puolella ja sen laskujoen suun SE-puolella. Alueella on suuria korkeuseroja, ja lähinnä peltoja, niittyjä, metsittyneitä niemekkeitä ja muutama avokallio. Selvästi on näkyvissä uuden ajan ruukkitoiminta (Degergårdsträsketin laskujoen suun molemmin puolin on pareittain vielä pystyssä olevia hiiliuuneja).

Alueen peltojen pohjoisosat käveltiin ja pintapoimittiin, havaittiin kuitenkin vain niukasti löytöjä; todettiin ruukkitoiminnan ja viimeaikaisen toiminnan (kuonansiruja ja talonpohjia) peittäneen alleen mahdolliset keskiaikaiset jäänteet.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Varhaisin maininta on vuodelta 1344. Kylä autioitui suurimmaksi osaksi 1600-luvulla. Kylässä myös flöteveron maksajia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Trollshovda
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Trollshovda
P	6667153
I	3282395

Kohdenimi	Germundby	100000 8312	N 6665516
Alue	Germundby		E 3294670
Kunta	Tammisaari		Z 10-20
Mj-tyyppi	Asuinpaikat		Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika		

Kuvaus

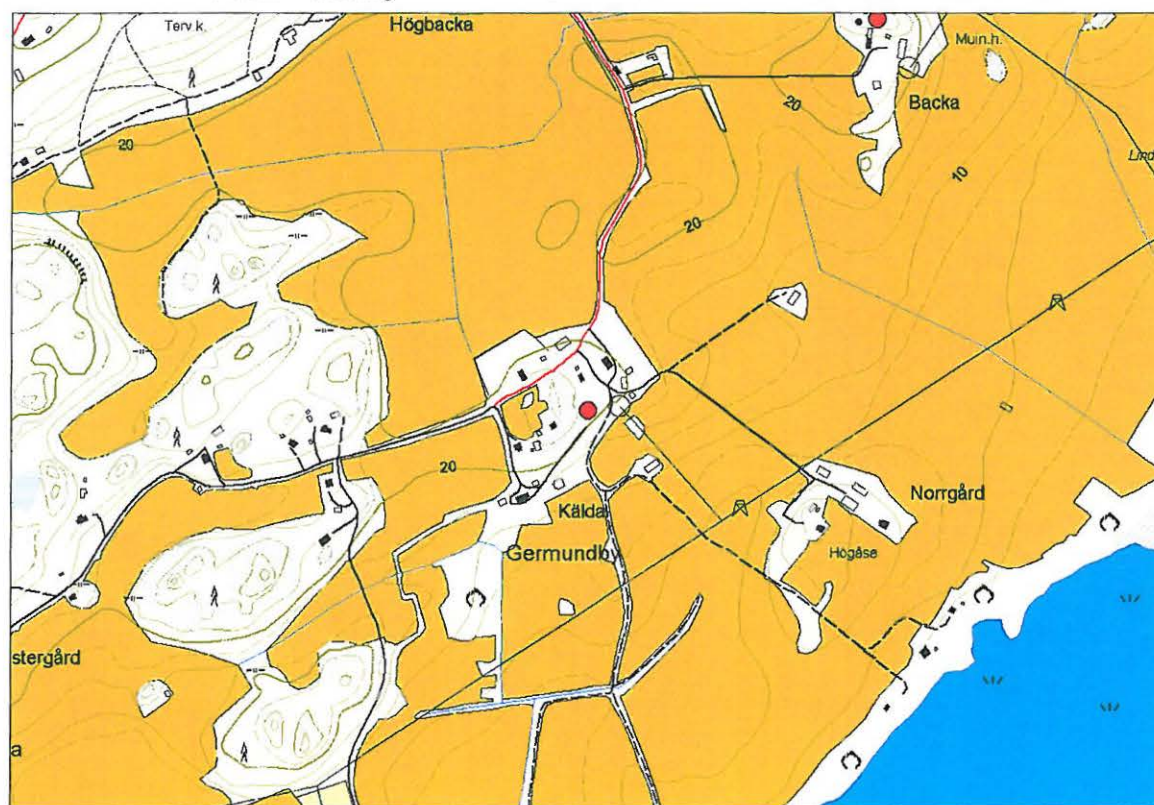
Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Peltöjen ympäröimä, maatilan rakennusten täyttämä metsäinen saareke Gennarbynlahden pohjukan NW-puolella. Rantaan on matkaa n. 600 m loivaa rinnettä joka on nykyään peltona. Gennarbynlahti on aikanaan muodostanut pienen poukaman suoraan tilasta etelään.

Maatilasta kohti SE, S ja W sijaitsevat pellot pintapoisuonittu. Löytöjä tuli suhteellisen runsaasti, joista voidaan mainita yksi pala rautakautista keramiikkaa sekä piifragmentti ja kiviesine.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen varhaisin maininta on vuodelta 1382, jolloin Göbla Göblasonin (Svinhufvud) leski myi Germundbynn. Väpnaren Olof Nilsson sai rälssikirjeen 1412. Piispa Maunu Tavast 1414. Lampuotien viljelyksessä. Djäkn-, Tavast-, 1500-l Boije-suku. Kylässä myös flöteveron maksajia. Tontin eteläosa autio koska 1694 mennessä ainakin kolme tilaa ovat autioituneet.

Rautkaautinen keramiikka viittaa siihen, että alueella voi olla asutusta tai ainakin toimintaa jo esihistoriallisella ajalla. Jtkossa kannattaisi tutkia nykyisen Germundbyn tilan S-puolella

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Germundby
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Germundby
P	6665516
I	3294670

Kohdenimi	Jönsas	15000 7000	N 6659404
Alue	Finby Gränd		E 3290753
Kunta	Tammisaari		Z 5
Mj-tyyppi	Asuinpaikat		Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika		

Kuvaus

Heti Prästkulla-Tammisaari -tien pohjoispuolella sijaitsevan hevoshaan itäreunassa on nurmikon peittämä rakennuksen pohja. Perustuksen suunta on NNW-SSE. Itäseinän pituus on 15,3 m, länsiseinä 12,4 m. Itäseinää vasten sijaitsee mitoiltaan 3,0 x 2,3 m uunin jäänteet.

Talonpohjan eteläpuoliskon syvänteeseen tehtiin 60 x 70 cm koekuoppa, josta löytyi laastin, eläinluiden, tiilen keramiikan ja lasin lisäksi kaksi nappia ja vuoden 1865 markka. Maannos oli orgaanista maata 30 cm syvyyteen, sen alla oli steriili moreenihiekka.

Alueen peltojen metsäsaarekkeet ja pellot käytiin läpi ja paikoin koekuopitettiin. Erityisesti tutkittiin tilan pohjoispuolinen saareke (EKK11-23, 22B-D) ja itäpuolen "Pirunpesän" länsinurkkaus (E 21, EKK1-10). Jälkimmäisessä oli runsaasti merkkejä toiminnasta: useita todennäköisiä peltorauniota, soratie ja ratsastuspolku. Alueelle on myös tuotu täytemaata jonka seassa resentiä rakennusjätettä, ja siellä on tehty koneellista metsänharvennusta. Koekuopituksissa löytyi vastaavaa materiaalia kuin talonpohjalta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Finby gränd on keskiaikainen kylä (varhaisin maininta vasta 1549), joka on autioitunut 1640-luvulla. Osa tontista on ollut autiona siitä saakka. Mitään 1800-lukua vanhempaa ei löydetty inventoinnin aikana.

Kohdenimi	Tegelbruksmalmen	100 m 2 06	N 6659761
Alue	Prästkulla		E 3290043
Kunta	Tammisaari		Z 25-27,5
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen		

Kuvaus

Kohde sijaitsee Prästkullan tilasta kohti ESE kallioisella mäellä, jonka reunat ovat jyrkkiä erityisesti kohti W. Röykkiö on rakennettu avokallion päälle n. 26 m korkeudelle merenpinnasta. Näkymää on lähinnä NNW suuntaan. Röykkiön S puolella kulkee sähkö/puhelinlinja. Se on täysin sammalen peitossa ja sen päällä kasvaa myös harvaa heinikkoa.

Röykkiön halkaisija on n. 3 m, korkeus 0,7 m. Kivien keskikoko on 0,2-0,4 m. Ympäristössä on harrastettu paljon metsänraivausta.

25 m lounaaseen röykkiöstä pienen avokallion rinteessä on pieni kivikasa (E 26 B), luult. resenti..

60 m röykkiöstä länteen on avokalliolla mahdollisesti röykkiön jäännökset, jotka siirretty sivuun betonisen puimaterassin tieltä. Paikalla on myös paljon rakennusjätettä. Paikalta on hyvät näkymät, mm. merenlahti länessä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on mahdollinen hautaraunio, joka voidaan sijaintinsa ja luonteensa ajoittaa pronssikaudelle.

Kohdenimi	Häkansberget	N 6659064
Alue	Finby Gränd	E 3290238
Kunta	Tammisaari	Z 20-22,5

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen	

Kuvaus

Häkansberget on kallioinen mäki Prästkullaan vievän tien S puolella noin 100 m tästä. Kohde sijaitsee mäen korkeimman kohdan koillisreunassa. Alue on avokalliota ja puusto on harvaa havupuuta. Aluskasvillisuus koostuu lähinnä heinistä ja sammalista. Kohde on peittynyt osittain paksun sammalpeitteen alle. Kohteet koostuvat kahdesta röykkiöstä, jonne on myöhemmin tehty rakenteita todennäköisesti historiallisella ajalla, joihin on käytetty röykkiöiden kiviä. Tämä vaikeutti havaintojen tekoa.

Läntinen röykkiö on parhaiten säilynyt NW osaltaan, muualla rajat ovat vaikeasti määriteltävissä kivien myöhemmän siirtelyn takia. Röykkiön mitat ovat N-S 9,3 m, E-W 4,8 m ja korkeus max. 0,8 m. Historiallisen ajan rakenteen puolella vielä nähtävissä mahdollista kehäkiveystä.

Itäinen röykkiö on turmeltunut myöhemmässä toiminnassa, nyt siitä on hahmotettavissa kolme osaa. Röykkiön nykyiset kokonaismitat ovat N-S 10,8 m. E-W 4,8 m. korkeus max. 0,6 m.

On mahdollista, että kokonaisuus on ollut yksi suuri röykkiö, joka on jakautunut tuliasemaa rakennettaessa.

Suurempi historiallinen rakenne on 2-tilainen, A ja B:

A (lounaistila), sisäänkäynti etelästä; luoteisosa on jaettu kahteen NW aukeavaan "tuliasemaan".

B (koillistila), sisäänkäynti pohjoisnurkassa; tila jaettu luoteis- ja lounaiskammioon.

A + B: NW-SE-mitta 6,2 m. NE-SW-mitta 5,6 m. max. korkeus 1,6 m

Pienempi historiallinen rakenne (n. 5 m koillisen suuremmasta) 2-tilainen,

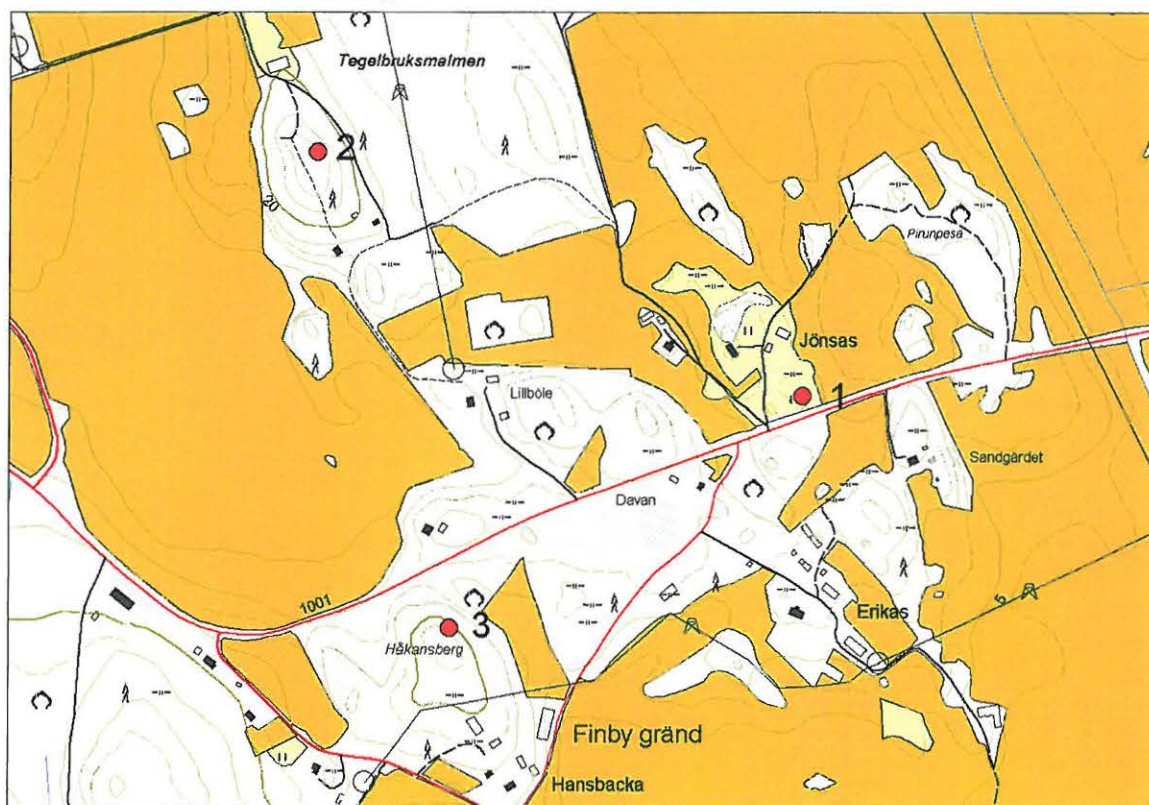
C: rakenne N-S suuntainen, pienemmistä kivistä rakennettu. Pohjoinen ja eteläinen kammio, joista eteläinen ilman oviaukkoa, pohjoisemman ovi aukeaa länteen.

C:n mitat: N-S 5,2 m. E-W 2,8 m. max. korkeus 1,1 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde koostuu kahdesta röykkiöstä, jotka voidaan sijaintinsa ja luonteensa vuoksi ajoittaa pronssikaudelle. Näiden päälle on kuitenkin myöhemmin tehty rakenteita, joka vaikeutti havaintojen tekoa. Myöhemmät rakenteet voivat olla tähytyspaikkoja tms. (avautuvat W-NW).

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Jönsas
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Finby Gränd
P	6659404
I	3290753
2	
NIMI	Tegelbruksmalmen
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Prästkulla
P	6659761
I	3290043
3	
NIMI	Håkansberget
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Finby Gränd
P	6659064
I	3290238

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Kägra	N 6661859
Alue	Kägra med Pålarv	E 3281738
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

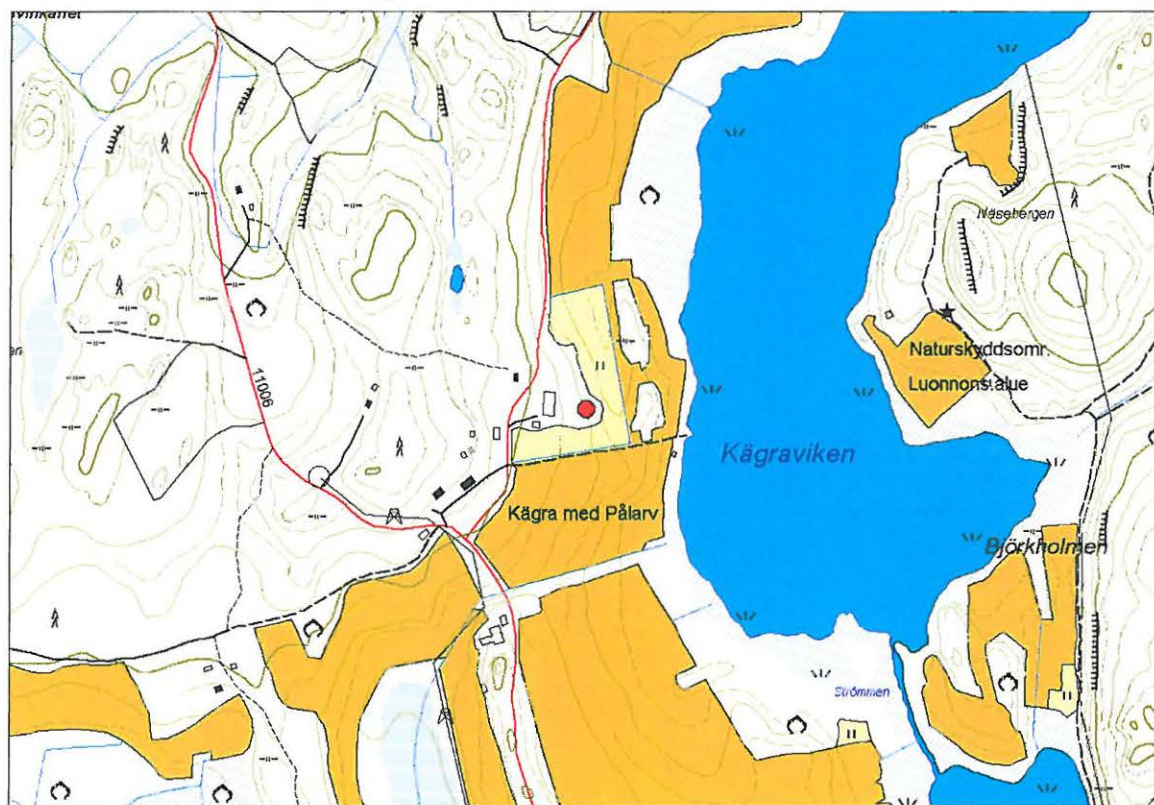
Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Kohde sijaitsee itään Kägravikenin kohti W viettävällä rinteellä. Rinne on nykyään pääasiassa peltona, jonka seassa on muutamia avokallioita, metsäsaarekkeita ja maatalousrakennuksia.

Rannan lähellä valmisteltiin tutkimusajankohtana kaapelinvetoa ja sitä varten kaivettu oja tutkittiin.

Pellot käveltiin siinä kun oli mahdollista korkean viljan takia, ja aluetta koekuopitettiin satunnaisesti (6 kpl). Löytöjä tuli muutama pala lasia ja keramiikkaa. Tilalta on löytynyt liuskekivistä valmistettu valinmuotti (kuvat 040602:1-10)

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Jos kohde on alueella, on se nykyisen tilan tuhoama.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Kägra
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Kägra med Pålarv
P	6661859
I	3281738

Kohdenimi	Gullböle	N 6661937
Alue	Kågra med Pålav	E 3278891
Kunta	Tammisaari	Z 5

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin.

Alue on nykyään metsäinen matala kalliosaareke istutetun metsän keskellä. Metsä on istutettu niitylle, joka lienee ollut aiemmin peltoa. Pellon pohjois- ja eteläpuolilla on metsää. Saarekkeen läpi kulkee sähkölinja. 2,5 m:n korkeuskäyrä kulkee juuri saarekkeen itäpuolella, johon on siis aiemmin ulottunut merenlahti.

Saarekkeelle tehtiin valikoidusti neljä koekuoppaa, joista ei tullut löytöjä.

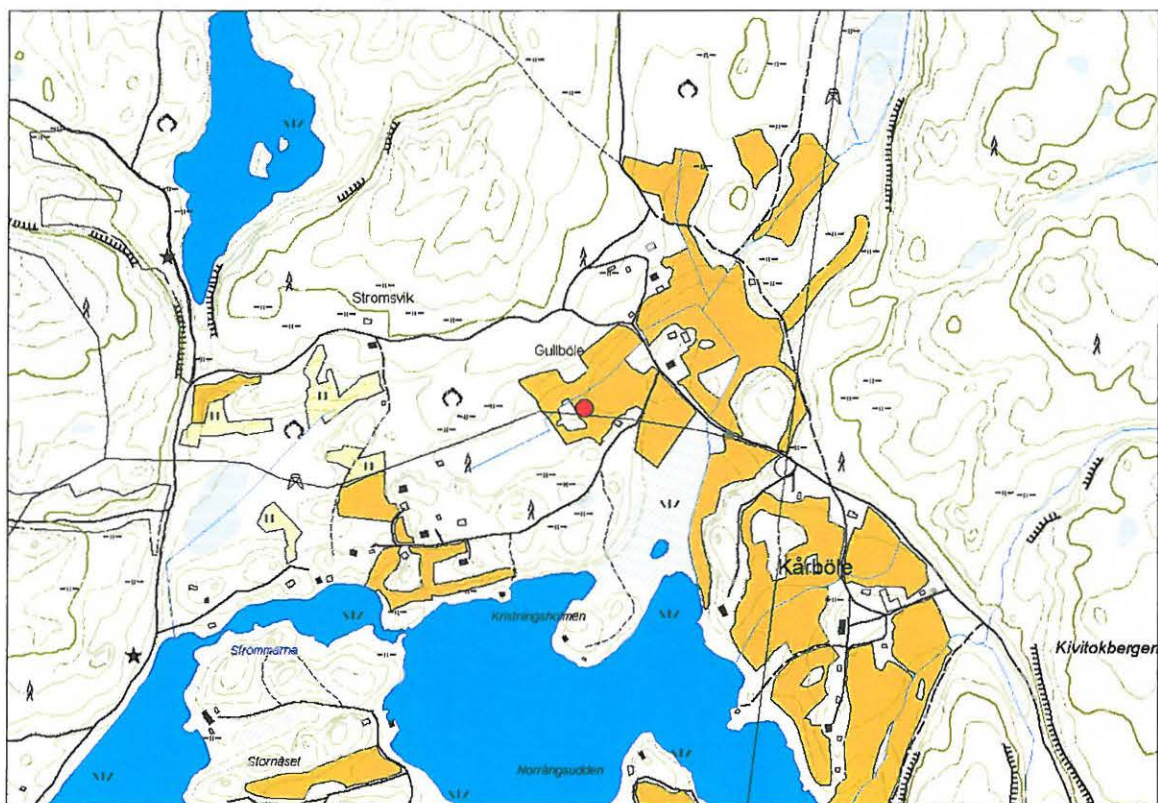
Myöhemmin tehdyssä tarkistuksessa alueella olevasta peltosaarekkeesta paikallistettiin uunin pohja, joka oli paksun heinän peitossa ja sen vierestä palanutta savea.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Gullböle on autioitunut jo ennen 1500-luvun puoliväliä, myöhemmin paikalla on ollut Korsmarken-niminen niitty, josta lähikylät ovat riidelleet.

Kohdetta voidaan pitää erittäin mielenkiintoisena.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Gullböle
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Kågra med Pålav
P	6661937
I	3278891

Kohdenimi	Storberget	N 6659361
Alue	Brutuböle	E 3286012
Kunta	Tammisaari	Z 45
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

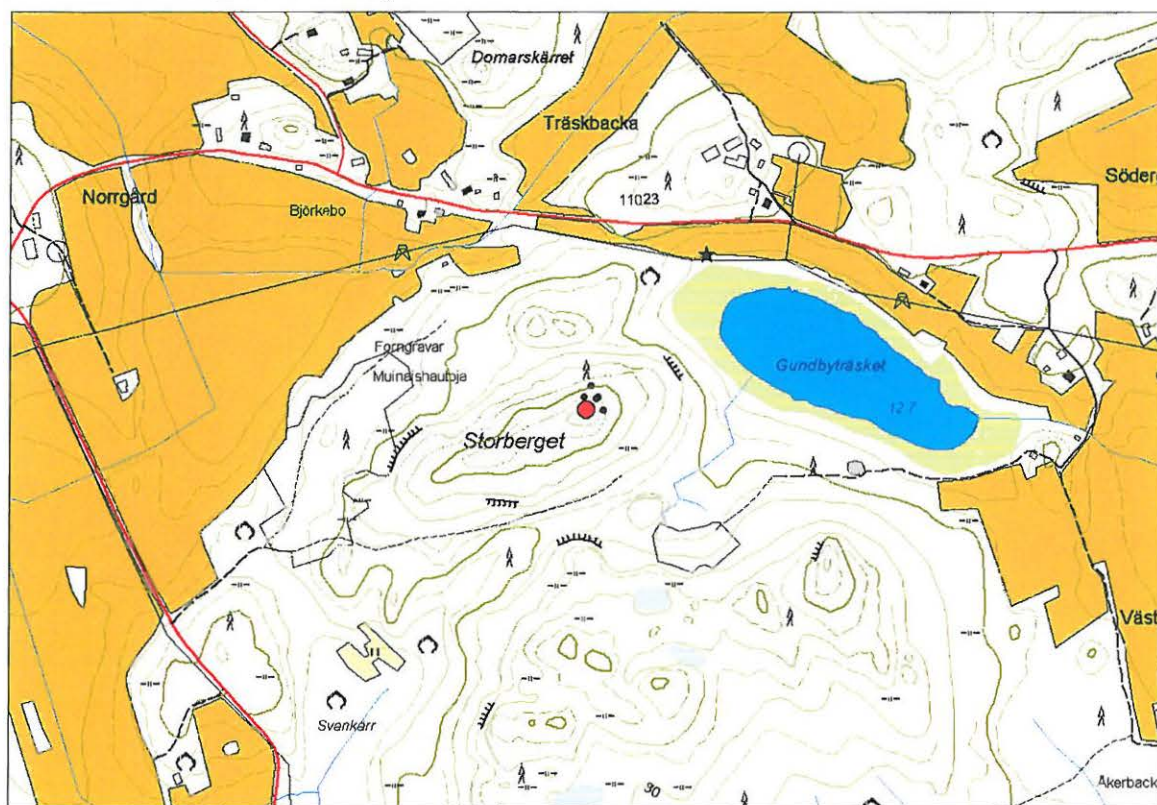
Kohde sijaitsee Brutubölen kylässä, Gundbyträsketin länsipuolella sijaitsevan Storbergetin korkeimmalla kohdalla kalliopohjalla. Gundbyträsketin länsipäästä on kohteille matkaa 230 metriä lounaaseen ja kallion pohjoispuolelta kulkevalta tieltä 11023 on kohteille matkaa 270 m etelän suuntaan. Storbergetin korkeinta aluetta hallitsee avokallio ja kohteet sijaitsevat kallion itäpäädyssä. Maasto laskee itään kohti järveä. Lännessä kallio jatkuu tasaisempana. Paikalla kasvaa harvakseltaan mäntymetsää.

Kohteella on kaksi röykkiötä. Röykkiö A on röykkiöistä pohjoisempi. Se on kalliopohjalla, hajotettu ja siinä näkyy iso laakakivi. Röykkiön mitat ovat N-S 4 m, E-W 6 m ja korkeus on 0,8 metriä. Röykkiön kivien halkaisija on 0,3-0,7 metriä.

Röykkiö B sijaitsee A:sta 12 metriä kaakkoon. Röykkiö on kalliopohjalla ja sen keskellä on kraatteri (halkaisija. 2 m). Röykkiö on pyöreähkö ja sen halkaisija on 6 metriä, korkeus on 0,8 m. kivien halkaisija on 0,3-1 m. Röykkiön ulkopuolella on iso laakakivi. Röykkiöiden välissä matala kivikasa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Sijaintinsa ja luonteensa puolesta kohde ajoittuu pronssikaudelle, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Storberget
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Brutuböle
P	6659361
I	3286012

Kohdenimi	Degerbacka <i>mahd. mj.</i>	N 6663840
Alue	Kägra med Pålav	E 3279600
Kunta	Tammisaari	Z 30-35

Mj-tyyppi	asuinpaikka/röykkiöalue	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Alue tutkittiin paikallisen asukkaan kerrottua metsässä olevista röykkiöistä.

Kohde sijaitsee Tammisaaren kunnan alueella, Kägra med Pålavin pohjoisosassa, loivasti W-suuntaan viettävällä metsäisellä rinteellä. Metsätyyppi on tuoretta kangasmetsää kuusen ollessa valtapuuna. Joissakin puissa on sisäänkasvaneena piikkilankaa, joka osoittaa alueen toimineen viime aikoina laitumena. Lähistölle johtaa hiekkatie, itse kohde on kuitenkin keskellä metsää.

Alueella on ainakin 64 kpl röykkiöitä (Taulukko 1), jotka vaihtelevat runsaasti sekä muodoltaan että kooltaan. Mittausten perusteella röykkiöalue on SE-NW -suuntainen ja mitoiltaan 140 m pitkä ja 90 m leveä (Kartta 1).

Alueen SW -reunassa sijaitsee talonpohja (N-S -suuntainen), jonka E-seinää vasten on havaittavissa uunin perustukset.

Talorakenteen sisään tehtiin kaksi koekuoppaa (kk1 ja kk3), joista toisesta (kk3) löytyi tiilimurskan, muutaman lasi-, pii- ja luusirun lisäksi kivistä selteeripullon sirpale (todennäköisesti 1700-1800 -luvulta). Talonpohjan W-puolella oli havaittavissa pieni pätkä N-S -suuntaista tietä. Siihen avattiin koekuoppa (kk2), mutta mitään selviä tierakenteita ei kuitenkaan havaittu. Kivijalan N-puolelta poistettiin laajalta alueelta turpeet (kk4, halkaisija n. 3 m), mutta siitäkään ei saatu mitään viitteitä ihmisen toiminnasta.

Aluetta koekuopittiin maannosten selvittämiseksi NW-SE -suunnassa (alkaen NW, koekuopat kk5-kk12). Yhdestäkään koekuopasta ei tullut löytöjä. Maannokset olivat hyvin samankaltaisia: 5-10 cm turvetta, multaa 10-20 cm ja pohjamaana hiekkamoreeni.

Koeojasta (kk6; 3,0 m E-W x 0,6 m), joka avattiin röykkiö 15:n W-puolelle, tuli hyvin mustaa ja nokista, kovaksi pakkautunutta maata. Nokimaan pinnassa oli hiilen paloja, varsinkin koeojan E-päässä lähellä röykkiötä. Ojan länsipäässä nokimaakerros oheni selvästi. Röykkiö näytti olevan rakennettu nokimaan päälle. Maa-aines oli hyvin kivipitoista, kuten muistakin koekuopista kävi ilmi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Paikan luonne ja tarkempi ajoitus jäi epäselväksi. On todennäköistä kuitenkin, että röykkiöt liittyvät kaskeamiseen, jonka jälkeen alueelle on rakennettu nyt löydetty asuinrakennus.

TAULUKKO 1. RÖYKKIÖIDEN KUVAUS

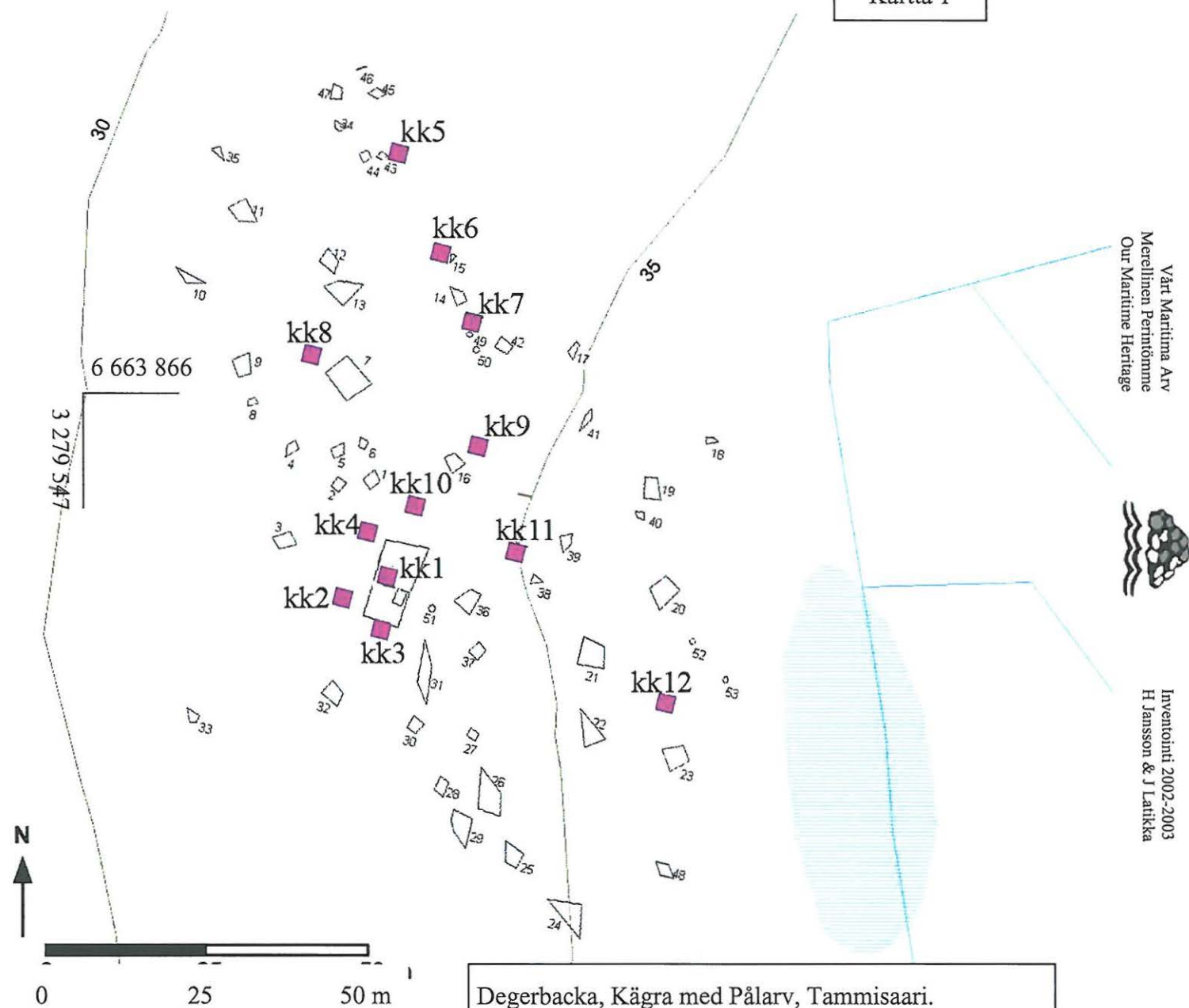
NRO	MALLI (koko)	W-E (m)	N-S (m)	Z (m)	KIVET cm	KASVILLISUUS	KUVAT (H 050602)
1	pitkulainen	2,6	3,2	0,35	25-30	runsa sammal	1-2
2	pyöreä	1,7	1,9	0,6		runsa sammal	3-5
3	pyöreä	3,8	2,3	0,3	30-35	sammal	6-8
4	kolmiomainen	2	2,8	0,3	20-25	runsa sammal	9-11
5	pyöreä	2,1	2,5	0,4		runsa sammal	12-13
6	epämääräinen	1,2	1,4	0,2	35	runsa sammal	14-15
7	soikea	7,3	5,5	1	30	sammal	16-18
8	epämääräinen	1,5	1,3	0,25	30-35		19-20
9	soikea	2,8	3,5	0,5	20	osin aluskasvillisuuden peitossa	21-22
10	soikea	4,8		0,7	30		23-24
11	soikea	3,9	3,7	0,25	20-25		25-26
12	soikea	2,8	3	0,4	25		27-28
13	soikea	5	3,7	0,5	35		29-30
14	pyöreä	2,3	2,3	0,5	20		31-32
15	epämääräinen	1	1,4	0,15	10-15		33-34
16	pyöreä	3,3	3,2	0,4	20		35-36
17	pitkulainen	1,2	2,9	0,3	30-40		37-39
18	pitkulainen	2	1,3	0,2	20-30		40-41
19	pyöreä	2,8	3,2	0,7	30-40		42-43
20	pyöreä	4,1	5	0,9	30-40		44-46
21	pyöreä	4,2	4,3	1,2	20-40		47-49
22	pyöreä	3,6	4	1	30		50-51
23	pyöreä	4,4	4,1	1	20-40		52-54
24	pitkulainen	5,4	4,2	0,6	20-50	runsa sammal	57-59
25	soikea	2,7	3	0,8	20-50	runsa sammal	60-61
26	pitkulainen	5,4	3,5	0,5	20-40		62-63
27	pyöreä	1,6	1,5	0,3	10-40		64-65
28	epämääräinen	1,7	2,6	0,4	10-30		66-67
29	pitkulainen	3,1	4,6	0,5	30-60		68-69
30	pyöreä	2	2,2	0,6	20-40		70-71
31	pitkulainen	1,8	5,5	0,5	10-20		72-73
32	soikea	3,2	3	0,7	20-50		74-75
33	epämääräinen	1,8	1,9	0,4	20		76-77
34	pyöreä	1,8	1,2	0,3	10-30		78-79
35	epämääräinen	1,6	1,4	0,4	10-40		80-81
36	pyöreä	3,3	3,6	0,7	10-50		82-83
37	soikea	2,2	2,5	0,4	20-40		84-85
38	pyöreä	1,9	1,4	0,5	20-40		86-87
39	soikea	1,9	2,9	0,5	20-40		88-89
40	epämääräinen	1,4	1,1	0,2	40		90
41	kivirivi	1,3	2,8	0,2	20-40		91
42	pyöreä	2,5	2	0,4	20-40		92
43	pyöreä	1,5	1,2	0,3	10-40		93-95
44	epämääräinen	2	1,9	0,2	10-30		93-95
45	pyöreä	2,1	1,8	0,3	10-30		96
46	epämääräinen	1,5	1,5	0,2	10-20		97
47	soikea	1,8	2,3	0,2	10-30		98

48	pyöreähkö	2,1	1,7	0,5	20-50		112
49	epämääräinen	1	1	0,3	20-30		107
50	epämääräinen	1	1	0,3	10-20		108
51	epämääräinen	1	1	0,4	20		109
52	soikea	1,5	2,5	0,5	20-30		110
53	pyöreä	2	2	0,4	30-40		111
54	soikea				20-30		113
55	pyöreä	1	1	0,4	10-20		114
56	pyöreä	2	2	0,4	20-40		116
57	epämääräinen	1	1	0,4	20-40		117
58	pyöreä	1,5	1,5	0,3	10-40		105-106
59	epämääräinen	1,5	1,5	0,4	10-20		99-100
60	epämääräinen	3	3	0,2	20-60		101-102
61	epämääräinen	1	1	0,2	10-20		103
62	soikea	1	1,5	0,3	20		104
63	pyöreä	1	1	0,2	10-20		115
64	pyöreä	1,5	1,5	0,3	10-30		118

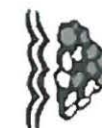

Kartta 1

Degerbacka, Kågra med Pålav, Tammsaari.
Alueen yleiskartta, koekuopitus ja röykkiöiden sijainti
Piirtänyt Jaakko Latikka

Vårt Maritima Arv
Merellinen Perintömme
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Jönsas	N 6659404
Alue	Finby Gränd	E 3290753
Kunta	Tammisaari	Z 10-15

Mj-tyyppi	asuinpaikka?	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	KM 2003057

Kuvaus

Heti Prästkulla-Tammisaari -tien N-puolella sijaitsee Jönsasin tila, jolle on paikallistettu Finby Grändin kylätontti. Kohde on yhdistetty Suomen asutuksen kyläluetteloissa ja kartassa erheellisesti Finby bolin Finbyhyn. Kylä on ollut autiona 1640-luvulla, tai ainakin osa tonttimaasta lienee ollut sitä siitä asti.

Tutkittu alue on Prästkulla-Tammisaari -tien N-puolella Jönsasin tila (Kartta 1), sen N-puolinen metsittynyt saareke (Kartta 2) ja Pirunpesä-niminen metsäalue (Kartta 3).

Alueen itäosassa sijaitsee Pirunpesä -niminen alue, joka on peltojen ympäröimä ympäristöään korkeampi saareke. Alueella on useita paikallisia metsätyyppejä: katajikko, kuusikko, koivikko ja männikkö, ja aluskasvillisuus on pääasiassa heinikkö. Saarekkeella on runsaasti merkkejä ihmisen toiminnasta: useita todennäköisiä peltoraunioita, soratie ja ratsastuspolku. Alueelle on myös tuotu täytemaata, jonka seassa on runsaasti uutta rakennusjätettä, ja siellä on tehty koneellista metsänharvennusta.

Heti Prästkulla-Tammisaari -tien N-puolella sijaitsee tilan päärakennus ja sen vieressä hevoshaka. Haassa on muutamia yksittäisiä nuoria puita, lähinnä katajaa, mutta muuten alue on täysin avoin.

Päärakennuksen pohjoispuolella sijaitsee pieni metsäsaareke, jossa on sekametsää ja jonkin verran katajaa. Alueen yleisilme on kuitenkin avoin.

Tutkimukset aloitettiin Pirunpesästä. Alueen keskelle tiheässä kuusikossa olevan kivikeskittymän viereen tehtiin koekuoppa (2), josta ei tullut löytöjä. Tämän jälkeen keskityttiin pääasiassa saarekkeen W-reunaan ja erityisesti NW-kärjen katajametsikköön, jonne tehtiin 5 koekuoppaa (kuopat 4 ja 6-9). Koekuopista ei löytynyt esineistöä. Niiden maannokset olivat häiriintymätöntä kivistä humusmaata.

Seuraavaksi tutkittiin heti Prästkulla-Tammisaari -tien N-puolella sijaitsevan hevoshaan E-reunassa olevan nurmikon peittämät talon perustukset. Haassa on muutamia yksittäisiä nuoria puita, lähinnä katajaa, mutta muuten alue on täysin avoin. Talonpohjan eteläosan "huoneen" keskelle tehtiin 60 x 70 cm koekuoppa (10), josta poistettiin ensiksi nurmikkokerros ja multaa. Tämän jälkeen kaivausta jatkettiin pohjamaahan asti pelkkaa ja seulaa käyttäen.

Hevoshasta suuntaan W, tien toisella puolella on myös toinen hevoshaka, joka tutkittiin koekuopin (12-14, 23) ja -pistoin.

Edellisten lisäksi tutkittiin tilan pohjoispuolinen NNW-SSE -suuntainen saareke suunnasta N alkaen, ja noudattaen saarekkeen W-reunaa (kuopat 15-22 A-D).

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Hevoshaan E-reunassa olevan talonpohjan suuntaus on NNW-SSE, E-seinän pituus 15,3 m (W-seinää havaittavissa 12,4 m) ja S-seinän 6 m. Rakenteen E-seinää vasten sisäpuolella on nelikulmaisen 3,0 x 2,3 m uunirakenteen jäänteet. Kysymyksessä saattaa olla kaksi päädyistä vastakkain asetettua rakennusta, pohjoinen ja eteläinen.

Kuopasta 10 löytyi laastin, eläinluiden, tiilen, keramiikan ja lasin lisäksi kaksi nappia ja markan kolikko vuodelta 1865, minkä antama ajoitus sopii hyvin muihinkin löytömaterialeihin. Maannos oli orgaanista maata 30 cm, alla steriili moreenihiekka. Edellisestä kuopasta suuntaan S pienen avokallion E-puolisen kivikon E-laitaan avattiin 60 x 60 cm koekuoppa (11). Maannos oli nurmen alla niittymultaa, jonka seassa oli kiviä (halk. 5-20 cm); tämän kerroksen alla oli ohut steriili moreenisora peruskallion päällä. Mullan seasta tuli muutama moderni löytö ja tiilimurskaa. Kuopan kokonaissyvyys oli 25 cm, josta multaa 20 cm.

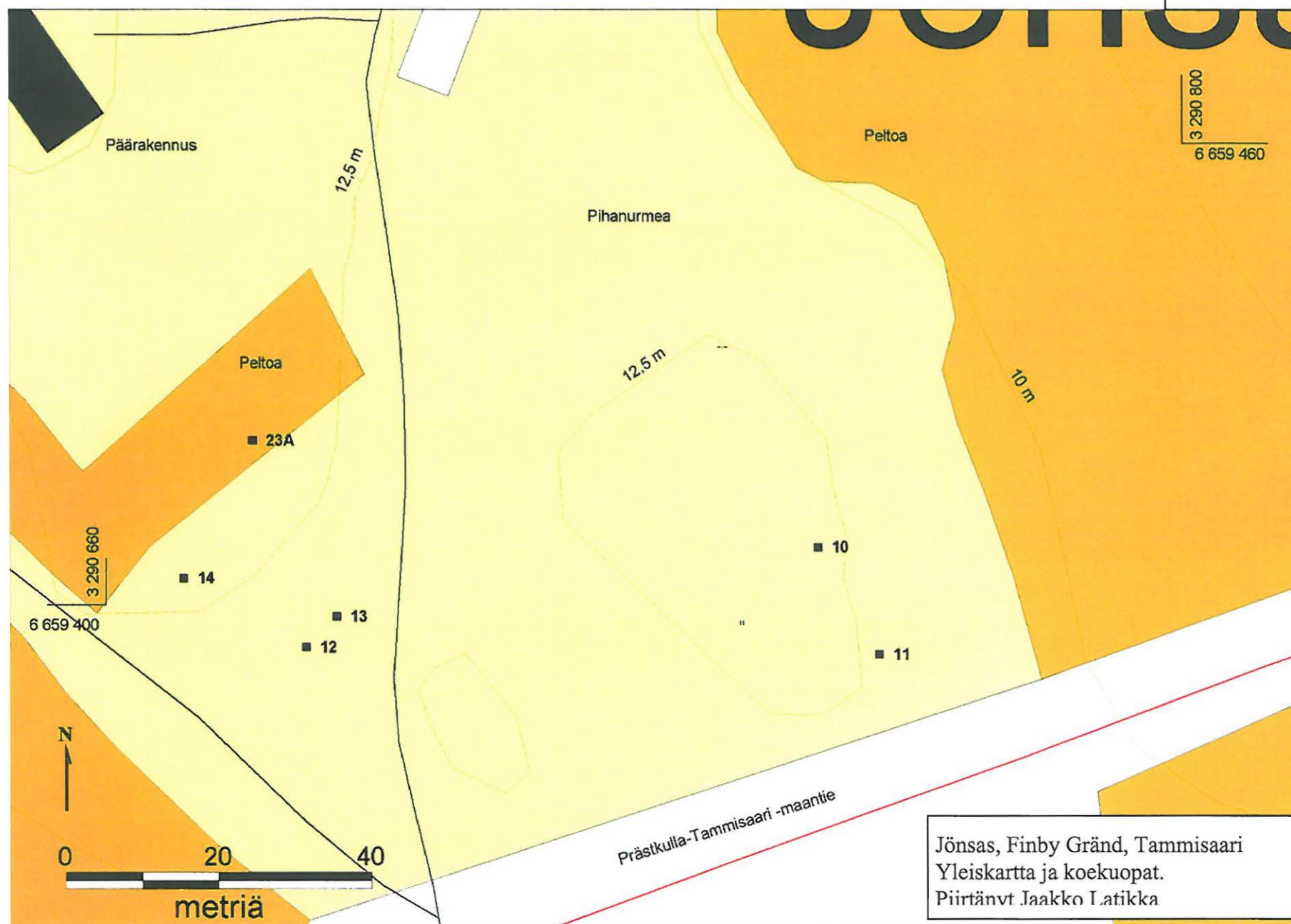
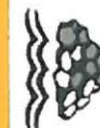
Kuopat 12, 13 ja 23 olivat maannokseltaan hyvin toistensa kaltaisia (nurmi, multa, soransekainen multa ja hiekka), ja kuopassa 13 oli vain muutama tiilensiru. Kuoppien syvyydet olivat 35 ja 45 cm.

Kuoppa 14 poikkesi joka suhteessa edellisistä. Kuoppa avattiin korkeaan heinikkoon ja n. 2 m kivikasasta kohti SE. Nurmen alla oleva multakerros oli huomattavasti paksumpi kuin edellisissä (40 cm). Pohjamaa oli myös erilainen, nimittäin valkoista hiesu/savimaata. Mullasta tuli runsaasti tiilimurskaa ja lisäksi modernia esineistöä (kirveen terän kappale, rautanauvoja, fajanssisiru ja lasitetun keramiikan kappale).

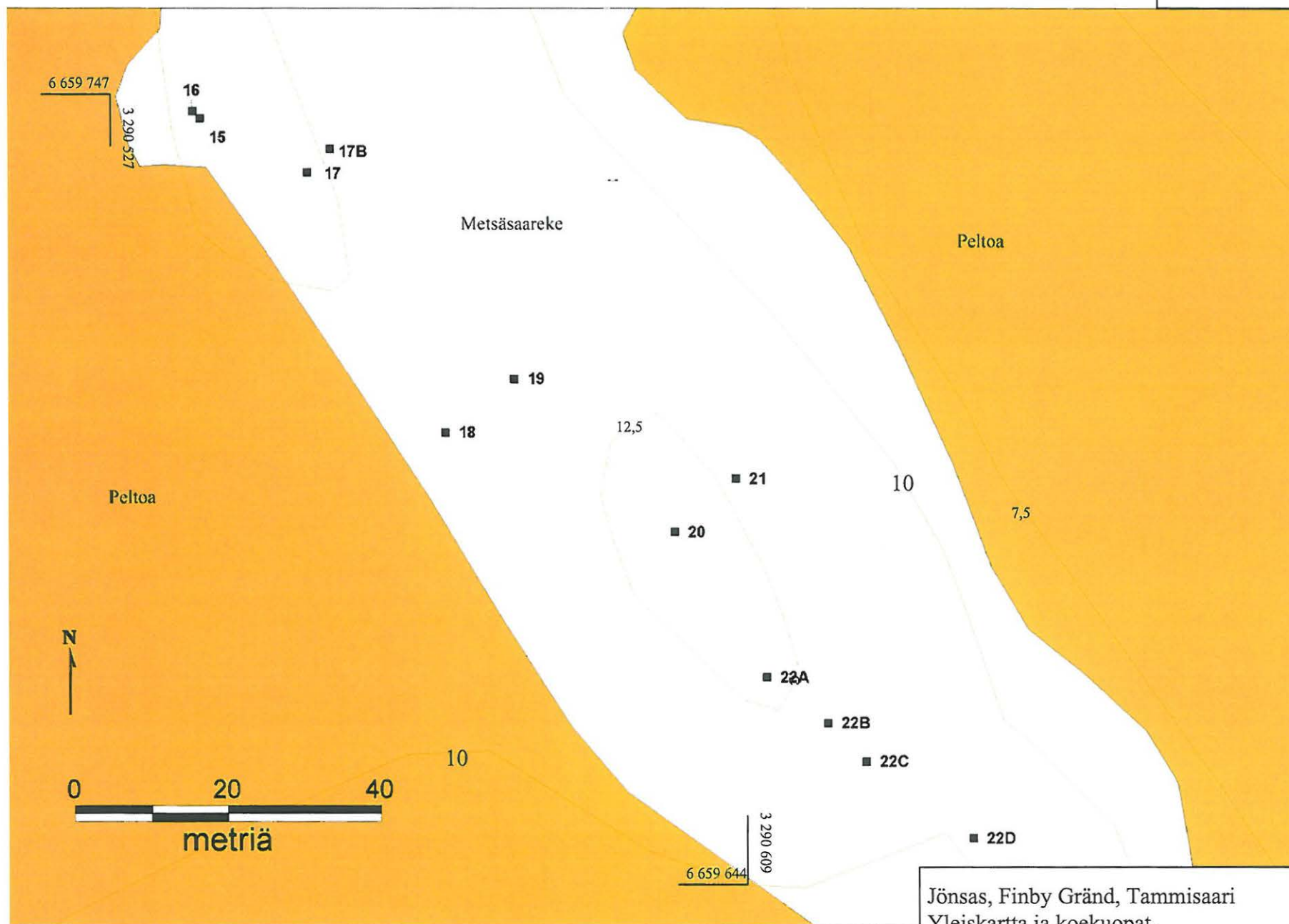
Koepistoissa löytöjä ei tullut ollenkaan ja ellei peruskallio tullut heti vastaan, olivat maannokset aivan pintaa lukuun ottamatta steriiliä moreenimaata.

Päätakennuksen pohjoispuolisen saarekkeen koekuopituksissa (15-22 A-D) löytyi niukasti vastaavaa tiili- ja lasimateriaalia kuin talonpohjalta (kuoppa 10). Koekuopat 22 A-D tehtiin erään pinnanmuotoanomalian alueelle, mutta niistä vain yhdestä löytyi vähän tiilimurskaa ja ohutta lasia.

Tutkimuksissa löytyneen esineistön perusteella paikalla on ollut aktiivista toimintaa ainakin 1800-luvulta eteenpäin. Merkkejä mistään vanhemmasta ei löytynyt, vaikka nimistö, historialliset lähteet ja ympäristö tekevätkin alueesta hyvin mielenkiintoisen.

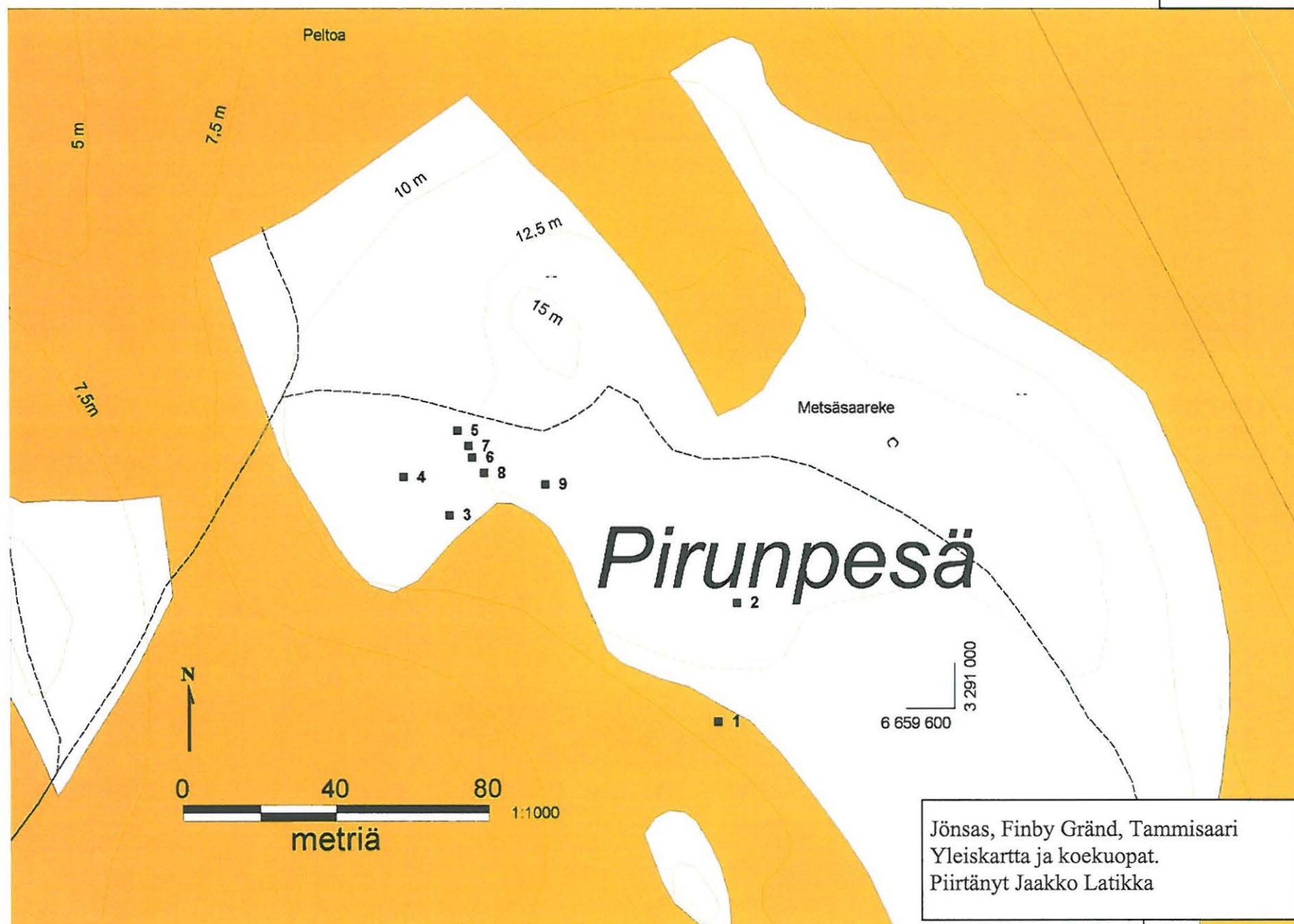

Jönsas, Finby Gränd, Tammisaari
Yleiskartta ja koekuopat.
Piirtänyt Jaakko Latikka

Kohdenimi	Eriksby	N 6661400
Alue	Karsby	E 3289039
Kunta	Tammisaari	Z 25

Mj-tyyppi	asuinpaikka?	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Kysymyksessä on Eriksbyn kylä, jonka asukkaista tunnetaan Störie 1499, Svart ja Blåfield. 1574 taloista kaksi (2 veromarkkaa) on ollut Ramsvikin bolissa. Paikka kuului Karsbyhyn ja on autioitunut 1750-luvulla. 1560-luvulla kylässä oli rälssimies Olof Svartin asuinkartano.

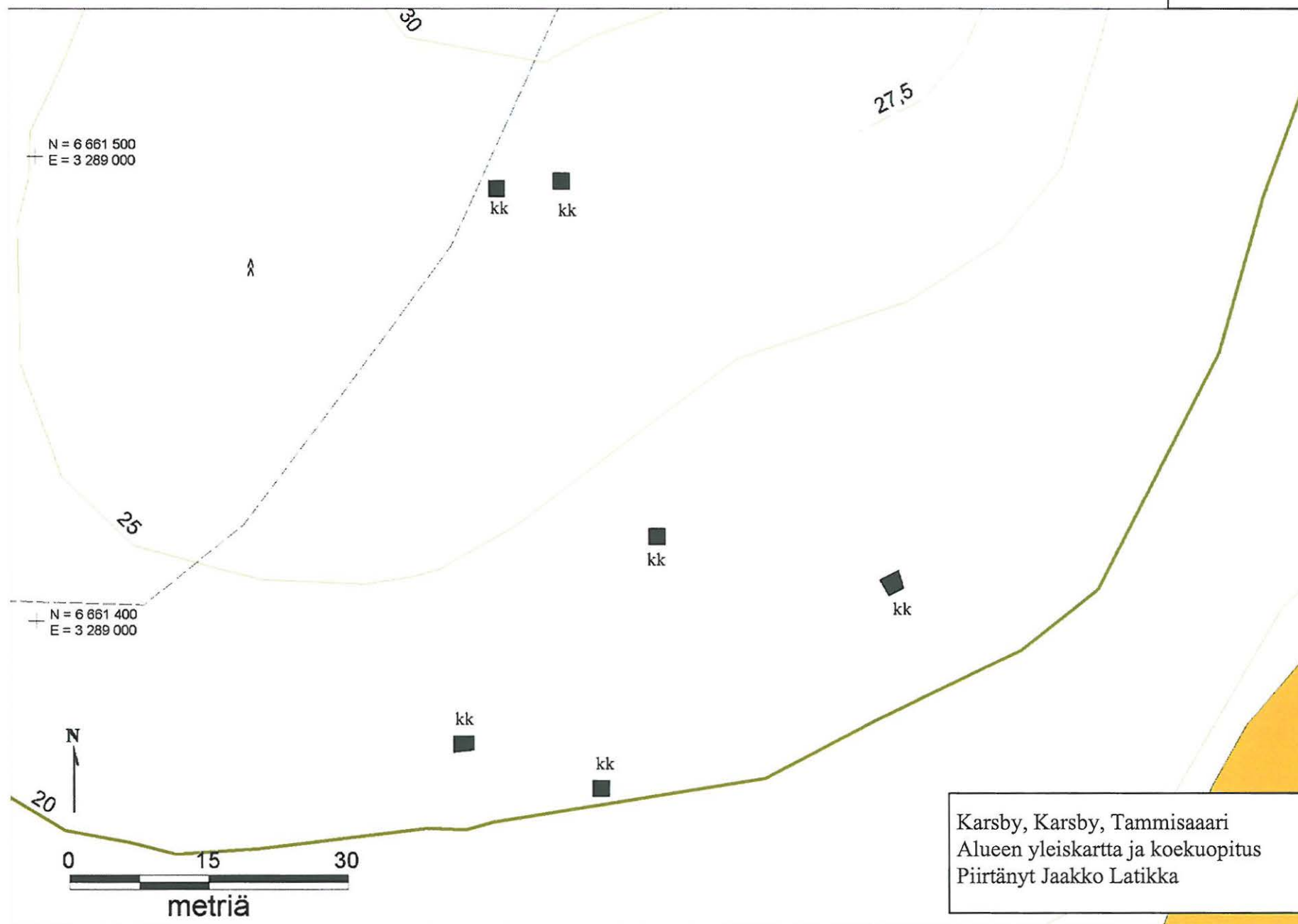
Tutkittu alue on metsittynyt niemeke Karsbyn tilan päärakennuksesta n. 300 m SW-suuntaan, sekä sitä joka suunnasta ympäröivät pellot.

Keväällä 2002 tehtiin alustava inventointi alueelle. Niemekkeen W- ja S -puolilla olevat pellot ja metsäsaarekkeet tutkittiin pintapöiminnällä. Metsittyneen niemekkeen etelärinne koekuopitettiin (Kartta 1).

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Alueelta löydettiin useita mahdollisia kivirakenteita. Nämä olivat ainoat merkit toiminnasta ja ovat todennäköisesti peltoraunioita.

Kylätontti sijaitsee luultavasti nyt tutkitusta alueesta lounaaseen kesannolla olevassa pellossa. Eriksbyn keskiaikainen historia on merkittävä ja suurin osa siitä on ollut varhain autiona. Siksi sitä voidaan pitää hyvin mielenkiintoisena kohteena.

Kohdenimi	Korkrandsudden <i>mahd.ny</i>	N 6659539
Alue	Kotkaranta	E 3288547
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	asuinpaikka+kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika+ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu ensisijaisesti nimistöön ja historiallisiin lähteisiin. Se sijaitsee Heimlax-lahden S-rannalla, NW-suuntaan työntyvällä niemellä. Niemi on pinnanmuodostukseltaan tasaisesti kohti NW laskeva leveä maa-alue, jota rajoittaa NE- ja SW-suunnissa pellot. NE-pellot ovat erotettu kiviaidalla: ne kuuluvat nykyiseen Prästkullan tilaan. Niemellä on useita niittyalueita, jotka saattavat olla vanhoja peltoja, ja siellä on muitakin ihmisen toiminnan merkkejä, kuten esim. traktoriteitä. Niemi on muokkaamattomilta osin tuoretta kangasmetsää.

Niemi tutkittiin kävelyllä ja koekuopituksilla. Erityisesti keskityttiin niemen S-osan metsän ympäröimään loivasti suuntaan W viettävään niittyalueeseen, sekä niemen keskellä olevan terassin rökkiöryhmän ympäristöön.

Korkrandsuddenin S-osassa, n. 90 m sen W-rannasta metsittyneen niityn länsireunassa on vanhan rakennuksen perustukset, jonka S- ja W-seinien perustukset säilyneet näkyvinä. Keskivaiheilla on kivikeskittymä, joka on todennäköisesti uunin jäänteet. Rakenne on umpeen kasvanut, kasvillisuutena heinää ja keskellä suurehko pihlaja.

Kivijalan koko 9,2 (N-S) x 6,7 m.

Eteläisemmän rakennuksen sisään tehtiin kolme 60 x 60 cm koekuoppaa (A-C), joista löytyi tiiltä, lasia, keramiikkaa, kaakelia(?), hiiltä ja rautaa. Maannos oli niittymultaa ja soraa (myös kalliota).

Rakennus vaikuttaa olevan selvästi uudelta ajalta.

Kivijalasta n. 30 m etelään ja kaakkoon tehtiin muutamia koepistoja, mutta niistä ei löytynyt mitään muuta kuin niitty multaa ja moreenia.

Laajalla osin metsittyneellä terassilla on neljän rökkiön ryhmä (A-D). Ryhmästä länteen, pohjoiseen ja itään (20, n. 100 ja n. 60 m) on metsittynyttä niittyä. Ryhmän itäpuolella kulkee mahdollinen vanha tie.

Rökkiö A: Eteläisin; muodoltaan soikea ja kupera; mitat 2,5 (N-S) x 1,5 x 0,4 m; kivet 10-50 cm, pyörityneitä; lounaisnurkassa kasvaa iso mänty. Rökkiö on osin turpeen ja sammalen peittämä.

B: Läntisin; muodoltaan pyöreä, n. 4 m vanhasta tiestä; mitat halkaisija 3,2 m, korkeus 0,5 m; kivet 10-50 cm pyörityneitä; lounaisnurkassa kasvaa iso mänty. Rökkiö on osin turpeen ja sammalen peittämä. Turpeet poistettiin, ja rökkiön etelä- ja koillispuolille tehtiin 60 x 60 cm koekuopat: ei löytöjä tai kulttuurikerrosta.

C: Ryhmän keskellä; muodoltaan epämääräinen; mitat 4,5 (N-S) x 2,3 (SW-NE) x 0,4 m; kivet 10-50 cm pyörityneitä; isot kivet reunoilla, pienet keskellä; keskellä kasvaa iso mänty. Rökkiö on osin turpeen ja sammalen peittämä. Turpeet poistettiin ja rökkiön viereen vanhalle tielle tehtiin koekuoppa: ei löytöjä tai kulttuurikerrosta.

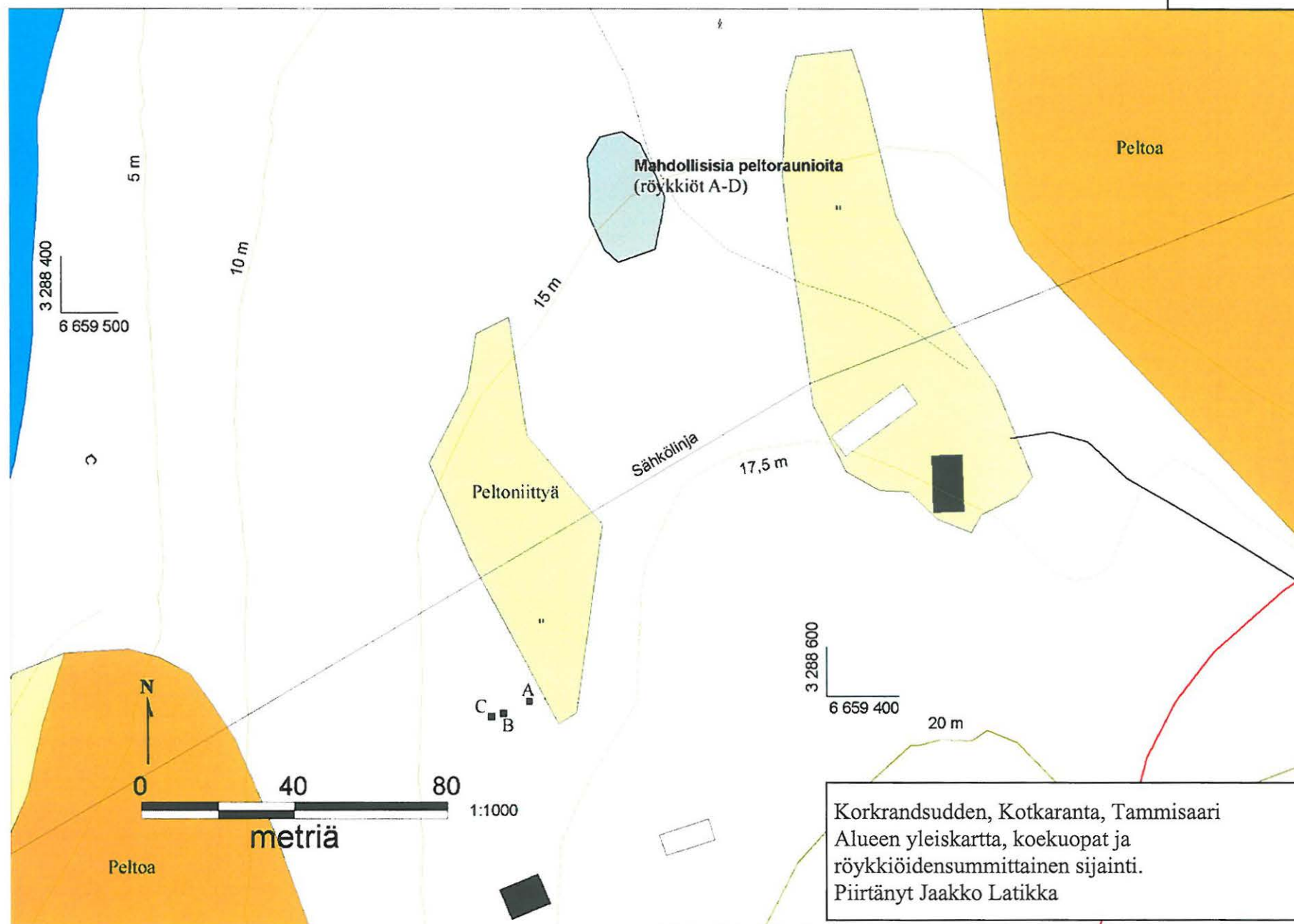

D: Pohjoisin; Muodoltaan hyvin epämääräinen, matala: pohjoisosassa pitkä sormimainen uloke. 4,5 (N-S, ulokkeella 8,8) x 3,6 x 0,3 m; kivet pieniä (10 cm), seassa muutama isompi kivi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiöiden alkuperää ei saatu koekuopituksilla selville. Sijaintinsa puolesta ne voisivat olla rautakautisia hautaröykkiöitä, mutta toisaalta niiden sijainti metsittyneellä niittyalueella voi viitata myös niiden olevan peltoraunioita.

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Sillböle	N 6668559
Alue	Sillböle	E 3285274
Kunta	Tammisaari	Z 15-20

Mj-tyyppi	Asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	Uusi aika (keskiaika)	

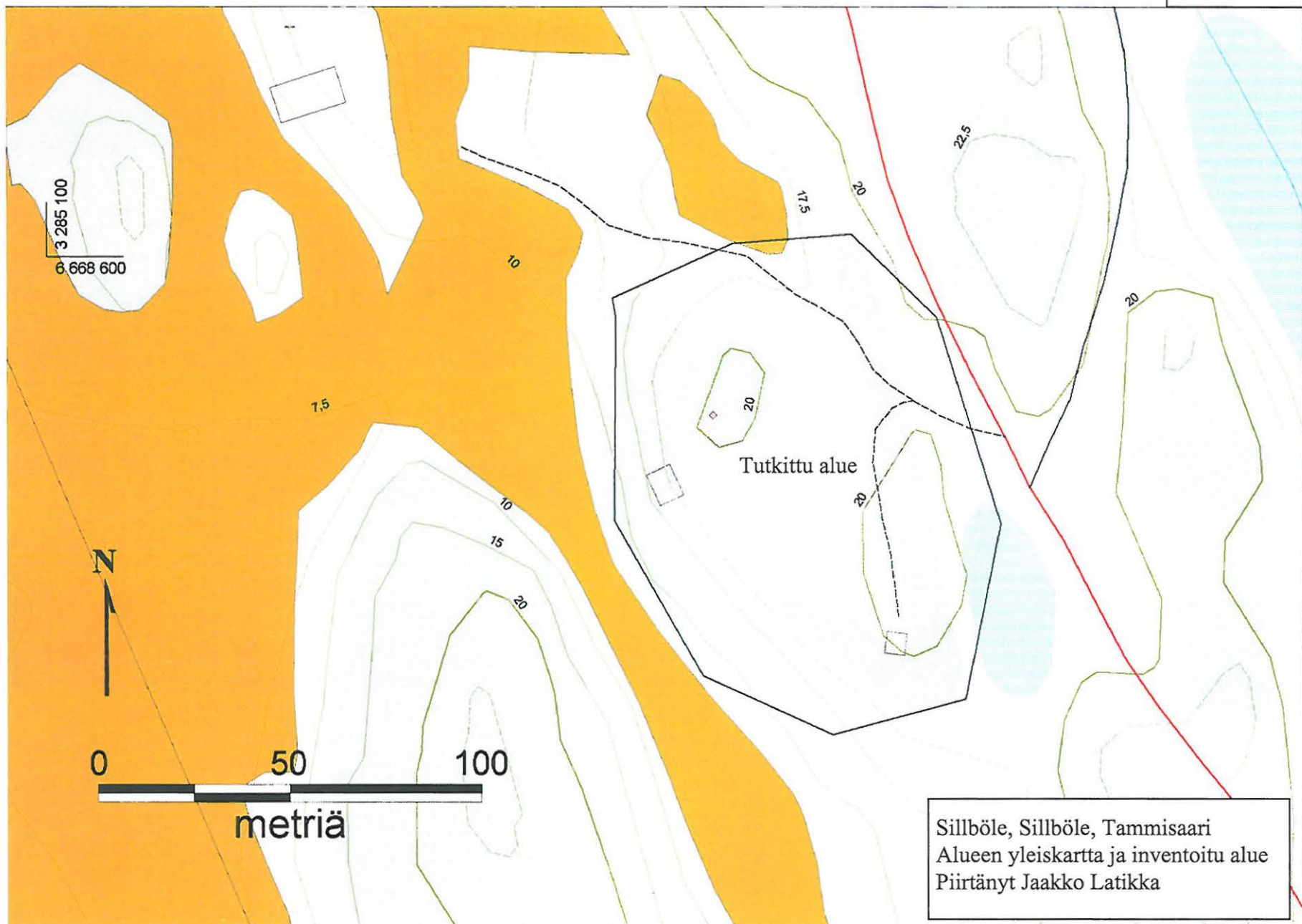
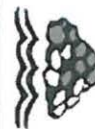
Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin, varhaisin maininta on vuodelta 1395.

Alue on suunnilleen N-S-suuntainen, osin runsaasti metsittynyt kallioalue, jonka juurella W-puolella on peltoalue. Pinnanmuodostus on hyvin vaihtelevaa: paljon jyrkkäreunaisia avokallioalueita peltojen seassa. Kalliolla on vielä pystyssä olevia aittoja, useita kivijalkoja ja ehkä vanhaa peltoa (nykyään niittyä) (Kartta 1).

Kivijalka- ja aitta-alue koekuopitettiin (10 kpl) NW-SE -linjassa ja pohjoisin kivijalka koepistettiin. Maannos oli multaa, jonka alla moreenia; multakerroksen paksuus vaihteli, välillä multaa oli vain nimeksi. Mullan seassa oli satunnaisesti tiilimurskaa. Kivijalan sisään tehdyssä koepistossa tuli runsaasti tiilimurskaa ja jonkin verran löytöjä (lasitettua keramiikkaa, lasia, fajanssia), jotka viittaavat selvästi uudelle ajalle.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

TAMMISAARI

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Järnö	N 6649614
Alue	Harparskog	E 3293773
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee kallionyppylällä Järnön keskiosassa 40 metriä eteläkaakkoon Järnön tilan ja Predium ab:n välisen rajan kulmasta. Paikalla kasvaa harvaa mäntymetsää. Maasto laskee hyvin loivasti pohjoiseen ja itään ja avokallioalueen korkein kohta jää kohteen länsipuolelle.

Paikalla on suorakaiteen muotoinen latomus pidemmän sivun ollessa WNW - ESE-suuntainen. Latomuksen pitkät sivut ulospäin kaartuvat ja toinen pää on kulmikas. Latomuksen koko on 9 x 4,5 metriä. Latomus on hyväkuntoinen, sammalen ja jäkälän peittämä. Tästä kohteesta 180 m kohti SW kallion korkeimmalla huipulla sijaitsee toinen kivilatomus, Järnö SW.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa muita alueen samanlaisia hautalatomuksia, joista yksi on kaivettu Björkholmenin saarella vuonna 2001 ja ajoituksena kivikauden loppu tai pronssikauden alkupuolisko.

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Järnö Bastuholmen 1	N 6649816
Alue	Harparskog	E 3294403
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Harparskogin, Järnön saaren itäpäässä. Siellä sijaitsee aiemmin erillisenä saarena ollut Bastuholmen. Bastuholmenin koillisosassa kallion korkeimmalla kohdalla sijaitsee rökkiö. Kallio putoaa jyrkästi kohti vettä pohjoisessa, koillisessa ja luoteessa. Rökkiön etäisyys jyrkänteistä on 30 metriä.

Rökkiön koko on NE-SW -suunnassa noin 5 m ja leveyttä sillä on 3-4 metriä. Korkeutta rökkiöllä on vajaa puoli metriä. Rökkiön keskellä on kuoppa ja kiviä on kasana kohteen pohjoispuolella. Rökkiötä peittää jäkälä ja muutoin se on melko ehjä. Kyseessä on mahdollisesti rautakautinen rökkiö, mitä tukisi sen matala sijainti. Tästä kohteesta parikymmentä metriä koilliseen sijaitsee toinen rökkiö ja kolmas noin 45 m etelään.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Rökkiöiden luonne ja tarkempi ajoitus jäi epäselväksi. On mahdollista, että kyse on rautakautisesta hautarauniosta, mutta kyse voi myös olla historiallisesta maankäytöstä.

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Järnö Bastuholmen 2	N 6649836
Alue	Harparskog	E 3294404
Kunta	Tammisaari	Z 6

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Harparskogin kylässä, Järnön, Bastuholmenin luoteispäässä luode-kaakko-suuntaisella kallionnyppylällä. Se sijaitsee 40 metriä lounaaseen Bastuholmenin ja Tallholmenin välissä olevasta lahdesta. Kallio laskee pohjoiseen.

Röykkiö A sijaitsee kallionnyppylän luoteispäässä. Röykkiö on kokonaan sammalen peittämä. Sen pituus on SE-NW-suunnassa 4 metriä ja NE-SW-suunnassa 3 metriä. Korkeutta röykkiöllä on 0,3-0,4 m.

Röykkiö B sijaitsee A:sta 6 metriä lounaaseen. Röykkiö on myös sammalen peittämä. Muodoltaan se on pyöreä, halkaisijan ollessa 2,5 m. Röykkiön koillisosassa on iso kivi (halkaisija. 1 metri). Kohteiden matala sijainti puoltasi kohteiden historiallista luonnetta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiöiden luonne ja tarkempi ajoitus jäi epäselväksi.

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Järnö Bastuholmen 3	N 6649827
Alue	Harparskog	E 3294163
Kunta	Tammisaari	Z 3
Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Järnön ja Bastuholmenin välissä olevan lahden rannalla Bastuholmenin luoteispäässä. Maasto laskee paikalla luoteeseen. Tämän kohteen röykkiöiltä on rantaan matkaa 10 metriä. Röykkiöt ovat sammalen peittämiä ja sijaitsevat ainoastaan kolmen metrin päässä toisistaan E-W-suunnassa. Röykkiöiden välissä on havaittavissa kiveystä. Molemmat röykkiöt ovat pyöreitä, halkaisijaltaan 3 m ja korkeus on 0,3-0,4 metriä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiöiden luonne ja tarkempi ajoitus jäi epäselväksi.

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Järnö Bastuholmen 4	N 6649738
Alue	Harparskog	E 3294129
Kunta	Tammisaari	Z 2

Mj-tyyppi	Metsästyssuoja	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Järnön ja Bastuholmenin välissä olevan matalan järviruokoa kasvavan kannaksen itäpuolella, rantaterassin päällä. Paikalla on kivistä rakennettu linnustajan suoja. Kohteen länsipuolella on edelleen kostea alanko, joten se on hyvinkin ollut suojainen paikka linnuille. Linnustajan pyyntisuoja on rakennettu kalliopohjalle ja muodoltaan se on pitkänomainen. Rakenteen pituus on E-W 4,5 m ja leveyttä sillä on 2,5 m. Rakenteen korkeus on 0,5-0,6 m.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Suoja on tehty tyypilliseen paikkaan kevätlintumetsästystä varten.

Kohdenimi	Järnö Bastuviken = <i>Järnö Bastuholmen</i>	N 6649776
Alue	Harparskog	E 3294411
Kunta	Tammisaari	Z 5

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Järnön saaren itäosassa sijaitsevan Bastuholmenin itäpäässä, kärjestä noin 40 metriä länteen, kaakkoon viettävällä rinteellä. Kohteena on kuusi ryssänuunia tai rökkiötä, jotka ovat pitkänomaisena ryhmänä tällä kuusia kasvavalla rinteellä.

Rökkiö A sijaitsee Bastuholmenin kaakkoispäässä olevasta kummelista länsilounaaseen noin 45 metriä pienen kallionyppylän länsireunalla. Rökkiö on kooltaan 2 x 2 m ja sen länsiosassa on iso kivi (halk.0,7 m) ja itäosassa on lappeelleen asetettu 0,5 x 0,2 metrin kokoinen kivi. Muut kivet on aseteltu harvakseltaan. Rökkiö on osittain heinän ja varpujen peitossa.

Rökkiö B sijaitsee A:sta 5 metriä länteen maapohjalla. Sen pituus E-W-suunnassa on 4 m ja leveyttä sillä on 3 m. Rökkiön korkeus on 0,5 metriä. Rökkiö eroaa selväpiirteisesti muusta maastosta, erityisesti itäpää on muita suurempien kivien peitossa.

Rökkiö C sijaitsee B:stä 6 m kaakkoon. Se on pitkänomainen ja rajoittuu itäosastaan samaan kallionyppylään kuin A. Rökkiön pituus SW-NE-suunnassa on 7,5 m, leveys on 4 m. Korkeus on 0,6-0,7 m. Rökkiön reunat ovat suorat ja reunoissa on litteitä, lappeelleen asetettuja kiviä.

Rökkiö D sijaitsee A:sta 8 metriä pohjoisluoteeseen. Se on SE-NW-suuntainen ja pituus on 8 metriä. Leveyttä rökkiöllä on 3 metriä ja korkeus on 0,6-0,7 m. Reunat ovat suorat ja rakenteen luoteisosa on tehty muuta osaa suuremmista kivistä.

Rökkiö E sijaitsee D:stä 6 metriä luoteeseen. Sen pidempi sivu, joka on 6 metriä, on WSW - ENE-suuntainen. Leveys on 3 m ja korkeus 0,5-0,6 m. Läntinen pää on kulmikas, mutta itäpää vaikuttaa hajotetulta.

Rökkiö F sijaitsee E:stä 16 metriä länsiluoteeseen. Se on E-W-suuntainen, pituuden ollessa 6 m ja leveyttä rakenteella on 3 metriä. Reunakiviä on näkyvissä, koska rökkiötä on kaiveltu ja varsinkin länsipää on hajonnut.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Rökkiöiden luonne ja tarkempi ajoitus jäi epäselväksi.

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Järnö NE = <i>Järnö 2</i>	N 6649824
Alue	Harparskog	E 3294012
Kunta	Tammisaari	Z 5
Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohteessa on kaksi kiviröykkiötä. Kohteet sijaitsevat Järnön saaren koilliskulmassa olevassa niemessä. Paikalla maasto laskee pohjoiskoilliseen ja kohteet sijaitsevat ympäristöään hieman korkeammalle kohoavan alueen pohjoispuolella avokallion ja metsän rajamailla.

Röykkiö A on pohjoisempi. Se sijaitsee niemen itärannassa veteen työntyvistä kallionkielekkeestä 15 metriä etelään kalliopohjalla. Röykkiö on tehty lohkotuista kivistä. Röykkiö on pyöreä ja sen halkaisija on 2 m. Korkeutta sillä on 0,3-0,4 m.

Röykkiö B sijaitsee A:sta noin 18 metriä lounaaseen. Se on myös tehty lohkotuista kivistä ja on muodoltaan pyöreä halkaisijan ollessa 1,5 metriä. Korkeutta sillä on 0,2-0,3 metriä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiöiden luonne ja tarkempi ajoitus jäi epäselväksi.

Kohdenimi	Järnö SW <i>Järnö 3</i>	<i>835010060</i>	N 6649521
Alue	Harparskog		E 3293628
Kunta	Tammisaari		Z 20

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Järnön saaren keskiosassa lähellä saaren korkeinta kohtaa. Kohde sijaitsee saaren lakialueen lounaislaidalla. Kohde sijaitsee Järnön tilan ja Predium ab:n välisestä rajasta etelään 100 metriä, avokallion lounaispäässä olevassa notkelmassa. Kyseessä on kivilatomus, kivilaaoista tehty. Latomuksen koko on 2 x 1,5 metriä ja korkeutta sillä on 0,2-0,3 m.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Latomuksen luonne ja tarkempi ajoitus jäi epäselväksi.

Kohdenimi	Järnö Tallholmen	<i>835010055</i>	N 6649906
Alue	Harparskog		E 3294407
Kunta	Tammisaari		Z 5

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	Historiallien aika?	

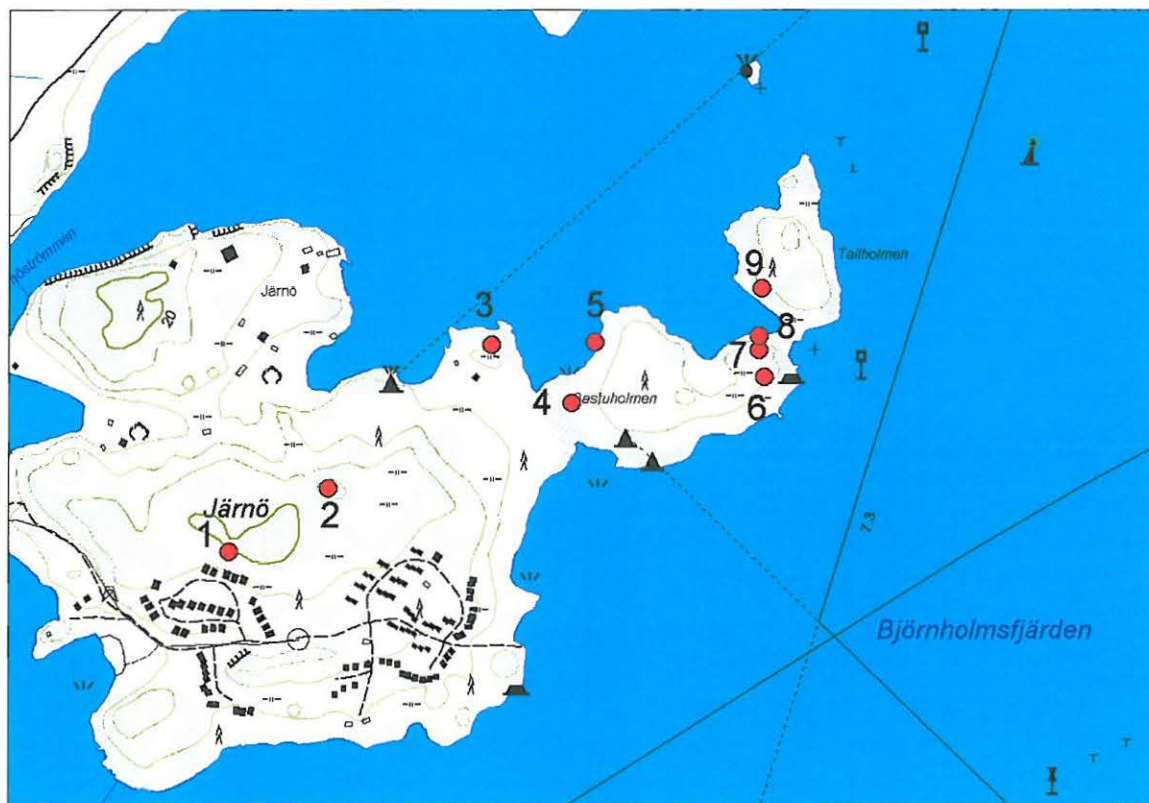

Kuvaus

Kohde sijaitsee Järnön koillisimmassa niemessä, Tallholmenin lounaisrannalla kalliorinteellä noin 20 metriä rannasta. Kyseessä on 1 x 1,5 metrin suuruinen maakiven itäpuolelle kasattu kiveys. Kiveys kohoaa maakiveä kohti. Kiveyksen koko on 2 x 2 x 0,5 m.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Latomuksen luonne ja tarkempi ajoitus jäi epäselväksi.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Järnö SW
KUNTA Tammisaari
ALUE Harpaskog
P 6649521
I 3293628
2
NIMI Järnö
KUNTA Tammisaari
ALUE HARPARSKOG
P 6649614
I 3293773
3
NIMI Järnö NE
KUNTA Tammisaari
ALUE Harpaskog
P 6649824
I 3294012
4
NIMI Järnö Bastuholmen 4
KUNTA Tammisaari
ALUE Harpaskog
P 6649738
I 3294129
5
NIMI Järnö Bastuholmen 3
KUNTA Tammisaari
ALUE Harpaskog

P 6649827
I 3294163
6
NIMI Järnö Bastuviken
KUNTA Tammisaari
ALUE Harpaskog
P 6649776
I 3294411
7
NIMI Järnö Bastuholmen 1
KUNTA Tammisaari
ALUE Harpaskog
P 6649816
I 3294403
8
NIMI Järnö Bastuholmen 2
KUNTA Tammisaari
ALUE Harpaskog
P 6649836
I 3294404
9
NIMI Järnö Tallholmen
KUNTA Tammisaari
ALUE Harpaskog
P 6649906
I 3294407

Kohdenimi	Fårbässen	N 6649081
Alue	Strömsö	E 3322917
Kunta	Tammisaari	Z 10-12,5 m

Mj-tyyppi	Luonnonmuodostuma	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

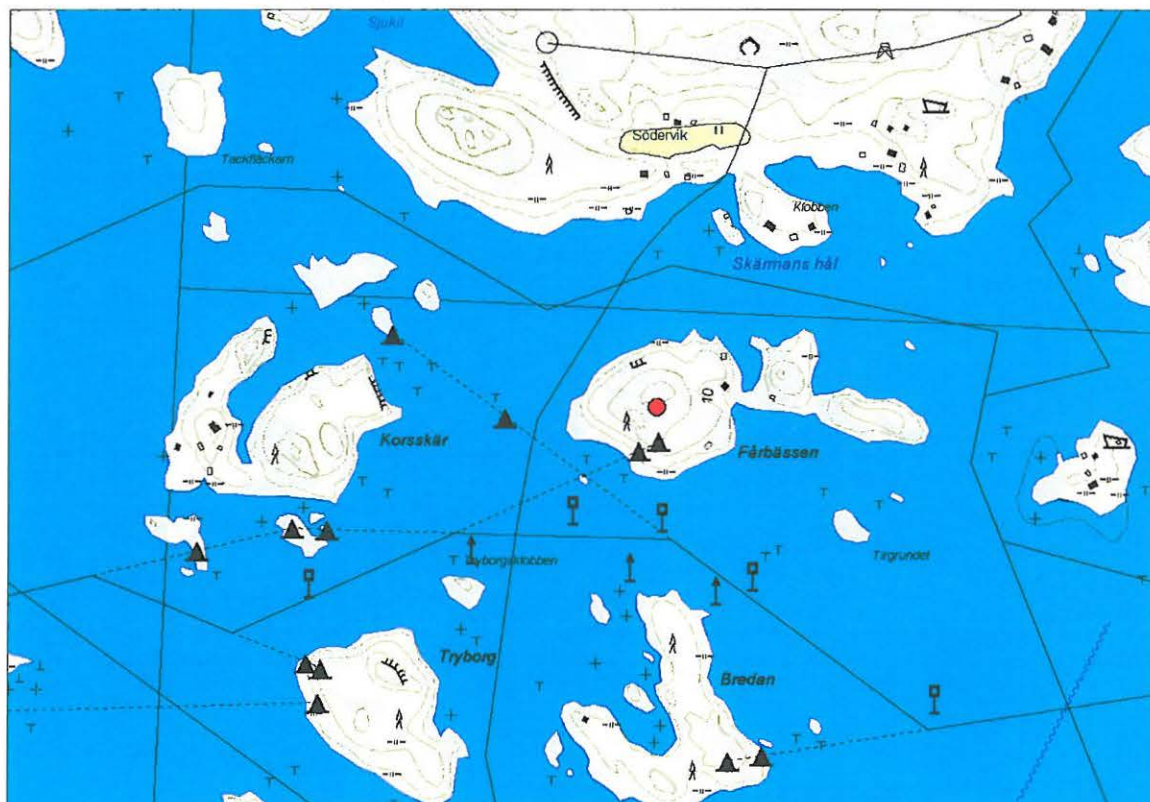
Kuvaus

Saapuessani saareen kysyin, jos sieltä löytyy kohteita, joita voisi tulkita muinaisjäännoiksi. Saaren mökkiasukkaat osoittivat minulle saaren keskiosaan, jossa heidän mukaan pitäisi olla "viikinkihauta". Kyseinen kohde osoittautui luonnonmuodostelmaksi.

Fårbässen sijaitsee Tammisaaren saariston SE reunassa alueella, jossa kunnan rajat koukkivat saarten välistä. Saari on pienveneiden ulkoväylän N puolella. Kohde sijaitsee saaren keskiosassa, mikä on myös saaren korkein alue.

Luonnonmuodostelma sijaitsee S rinteessä, lahtimaisessa kalliomuodostelmassa siten, että sen E, W ja N puolella avokallio nousee muodostelmasta 1,5-2 m korkeina kalliojyrkänteinä. Muodostelmissa kaksi kuoppaa, josta isomman läpimitta on n 2,5 m. Pienemmän läpimitta on 1 m ja syvyys 0,5 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Färö
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Strömsö
P	6649081
I	3322917

Kohdenimi	Västerskär 1	N 6652120
Alue	?	E 3269323
Kunta	Tammisaari	Z 0-20 m
Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Västerskär sijaitsee suuren Bromarvlandetin SW puolella noin 550 m mantereelta. Saaren W ja SW puolella avautuu Hangon W puolella oleva selänne. Saari on kasvillisuudeltaan sisäsaaristomainen sijainnistaan huolimatta. Topografialtaan saarta dominoi kaksi avokalliomäkeä, joiden välillä on notkelma, jossa saaren ainoa mökki sijaitsee. Vaikka saari on pituudeltaan (NW-SE) ainoastaan noin 460 m nousee sen korkein kohta yli 22,5 m yli meren pinnan.

Merimerkki sijaitsee saaren NW kärjessä noin 30 m rannasta. Kyseessä on selvästi suhteellisen nuori mutta hajotettu kummeli.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

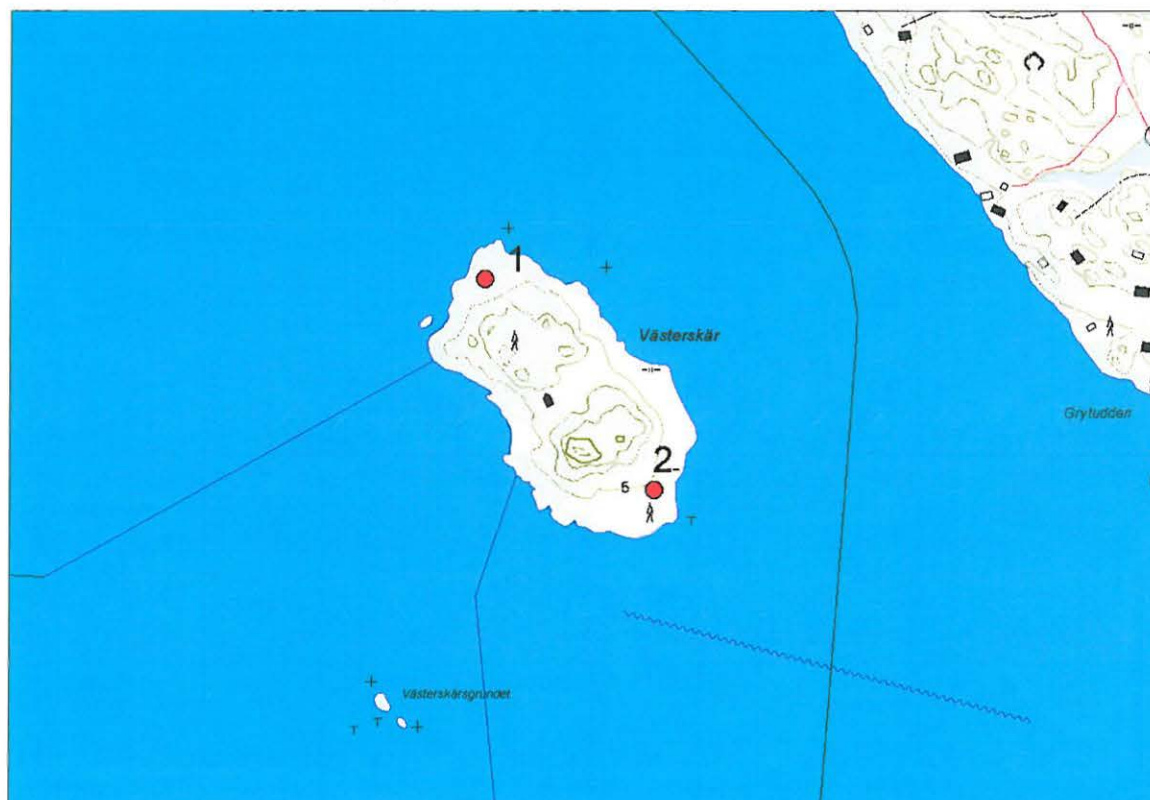
Kohdenimi	Västerskär 2	N 6651811
Alue	?	E 3269571
Kunta	Tammisaaren	Z 0-22,5 m
Mj-tyyppi	Puolustusvarustus	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Västerskär sijaitsee suuren Bromarvlandetin SW puolella noin 550 m mantereelta. Saaren W ja SW puolella avautuu Hangon W puolella oleva selänne. Saari on kasvillisuudeltaan sisäsaaristomainen sijainnistaan huolimatta. Topografialtaan saarta dominoi kaksi avokalliomäkeä, joiden välillä on notkelma, jossa saaren ainoa mökki sijaitsee. Vaikka saari on pituudeltaan (NW-SE) ainoastaan noin 460 m nousee sen korkein kohta yli 22,5 m yli meren pinnan.

Saaren S osassa on kaivettu useita tykkiasemia ja poteroita luonnonmuodostelmiin. Luonnonmuodostelmia, jossa kuoppia, sijaitsee myös avokallioalueella saaren keskiosissa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Västerskär 1
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Vättlax
P	6652120
I	3269323
2	
NIMI	Västerskär 2
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Vättlax
P	6651811
I	3269571

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Koö 2	N 6644629
Alue	Koö	E 3292972
Kunta	Tammisaari	Z 5 m
Mj-tyyppi	Hautaraunio	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Koön on suhteellisen iso saari, joka sijaitsee Tammisaaren nk. eteläisen saariston SW osassa. Saaren S osaa dominoi korkeat avokallioalueet, joiden korkeat ja jyrkät reunamat dominoivat saaren S osan profiilia. Toisen maailmansodan aikaan Hangon rintama kulki saaren S ja E puolella. Alue missä kohde sijaitsee on saaren S osien avokallioalueiden W osan korkeammalla kohdalla. Alueella kasvillisuus koostuu harvoista puskista ja vaivaiskoivuista. Kohteen N ja S puolella kallio putoaa jyrkästi, S puolella suoraan mereen.

Kohde on luonnon muovaamista pyöreistä kivistä, avokalliolle rakennettu rökkiö. 8-10 m kohti W kallio putoaa jyrkänteinä 5-10 m alla olevaan kasvillisuuteen. Rökkiön muoto on nykyään lähinnä soikea N-S suuntaisella pituusakselilla. Rökkiön N reuna näyttää tuhoutuneen myöhemmän toiminnan johdosta ja alun perin sen muoto on voinut olla pyöreä. Kyseisen reunan tuntumassa on kiviä, jotka näyttävät olevan alun perin heitetty rökkiöstä, ja 1-1,5 reunasta on noin 1-1,5 m korkea jyrkänne, jonka alla on myös runsaasti kiviä. Rökkiön W osa näyttää olevan paremmin säilynyt ja muodostaa nykyään sen korkeimpaa kohtaa. Rökkiötä peittää jäkälä- ja sammalkasvusto ja noin 50 m kohti W sijaitsee merenkulkuhallituksen tutka-asema ja linjataulu.

Rökkiön mitat ovat:

N-S = 7,70 m

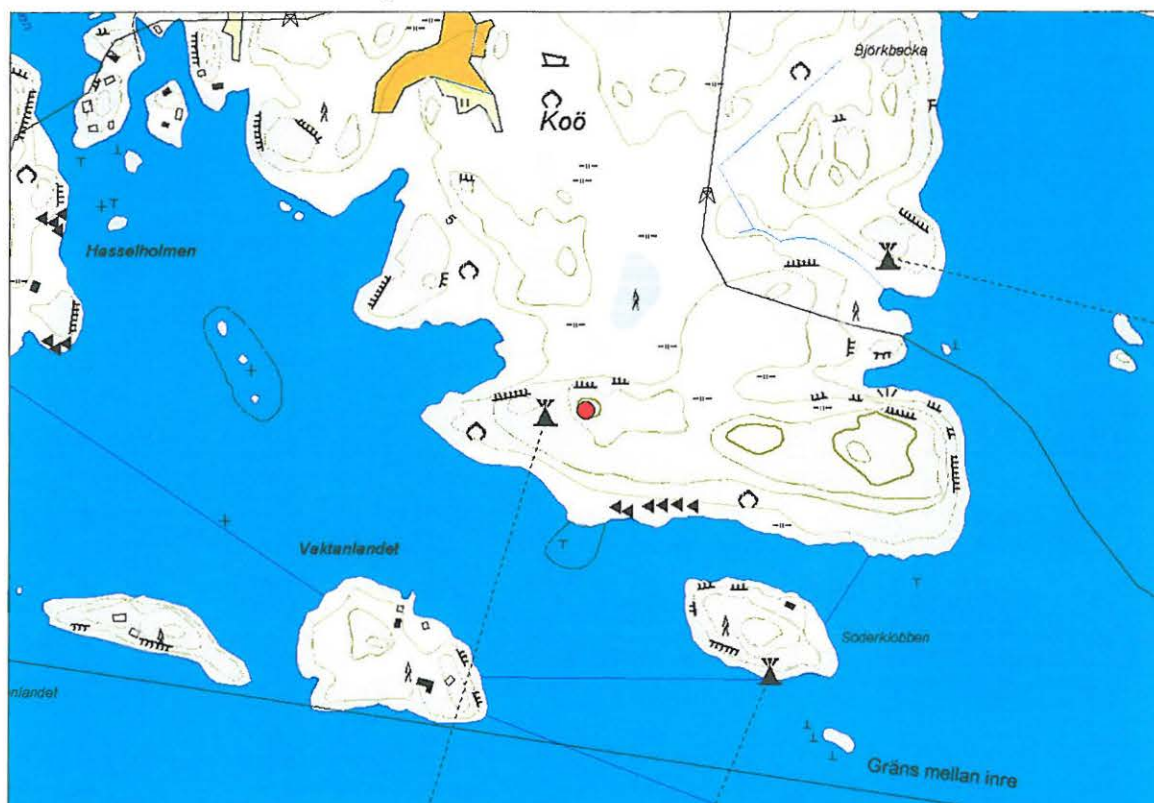
E-W = 4,78 m

Korkeus = 0,80 m

Kivien halkaisija 0,30-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Rökkiö muistuttaa sijainniltaan ja muodoltaan esihistoriallista hautarökkiötä. Tulkintaa vaikeuttaa se, että alue on ollut toisen maailmansodan aikaan neuvostojoukkojen vahvasti linnoittama alue ja siinä on sijainnut useita tykkiasemia. Koön SE osassa on rökkiöitä, jotka mahdollisesti ovat myös hautarökkiöitä, mutta on sekundaarisesti käytetty tykkiasemina. Tässä kuvaillun kohteen ympäristössä ei kuitenkaan ole mitään muita merkkejä sodanaikaisesta toiminnasta ja se myös erottuu muodoltaan SE osan rökkiöistä.

Mittakaava 1: 10 000

315	
NIMI	Koö 2
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Koö
P	6644629
I	3292972

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Ladugårdsbacken	N 6654932
Alue	Söderby	E 3308288
Kunta	Tammisaari	Z 15 m

Mj-tyyppi	Löytöpaikat	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Degerö nimisen ison saaren E osassa. Paikka mistä esineet ovat löytyneet on Söderbyn kylämäen S osa, joka sijaitsee nykyän kuivuneen lahden pohjukassa. Vielä rautakaudella ja mahdollisesti keskiajan alussa, kohde on ollut niemeke, joka on työntynyt lahden N rannasta kohti S. Kylä on asutettu suhteellisen tiheään ja sen lisäksi alueelle on rakennettu maanviljelyyn liittyviä rakennuksia useita. Kylämäen rinteet ovat melkein kokonaan peltoa ja kohde, joka sijaitsee osittain mäen S rinteessä, on myös osittain peltokohde. N osaltaan se sijaitsee Baarmanin tilan pihapiirissä.

Kohde löytyi kun maanomistaja Baarman, joka myös on innokas harrastaja-arkeologi, peltotöiden ja pihatöiden yhteydessä poimi esineitä ja keramiikkaa pelloltaan. 1990-luvun lopulla hän löysi paikalta hevosenkenkäsöljen, joka ajoittuu 1000-luvulle. Tämän hän toimitti Museovirastoon, joka teki nopean tarkistusmatkan paikalle toteakseen, että kyseessä on pahasti vaurioitunut muinaisjäänös. Myöhemmin Markus Hiekkänen, Museoviraston RHO:lta ja Peter Sjöstrand, Tammisaaren museolta, kävivät Baarmanin luona katsomassa muuta esineistöä, mitä oli paikalta löytynyt. Hiekkänen otti osan esineistöstä mukaansa Museovirastoon tutkittavaksi.

Merellinen Perintömme -hankkeen yhteydessä tehtiin paikalle uusi tarkastuskäynti. Tällä kertaa alueelle kaivettiin neljä koekuoppaa ja kohteeseen liittyvät sekä mäen E ja W puolen pellot käveltiin systemaattisesti läpi. Pintapöiminnän yhteydessä suurin osa löydöistä oli 1600-lukua tai nuorempaa, mutta pari palaa on mahdollisesti ajoitettu rautakaudelle. Pintapöiminnän tuloksena huomattiin, että myös uuden ajan aineisto keskittyy SW, S ja SE rinteille. N rinne vaikutti täysin tyhjältä. Kolmesta pellon reunaan kaivetusta koekuopista ei havaittu mitään, mutta kaikissa todettiin maannoksen olevan sekoittunut. Samalla tarkasteltiin Baarmanin uusimpia löytöjä, jonka seasta mm. löytyi 1300-luvulle ajoituvia panssarinuolenkärkiä.

Saman vuoden syksyllä Hiekkasen vielä tutkimatta ja luettelomatta olevat esineet tutkittiin ja analysoitiin allekirjoittaneen, Georg Haggrénin, Aki Pihlmanin ja Päivi Hakanpään voimin. Tällöin aineistosta havaittiin mm. niin kutsuttua länsi-slaavilaista keramiikkaa sekä katkelmia ristiretkiajan riipuksesta.

Kaikkien tutkimusten lopputuloksena on tulkinta nuoremmalle rautakaudelle ja keskiajalle ajoittuvasta kohteesta. Sen luonteesta tai tarkemmasta ajoituksesta ei ole tietoa koska löydöt ovat yksittäisiä ja perustuvat suurimmaksi osaksi epäsystemaattisiin poimintoihin. Mielestämme rautakautisen ja varhaiskeskiaikaisen keramiikan läsnäolo tekee todennäköiseksi myös sen, ettei rautakautiset korut olisivat kaukaa tuotuja vaikka niissä kaikissa näkee jälkiä sekundaarisesta käsittelystä, joka taas voisi viitata niiden käytöstä kaupankäynnissä. On hyvin mahdollista, että ne on löydetty paikalta tai tuotu lähimaastosta. Keramiikka ei kuitenkin liity kaupankäyntiin eikä sitä todennäköisesti ole kuljetettu paikalle myöhemmässä vaiheessa. Kohde on todennäköisesti suurimmalta osaltaan tuhoutunut,

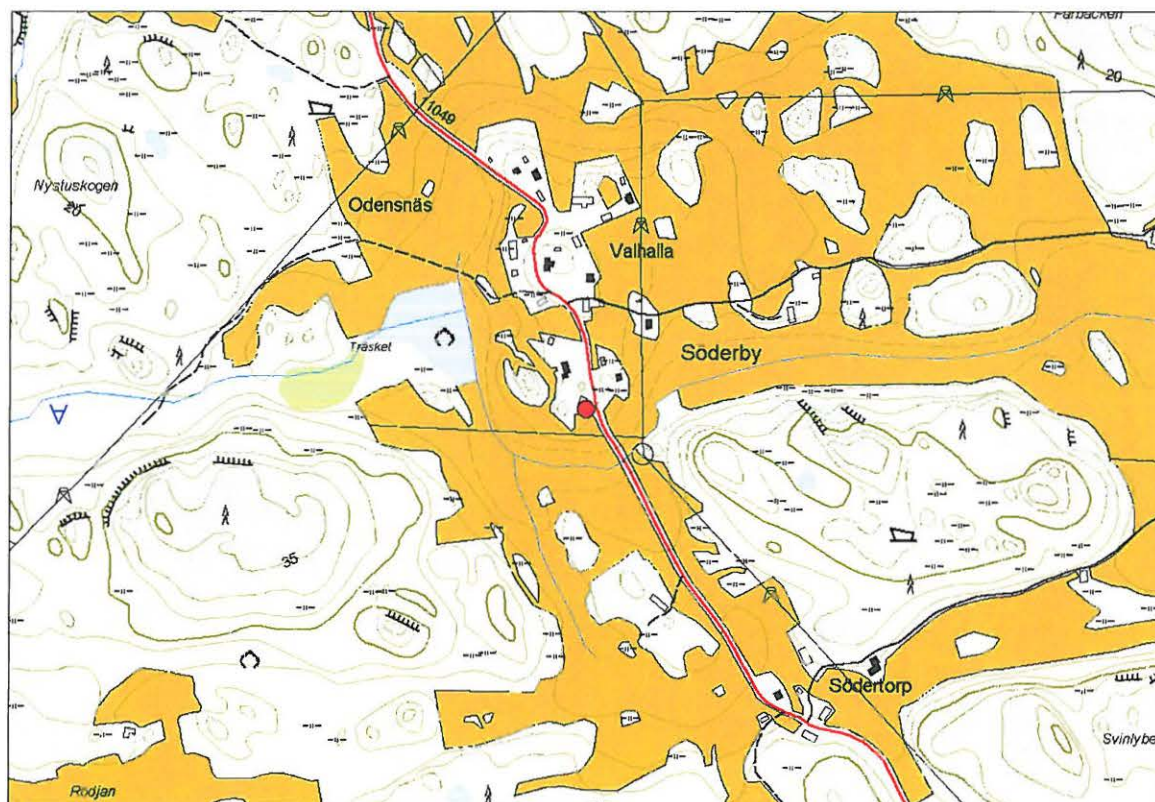
Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

mutta fragmentaarisesti säilyneitä osia voisi löytyä vielä Baarmanin pihapiiristä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

317	
NIMI	Ladugårdsbacken
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Söderby
P	6654932
I	3308288

Kohdenimi	Kastalekasen 3 1000011913	N 6658370
Alue	Magnäs	E 3309320
Kunta	Tammisaari	Z 15-20 m
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Totalfladanin NE puolella noin 260 m tämän rannasta. Kohteesta noin 220 m kohti SW sijaitsee ennestään tunnettu kohde Kastale 1 ja 2, jotka ovat myös hautaröykkiöitä. Kohteen sijainti on kallioniemekkeellä, joka työntyy kohti E ja, jonka S osa jyrkkenee pikkuhiljaa putoakseen alla olevaan metsäiseen rinteeseen matalana kalliojyrkänteenä. Röykkiö on rakennettu tämän niemekkeen SE päähän matalan kallioterassin juurelle ja sähkölinjan alle. Paikalta avautuu näkyvyys kohti S ja E, jossa Magnäsin pellot näkyvät puiden välistä. Pronssikaudella Totalfladan ja pellot ovat olleet pitkän lahden suu, joka on ulottunut Karjaalle saakka.

Röykkiön muoto on lähes pyöreä ja siihen on keskelle muodostunut kuoppa. Kallio viettää loivasti kohti SE paikalla ja sen SW reunan tuntmassa kasvaa tuuhea kuusi. Röykkiö itsessään on ainoastaan sammaleen ja jäkälän peitossa. Röykkiön N osa on matalampi kuin S osa, joka voi johtua siitä, että se on rakennettu matalan kalliokuopanteen päälle. Röykkiö on rakennettu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä. Sen mitat ovat:

N-S = 9,80 m

E-W = 10,40 m

Korkeus = n. 0,6 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisia luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Totalgård	N 6658330
Alue	Total	E 3309970
Kunta	Tammisaari	Z 15 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee kalliomäellä, joka nousee ympäröivästä maastosta. Kohde sijaitsee Sänkorna nimisen vesijättömaa-alueen S puolella. Kohde on sijainnut alun perin vesistön varrella, joka on ulottunut Karjalle saakka. Kohteen N puolella maasto jyrkkenee kun taas S puolella alue jatkuu kumpuilevana.

Röykkiö on muodoltaan pyöreä ja rakennettu pyöreistä luonnon muovaamista suurinpiirtein samankokoisista kivistä. Se on jonkin verran sammaleen ja jäkälän peittämä, mutta erottuu ympäröivästä maastosta selvästi. Röykkiöön on kaivettu kolme kuoppaa, josta mikään ei ulotu röykkiön pohjaan asti. Sen mitat ovat:

N-S = 11,50 m

E-W = 11,00 m

Korkeus = 1,5 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,40 m

Kuoppien mitat ovat: 1,50 m x 1,50 m syvyys 1,0 m, 0,90 m x 0,90 m syvyys 0,90 m, 1,40 m x 0,90 m syvyys 1,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

A : 835010094

B : 835010095

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Kastalekasen 1	N 6658350
Alue	Kärrby/Magnäs	E 3309100
Kunta	Tammisaari	Z 15 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kastalekasen nimisen kalliomäen, joka sijaitsee Kastalet nimisen torpasta noin 230 m kohti SE, S reunassa. Alue sijaitsee Totalfladanin, joka muodostaa Dragsvikenin pohjukan, NE puolella noin 120-160 m rannasta. Mki on osittain erittäin jyrkkä ja siitä avautuu hyvä näkymä kohti S ja SW. Vastakkaisella rannalla sijaitsee Björnholm niminen röykkiökohde. Alue on harvan mäntypuuston peittämä.

Röykkiö A: Kohde on aikaisemmissa tiedoissa esiintynyt nimellä Kastalekasen. Pyöreähkö röykkiö sijaitsee kalliomäen korkeimman kohdan S reunalla avokalliolla. 25 m kohti N kulkee sähkölinja, jonka alla myös Kastalekasen 2 sijaitsee. Röykkiö on alueella oleviin hautaröykkiöihin verattuna suurirokoinen ja korkea. Sen keskellä on kuoppia, josta syvin pitkänomainen kratteri sijaitsee sen keskellä. Mikään kuopista ei ulotu pohjaan saakka. Jonkinverran on myös kiviä vierinyt ympäristöön. Röykkiö on rakennettu pyöreistä luonnon muovaamista kivistä. Sen mitat ovat:

N-S = 20,40 m

E-W = 19,40 m

Korkeus = noin 2,50 m

Kivien halkaisija = 0,20-0,30 m

Röykkiö B: Kohde on aikaisemmissa tiedoissa esiintynyt nimellä Kastalekasen 2. Se sijaitsee noin 40 m kohti S ja rinteessä alempana röykkiö A:sta. Se on rakennettu kallioterassilla, joka viettää loivasti kohti S. Muodoltaan se on pyöreä ja koostuu alimmalta kivikerrokseltaan särmikkäisistä kivistä, jonak päälle on laitettu 2-3 kerrosta luonnon muovaamia pyöreitä kiviä. Reunassa on selkeä kehäkiveys ja se on aukaistu 6-8.6.1936 kun Nylands Nations förening för hembygdsforskning kaivoi sitä. Röykkiöön liittyy suullinen perintö, jonka mukaan aarretulia nousee röykkiöstä. Perimän mukaan pienviljelijä Fagerholm käveli taikavarvun kanssa, joka ilmaisi röykkiön NW osassa jotakin. Sen mitat ovat:

N-S = 9,00 m

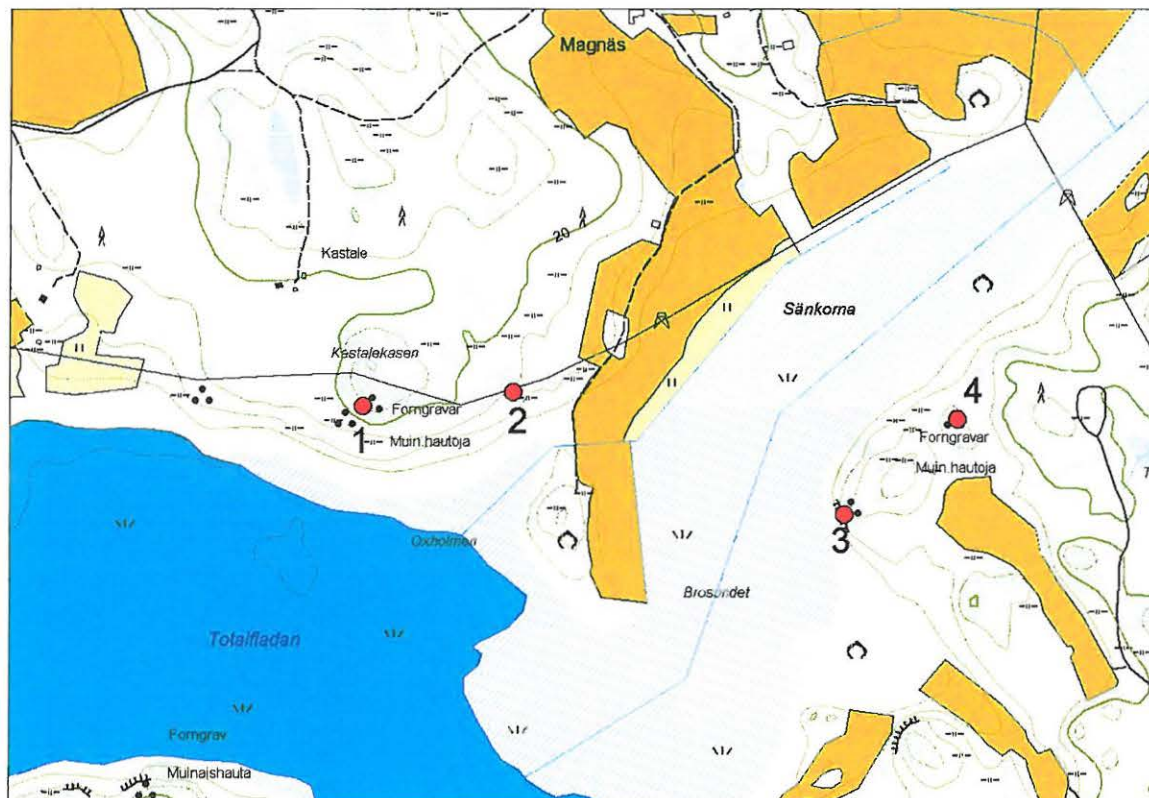
E-W = 10,30 m

Korkeus = 0,50 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Kastalekasen 1&2
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Kärby
P	6658350
I	3309100
2	
NIMI	Kastalekasen 3
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Magnäs
P	6658370
I	3309320
4	
NIMI	Totalgård
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Total
P	6658330
I	3309970

Kohdenimi	Mejholmen <i>mahd mj</i>	N 6644514
Alue	Älgö	E 3298857
Kunta	Tammisaari	Z 10 m

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Mejholmenin, joka puolestaan sijaitsee aivan Älgön SE puolella, E osassa. Mejholmen on yhdistynyt Älgön saareen kapealla ja matalalla kannaksella. Matkaa rantaan paikalta on 50 m, joka muodostaa kapean salmen Horsholmenin kanssa. Kohde on rakennettu E suuntaiseen rinteeseen, joka paikalla muodostaa loivan terassin. Ympäristössä kasvaa havumetsää ja varvikkoa. Kohde oli inventoinnissa vuodelta 1991 määritelty rautakautiseksi hautaröykkiöksi.

Röykkiö on muodoltaan pyöreähkö ja profiililtaan kupera. Se on rakennettu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä. Erityisesti reunoiltaan se on paksun varvikon ja sammaleen peitossa. Keskellä röykkiötä on asetettu litteä pystykivi reunalleen. Sen mitat ovat:
Halkaisija = 1,80 m
Korkeus = 0,50 m (pystykivellä = 0,70 m)
Kivien halkaisija = 0,30-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Vaikka kohde on määritelty alun perin hautaröykkiöksi ei sitä voida pitää sellaisena ainakaan suurella varmuudella. Sen muoto ja pystykivi sen keskellä viittaa rajamerkkiin, joita seudulla on useita myös paikoilla, missä ei ole nykyistä rajaa.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Mejholmen
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Ålgö
P	6644514
I	3298857

Kohdenimi	Ängesholmen	1000 00 7572	N 6651961
Alue	Thorsö		E 3311146
Kunta	Tammisaari		Z 15-17,5 m
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen		

Kuvaus

Kohde sijaitsee Ängesholmenilla, joka on saari Torsön saaren ja Box kylän välillä. Ängesholmen sijaitsee keskellä Leden nimistä pitkää salmea, jossa kulkee Tammisaaren sisäsaariston veneväylä. Salmi on useita kilometrejä pitkä ja on osa geologista laaksomuodostumaa. Saari on nykyään yhdistynyt Torsön saareen maantiellä, joka päättyy saaren N rantaan vanhaan lossilaituriin. Saari on pitkänomainen E-W suunnassa ja sen kasvillisuus mannermainen.

Röykkiö sijaitsee saaren W osassa lähialueen korkeimmalla kohdalla. Alue on NE-SW suuntaisan avokallioharjanne, jonka N osassa kohde sijaitsee. Alueella kasvaa lähinnä havupuumetsää ja avokallioalue on paksun sammaleen ja jäkälän peitossa. Noin metri kohteen N reunasta on noin metrin korkea kallioterassi. Röykkiö on soikean muotoinen, E-W suuntaisella pituusakselilla, ja profiililtaan lähinnä matala. Se on paksun sammaleen ja jäkälän peitossa. Sen N reunassa kasvaa pieni mänty. Kivikerroksia röykkiössä on 2-3. Röykkiö on kohtalaisen hyvin säilynyt. Ainoastaan sen E osassa oli selviä merkkejä seukandaarisesta toiminnasta havaittavissa. Röykkiö on rakennettu pyöreistä ja kulmikkaista, mutta luonnon muovaamista kivistä. Sen mitat ovat:

N-S = 3,10 m

E-W = 4,35 m

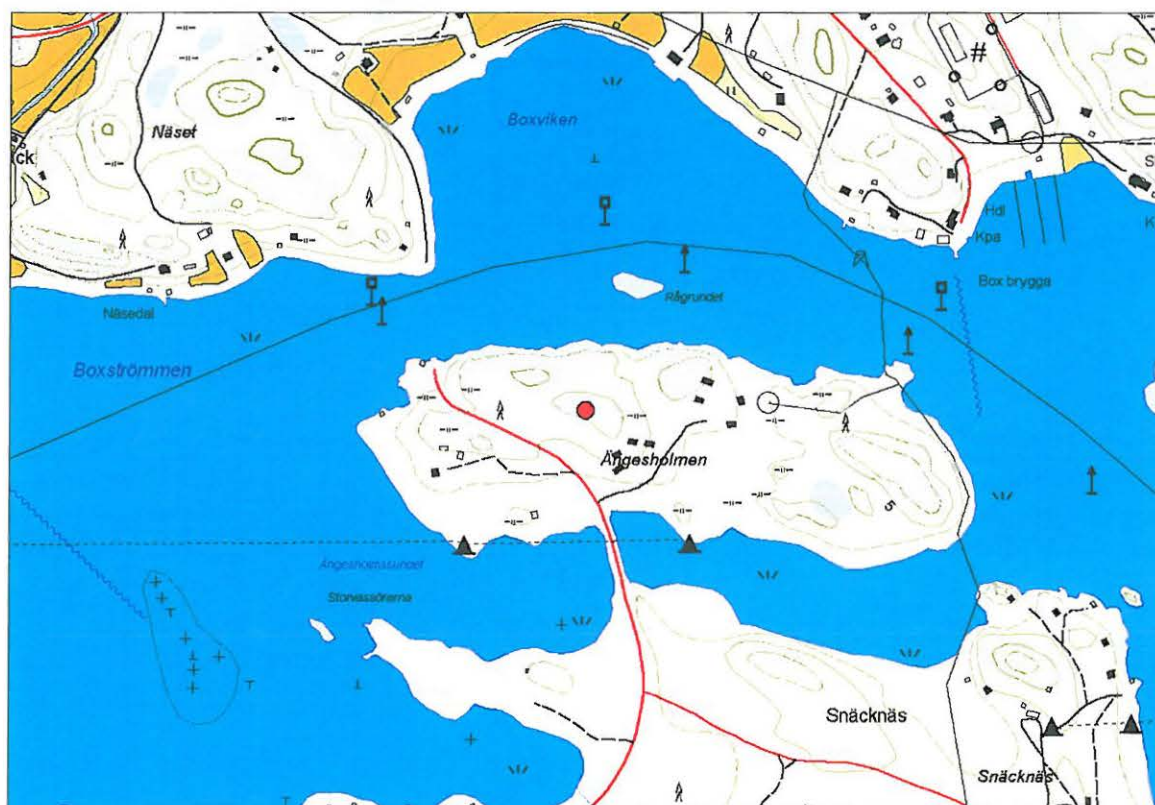
Korkeus = 0,30 m

Kivien halkaisija = 0,20-0,30 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa muodoltaan alueen muita rautakaudelle ajoittuvia hautaraunioita, mutta vanhempi ajoitus pronssikaudelle ei voida ilman lisätutkimuksia sulkea pois.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Ångesholmen
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Thorsö
P	6651961
I	3311146

Kohdenimi	Kullåkersbacken	N 6661206
Alue	Lillberg	E 3314398
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	keskiaikainen	

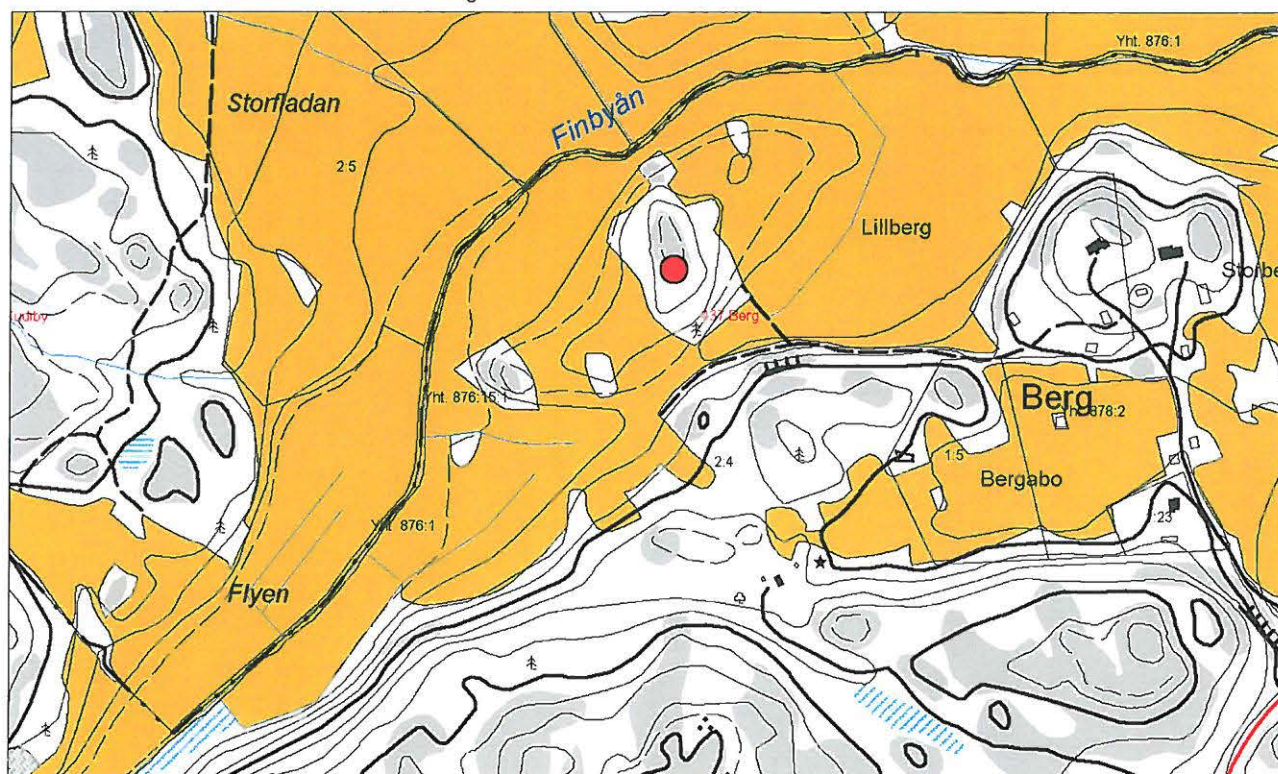
Kuvaus

Kullåkersbackenin kohde, joka sijaitsee pohjois Snappertunassa, kaivettiin jo vuonna 1926. Aarne Europaeus (myöhemmin Äyräpää). Paikalla kaivettiin Europaeuksen mukaan 2 tai 3 talonpohjaa, joista löytyi uuninpohja sekä palanutta savea, keramiikkaa, pronssi- ja rautaesineitä. Raportissaan hän mainitsee, että aineistossa on historiallisen ajan "glaseerattua" keramiikkaa, mutta myös "glaseeramatonta" mutta derijattua keramiikkaa, jota hän ei osannut tunnistaa.

Raportin luettua päätettiin Merellinen Perintömme hankkeen alussa ottaa löydöt uudestaan tutkimukseen. Tutkimuksessa todettiin, että keramiikka-aineisto koostuu nk. rautakauden tyyppin keramiikkaa, Itämeren tyyppin keramiikkaa ja saksalaista kivitavaraa. Tämä viittaa siihen, että paikalla on asuttu jo rautakauden loppuvaiheessa ja varhaiskeskiajalla. Ilmeisesti asuinpaikka on autioitunut 1300-luvulla eikä ole sen jälkeen ollut asutettu koska myöhempää aineistoa ei ole Europaeuksen löydöissä. Kohde ei myöskään esiinny historiallisissa lähteissä, mutta 1700-luvun kartassa se näkyy selkeästi omana peltokokonaisuutena Berg kylän itäpuolella.

Nykyään kohde on metsäinen kumpu Bergin kylän peltojen keskellä. Siinä kasvaa korkeaa mäntymetsää ja mitään maanpinnalle näkyviä rakenteita ei näy. Ilmeisesti kiviä on kerätty kummalla Europaeuksen kaivausten jälkeen koska sen pohjoispuolella on suhteellisen tuore laaja, mutta matala kiviroykkiö.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Kullåkersbacken
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Berg
P	6661206
I	3314398

Kohdenimi	Ängesbacken	N 6661026
Alue	Gebbelby+Åsenby	E 3312187
Kunta	Tammisaari	Z
Mj-tyyppi	muu	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde koostuu ainakin neljästä kivimuuri- ja kivivallirakenteista. Se sijaitsee kallioisella metsäalueella keskellä Gebbelbyn tilan peltoja. Rakenteet sijaitsevat pitkänomaisen metsikön luoteispuolella, alueen korkeimman kohdan länsipuolella. Alue on paikoittain erittäin jyrkästi länteen viettävä ja paikoittain kallio putoaa ympäröivään maastoon pystysuorasti. Alueella kasvaa erittäin tiheää sekametsää.

Rakenne 1: Rakenne on rakenteista eteläisin. Se on rakennettu lähialueen korkeimman kohdan viereen, kahden avokallioalueen väliin. Se on vallimainen rakennelma ja se koostuu ainoastaan kahdesta tai kolmesta kivikerroksesta. Sen kokonaispituus on noin 20 m.

Rakenne 2: Rakenne sijaitsee noin 40 m edellisestä pohjoiseen. Se on rakennettu jyrkän kalliopudotuksen alapuolelle. Se poikkeaa edellisestä siten, että se on rakennettu rinteeseen myötäisesti. Sen pohjoispuolella on hieman korkeampi avokalliorinne, johon rakenne on yhdistetty kahdella poikittaisella rakenteella. Rakenne koostuu kahdesta kivikerroksesta ja sen kokonaispituus on noin 25 m.

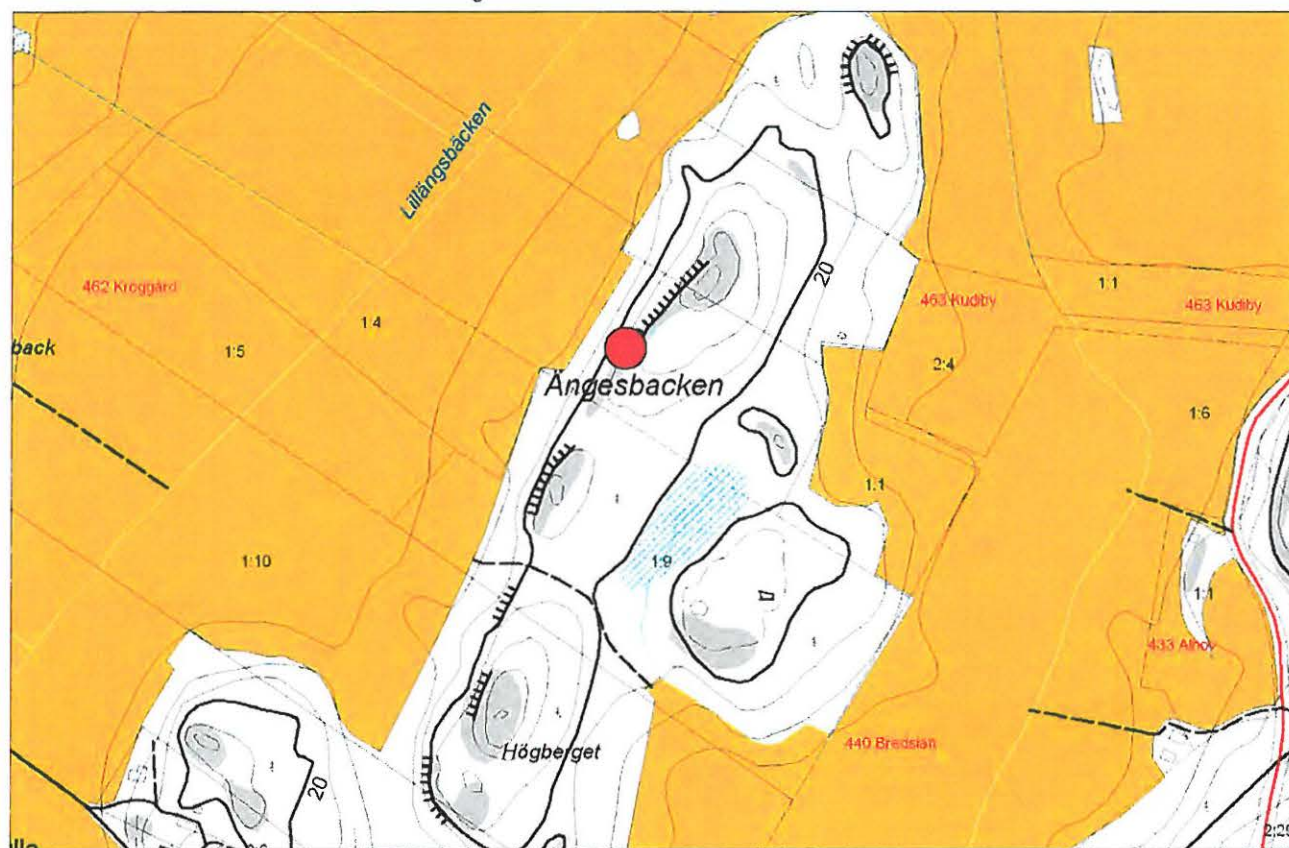
Rakenne 3: Rakenne sijaitsee noin 25 m edellisestä pohjoiseen ja erottuu siitä siten, että se on rakennettu seuraamaan tiettyä korkeuskäyrää. Rakenne, joka on noin 45 m pitkä, muodostaa noin 15 m sen eteläpäästä noin 10 m pitkän kaarren. Sen ja kalliopudotuksen väliin muodostuu noin 10 m leveä alue. Kaikista kohteen rakenteista tämä on eniten muurimainen, vaikka sen korkeus maasta on korkeimmillaan vain 0,5 m.

Rakenne 4: Rakenne, joka on kaikista pienin (vain noin 1,5 m pitkä), sijaitsee rakenne 3:sta noin 20 m koilliseen. Se on rakennettu pienelle avokallioterassille siten, että sen itäpää alkaa noin kaksi metriä korkeasta kalliopudotuksesta. Se koostuu noin kolmeasta kivikerroksesta ja sen länsipää päätty isompaan kiveen.

Rakenne 3:sta noin 50 m luoteeseen sijaitsee kuoppa, jonka läpimitta on noin 5 m.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Ängesbacken
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Äsenby
P	6661026
I	3312187

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Österrödjeberget 3	N 6655040
Alue	Östanberg	E 3273351
Kunta	Tammisaari	Z 25

Mj-tyyppi	Rajamerkki	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

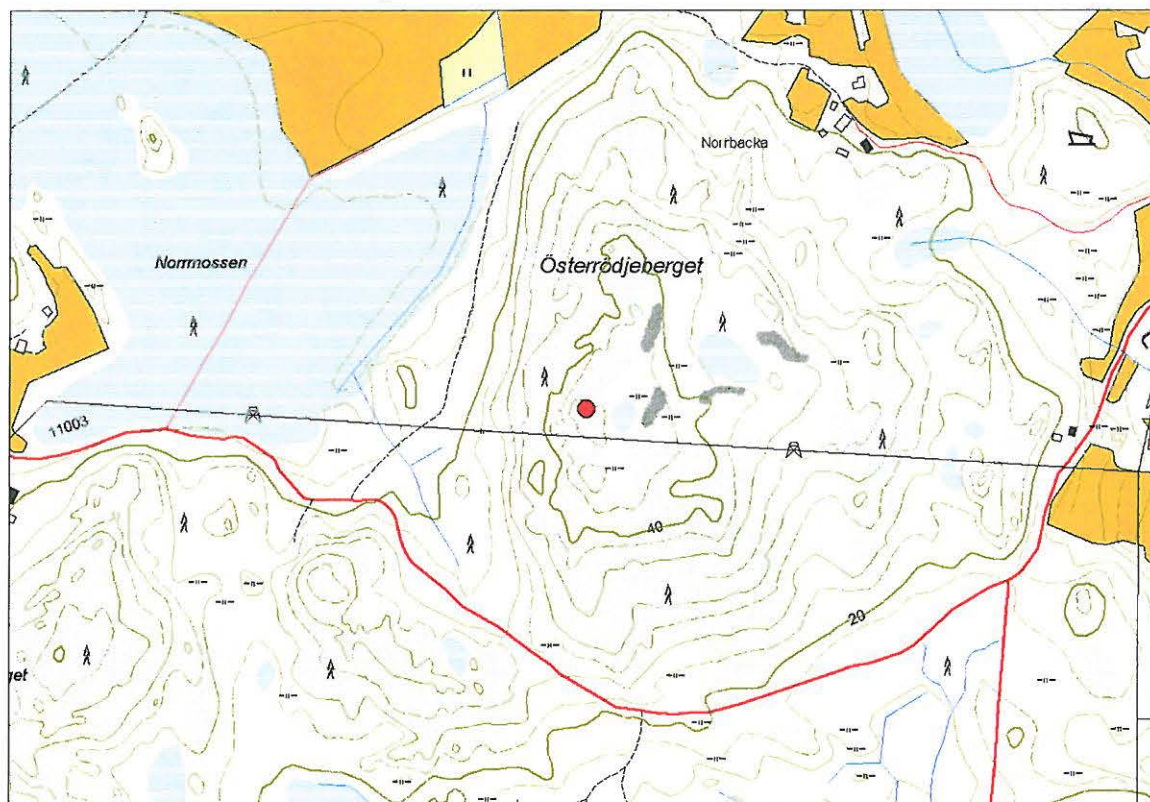
Kohde sijaitsee laajan avokallioalueen korkeimmalla kohdalla, Österrödjebergetin luonnonmuodostelmasta noin 100 m kohti W. Kohteen W ja SW puolella maa putoaa osittain jyrkästi Norrmossen nimiseen suoalueeseen. Alueen puusto on havuvaltaista.

Kohde koostuu 2 (N-S) x 1 (E-W) m kokoisesta kivirakenteesta, jonka keskellä on pystyssä suuri kivi, korkeudeltaan noin 1 m. Kivet ovat särmikkäitä ja kooltaan n. 50 cm. Tästä n. 10 m kohti S on pienempi kivikasa 1 x 0,5 m, korkeus 0,5 m. Kivet ovat siinäkin särmikkäitä ja läpimitaltaan n. 40 cm.

Isomman kivirakenteen N-puolella on yksittäisiä kiviä linjassa, samoin yksi kivi pienemmän S-puolella.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on rajamerkkikokonaisuus rajaröykkiöineen ja suuntakivineen.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Österrödjeberget 3
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Östanberg
P	6655040
I	3273351

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Älgö	N 6646315
Alue	Älgö	E 3299508
Kunta	Tammisaari	Z 5-10
Mj-tyyppi	Asuinpaikka+peltoraunio	Löydöt
Ajoitus	Historiallinen aika	

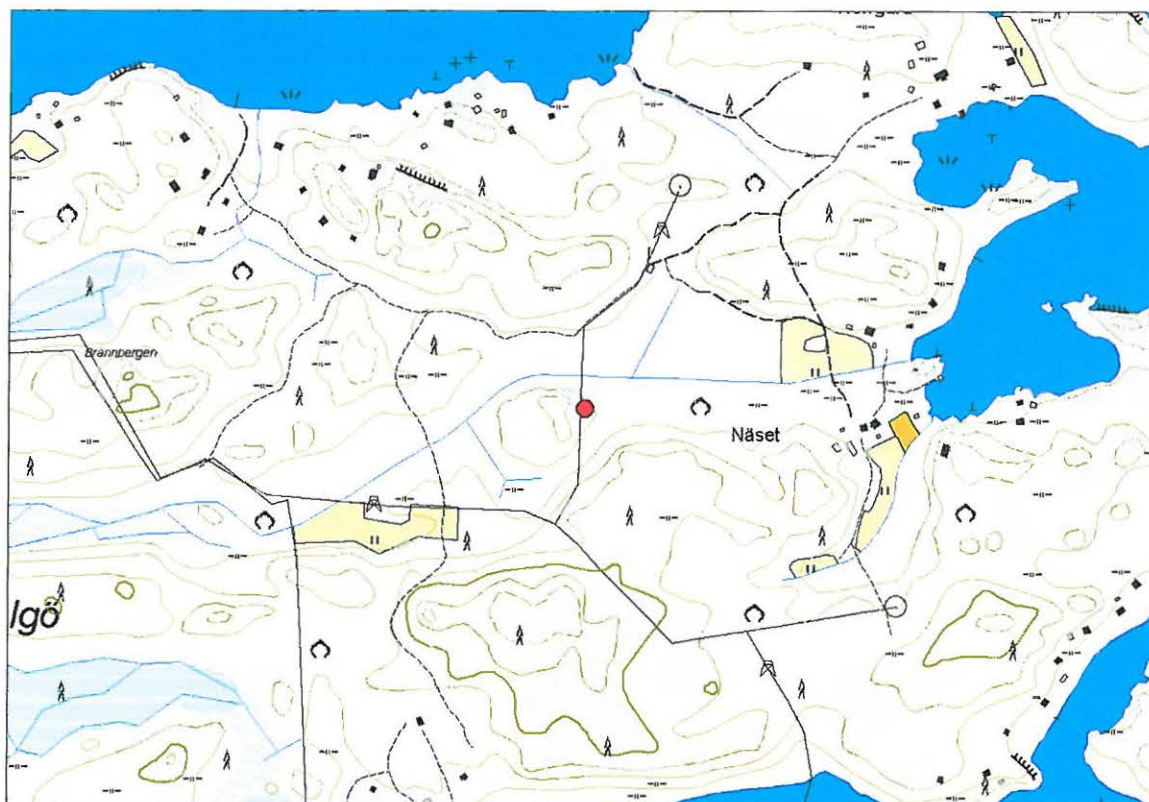
Kuvaus

Kohde sijaitsee kohti N avautuvalla avokalliolla sähkölinjan alla. Kallio laskee nykyään metsäistutettuun peltolaaksoon, joka aiemmin on ollut saaren läpi E-W -suunnassa kulkeva salmi. Ylempänä kalliolla on vanha maatila (1700-1800 -luku). Alueella on sijainnut myös keskiaikainen Älgöön kylä jakautuneena kahteen tonttimaahan. Alueella ei olla tehty havaintoja näistä. Älgön kylällä oli 1540 3 taloa, 1560 4 taloa ja 1694 ainoastaan 2 taloa. Vanhin maininta on vuodelta 1543.

Röykkiön ympärillä on myös muita peltoraunioita, ja alarinteessä 3 NW-SE kiviriviä. Röykkiö on muodoltaan soikea ja sen mitat ovat (NW-SE); 6,7 (N-S) x 7,1 x 0,6. Kivet ovat kooltaan 0,1-0,30 m. Röykkiön luoteisreunassa erillinen kasa pienempiä kiviä. Röykkiön itäosassa on "sarvi". Röykkiössä ei ole kuopanteita, pinta on epätasainen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on luultavasti uuden ajan peltoraunio, mutta alue on pidettävä mielenkiintoiselta koska ainakin toinen keskiaikaisista tonteista on tänään autio.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Ålgö
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Ålgö
P	6646315
I	3299508

Kohdenimi	Björknäsfjärden NE	N 6656086
Alue	Björknäs	E 3292554
Kunta	Tammisaari	Z 15 m
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Björknäsin kylässä, Björknäsfjärdenin NE rannalla Norråkerträsketistä noin 300 metriä kohti N, jyrkkäreunaisen kallion pohjoispäässä ja rannasta 20-50 metriä. Alue on avokallioaluetta. Kohteelta aukeaa laaja näkyvyys kohti merenlahtea W ja SW suunnassa.

Röykkiö A: Sijaitsee noin 30 m kohti NE A:st ja on muodoltaan pyöreä. Profiililtaan se on kupera paitsi, että röykkiön keskellä on kuoppa. Se on rakennettu pyöreistä luonnon muovaamista kivistä ja sen reunassa kasvaa kuusi. Osa kivistä on vieritetty röykkiön W puolella olevan terassin reunan alle, mutta kaiken kaikkiaan röykkiö on kohtalaisen hyvin säilynyt. Sen mitat ovat:

N-S = 6,20 m

E-W = 5,50 m

Korkeus = 0,5 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,50 m

Kuopan mitat ovat 1,20 x 1,00 m ja syvyys noin 0,30 m Kuopan reunat voivat olla osittain ladottuja, mutta tätä ei voitu vahvistaa kenttätöiden aikana.

Röykkiö B: Röykkiö on myös muodoltaan pyöreä, mutta sillä on syvempi kuoppa keskellä. Sen E osassa on isompi kivi, joka on voinut toimia "silmäkivenä", mutta se näyttää nykyään olevan pois alkuperäiseltä paikaltaan. Röykkiö on sammaleen peitossa ja muuten kohtalaisen hyvin säilynyt. Sen mitat ovat:

N-S = 11,40 m

E-W = 8,00 m

Korkeus = 0,5 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,50 m

Kuopan mitat ovat 2,5 x 2,5 m ja syvyys noin 1,3 m

Hiekkanen Tenhola 44
Lauren1994/44

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Sijainniltaan ja luonteeltaan kohde voidaan ajoittaa pronssikaudelle, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Svartvik	835 01 0015	N 6655734
Alue	Björknäs		E 3292428
Kunta	Tammisaari		Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Björknäsin kylässä, Björknäsfjärdenin länsirannalla, Vårholmenista noin 220 metriä itä-koilliseen ja Norråkerträsketistä noin 120 metriä pohjois-luoteeseen. Se sijaitsee kallioisen mäen lounaiskulmassa, kalliojyrkänteiden eteläpäässä. Rinne laskee jyrkästi länteen lahdelle.

Röykkiö on kalliopohjalla ja se on pahoin tuhottu. Sen pituus on N-S 10 m, E-W 4 m ja korkeutta sillä on noin 1 metri. Röykkiön pohjoisosassa on iso kraatteri ja muuallakin pienempiä kuoppia. Paikalla kasvaa kuusia ja katajia, jotka peittävät osan röykkiöstä.

Röykkiöstä kaakkoon 25 m sijaitsee epämääräinen, osittain sammalen peittämä kivirykelmä. Sen halkaisija on noin 3 metriä ja korkeus 0,5 metriä. Rakenteen kivien halkaisija on 0,4-0,7 metriä. Kyseessä saattaa olla paikalla olleen röykkiön jäännökset.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

895 01 0042

Kohdenimi	Kvarnträsket 1	N 6655626
Alue	Björknäs	E 3292701
Kunta	Tammisaari	Z 15 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Björknäsin kylässä, Norrakerträsketistä noin 80 metriä kohti SE ja Kvarnträsketistä noin 140 m kohti WNW. Röykkiö B:sta 60 metriä kohti W kulkee metsäautotie, joka myös johtaa Björnäs fjärden NE nimisille kohteille. Alue on tiheän tuoreen kangasmetsän peittämä ja aluskasvillisuus on suhteellisen tiheää. Röykkiöt on rakennettu luonnollisen terassin reunalle, joka on voinut olla rantatörmä röykkiöiden rakentamisaikana. Kohteet sijaitsevat paikalla missä terassi muodostaa niemekkeen, joka työntyy kohti N.

Röykkiö A: Kohde on kahdesta röykkiöstä läntisempi. Se on rakennettu kalliopohjalle ja säilynyt kohtalaisen hyvin. Muodoltaan sen on pyöreähkö ja sen keskellä on pieni kuoppa. Se on paksun sammalkasvuston peittämä. Sen mitat ovat:

NW-SE = 5,50 m

NE-SW = 4,80 m

Korkeus = 0,30 m

Kivien halkaisija 0,20-0,40 m

Kuopan mitat ovat 0,90 x 1,00 m ja syvyys 0,45 m

Röykkiön B: Kohde sijaitsee röykkiö A:sta 30 metriä kohti NE. Röykkiö on hajotettu ja se on aluskasvillisuuden peittämä. Sen mitat ovat:

Halkaisija = 3,90 m

Korkeus = 0,30 m

Kivien halkaisija 0,20-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Sijainniltaan ja luonteeltaan kohde voidaan ajoittaa pronssikaudelle, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Kvarnträsket 2	N 6655623
Alue	Björknäs	E 3292811
Kunta	Tammisaari	Z > 15 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee rantakalliolla Kvarnträskestin NW puolella ainoastaan noin 40 m rannasta. Suhteessa Kvarnträsket 1:seen tämä kohde sijaitsee toisella puolella metsäautotietä, tästä noin 50 m kohti E. Kohde on rakennettu avokallioalueen NE reunaan, E-W suuntaiselle terassille. Aivan röykkiön E puolella kallio putoaa jyrkästi alla olevaan tiheään rannan tuntumassa kasvavaan metsään.

Röykkiö on muodoltaan matala ja pyöreähkö, mutta sen reunat olivat osittain sammaleen peitossa ja osittain suhteellisen epämääräisiä. Röykkiössä ei ollut näkyvissä rakenteita ja se on säilynyt kohtalaisen hyvin. Ainoastaan matala kuoppa oli havaittavissa sen keskellä, mutta inventoinnin aikana ei saatu varmuutta oliko se kaivettu vaan muusta syystä muodostunut. Röykkiön mitat ovat:

N-S = 6,00 m

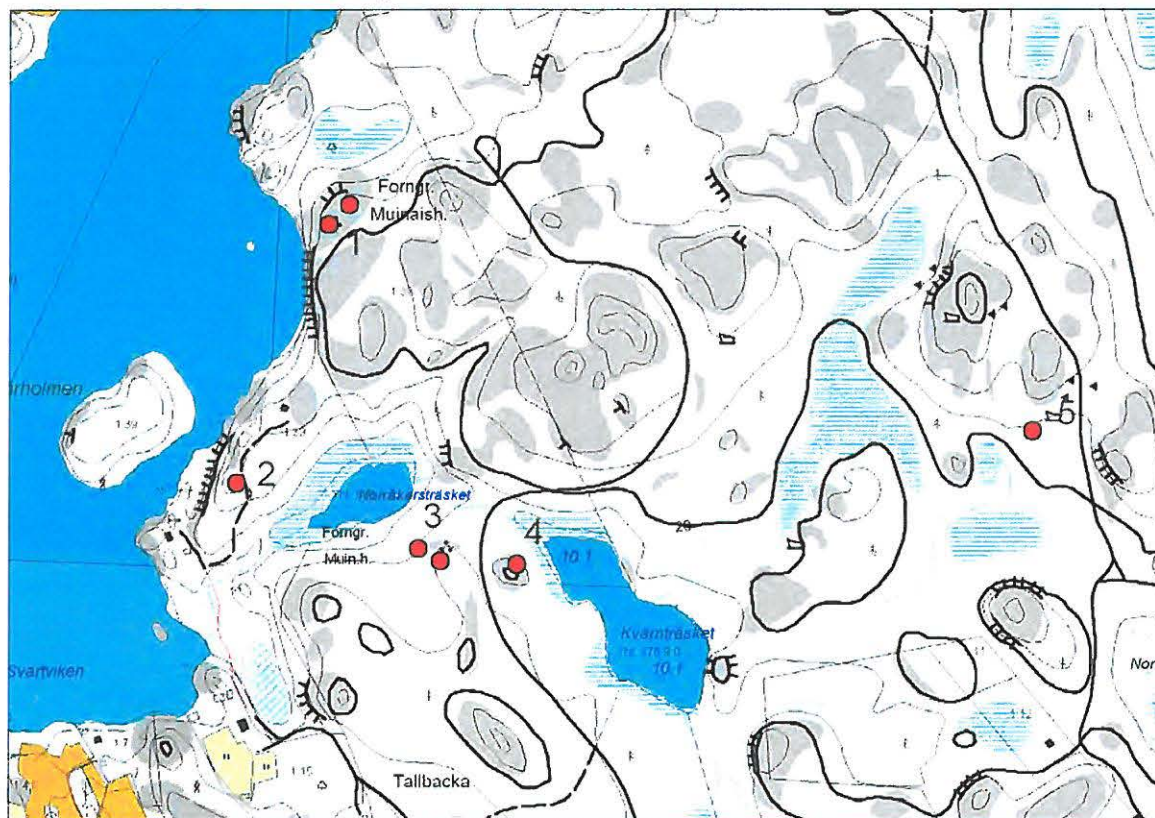
E-W = 4,10 m

Korkeus = 0,40 m

Kivien halkaisija 0,20-0,30 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Sijainniltaan ja luonteeltaan kohde voidaan ajoittaa pronssikaudelle, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Björknäsjärden NE
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Björknäs
P	6656086
I	3292554
2	
NIMI	Svartvik
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Björknäs
P	6655734
I	3292428
3	
NIMI	Kvarnträsket 1
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Björknäs
P	6655626
I	3292701

4	
NIMI	Kvarnträsket 2
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Björknäs
P	6655623
I	3292811
5	
NIMI	Spjutsböle
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Spjutsböle
P	6655805
I	3293513

Kohdenimi	Björnholmen	7000001025	N 6650451
Alue			E 3295640
Kunta	Tammisaari		Z 20
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen		

Kuvaus

Latomukset sijaitsevat Björnholmen -nimisellä saarella, joka sijaitsee Tammisaaren satamasta noin 8,2 km lounaaseen Odensö-saaren länsipuolella. Björnholmen on läpimitaltaan vajaan kilometrin ja saaren korkeimmat avokallioalueet kohoavat 25 korkeuteen meren pinnasta. Saaren rannoilla sijaitsee huvilatontteja ja koillisosassa sijaitsee tila.

Kyseiset kaksi latomusta sijaitsevat saaren keskiosissa pitkulaisella E-W -suuntaisella avokallioalueella. Kallio kohoaa hieman ympäristöstään ja nousee itsessään hieman itään päin. Kallioaluetta ympäröi tuore kangasmetsä ja maasto laskee pääsääntöisesti loivasti etelään ja lounaaseen. Lounaan suunnalla pilkottaa kauempana pieni peltotilkku. Kohteelta on näkymä etelän ja kaakon välille ja etelässä puiden välistä vilahtelee meri. Rantaan on matkaa 200 metriä.

Pienempi latomus sijaitsee kallioalueen länsipäässä. Noin 3 metriä latomuksesta länteen sijaitsee kallioterassin reuna, missä kallion pinta kaartuu jyrkemmin alaspäin. Latomuksen koko on 8,2 x 4,8 metriä ja se on lähes suorakaide. Se on E-W -suuntainen. Latomuksen reunat ovat lähes suorat, itäpää on ehkä hiukan kapeampi mikä voi johtua myöhemmästä kiviin kajoamisesta. Kivikerroksia latomuksessa on 1-2, enimmäkseen se koostuu yhdestä kivikerroksesta. Kivet ovat luonnonpyöreitä ja halkaisijaltaan vaihtelevat 0,1-0,4 välillä. Enimmäkseen koko on 0,2-0,3 ja kiviä peittää jäkälä ja sammal. Latomuksen kaakkois- ja lounais-nurkista on mahdollisesti poistettu kiviä, niissä on tyhjää. Latomuksen nurkat ovat hieman pyöreät.

Edellä kuvaillusta 14 metriä itään sijaitsee toinen itä-länsi -suuntainen latomus. Tämä sijaitsee edellistä hieman korkeammalla, koska maasto nousee itään päin. Latomuksessa on kivikerroksia 1-2 ja kivet ovat saman kokoisia kuin läntisemmässä latomuksessa. Latomuksella on pituutta 22,8 metriä. Leveysmitat otettiin kahdesta kohtaa: kokonaisuutensa nähden 1/3 päästä latomuksen päädyistä. Kolmanneksen päässä itäpäädyistä poikkimitta oli 3,5 metriä ja kolmanneksen päässä länsipäädyistä poikkimitta oli 4,7 metriä. Latomus kapeni siis hieman itäpäätä kohti. Latomuksen keskivaiheilla on kalliossa pieni alanne ja siinä kohtaa latomus on kapeimmillaan, hieman itäpäätäkin kapeampi. Länsipää on hieman pyörästynyt.

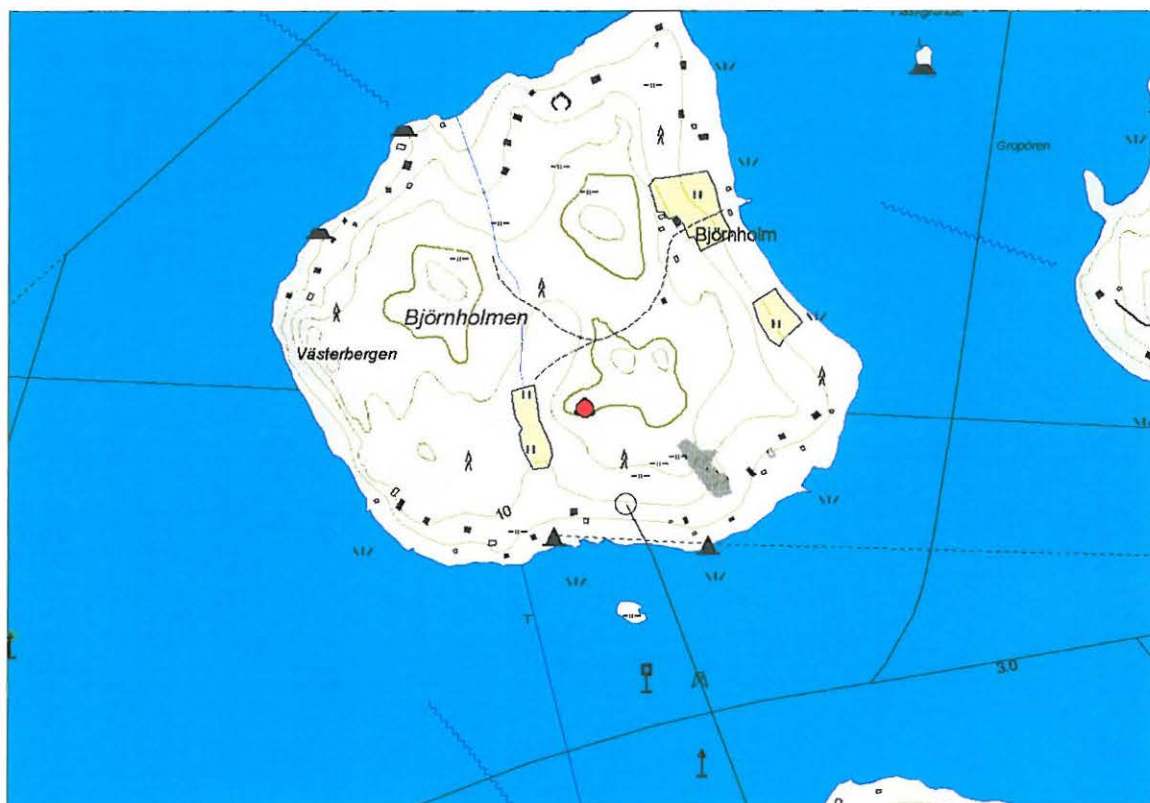
Latomuksen itäpäässä on kajoamisen merkkejä, sieltä on otettu kiviä. Latomuksen reunat eivät ole suorat vaan hieman epämääräiset. Tämän pidemmän latomuksen itäpään eteläpuolella aivan latomuksen vieressä sijaitsee 3 x 2 metrin kokoinen soikea kehä, missä kiviä on 1-3 kerrosta. Kehän keskellä on samaa muotoa toistava resentti nuotikivikko. Kiviä nuotiopaikkaan on saatettu ottaa latomuksesta, koska sen itäpää vaikutti kajotulta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on pronssikautinen hautaraunio. Sijainniltaan ja muodoltaan samanlainen kohde kaivettiin lähistöllä olevalla Björkholmenin saarella vuonna 2001. Löydöt siitä kohteesta ovat kivikauden lopulta tai pronssikauden alkupuoliskolta.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Björnholmen
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Leksvall
P	6650451
I	3295640

Kohdenimi	Busö	N 6644269
Alue	Busö	E 3309586
Kunta	Tammisaari	Z 7

Mj-tyyppi	Asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	keskiajalta ja uudelta ajalta	KM 2003051

Kuvaus

Kohde valittiin tutkittavaksi, sillä Busön kylä oli huomiota herättävän varallinen ja laajalle ulottuva historiallisissa dokumenteissa. Lisäksi saaren topografia on ollut otollinen hyvälle luonnonsatamalle jo varhaishistoriallisista ajoista lähtien. Itäisemmän kallion S-puolella (kartta 1) on isäntä Karl-Henrik Lundbergin mukaan ollut saaren vanhin asutus, jonka venäläiset polttivat vuonna 1714.

Tutkimusalue sijaitsee Tammisaaren saaristossa, Busön saaren N-rannalta saaren sisään työntyneen laguunimaisen muinaislahden N-NW -rannalla. Sen suulla on molemmin puolin kalliit, joilla on nykyään Busön nykyisen maatalan huoltorakennuksia. Alue on pääasiassa katajien täplittämää niittyä, mutta muuttuu lehtimetsäksi itään päin mentäessä. Ihmisen toiminnan johdosta saaren kasvillisuus on vaihtelevaa, mutta on muuten saaristolle tyypillistä tuoretta ja kuivaa kangasmetsää, jossa kuusi ja mänty ovat dominoivia puulajeja.

Koekuoppia tehtiin saarelle kaiken kaikkiaan 18 kpl (A-R), joista 14 (A-L, Q-R) E-W -suunnassa varsinaiselle tutkimusalueelle (Kartta 1). Kuopitetun alueen pituus oli n. 90 m (E-W) ja leveys 25 m. Erityisen mielenkiintoisiksi osoittautuivat kuopat A-C ja Q-R, jotka avattiin alueen W-osaan.

Varsinaisen koekuopituksen lisäksi muinaislahden länsipuolen rannat tutkittiin metallinpaljastimella ja satunnaisin koepistoin. Harvat löydöt olivat nekin selvästi resentejä.

Muinaislahden E-päässä on avokallion länsijuurella erään siirtolohkareen vieressä kaksi röykkiötä NE-SW -linjassa (Busö 7, H. Jansson 1998). (Kartta 2)

Röykkiö A (SW) on pyöreä ja matala, halkaisijaltaan 2,5 m ja korkeudeltaan 0,4 m. Kivien koko vaihtelee 20-40 cm ja kivet ovat luonnon pyöristämiä. Röykkiö on kauttaaltaan sammalen peitossa.

Röykkiö B (NE) on pyöreä, mutta pienempi ja korkeampi kuin A, halkaisijaltaan 2 m ja korkeudeltaan 0,5 m. Kivet pienempiä kuin A:ssa, niiden koko vaihtelee 10-30 cm ja ovat luonnonpyöristämiä. Röykkiö on kauttaaltaan sammalen peitossa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kuoppa C:stä tuli runsaan historiallisen ajan materiaalin lisäksi viisi kappaletta 1500 -luvun kolikoita (MONETA NOVA). Kuopan maannoksissa oli selvästi havaittavissa ihmisen toiminnan vaikutusta, joka näkyi mm. 40 cm paksuna ja parhaimmillaan hyvinkin sekoittuneena niittymultakerroksena, jonka seassa oli runsaasti tiilimurskaa tai palanutta savea. Kerroksessa oli myös havaittavissa tulen merkkejä; maa-aines oli hyvin mustaa ja nokista, ja seassa oli hiilen kappaleita. Sen alta tuli n. 15 cm paksuinen multakerros ja lopulta ruskea pohjahiekka.

Kuoppa Q:sta tuli sekalaista, tiilimurskaa, rautanauvoja ja kvartsia mullan ja kivien seassa. Kuopan maannos oli C:hen verrattuna selkeämpi mutta monipuolisempi. siinä oli selvästi havaittavissa viisi kerrostumaa pintaturpeen ja pohjamoreenin välissä. Ylhäältä alas cm: pintaturve 5, multa 10, savi 3, ruskea hiekka 5, tumma hiekkamulta 17, kivinen multa 9, pohjahiekka/moreeni.

Kuoppa B keskeytettiin heti pintamaan poiston jälkeen, kun havaittiin sen olevan talon rajojen ulkopuolella.

Koekuopat C ja Q (1 x 1 m) tehtiin isännän mainitseman tuhotun talon (Busö 4, H. Jansson 1998) sisään ja kuoppa B sen SW - puolelle, tarkoituksena pyrkiä rajaamaan mahdollista talorakennetta. Talon pohjaa oli vaikea havaita maanpinnan yläpuolella, sillä aluskasvillisuus, joka oli lähinnä vadelmapensasta ja muuta niittyheinää, oli erittäin tiheää.

Kuoppa R:stä, joka avattiin talonpohjasta NW sijaitsevan kallion päällä olevaan notkelmaan, löytyi keramiikkaa, joka ajoittuu mahdollisesti 1600-luvulle. Kyseinen kallio on noussut jyrkästi silloisen lahden suulla, ja on suojannut taloa pohjoisesta. Kysymyksessä lienee ollut jonkinlainen talon toimintaan liittyvä kaatopaikka. Koekuopassa ei ollut varsinaisia maannoksia ollenkaan, vaan ainoastaan humuskerros, jonka päällä oli paksultti sammalta.

Kuoppa A:n runsaat löytömaterialit olivat hyvin sekoittuneita, mutta mielenkiintoiseksi kuopan teki pala rautakautista keramiikkaa. Samasta kuopasta löytyi runsaasti suhteellisen modernia esineistöä, esim. höylän terä. Varsinaisia kerrostumia kuopassa ei niittymullan ja pohjahiekan lisäksi ollut, joten multakerros on hyvin sekoittunut.

Kuopat D-L tehtiin edellisistä "siksakkia" E -suuntaan. Selvä piirre oli, että löydöt vähenivät mitä kauemmaksi itään edettiin. Niiden maannokset olivat hyvin toistensa kaltaisia, eli turpeen ja juurakkoisen multakerroksen (20-30 cm) alla oli kivisytydeltään hieman vaihtelevaa moreenimaata.

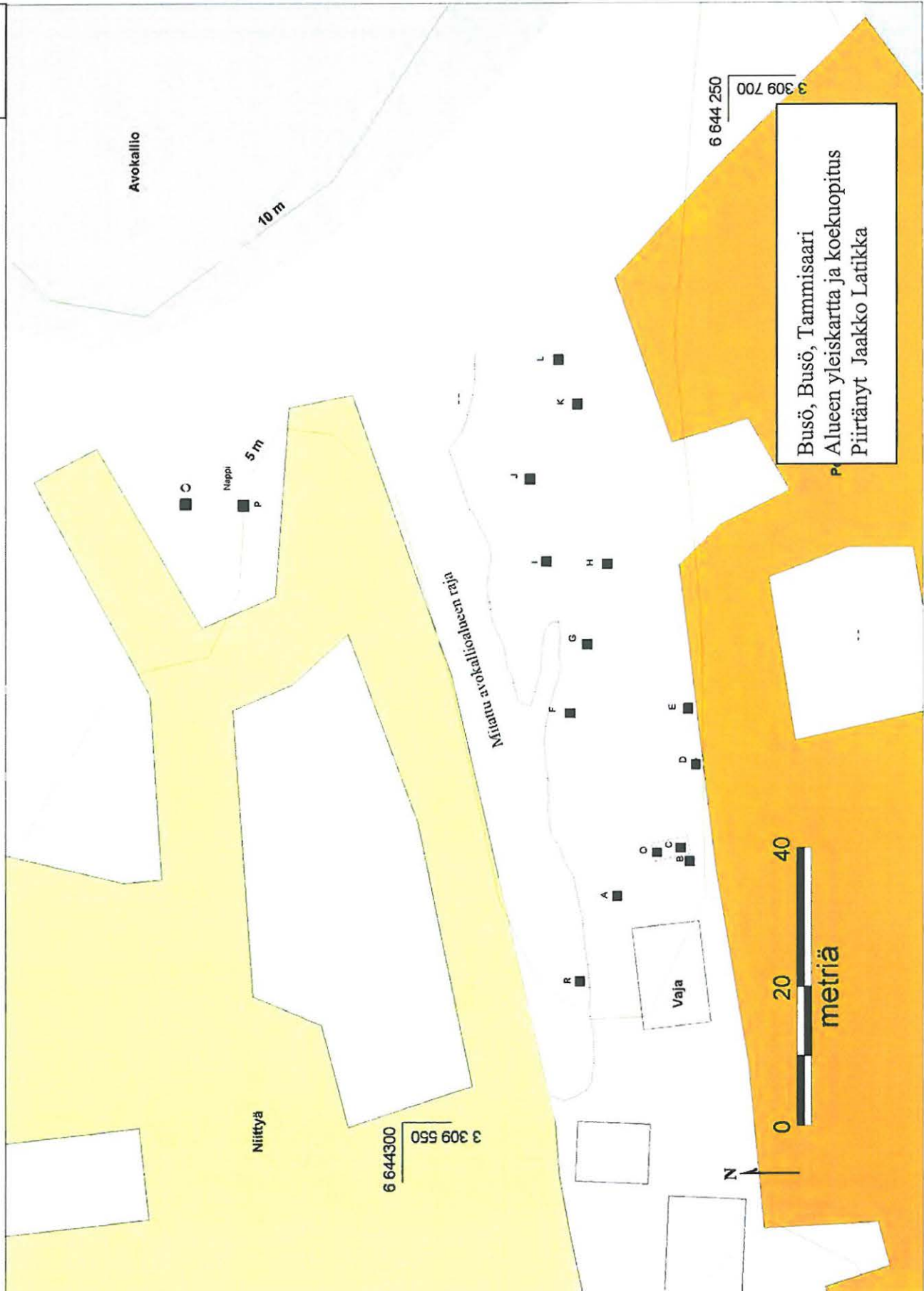
Röykkiöiden vierustoille alarinteeseen avattiin koekuopat (M ja N), mutta niistä ei löytynyt mitään esineistöä eikä kulttuurikerrosta; turpeen alta (15-20 cm) tuli suoraan kivinen moreenimaa.

Kuopat O ja P (Kartta 1) avattiin n. 100 m muinaislahden suulta NE, pelto- ja niittyalueen kaakkoisnurkan E-suuntaan työntyvän "sarven" molemmille puolille. Näistä kummastakaan ei tullut mitään ihmisen toimintaan viittaavaa; molemmissa tuli turpeen alta peruskallio. P-kuopasta n. 15 m itään kalliolta sammalen alta löytyi pieni historiallisen ajan pronssinappi.

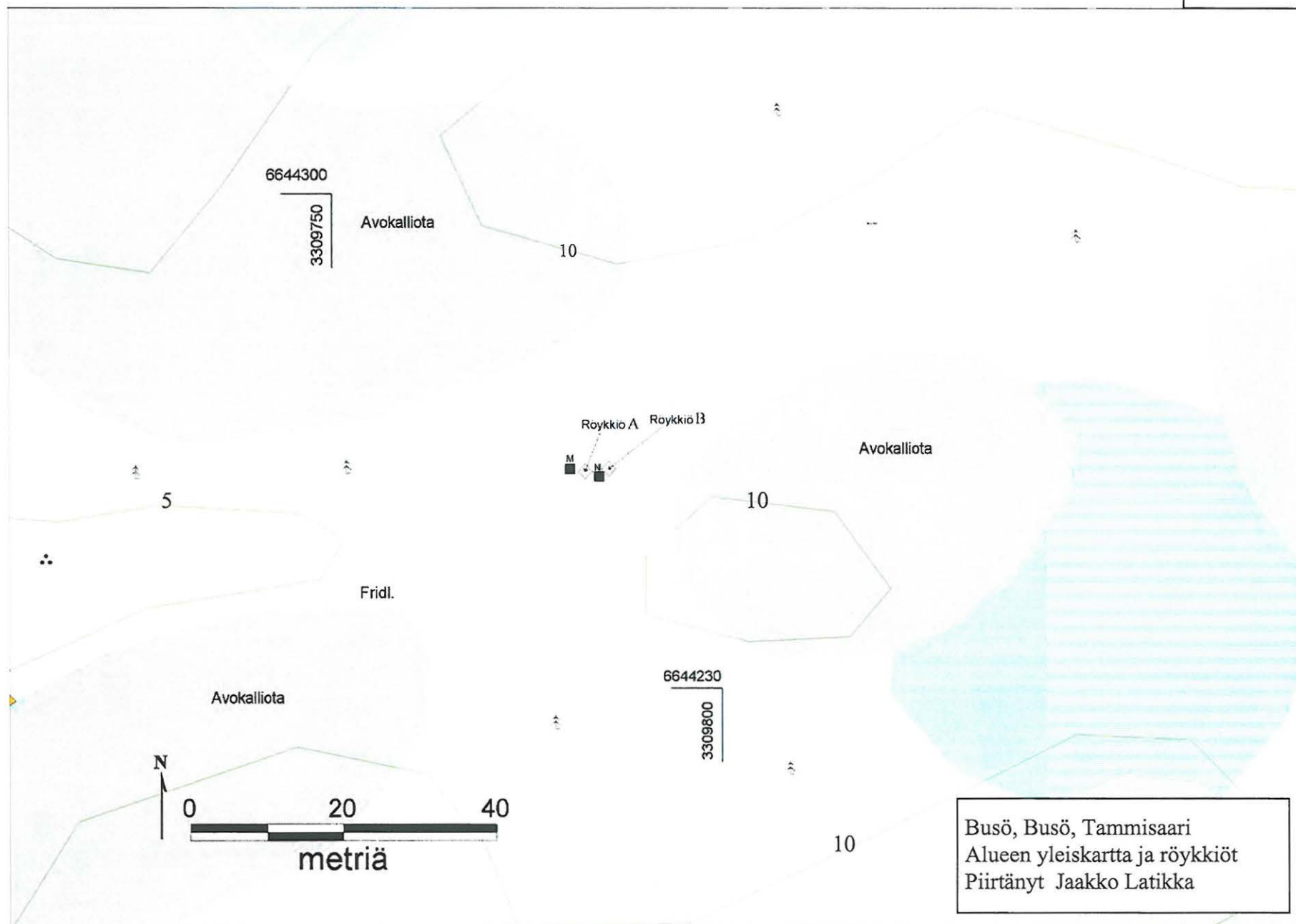
Vuonna 2005 poistettiin sammalta toisen röykkiön pinnasta kohteella Busö 7. Sen yhteydessä havaittiin, että kohde on rakennettu kalliohouman päälle ja kivimassaa on ainoastaan 1-2 kerroksessa. Tämän perusteella kohteet tulkittiin uudestaan peltoraunioiksi.

Kartta 1

Kohdenimi	Julö	<i>mahd. nj</i>	N 6643101
Alue			E 3302455
Kunta	Tammisaari		Z 5

Mj-tyyppi	kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Partio Jussarön merivalvonta-asemalta ilmoitti vuonna 1972 Julön saarella olevasta laivalatomusta muistuttavasta kivirakenteesta. Saaren asukas Gösta Stenlund on kertonut, että hänen isoisänsä on muuttanut saarelle 1800-luvun alussa ja että paikkaa tuolloin kutsuttiin nimellä Kyrkviken. Metsätyyppi on tuoretta kangasmetsää.

Kohde sijaitsee Julön saaren S -rannan poukamasta n. 40 m metsään. Rannassa on venevaja, josta on n. 30 m kohti NW rakenteelle. Latomus on S-suuntaan viettävässä rinteessä (Kartta 1). Sen tausta ja ajoitus on ollut hämärän peitossa ja siten myös on ollut epävarmaa onko se edes muinaisjäännös. Koska tällaisia epämääräisiä rakenteita esiintyy usealla paikalla saaristossa päätettiin testata kyseinen rakenne.

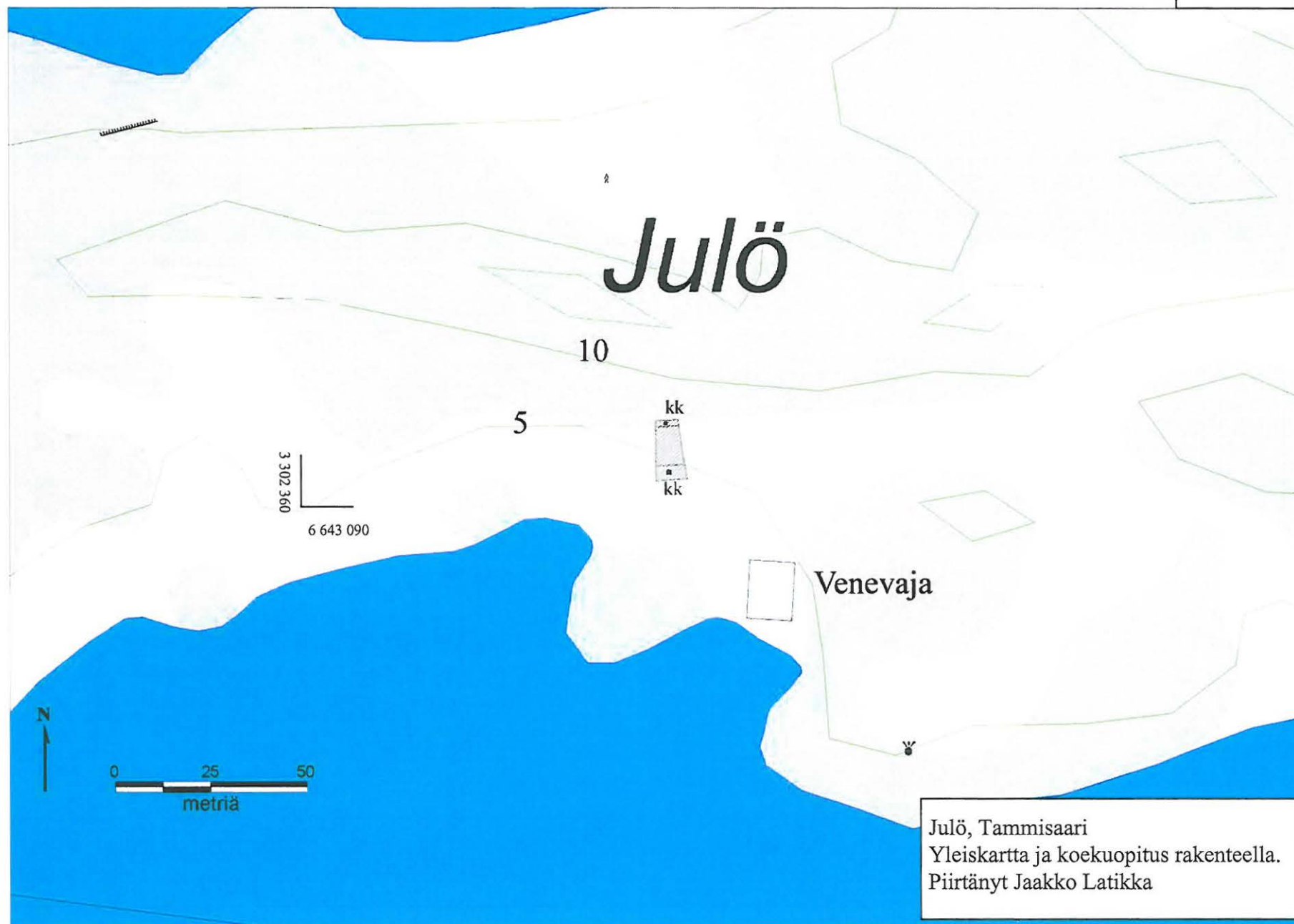
Latomus on ylärinteeseen hieman kapeneva N-S - suuntainen pitkulainen kivikehä, jonka poikki kulkee kaksi kivistä. Kehän S-pääty ("perä") on tasainen. Kohteen mitat: N-S 15 m; E-W (N) 6 m, (S) 8 m. Kivirivit jakavat rakenteen kolmeen osaan, jotka pienenevät ylärinteeseen noustessa: alin kulmikas 5 x 5 m, keskimäinen kulmikas 3 (N-S) x 4 m, ylin soikea 1,5 (N-S) x 3 m. Kivet ovat kooltaan max 70 cm, min 20 cm.

Kohteen NW-puolella suuren kiven kupeessa on jonkinlainen latomus, E- ja N-puolilla kohoavat kivet kumpareet, W-puolella on laaksomainen syvennys, ja S-puolella ranta. Ympärillä kasvaa mäntyä ja koivua.

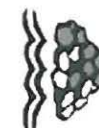
Alempaan ja keskimäiseen tilaan latomuksen keskelle tehtiin koekuopat, ja alemmasta tuli raha vuodelta 1666 n. 20-30 cm syvyydestä humuksisesta hiekkamaasta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Raha ajoittaa rakenteen 1600-luvun loppupuolelle, joka mielenkiintoisesti yhdistyy saarella asuvan perheen suulliseen perimätietoon, että saaren nimi olisi tullut siitä kun Ruotsin laivaston yksikkö jäätty saaren eteläpuolella ja joutui viettämään joulua saarella. Tällaisissa tapauksissa tehtiin usein tilapäismajoituksia rakentamalla erilaisia rakenteita kiviperustuksien päälle. Samankaltaisia kohteita löytyy myös Ruotsista missä tiedetään laivaston viipyneen jonkun aikaa.

Julö, Tammisaari
Yleiskartta ja koekuopitus rakenteella.
Piirtänyt Jaakko Latikka

Kohdenimi	Lökholmen	N 6644106
Alue	Elgö	E 3300763
Kunta	Tammisaari	Z 5-10
Mj-tyyppi	irtolöytöpaikka+kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	rautakausi+ajoitus epäselvä	KM 2003053

Kuvaus

Lökholmen on pinnanmuodostukseltaan vaihteleva ja kasvillisuudeltaan saaristolle tyypillinen saari, jolla on paikoin avokalliota. Metsätyyppi on pääasiassa tuoretta kangasmetsää, jota ihminen on toiminnallaan muokannut. Saarella on useita kesämökkejä, joista pohjoisin on vanha kalastus- ja maatila.

Lökholmenin NW-osasta löytyi vuosisadan alussa esineitä (KM 8308:1-3, 8591, 9388) jotka ajoittuvat rautakauden loppupuolelle, mm. 1000-luvulle ajoittuva keihäänkärki. Ne löysi saarella asuva kalastaja Theodor Englund, raivatessaan peltoa 75-80 m talostaan itään. Tästä johtuen saarta ja aluetta on tutkittu useaan otteeseen.

Aiempia tutkimuksia:

Irtolöydöt Theodor Englund 1925-1926: KM 8308: 1- 3 riipushioin, savitiivistettä (verifikaatin mukaan kuten tiiltä) ja hiiltä.

KM 8591 keihäänkärki (ajoitettu 1000-luvulle).

KM 9388 riipushioin (1931).

C.A. Nordman, kaivaukset 1925.

M. Hiekkänen, inventointi 1976.

J. Fast ja P. Sjöstrand, tarkastus 1996.

Henrik Jansson, Tammisaaren S-osan saariston osainventointi ja E-osan saariston inventointi 1998.

Tutkimuksen kohteena oli saaren NW-kulman rakennuksesta kohti E-SE oleva kohti S-SWviettävä rinne. Rinteellä on useita rökkiöitä, vanhan puurakennuksen jäänteitä ja vanha kellarimonttu. Rinteen alapuolella on pelto. Metsätyyppi rinteellä on tiheää tuoretta kangasmetsää. Rinteen S-osassa yksi suuri, halkaisijaltaan n. 4 m siirtolohkare ja sen terasseilla on runsaasti luonnonkiviä, mutta niiden seasta on erotettavissa 14 kooltaan vaihtelevaa rökkiötä. Kaikki ovat sammalen ja muun aluskasvillisuuden peitossa. Rinteen yläosassa kulkee vanha NW-SW suuntainen aitalinja, ja sen SE-puolella N-S-suuntainen sähkölinja (Kartta 1).

Alueella tehtiin kaivettiin useita koekuoppia selvittääkseen onko löäytöjen yhteydessä kiinteää muinaisjäännöstä.

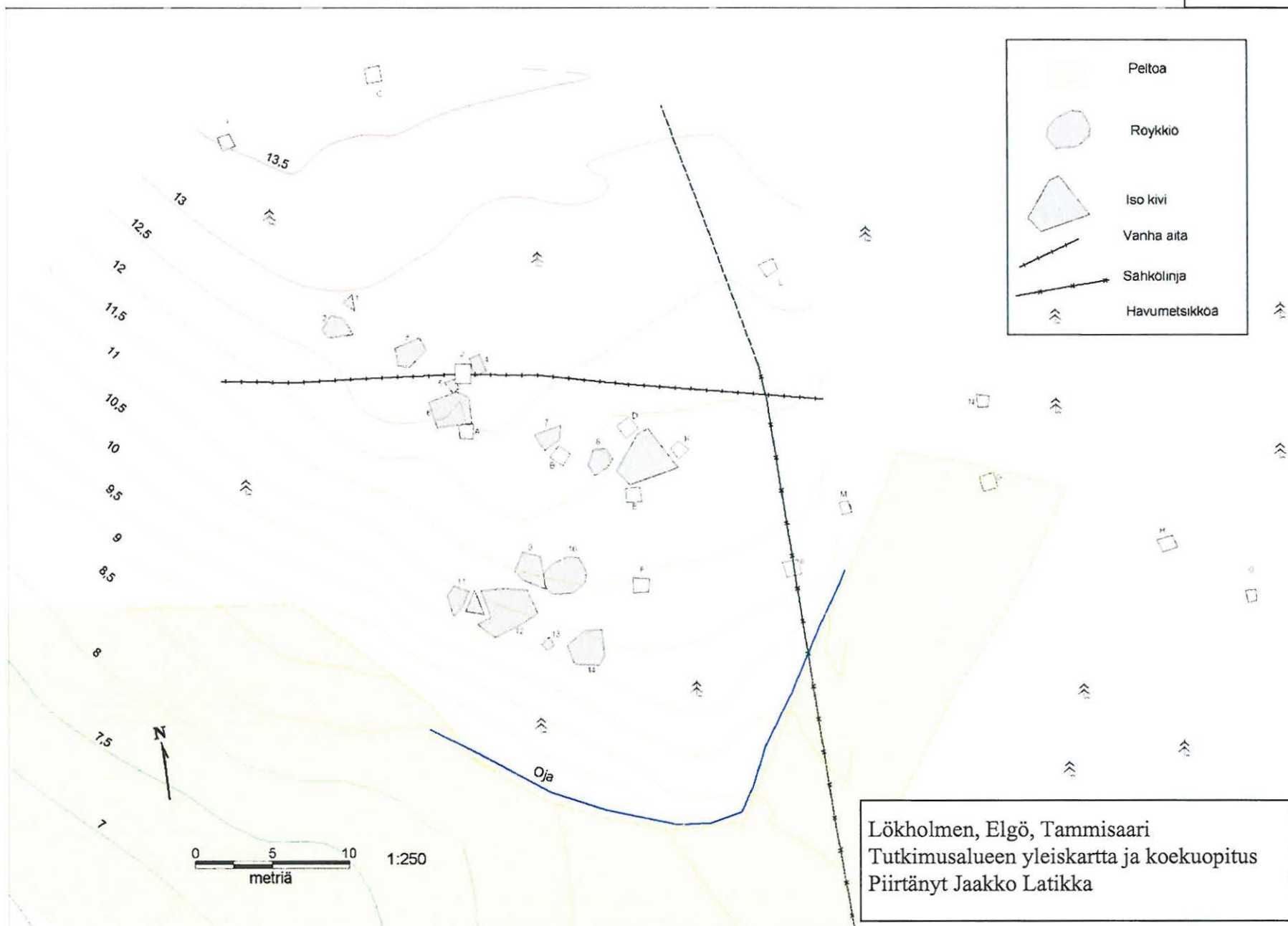
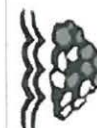

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Löytöjen ja kulttuurikerrosten totaalinen puuttuminen koekuopituksessa viittaa 1920-30-lukujen irtolöytöjen olleen satunnaislöytöjä, sillä mitään vanhaan asuinpaikkaan tai muuhun ihmisen toimintaan viittaavaa ei koekuopituksessa havaittu. Kaikki löytyneet merkit (kuoppa l:n jätteet, sähkölinjan pelto-/niittymaa) olivat hyvin moderneja.

Tutkimusalueen röykkiöt ovat ongelmallisempia, sillä niiden vaihtelevat etäisyydet pelloista ja kellarimontusta, sekä niiden erilaisuus kokonsa, muotonsa ja kiviensä puolesta viittaavat erityisiin alkuperiin. Koekuopituksen totaalinen löydöttömyys jätti niiden alkuperän täysin auki. Vaikka hautaröykkiömahdollisuutta ei voida kaikilta osin kieltääkään, on luultavasti kysymyksessä peltoraunioita, rakenne- ja/tai louhintakasoja, polkujen ja aitalinjojen raivausraunioita, sekä luonnonmuodostelmia.

Kohdenimi	Älgö	N 6646315
Alue	Elgö	E 3299508
Kunta	Tammisaari	Z 5-10

Mj-tyyppi	Asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	Historiallinen aika	KM 2003052

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Ensimmäinen maininta on vuodelta 1543 ja se näkyy 1600-luvun lopun Lars Forssellin kartassa ja vuoden 1706 kartassa.

Tutkittu alue sijaitsee Älgön saaren halki E-W-suunnassa kulkevan laakson S-laidalla, kohti N avautuvalla avokalliolla. Kallio laskee nykyään metsäistutettuun peltolaaksoon, joka ollut aiemmin saaren läpi E-W-suunnassa kulkeva salmi. Kalliolla on vanhan asuinpaikan rakennusten pohjia. Alueen kasvillisuus on muuten samankaltaista kuin ympäristössä, eli avokalliolla katajaa ja S-suunnassa takamaastossa tuoretta kangasmetsää, mutta talonpohjan läheisyydessä ja ympäristössä on niittyä ja lehtoa.

Alueen E-päässä on suuri röykkiö, joka sijaitsee avokallion kohti N viettävällä rinteellä nykyisellä sähkölinjalla. Se on muodoltaan soikea (NW-SE) ja kooltaan 6,7 (N-S) x 7,1 x 0,6 m. Kivet ovat halkaisijaltaan 10-30 cm; niiden seassa on muutama tiiliskivi. Röykkiön luoteisreunassa on erillinen kasa pienempiä kiviä ja sen E-reunassa sarvimainen uloke. Röykkiössä ei ole varsinaisia kuopanteita, mutta sen pinta on epätasainen. Röykkiön ympärillä on selviä peltoraunioita ja alarinteessä 3 NW-SE-suuntaista kiviriviä. Röykkiö liittyy mitä ilmeisimmin kalliolla olleen tilan raivaukseen.

Aluetta koekuopitettiin E-W-suunnassa E-suunnasta alkaen (koekuopat A-H, Kartta 1).

Koekuoppa A: tehtiin kalliolla olevan lähes täysin umpeen kasvaneen, halkaisijaltaan n. metrin kokoisen ja n. puoli metriä korkean kivikasan S-puolelle. Siitä tuli nokisen multakerroksen alta esille selkeitä merkkejä tulesta, ja kivistä tehtyjä rakenteita sekä palanutta savea rapautuneen kallion ympärillä. Kivikasaa vasten kallion päällä oli paksuimmillaan n. 15 cm etelään kallellaan oleva kerros hiekkamaata, joka loppui n. 50 cm kuopan pohjoisreunasta. Sekä hiekan että peruskallion päällä oli selvästi havaittava noki- ja hiilikerrokset. Hiekkakerros rajoittui W-puoleltaan N-S-suuntaiseen 60 cm pitkään, 25 cm korkeaan ja 20 cm leveään savirakennelmaan, joka oli W-reunaltaan kahden kiven tukema ja E-osiltaan palanut. Rapautunut kallio rajoittui W-osiltaan tähän savirakenteeseen. Kuopasta tuli palanutta savea tai tiilimurskaa, mutta ei muita löytöjä. Vaikuttaa siltä, että kysymyksessä oli kivillä reunustetun ja savella vuoratun tulisijan jäänteet.

Koekuoppa B: avattiin kalliolla olevan suurimman talonpohjan (luultavasti entinen pääarakennus) E-reunan ja sen uunirakenteen E-puolelle. Kuopasta tuli runsaasti erikokoisia kiviä ja tiilimurskaa. Kuopan loppuun kaivaminen hankaloitui suuren luonnonkiven takia. Kerrostumia kuopasta oli vaikea erottaa, mutta mullan sekaisia kivikerroksia oli mahdollisesti kaksi; kerrosten alla oli kuitenkin selkeä moreeni. Löytöinä kuopasta tuli runsaasti rautanauloja. Kuopan kivet ovat luultavasti peräisin sortuneesta uunirakenteesta, mutta kysymyksessä voi olla myös rakennuksen lattian tasoitusperustuksista.

Koekuoppa C: oli avokalliolla oleva epämääräinen 60 (N-S) x 90 cm, max. kaksikerroksinen

kivikasa, jonka kivet olivat särmikkäitä ja halkaisijaltaan 10-30 cm. Kivien seassa oli tiiliskivi ja tiilimurskaa. Metallinpaljastimen reagoinnin vuoksi kasa dokumentoitiin ja päällimmäiset kivet poistettiin. Kivien alta löytyi kaksi rautanaulaa ja rautakoukku, jotka olivat selvästi historiallisia.

Koekuopat D ja E: tehtiin kivijalasta kohti N laajan kallionotkelman päällä kasvavaan heinikkoon. D:ssä oli 20 cm kerros kiven sekaista hiekkamultaa, jonka seasta tuli hieman tiilimurskaa. Kerroksen alla oli ohuelti hiesua, joka tuntui täyttäneen paikoin näkyvän kallion notkelmat. E-kuopassa oli 10 cm heinikkojuurisen kerroksen alla 50 cm hyvin homogeenista hiekkaa, jonka alla tuli vastaan moreenia. Ei löytöjä.

Koekuoppa F: avattiin kallion korkeimmalla kohdalla kasvavan pienen katajametsikön juurelle. Kallion huippu oli tasainen ja sen eteläpuolella oli pieni niitty. Maannos oli 30 cm kerros hyvin juurikasta orgaanista maata moreenin päällä.

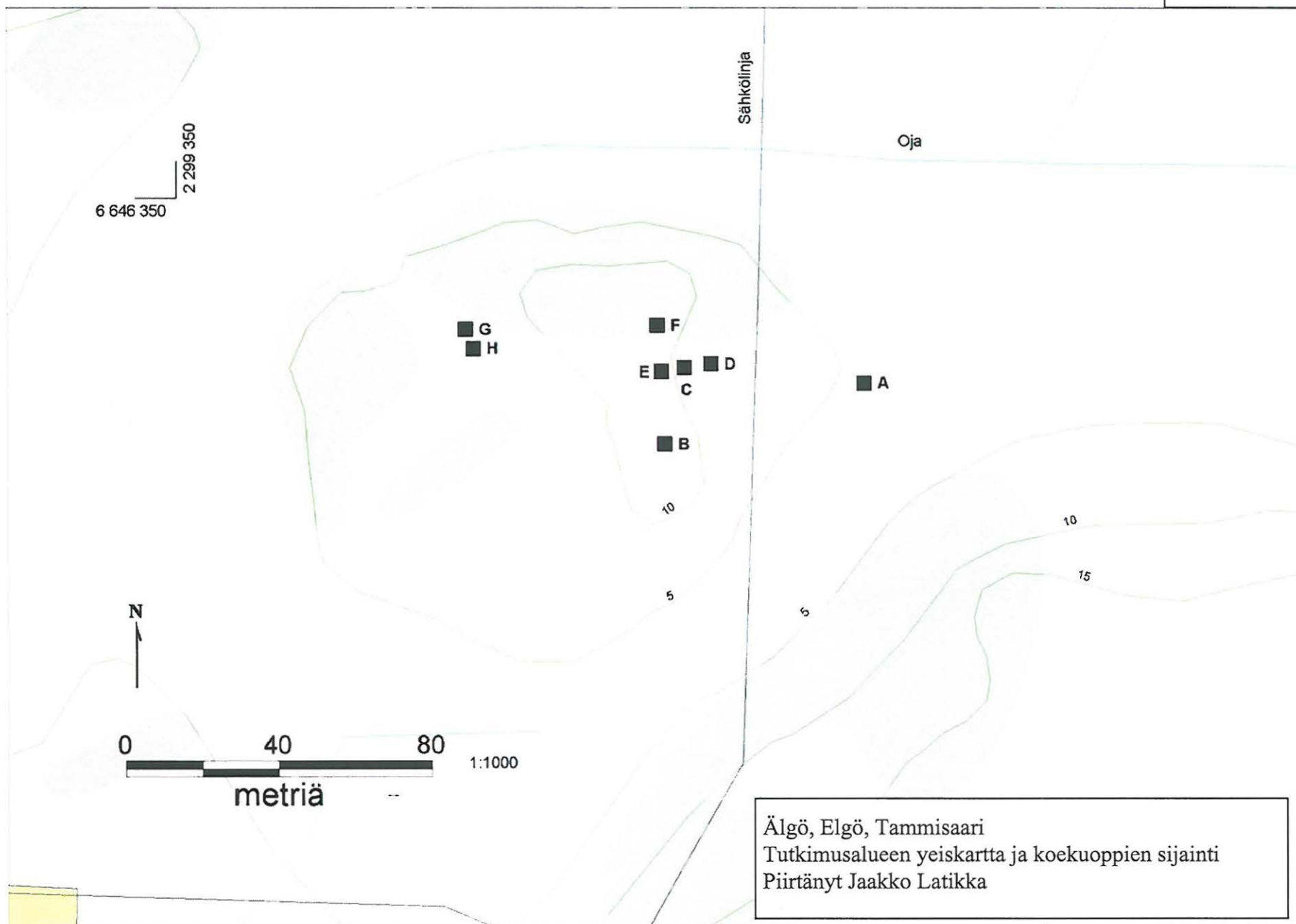
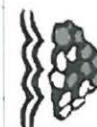
Koekuoppa G: tehtiin metallinpaljastimen reaktion vuoksi erään pienen avokallion W-puolelle, ja siinä osoittautui olevan jonkinlainen jätekuoppa, josta tuli runsaasti esineistöä. Kuopan päällä oli heinämätäskerros ja maannos oli muuten turvetta.

Koekuoppa H: avattiin G-kuopan S-puolelle ja olikin jatkumoa sille löytöjen ja maannoksen puolesta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kaikki koekuopituksessa löytynyt materiaali ajoittuu aikaisintaan 1700-luvulle, joten ne ajoittanevat paikalla havaitun asuinpaikan viimeisimmän toimintakauden jäännökset. Mitään viitteitä vanhempaan toimintaan ei löytynyt.

Alueella oleva röykkiö on luultavasti tähän aikaan kuuluva peltoraunio.

Kohdenimi	Ängholm	N 6647294
Alue	Ängholmen	E 3299293
Kunta	Tammisaari	Z 5-10

Mj-tyyppi	asuinpaikka/kappelinpaikka	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin, joiden mukaan Ängholmenin saaren W-kärjessä on sijainnut kappeli. Kohde paikallistettiin Riksarkivetissa olevan vuodelta 1682 ajoittuvan kartan avulla (tekijä tuntematon), jossa mainitaan POIJO CAPELL, joka sijaitsee "2 MIHL" Tammisaaren kirkosta kohti S. Kartan selitysosassa sama kappeli esiintyy CAPELLET ENGHOLMEN -nimellä. Tämän lisäksi nykyisen Ängholmenin saaren W-osassa esiintyvät paikannimet Kyrkviken ja Kyrksundet.

Tutkittu alue on nykyisen tilan päärakennuksen piha-alue ja siitä suuntaan W-NW sijaitseva metsittynyt kallioalue. Piha-alue on loivasti suuntaan SW viettävä nurmikkoalue, jolla on runsaasti istutettuja puita ja pensaita. Rakennuksen takamaasto on tuoretta kangasmetsää ja kallioalue kuivaa kangasta, jolla kasvaa männyn lisäksi katajaa. Sen W-puolella on uudempi kesäasunto piha-alueineen.

Tilan piha-aluetta koekuopitettiin S-rinteestä ja kartanon W-puolelta NW-SE-suunnassa (koekuopat A-F). Maannokset olivat multakerros, jonka alla kivi- ja moreenikerros tai peruskallio. Päärakennuksen läheisyydessä sijaitsevista kuopista (A-C) multakerroksesta tuli jonkin verran löytöjä, lähinnä tiilimurskaa, mutta myös vähän lasia, fajanssia ja keramiikkaa, ja ne ajoittuivat 1800-1900 -luvulle.

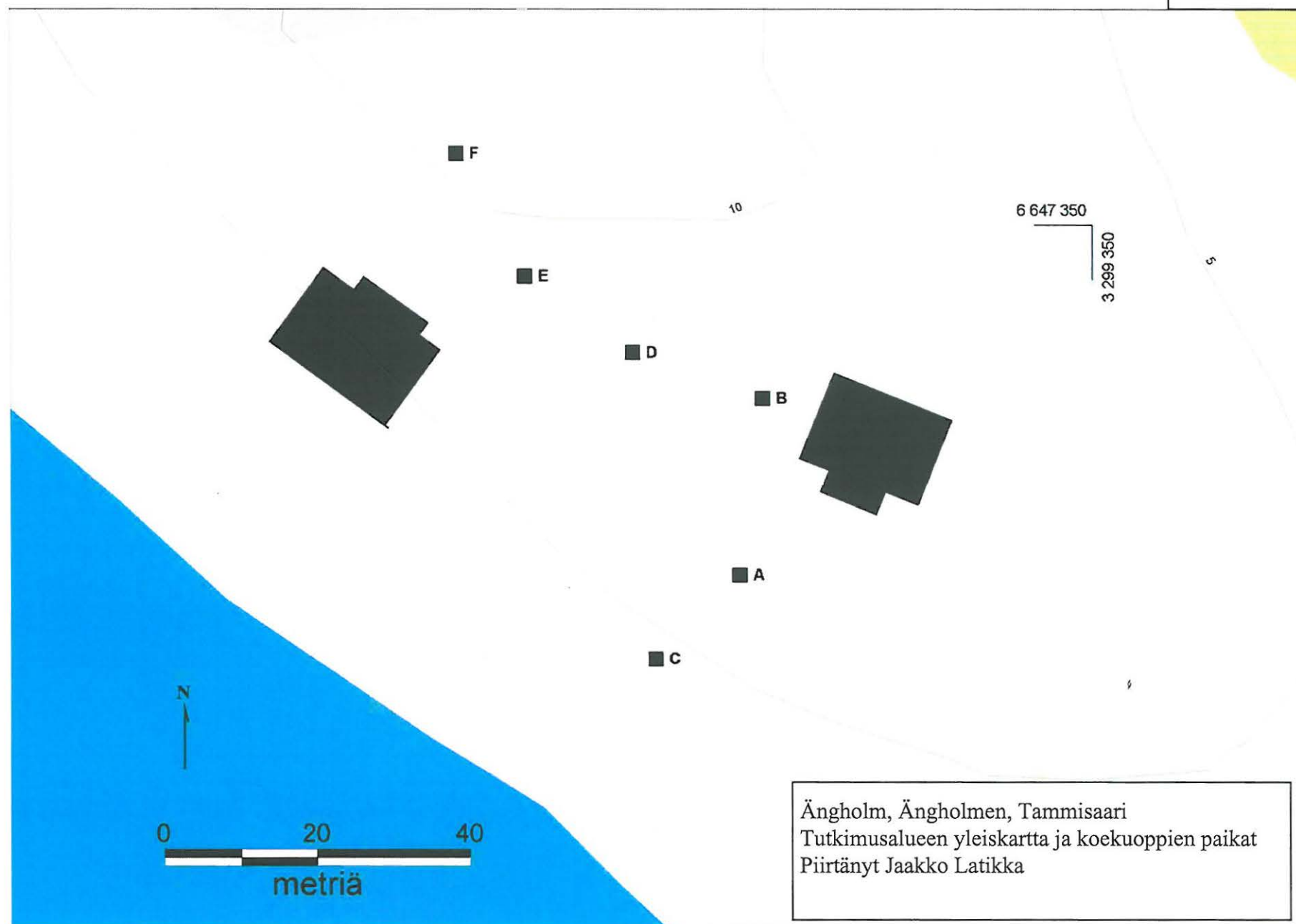
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mitä kauemmas kartanosta edettiin, sitä ohuemmaksi tuli multakerros ja vähäisemmäksi löydöt. Vaikuttaa siis siltä, että löytöaineisto on sidoksissa kartanorakennukseen ja tätä tukevat myös niiden ajoitukset.

Kartanon alustaa tutkittiin silmämääräisesti kivijalan sisältä pintalöytöjen tai vanhojen rakenteiden toivossa, mutta tuloksetta.

Alueen asukkaat kertoivat, että heidän isoäitinsä olleen pieni oli pihalla ollut vielä monikulmaisen puukappelin jäänteet. Nurmikossa oli joitakin maakiviä, mutta jossa niiden voidaan varmistaa olevan kappelin perustukset tarvitaan lisätutkimuksia. On mahdollista, että kappelinpaikka on jäänyt pihapiirin vanhemman asuinrakennuksen alle.

Kohdenimi	Backers	N 6661530
Alue	Konungsböle	E 3315660
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	Ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Finbyn ja Konungsbölen kylien puolivälissä, Hopenin tilan päärakennuksesta n. 150 m eteläkaakkoon Backersin tilan alueella. Paikka on alaspäin viettävällä peltojen ympäröimällä kalliopohjaisella niemekkeellä, jossa on kohtalaisesti kiviä. Lähimmän tien varressa, noin 150 m päässä, on lato. Kohteen läheisyydessä on muutama hyvin iäkäs mänty ja itään pellon laidassa on katajia. Noin 30 m luoteeseen päin sijaitsee vanhoja autoita hirsirakennuksia, sekä 4 m länsiluoteeseen rakennuksen pohja.

Inventoinnissa todettiin noin 7 m pellon reunasta latomus. Latomus on mitoiltaan 4,85x3,35 m. Vain muutama suurimmista kivistä näkyi sammalen alta. Latomuksen rajoja oli vaikea määritellä. Latomuksen ja pellon reunan välissä kiviaidan pätkä, joka on kasattu pienemmistä kivistä.

Noin 8 m latomuksesta länteen sijaitsee toinen pienempi kivirakennelma, jossa on vähemmän kiviä ja joka on rakenteeltaan epäselvempi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Finby

Potterkärr

Skraddargården

Flyen

KOLARS JA SIMONS

Backa

Kolars

Simons

Kvarnbergen

Jättegryta

Hiidenkirnu

HOPEN 2

HOPEN 4

BACKERS

Könungsböle

10

Kvarnängen

Brölbacken

Sona

N

0

200

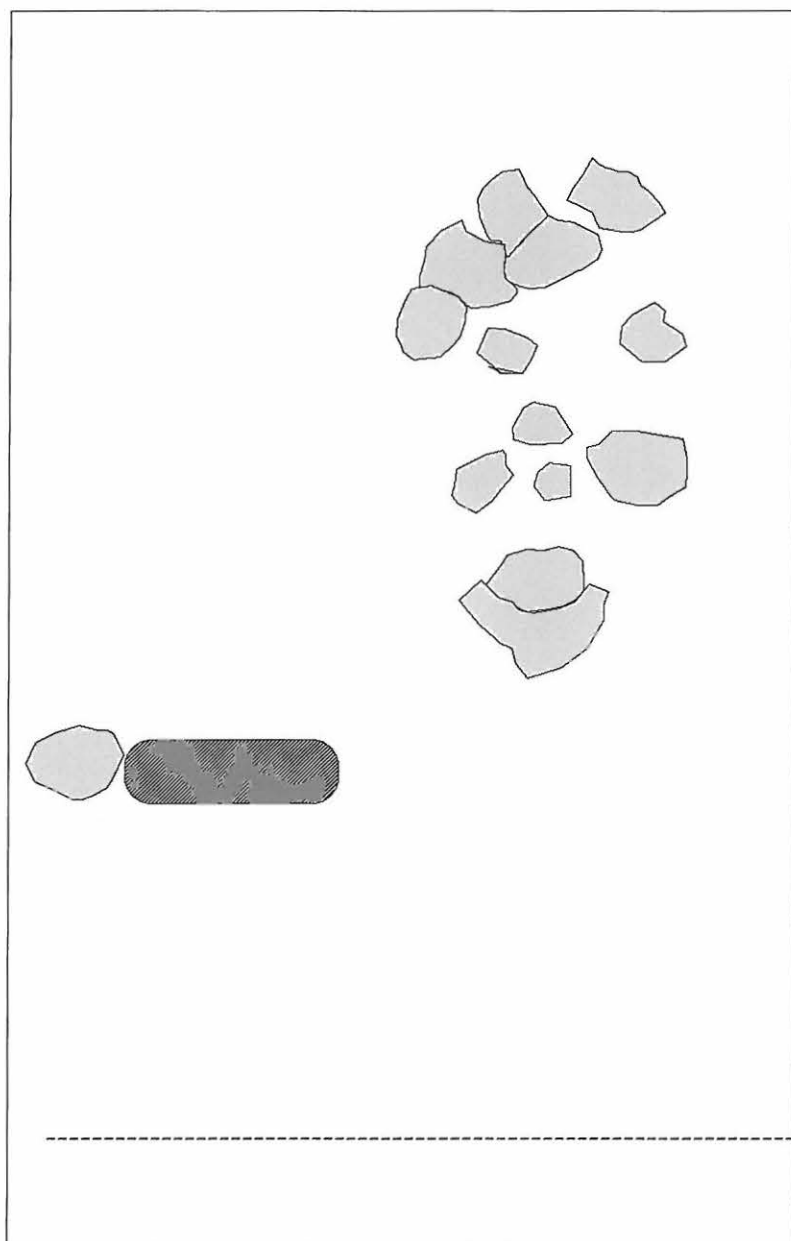
400

metria

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
BACKERS
Alueen yleiskartta**

Piirt. Eija Tupakka
Digitaalinen käsittely Liisa Lohtander ja Hanna Suisto

----- pellon reuna

 kivaita

5 m

Kohdenimi	Bredslätt 1	N 6660574
Alue	Fagnäs	E 3313367
Kunta	Tammisaari	Z 15
Mj-tyyppi	Röykkiöt	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen?	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Bredslättin tilan päärakennuksesta noin 200 m koilliseen. Ympäristö on kuivan kangasmetsän ympäröimää peltomaisemaa. Alueella kasvaa harvassa mäntyä, katajaa ja koivua. Peltojen laidoille on kasattu kiviä.

Inventoinnissa todettiin kaksi röykkiötä. Ensimmäinen röykkiö sijaitsee talolta noin 200 m pohjoiseen, niemekkeen päässä olevalla kalliolla. Se on 14 m pitkä ja 14 m leveä. Se on muodoltaan pyöreähkö ja koostuu noin 0,40-0,80 m kokoisista kivilohkareista. Pellon reunaan on toiselta puolelta noin 15 m ja toiselta puolelta noin 5 m. Röykkiö on mahdollisesti pronssikautinen, sillä se on selvästi peltoja korkeammalla ja säännöllisen muotoinen.

Toinen röykkiö on edellisestä vähän talolle päin, aivan pellon laidassa, metsikössä. Se on muodoltaan pitkänomainen, ja sen pituus on 19 m. Isoimmat kivet ovat 0,40-0,70 m läpimitaltaan, ja seassa on myös pienempiä kiviä. Mukana on myös uudempaa jätettä. Kyseessä on mahdollisesti peltoröykkiö. Jäännöstä on vastikään osin tuhottu.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Bredslätt 2	N 6660328
Alue	Fagnäs	E 3313176
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	Löytöpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

Kuvaus

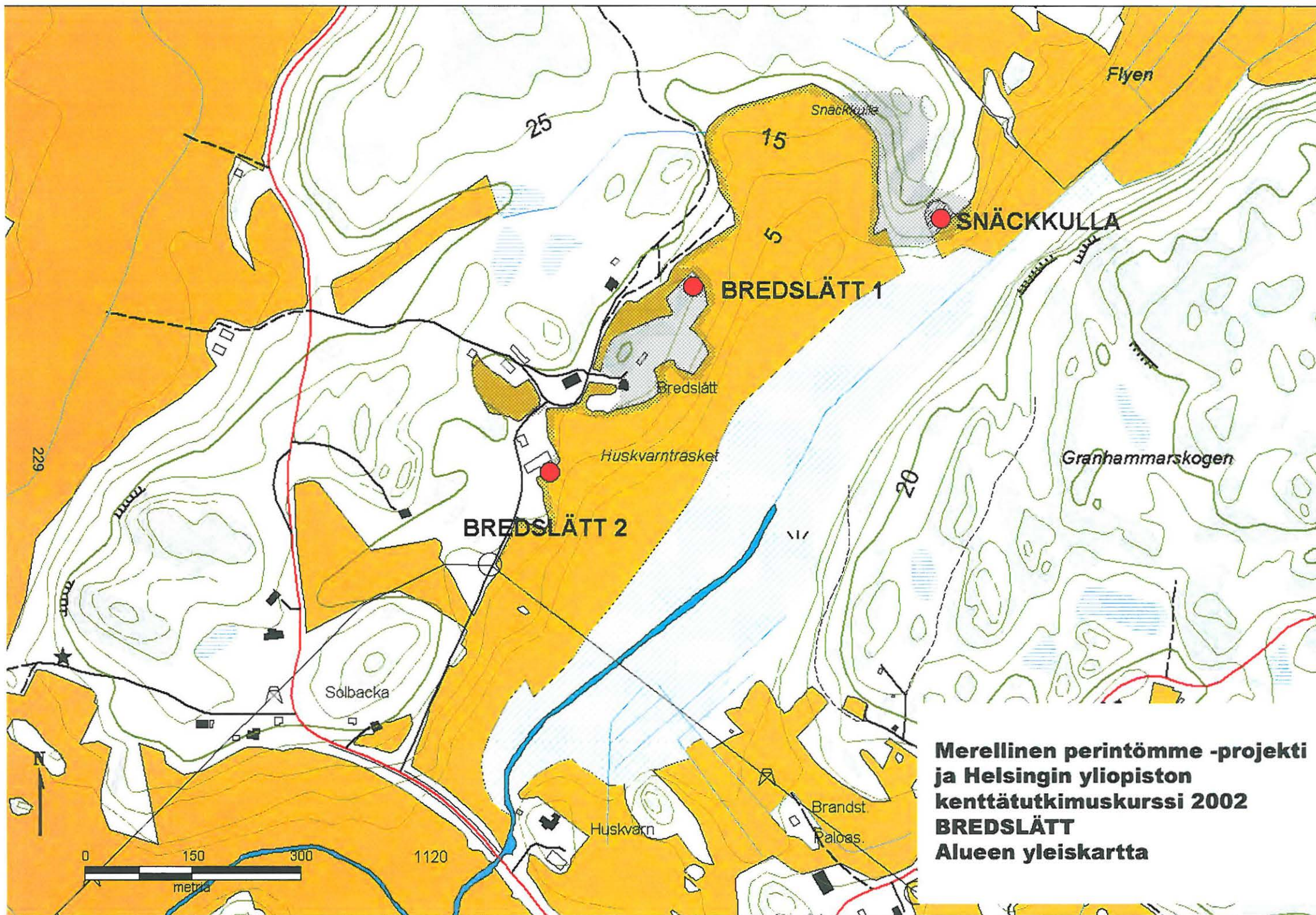
Inventoitu alue sijaitsee Bredslättin tilaa ympäröivillä pelloilla. Maasto laskee jyrkähkösti kohti Finbyån-jokea. Ympäristö on avointa peltomaisemaa ja tilan pihapiiriä. Valtapuulajina on mänty.

Päärakennuksesta noin 20 m etelään sijaitsevan navetan molemmin puolin löytyi punasavikeramiikkaa sekä tiiltä. Päärakennuksen pohjoispuoleiselta pellolta, sen länsireunasta, löytyi (katto-)tiilen palasia sekä kuonaa.

Inventoinnissa löytyi saman tilan alueelta kaksi röykkiötä. Ensimmäinen röykkiö Bredslätt 1 sijaitsee noin 200 m tilan päärakennuksesta koilliseen. Toinen, Snäckkullan kivilatamus, on noin 400 m tilan päärakennuksesta koilliseen sijaitsevalla niemekkeellä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
BREDSLÄTT
Alueen yleiskartta**

Kart. Riikka Väisänen
Digitaalinen käsittely Liisa Lohtander ja Hanna Suisto

100 m

Kohdenimi	Grabbacka	N 6664385
Alue	Grabbacka	E 3316116
Kunta	Karjaa	Z

Mj-tyyppi	Löytöpaikka	Löydöt
Ajoitus	historiallinen	

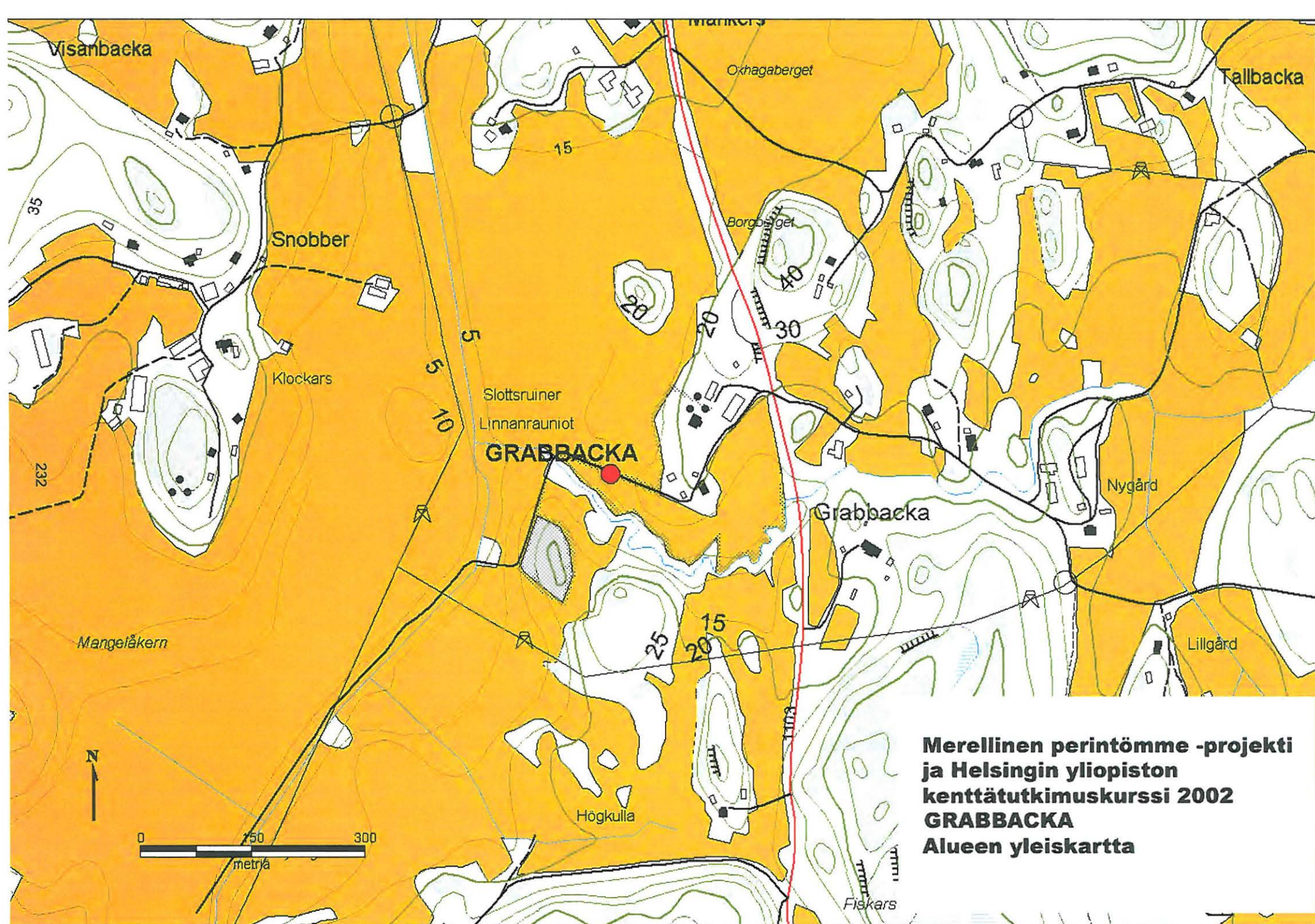
Kuvaus

Inventoitu alue sijaitsee Grabbackan tilan ympäristössä, itäpuoleisilla pelloilla. Tilan alueella, noin 300 m luoteeseen päärakennuksesta, sijaitsee Grabbackan linnan rauniot. Ympäristö on avointa peltomaisemaa.

Inventoinnissa saatiin talteen punasavikeramiikkaa ja lasia.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Hopen 1	N 6661640
Alue	Konungsböle?	E 3315600
Kunta	Tammisaari	Z 25

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajottamaton	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Finbyn ja Konungsbölen kylien puolivälissä, Hopenin tilan päärakennuksen itäpuolella, n. 15 m päässä. Kohde on etelään viettävällä rinteellä, tiheässä kuusimetsässä, jossa on paksu humuskerros.

Inventoinnissa todettiin paikalta itä-länsisuuntainen talonpohjaa rakenteeltaan muistuttava kivirivi, jonka pituus on 10 m. Kivet ovat läpimitaltaan 0,5-1 m. Länsiosassa on 3,5 m matkalla kiviä rinteessä portaittain. Ylimpänä rinteessä oleva kivirivi on itä-länsi suunnassa 6,5 m mittainen. Kivirivin päällä kasvaa kuusi, joka peittää osittain ainakin yhden kivistä. Viistosti ylimmän kivirivin länsilounaspuolella alempana rinteessä on 4 m pituinen ja 2 m levyinen uloke, jossa on kiviä ja jonka ei voi havaita jatkuvan ylimmän kivirivin lännimmäistä kiveä idemmäs. Tosin muutama kuoppa on näkyvissä, joista kiviä on voitu poistaa. Ylimmän kivirivin itäreunasta 1 m etelään on kuoppa, josta 1 m etelään on kivi. Tiiltä tai muuta rakennusmateriaalia ei ole näkyvissä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Hopen 2	N 6661660
Alue	Konungsböle?	E 3315628
Kunta	Tammisaari	Z 25

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton	

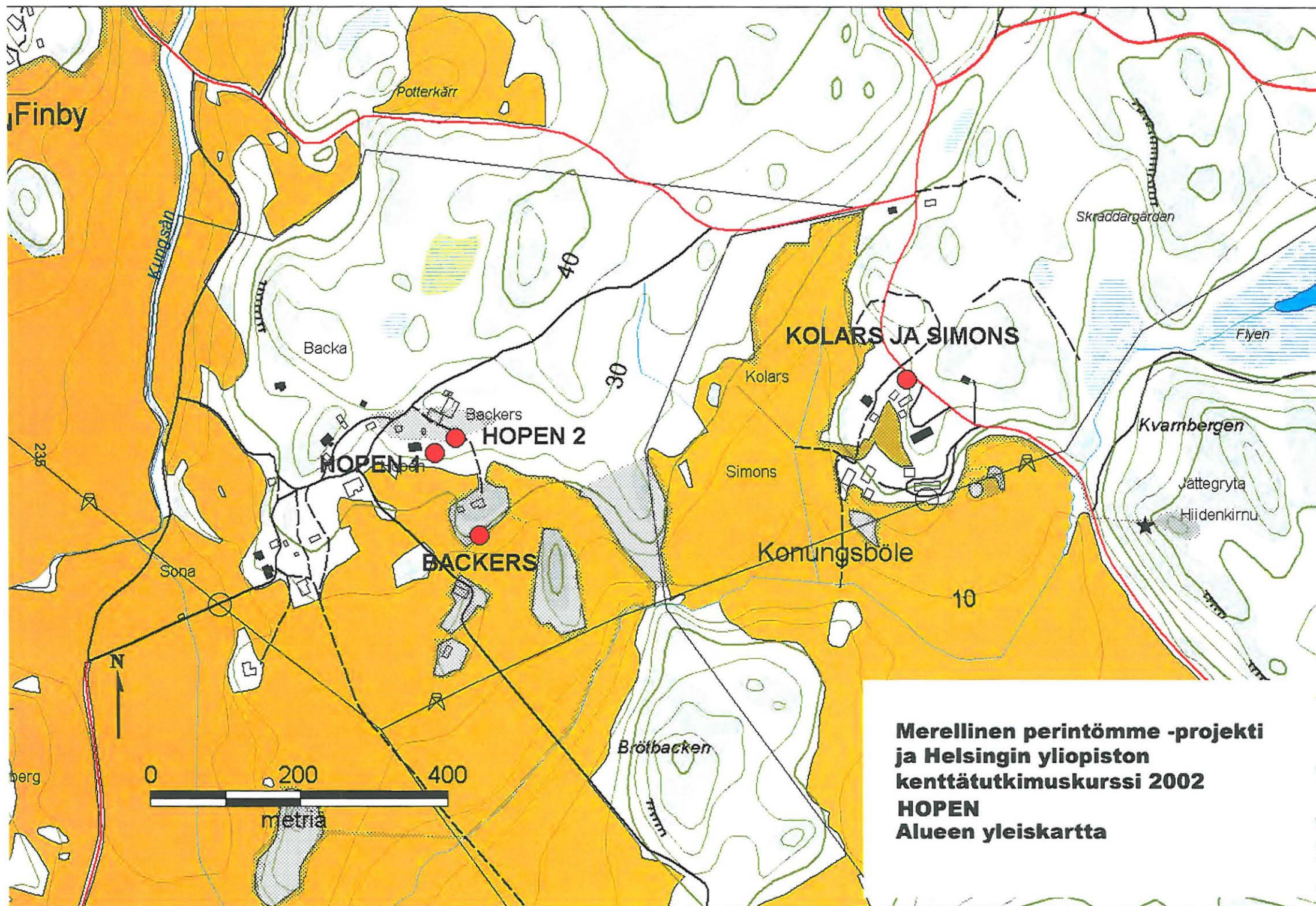
Kuvaus

Kohde sijaitsee Finbyn ja Konungsbölen kylien puolivälissä, noin 40 m Hopenin tilan päärakennuksesta koilliseen. Maasto on tuoretta kangasmetsää, jossa kasvaa tiheää kuusikkoa ja aluskasvillisuutena on varvikkoa. Kohteen vieressä on vanha tunkio ja runsaasti romuautoja.

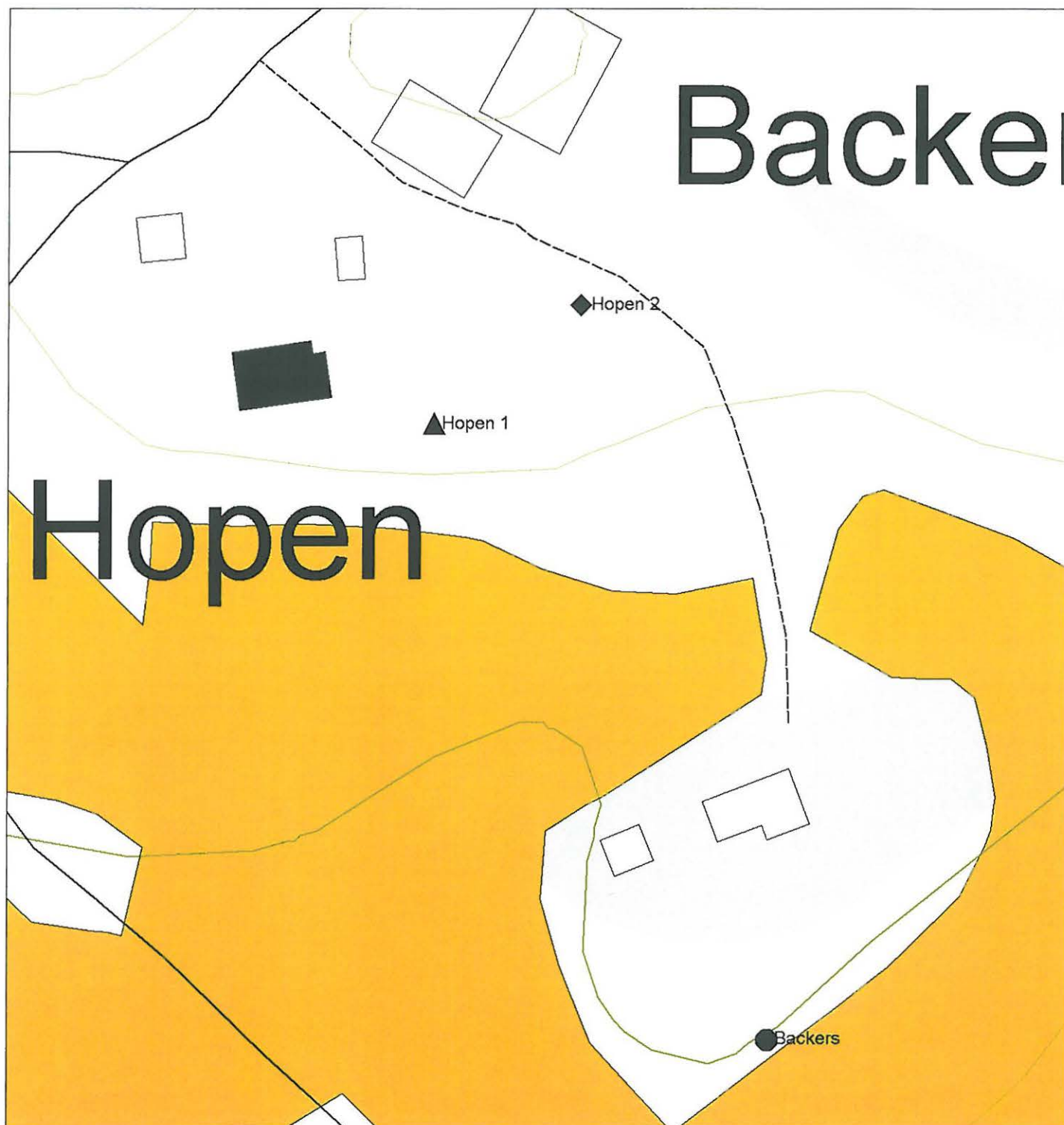
Kohde on 5 m pitkä ja 2,5 m leveä itä - länsi -suuntainen kalliopohjalla oleva kivirakennelma. Kivien läpimitta on 30 - 100 cm ja rakennelman korkeus 30 - 70 cm. Kivilatomus on mahdollisesti rajamerkki rakenteensa perusteella. Osa kivistä liikkuu. Noin 30 m paikalta lounaaseen sijaitsee kohde Hopen 1.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

- ▲ talonpohja
- ◆ rajamerkki?
- latomus

50 m

Kohdenimi	Klockars	N 6659999
Alue	Antby	E 3316317
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Löytöpaikat	Löydöt
Ajoitus	ajottamaton	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Antbyn kylässä Klockarsin tilalla, joka on hiekkaisen peltojen ympäröimällä kumpareella, jolla kasvaa lähinnä koivua. Kauempana peltoja ympäröi kuusimetsä. Pellot ovat ylempänä kuivaa hiekkamaata ja alempana olevan ojan ympärillä savea.

Pintapöiminnassa löytyi runsaasti historiallisen ajan löytöjä lähinnä talon länsipuolisilta pelloilta. Löytöinä tuli punasavi- sekä lasitettua keramiikkaa, rautaa ja lasia. Myös puutarhaa käytiin läpi sieltä missä maanpinta oli rikkonaista, mutta sieltä ei saatu talteen löytöjä.

Omistaja oli löytänyt tilaltaan liitupiipun palan, pienen kivitaltan, piitä ja punasavikeramiikkaa.

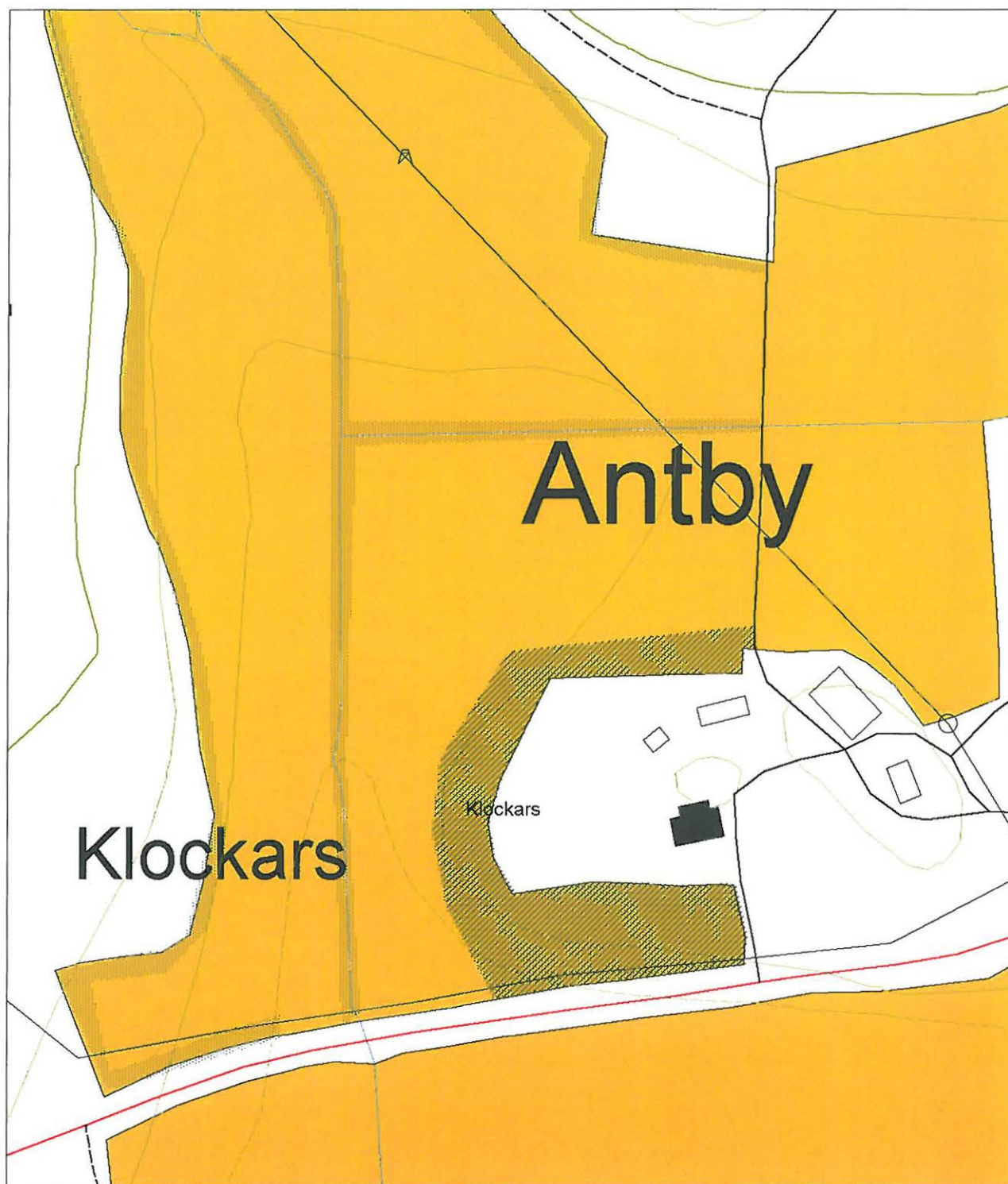
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Piirt. Silja Rautiainen
Digitaalinen käsittely Liisa Lohtander ja Hanna Suisto

/// pääasiallinen löytöalue
□ pintapoiminta-alue

100 m

Kohdenimi	Kolars ja Simons	N 6661739
Alue	Konungsböle	E 3316234
Kunta	Karjaa	Z 15

Mj-tyyppi	Löytöpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen	

Kuvaus

Inventoitu alue sijaitsee Konungsbölen kylän Kolarsin ja Simonsin tilojen alueella. Ympäristö on avointa peltomaisemaa. Peltaja reunustavat metsät, jotka koostuvat pääasiassa havupuusta. Lehtipuista koivu on vallitseva. Molemmat talot sijaitsevat selvästi peltoja korkeammalla ja kalliopohjalla. Rinteet laskevat jyrkästi pelloille. Pellon maalaji on silttiä.

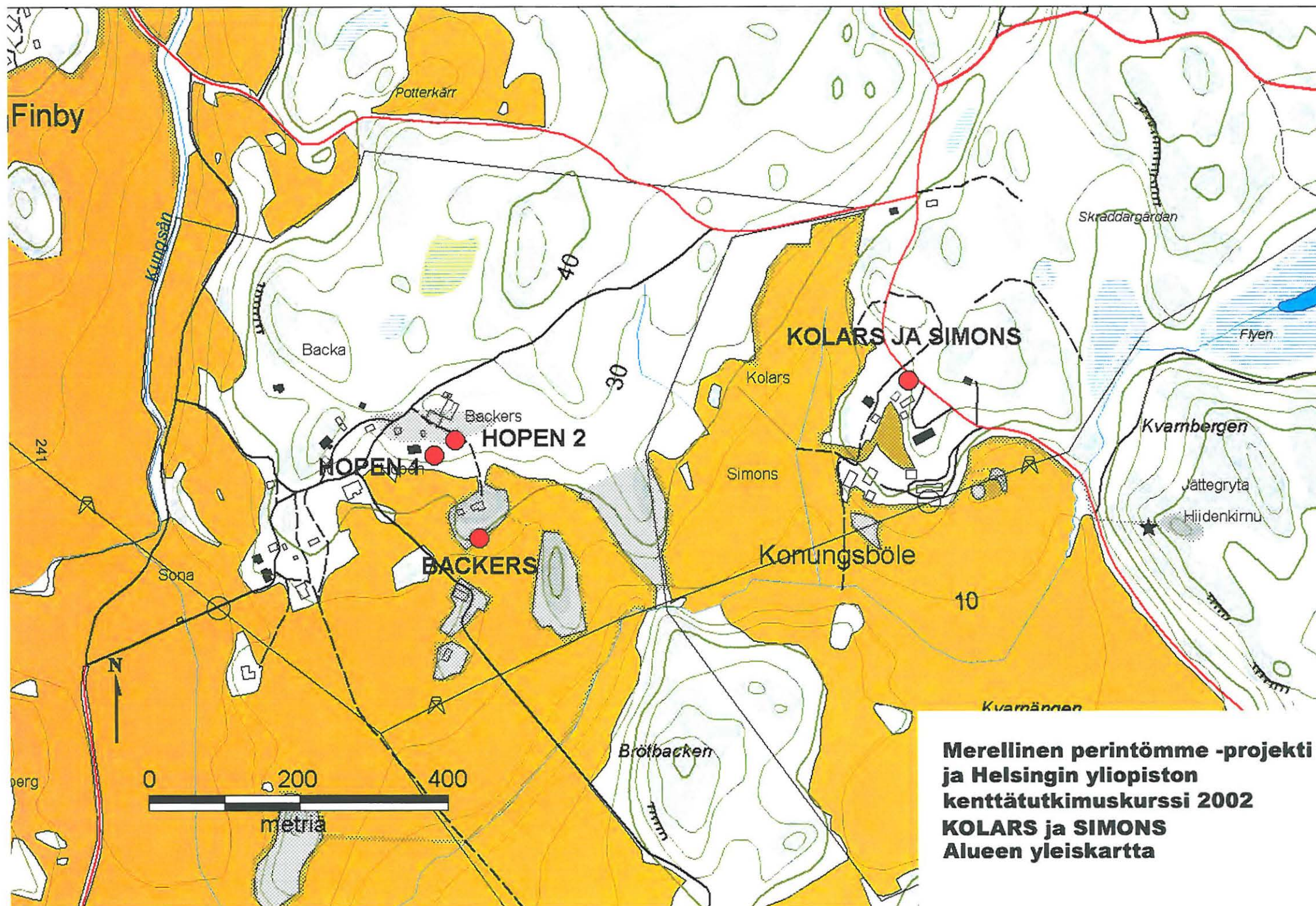
Kolarsin päärakennuksen eteläpuoleiselta pieneltä pellolta löytyi palanutta savea ja punasavikeramiikkaa. Viereiseltä pellolta, mahdollisesti entiseltä mansikkamaalta, joka tarkastushetkellä oli kuitenkin käännetty, löytyi punasavikeramiikkaa.

Simonsin tilan pellolta päärakennuksesta lounaaseen n. 30 m, navetan takaa, löytyi palanutta savea, rautakuonaa, raudanpalasia sekä punasavikeramiikkaa. Läheisessä purossa, joka sijaitsee noin 200-250 m Simonsin päärakennuksesta itään, on myllyn kivijalan jäännökset. Tilan omistajat eivät tiedäneet sen ikää.

Tarkastimme myös Kvarnbergenin kallion, josta ei kuitenkaan löytynyt mitään. Omistajien mukaan Kolarsin tila on alun perin 1500-luvulta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
KOLARS ja SIMONS
Alueen yleiskartta**

Kohdenimi	Källbacken	N 6662122
Alue	Finby	E 3315008
Kunta	Karjaa	Z 20

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen?	

Kuvaus

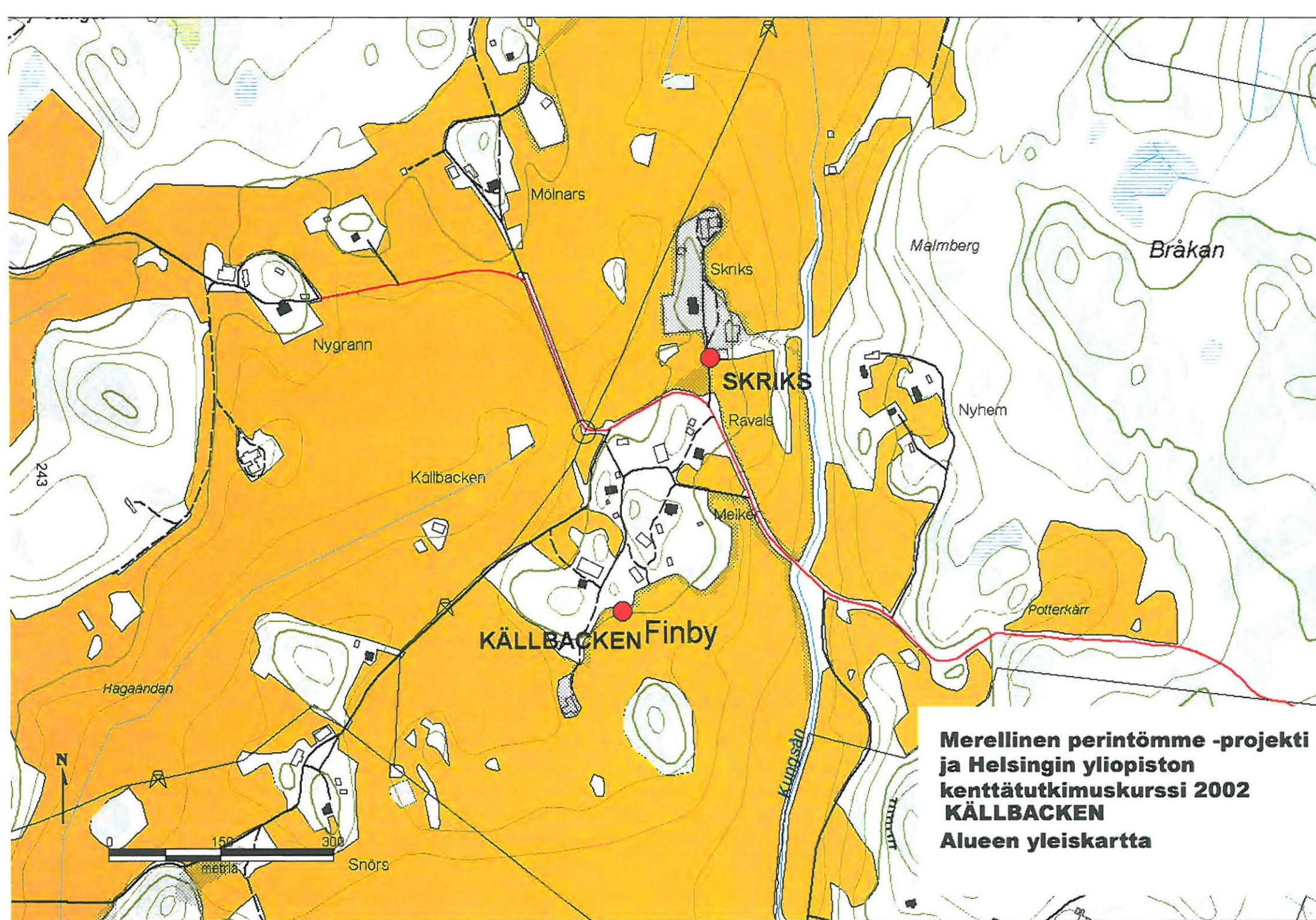
Kohde sijaitsee Finbyn kylän Källbackenin tontin etelälaidalla pellon reunassa sekä osittain myös Melkerin tilan puolella, pienellä rantaterassilla, Källbackenin tilan päärakennuksesta 150 m kaakkoon. Ympäristö on avointa peltomaisemaa. Paikalla kasvaa korkeita pylväskatajia ja omenapuita.

Inventoinnissa todettiin paikalta kellarin raunio, joka on 7,5 m leveä ja täytetty suurilla kuutiomaisilla kivillä. Siihen liittyy rakennuksen kivijalka, jonka suuaukko on kaakkoon päin. Kellarin kohdalta saatiin talteen rautakautiseen asuinpaikkaan viittaavia löytöjä, kuten rautakauden tyyppin keramiikkaa ja mahdollisia kangaspuun painon katkelmia. Kellari on ilmeisesti tuhonnut suuren osan muinaisjäännöksestä.

Pintapöimintää suoritettiin myös joen rannalta. Noin 200 m terassilta kaakkoon, muokatusta peltomaasta, löytyi savitiivistettä, keramiikkaa ja liitupiipun pesä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Lillgård	N 6661786
Alue	Kudiby	E 3313906
Kunta	Karjaa	Z 20

Mj-tyyppi	Löytöpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen	

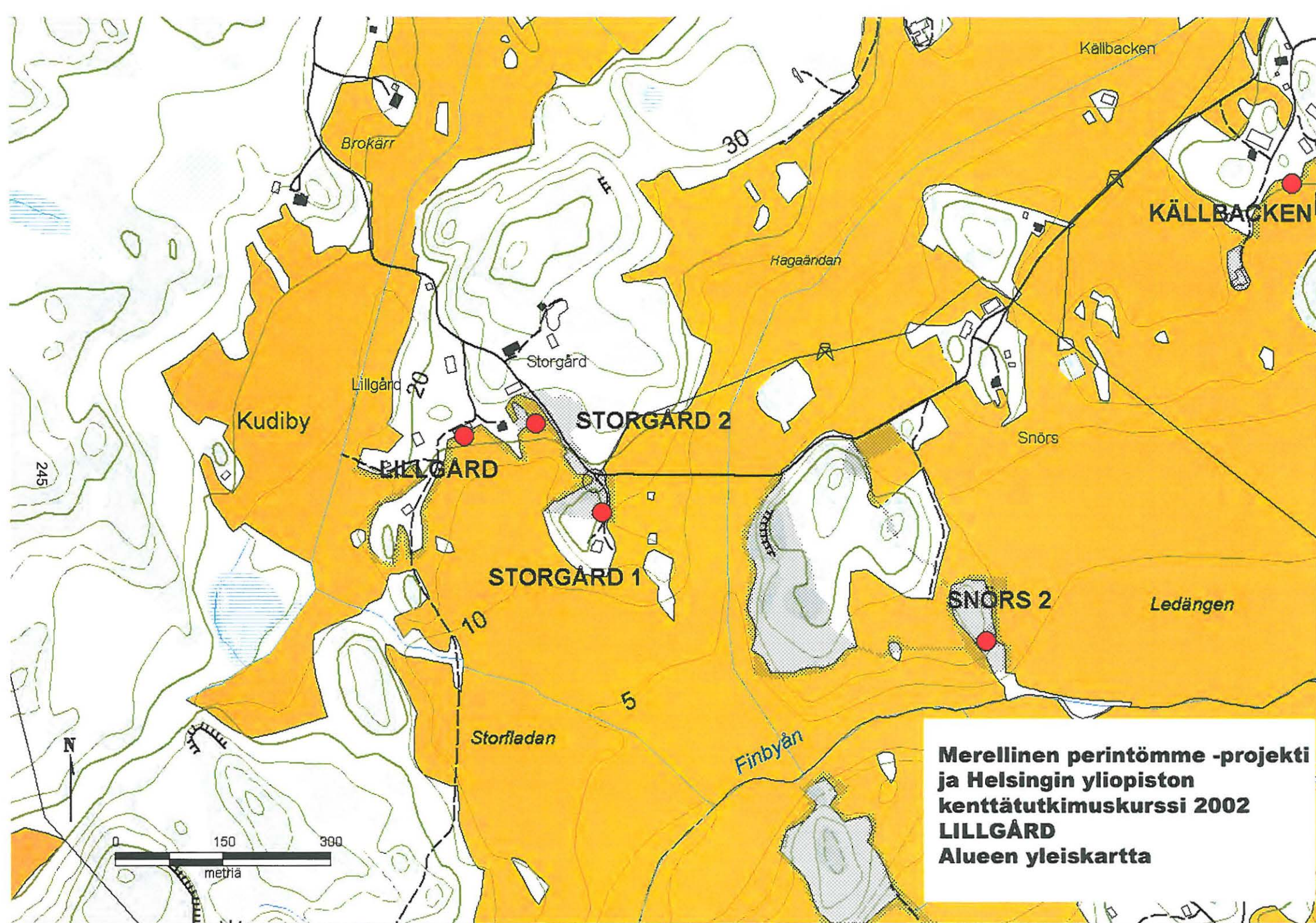
Kuvaus

Kohde sijaitsee Kudibyn kylässä Lillgårdin tilan pihapiirissä, johon kuuluu talo, liiteri ja leikkimökki. Ympäristö on peltomaisemaa, jonka laidoilla kasvaa koivua ja pellon keskellä omenapuita. Tilan koillispuolella nousee kallioita. Etelässä laaja peltoaukea jatkuu jokilaaksoon asti. Lähin tie on pellon länsilaidalla.

Inventoinnissa saatiin pintapöiminnassa talteen tilan länsipuolisilta pelloilta sekä etelään viettävältä, peltona olevalta rantaterassilta historiallisen ajan löytöjä, kuten lasitettua keramiikkaa ja rautaniitti.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Långängarna	N 6663751
Alue	Västanby	E 3315216
Kunta	Karjaa	Z 15

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen?	

Kuvaus

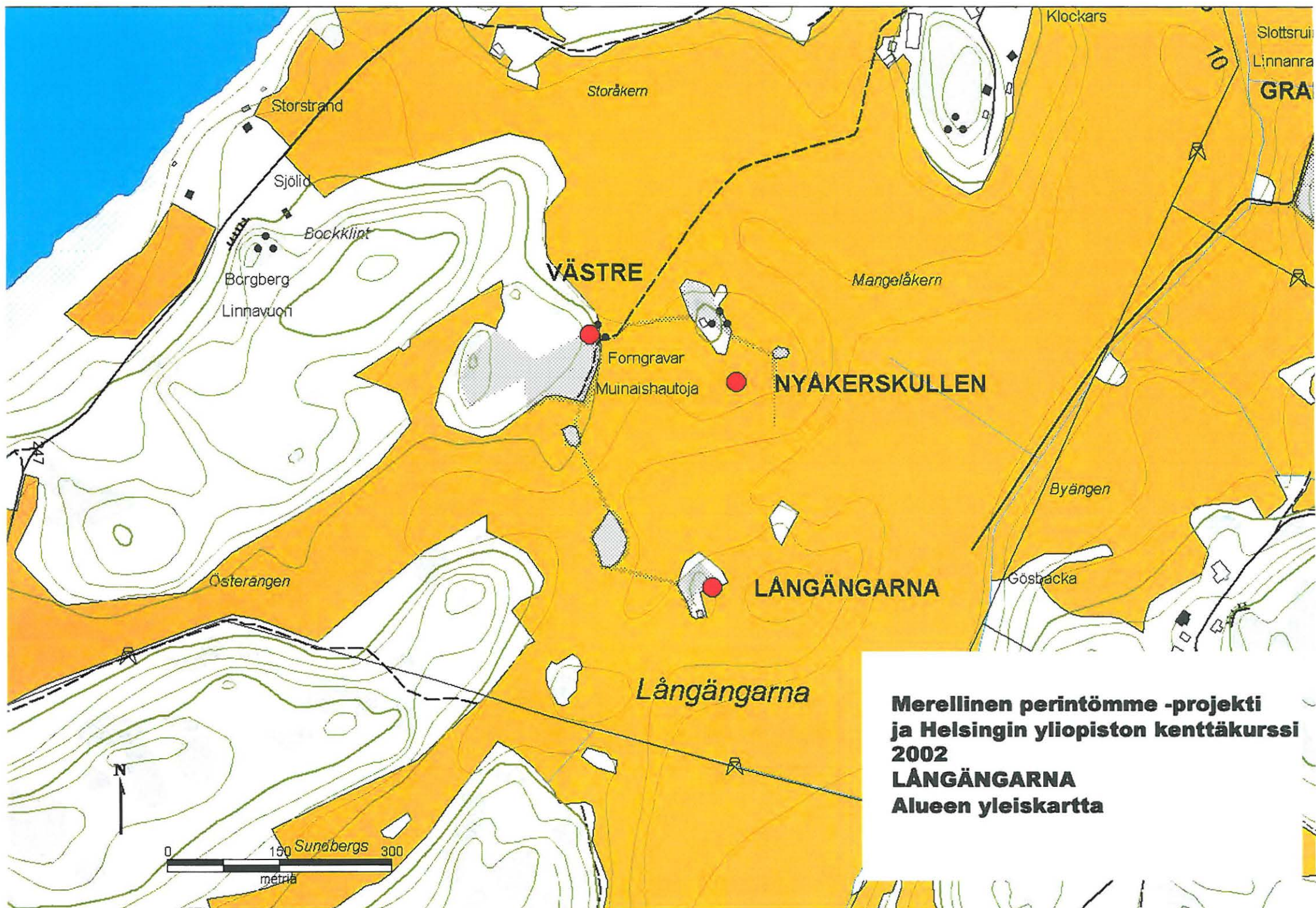
Kohde sijaitsee Lepinjärven koillispuolella Västanbyn kylän Klockarsin tilasta noin 800 m etelään.

Maasto on peltojen ympäröimiä, lähekkäin sijaitsevia kalliopohjaisia moreenimäkiä. Maasto laskee jyrkähkösti pohjoiseen ja itään. Mäkien vallitseva kasvillisuus on koivua, mäntyä sekä katajaa. Korkeimman kalliopohjaisen moreenimäen molemmilla reunoilla erottuvat vanhat navetan jäännökset. Kallion päällä on kaksi todennäköisesti modernia röykkiötä.

Mäkien ympäristöstä on inventoinnissa pintapoiminnassa todettu kolme erillistä löytöaluetta (alueet 1-3) ja yksi kiveys (alue 4). Alue 1 sijaitsee korkeimman kalliopohjaisen moreenimäen eteläpuolella. Peltosaarekkeen reunasta, etelään viettävästä loivasta rinteestä saatiin pintapoiminnassa talteen mm. rautakauden tyyppin keramiikkaa ja palanutta savea. Alue 2 sijaitsee edellisestä 45 m itään pellolla olevan kalliokumpareen ympäristöstä. Siitä löytyi pintapoiminnassa rautakauden tyyppin keramiikkaa ja palanutta savea. Alue 3 sijaitsee siitä 24 m pohjoiseen kalliokumpareta ympäröivässä pellossa, josta löytyi rautakauden tyyppin keramiikkaa ja kuonaa. Sijainnin ja löytöjen perusteella arvioimme kohteen asuinpaikaksi.

Alue 4 sijaitsee alueen 3 löytöpaikasta 54 m koilliseen sijaitsevalla kalliopohjaisella kumpareella. Kumpareen päällä on tiivis ladottu, osin palanut kiveys, jonka kivet ovat läpimitaltaan noin 10-20 cm. Kiveyksestä 1 m etelään on noin 25 cm syvyydeltä palanutta kivimurskaa, minkä perusteella kyseessä saattaa olla riihenkiuas. Kivimurska levittäytyy mäelle aika laajalti. Korkeimmalla paikalla näkyy voimakkaita tulenpidon jälkiä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

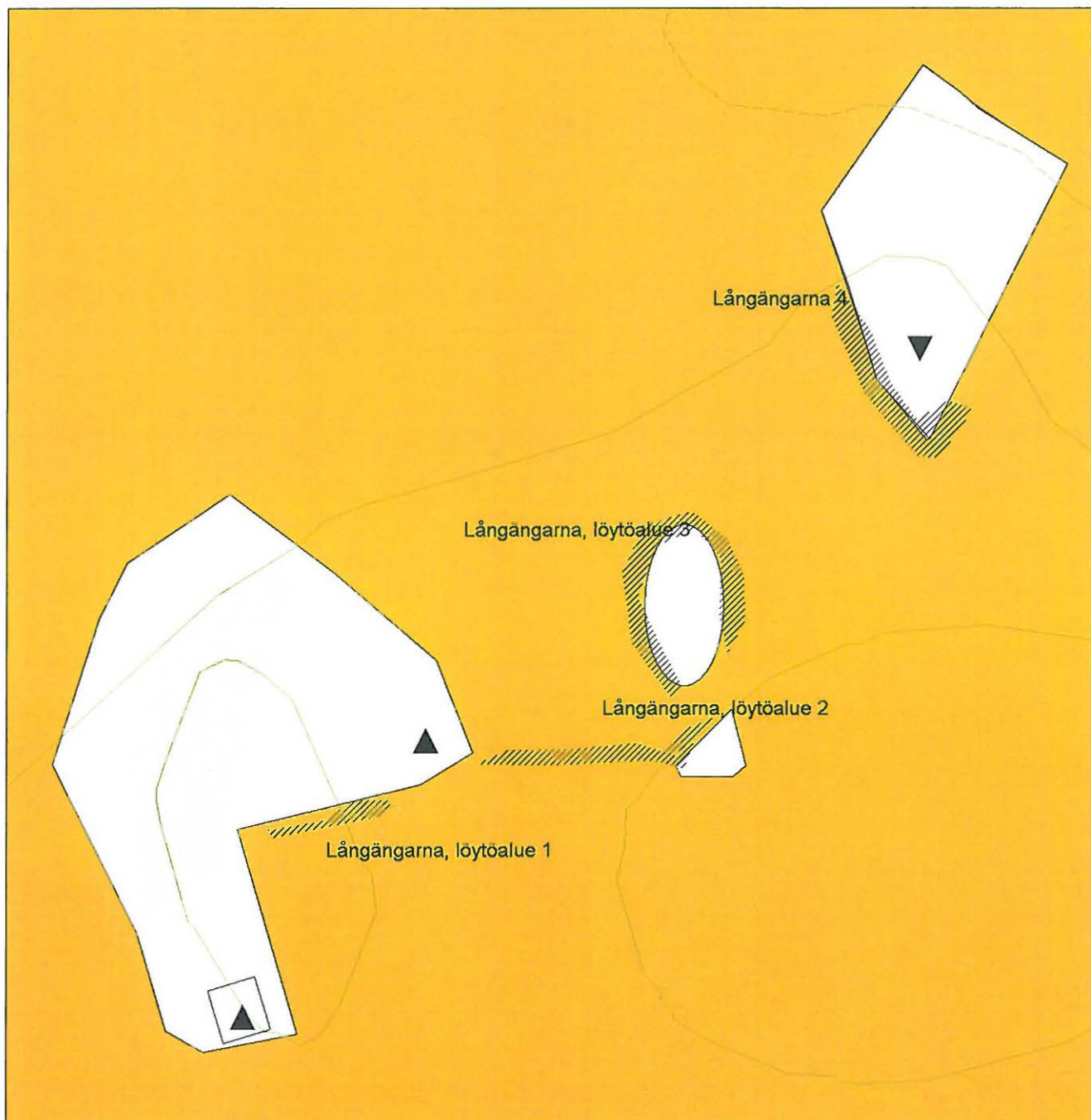

**Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston kenttäkurssi
2002
LÅNGÄNGARNA
Alueen yleiskartta**

Kart. Liisa Lohtander

Digitaalinen käsittely Liisa Lohtander ja Hanna Suisto

- ◆ peltoraunio, ei tässä kartassa
- ▲ navetan jäännökset
- ▼ palanutta kiveä
- röykkiö, ei tässä kartassa
- ▨ pintapöiminta-alue
- ▨ löytöalue

50 m

Kohdenimi	Nyåkerskullen	N 6664025
Alue	Västanby	E 3315249
Kunta	Karjaa	Z 20

Mj-tyyppi	Löytöpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

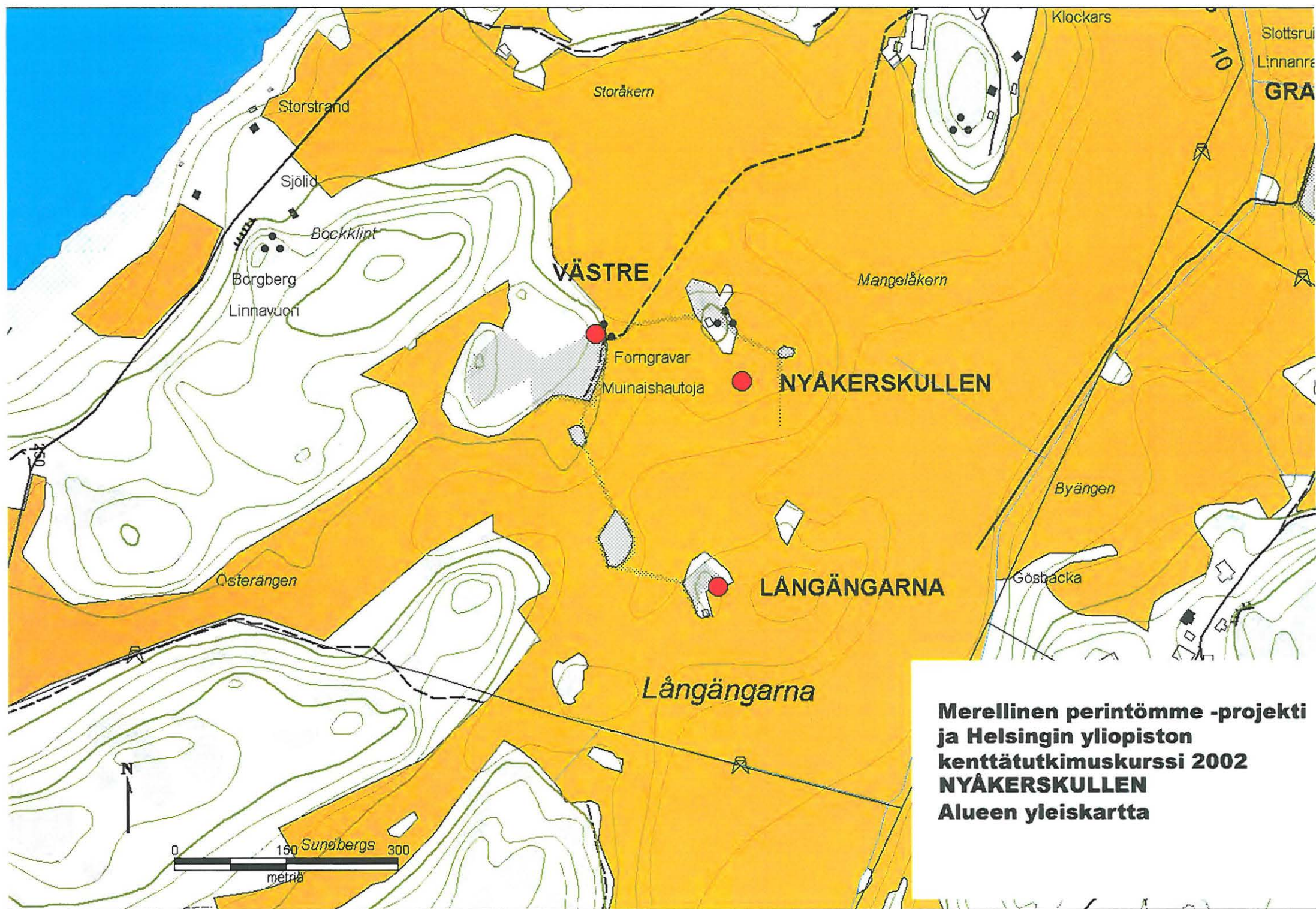
Kuvaus

Tarkastettu alue sijaitsee Lepinjärven kaakkoispuolella noin 600 m Västanbyn kylän Klockarsin tilasta lounaaseen. Peltojen ympäröimällä kalliopohjaisen ja pitkänomaisen moreenimäen eteläpuolella. Mäeltä tunnetaan ennestään suurehkoista kivistä kasattu nelisivuinen latomus, joka on Sirkka-Liisa Seppälän inventoinnissa 1996 kohde KARJAA 20 (koordinaatit 6664 127, 3315 207, ± 5 m)

Viereiseltä pellolta, noin 15-20 m mäestä etelään sekä pellon alalaidasta, noin 100 m päästä, saatiin pintapoiminnassa talteen keramiikkaa.

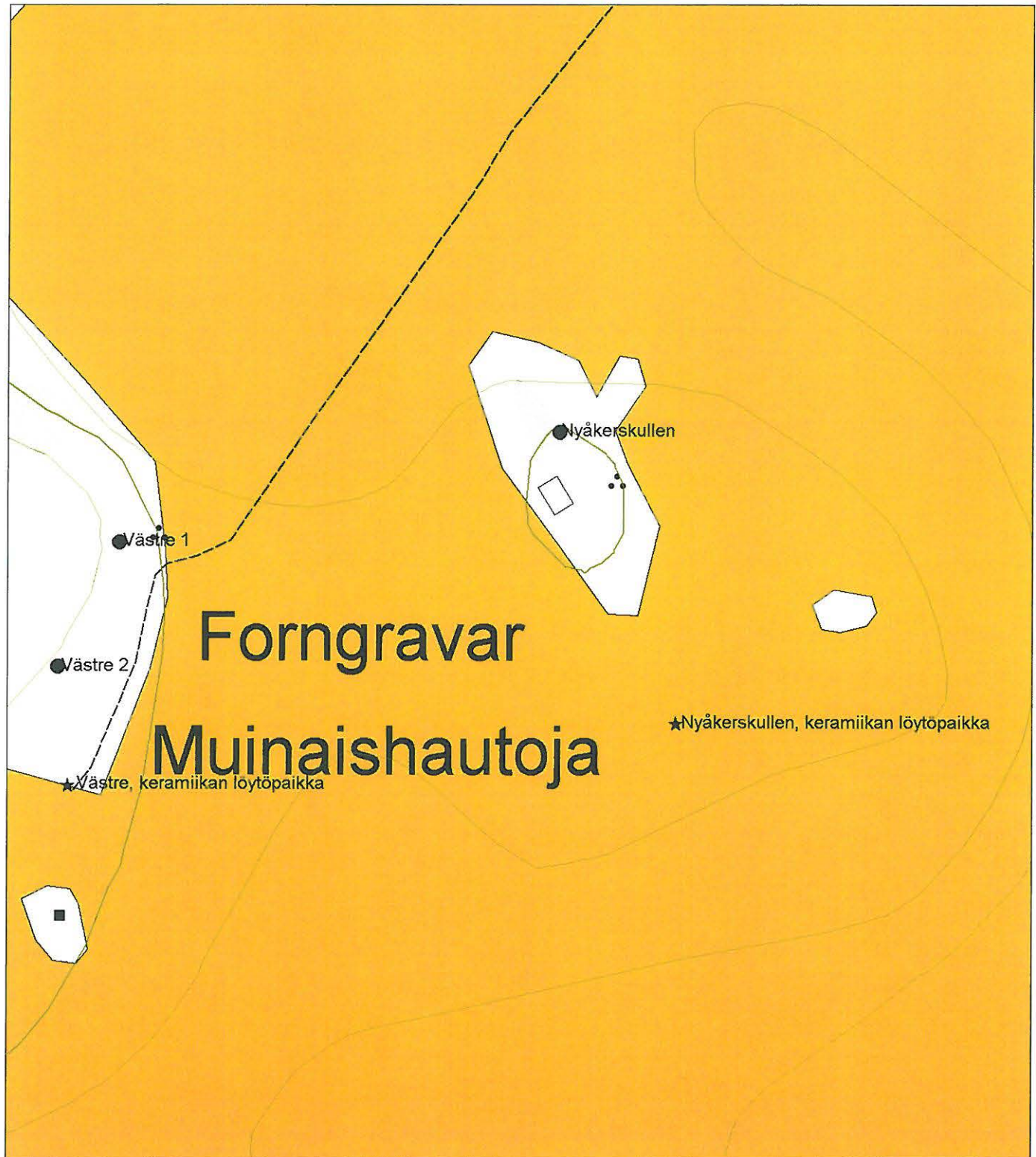
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
NYÄKERSKULLEN
Alueen yleiskartta**

● latomus

5 m

Kohdenimi	Skriks	10000/2109	N 6662461
Alue	Finby		E 3315126
Kunta	Karjaa		Z 15

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	keskiajalta tai uudelta ajalta	

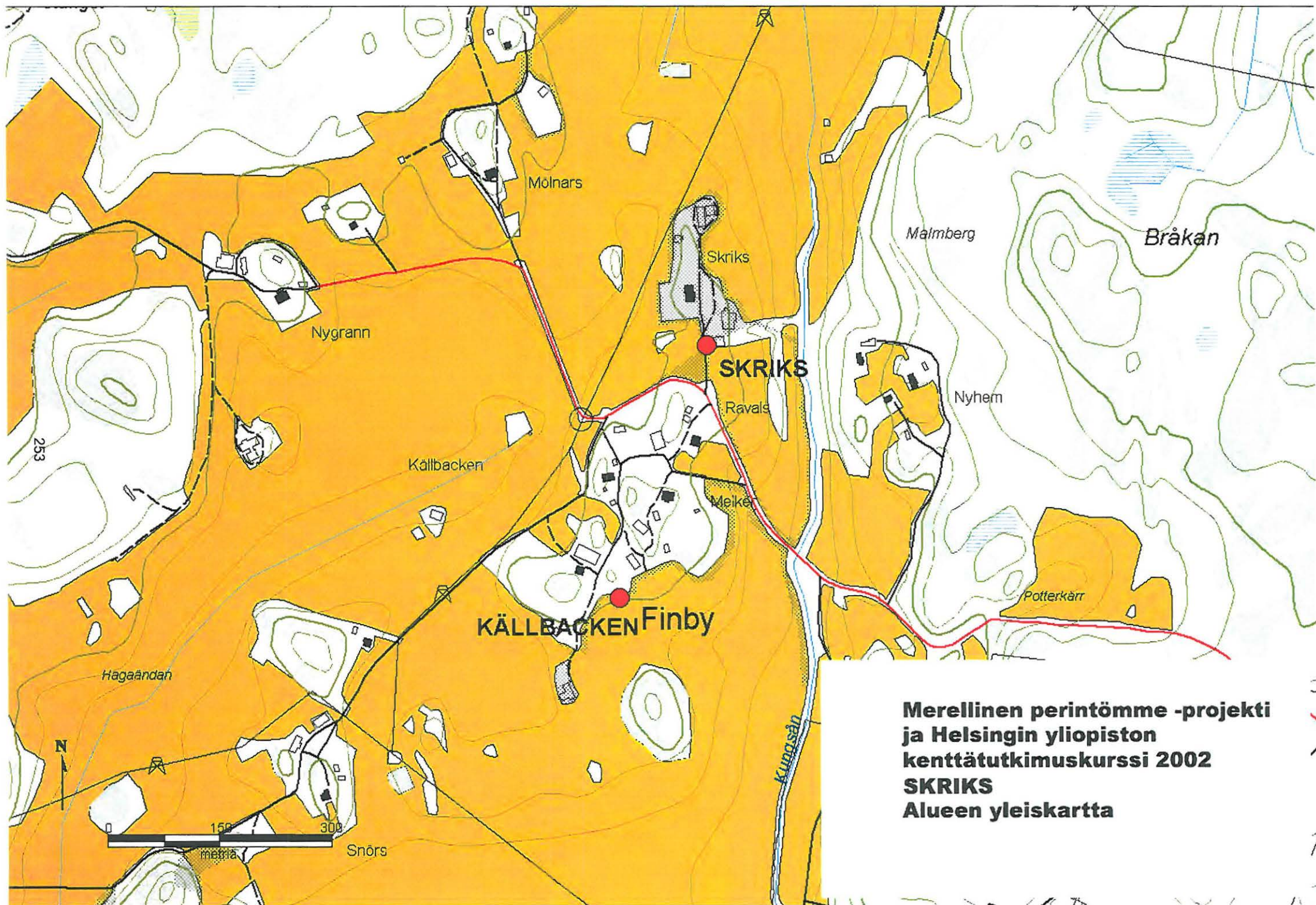
Kuvaus

Kohde sijaitsee Finbyn kylässä Skriksin tilalla. Ympäristö on avointa peltomaisemaa. Tila on hiesu- ja savipeltojen ympäröimä, siitä 100 m kaakkoon virtaa Kungsån-joki.

Inventoinnissa joen rannalta (5-10 m mpy), talosta 150-200 m kaakkoon löytyi keskiaikaista Siegburg-keramiikka (koordinaatit 6662307, 3315260, z=2.5). Muualta tilan alueen pelloilta saatiin talteen runsaasti eri-ikäisiä historiallisen ajan löytöjä, kuten hioin, piitä, kuonaa ja punasavikeramiikkaa, jotka viittaavat siihen, että alueella on ollut asutusta. Tilan tonttimaata on muokattu voimakkaasti.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
SKRIKS
Alueen yleiskartta**

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Snäckkulla	N 6660665
Alue	Fagnäs	E 3313696
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton	

Kuvaus

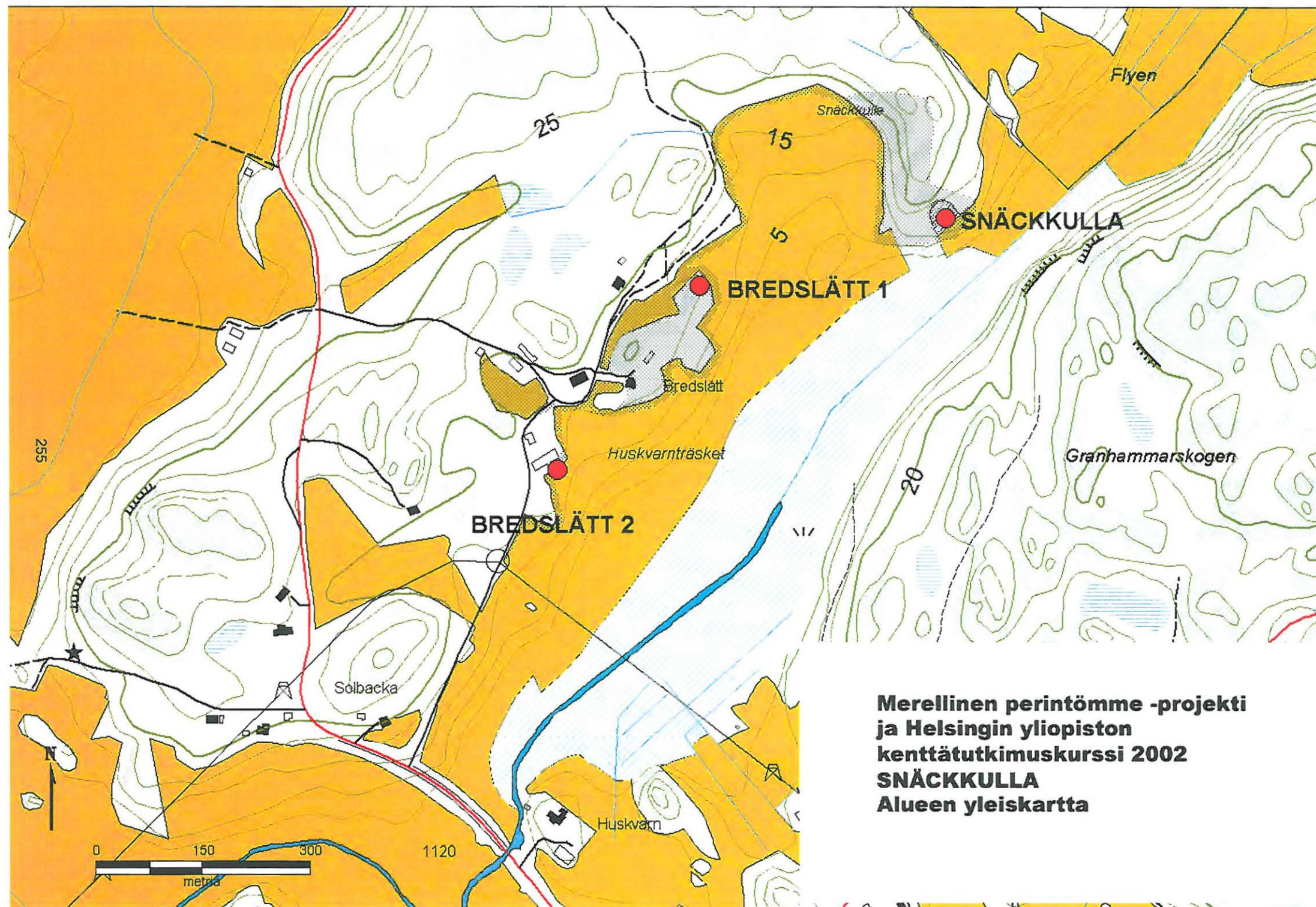
Kohde sijaitsee Brädslättn tilan koillispuolella olevalla niemekkeellä noin 400 m päässä päärakennuksesta. Latomus on jyrkällä rantaterassilla, jonka pohjoispuolella maasto nousee ja muuttuu kallioiseksi ja kuivaksi kangasmetsäksi, jossa kasvaa myös kuusta ja koivua. Terassin eteläpuolella ympäristö on ketomaista peltoa. Alueella myös hiekkakuoppia.

Inventoinnissa todettiin latomus, joka on 9 m pitkä ja 6 m leveä, ja sen korkeus on maksimissaan 0,70 m. Latomuksen päällä kasvaa katajia. Latomuksesta pohjoiskoilliseen on rakennuksen pohja, sekä pieniä, todennäköisesti latomusta myöhäisempiä röykkiöitä. Pellon rajalla, terassin lounaiskulmalla on todennäköinen peltoröykkiö. Kohteesta ei saatu talteen löytöjä. Paikalla on tilanomistajan mukaan käyty aiemminkin.

Tilan omistajan mukaan karjaalainen kotiseutuharrastaja Lars Nyberg on käynyt tarkastamassa latomuksen ja mahdollisesti kaivanutkin paikalla. Hänen mukaansa myös Knut Drake on käynyt paikalla ja mahdollisesti tehnyt koekuopan alueelle. Draken mukaan kyseessä on torpan jäänteet.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Snörs 2	N 6661513
Alue	Finby	E 3314598
Kunta	Karjaa	Z 15

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

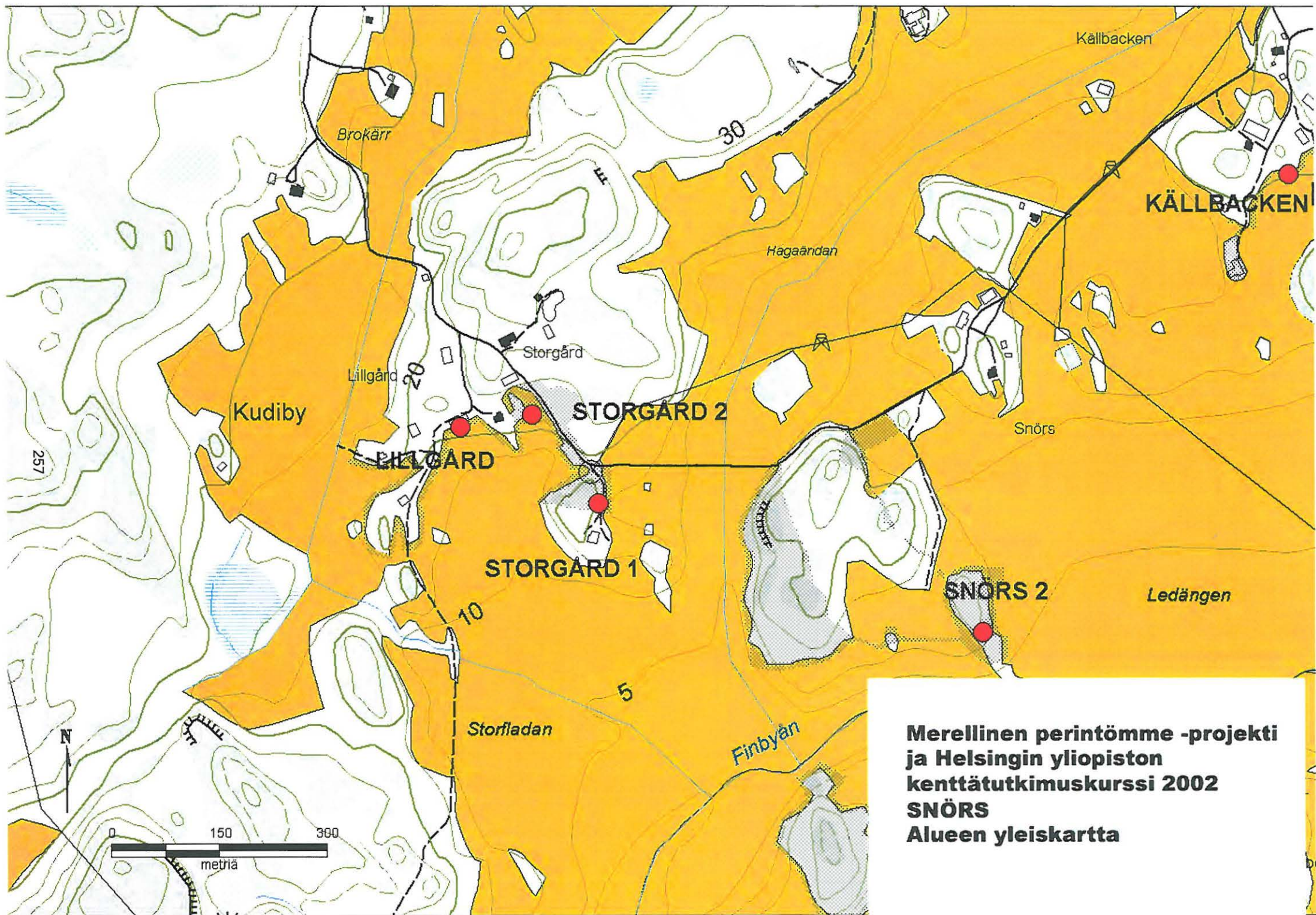
Kuvaus

Kohde sijaitsee noin 400 m Snörsin tilasta etelään. Maasto on peltojen keskellä olevan pitkänomaisen moreenikumpareen eteläkärkeä, jossa kasvaa kuivaa kangasmetsää, valtapuustona mänty. Kumpareen laidoilla on pelloilta tuotuja kiviä.

Paikalla todettiin inventonnissa kaksi vierekkäistä latomusta. Ne ovat mahdollisesti epämääräisiä liedenpohjia historialliselta ajalta, riihestä tai asuinrakennuksesta. Latomuksista suurempi on 3 x 1,5 m, pitkänomainen ja soikea. Molemmat latomukset ovat matalia. Kivet ovat läpimitaltaan 5-15 cm, ja pääosin pyöreitä. Kivet ovat tiukasti turpeen sisällä, eli ovat siis ilmeisesti olleet paikalla pitkään. Niissä ei ole palamisen merkkejä. Inventoinnin yhteydessä latomusten päältä poistettiin turvetta, joka palautettiin dokumentoinnin jälkeen. Ympäröiviltä pelloilta ei havaittu löytöjä. Havaintomahdollisuudet olivat kuitenkin huonot, koska pelto oli häinällä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

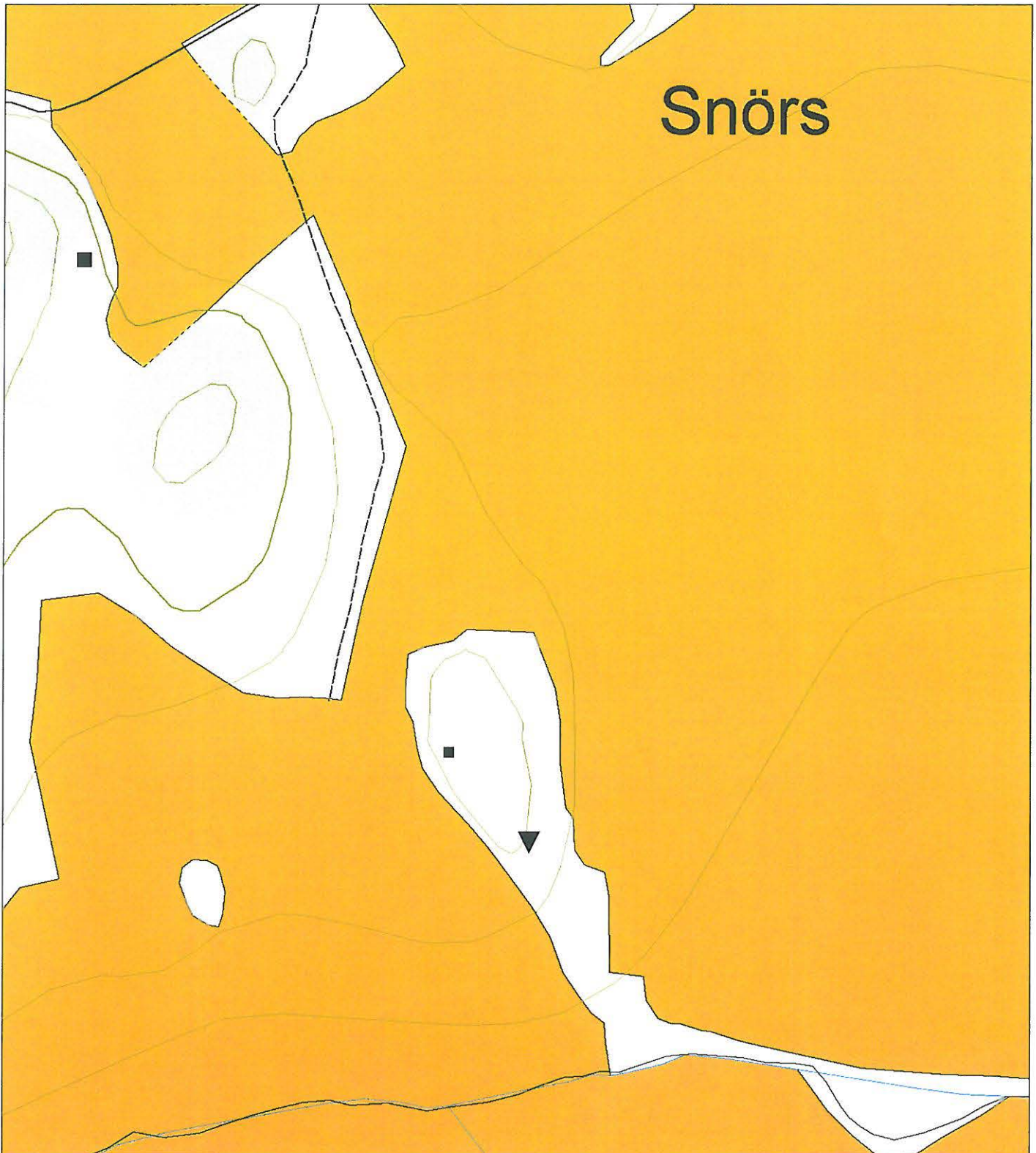

**Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
SNÖRS
Alueen yleiskartta**

Piirt. Hanna Suisto

Digitaalinen käsittely Liisa Lohtander ja Hanna Suisto

- ▼ mahdollisia liedenpohjia 2 kpl
- Karjaa 11 Hagabacka (Seppälä, inv. 1996)

100 m

Kohdenimi	Stockrosa	N 6659796
Alue	Antby	E 3315973
Kunta	Tammisaari	Z 10
Mj-tyyppi	Löytöpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

Kuvaus

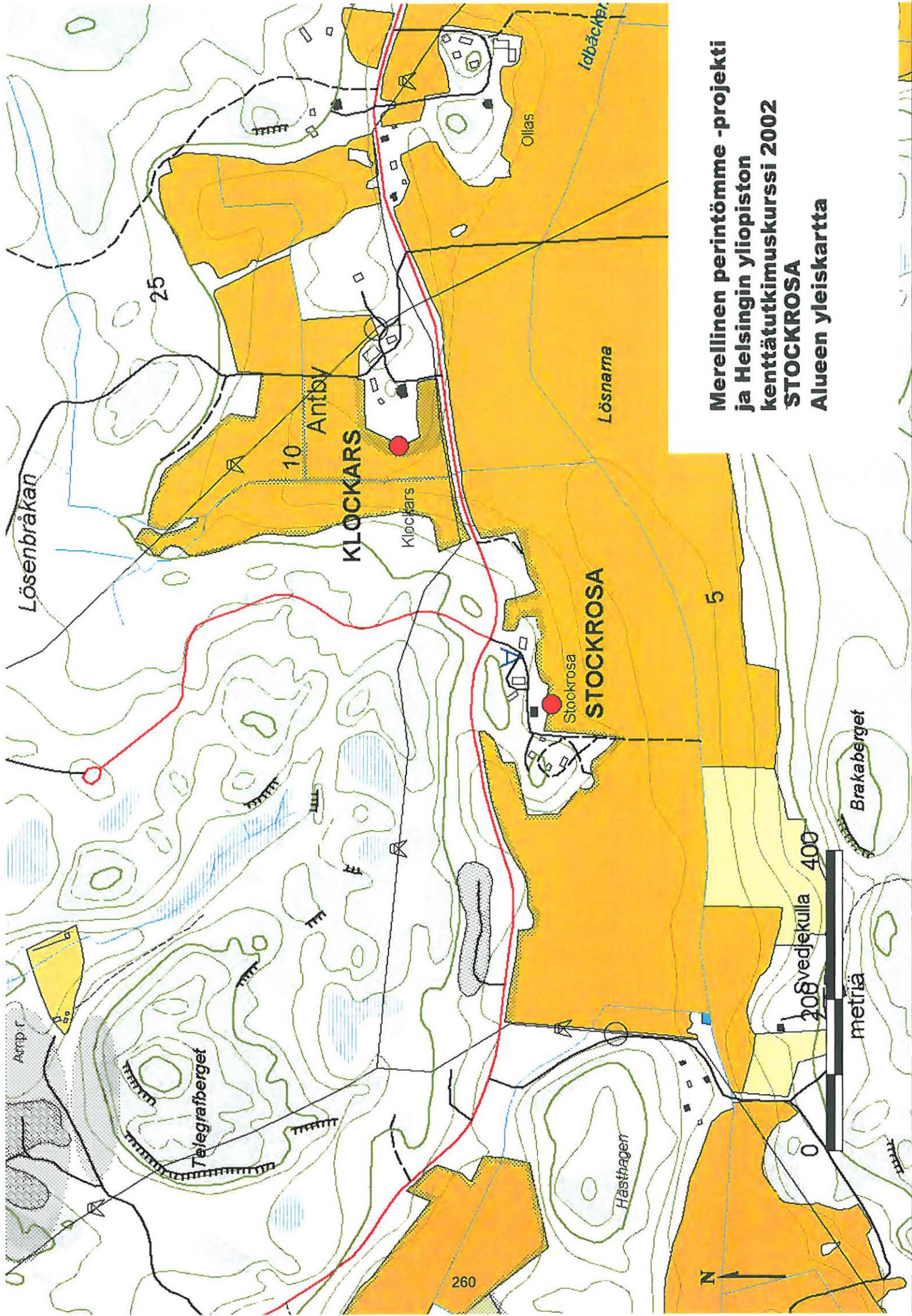
Inventoitu alue sijaitsee Antbyn kylässä Stockrosan tilan peltoalueella, jonka ympäristössä on sekametsää. Maaperä on hiekkaa ja hiesua. Alue on soraharjun reunaa ja siellä on myös hiekkakuoppa. Tarkistimme Tammisaareen vievän tien eteläpuolisten peltujen reunat tilasta länteen aina Svedjekullaan ja Österängiin vievän tien haaraan asti.

Inventoinnissa löydettiin punasavikeramiikkaa, tiiltä ja valkosavikeramiikkaa.

Omistajan tiedonannon mukaan päärakennuksesta hieman etelään, talon ja pellonreunan välissä, on ollut 1800-luvulla pieni asuinrakennus. Samoin hän kertoi viereisen puron, Idbäckenin, vievän Raseborgin linnalle asti.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
STOCKROSA
Alueen yleiskartta**

Kohdenimi	Storberg	1000012112	N 6661097
Alue	Berg		E 3314997
Kunta	Tammisaari		Z 15

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen?	

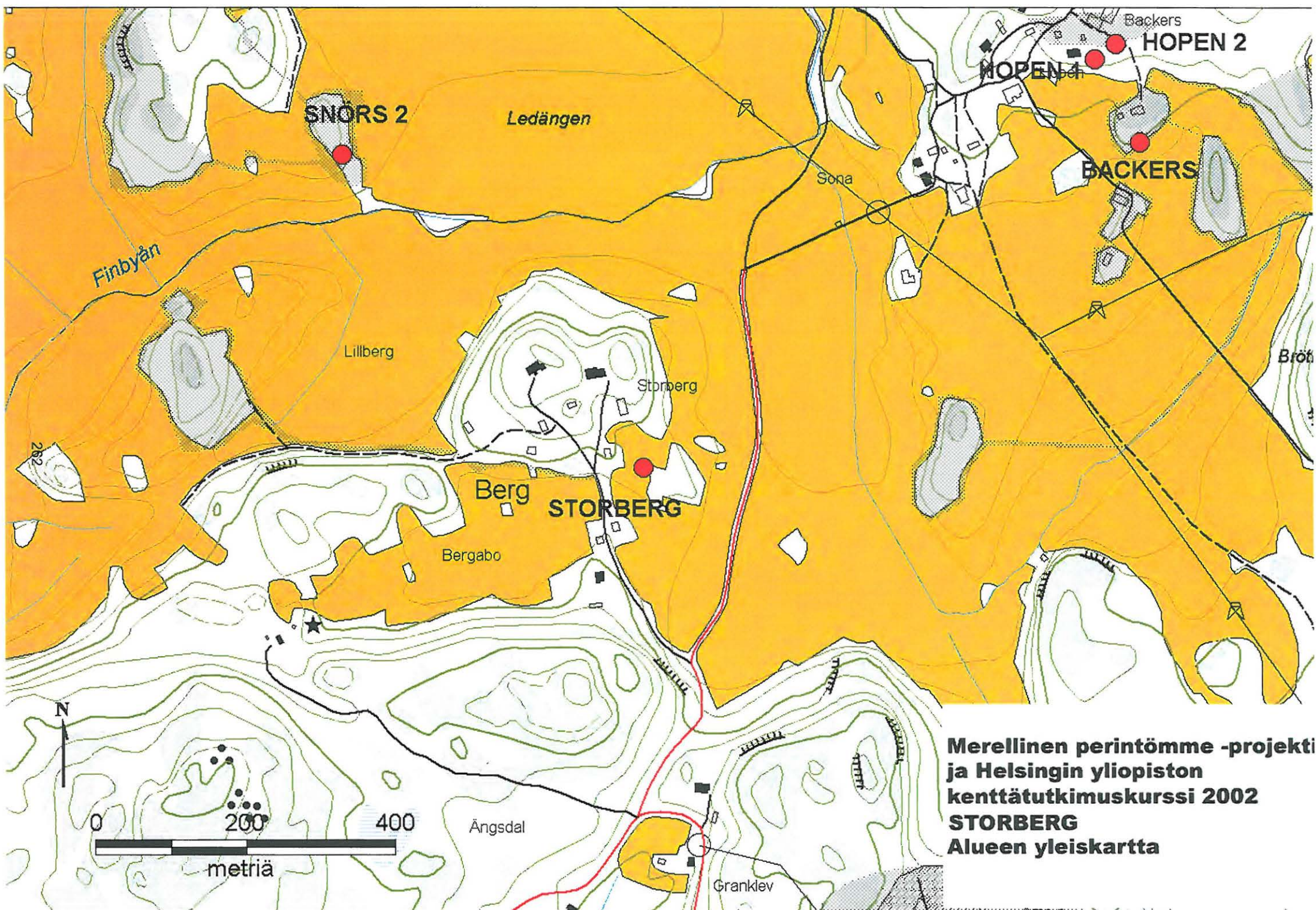
Kuvaus

Kohde sijaitsee Bergin kylässä, Storbergin tilan mailla. Ympäristö on avointa peltomaisemaa ja valtapuulaji on koivu. Peltosaarekkeilla on kalliopaljastumia.

Inventoinnissa tarkastettiin Storbergin tilan päärakennuksen ja alempana, n. 200 m etelään päin sijaitsevan siilon(?) välinen viljelty peltoalue ja sen itäpuolinen saareke. Talosta etelään loivahkosti laskevalta rinteeltä ja itään laskevalla terassilla olevalta pellolta poimittiin mahdollisesti rautakautista keramiikkaa ja historiallisen ajan löytöjä, rautakuonaa ja lasitettua keramiikkaa. Löytöpaikasta noin 50-60 m päässä on kivijalkojen jäänteitä. Rakennus näkyy 1700-luvun kartassa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

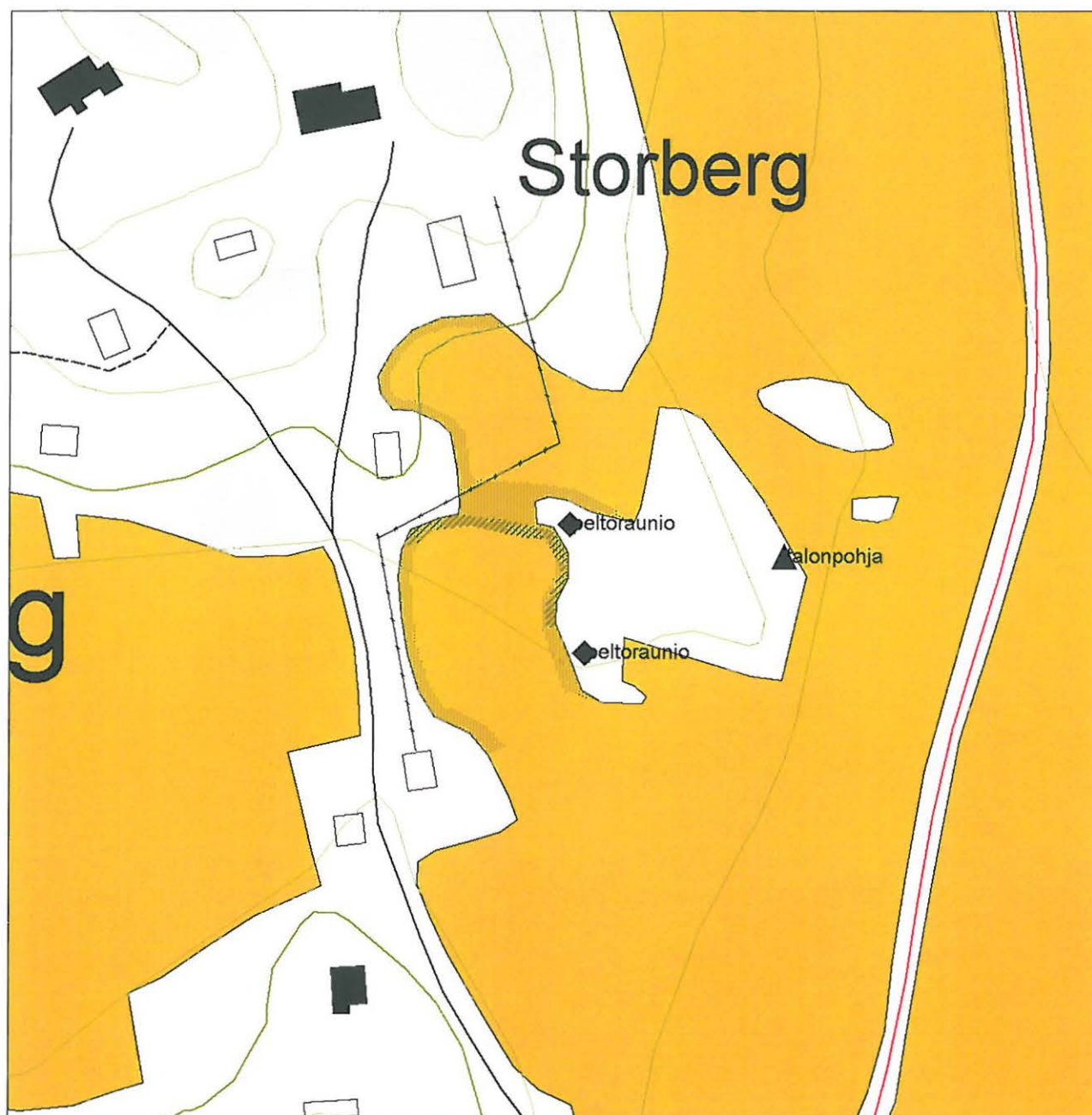

**Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
STORBERG
Alueen yleiskartta**

Kart. Mirjami Kauppinen
Digitaalinen käsittely Liisa Lohtander ja Hanna Suisto

////// pääasiallinen löytöalue
pintapöiminta-alue

100 m

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Storgård 1 <i>erilliskohde</i>	N 6661684
Alue	Kudiby	E 3314088
Kunta	Karjaa	Z 15

Mj-tyyppi	Röykkiöt	Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton	

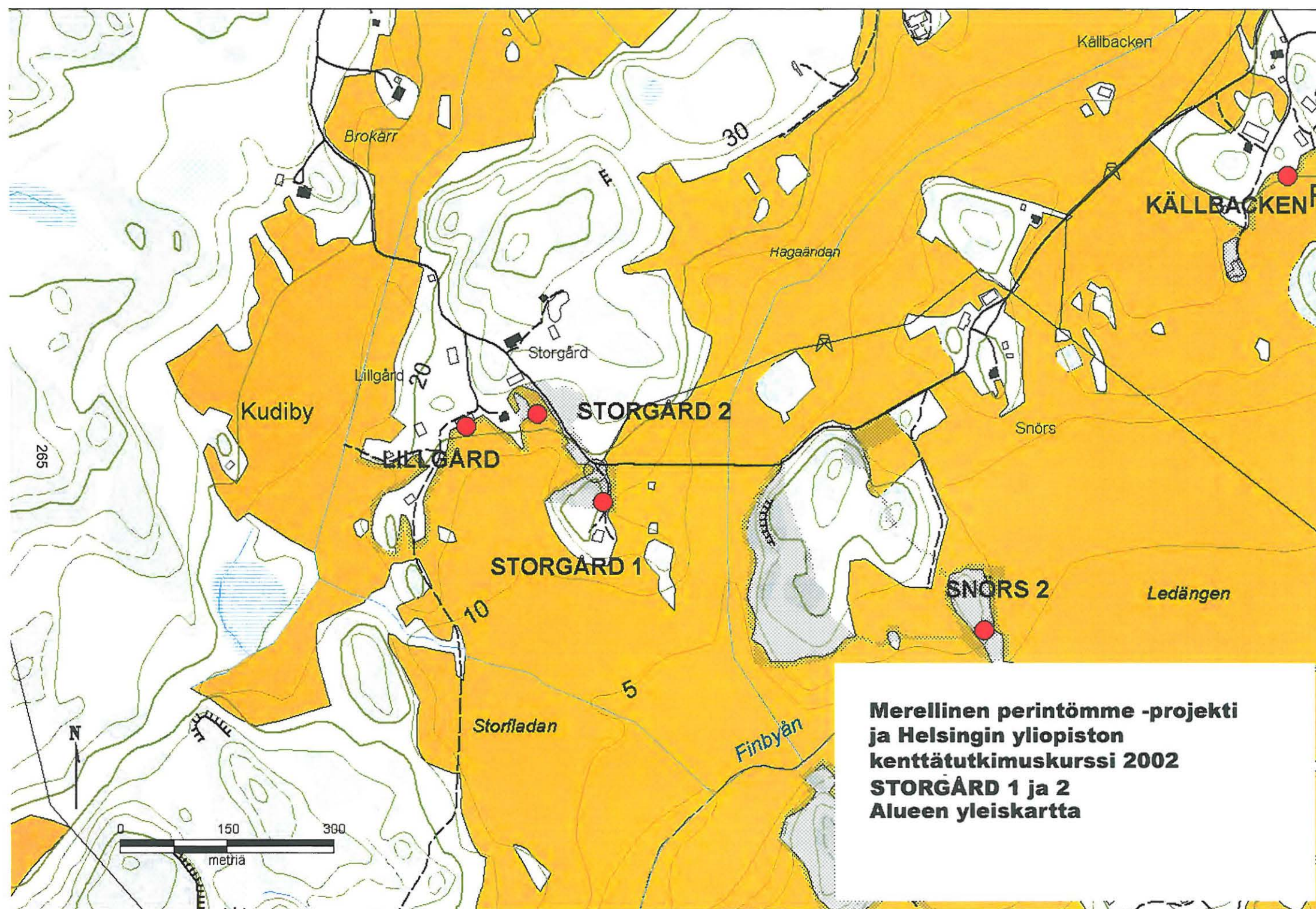
Kuvaus

Kohde sijaitsee Storgårdin tilasta noin 200 m kaakkoon, kalliopohjaisen moreenikumpareen itäreunalla kuivassa kangasmetsässä. Alueen valtapuulaji on mänty. Kallion länsipuolella on sähköpylvään perustuskivikko.

Inventoinnissa todettiin kumpareen itäreunasta, noin 10 m päässä pellostä, suurista lohkaremaisista pyöreistä kivistä tehty röykkiö, n. 2,5 x 7 m. Sijainnin perusteella kyseessä on mahdollisesti peltoraunio. Lähiympäristössä myös muita röykkiöitä, jotka nekin saattavat olla peltoraunioita. Kohteesta ei saatu talteen löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Storgård 2	N 6661802
Alue	Kudiby	E 3314001
Kunta	Karjaa	Z 20

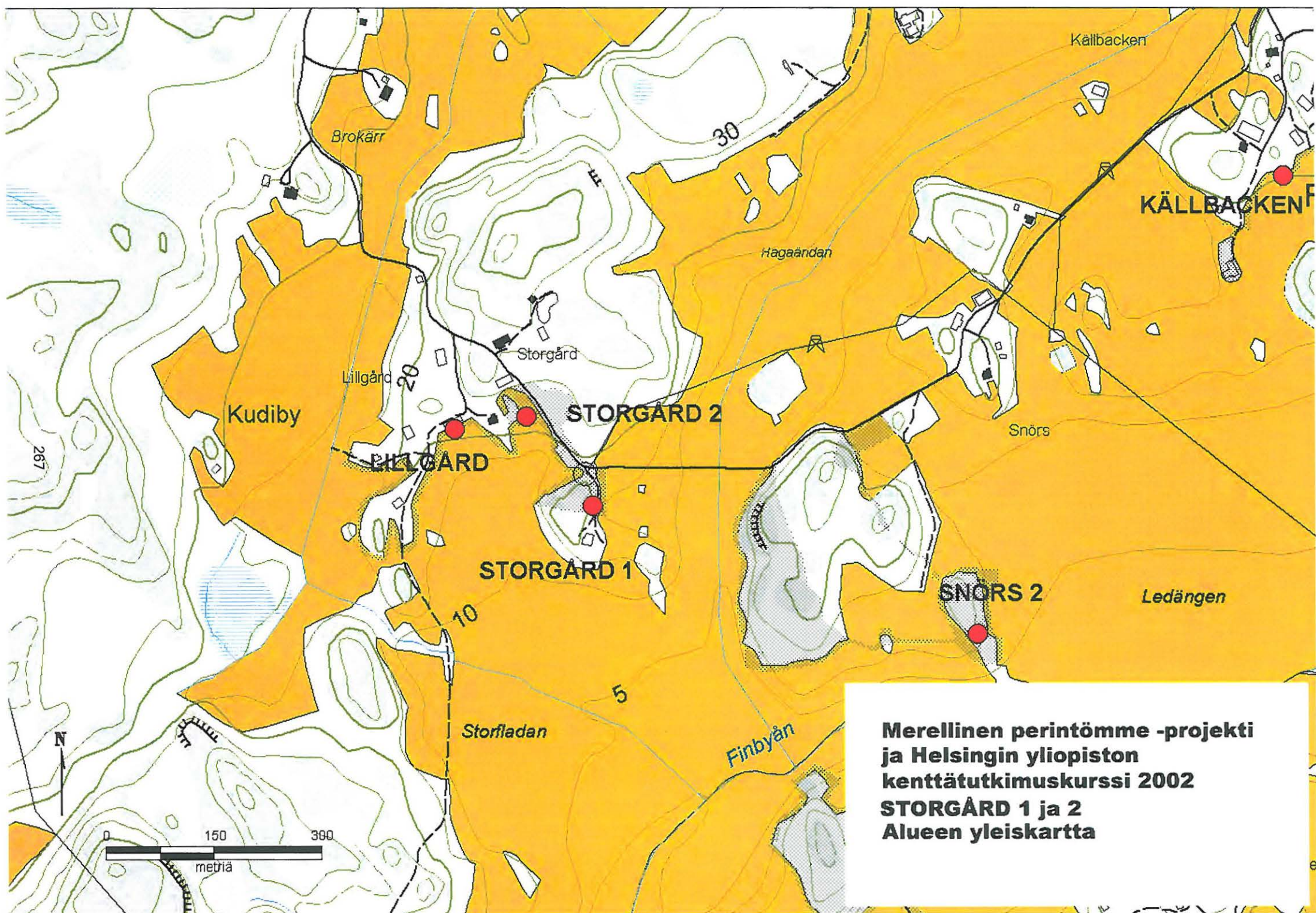
Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	keskiajalta tai uudelta ajalta	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kudibyn kylässä, Storgårdin tilalla. Tilan eteläpuolella on peltomaisemaa. Pohjoispuolella nousee korkeita kallioita. Valtapuulaji on mänty. Etelässä laaja peltoaukea jatkuu jokilaaksoon asti.

Pelloilta löytyi pintapoiminnassa punasavikeramiikkaa ja palanutta savea. Myös peltoja ympäröivät kalliot tarkastettiin. Ylempänä kalliolla, 150-200 m tilan päärakennuksesta kaakkoon on rakennuksen perusta historialliselta ajalta. Sen keskellä kasvaa vanhoja katajia.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
STORGÅRD 1 ja 2
Alueen yleiskartta**

Kohdenimi	Västre	N 6664088
Alue	Västanby	E 3315053
Kunta	Karjaa	Z 20

Mj-tyyppi	Röykkiöt	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen?	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Lepinjärvestä kaakkoon noin 600-700 m ja Västanbyn kylän Klockarsin tilalta noin 750 m lounaaseen. Paikka on peltojen ympäröimällä kivikkoisella moreenimäellä, jolla on kuusivaltaista tuoretta kangasmetsää. Vallitseva maa-aines on hiesu ja siltti. Moreenimäen itäreunalla sijaitsee yksi latomus (kohde 1) ja noin 100 m päässä edellistä selvästi korkeammalla ja avoimella paikalla moreenimäen kaakkoisreunalla kaksi latomusta (kohde 2). Niistä noin 40 m etelään pellon vierestä ja ojassa on löydetty keramiikkaa (kohde 3). Kohteet 1 ja 2 on mainittu Sirkka-Liisa Seppälän inventoinnissa 1996 (KARJAA 18), kohde 3 on todettu inventoinnissa 2002.

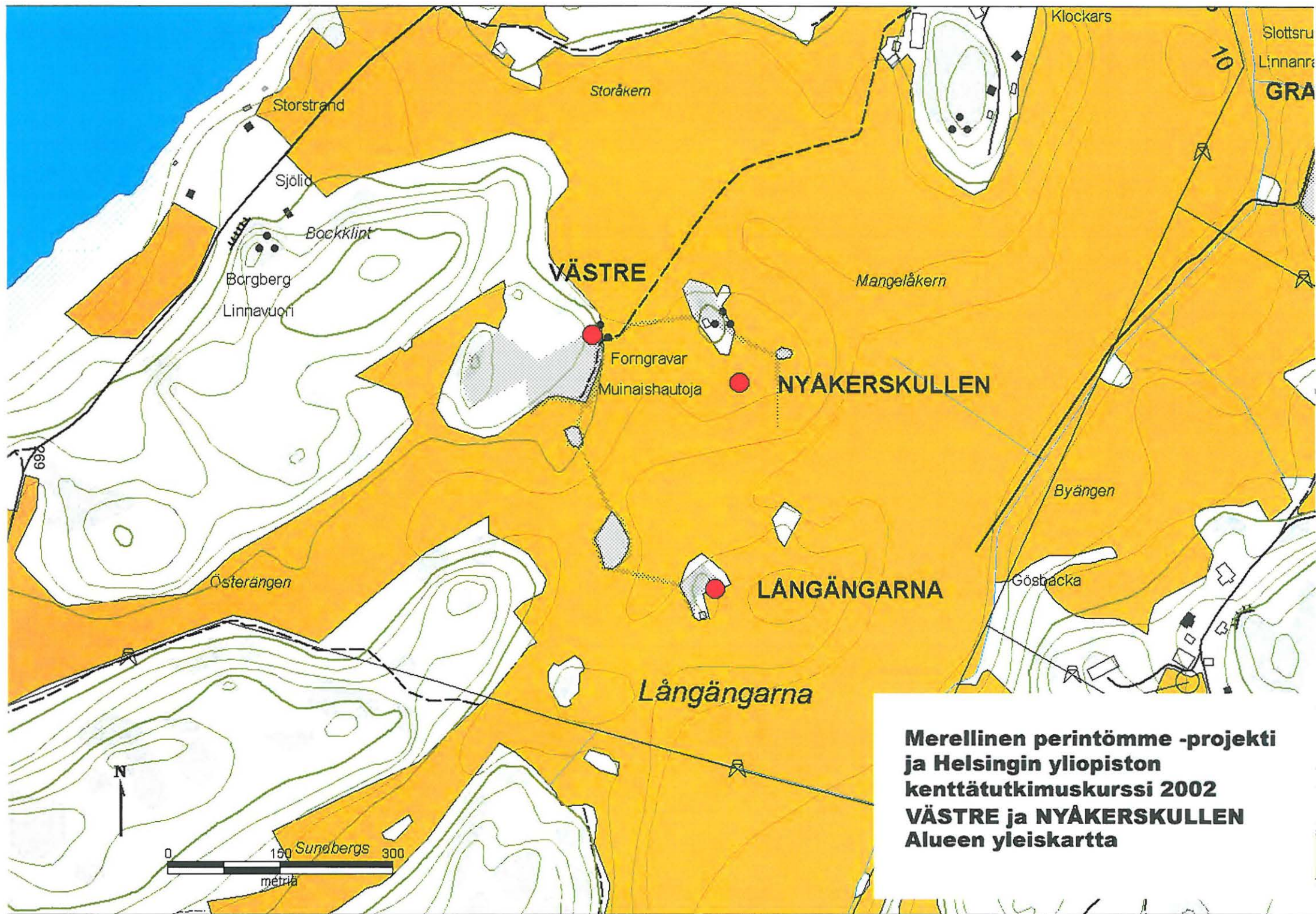
Kohteen 1 latomuksessa on todennäköisesti useita rakennusvaiheita. Sen itäpuolella on suuria kiviä päällä ja pienempiä niiden alla. Länsipuolelle on ladottu pieniä kiviä, joista osassa on palamisen jälkiä ja osa on särmikkäitä. Latomukselle tyypillinen piirre on, että isot kivet ovat päällä ja pienet alla tai seassa. Latomus on säännöllisen suorakaiteen muotoinen ja lähes pohjois-etelä suunnassa, ja se rajautuu maastossa selkeästi. Ympärillä oleva pohjamaalaji on pehmeää. Koillispuolella on noin metrin läpimittainen kumpare, joka muodostuu pienistä palaneista kivistä. Noin 10 metriä itään on pelto, joten röykkiö ei todennäköisesti ole peltoröykkiö.

Kohteen 2 toisen latomuksen reunakivet ovat suuria, noin 50-100 cm läpimitaltaan. Yksi kivistä on lohjennut, todennäköisesti metsätyökoneen halkaisemana. Sen itäpuolella 6 m päässä kalliopohjalla on epämääräinen ja matala latomus, joka on suorakaiteen muotoinen (2x3x0,20 m). Kivet ovat läpimitaltaan 10-40 cm ja särmikkäitä sekä eri kivilajeja.

Latomuksista noin 40 m etelään kallion pinnalta ja metrin päässä pellostä löytyi sammaleista rautakauden tyyppin keramiikan pala. Myös viereisestä ojasta saatiin talteen löytöjä, mutta ei havaittu mitään merkkiä kulttuurikerroksesta tai rakenteista. Latomusten ja keramiikan välistä yhteyttä ei pystytty todistamaan.

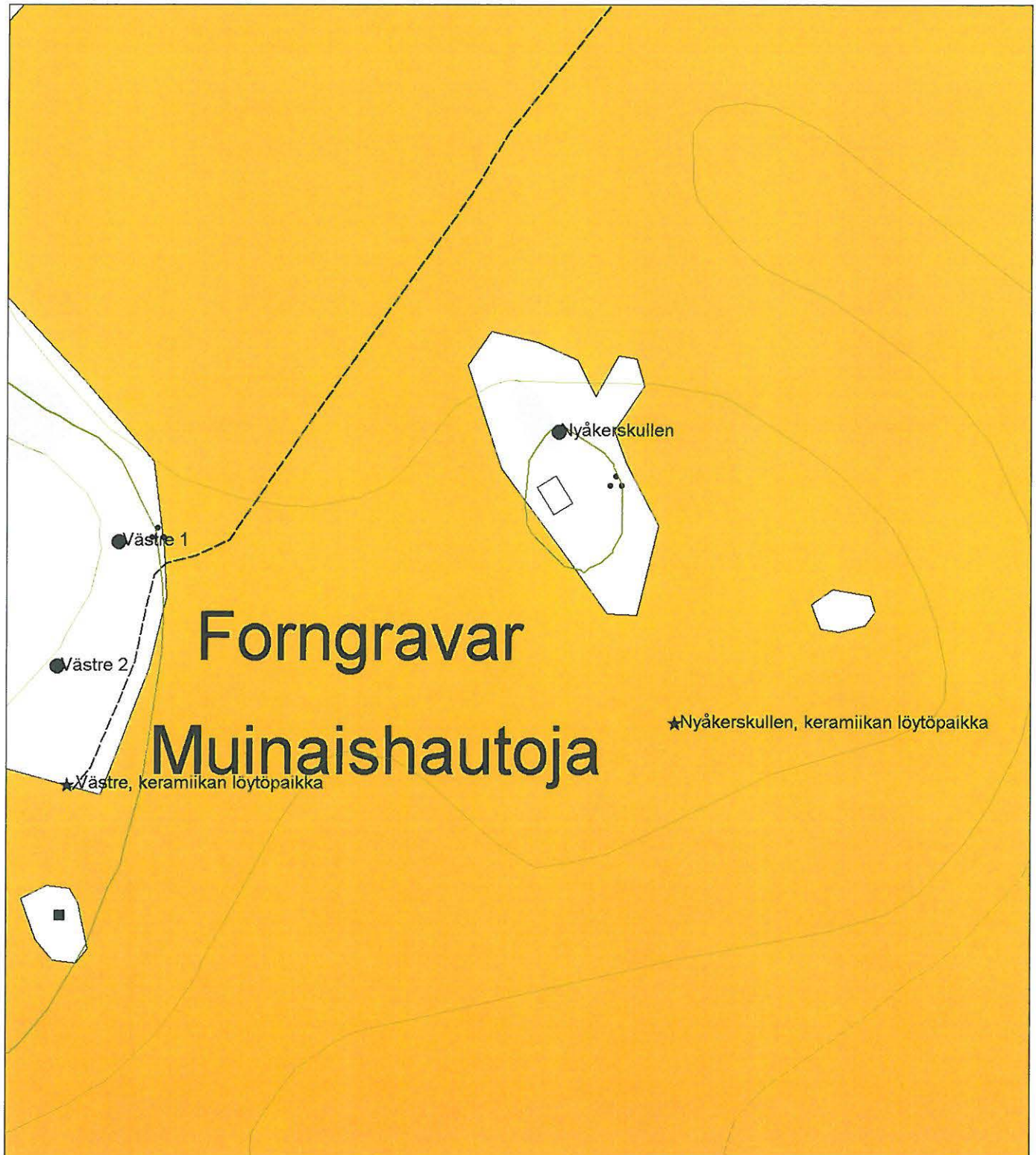
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
VÄSTRE ja NYÄKERSKULLEN
Alueen yleiskartta**

● latomus

5 m

Kohdenimi	Fårbacken	N 6660079
Alue	Söderby	E 3280838
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

Kuvaus

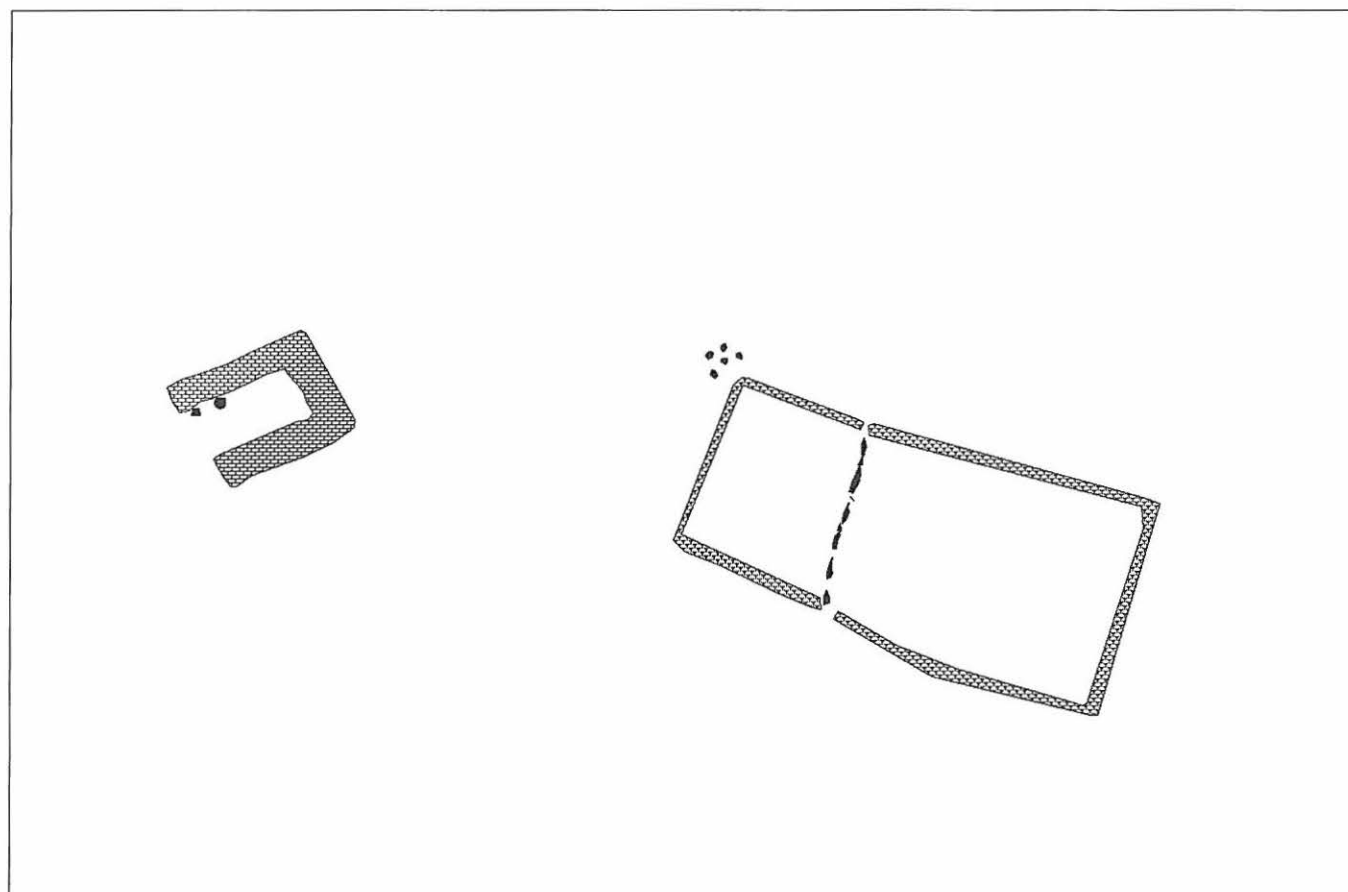
Kohde sijaitsee etelärinteessä olevan pellon takaisessa metsässä. N. 100 metriä kohteesta etelään sijaitsee asuinrakennus. Lähin tie kulkee 50 metrin päässä pellonreunassa.

Kohteessa on merkkejä mahdollisesta asuinpaikasta. Alueella on ollut ilmeisesti useampia rakennuksia kivien päälle perustettuna. Suurimman havaitun rakenteen mitat olivat 11,7 X 6,3 X 10, 8 X 6, 3 metriä. Tämän rakenteen pohjoiskulman lähelle tehdystä koekuopasta löytyi lahonnutta puuta sekä pienehköjä hiilen kappaleita. Lisäksi viereinen pelto pintapöimittiin. Pellon länsipuolen kapeampi kaistale poimittiin ensin, jonka jälkeen käveltiin peltorinteen pohjoisosaa WE-suuntaisesti. Ylärinteestä löytyi 2 palaa piitä, liitupiipun palanen sekä mahdollinen punasavikeramiikan pala. Ensimmäiseksi poimitulta alueelta löytyi lyijylasitetun punasavikeramiikan pala.

Rakenteet suurelta osin kasvillisuuden peitossa, mikä tekee havainnoinnin tiettyinä vuodenaikoina hankalaksi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintömme -projekti ja Helsingin yliopiston kenttätutkimuskurssi 2002
TAMMISAARI Söderby, Fårbacken
Yleiskarttaluonnos
Mk 1:200
Piirt. M. Bastamow, L. Harjanne
Digitaalinen käsittely: H. Tuominen

Kivijalka

Kellari

Kiviä

8 m

Kohdenimi	Hagabo	N 6659293
Alue	Snappertuna	E 3313200
Kunta	Tammisaari	Z 32,6

Mj-tyyppi	röykkiöt	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

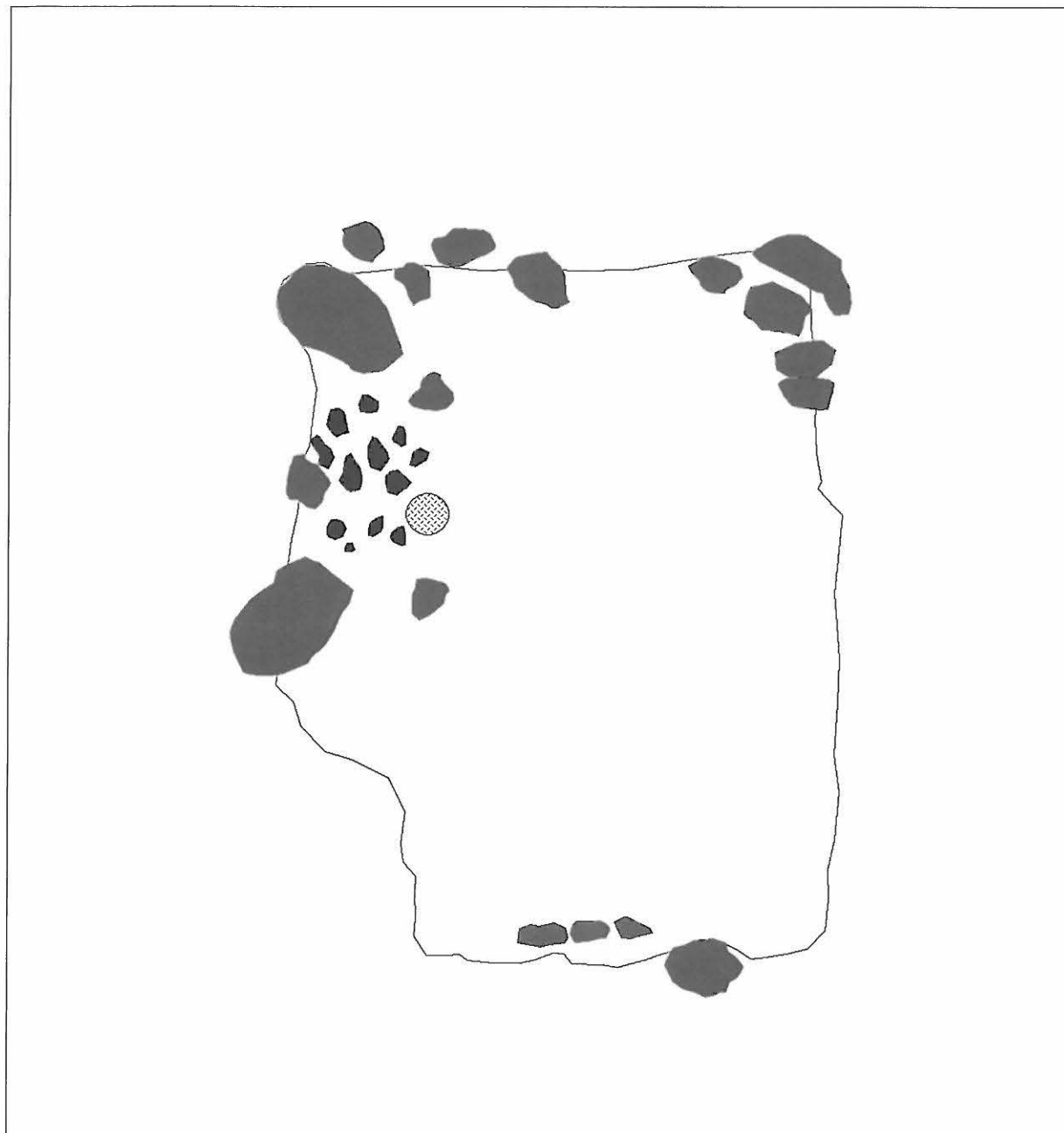
Kuvaus

Lähes nelikulmainen kivirakennelma sijaitsee talon pihapiirin pohjoispuolella, n. 30 m talosta. Vieressä on vanha pellon paikka ja lähistöllä toinen pitkänomainen kivirakennelma, joka sivuaa peltoalueen reunaa. Talon pihapiirin reunasta alkaa kuusi- ja mäntymetsä. Rakennelmasta n. 10 m:n päässä pohjoisessa on jyrkkä rinne, joka päättyy peltoon.

Kutakuinkin suorakaiteen muotoisen rakenne koostuu erikokoisista kivistä, jotka ovat halkaisijaltaan 10-50 cm. Rakenteen mitat: NS 5 m, WE 4, 7 m, korkeus 0, 95 m. Kohde luokiteltiin mahdolliseksi peltoraunioksi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kiviä

Pieniä kiviä

Puu

2 m

Kohdenimi	Harabacka	N 6658896
Alue	Total	E 3310806
Kunta	Tammisaari	Z 23,7

Mj-tyyppi	Röykkiöt	Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton	

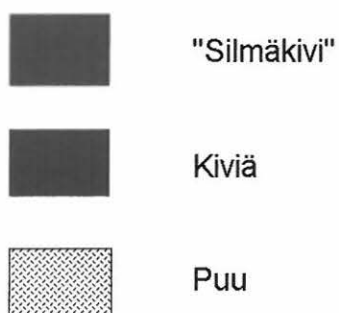
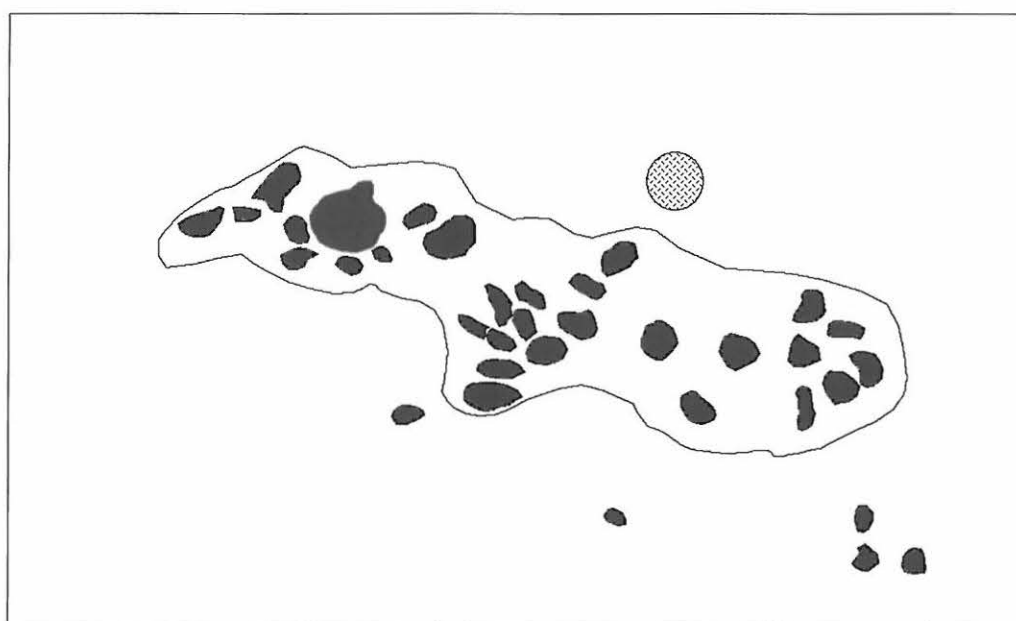
Kuvaus

Kohde sijaitsee länteen viettävällä avokalliolla, kallion reunan lähellä. Kohteesta etelään ja länteen päin vallitsevat näkymät peltoaukeille. Lännessä näkymä myös merelle. Tässä suunnassa, välittömästi kallionkielekkeen alapuolella, sijaitsee Dragsvikenin muinaislahti. Pohjoisessa on hyvin tiheää metsää. Luoteessa ojitettua vesijättömaata. N. 100 metriä kohteesta etelään sijaitsee talo. kallio ja kivet ovat harvann sammalen ja jäkälän peitossa.

Kohde on röykkiöksi erittäin epämääräinen muodoltaan. Sen mitat ovat E-W-suunnassa 3, 90 m ja SW-SE-suunnassa 5, 30 m. Jäljellä oleva kivikasa lähinnä pitkänomaisen muotoinen. Ympäristössä runsaasti röykkiöstä mahdollisesti peräisin olevia pikkukiviä. Viereisen talon vanhan isännän kertoman mukaan aiempien sukupolvien aikana peltokivet on kerätty kyseiselle paikalle. Paikalle on hiljattain rakennettu tietä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintömme -projekti ja Helsingin yliopiston kenttätutkimuskurssi 2002
TAMMISAARI Total, Harabacka
Yleiskarttaluonnos
Mk 1:50
Piirt. L. Harjanne
Digitaalinen käsittely: H. Tuominen

2 m

Kohdenimi	Minnesberget	N 6656722
Alue	Kopparnäs	E 3314722
Kunta	Tammisaari	Z 38,6

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

Kuvaus

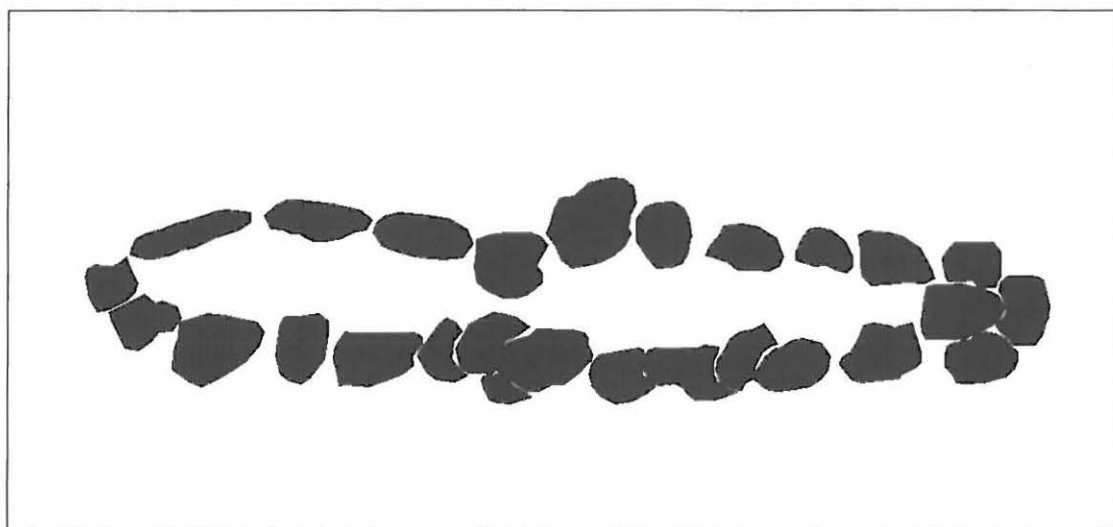
Kohde sijaitsee länteen viettävällä kallionrinteellä, joka päättyy rantaniittyn ja mereen. Kohteelta näkymä alarinteessä olevalle pienelle purolle. Kalliomuodostelma, jolla rakennelma sijaitsee ei ole kovin jyrkkä. Kasvusto kohteessa on harvahkoa. Kalliolla harvaa puustoa ja heinikköä sekä jäkälää ja sammalta. Aivan kohteen vieressä sijaitsee puhelinlinja itä-länsi -suunnassa ja asuintaloja n. 10 metriä etelään päin.

Inventoinnissa kalliomuodostelman puolivälistä todettiin kivirakennelma. Se on muodoltaan pitkänomainen, SW 7,3 m ja EN 1,6 m, kivirakennelma, jossa suurehkoja kiviä (max. halkaisija 0,7 m ja min. 0,2 m). Kyseessä on mahdollisesti rajakiveys.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintömme -projekti ja Helsingin yliopiston kenttätutkimuskurssi 2002
TAMMISAARI Kopparnäs, Minnesberget
Yleiskarttaluonnos
Mk 1:50
Piirt. M. Bastamow
Digitaalinen käsittely: H. Tuominen

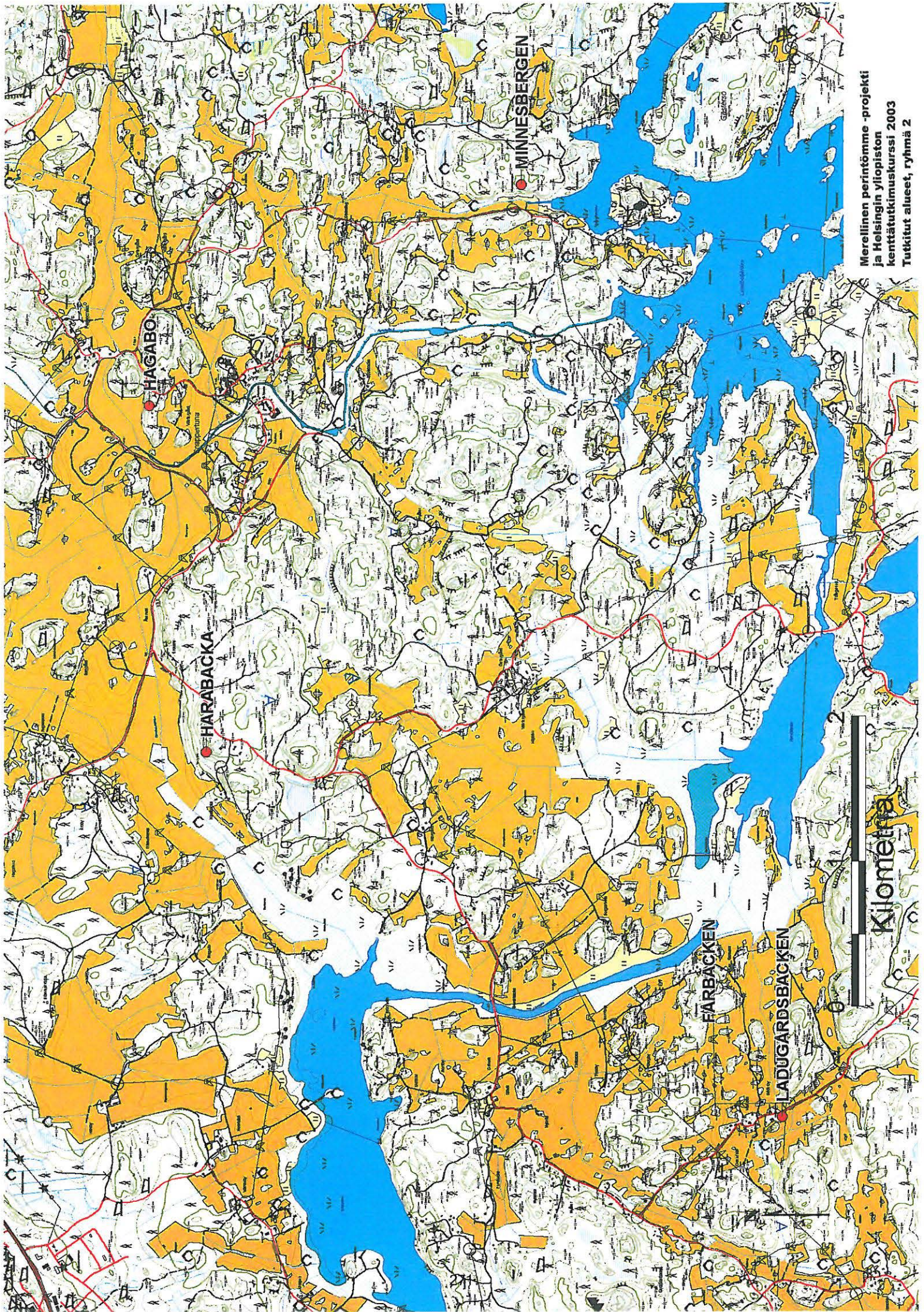

Kiviä

↖

2 m

Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
Tutkitut alueet, ryhmä 2

Kohdenimi	Skräddarbacka	N 6655625
Alue		E 3281394
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Löytöpaikat	Löydöt
Ajoitus	esihistoriallinen?	

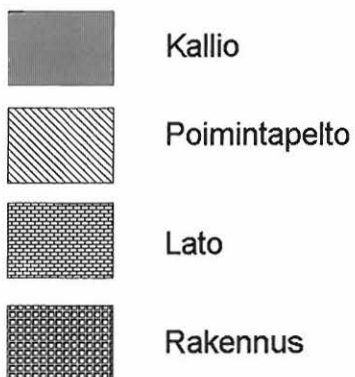
Kuvaus

Alue on laaja etelään viettävä peltoterassi. Pellon ylärinteessä sijaitsee pieni kalliosaareke. Peltoa reunustaa koivuvaltainen sekametsä.

Pelloilta on tavattu irtolöytönä pronssinen putkikirves MIKÄ NUMERO?. Inventoinnissa tehtiin kaksi koekuoppaa etelään viettävälle peltoterassille. Koekuopat tehtiin n. 10 metrin päähän toisistaan. Kuopista ei tullut löytöjä. Koekuopitettua peltoa ei ollut mahdollista pintapoimia, sillä se oli kesannolla. Kesantopellon länsipuolella sijaitsee viljapello, joka osin pintapoimittiin. Pellon pitkä sivu on n. 60 m ja leveys n. 10 m. Suoritetut toimenpiteet eivät tuottaneet minkäänlaisia löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Digitaalinen käsittely: H. Tuominen

8 m

Kohdenimi	Östandal	N 6658442
Alue	Snappertuna	E 3313384
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	keskiajalta tai uudelta ajalta	KK1: punasavikeramiik

Kuvaus

Tarkoituksena oli tarkastaa alue Uutta aikaa vanhemman asutuksen varalta, sillä vuoden 1779 kartassa oli lupaavia peltomuodostelmia.

Alue sijaitsee Snappertunan kylän alueella, Raseborginjoen mutkassa, Tunaborgin ja Galgbergetin välissä. Alue on länsirinnettä ja sitä halkoo kallioharjanne. Pello- ja nittyalueita, josta pelto kesannolla, kallioharjanteella on rakennettu useita taloja. Alue on hyvin tuulelta suojassa.

Lisäksi tutkittiin Tunaborgin itäpuolella, Snappertuna Kyrkovägenin ja Finnäsvägenin risteyskoillispuolella sijaitseva peltotalue.

KK1: Tehtiin 15 metriä W paikalla sijaitsevasta vanhasta asuintalosta. Syvyys 47 cm, savista peltomultaa 45 cm, pohjasavea 2 cm. Talteen otettiin yksi pala lasitettua keramiikkaa.

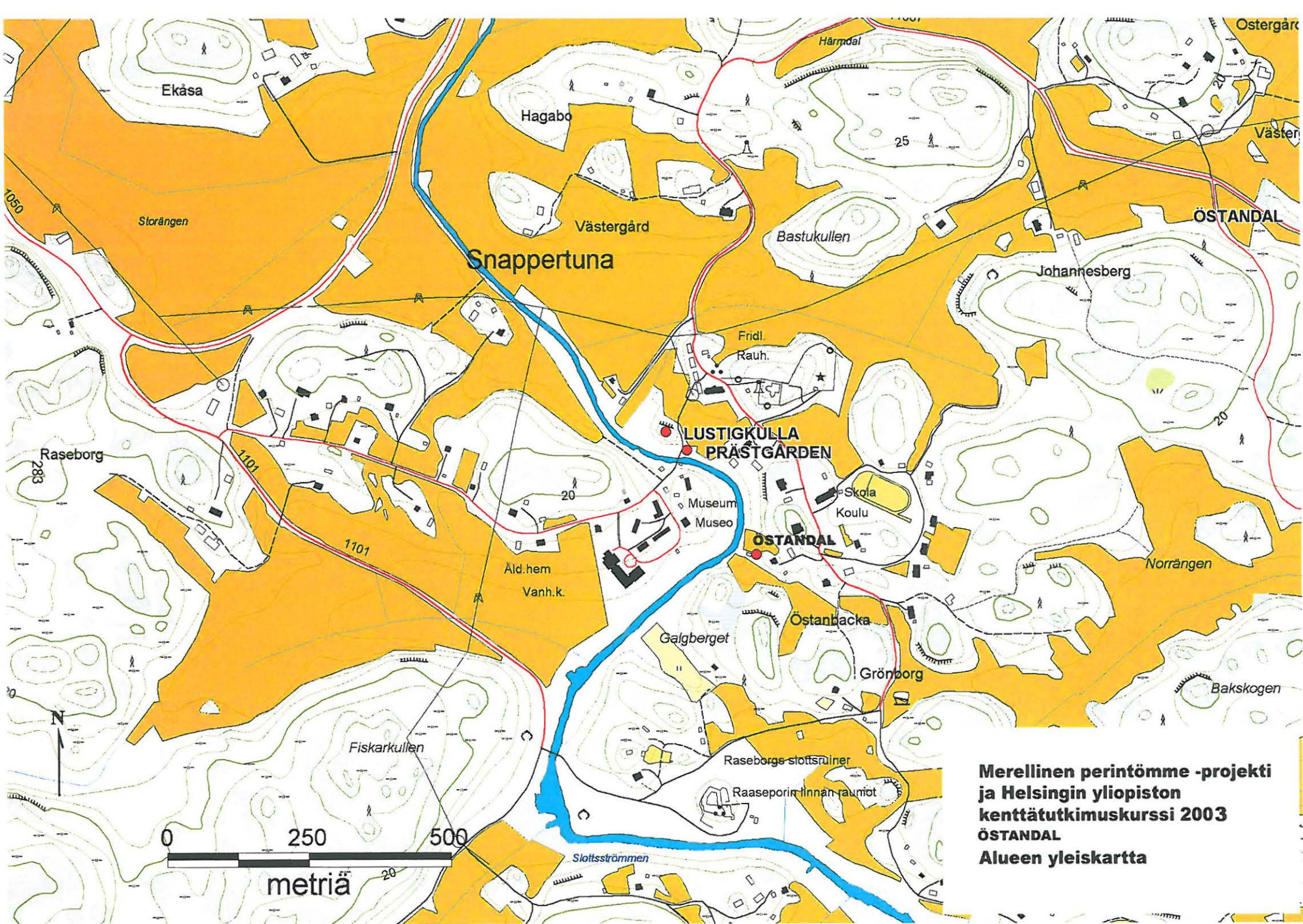
Kävely 1: Pintapoiminta pienestä perunapellosta terassilla avokallion alapuolella 45-40m päärakennuksesta. Kaksi keramiikanpalaa otettiin talteen, lisäksi löytyi runsaasti resenttiä tiiltä ja lasia sekä jokunen luu.

Kävely 2: Pintapoiminta perunapellosta Snappertuna Kyrkovägenin ja Finnäsvägenin risteyskoillispuolelta. Talteen otettiin kuusi keramiikanpaloja, lasinpala sekä liitupiipun kappale. Lisäksi löytyi runsaasti resenttiä tiiltä ja lasia

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kaikki löydöt ovat resenttejä eikä mitään merkkejä mahdollisesta vanhemmasta asutuksesta löytynyt.

Kohdenimi	Lustigkulla	N 6658668
Alue	Snappertuna	E 3313221
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

Kuvaus

Lustigkulla sijaitsee Snappertunan keskustan luoteispuolella, Slottströmmen -joten mutkan pohjoispuolella. Kirkolle matkaa on n. 200m WSW. Kohde sijaitsee mäellä, josta on hyvä näkyvyys joka suuntaan. Joki on Lustigkullan kohdalla kapeimmillaan, joten mäeltä on voitu hyvin kontrolloida sen liikennettä. Lustigkulla olisi ollut sopiva paikka vartiotornille tai pikkulinnakkeelle. Vuoden 1682 kartassa Lustigkulla on jo mainittu, joten mäkeä on todennäköisesti käytetty jo ennen sen käyttöönottoa ns. "Lystimäkenä" 1700-luvulla.

(Lisää Lustigkullan ja Prästgårdenin historiasta ks. Prästgården: Lisätietoja)

KK1

6.5. mäen laella olevan kumpareen SE-terassin S-reunaan avatiin n. 0,60 x 1,75 m² koekuoppa suunnassa SSW-NNE. Heti turvekeeroksen alta tuleva sekoittunut multakerrosa oli varsin vähälöytöinen: tiilimurskaa, palanutta savea, 1800-luvun ikkunlalasia, pieni pala luuta jne. merkittävin löytö oli 1300-luvun lopun tai 1400-luvun alun böömiläisen lasipikarin reunapala, joka tuli koekuopan N-päästä. Muuten koekuoppa oli hiiltä ja tiiltä lukuun ottamatta löydötön. ~15cm syvyydellä maanpinnasta tuli koekuopan keskivaiheilla esiin kiveys, jossa oli nähtävissä seinälinja. Kiveyksen keskellä oli savea. koekuopan pohjoisosan NE-kulmassa oli pieni alue nokimaata n. 55 cm syvyydellä. N. 60cm syvyydellä esiin tuli koko kuopan pohjoisen osan kattava kerros palanutta silttiä (punaista maata). Koekuopan eteläisessä osassa tuli sekoittunutta hiekkaa vastaan n. 35 cm syvyydellä (maanpinta laskee NNE-> SSW).

7.5. koekuoppaa laajennettiin kiveyksen suuntaisesti (WNW-ESE).

KK2

7.5. Kummun laelle avattiin n. 50x50cm koekuoppa. Maa oli orgaanista. peruskallio tuli vastaan ~35 cm syvyydessä. Löydöt: tiilimurskaa ja lasia.

KK3

7.5. Samaan linjaan KK1 kanssa avatiin 50x50cm koekuoppa. Kiveys ei jatkunut täällä. Kuopasta tuli fajanssia, kvartsikide, lasitettua keramiikkaa, lasia ja palanutta savea. Pohjalla tuli savea n. 40 cm syvyydessä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Lustigkullan mäen päältä saadut löydöt ovat mielenkiintoisia. Böömiläisen lasipikarinpala on kiistaton todiste keskiaikaisesta toiminnasta, joka luultavasti liittyy linnan toimintaan. Seinälinjasta pitäisi paljastaa suurempi osa, jotta voisi selvittää sen luonne varmemmin. On mahdollista, että se on rakennuksen lisäksi jonkunlaisen terassoinnin perusta, joka tehtiin kun Lustigkulla sai nykyiseen puistomaisensa ilmeensä. Silloin on myös mahdollista, että lasipala on voinut joutua paikalle maansiirtojen yhteydessä. Mäki on lähinnä kalliota, joten paikalle on todennäköisesti tuotu maa-ainesta. Toisaalta mäen ympärillä on enemmän kuin tarpeeksi hyvää maaperää tähän tarkoitukseen, joten on mahdollista ettei lasi ole tuotu kaukaa vaikka se ei olisikaan in situ- löytö.

Kohdenimi	Prästgården	N 6658650
Alue	Snappertuna	E 3313279
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen	Kairaus

Kuvaus

Prästgården sijaitsee Snappertunan keskustasta luoteeseen, Slottströmmen -joen pohjoispuolella. Snappertunan kirkko sijaitsee Prästgårdenin koillispuolella n. 100 metrin päässä, pappilan eteläpuoleisella pellolla.

Prästgården sijaitsee pellolla loivassa lounaisrinteessä. Pellolla on kalliopaljastuma, jonka päällä ja ympärillä on irtokiviä. Papin kerrotaan raivanneen peltoa 1800-luvulla, jolloin siitä löytyi paljon kiviä. Myös Prästgårdenin luoteispuolella kulkevan tien toisella puolella on kiviä (pellon keskellä ja lounaisreunassa).

Pelto on nykyään viljelemätön ja se on heinikkoista.

Saavutettavuus on helppo. Lähin tie kulkee pellon reunalla.

Kairaus:

Prästgårdenin pelto kairattiin SW - NE -suunnassa (30 astetta) 5 m:n välein (85 metriin asti) alkaen HO3 GPS -pisteestä. Pääosin maa on savista peltomultaa, jonka alla on kova harmaa savimaa. Maassa on tiilimurskaa ja varsinkin peltomullan ja savimaan välissä on hiiltä. Muutamissa kohdin (esim. 20m, 35m, 65m) hiili muodostaa kerroksen. Kairauksissa löytyi myös palanutta savea ja palanutta luuta. (Tarkemmat havainnot kairausten liitteenä). Poikittaiskairaukset SE -suuntaan (120 astetta) tehtiin lähelle pellolla sijaitsevaa kalliopaljastumaa. NW -suunnan (300 astetta) kairaukset tehtiin terassille. Prästgårdenia halkovan tien W-puolisen pellon kairauksista ei tullut löytöjä, mutta maa oli siltä ja siinä näkyivät selkeät sedimenttikerrokset.

Löydöt: Kuona (1), palanut luu (2), palanut savi (3), tiili (1)

Koekuoppa 1:

60x60cm: kokinen koekuoppa tehtiin kalliopaljastuman NW -puolelle. (30 astetta linjan 25m:n kohdalle, suuntaan 120 astetta, 3,4 - 4,0m, koekuopan pohjoisreuna). Koekuopan turpeessa oli paljon tiiltä. Kuopasta löytyi myös palanutta savea. W-profiilissa n. 15cm syvyydessä oli tiili (lev 13,5 cm; paks 8,5 cm). 30 cm -> maa oli hyvin nokista ja siinä oli palaneita kiviä. 30 cm:n syvyydessä oli myös hiekkakivi. Kuopan pohjalta löytyi mahdollisia laastinmuruja. Löydöt: Kupari ? (1), palanut luu (6), palanut savi (4), lasin reunapala (1), muut löydöt (5). Löytöjä ei otettu talteen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Paikalla oli selkeästi merkkejä ihmistoiminnasta ja mahdollisesta asuinpaikasta. Ajoutuksen ja funktion saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

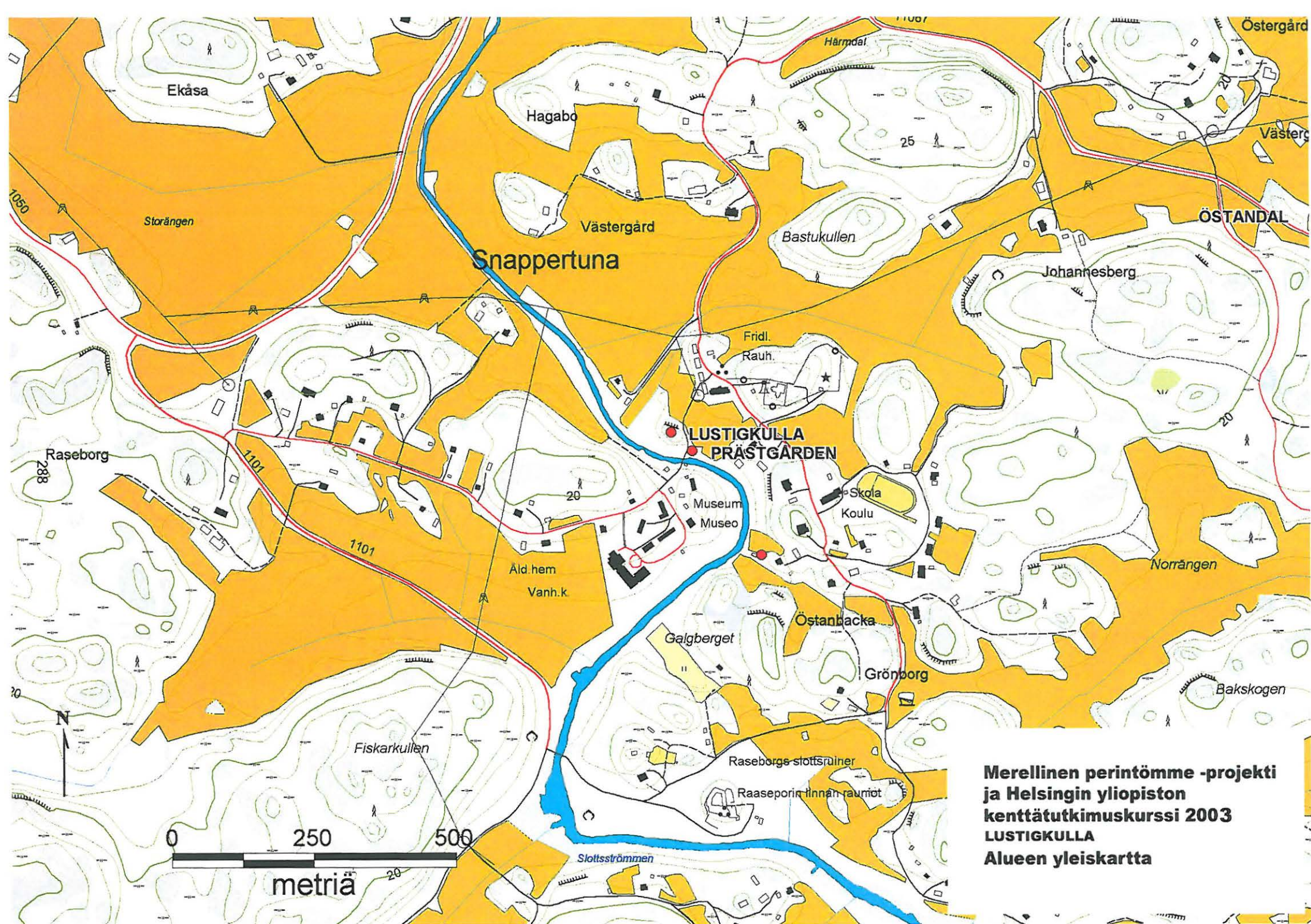
9.5. Paikallinen informatti Birger Forsman antoi seuraavia tietoja:

Paikalliset kutsuvat Lustigkullaa Lubkulllaksi

Eino Öhman (joka perusti Forngårdenin) paikallishistorioitsija, kaivoi, kun uusi vesijohto vedettiin 1958. Teki koekuoppia. Putki kulki pellon pohjoisosassa, kartta on seurakunnalla. Tiedot MV:llä?

Frans Isak Selin oli kappalaisena, täytti maata pellolle navetasta. Perusti Lustigkullan töppäineen, tuonut maan Prästgårdenista. Siirrellyt kiviä pellolla.

Kohdenimi	Fagnäs E	N 3313844
Alue	Snappertuna	E 6659819
Kunta	Tammisaari	Z
Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

Kuvaus

Fagnäs E sijaitsee Snappertunan kirkolta n. 1,2 km NNE, Fagnäsin kylän itäpuolella. Kohde sijaitsee n. 120 m SEE tilan päärakennuksesta kahden peltoalueen välisellä niemikkeellä sijaitsevan kalliokukkulan laella. Kohteen pohjoispuolella n. 120 m päässä kulkee Tammisaari - Inkoo välinen tie.

Kallionlaen kasvillisuus pajua ja katajaa, aluskasvillisuus heinää ja sammalta.

Kohde on nurkkaliedellä varustettu talonpohja, josta kivijalka ja lieden perustukset vielä nähtävissä. Liesi sijaitsee talon pohjoiskulmassa ja talo on NW-SE -suuntainen.

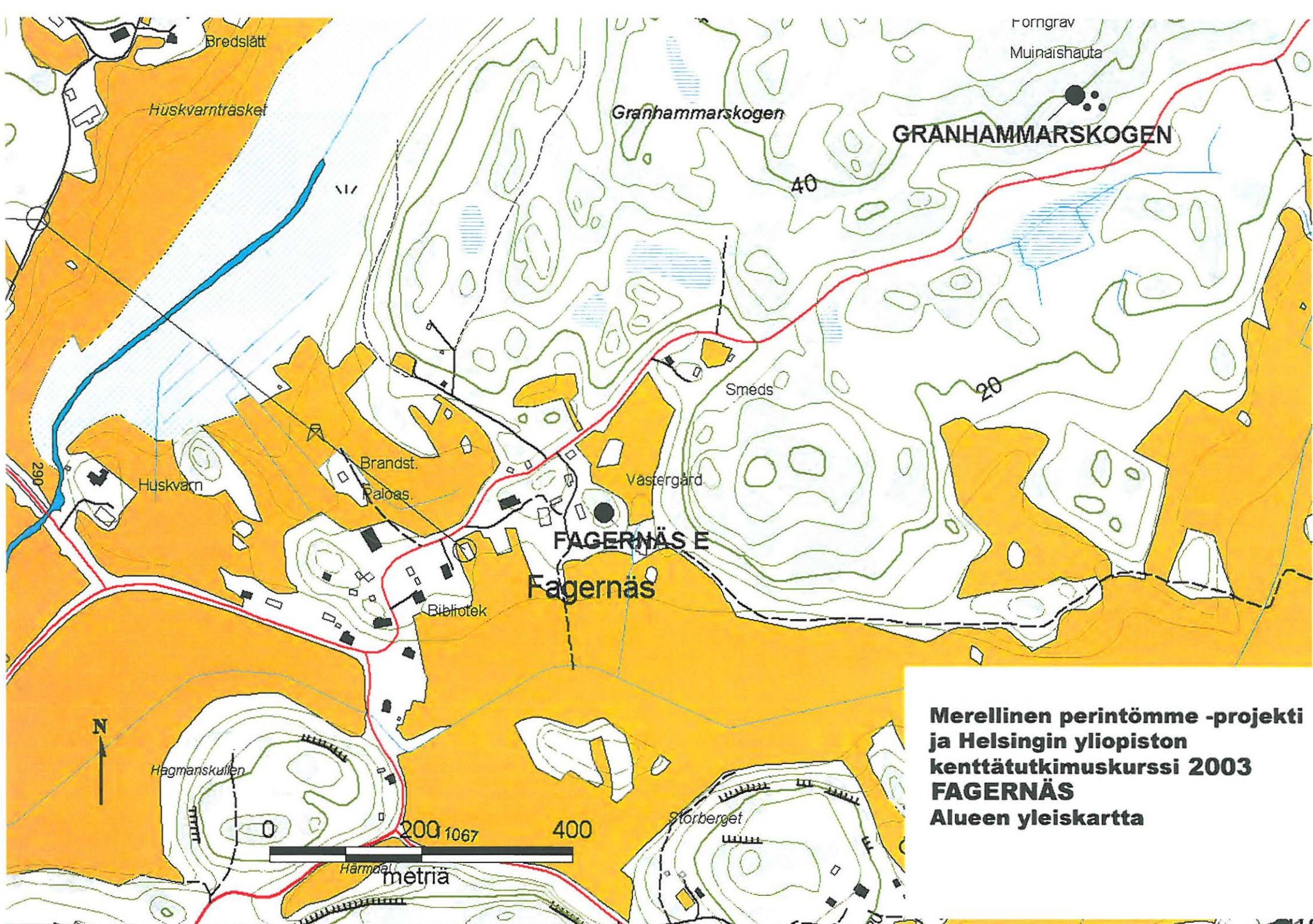
Kivijalan mitat:
pituus: 3,5 m
leveys: 3,0 m

Rakenne liittyy todennäköisesti 1600- ja 1700- lukujen kartoissa näkyviin taloihin, jotka sijaitsivat ko. kalliokukkulan W- ja N- puolilla. Näistä W-puolen talon kohdalla on uudehko ulkorakennus, kun taas N- puolen talon paikalla on peltoalue. Kummastakaan ei inventoinnin yhteydessä havaittu jäänteitä.

Talonpohjasta n. 50 m etelään pellolta löytyi vaalea keramiikanpalanen ja n. 115 m länsilounaaseen peltoniemikkeeltä lasitettua punasavikeramiikkaa ja sininen lasinpalanen.

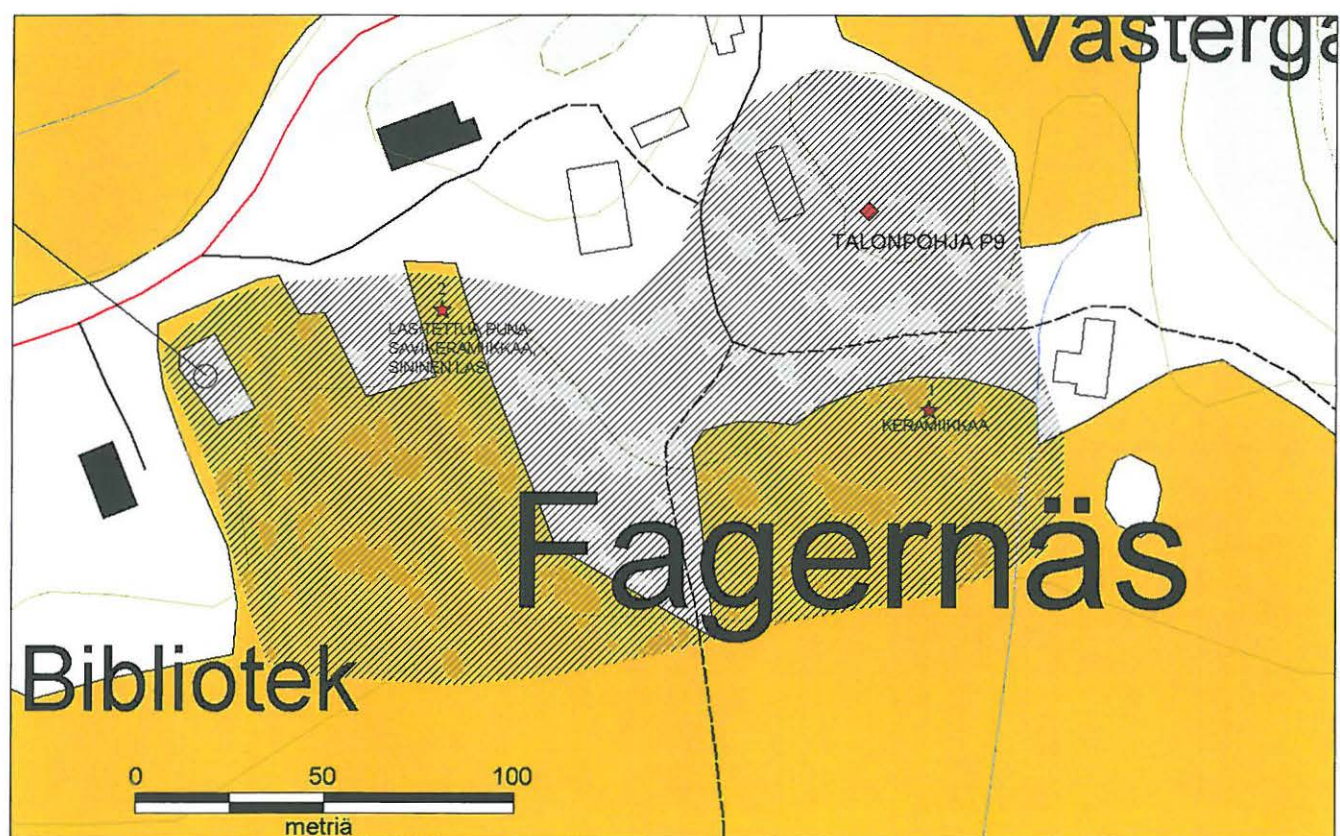
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
FAGERNÄS
Alueen yleiskartta**

Inventoidut alueet

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Granhammarskogen	N 3314468
Alue	Snappertuna	E 6660372
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Luonnonmuostuma	Löydöt
Ajoitus	Ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Granhammarskogen sijaitsee n. 2,0 km Snappertunan kirkolta NE, Fagernäsistä Inkooseen johtavan tien pohjoispuolella.

Kohde on eteläänpäin laskevassa kallionnotkelmassa sijaitseva pirunpelto, jossa tarkastuksen yhteydessä havaittiin rakkakuoppa. Ympäröivä kasvillisuus on mäntyvaltaista metsää, jossa on myös katajaa ja vähän koivua. Osa kohteen kivistä on aluskasvillisuuden peittämää, joka on sammalta ja jäkälää. Ympäristön maaperä on kalliota.

Pirunpellon mitat:

pituus: 11 m

leveys: 10 m

Rakkakuoppa sijaitsee pirunpellon länsi-luodepäässä ja siitä lähtee kohti itä-kaakkoa n. 3 m pitkä ja 1,5 m leveä "käytävä". Kuopasta poistettuja kiviä on kasattu valliksi käytävän eteläpuolelle. Kuopan funktio jäi epäselväksi.

Rakkakuopan mitat:

pituus: 1,6 m

leveys: 2,0 m

syvyys: 0,6 m

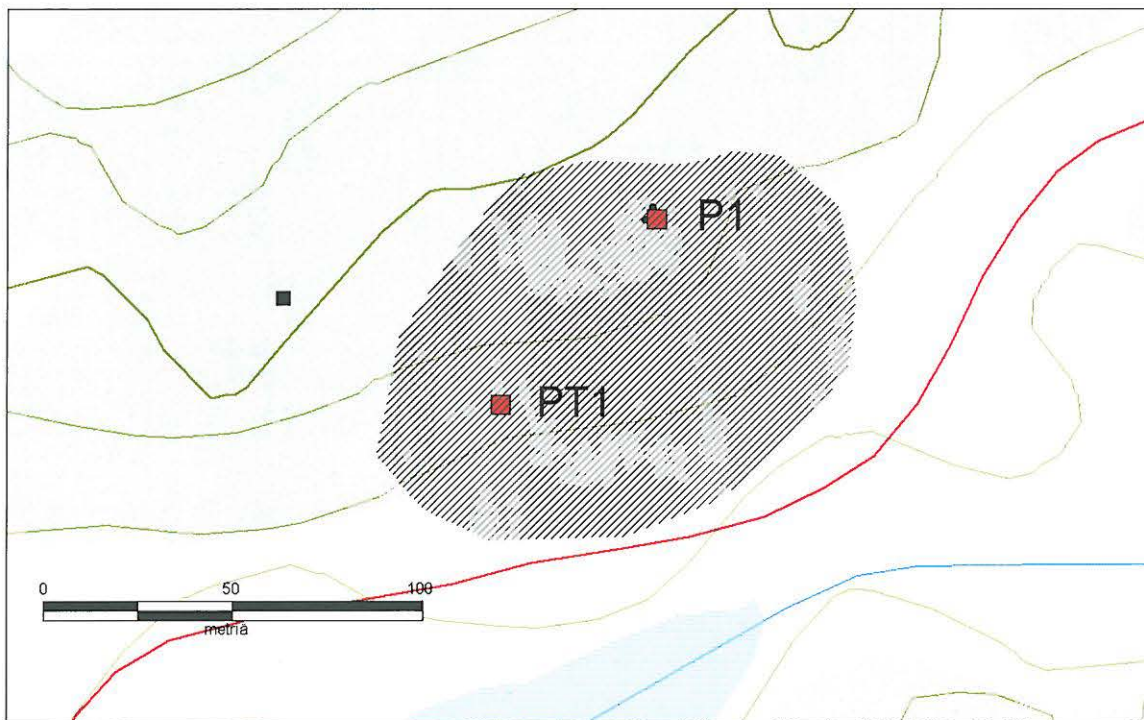
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Digitaalinen käsittely Jaakko Latikka

Kohdenimi	Halgälän	N 3314739
Alue	Snappertuna	E 6659271
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen	

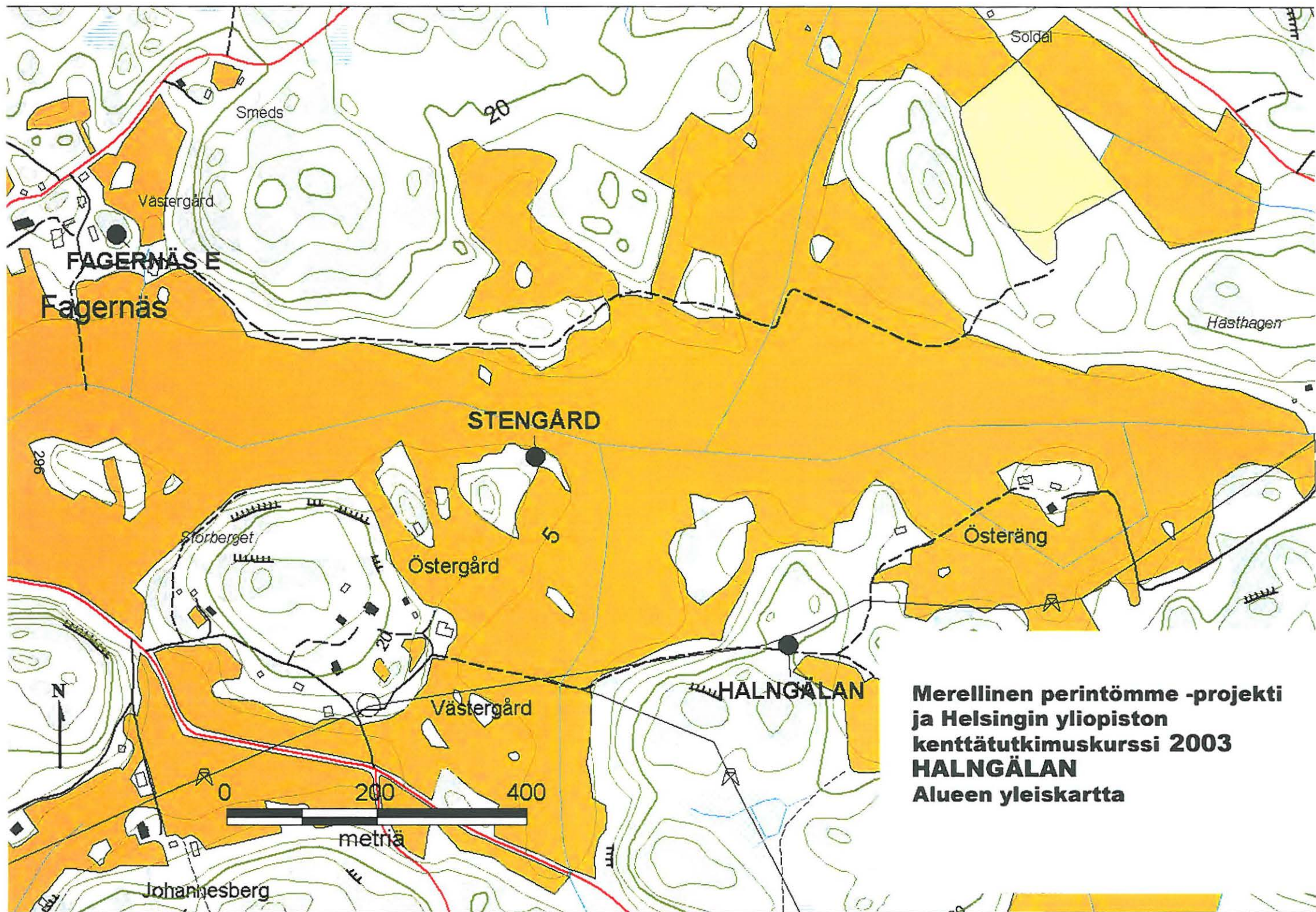
Kuvaus

Halgälän sijaitsee n. 1,4 km NEE Snappertunan kirkolta, Östergårdista Österängiin johtavan metsätien pohjoispuolella, aivan tämän tien vieressä. Etäisyys Stengårdista Halgäläniin on n. 420 m luoteeseen.

Kohde on sotilastorpan kivijalka, jossa liesi on sijainnut koilliskulmassa. Kivijalka vahvasti aluskasvillisuuden peittämä (heinikko, sammal). Alueen omistajalta saatiin tiedot siitä, että kyseessä sotilastorppa sekä kyseisen torpan nimi. Torppa on purettu 1935. Torpasta on olemassa myös vanhoja valokuvia, jotka kuvattiin digikameralle (kuvat 090503: 0007 ja 0008).

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
HALNGÅLAN
Alueen yleiskartta**

Kohdenimi	Kasberget	N 3313187
Alue	Snappertuna	E 6661799
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Hautapaikat	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kasberget sijaitsee n. 3,2 km Snappertunan kirkolta suuntaan NNW, Snappertuna - Karjaa tien itäpuolella. Nämä merkittävät ja valtakunnallisesti tunnetut pronssikautiset röykkiöt sijaitsivat suuren ja korkean kalliomuodostelman päällä.

Röykkiö 1 on alueen hautaröykkiöistä eteläisin ja se sijaitsee muusta maastosta kohoavan pienehkön kallionkukkulan laella. Se on muodoltaan lähes pyöreä ja sen keskellä on kuoppa. Röykkiö 1 on tehty n. 20 -40 cm kokoisista littanoista kivistä, muuta joukossa on myös kooltaan näitä suurempia pyöreitä kiviä.

835010093

Röykkiö 1 mitat:
pituus: 13,1 m
leveys: 12,6 m

Röykkiö 1 kuopan mitat:
pituus: 4,5 m
leveys: 3,2 m
syvyys: 1,3 m

Röykkiö 1:ltä n. 126 m luoteeseen on röykkiö 2 (suunta röykkiö 2 -> röykkiö 1 on 156 gon/360 gon).

Röykkiö 2 on pyöreänmuotoinen ja sen keskellä on kuoppa. Röykkiö 2 koostuu halkaisijaltaan n. 20-40 cm olevista pyöreätköistä kivistä.

Röykkiö 2 mitat:
pituus: 15,3 m
leveys: 16,5 m

Röykkiö 2 kuopan mitat:
pituus: 4,0 m
leveys: 4,3 m
syvyys: 0,9 m

Röykkiö 2:n länsipuolella n. 27 m päässä on röykkiö 3 (suunta röykkiö 2 -> röykkiö 3 on 261 gon/360 gon). Se on edellisten kaltainen: muodoltaan pyöreä ja sen keskellä on kuoppa. Lisäksi sen itälaidalla on toinen edellistä pienempi kuoppa. Röykkiö 3 muodostuu pyöreätköistä, halkaisijaltaan n. 20-40 cm olevista kivistä.

835010092

Röykkiö 3 mitat:
pituus: 9,7 m
leveys: 10,0 m

Röykkiö 3 kuopan mitat:
pituus: 3,4 m
leveys: 3,1 m
syvyys: 1,0 m

Röykkiö 3 itälaidan kuopan mitat:
pituus: 1,25m
leveys: 0,8 m
syvyys: 0,5 m

Röykkiö 2:sta n. 33 m koilliseen on lisäksi matala "röykkiö", joka on tehty littanoista kivistä(GPS 23).

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

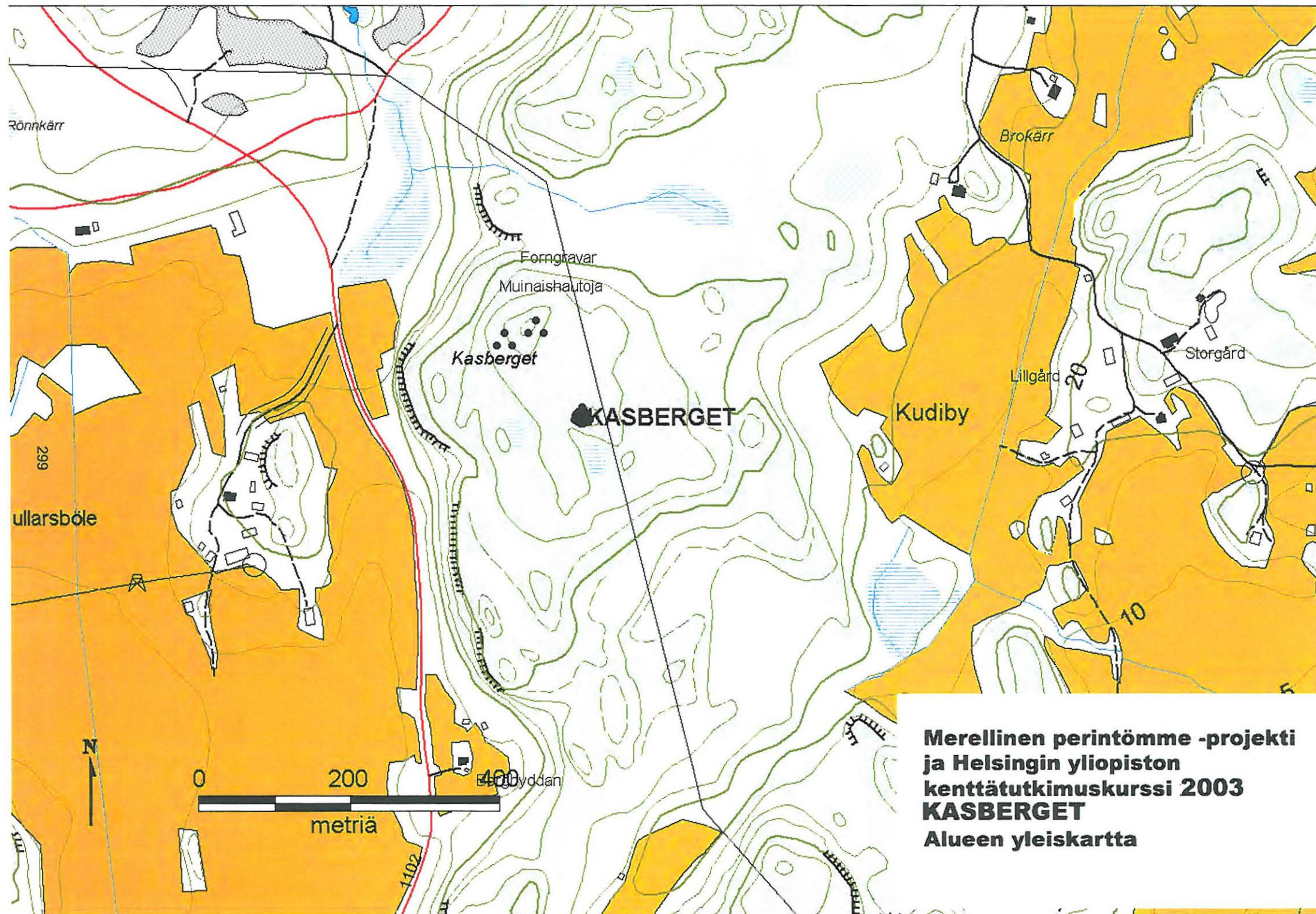
mitat:

pituus: 4,2 m

leveys: 5,3 m

korkeus: n. 0,2- 0,3 m

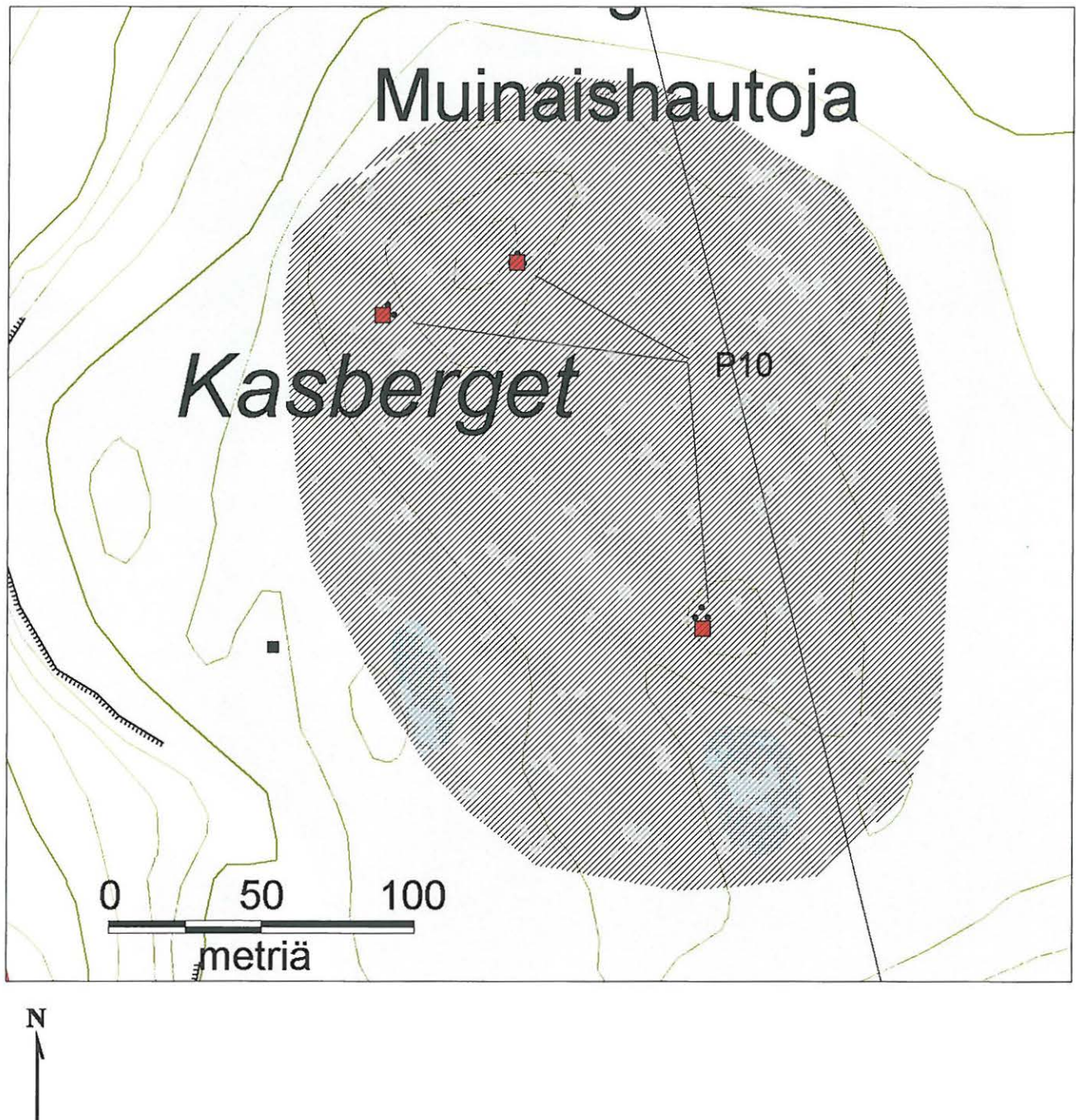
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
KASBERGET
Alueen yleiskartta**

Digitaalinen käsittely Jaakko Latikka

Kohdenimi	Kopparkullan	N 3312808
Alue	Snappertuna	E 6660674
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	röykkiöt	Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton	

Kuvaus

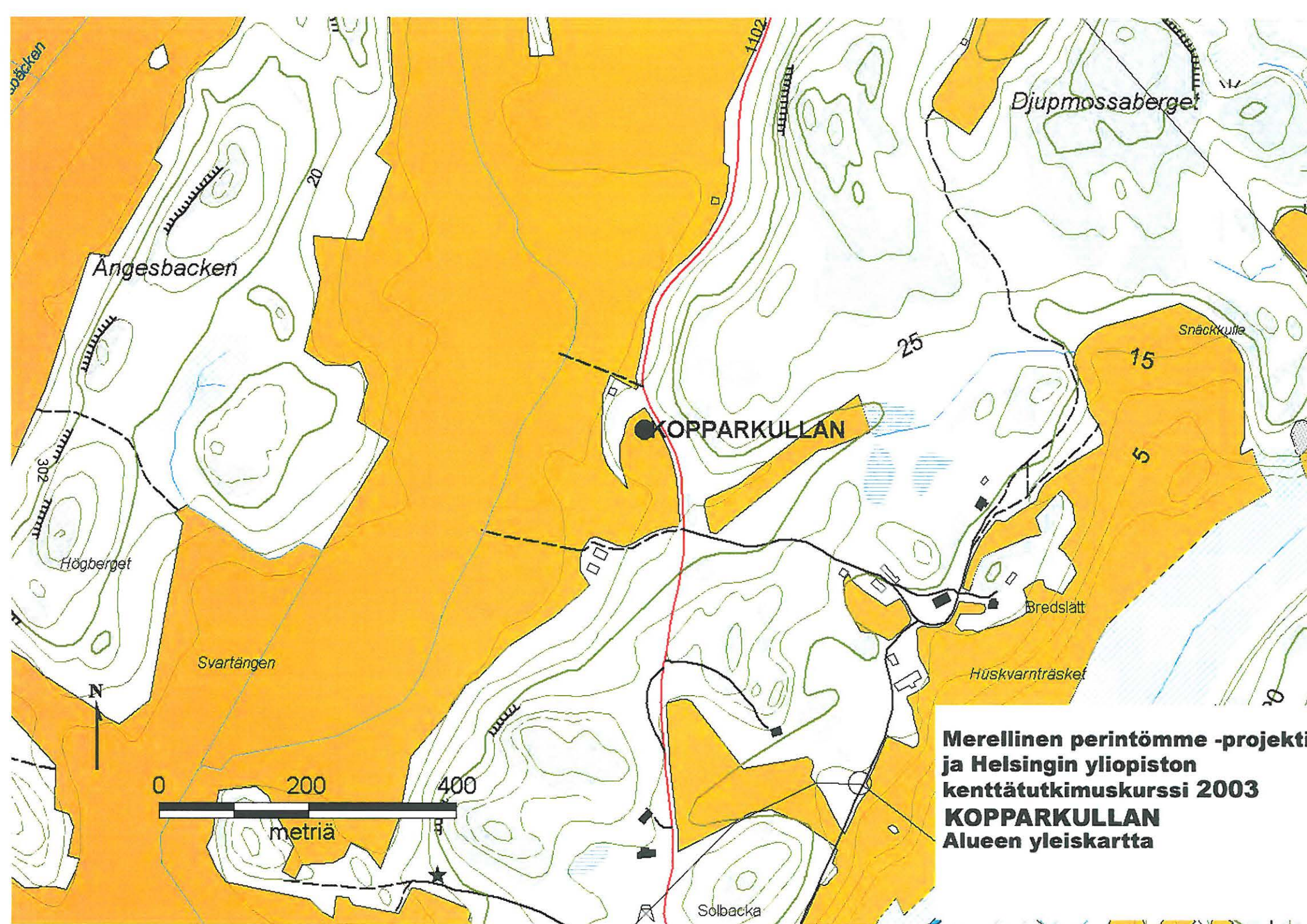
Kopparkullan sijaitsee n. 2 km Snappertunan kirkolta NNW. Se sijaitsee aivan Snappertunasta Karjaalle johtavan tien länsipuolella. Kopparkullan on kuunsirpinmuotoisesti peltoalueeseen pohjois-etelä -suuntaisesti työntyvä n. 200 m pitkä ja keskimäärin n. 40 m leveä niemeke, jolla 1700- luvun kartan perusteella on sijainnut talo. Kyseisen talon rakenteita ei inventoinnin yhteydessä enää ollut nähtävissä.

Sen sijaan niemekkeen ja Snappertuna- Karjaa tien välisen peltoalueen pohjoiskulmasta saatiin rajatuksi alue, jossa runsaasti tiilenkappaleita ja yksi liitupiipun kappale.

Niemekkeen keskivaiheilta kallion päältä löytyi säännöttömän muotoinen kiviröykkiö, jonka NW- kulmassa havaittiin rakkakuoppa. Lisäksi kiviröykkiön länsireunassa havaittiin varsin selkeä ja jyrkkäreunainen rakennelma, joka kulki S-N -suuntaisesti.

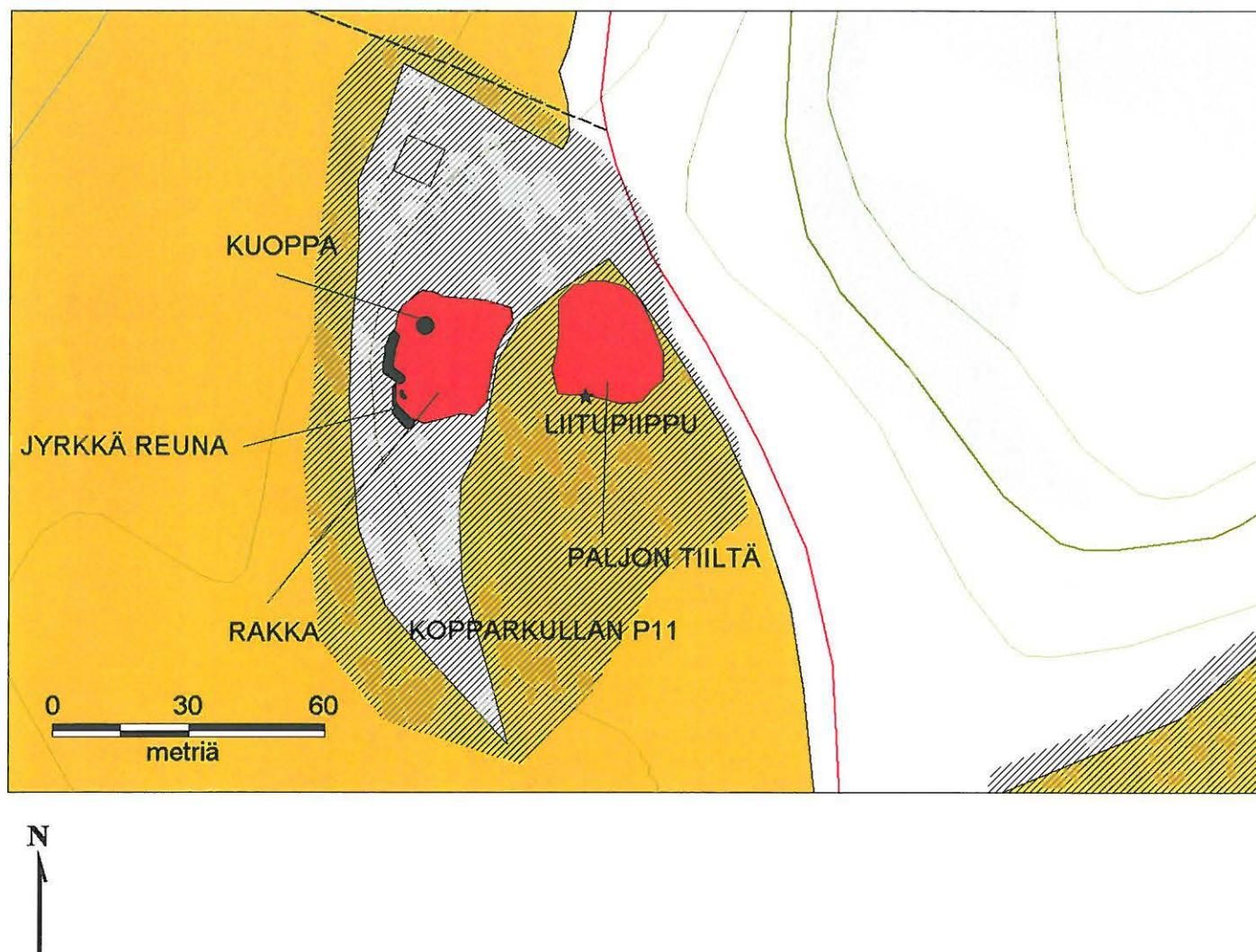
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Digitaalinen käsittely Jaakko Latikka

Kohdenimi	Kullåkersbacken 2	N 3314468
Alue	Snappertuna	E 6661242
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton	

Kuvaus

Kullåkersbacken sijaitsee n. 2.7 km Snappertunan kirkolta NNE, n. 0,6 km Bergin kylän länsipuolella. Kullåkersbacken on Finnbyån kaakkoispuolella sijaitseva peltojen ympäröimä metsäinen saareke, josta Äyräpää on 1920- luvulla suoritetuissa kaivauksissa löytänyt rautakautisia talonpohjia.

Kohde A (P5) on Kullåkersbackenin eteläpuolen pelto, josta peltokävelyn yhteydessä lounaaseen viettävältä rinteeltä löydettiin liitupiipun kappale ja lasinpalanen. Paikalta ei löydetty minkäänlaisia rakenteita. Kohde A sijaitsee törmän päällä.

Kohde B (P7) sijaitsee n. 220 m Kullåkersbackenilta lounaaseen olevalla peltosaarekkeella. Saarekkeen keskellä, kallion päällä sijaitsee kiviröykkiö, jonka kaakkois- ja lounaisseinämä muodostavat keskenään melko suoran kulman. Ihmisen kasaama? Sen funktio ei selvinnyt inventoinnin yhteydessä

Kohde C (P6) muodostuu suurehkoista kivistä, joiden halkaisija on vähintään 50 cm. Keskenmällä on edellisiä hieman pienempiä kiviä, joiden halkaisija on n. 30 cm. Aivan rakenteen keskellä olevien kivien halkaisija on n. 20 cm. Kivet ovat osittain sammalen peittämiä. Rakenteen funktio ei selvinnyt inventoinnin yhteydessä.

Kohde C:n lähellä, n. 40 m päässä kaakossa, on heinikon keskellä suorakaiteenmuotoinen kiviröykkiö (GPS 8).

Tämän mitat ovat:

pituus: 2,4 m

leveys: 1,2 m

korkeus: 0,15/0,2 m

Kohde B sijaitsee n. 120 m Kullåkerbackenilta SSW olevalla pienellä peltosaarekkeella. Tämä röykkiöntyylinen kivirakennelma sijaitsee kallion päällä. Peltoraunio?

Kohde B muodostuu pienehköistä erikokoisista kivistä ja se kohoaa keskenmällä mentäessä. Päällimmäisenä on muita pienempiä kiviä. Osissa kivistä vähän sammalta päällä.

Kohde B:n mitat:

pituus: 6,2 m

leveys: 3,4 m

korkeus: 0,5 -0,6 m

Kohde B:n vieressä on pieni kivistä muodostettu "uloke", joka on itse röykkiötä matalampi.

Tämän mitat ovat:

pituus: 3,2 m

leveys: 1,1 m

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

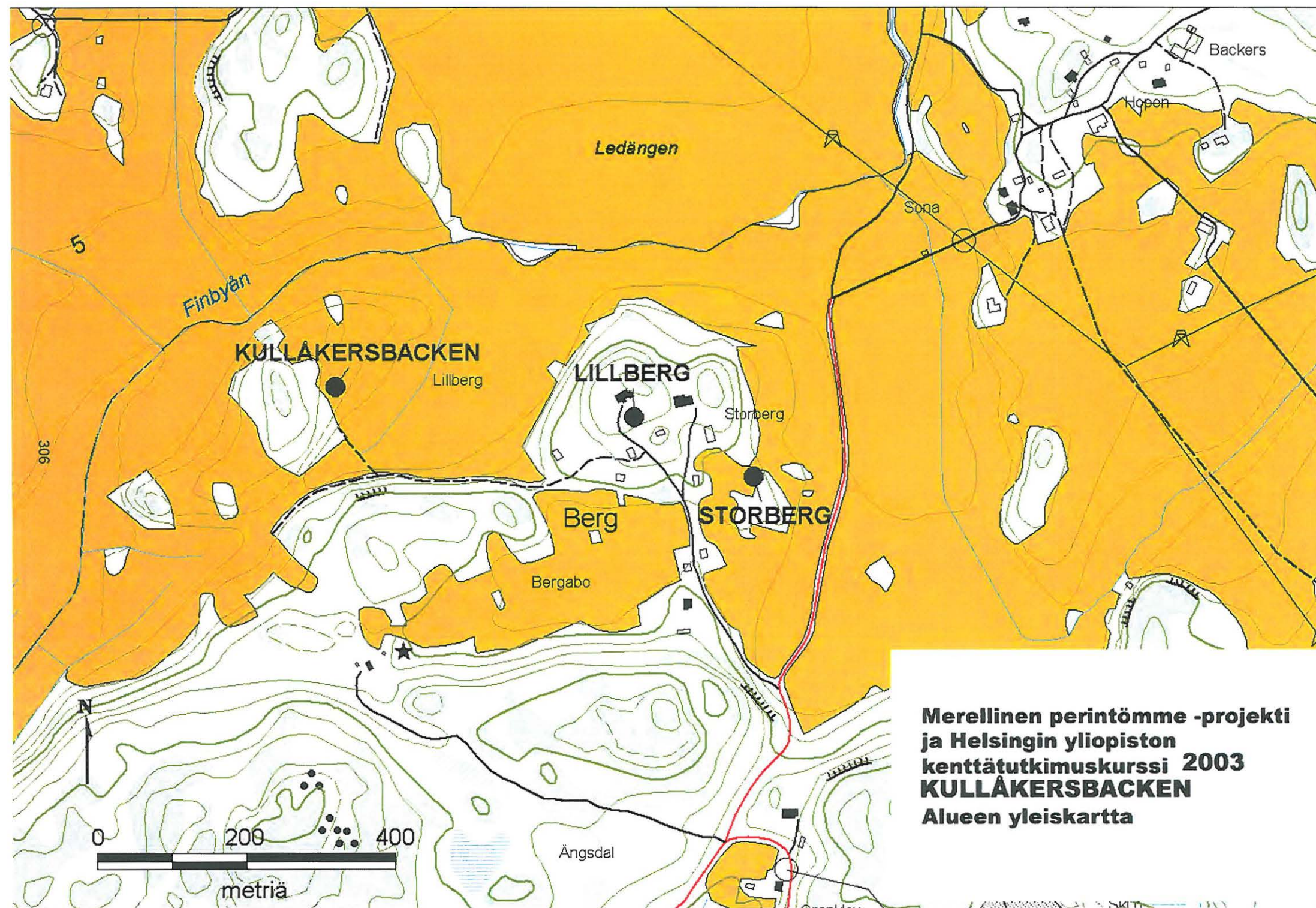
Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

korkeus: 0,2 m

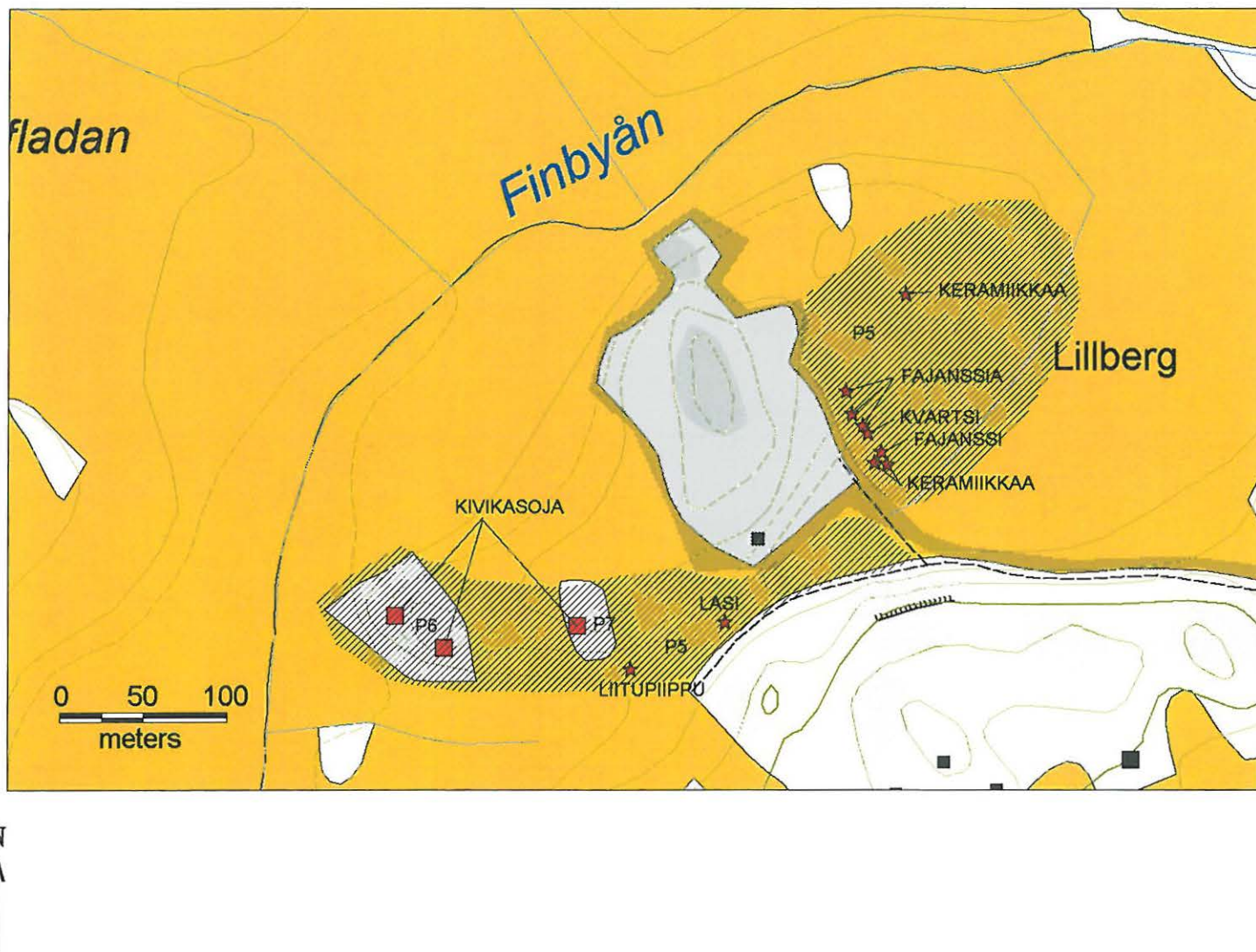
Kullåkersbackenista on artikkeli muinaistutkijassa 3/2003.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Käringholmen	N 3312775
Alue	Snappertuna	E 6659760
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton	

Kuvaus

Käringholmen sijaitsee Snappertunan kirkolta n. 1,2 km NW. Raseborgin joki tekee Käringholmenin kohdalla mutkan niin, että joki rajaa aluetta sen pohjois-, länsi- ja eteläpuolelta. Käringholmenin itäpuolella n. 200m päässä kulkee Tammisaari- Inkoo - välinen tie. Kyseinen alue sijaitsee muuta ympäristöään korkeammalla, peltöjen ympäröimällä saarekkeella.

Kohde A sijaitsee Käringholmenin pohjoispäässä loivasti luoteeseen laskevalla rinteellä, Käringholmenin tilan pihan luoteispuolen navetasta n. 22 m päässä. Itse kivirakennelma sijaitsee kallion päällä. Kohde A on pääosin aluskasvillisuuden peittämänä, joka muodostuu heinästä ja sammalesta. Kohteen W- ja SW- puolella on mäntyä, kuusta ja koivua. Kohteen luoteispuolen pelto oli käyntihetkellä kyntämättä, sen sijaan kohteen koillispuolen pelto oli kynnetty. Tässä pellossa havaittiin runsaasti tiilenkappaleita.

Kivirakenne on muodoltaan suorakulmainen ja lounais-luode -suuntainen. Rakenteen S- ja N- kulmien päätykivet erottuvat selvästi, mutta muut kivet ovat aluskasvillisuuden peitossa. Rakenteen kivet pääosin pyöreitä ja 20-30 cm halkaisijaltaan, kulmakivet hieman suurempia eli n. 40 cm halkaisijaltaan. Mahdollinen kiuaskiveys ?

Rakenteen mitat:
NW-SE pituus: 3,1 m
SW-NE leveys: 2,0 m
korkeus: n. 30 cm

Kohde A:n kaakkoispuolella muutaman metrin päässä on n. 6x6 m tasanne, joka poikkeaa muusta maastonmuodosta. Teimme tähän koekuopan, jossa ei huomattu kulttuurimaata vaan ainoastaan multaa.

Kohde B sijaitsee kohde A: sta n. 30 m päässä suuntaan SSW. Kohde B sijaitsee länteen viettävän kallion päällä ja sen välittömässä läheisyydessä on tielaitoksen korkeuspiste, jonka perusteella kohde B:n korkeus on n. 10,2 m mpy.

Kohde B on pienistä kivistä (halkaisija < 10 cm) muodostettu pieni röykkiö, joka on hieman hajonnut ja soikionmuotoinen. Osa röykkiön kivistä palanut ja lisäksi kivet osittain sammalen peitossa. Röykkiön funktio ei selvinnyt inventoinnin yhteydessä.

Röykkiön mitat:
NE-SW pituus: 1,4 m
SE-NW leveys: 1,2 m
korkeus: n. 20 cm

Käringholmenin pellot poimittiin vuonna 2002 jolloin sen pohjoispuolelta löytyi pieni pala

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

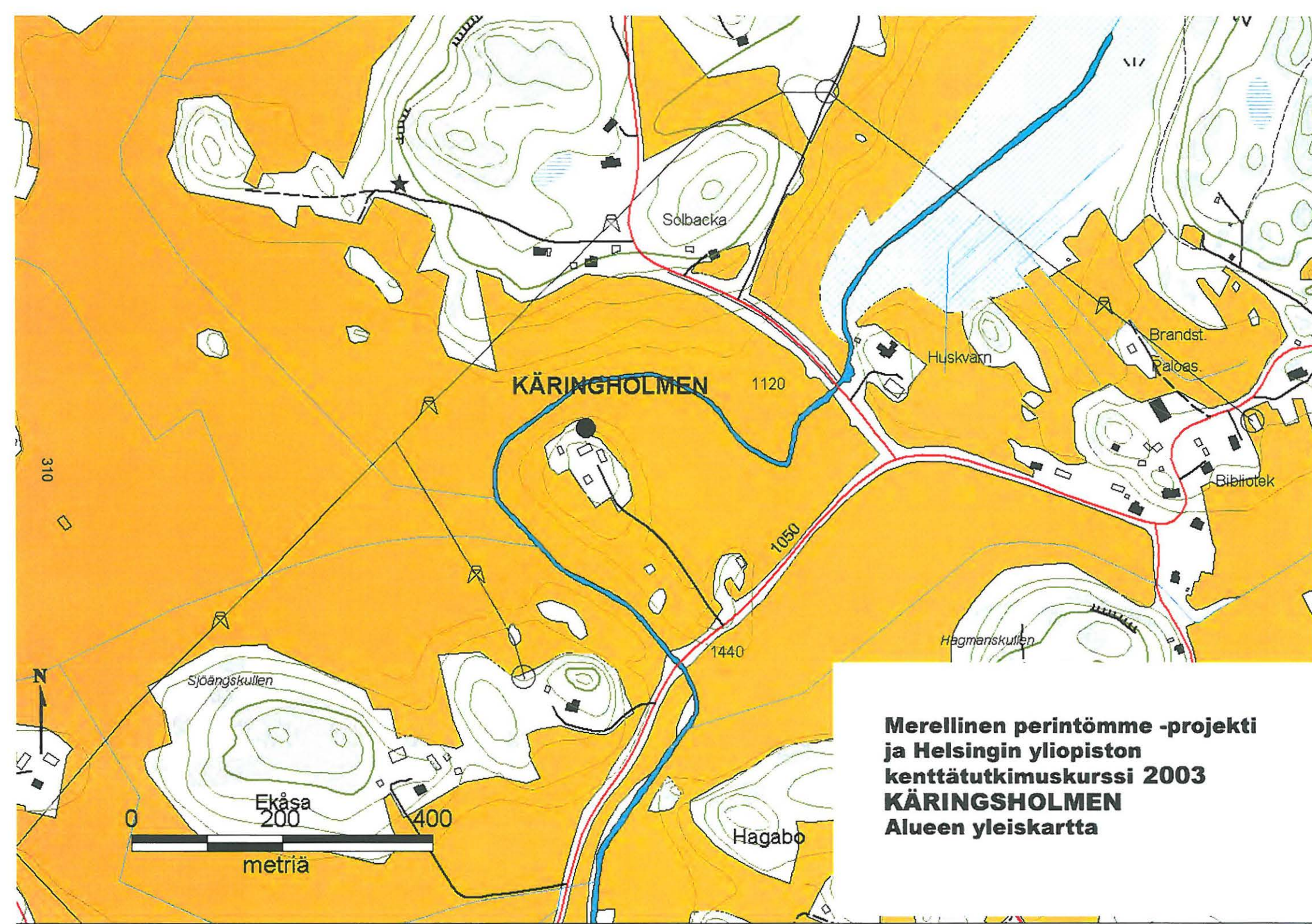

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

mahdollista keskiaikaista kivitavaraa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

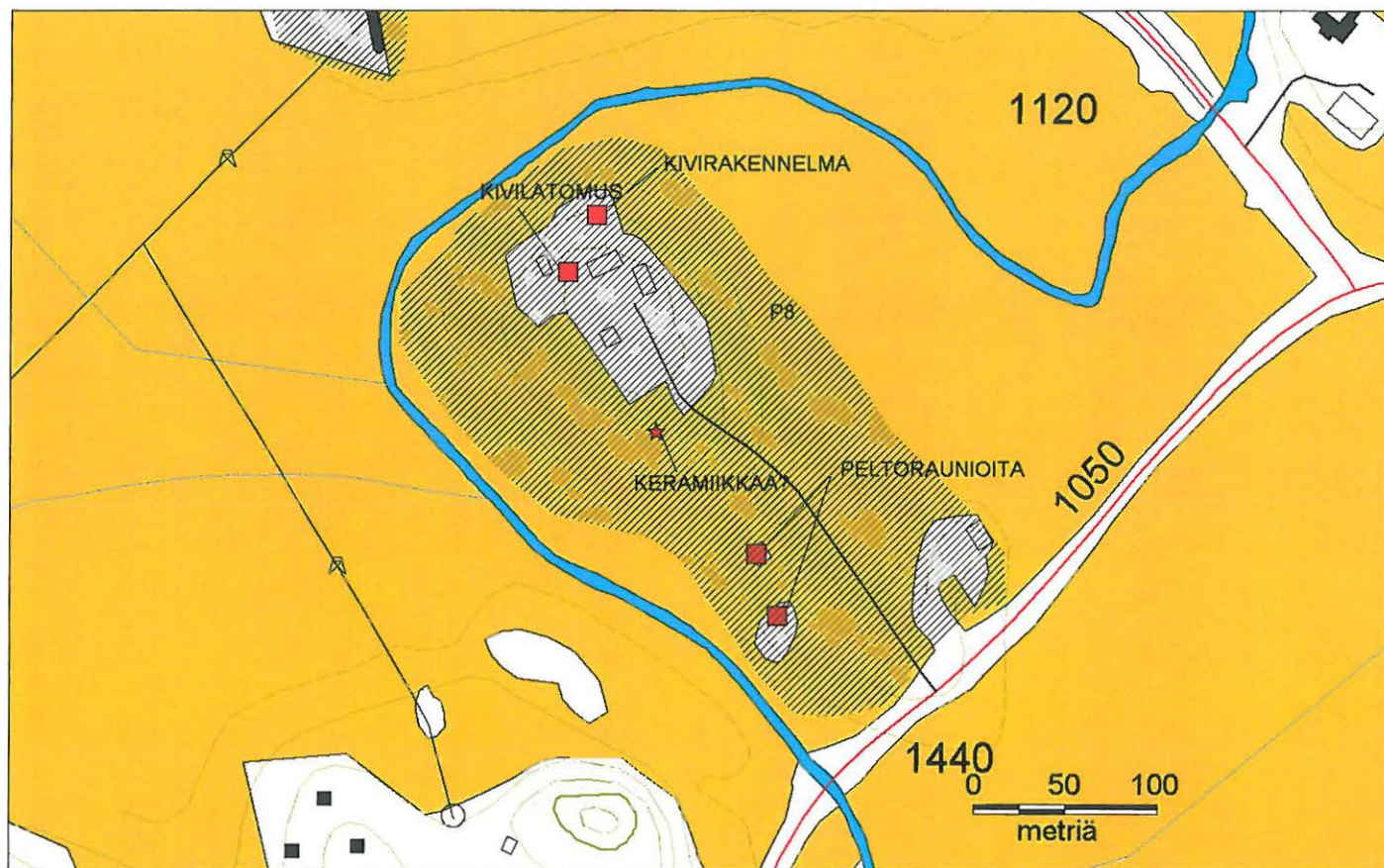

**Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
KÄRINGSHOLMEN
Alueen yleiskartta**

Digitaalinen käsittely Jaakko Latikka

Kohdenimi	Lillberg	100010 2498	N 3314867
Alue	Snappertuna		E 6661201
Kunta	Tammisaari		Z
Mj-tyyppi	Kivirakenteet		Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton		

Kuvaus

Lillberg sijaitsee Bergin kylässä, n. 2,9 km Snappertunan kirkolta NE.

Kohde A on Äyräpään 1920- luvulla kaivama "kivivarustus", joka sijaitsee Lillbergin tilan päärakennuksen pihalla, n. 15 m päärakennuksen eteläpuolella.

Tämä kivivarustus on pitkänomainen, länsi-itä -suuntainen rakennelma, joka on kasattu pyöreistä luonnonkivistä. Se muistuttaa muodoltaan aidan perustusta ja on siten vallimainen. Se sijaitsee puutarhan keskellä ja on pääosin pensaiden (ja maakerroksen) peittämä. Polku on mahdollisesti rikkonut rakennelman itäisen reunan. Pihan kasvillisuus hoidettua nurmikkoa ja pensaita. Puita harvakseltaan.

Maanpinnalle näkyvän kivivarustuksen mitat:

pituus: 5,3 m
leveys: 2,8 m
korkeus: 0,3 m

Kohde B sijaitsee kohde A:sta n. 85 m etelään, piha-alueen reunalla etelään laskeutuvalla rinteellä, ja sitä ympäröi niitty.

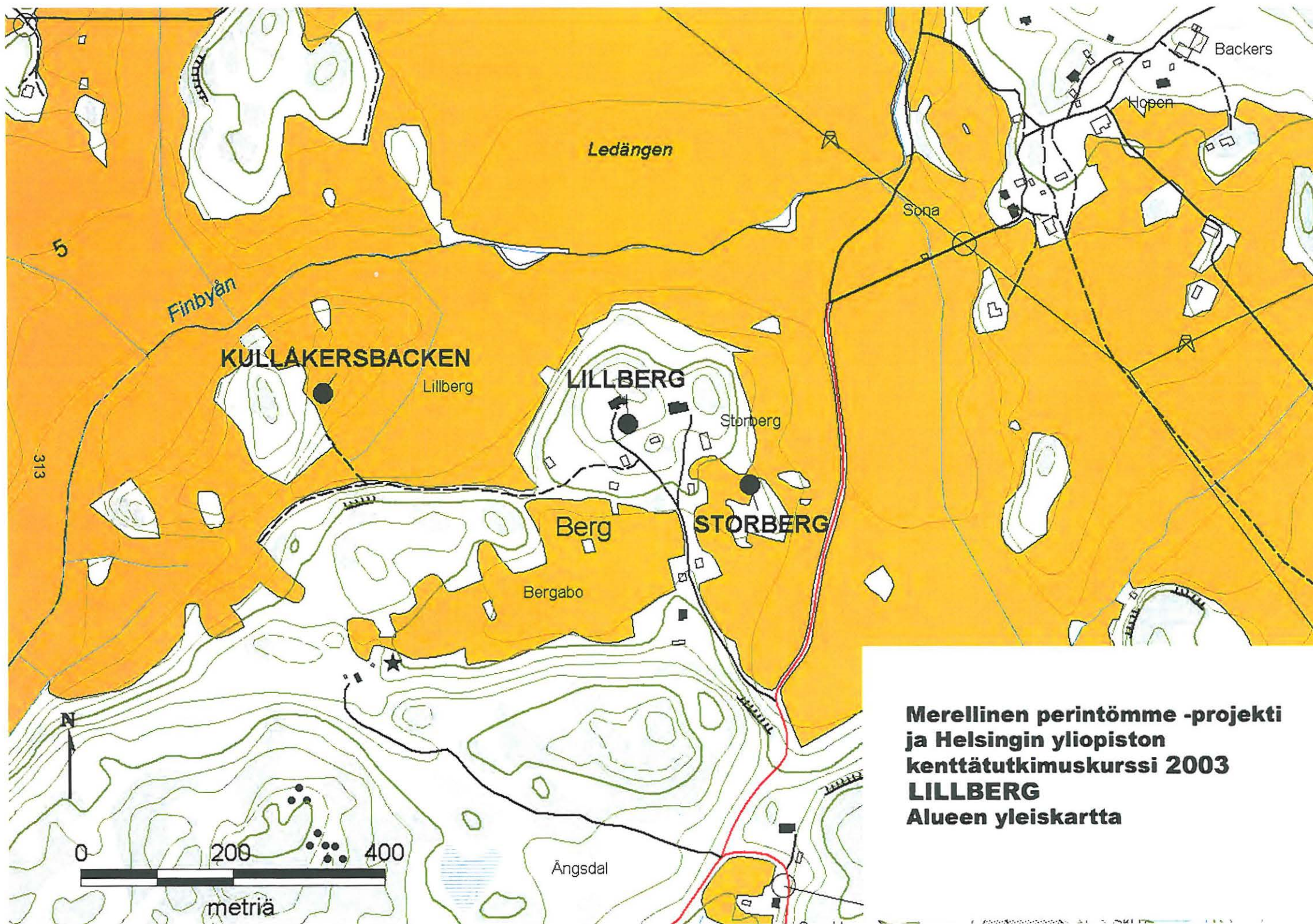
Kohde B on talonpohja ja sen kivijalka on tehty luonnonkivistä (lohkotuista?). Sen kaakkoisnurkassa on mahdollisesti sijainnut liesi. Sen keskellä on syvennys ja sen välittömästä läheisyydestä löytyi vihertävää ikkunalasia. Kivijalka on vahvasti aluskasvillisuuden peittämä, mikä tässä tapauksessa muodostui pääasiassa heinikosta.

Kivijalan mitat:

pituus: 4,5 m
leveys: 5,0 m
korkeus: 0,4 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

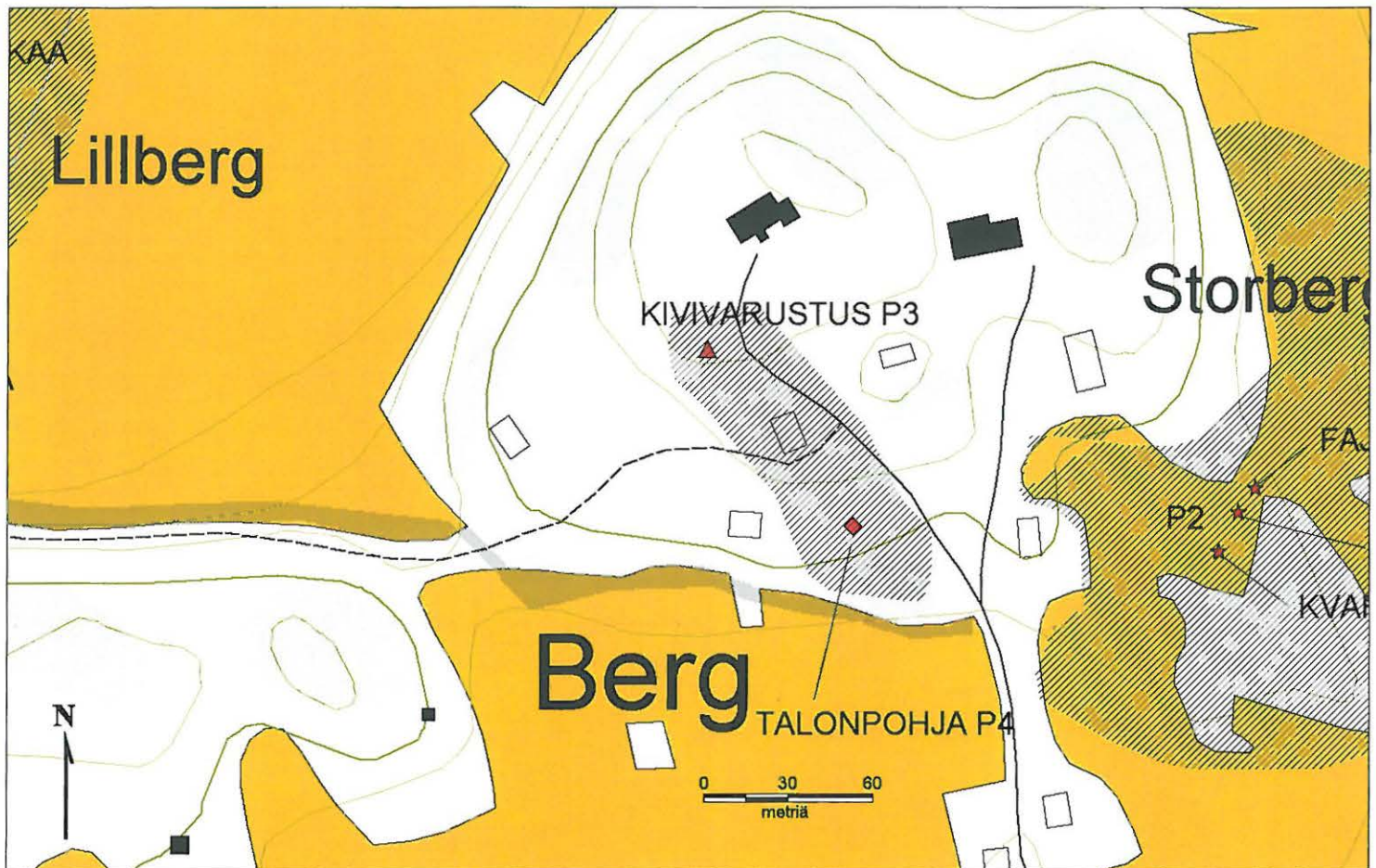

**Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
LILLBERG
Alueen yleiskartta**

Digitaalinen käsittely Jaakko Latikka

Kohdenimi	Stengård	N 3314403
Alue	Snappertuna	E 6659523
Kunta	Tammisaari	Z
Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

Kuvaus

Stengård sijaitsee n. 1,3 km Snappertunan kirkolta koilliseen, Östergårdin pellon pohjoispuolen itäisimmällä peltosaarekkeella.

Kohde on kiviaita, jonka korkeus vaihtelee puolesta metristä metriin. Se kulkee saarekkeen pohjoisreunalla ja se on itä-länsi -suuntainen.

Alueen omistaja arvelee aidan olevan peräisin vähintään 1900- luvun alusta, kenties 1800-luvulta. Omistajan mukaan aita on tehty ehkä pellolta kerätyistä kivistä, mutta aita on kuitenkin kovin säännöllisen oloinen ollakseen näin rakennettu. Jos aita on näin rakennettu, kivet on ainakin valikoitu. Ei ole peltoraunio. Rakennettu mahdollisesti tilanrajaksi? Omistaja sanoo, ettei ole tilanraja. Varsinainen tilanraja menee läheisessä ojassa ja on aina mennyt siinä.

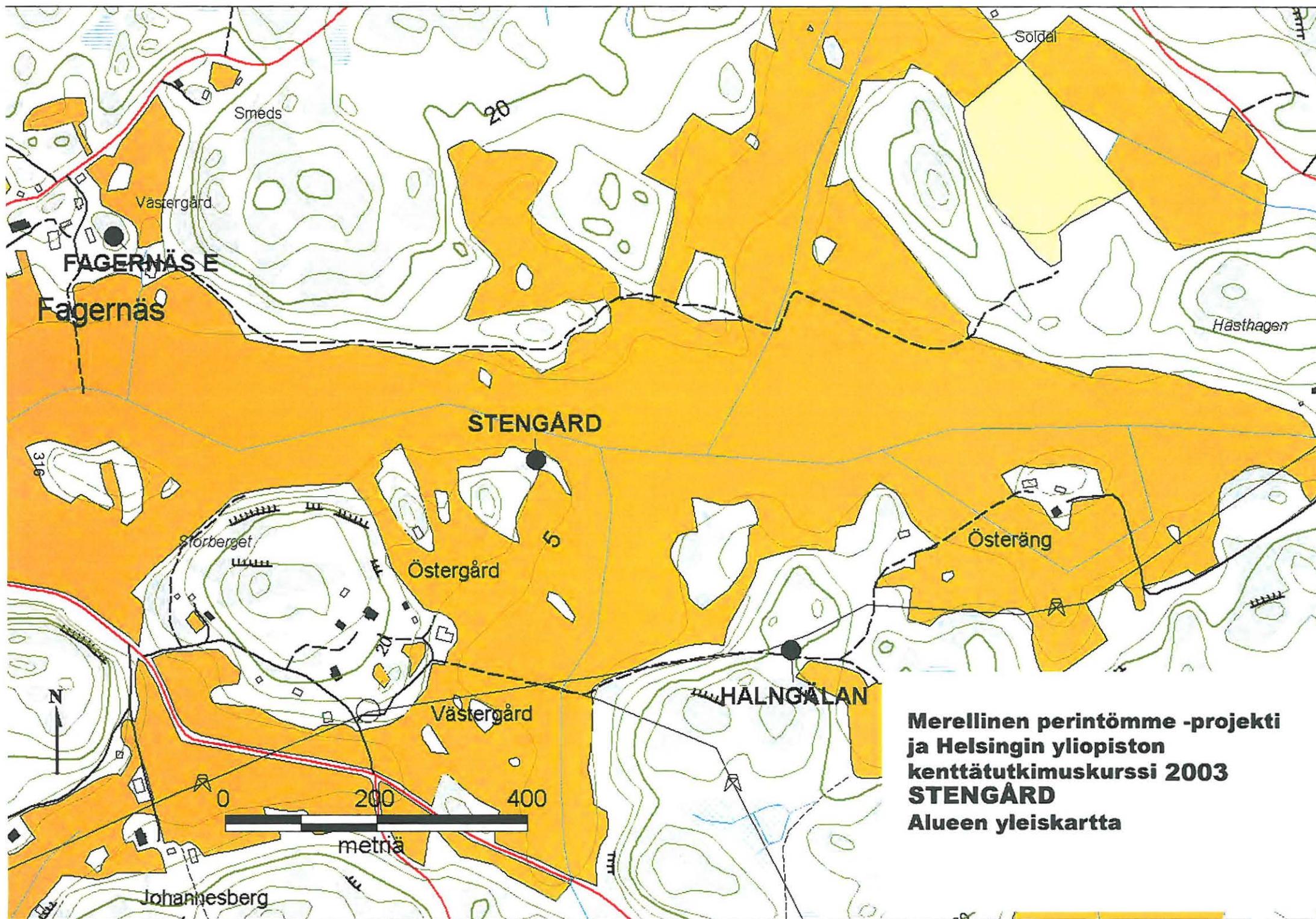
Aidan mitat:

pituus: n. 60-70 m (GPS: 60 m, mutta aita kiemurtelee)

paksuus: n. 0,5-1 m (mittaus: 70 cm päältä, 115 cm pohjasta)

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

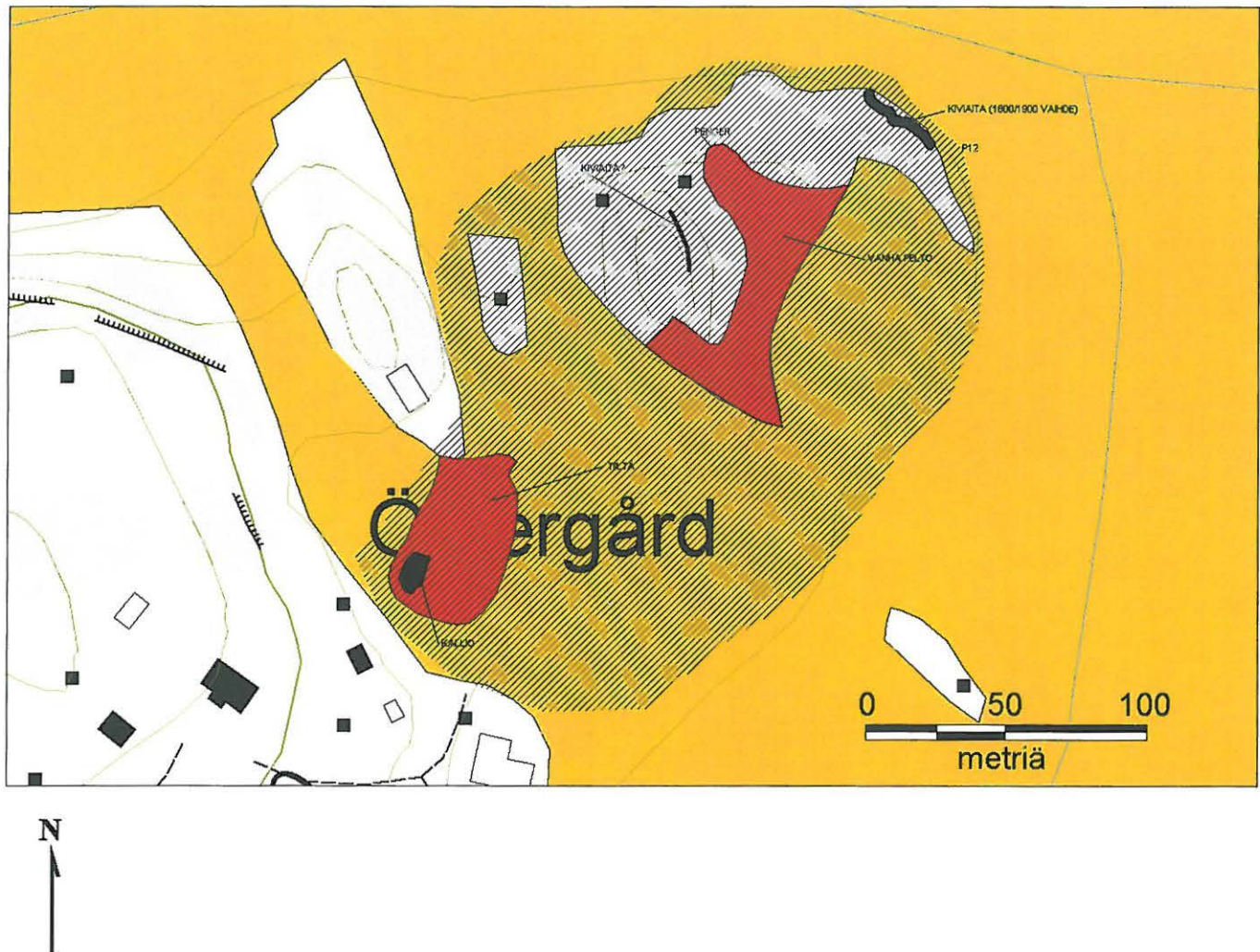

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
STENGÅRD
Alueen yleiskartta**

Digitaalinen käsittely Jaakko Latikka

Kohdenimi	Storberg	N 3315028
Alue	Snappertuna	E 6661122
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Asuinpaikat ?	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen?	

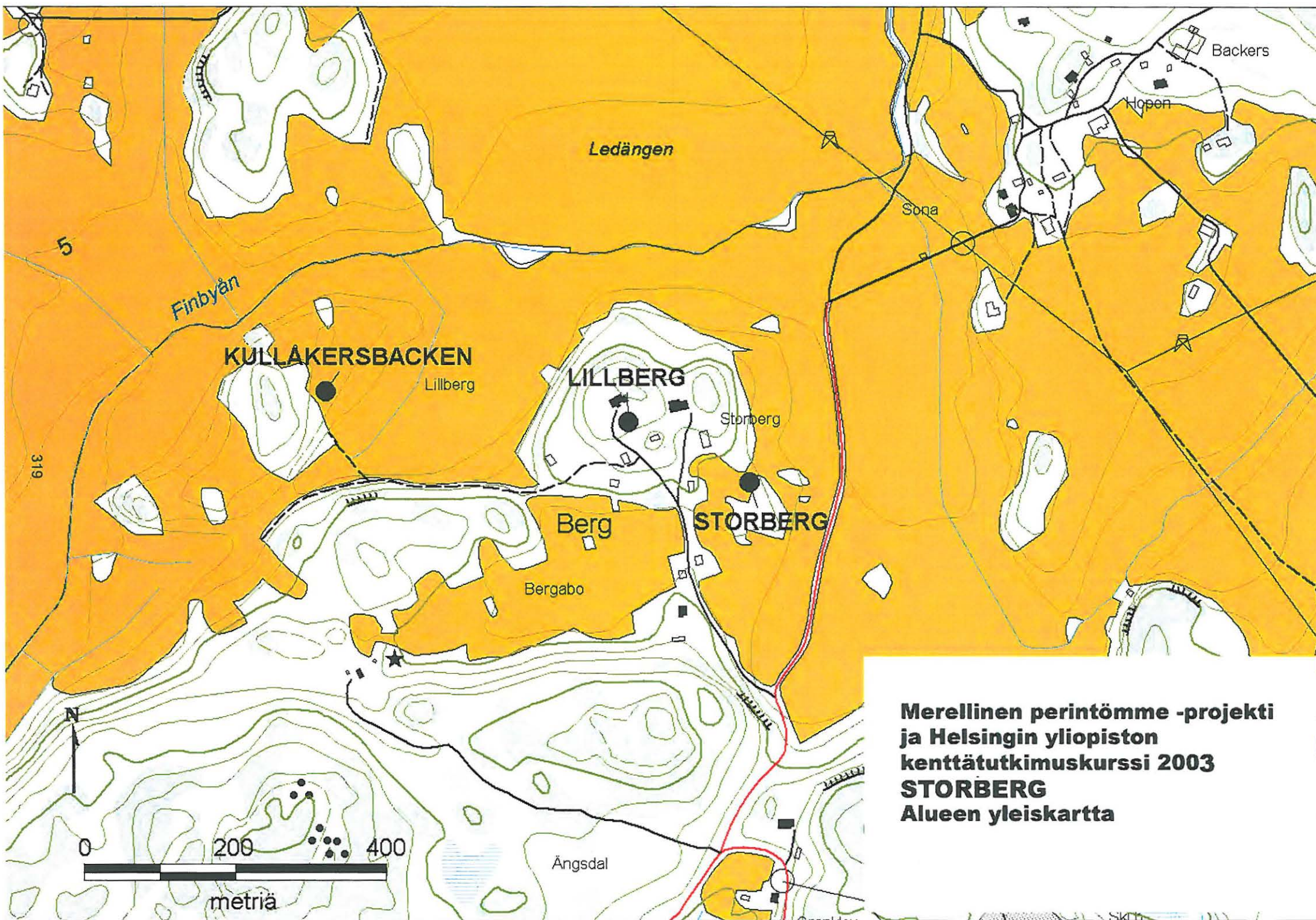

Kuvaus

Storberg sijaitsee n. 2,8 km Snappertunan kirkolta NE, Bergin kylän Storbergin tilan SSE-puoleisella pellolla tilalta kaakkoon laskevalla niemellä n. 140 m päässä tilan päärakennuksesta olevan peltosaarekkeen pohjoispuolella. Maasto muodoltaan tasaista niemen päällä.

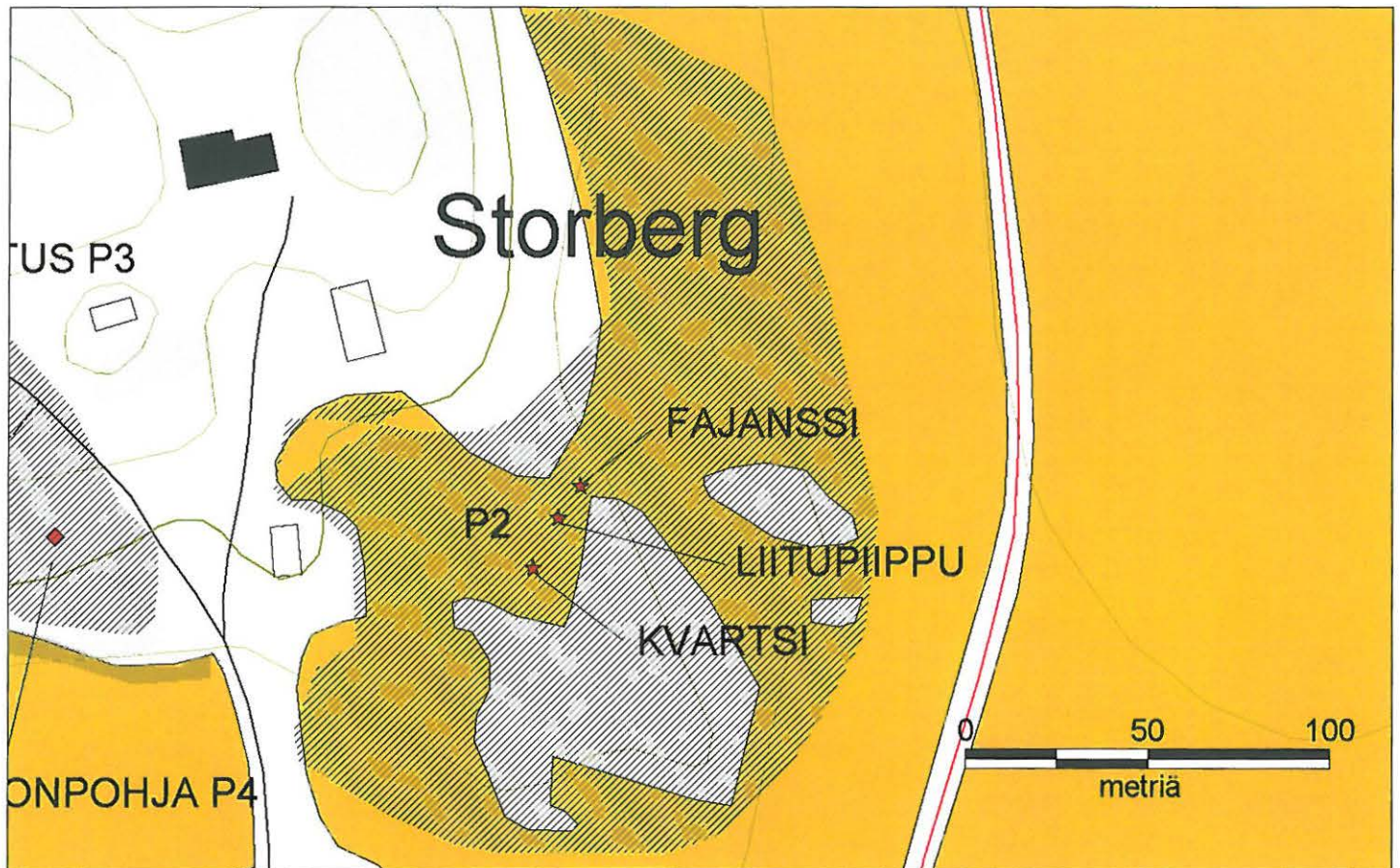
Kynnetystä pellosta heti peltosaarekkeen pohjoispuolelta itään viettävältä rinteeltä löytyi peltokävelyn yhteydessä 3 kvartsia, 1 pala faianssia ja 1 liitupiipun kappale. Asuinpaikkaan viittaavia rakenteita ei paikalta löytynyt, mutta korkeutensa puolesta se saattaa ajoittua pronssikauteen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Piirt. Eija Tupakka
Digitaalinen käsittely Liisa Lohtander ja Hanna Suisto

Kohdenimi	Raseborg, Kungsgården 2002	N 6658600
Alue	Snappertuna	E 3312300
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	keskiajalta tai uudelta ajalta	

Kuvaus

Kohde on Raseborginjoen länsirannalla, noin kilometri Raaseporin linnasta luoteeseen sijaitsevan Raaseporin kuninkaankartanon tonttimaalla ja sen etelä- ja länsipuolisessa pellonreunassa. Maasto on terassimaisesti kaakkoon viettävää tonttimaan rinnettä, jonka maaperä on kalliota ja moreenia. Tonttimaata ympäröivät avoimet viljelymaat, jotka viettävät kaakkoon joen suuntaan. Ranta on 2,5 metrin korkeuskäyrän mukaan ollut keskiajalla runsaan 200 metrin päässä nykyisestä kartanon tonttimaasta.

Kartanon tonttimaalla ja lähistön peltoalueilla tehdyssä tarkastuksessa todettiin tontin pohjoisosassa päärakennuksen vanha kivijalka tai puutarhan ylimmän terassin kiveys, jonka pituus oli noin 30 m. Kiveyksen itäosassa näkyi kellarin jäännökset. Päärakennuksen eteläpuolella oli säilynyt 1700-luvun aikainen suoralinjainen terassoitu puutarha. Nykyään kartanon asuintalo on vanhan päärakennuksen länsisiiven paikalla.

Kartanon etelä- ja varsinkin länsipuoleisten peltojen reunoja tutkiessa havaittiin hyvin paljon 1900-luvun materiaalia, esim. fajanssia, mutta suhteellisen niukasti vanhempia löytöjä. Länsipuolisesta pellostä saatiin kuitenkin talteen pala Westerwaldin kivilavakeramiikkaa. Se ajoittuu todennäköisesti 1500-luvun lopulle tai 1600-luvun alkupuolelle. Lisäksi pintapöiminnassa löytyi muuta kivilavakeramiikkaa, punasavipadan kahvapala, punasavikeramiikkaa ja pullolasia. Kaikki ajoittuvat keskiaikaa myöhemmäksi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

- Puutarhaterassi
- Päärakennuksen kiveys
- Pintapöiminta-alue

100 m

Kohdenimi	Raseborg Slottsmalmen 2002	N 6658020
Alue	Snappertuna	E 3313550
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Muinaisjäännösryhmät	Löydöt
Ajoitus	keskiajalta tai uudelta ajalta	

Kuvaus

Sijainti ja ympäristö

Raseborgin (suom. Raasepori) linna sijaitsee Raseborgin joen pohjoisrannalla, nykyiseltä rannikolta runsaat 2 kilometriä sisämaahan. Alueen ympäristö on enimmäkseen savikkojen ympäröimää moreenimaastoa, jossa on runsaasti korkeita saarimaisia kalliopaljastumia ja matalia kapeikoita. Savikot on suureksi osaksi muokattu pelloiksi viimeistään keskiajalla ja moreenimäet kasvavat enimmäkseen kuusivaltaista tuoretta kangasmetsää, kalliokumpareet mäntyä ja katajaa. Alavimmat alueet ovat edelleen monin paikoin kosteita ja soisia. Suosaarekkeitä esiintyy myös kalliokohoumien välisissä kapeikossa.

Inventoinnin tavoitteet ja valmistelu

Inventoinnin tavoitteena oli kartoittaa Slottsmalmenin topografiaa ja tehdä havaintoja ihmisen toiminnasta sekä laatia kartoituksen ja pintapoinninan tulosten pohjalta yleispiirteinen kartta jatkotutkimuksia varten. Inventoinnin suunnittelussa käytettiin kartta-analyysiä, jolloin nykykarttapohjalle merkittiin pääasiassa vuoden 1728 ja 1816 historiallisista kartoista inventoinnin kannalta kiinnostavia elementtejä kuten maankäyttökuvioita, rakennuksia, rajoja, tielinjoja, vesireittejä, vesistöihin ja muihin maastokohtiin tehtyjä merkintöjä sekä paikannimiä. Vuoden 1816 kartassa Slottsmalmenin länsireunassa on pieni lato, mutta muuten alue on merkitty pelto- ja niittymaiksi. Aluetta rajaava tiestö ei karttojen valossa ole suuresti muuttunut 1700-luvulta nykypäiviin.

Inventoinnissa keskityttiin 200-300 metriä linnan itäpuolella sijaitsevan Slottsmalmenin eli Linnamalmin alueen intensiiviseen inventointiin. Alueelta on ennestään tavattu jäännöksiä, muun muassa kaksi hirsiarkkua ja esinelöytöjä, jotka on ajoitettu 1400-luvulle. Slottsmalmenia on myös pidetty mahdollisena linnan talouskeskuksen tai kylän paikkana (Drake 1991).

Slottsmalmen on viljelymaiden ympäröimä kumpare, jota reunustaa kaksi viljelemätöntä saarekettä. Kumpareen koillisreunassa kohoava suurempi saareke (140x50 m) jakautuu kolmeen kallio- tai moreenikohoumaan, joita erottavat kapeat, saarekkeen poikki kulkevat solat. Kaakkoispäässä on hyvin jyrkkärintainen ja korkea kallio, joka kohoaa yli kymmenen metriä ympäristöään korkeammalle. Kalliolla kasvaa muutamia mäntyjä ja katajia. Saarekkeen keskellä on edellistä matalampaa kalliota, jolla kasvaa lehtipuuvaltaista sekametsää. Luoteisimmassa päässä erottuu matala kalliopaljastuma, jonka reunassa kasvaa heinikkoa ja pensaikkoo. Saarekkeesta noin 50 metriä lounaaseen, Slottsmalmenin lounaissivussa, jokeen viettävän rinteiden reunassa on toinen, pienempi saareke (65x30 m). Pitkänomainen saareke on täysin tiheän lehtipuuvaltaisen metsän ja ryteikön peitossa. Saarekkeiden ympäröivät kaikkialta pellot ja niiden väliin jää kapea ja tasainen lohko.

Maastotyöskentely

Maastotyössä käytiin läpi Slottsmalmenia ja Raseborginjoen, linnaan johtavan tien ja Nytorpin tien rajoittamaa aluetta. Alueen lounaisosa on linnaan kuuluvaa valtion maata (tila 1:52) ja koillisosa yksityisomistuksessa (tila 2:23 Grönborg). Pellot on jaettu valtaojilla kolmeen osaan, joista inventoinnissa käytettiin nimiä peltö 1, 2 ja 3. Slottsmalmenin lounaispuoli, pienempi saarekkeista ja peltö 1 rajautuivat lounaiseen valtionmaahan. Grönborgin tilaan kuuluva, Slottsmalmenin koillisosan suurempaa saarekettä reunustava peltö 2 ympäröi saarekettä etelä-, -itä ja pohjoispuolelta rajautuen teihin ja valtaojiin. Valtion omistaman alueen luoteisin lohko eli peltö 3 linnalle johtavan tien eteläpuolella kasvoi vahvaa nurmea eikä sen pintaa voitu tarkastaa. Lohkon lounaisimpaan ulokkeeseen tehtiin inventoinnin lopuksi kaksi koekuoppaa. Valtion hallussa olevan tilan saarekkeet ovat kasvaneet umpeen ja pellot olivat ainakin inventoinnin aikaan nurmella, yksityisomistuksessa oleva suurempi saareke on sen sijaan pidetty melko avoimena ja pellot olivat inventointihetkellä lähes kokonaan kynnöksellä.

Keskeisinä kenttätömenetelminä käytettiin pinnanmuotojen ja maan pinnalle erottuvien rakenteiden kartoitusta ja kasvillisuudesta paljailla peltolohkoilla pintapöimintää. Peltokävelyssä kunkin inventoijan havaintoalueen leveys oli 2-4 metriä. Kartoituksen ja pintapöiminnän havainnot paikannettiin ja dokumentoitiin takymetrin avulla. Pintapöiminnän yhteydessä käytettiin myös metallinetsintä, jolla haravoitiin pääasissa saarekkeiden reunoja parin kolmen metrin leveydeltä. Koekuoppia tehtiin vain lohkoon 3. Inventoinnin loppuvaiheessa tehtiin myös joitakin mittauksia linnan ympärillä erottuvista paalutuksista, tarkoituksena määrittää paaluryhmien korkeussijainti ja suhde ympäröivään maastoon sekä sitoa Alopaeuksen kartoitus ja inventoinnin havainnot toisiinsa.

Havainnot

Saarekkeet

Pellon 1 keskellä olevassa pienemmässä saarekkeessa on aiemmissa tiedoissa mainittu olevan rakennusjäänneksiä, mutta niitä ei ole tarkemmin kartoitettu. Saareke on nykyisin tiheän kasvillisuuden peitossa ja sen kartoitus osoittautui varsin hankalaksi ilma perusteellista raivausta. Inventoinnissa oli mahdollista kartoittaa vain muutamia kohtia. Saarekkeen keskellä havaittiin suuri kaivanto, joka oli noin 10 metriä leveä, 15 metriä pitkä ja koillispuoleltaan lähes 2 m syvä. Kaivannon keskellä oli pyöreähkö, noin puolen metrin syvyinen kuoppa. Kaivannon lounaispuolella oli saarekkeen suuntaista kivipengerrystä noin 16 metrin matkalla. Pengerryksen seassa näkyi tiilenkappaleita. Pohjoisreunassa kaivannon ulkopuolella maanpinnalla erottui kivistä ja tiilenkappaleita koottu kasa. Kaivannon funktiota ei voitu inventoinnissa varmuudella määrittää, mutta kyseessä saattaa olla rakennuksen pohja tai jonkinlainen valmistuspaikka. Kaivannon pohja oli ilmeisen tarkoituksellisesti kaivettu tarkoituksellisesti vaakatasoon pinnaltaan kaltevan saarekkeen sisään. Saarekkeen kaakkoispää kapenee selvästi ja sitä halkoo saarekkeen suuntainen terassi. Muodostuma saattaa olla osittain luontainenkin. Sen ylä- ja alapuoleiset alueet olivat hyvin tasaisia, joista ainakin jälkimmäistä on ilmeisesti muokattu. Alemman terassin pellonpuoleisessa reunassa erottui maanpinnassa kalkkilaastikeskittymä. Saarekkeen kaakkoisimpaan päähän oli myös kasattu röykkiö kookkaista kivistä.

Peltoon 1 ja 2 rajautuvan suuremman saarekkeen kartoituksessa havaittiin useita merkkejä ihmisen toiminnasta. Varsinkin saarekkeen luoteisimmassa päässä kohoavan matalan kalliopaljastuman päällä ja reunamissa voitiin erottaa useita kasattuja kiveyksiä. Osa kiveyksistä on luultavasti heiteltu pellostä, mutta niiden joukossa voi olla rakenteiden jäännöksiä. Kalliopaljastuman koillisreunassa erottui pitkänomainen kiveys, jossa oli myös kalkkilaastin kappaleita. Kyseessä saattaa olla jonkinlainen uunin jäännös tai muu valmistukseen liittyvä rakennelma. Saarekkeen kalliokohoumien väliin jäävät kapeikoissa oli selviä maankäytön jälkiä, muokattua maata ja oja. Kartojen ja ilmakuvien perusteella niitä

on käytetty peltona vielä varsin myöhään, mutta alueiden historiaa ei tunneta. Saarekkeen koillispuolelta 1965 ja 1967 todetuista hirsiaarkuista jälkimmäinen näkyi valtaajassa edelleen hyvin ja sen sijainti mitattiin takymetrillä. Hirsiaarkku sijoittuu kaakkoisimman kapeikon kohdalle. Vuonna 1965 tutkittu arkku on raportin mukaan peitetty maalla tutkimusten jälkeen eikä sitä dokumentoitu tässä inventoinnissa.

Myös muissa alueella erottuvissa pikkusaarekkeissa ja pellon reunoissa havaittiin kiveyksiä, mutta niitä ei ehditty inventoinnin aikana tarkemmin dokumentoida. Pellon 1 luoteisimmassa päästä peltolohkon ja ojan välistä kartoitettiin täysin puuston peitossa oleva suurehko kiveys, jonka seassa oli tiilenkappaleita. Kiveyksen funktiota ei voitu kartoituksen avulla selvittää tarkemmin, mutta se on sijainniltaan kiinnostava. Kiveyksen kaakkoispuolisessa pellonnurkassa havaittiin pintapöiminnassa erittäin runsaasti luumateriaalia, tiilenpaloja ja kalkkilaastia (ks. pelto 1).

Pellot

Lounaisin pelto 1 kasvoi jo matalaa nurmea, mutta havainnointimahdollisuudet olivat kuitenkin kohtalaiset vielä toukokuun alkupäivinä. Keskellä kohoavan Slottsmalmenin pienemmän saarekkeen itäpuolella lohko on lähes tasainen ja maaperältään hiesua tai savea. Saarekkeen länsipuolella maa sen sijaan viettää loivasti ja paikoin hieman terassimaisesti lounaaseen tai länteen joen suuntaan, pohjoispäässä myös luoteeseen. Länsirinteet ovat hiesun- ja savensekaisia ja melko kivisiä. Varsinkin saarekkeen ja joen välisellä vyöhykkeellä muokkauskerroksessa näkyi runsaasti laastia, tiiltä, palanutta savea sekä jonkin verran luunkappaleita. Tiilien joukossa oli useita epämudostuneita ja kuonaantuneita kappaleita. Luuainesta oli erityisesti lohkon luoteispäässä erottuvalla kumpareella, jossa oli muutakin materiaalia ympäristöä selvästi enemmän. Edellä mainittu puuston peittämä kiveys todettiin kohouman luoteispuolisesta pellonreunasta.

Suurta saarekettä ympäröivä pelto 2 oli sängellä olevaa eteläpäättä lukuun ottamatta kokonaan kynnöksellä. Lohko eteläosa on hyvin tasaista, mutta saarekkeen koillispuolella maasto viettää etelään ja lounaaseen kohti kallioiden reunaa muodostaen kosteahkon notkon. Maaperä on savensekaista. Kynnöksellä olevalla alueella havainnointimahdollisuudet olivat inventoinnin aikaan melko hyvät, vaikka pelto kuivui viikon aikana huomattavasti. Pellon muokkauskerroksessa erottui peltoon 1 verrattuna varsin vähän jättemateriaalia, mutta toisaalta modernin lasin ja taloustavaran osuus oli suurempi kuin pellossa 1. Peltolohkon 3 lounaisnurkassa erottuvan laajan kohouman keskelle tehtiin kaksi koepistoa, joissa todettiin yli 50 cm paksu muokkaus- ja maankäyttökerros, punasaviastiankappaleita ja tiilimurskaa. Kerroksista ei havaittu mitään selvästi modernia materiaalia ja hiiltäkin melko niukasti.

Löydöt

Kaikki löydöt saatiin pellon 3 koekuoppia lukuun ottamatta talteen pintapöiminnasta ja metallinetsimellä. Metallinilmaisimella tutkittiin pintapuolisesti pääasiassa saarekkeiden reunoja. Suurin osa havainnoista saatiin peltolohkolta suuremman saarekkeen etelä- ja kaakkoispuolelta sekä pohjoispuolisen lohkon lounaisnurkasta. Signaaleja saatiin kolmisenkymmentä, joista lähes kaikki tulivat muokkauskerroksen nauloista - erityisesti suuremman saarekkeen eteläpuolella - sekä erilaisista metallikappaleista, joista valtaosa oli täysin tunnistamattomia tai selvästi moderneja. Metallinetsimellä todetuista löydöistä otettiin talteen vain esineitä, joilla katsottiin olevan merkitystä toiminnan ajoittamisen tai luonteen määrittelyn kannalta.

Löytöjä saatiin talteen erityisesti suuremman saarekkeen etelä- ja kaakkoisreunasta sekä pohjoispuolisesta peltorinteestä. Saarekkeen eteläpuolelta löytyi pääasiassa rautanauvoja, joista lähes kaikki jätettiin paikalleen. Pohjoispuolella löytöjä saatiin talteen toisaalta pellon

pohjoisreunan ylärinteestä, toisaalta eteläreunassa olevasta notkosta. Pohjoispuolisen pellon löytöjen joukossa on Sieburgin kivisavikeramiikan kappaleita ja pala lyijysinetistä, lyijykuula ja muita lyijynpaloja. Lohkosta saatiin talteen myös muutamia rautaesineitä, joitakin punasavikeramiikanpaloja, liitupiipun katkelma, lasinpaloja, piitä ja kuonaa. Kynnöksessä erottui myös palanut savea ja tiiltä sekä modernia lasia ja keramiikkaa. Suuremman saarekkeen luoteisreunasta löydetty putkimainen rautaesine, mahdollisesti panssarinuolenkärki. Pellosta 1 otettiin talteen kivisavikeramiikan pala, punasavipadan jalka ja pienemmän saarekkeen luoteisreunasta lyijykuula.

Linnaa ympäröivän paalutuksen kartoitus

Inventoinnin viimeisinä päivinä paikannettiin Harry Aleopaeuksen 1980-luvun alussa kartoittamia paalutuksia linnan ympärillä. Paaluja ei mitattu yksitellen, vaan tavoitteena oli määrittää erillisiä paaluryhmiä korkeustietojen saamiseksi. Aleopaeus on aikanaan kartoittanut kaikki paalut erikseen ja tehnyt niistä yksityiskohtaisia muistiinpanoja. Inventoinnin perusteella vaikutti siltä, että osa kartoitetuista paaluista on jo kokonaan maaton noustuaan maanpinnan yläpuolelle. Toisaalta joitakin paaluja nähtiin paljastuneen Aleopaeuksen mittauksen jälkeen. Linnan kaakkoispuolella havaittiin myös tuulenkaadon ylösnostamia paaluja. Puiden vedenalaiset osat olivat säilyneet niin hyvin, että työstöjäljet erottuivat edelleen selvästi.

Johtopäätökset

Inventoinnin perusteella Slottsmalmenin alueella on useita merkkejä ihmisen toiminnasta. Niitä todettiin varsinkin alueen lounaisosassa olevassa pienemmässä saarekkeessa sekä sen lounaispuolisessa pellossa. Valmistus- tai rakennusjätteeksi tulkittava tiili-, luu- ja kalkkimateriaali voi olla paikalle tuotua, esimerkiksi linnasta on mahdollisesti tuotu pelloille tavaraa. Saarekkeesta havaittu kaivanto, kiveykset ja laastikasat viittaavat kuitenkin siihen, että paikalla on ollut ollut rakennus tai valmistuspaikka. Peltolohkon luoteispäästä havaitut keskittymä ja kiveys ovat erityisen kiinnostavia, koska samalla alueella on 1991 fosforianalysissä (Jussila&Seger) todettu ympäristöään selvästi korkeampia arvoja.

Slottsmalmenin suuremman saarekkeen pohjoispuolisen pellostä tavattu Sieburgin kivisavikeramiikka voidaan hirsiaarkkuloitöjen tavoin ajoittaa 1400-luvulle. Löydöt viittaavat linnan aikaiseen toimintaan ja vahvistavat aiempia käsityksiä. Ne keskittyivät selvästi lohkon ala- ja yläreunoihin ja saattavat jossain määrin kuvastaa aktiviteettialueita.

Jatkotutkimustarpeet

Inventointulosten perusteella jatkotutkimuksissa olisi syytä selvittää peltolohkoista havaittujen keskittymien luonnetta kairaamalla tai koekuopituksella, jotta havaintoja saataisiin myös muokkauskerroksesta. Pintapöimintää tulisi jatkaa varsinkin peltolohkolla 3, joka nyt jäi kokonaan katsomatta. Lohkon lounaisosan koekuopitusta olisi jatkettava inventoinnissa havaitun kulttuurikerroksen luonteen selvittämiseksi. Saarekkeista erityisesti pienempi olisi kartoitettava perusteellisesti, mikä kuitenkin edellyttää alueen raivaamista.

Linnan itäpuolella olevan Tallisaaren alueella on aiempien tutkimusten mukaan ollut intensiivistä toimintaa, joka todennäköisesti liittyy linnan jokapäiväiseen talouteen. Aluetta ei kuitenkaan ole tähän mennessä yksityiskohtaisesti kartoitettu. Paaluväestöstä on jo aiemmin kartoitettu, mutta sen suhdetta ympäristöönsä ja maastonmuotoihin ja muihin jäännöksiin on tutkittu vähemmän. Linnan lähiympäristön kartoituksen yhteydessä tulisi myös mahdollisuuksien mukaan selvittää linnan restauroinnissa ja kaivauksissa tehtyjen maansiirtotöiden vaikutus ja laajuus. Tallisaaren alueella näkyvistä kasoista ja kuopanteista osa saattaa liittyä antikvaarisiin toimiin, mutta joukossa on ilmeisesti myös linnan käytön aikaisia jäännöksiä. Paaluväestön tuntumasta tavattiin kartoituksessa useita vallimaisia

rakennelmia ja röykkiöitä, joiden alkuperää olisi selvitettävä tarkemmin. Tallisaarenkin osalta perusteellinen kartoitus on kuitenkin mahdollista vasta, jos aluetta peittävää tiheää puustoa raivataan pois. Paaluista osa on edelleen vesirajan tuntumassa joessa, jonka rantojen ja pohjan tutkimus olisi tarpeellista linnan ympäröivän paaluvastuksen tai mahdollisten laiturirakennelmien löytämiseksi.

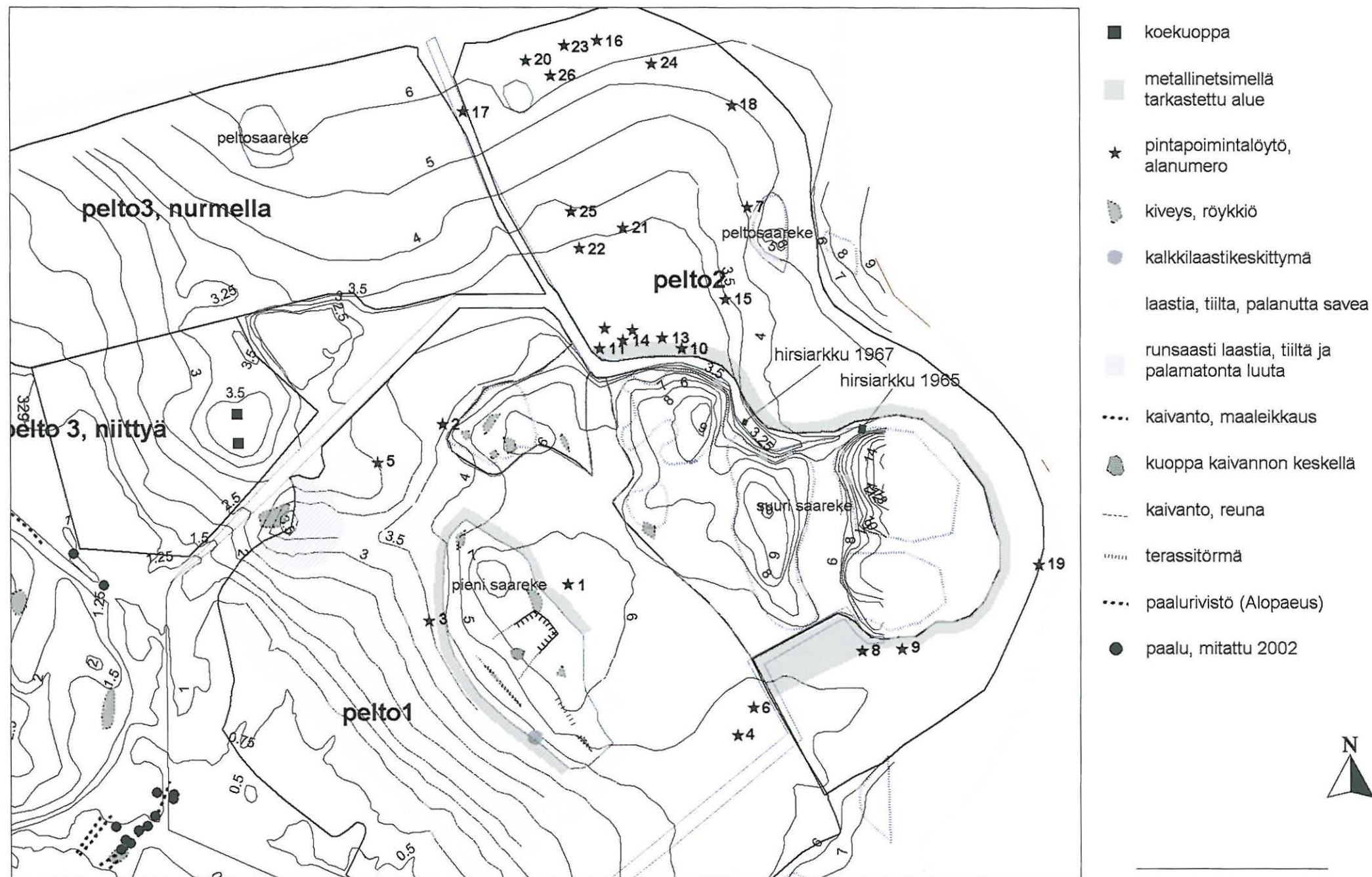
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Tammisaari, Snappertuna, Raseborg

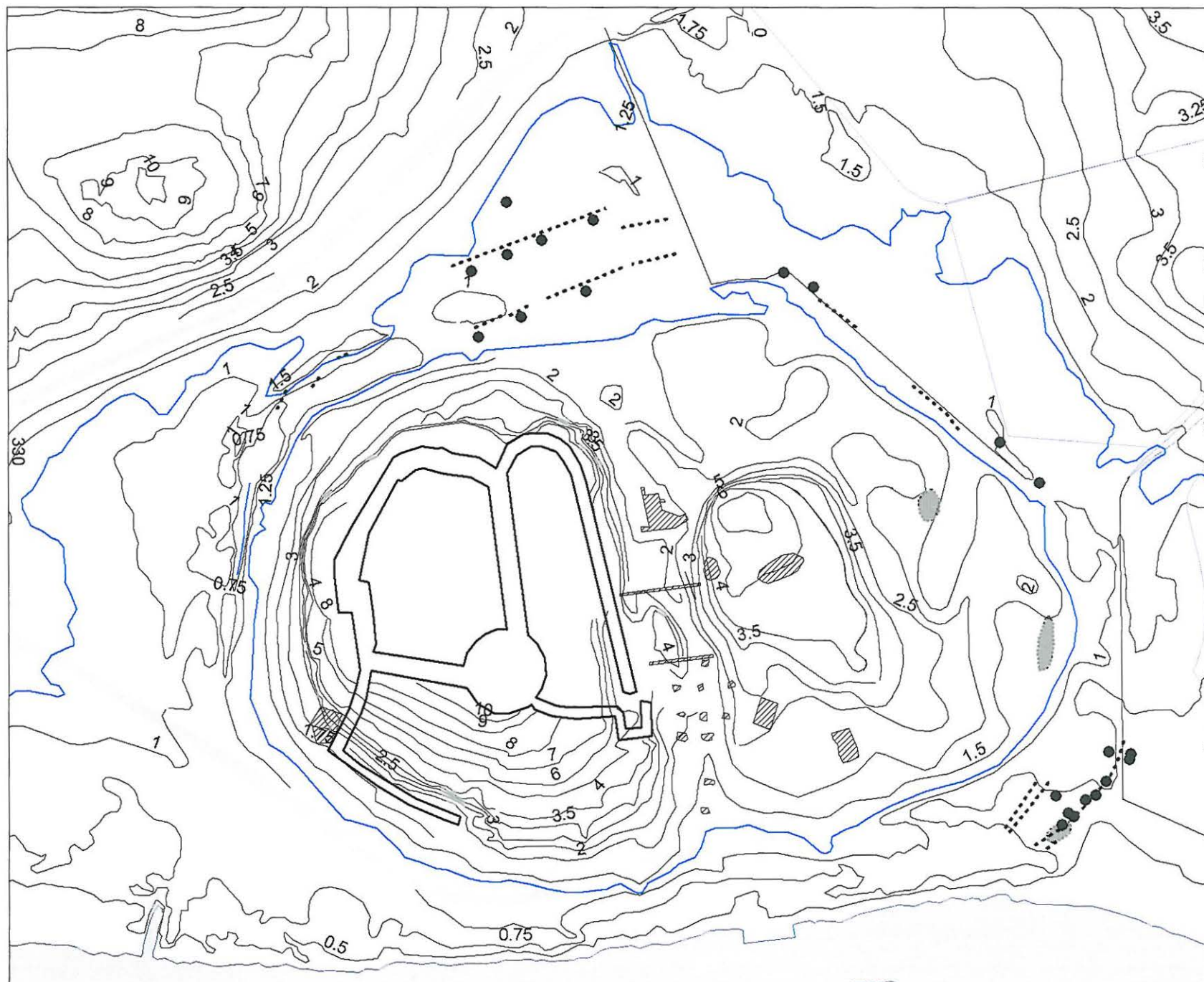
Merellinen perintömme - projekti ja Helsingin yliopiston arkeologian kenttätutkimuskurssi 2002

maarakenteet

- ||||| suuren kuopan reunat
- ||||| terrassin reuna
- kuoppa

paalut

- 2002 mitattu paalu
- ||||| Alopauksen 1983 kartoittamat paalurivit

koekuopat

- koekuoppa
- metallinetsimellä läpikäydyt alueet

kivirakenteet

- ▨ kiveys
- ▨ kivipengerrys

keskittymät

- runsaasti laastia, tiiltä, palamatonta luuta
- Region
- kalkkikeskittymä
- ▨ laastia, tiiltä, palanutta savea

50 m

Kohdenimi	Raseborg ympäristö 2003	N 6658020
Alue	Snappertuna	E 3313550
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Muinaisjäännösryhmät	Löydöt
Ajoitus	keskiajalta tai uudelta ajalta	

Kuvaus

Kenttätutkimuskurssin 2003 aikana ryhmä 3 keskittyi Raseborgin linnan ympäristössä sijaitsevien rakenteiden kartoitukseen (Yleiskartta).

Aikaisempien tutkimusten aikana (mm. Alopaeus) oli käynyt ilmi, että linnan ympäristössä on paljon paaluvarustuksia ja muita ihmisen toiminnan jälkiä. Alopaeuksen kartoituksen pohjalta päätettiin tehdä tarkempi kartoitus rakenteista ja niiden sijainnista alueella.

Raseborgin linnan lähiympäristö vaihtelee kasvillisuutensa puolesta suuresti. Linnan pohjois- ja länsipuoli ovat aukeita nurmikenttiä, joita pitkin kulkee hiekkatie alueen poikki. Heti linnan eteläpuolella kulkee hiekkatie joka kääntyy linnan ohi päästyään pohjoiseen ja nousee Tallisaarelle. Hiekkatien eteläpuolella kulkee puurivistö sekä heti tämän takana joki. Linnan itäpuolella sijaitsee Tallisaari, pienehkö saareke, josta nykyinen silta linnaan kulkee. Tallisaari, sen pohjois-, itä- ja eteläpuoli ovat tiheähkön, nuoren lehtipuuston ja aluskasvillisuuden peittämät.

Kartoitettavien kohteiden pääosa sijaitsi Alopaeuksen kartoituksen ja vuoden 2002 alustavien tutkimusten perusteella Stallholmenin lähiympäristössä, joten kartoitustyö päätettiin keskittää sinne. Linnan muu ympäristö oli nopeasti inventoitavissa aukean luonteensa vuoksi.

Vuonna 2002 mitattua kiintopisteverkkoa jatkettiin linnan pohjoispuolelle, josta kartoitettiin takymetriä ja prismaa käyttäen alueen topografiaa. Tämän jälkeen aloitettiin linnan pohjois-koillispuolella olevien paaluvarustusten kartoitus. Alueelta mitattiin takymetrillä kaikki näkyvissä olevat paalut, jotka joko kuuluivat tai saattoivat kuulua paaluvarustukseen. Paalut mitattiin yksittäisiä pisteinä (Kartta 1). Tämän jälkeen siirryttiin kaakkoon päin ja kartoitettiin linnan koillispuolella olevat paalut. Metsikön alueella havaittiin useita pinta-anomaliaita, jotka kartoitettiin sitä mukaa kun edettiin kohti etelää (Kartta 2 ja kartta 3). Kartoitus lopetettiin joen rantaan, jossa havaittiin vielä paalukeskittymä rannan tuntumassa heti vedenpinnan alla.

Kartoitetut palurivit näyttävät muodostavan kaksi selkeätä kehää ja kolmannen, hyvin tulkinnanvaraisen kehän (Kartta 1). Kaksi selkeintä säilynyttä paalurivistöä ovat linnan pohjois-koillispuolella koillis-lounaissuuntaisia, kääntyäkseen lähes kulman omaisesti luode-kaakko-suuntaan. Tiheikössä paalut harvenevat ja sen keskivaiheilla alopaeuksen havaitsemaa paalurivistöä ei löydettykään. Alueen eteläosassa (kartta 3) havaittiin hyvin tiheä keskittymä paaluja, jossa on saattanut olla myös muunlaisia puurakenteita. Eteläisen keskittymän alueella paalurivistöjä oli taas kaksi ja niiden linjaus oli koillis-luoteissuuntainen.

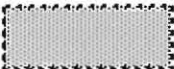
Kartoituksessa havaittiin, että Alopaeuksen dokumentoimat paalurivit näkyvät tälläkin hetkellä alueella, mutta routa on nostanut niitä, ilmeisesti maankohoamisen aiheuttaman kuivumisen vuoksi pintaan ja ne ovat välittömässä vaarassa tuhoutua hyvinkin lyhyellä aikavälillä. Osa paaluista on noussut niin paljon, että ne eivät ole enää kunnolla maassa

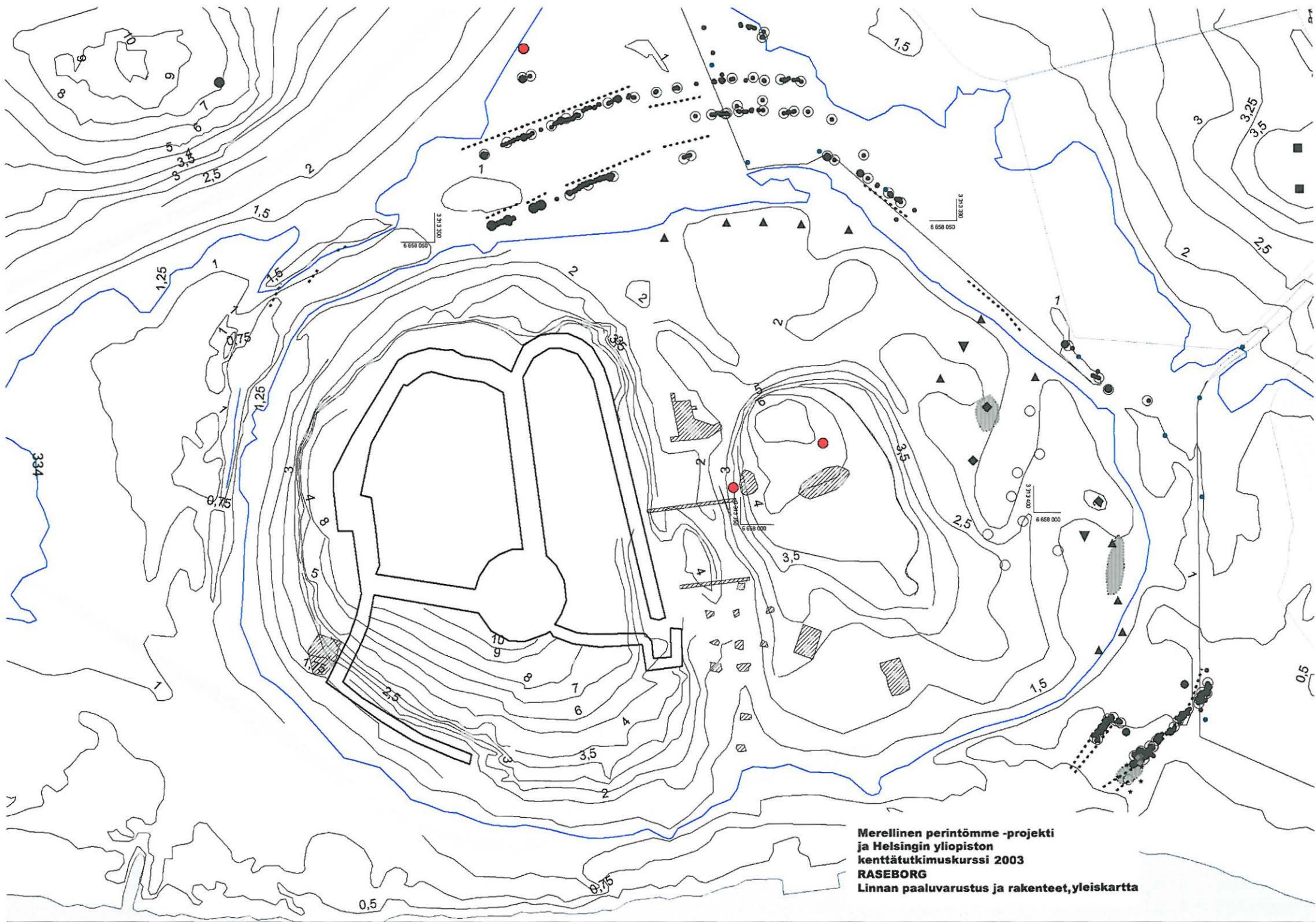
kiinni. Kaikki paalut lahoavat jouduttuaan ilman kanssa tekemisiin.

Tallisaaren tuntumassa on paljon pinta-anomaliaita, kuoppia ja kumpareita, joista on silmämääräisesti mahdoton päätellä, ovatko ne 1800-luvulla tehdyn linnan restauroinnin yhteydessä syntyneitä, varhaisempia vai nuorempia. Alue vaatisi myös raivaustöitä tarkemman kartoituksen suorittamista varten sekä koekuopitusta pinnanmuotoanomalioiden luonteen ja laajuuden selvittämiseksi.

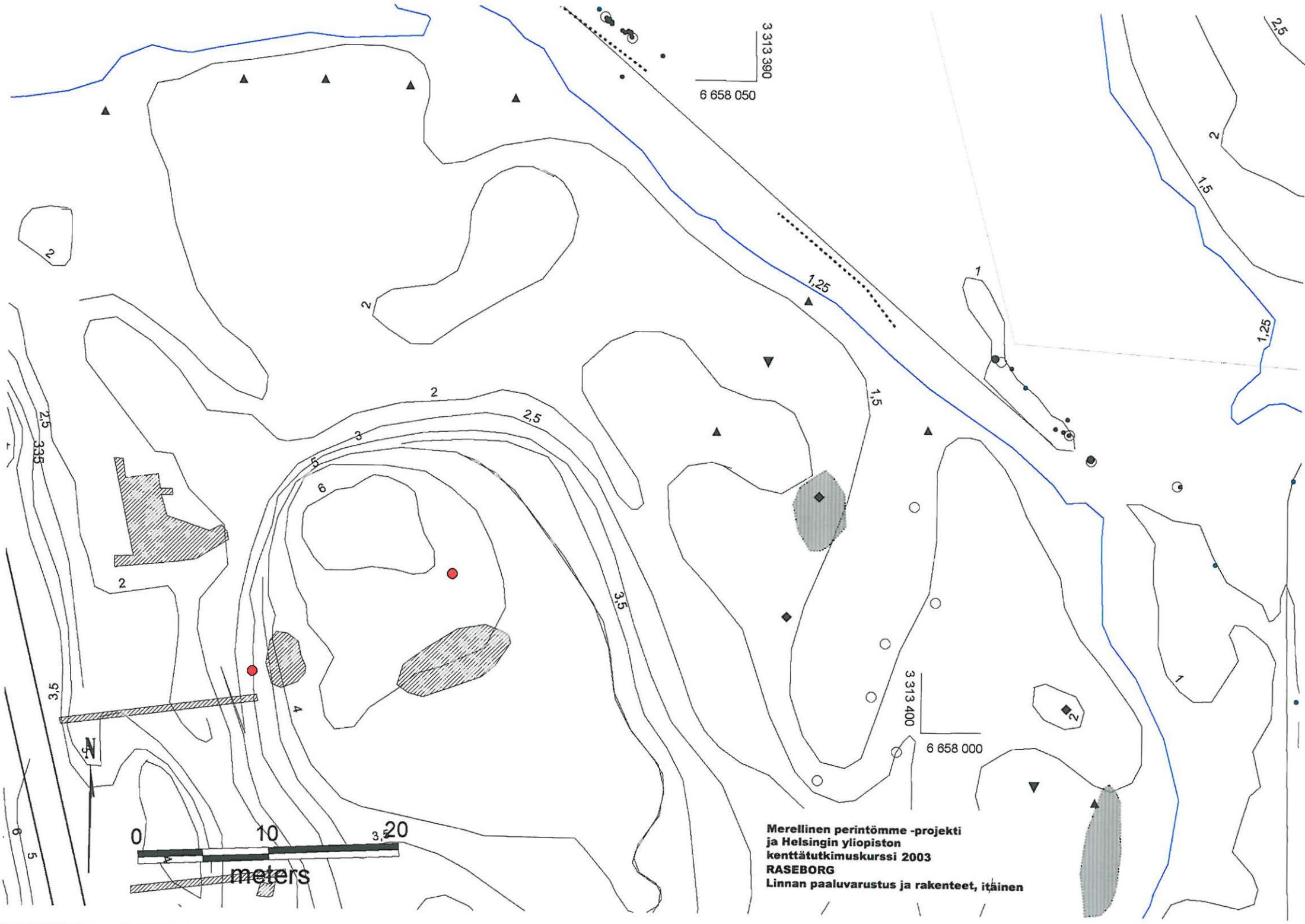
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

- ◆ Kivirakenne
- ▲ Kumpare
- ▼ Kuoppa
- Viro paalu, mitattu 2003
- Paalu, mitattu 2003
- Kiviröykkiö
- Aikaisemmat tutkimusalueet
- Alopaeuksen dokumentoimat paalurivistöt

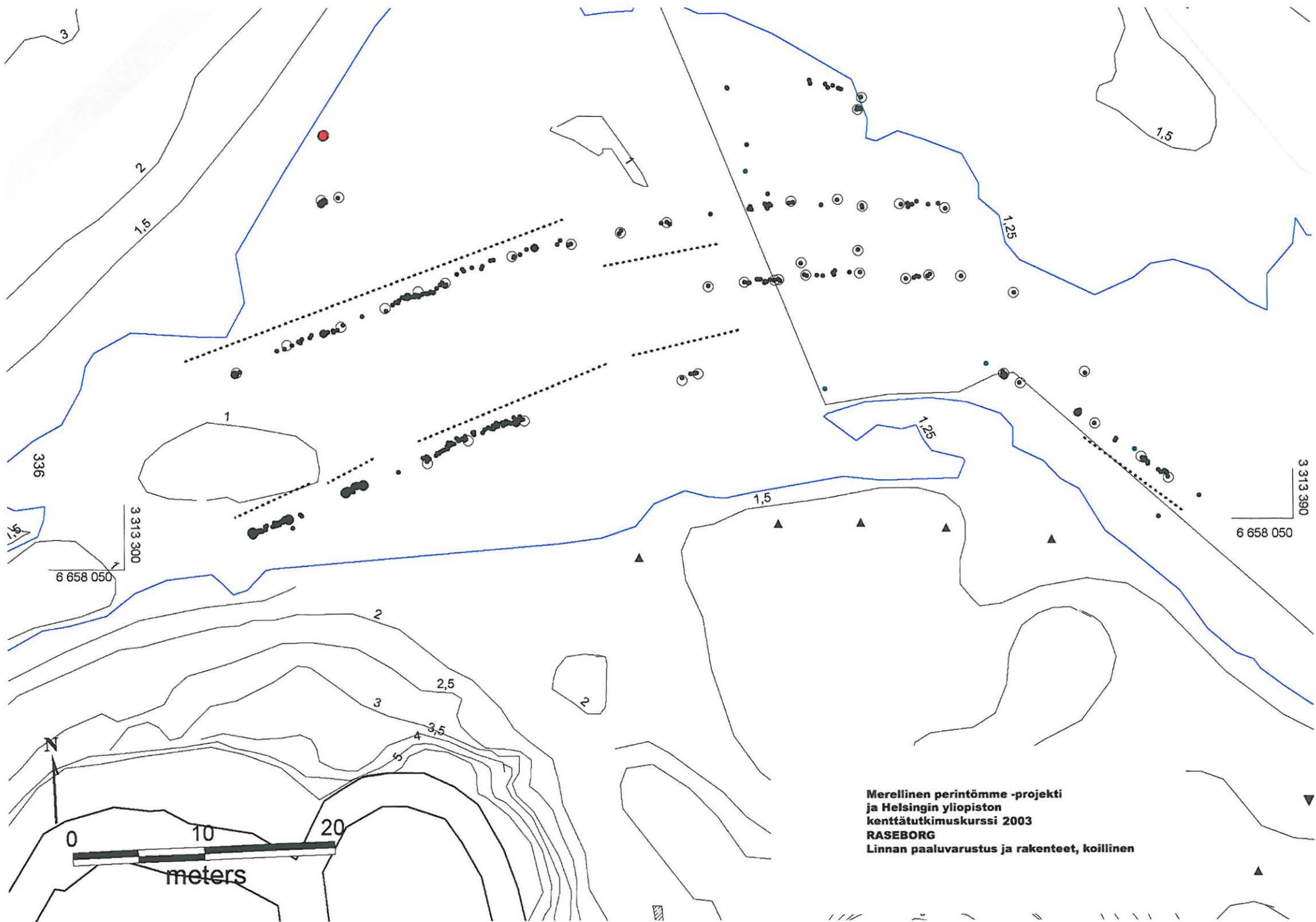

Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
RASEBORG
Linnan paaluvarustus ja rakenteet, yleiskartta

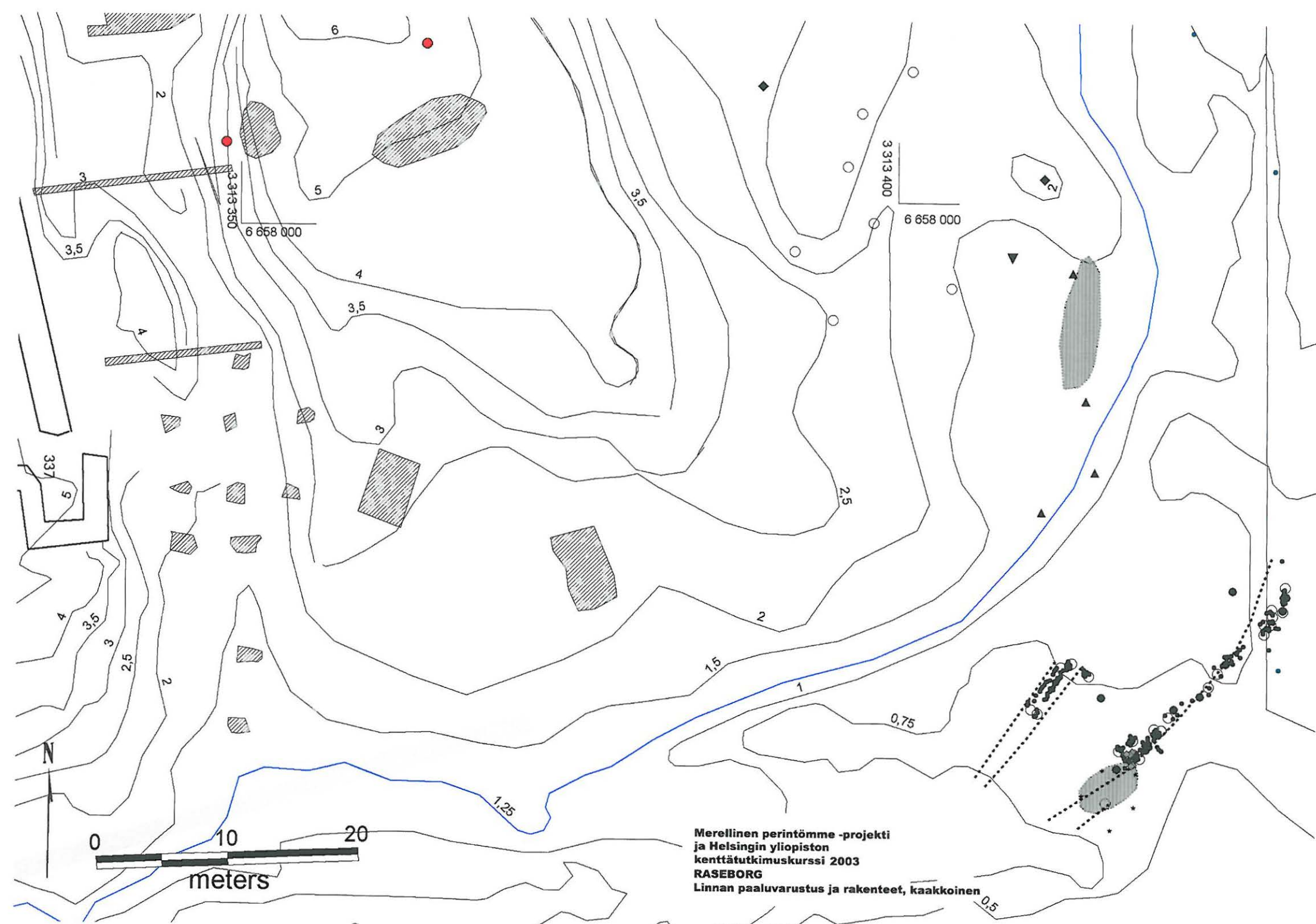

Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
RASEBORG
Linnan paaluvarustus ja rakenteet, itäinen

Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
RASEBORG
Linnan paaluvarustus ja rakenteet, koillinen

INKOO

Kohdenimi	Degerö 1	N 6662067
Alue	Degerö	E 3341644
Kunta	Inkoo	Z 13

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Degerölandetin keskiosissa, saaren läpi N-S -suunnassa kulkevan tien länsipuolella, Bunkkärr-nimisen pellon pohjoispuolella. Saaren tilan päärakennukselle on matkaa 750 m linnuntietä suoraan pohjoiseen. Ympärillä kasvaa tuore kangasmetsä, missä vanhat kuuset dominoivat puustona. Kohteen erilaiset kivirakenteet sijoittuvat enemmälti itäisemmälle selänteelle tai sen itäpuolelle. Läntisemmällä selänteellä on vain hajanaisesti kiviä ja se sijaitsee hieman itäisempää selännettä pohjoisempaan.

Kohteena on moniosainen kivirakenne, jossa selvästi erottuu ainakin kiviaita sekä mahdollisesti röykkiö, johon on kajottu. Näiden ympäristössä on lisäksi erilaisia kivikasoja, joiden luonnetta tai funktiota on vaikea määritellä. Varmaa ei ole, liittyvätkö ne toisiinsa vai onko niitä rakennettu samaan aikaan. Kyseessä siis mahdollisesti ajallisesti ja merkityksellisesti monitasoinen kohde. Kohteen kivet ovat pääsääntöisesti luonnonpyöreitä. Seuraavassa yritys kuvata kohdetta.

Kohde sijaitsee kaksiosaisella sammalen peittämällä kallioselänteellä rinteellä, joka pääsääntöisesti laskee eteläkaakkoon. Sillä suunnalla noin 50 metrin päässä sijaitsee nykyään pelto. Selänteiden kohdalla maasto laskee kaikkiin muihin suuntiin paitsi luoteeseen. Selänteet ovat soikeita ja halkaisijaltaan noin 15 - 20 metriä. Kolmas kallioselänne sijaitsee edellä mainituista noin 10 m kaakkoon.

Idemmän selänteen eteläosassa erottuu vallimaisia rakenteita, joiden keskelle on raivattu/tai vallien keskelle tyhjään kohtaan on perustettu nuotiopaikka (moderni). Nuotiopaikan pohjois- ja itäreunalla nuotiota kiertää hieman vallimainen katkonainen kivirakenne. Nuotiopaikan pohjoispuolella vallin (E-W) pituus on 6 m, leveys 1,5 m ja korkeus 0,4-0,5 metriä. Kivet ovat keskimäärin melko pieniä: 0,1 - 0,3 m halkaisijaltaan. Em. vallin pohjoislaidassa näkyy muutama keskimääräistä suurempi kivi rivimuodostelmassa.

Nuotiopaikan itälaidan (N-S -suuntainen) vallissa kivikerroksia on 1-4. Vallin mitat ovat noin 1 x 5 metriä ja korkeus alle 0,5 metriä.

Nuotiopaikan eteläreunassa, joka laskee porrasmaisesti noin metrin on 3 x 2,5 metrin kivialue ikään kuin nojaamassa selänteen laitaan. Kivet ovat kooltaan 0,3 - 0,7 m ja kiviä on 1-2 kerrosta. Tämän itäpuolella on epämääräisessä rykelmässä 1-2 kerroksen paksuudelta hieman pienempiä kiviä.

Mahdollisesti samaan kompleksiin liittyy nuotiopaikasta pari metriä länteen sijaitseva N-S-suuntainen ja 5 metriä pitkä katkonainen kivirivi. Kivet ovat keskimäärin 0,7 m halkaisijaltaan eli selkeästi muita suurempia. Kivet sijaitsevat itäisen selänteen länsilaidassa ja nousevat osin selänteiden päälle.

Nuotioon liittyvän itäisen kivivallin itäpuolella jatkuu epämääräinen kivialue, kooltaan noin 5 x

6 metriä. Kivikerroksia on enintään 4 ja siitä on vaikea hahmottaa mitään muotoja. Tämä kivialue on N-S -suunnassa katsottuna samalla tasolla kuin nuotiopaikka. Tämän kivialueen kaakkoisosasta alkaa kaakkoon suuntautuva kiviäitä.

Tämä kiviäitä kohteen itäreunalla erottuu selkeimpänä muotona kokonaisuudesta. Sen pohjoispää on "kasvanut kiinni" siihen epämääräiseen kivialueeseen, joka sijaitsee nuotiopaikan itäpuolella kuten edellä kuvailtiin. Kiviäitä on kaakko-luode -suuntainen. Pituutta sillä on noin 16 metriä, leveyttä sillä on 2 - 2,5 metriä. Korkeus aidan itäpuolelta katsottuna on 0,8 metriä. Kiviäidan kivet ovat kooltaan 0,1 - 0,6 metriä ja sen luoteispäässä on joitakin hyvin suuria kiviä (0,8 m). Kiviä peittää vahva sammal, varvut ja sananjalat. Kiviäitä vaikuttaa koskemattomalta. Kiviäitä "nojaa" länsipuolellaan sijaitsevaan kolmanteen hieman pitkulaiseen selänteeseen. Kiviäitä on rakennettu ikään kuin selänteen kylkeen.

Kolmantena alueena tästä kokonaisuudesta voi vielä kuvailla nuotiopaikan pohjoispuolta eli kokonaisuuden koillista neljänneestä. Kaakkoisen ja koillisen neljänneksen väliin on tamppaantunut 0,5 m leveä polku, missä ei ole kiviä. Se on mahdollisesti syntynyt nuotiopaikan käytöstä. Koillisosassa on myös kiviä epämääräisissä rykelmissä. Kivikerroksia alueen rakenteissa on enimmillään neljä. Koillisosan kivet ovat hyvin erikokoisia (0,1-0,8 m) ja kerroksellisuutta on lähinnä pienempien kivien kohdalla. Lähinnä erottuu noin 4 x 4 metrin kokoinen alue kiviä, missä kiviä on enemmän, mutta sen funktiota on mahdoton arvella. Jos kiviäitä ei oteta huomioon, muutoin koko kivialueen pituus pohjois-etelä -suunnassa on noin 16 metriä, leveyttä sillä on kymmenisen metriä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kokonaisuudesta tulee mieleen kajottu rautakautinen rökkiö, jonka ympäristöön on myöhemmin rakenneltu jotain muuta. Kyseessä voi olla myös tykkiaseman tyyppinen puolustusrakenne. Puolustusrakennelmiin voi liittyä kiviäitoja. Kiviäitä voi toisaalta merkitä myös tonttien rajaa tai liittyä peltoon. Mitään selkeästi rakennuksiin viittaavaa en tulkinnut. Ympäristössä on luonnostaan kiviä jonkin verran, mutta esimerkiksi varsinaista pirunpeltoa ei havaittu.

Kohdenimi	Degerö 4	N 6662052
Alue	Degerö	E 3341699
Kunta	Inkoo	Z 15
Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Degerön tilasta 500-600 metriä etelään sijaitsevan länsipuoleltaan jyrkkäreunaisen kallion eteläpuolella, lähellä kallion alataitetta. Itään tielle on kohteelta matkaa noin 200 metriä. Kyseessä on etelään laskeva rinne ja pohjoispuolella siis jyrkkäreunainen avokallioalue noin 5 metrin päässä. Paikassa vallitsee tiheä tuore kangasmetsä.

Kohteena on 2,5 m halkaisijaltaan oleva rökkiö, joka on muodoltaan pyöreähkö ja sillä on korkeutta 0,4-0,5 metriä. Kiviä peittää sammal ja kallioimarre vahvasti. Kivet ovat pieniä, vain 0,1 - 0,3 m ja ne ovat luonnonpyöreitä. Kivikeossa ei näy rakenteita.

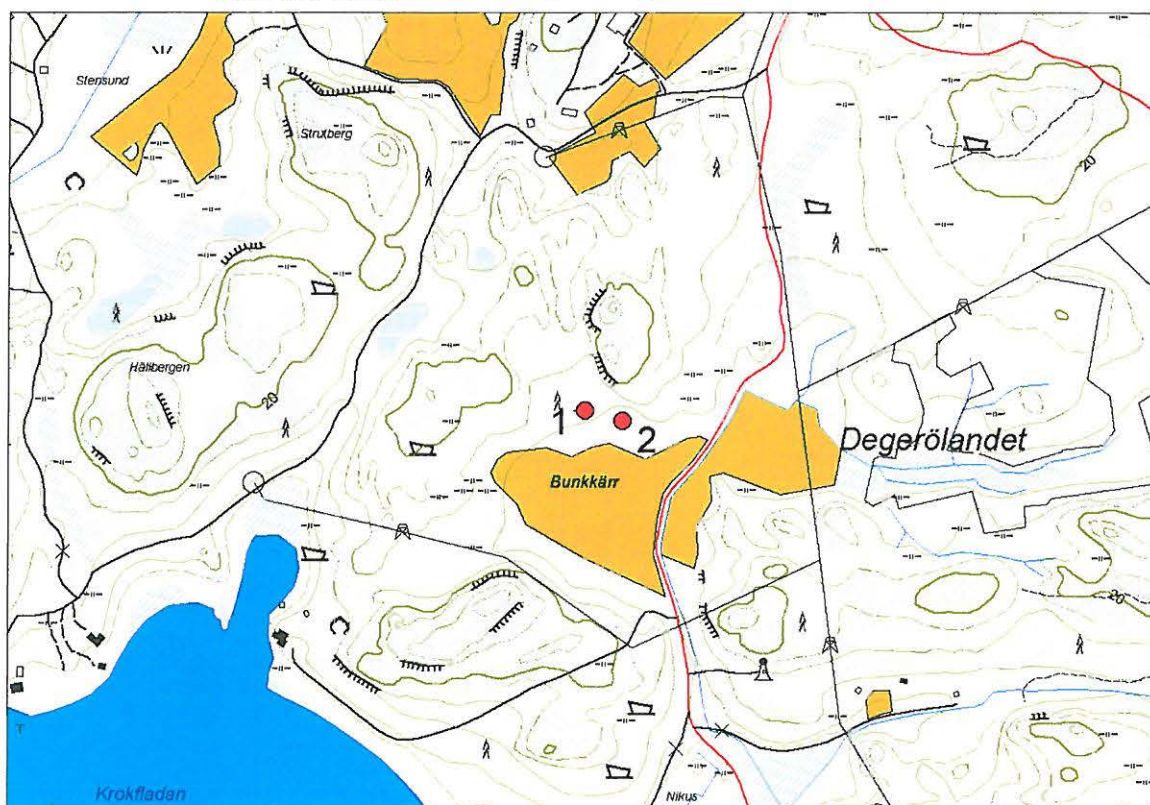
Em. kivikeosta noin 3 m itään sijaitsee toinen noin 2 m halkaisijaltaan oleva rökkiö. Sillä on korkeutta noin 0,3 m ja muodoltaan se on hieman puolipyörän muotoinen. Sammalen peittämät kivet ovat kooltaan 0,2-0,4 m.

Ympäristö on varsin kivistä muutenkin, lohkareilla kokoa jopa 1,5 m. Pirunpellosta ei kuitenkaan liene kyse. Kivikeon eteläpuolella kulkee matala oja, SE-NW -suuntainen. Ojan leveys on 0,5 metriä ja syvyys 0,2-0,3m. Kivikasat saattavat liittyä paikalla olleen niityn, pellon tai ojan raivaukseen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Nykyinen pelto sijaitsee joitakin metrejä matalammalla ja kivikasoista noin 50 -100 metrin päässä. Kyseessä siis lienee maastonraivauksen tuloksena syntyneet kivikasat. Paikka jyrkänteen alareunassa ei tuo mieleen tyypillistä rökkiön paikkaa.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Degerö 1
KUNTA	Inkoo
ALUE	Degertölandet
P	6662067
I	3341644
2	
NIMI	Degerö 4
KUNTA	Inkoo
ALUE	Degertölandet
P	6662052
I	3341699

149 01 0935

Kohdenimi	Bredbergen	N 6671235
Alue	Linkulla	E 3328203
Kunta	Inkoo	Z 70

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

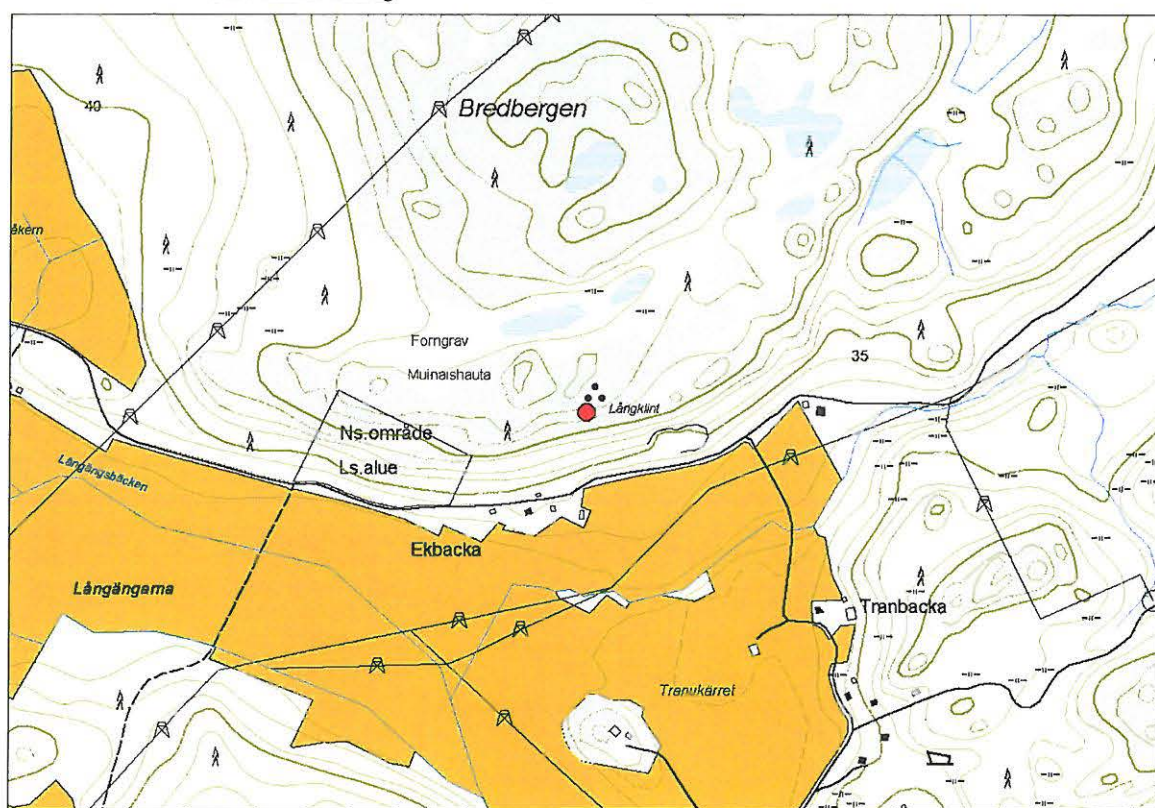
Kuvaus

Kohde sijaitsee Linkullan kylässä, Ekbackan tilan päärakennuksesta noin 200 metriä koilliseen, Bredbergenin eteläreunalla. Röykkiö on osittain hajotettu. Sen keskellä on ollut kraatteri, joka on täytetty uudelleen. Röykkiön raaka-aineena on käytetty runsaasti laakakiviä. Kohde on pyöreä ja sen halkaisija on 5-6 metriä ja korkeus noin 0,8 metriä. Paikalta ei ole löytöjä. Samalla mäellä on sijainnut toinenkin röykkiö, joka on nykyään kokonaan hävitetty.

Röykkiöstä noin 0,5 km NNE eli pohjoiskoilliseen, kallion korkeimman kohdan pohjois-sivulla on kaksi pirunpeltoa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Bredbergen
KUNTA	Inkoo
ALUE	Linkulla
P	6671235
I	3328203

149 01 0037

Kohdenimi	Boställsberget	N 6666580
Alue	Degerby	E 3343813
Kunta	Inkoo	Z 45

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

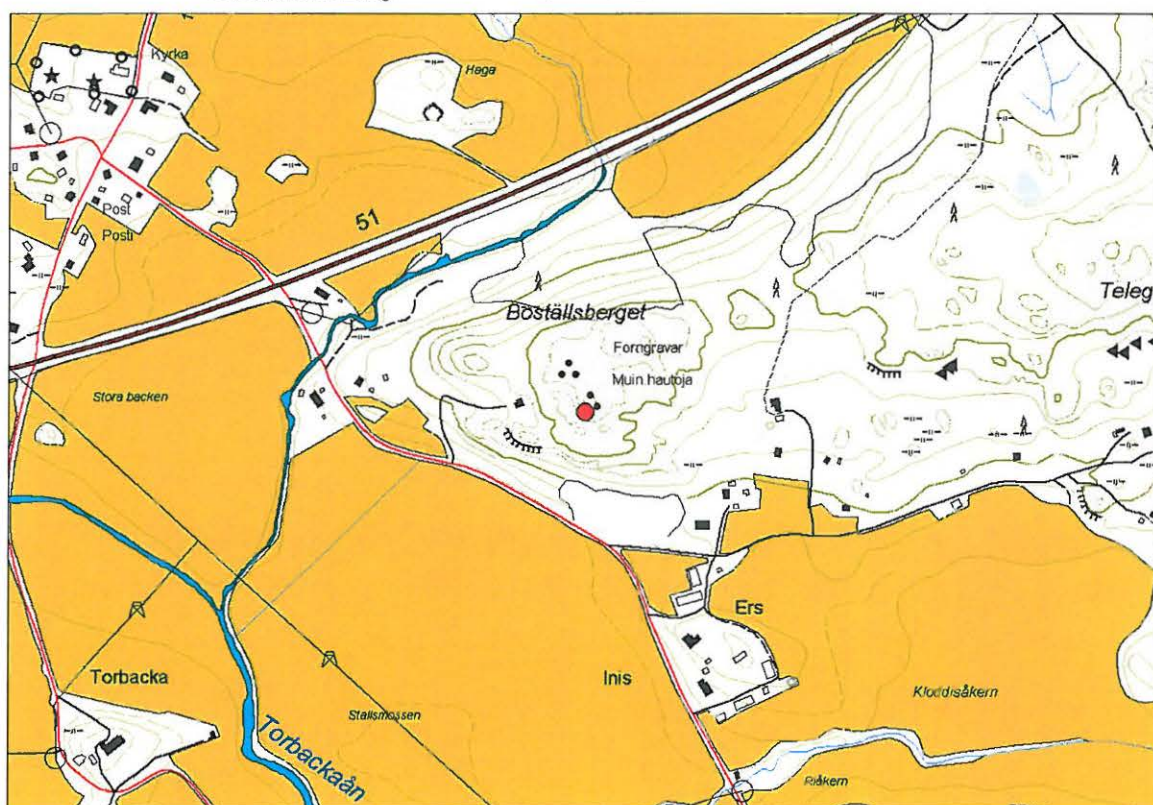
Kohde sijaitsee Helsinki-Hanko- ja Kopparnäsiin johtavien teiden väliin jäävän Boställsbergetin korkeimmalla kohdalla. Paikalta ei ole löytöjä. Ensin kuvaillun röykkiön keskellä on kallioon asti ulottuva kraatteri. Röykkiö on pyöreä ja sen halkaisija on 9 metriä ja korkeus 1,6 metriä.

Toinen röykkiö sijaitsee ensin kuvaillusta noin 60 metriä luoteeseen. Röykkiö (37:2) on melko hyväkuntoinen, pyöreähkö ja sen halkaisija on 8 metriä ja korkeus 1,6 metriä. Röykkiön keskellä on matala kraatteri, jossa kasvaa kuusi. Kuusen oksat peittävät lähes koko röykkiön. Tämän jälkimmäisen röykkiön eteläosalla on kivistä kasattu mahdollinen rajamerkki.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Boställsberget
KUNTA	Inkoo
ALUE	Degerby
P	6666580
I	3343813

Kohdenimi	Magasinberget N	N 6667272
Alue	Gummarbacka	E 3342693
Kunta	Inkoo	Z 40

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee noin 260 metriä Storgårdin tilan päärakennuksesta kaakkoon, Magasinbergetin pohjoispuolella sijaitsevan kallioisen mäen korkeimmalla kohdalla Degerbyn taajaman luoteisosassa. Röykkiö on muodoltaan pitkänomainen. Sen pituus on 7-8 metriä, leveys noin 6 metriä ja korkeus noin 1,2 metriä. Päälle rakennettu kaksi suojaa, mahdollista ampumapesäkettä, mistä johtuen röykkiö on osittain tuhoutunut. Löytöjä ei paikalta ole.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Magasinberget S	N 6666957
Alue	Degerby	E 3342568
Kunta	Inkoo	Z 42,5

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

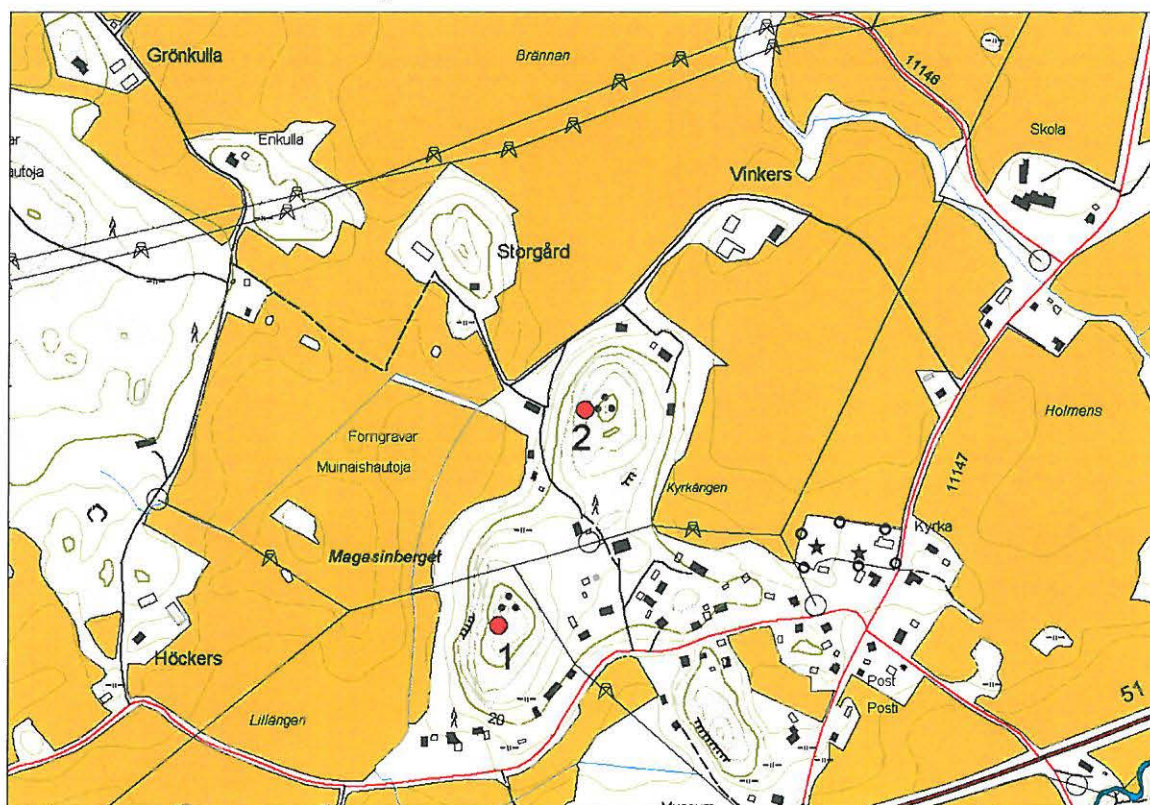
Kohde sijaitsee Inkoon Degerbyn taajaman länsilaidalla sijaitsevan kallioisen Magasinbergetin korkeimmalla kohdalla. Paikalla on kaksi röykkiötä.

Ensimmäinen sijaitsee kolmionmittauspisteestä noin 25 metriä luoteeseen. Röykkiö on pahoin hajotettu, sen keskellä on iso kuoppa, joka toimii lasten leikkipaikkana. Röykkiö on kasattu suurelta osin laakakivistä ja pienistä kivistä, joiden halkaisija on 5-20 cm. Kiviä on erikokoisina läjinä röykkiön lähellä.

Toinen röykkiö sijaitsee kolmionmittauspisteestä noin 45 metriä lounaaseen. Kyseessä on mahdollisesti vain röykkiön pohja. Rakenne on pyöreähkö ja sen halkaisija on noin 4 metriä. Siitä on vain yksi hajanainen kivikerros jäljellä. Paikalta ei löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Magasinberget S
KUNTA	Inkoo
ALUE	Degerby
P	6666957
I	3342568
2	
NIMI	Magasinberget N
KUNTA	Inkoo
ALUE	Gummarbacka
P	6667272
I	3342693

Kohdenimi	Björnsjölandet	1000008779	N 6667455
Alue	Gummarbacka		E 3341309
Kunta	Inkoo		Z 30

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee noin 900 metriä luoteeseen Degerbyn ja Gummarbackan kylien rajan tuntumasta, rajan pohjoispuolella, kallioisella alueella. Kohde on osittain hajotettu, isoista kivistä rakennettu kehä, jonka halkaisija on n. 5 m. Paikalta ei löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kivirakenteen ajoitus tai luonne jäi inventoinnin aikana epäselväksi.

Kohdenimi	Björnsjölandet SE	149010040	N 6667554
Alue	Gummarbacka		E 3341774
Kunta	Inkoo		Z 40

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Gummarbackan kylässä, Enkullan tilan päärakennuksesta noin 400 metriä länsi-lounaaseen, kallioiden mäen korkeimmalla kohdalla.

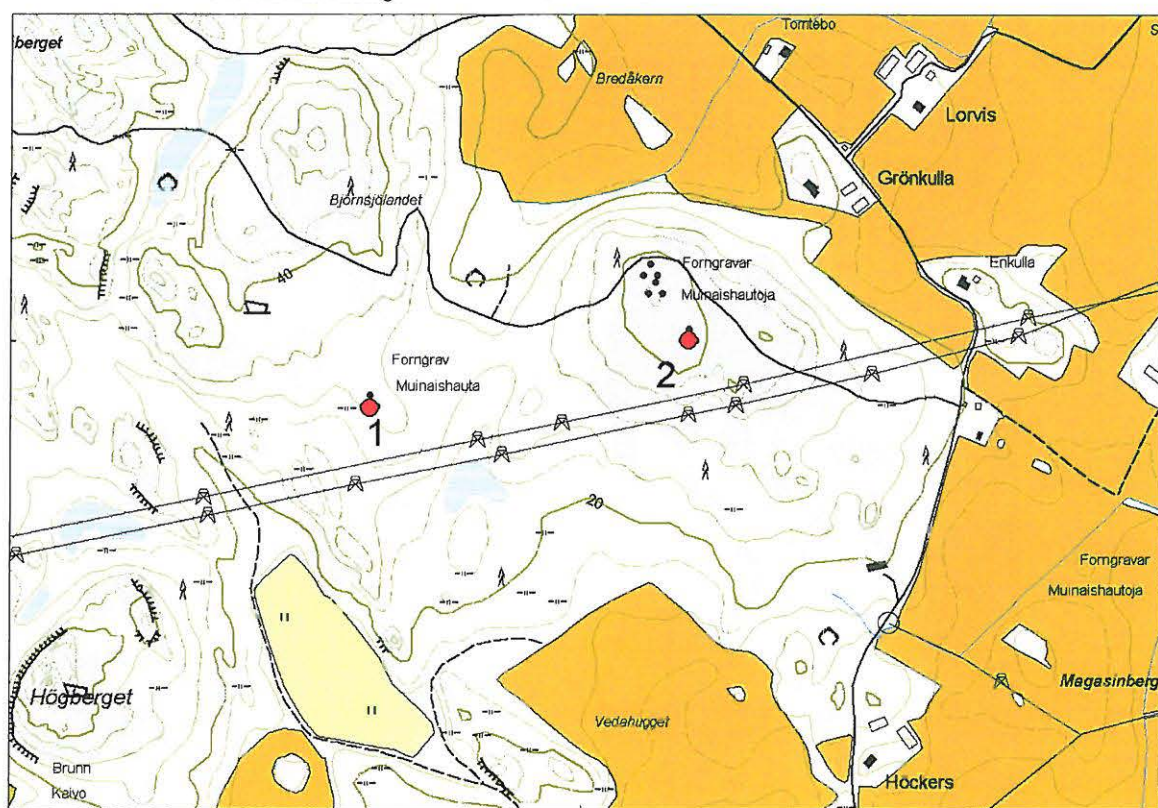
Eteläisin röykkiö 1 on hajotettu, siirretty pois alkuperäiseltä paikaltaan. Röykkiöstä on jäljellä vain pyöreä kehä, jonka halkaisija on noin 6 metriä.

Röykkiö 1:stä noin 80 metriä luoteeseen sijaitsee toinen hajotettu röykkiö 2. Se on muodoltaan pitkänomainen (6 x 9 metriä) ja sen keskellä on kallioon asti ulottuva kraatteri.

Röykkiö 2:sta noin 20 metriä luoteeseen sijaitsee kolmas röykkiö 3. Tämä on siis röykkiöryhmän pohjoisin kohde. Se on myös hajotettu ja sen keskellä on kallioon asti ulottuva kraatteri. Rakenteesta on näkyvissä laakakiviä.

Neljännestä röykkiöstä on jäljellä vain pyöreähkö pohja, jonka halkaisija on noin 4 metriä. Sijaintia suhteessa ei tarkemmin selitetä. Pohjoisimmasta röykkiöstä 400 metriä länsi-lounaaseen sijaitsee myös yksi röykkiö, kyse saattaa olla siitä. Röykkiöiden yhteydestä ei mainita löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Björnsjölandet
KUNTA	Inkoo
ALUE	Gummarbacka
P	6667455
I	3341309
2	
NIMI	Björnsjölandet SE
KUNTA	Inkoo
ALUE	Gummarbacka
P	6667554
I	3341774

Kohdenimi	Storrödjan 149010042	N 6663918
Alue	Innanbäck	E 3338505
Kunta	Inkoo	Z 15
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Innanbäckin kylässä, Gunnarsin tilan päärakennuksesta noin 450 metriä itään. Tarkemmin kuvailtuna peltoalueen koillispuolella sijaitsevan kallioisen mäen kaakkoisrinteellä. Röykkiö on pyöreähkö ja sen keskellä on iso kraatteri. Halkaisijaltaan röykkiö on 8-9 metriä ja korkeutta sillä on 1,8 metriä. Löytöjä ei paikalta ole. Kohteelta on näkymät etelään ja lounaaseen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Telegrafberget 2	149010026	N	6663752
Alue	Innanbäck		E	3337736
Kunta	Inkoo		Z	20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Innanbäckin kylässä, Mellangårdin tilan päärakennuksesta noin 40 metriä länteen, kallioisen Telegrafbergetin eteläosassa. Avokallion läikittämää saarekettä ympäröi etelän ja lännen puolella pellot. Kohteilla maasto laskee lounaaseen ja kohteet ovat enemmän kallion lounaisrinteessä. Alueella on kuusi röykkiötä:

1. Röykkiö on osittain hajotettu ja muodoltaan pitkänomainen. Mitat ovat 6 x 2,5 m ja korkeus on 0,5 m.
2. Röykkiö on hajotettu ja kiviä on 10 x 4 metrin alueella. Rakenteen itäpäässä on kivikeko, jonka korkeus on 0,6 metriä.
3. Röykkiö on osittain hajotettu, pitkänomainen. Mitat ovat 6 x 2,5 m ja korkeus 0,5 metriä.
4. Röykkiö on pyöreähkö, sammalen peittämä ja röykkiön halkaisija on noin 4 metriä. Korkeus on 0,5 metriä.
5. Röykkiö on pyöreähkö, halkaisijan ollessa noin 3 metriä, korkeus on 0,5 metriä. Röykkiö on sammalen peittämä ja sen päällä kasvaa mänty.
6. Röykkiö on pengottu ja muodoltaan pitkänomainen. Sen mitat ovat 8 x 4,5 m ja korkeus on 1 metri.

Kohteilta ei ole löytöjä. Paikalta on hyvät näkymät etelään ja länteen. Kohteiden eteläpuolella on pitkään ollut vesistö ja noin 270 m kaakkoon kohteilta soljuu kuivatusuomaksi tehty puro kohti Kyrkfjärdeniä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisia luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia ja on mahdollista, että kohde ajoittuu ainakin osaksi myös rautakaudelle.

Kohdenimi	Flakaberget	149 010 043	N	6664336
Alue	Innanbäck		E	3338554
Kunta	Inkoo		Z	15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Gunnarsin tilan päärakennuksesta noin 680 metriä itäkoilliseen, Flakabergetin eteläpuolella sijaitsevan kallioiden kukkulan laella. Kallion korkein alue on röykkiöstä koilliseen ja röykkiö on oikeastaan sen lounaaseen laskevalla rinteellä. Paikalta on näkymät etelään ja länteen vanhalle muinaislahdelle.

Röykkiö on lähes täysin tuhottu, vain muutama kivi on jäljellä. Paikalla kulkee raja ja on mahdollista, että paikalla oleva kivinen rajamerkki on rakennettu muinaisjäännöksestä otetuista kivistä. Paikalle merkitystä muinaisjäännöksestä ei karttamerkinnän lisäksi ole muita aiempia tietoja eikä myöskään löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Prästängen 149010027	N 6664031
Alue	Innanbäck	E 3339091
Kunta	Inkoo	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

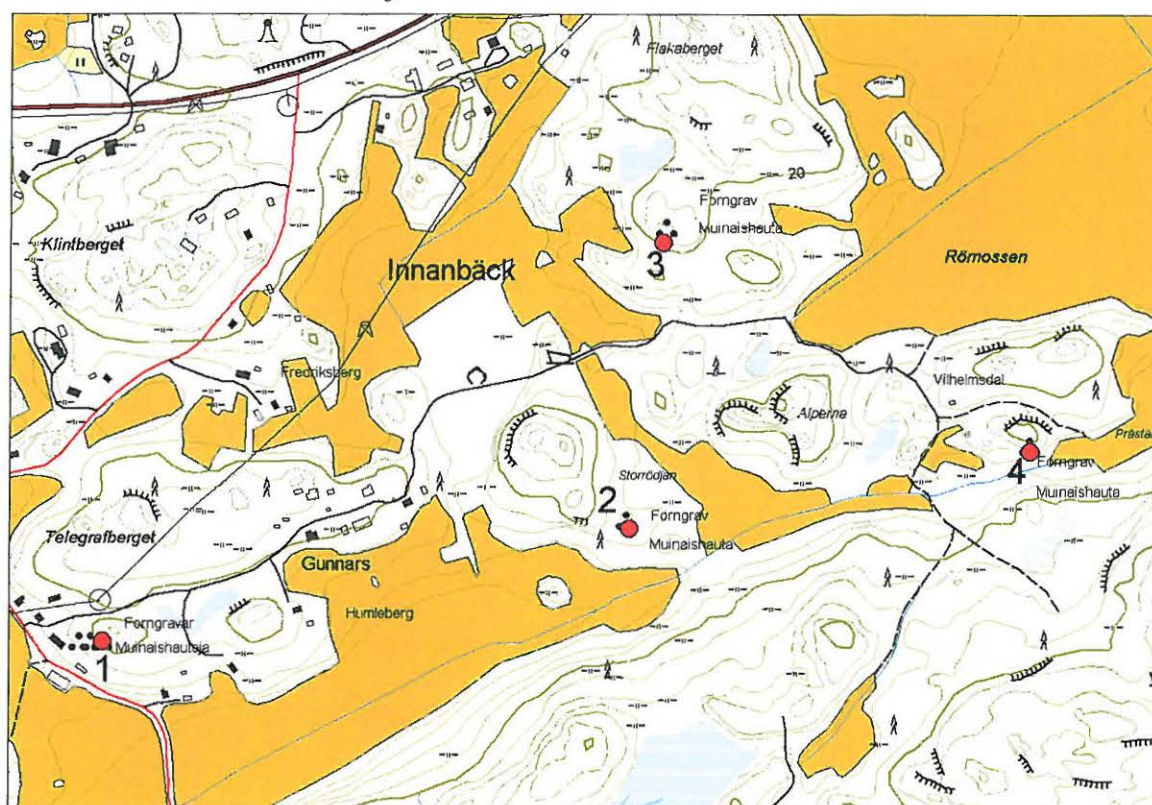
Kuvaus

Kohde sijaitsee Innanbäckin kylässä Vilhelmsdaln tilan päärakennuksesta noin 120 metriä kaakkoon, kallioisen mäen eteläosassa. Kohteella maasto laskee etelään. Kallion korkeimman kohdan pohjoispuolella kallion laskee jyrkästi jatkuakseen kumpuilevana pohjoisen suuntaan. Kohteelta etelään maasto laskee loivemmin kohti laaksomaista alankoa ja maasto nousee silläkin suunnalla kauemmaksi mentäessä. Idässä ja lännessä pilkottaa peltoalueet.

Röykkiö on melko hyväkuntoinen ja muodoltaan pyöreähkö. Sen halkaisija on 4,5 m ja korkeus on 0,7 metriä. Paikalta ei löytöjä. Kohteelta parhaimmat näkymät itään ja länteen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Telegrafberget 2
KUNTA	Inkoo
ALUE	Innanbäck
P	6663752
I	3337736
2	
NIMI	Storödjän
KUNTA	Inkoo
ALUE	Innanbäck
P	6663918
I	3338505
3	
NIMI	Flakaberget
KUNTA	Inkoo
ALUE	Innanbäck
P	6664336
I	3338554
4	
NIMI	Prästängen
KUNTA	Inkoo
ALUE	Innanbäck
P	6664031
I	3339091

Kohdenimi	Halvdelskärr 1000012137	N 6667004
Alue	Rådkila, Halvdels	E 3339766
Kunta	Inkoo	Z 25

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Halvdelsin kylässä Halvdelskärretin luoteispuolella, korkeajännitelinjan eteläpuolella. Kohde sijaitsee kallioisen alueen eteläreunassa. Röykkiössä on maakivistä ja suuremmista kivistä oleva kehä, jonka halkaisija on 3,5 metriä ja korkeus 0,7 metriä. On hieman epävarmaa onko kyseinen rakenne muinaisjäännös, koska osa kivistä näyttää asetetun paikalle suhteellisen lyhyen aikaa sitten. Kyseessä saattaa olla rajamerkki tai kaskiraunio.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen ajoitus tai luonne jäi epäselväksi inventoinnin aikana.

Kohdenimi	Halvdelskärr SE 149010046	N 6666872
Alue	Rådkila, Halvdels	E 3340031
Kunta	Inkoo	Z 25

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Rådkilan kylässä, Karlsbergin tilan päärakennuksesta noin 770 metriä itäkoilliseen. Tarkemmin ilmaistuna Halvdelskärrin pohjoispuolella Halvdelsin ja Rådkilan kylien rajalla sijaitsevalla kalliolla. Nils Cleven ilmoitus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa koskee ilmeisesti yhtä kyseisistä röykkiöistä.

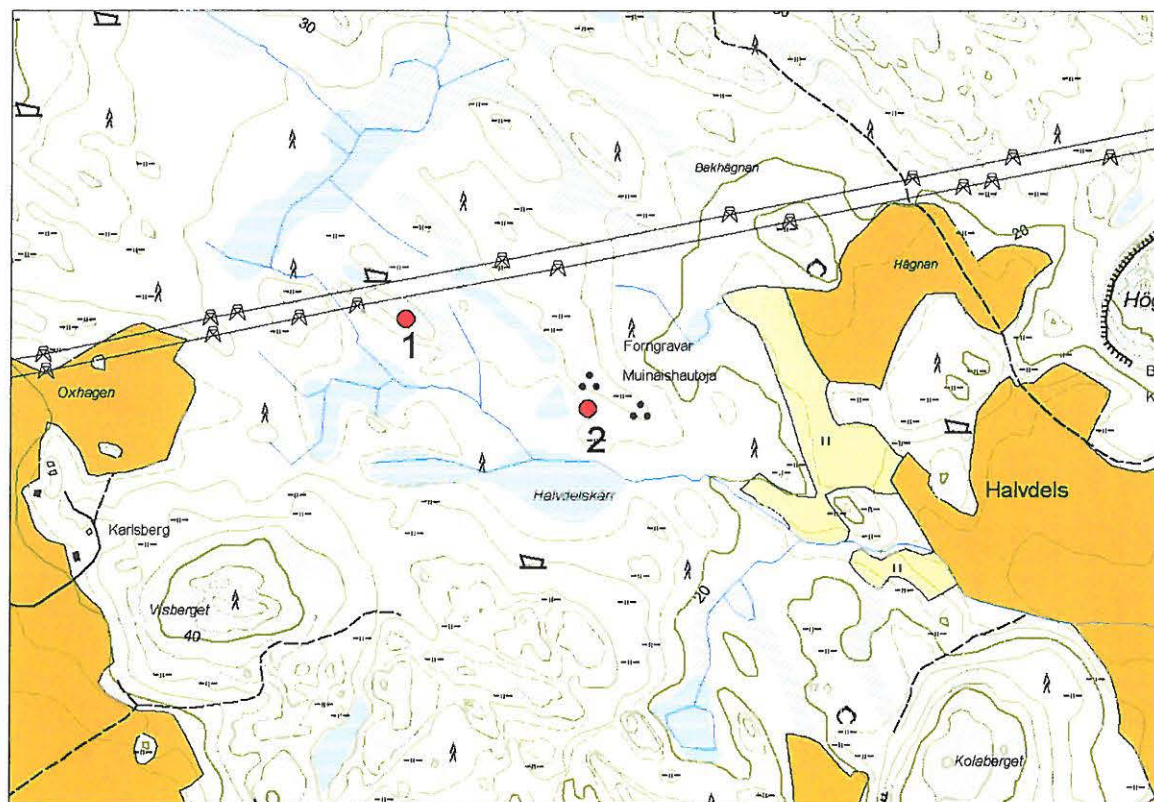
Ensinnä kuvailtu on osittain tuhottu. Röykkiön kehä on rakennettu isoista kivistä, joiden halkaisija on 0,4-1,0 metriä ja keskellä on pienempiä kiviä. Röykkiön halkaisija on 5 metriä ja korkeus on noin 0,7 metriä.

Röykkiö 1:stä noin 8 metriä kaakkoon on toinen matala röykkiö. Sen reunakehä on myös koottu isommista kivistä (0,3-0,8 m) ja röykkiön halkaisija on 4,5 metriä. Rakenne on lähes kokonaan sammalen peitossa.

Röykkiö 1:stä noin 15 metriä länsilounaaseen sijaitsee lähes kokonaan tuhottu röykkiö. Sen muoto on epämääräinen, kiviä on 4 x 5 metrin alueella.

Röykkiö 1:stä noin 60 metriä luoteeseen (296/360) sijaitsee isoista kivistä (halkaisija. 0,5-1,0 m) koottu matala kehä, jonka keskellä on pienempiä kiviä. Kehän halkaisija on 5 metriä ja sitä on hajotettu eteläiseltä sivulta. Kohteelta ei ole löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Halvdelskärr
KUNTA	Inkoo
ALUE	Rädkila, Halvdels
P	6667004
I	3339766
2	
NIMI	Halvdelskärr SE
KUNTA	Inkoo
ALUE	Rädkila, Halvdels
P	666872
I	3340031

Kohdenimi	Stora Ångestö	N 6658422
Alue		E 3339319
Kunta	Inkoo	Z 12,5

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Stora Ångestön keskiosassa kumpuilevan metsittyneen kallion keskellä, särmikkäistä kivistä kasattu korkea kasa. Kivien keskellä on pystyssä metallitanko.

Rakenteen halkaisija on 1 m ja sen korkeus on 0,7 m. Vieressä kulkee puhelin/sähkölinja.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Rakenne voi liittyä vieressä olevaan sähkölinjaan, mutta muodoltaan se muistuttaa alueella olevia vanhoja rajaröykkiöitä.

Kohdenimi	Lilla Ångestö	N 6658006
Alue		E 3339125
Kunta	Inkoo	Z 10-12,5

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

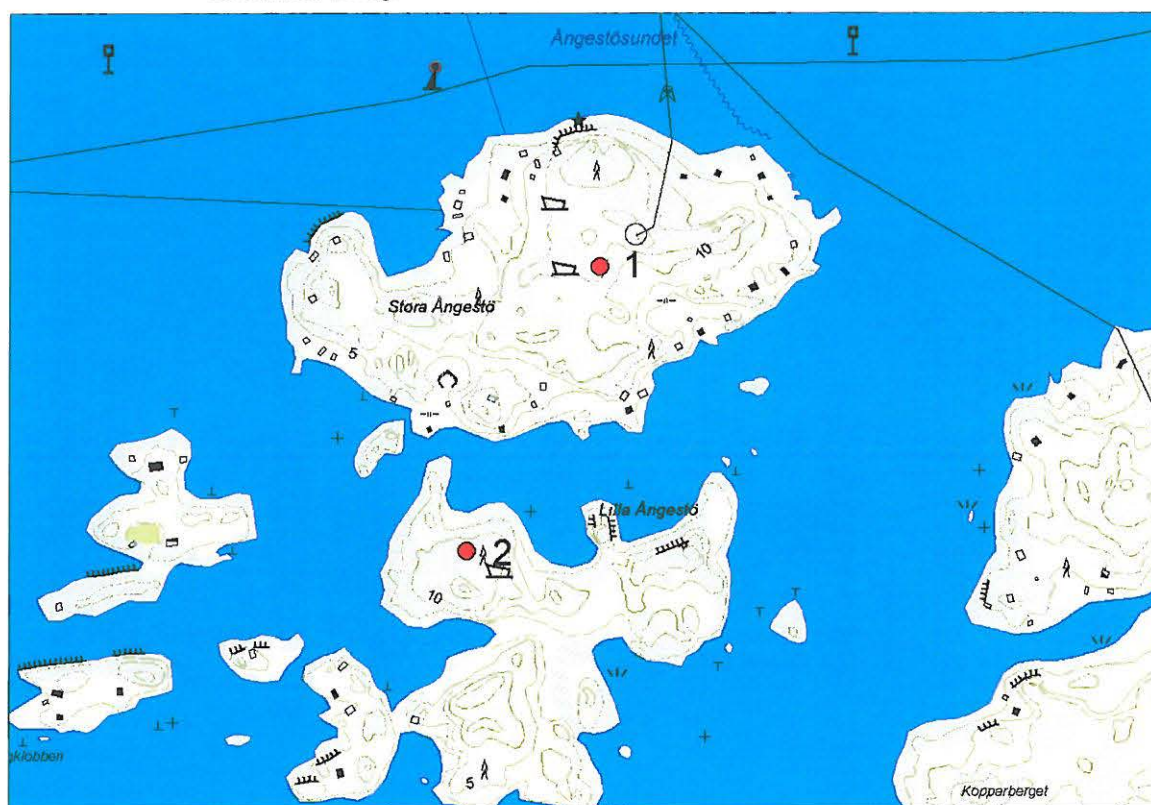
Kuvaus

Kohde sijaitsee Lilla Ångestön NW osassa alueella, joka on suurimmaksi osaksi avokalliota. Alueen kasvillisuus koostuu lähinnä männystä ja matalasta heinästä sekä sammaleesta.

Tällä avokallioalueella on kaksi peräkkäin asetettua ja pystyyn nostettua särmikästä kiveä, toinen 60 ja toinen 50 cm. .

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mahdollisesti vanha rajamerkki

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Stora Ångestö
KUNTA	Inkoo
ALUE	Gårdsböle
P	6658422
I	3339319
1	
NIMI	Lilla Ångestö
KUNTA	Inkoo
ALUE	Gårdsböle
P	6658006
I	3339125

Kohdenimi	Bastubacka	149010 023	N 6660623
Alue	Vesterkulla		E 3331676
Kunta	Inkoo		Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

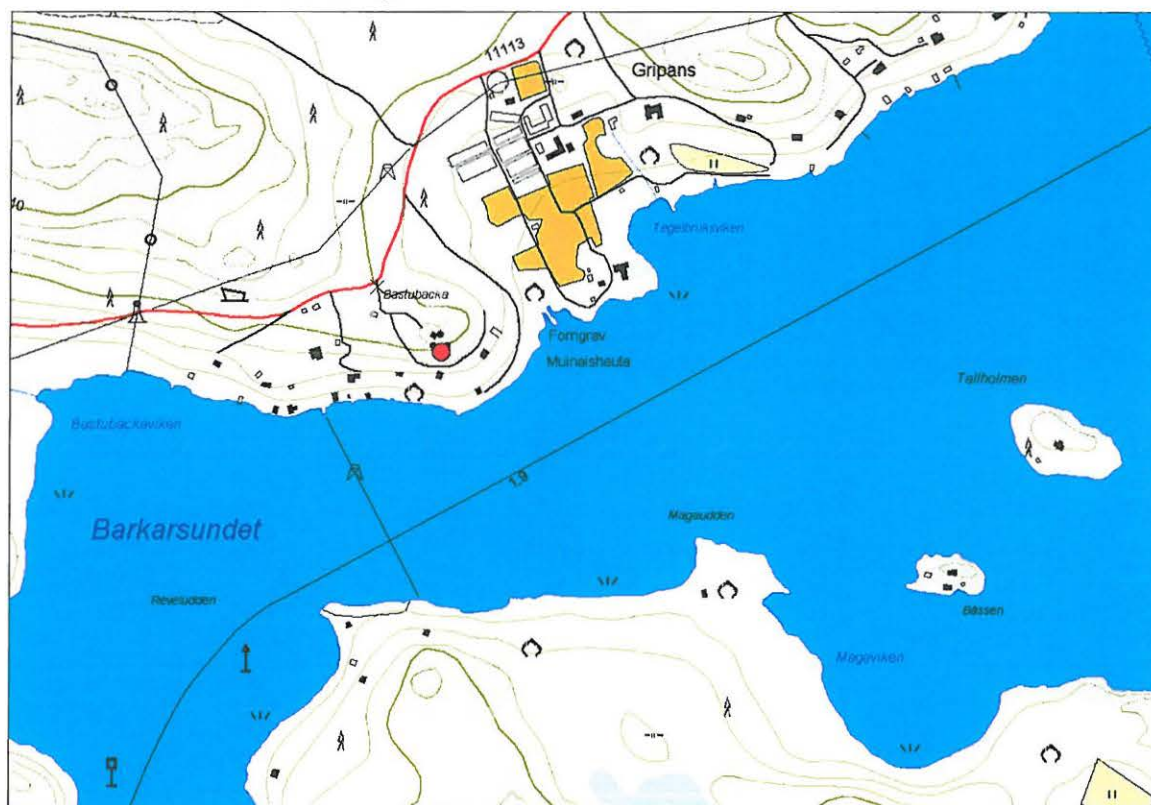
Kuvaus

Kohde sijaitsee Vesterkullan kylässä, Bastubacka nimisen kallioisen kukkulan kaakkoisrinteellä. Bastubacka sijaitsee heti Telegrafbergetin kallioalueen kaakkoispuolella. Kohde jää hieman Bastubackan korkeimman kohdan kaakkoispuolelle ja kallio on aiemmin ollut selkeämmin kaakkoon työntyvä niemeke. Paikalta on hyvät näkymät etelään ja kaakkoon.

Röykkiö on osittain hajotettu ja muodoltaan pitkänomainen. Sen mitat ovat 8 x 6 metriä ja korkeutta sillä on 1,5 metriä. Paikalta ei löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Bastubacka
KUNTA	Inkoo
ALUE	Vesterkulla
P	6660623
I	3331676

Kohdenimi	Storberget 149010028	N 6666170
Alue	Ålkila	E 3338297
Kunta	Inkoo	Z 45
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

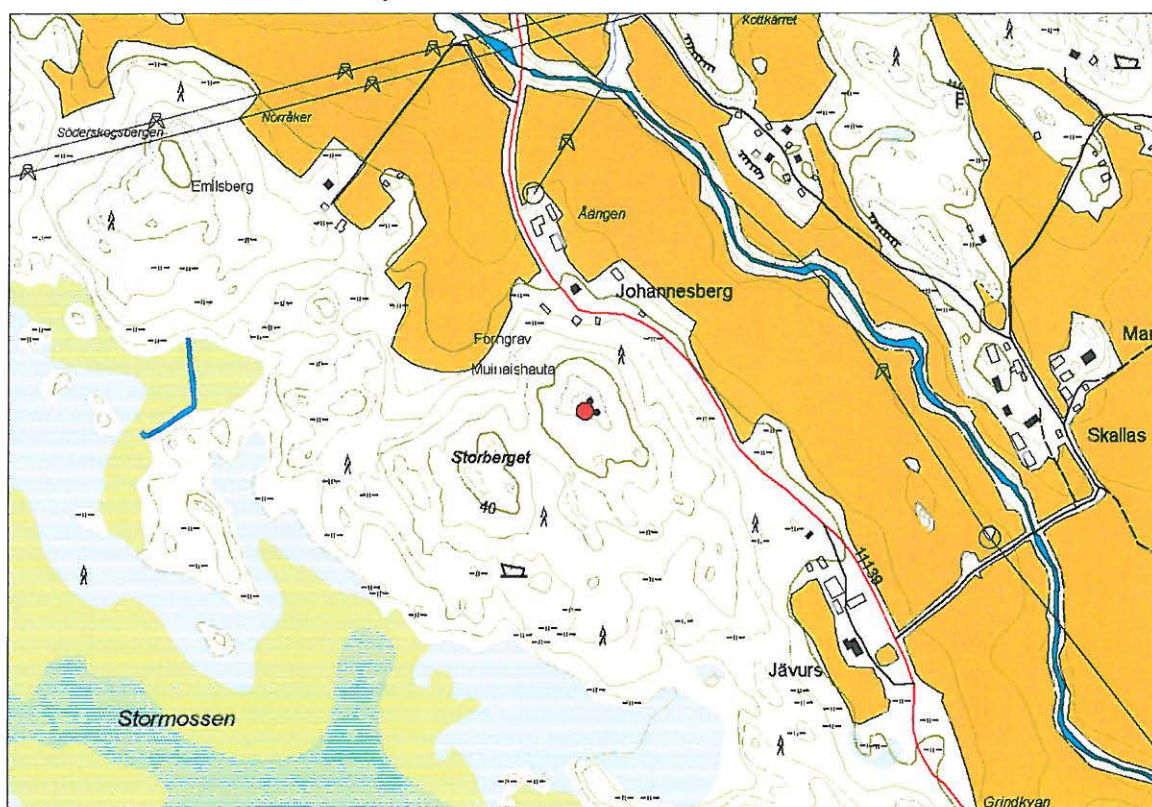
Kuvaus

Kohde sijaitsee Ålkilan kylässä, Johannesbergin tilan päärakennuksesta noin 160 metriä etelään, kallioisen Storbergetin korkeimmalla kohdalla. Maasto laskee joka suuntaan rökkiöiden kohdalla. Storbergetin länsi- ja lounaispuolella alkaa suuri Stormossen-niminen suoalue.

Ensin kuvailtu, eteläisempi, on hajotettu ja muodoltaan pyöreähkö. Sen halkaisija on 7 metriä ja korkeus noin 0,8 metriä. Röykkiön keskellä on kraatteri, jossa kasvaa koivu. Röykkiö 1:stä noin 10 metriä pohjoiseen sijaitsee toinen rökkiö. Röykkiö on hajotettu, siitä on vain 1 kivikerros jäljellä. Röykkiön halkaisija on 4 metriä. Kohteilta ei löytöjä. Parhaimmat näkymät kohteilta on itään peltojen yli Ingarskila-joen jokilaakson suuntaan.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Storberget
KUNTA	Inkoo
ALUE	Älkila
P	6666170
I	3338297

Kohdenimi	Västra Långö	N 6656911
Alue		E 3337226
Kunta	Inkoo	Z 0-7,5

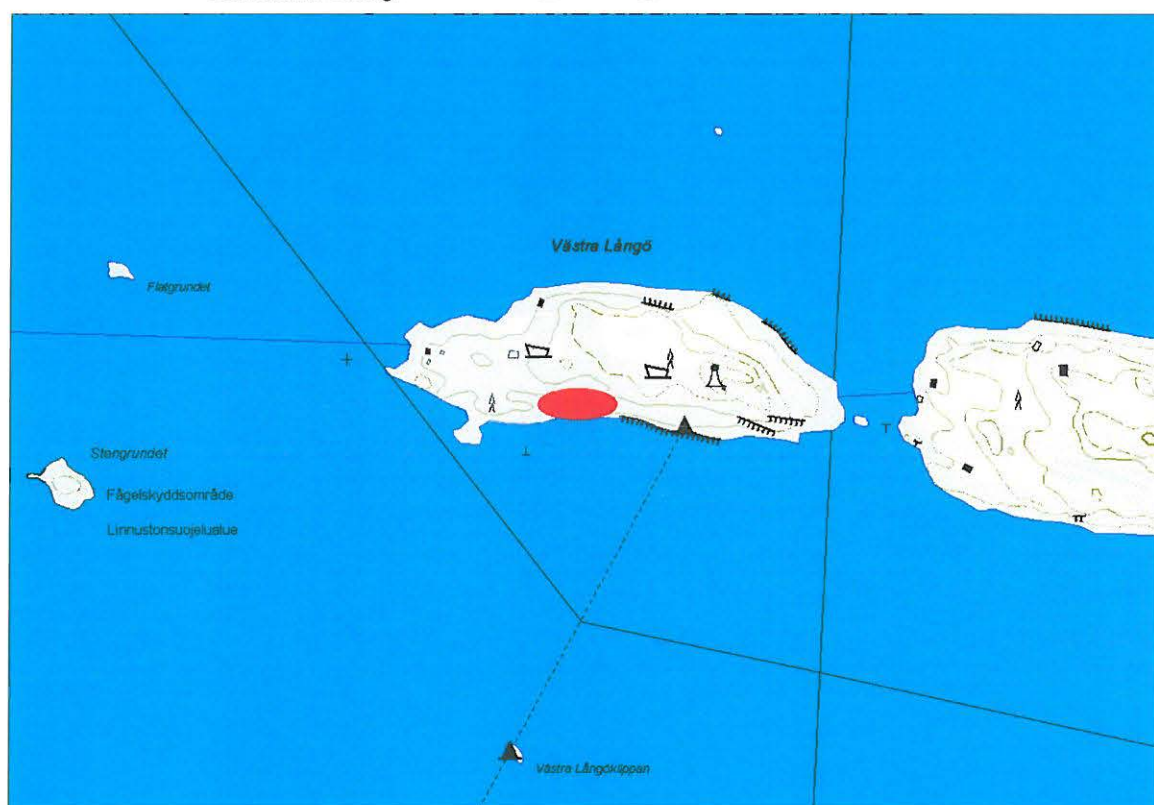
Mj-tyyppi	Muu	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Saaren eS rannalla on laaja lujontainen rantakivikko. Kivikossa sijaitsee noin 6 m pitkä palaneen puuveneen hylky. Veneessä on ollut moottori (potkuri akseleineen vielä tallella), joten hylky ei voi siis olla kovin vanha. Veneen reunapuut puuttuvat

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Västra Långö
KUNTA	Inkoo
ALUE	Svartbäck
P	6656911
I	3337226

Kohdenimi	Risholm	N 6650276
Alue	Tostholm	E 3326897
Kunta	Inkoo	Z

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Risholm sijaitsee Grundsön kupeessa E puolella. Saaren kasvillisuus on luonteeltaan sisäsaaristomaista. Kohteet sijaitsevat saaren E osassa, avokallioalueella.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on luultavimmin rajamerkeistä, jotka sijaitsevat n. 60 m N-S suuntaisesti toisistaan. Ilmeisesti rajalinja on merkitty pienillä kivirakenteilla.

Kohdenimi	Arvskär 1	1000012141	N	6649807
Alue	Tostholm		E	3326814
Kunta	Inkoo		Z	> 5 m
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö			Löydöt
Ajoitus	rautakautinen			

Kuvaus

Kohde sijaitsee Arvskär nimisen saaren NE osassa. Arvskär on soikean muotoinen saari, jonka pituus on NW-SE suunnassa n, ja se sijaitsee keskellä tiheää saarirykelmää, jonka E osassa on Grundsön iso saari (jossa myös hautaröykkiö). Saaren korkeimmat alueet sijaitsevat sen E ja S osassa. Kasvillisuudeltaan Arvskär on mannermainen tai sisäsaaristomainen.

Röykkiö sijaitsee NW-SE suuntaisesta kalliiharjanteella, jonka korkeimmalla kohdalla röykkiö sijaitsee. Kallio putoaa röykkiön NE puolella jyrkkänä ja osittain seinänä mereen. Samaan suuntaan avutuu edelleen laaja näkymä Arvskärin ja Bergskärin välille. S Harjanteen laen leveys vaihtelee 10-30 m. Kohteen puolella on sähkölinja. Röykkiö on muodoltaan lähinnä pitkänomainen tai soikea N-S suunnaisella pituusakselilla ja reunoiltaan se on suhteellisen rikkinäinen. Kivet ovat luonnon hioimia ja pyöreitä. Sen mitat ovat:

N-S = 5,00 m

E-W = 4,50 m

Korkeus = n. 0,50 m

Kivien halkaisija = n. 0,40 m

Kyseessä lienee todennäköisimmin hautaraunio, joka sijainniltaan suhteessa mereen ajoittune rautakaudelle.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa sijainniltaan ja muodoltaan alueen muita rautakautisia hautaraunioita.

Kohdenimi	Grundsö 1 1000012140	N 6649848
Alue	Grundsö	E 3326208
Kunta	Inkoo	Z >15 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Grundsö nimisen pitkänomaisen saaren S osassa. Saari sijaitsee Inkoon saariston SW osassa epävirallisen väylän S puolella. Saari on pitkä NW-SE suuntainen, saaren kokonaispituus tässä suunnassa on noin 2,55 km. Saaren pohjoisosa on luonteeltaan sisäsaaristomainen ja eteläosa alkaa olla enemmän ulkosaaristomainen.

Kohde sijaitsee Grundsön S osassa kallioalueen korkeimmalla kohdalla, joka sijaitsee tämän S osassa. Avokallioalue jatkuu kohti N kallioharjanteena, jolla kasvoi inventoinnin aikana osittain hyvin tiheästi koivuja. Noin 10 m kohteesta, kohti S ja SW putoaa kallio jyrkästi alla olevaan suoalueeseen. Suo on muodostunut nykyään kuivuneeseen salmeen, joka on enne erottanut Grundsön Blyskäristä.

Itse röykkiö on suhteellisen huonosti säilynyt. Sitä on selvästi pengottu ja tänään röykkiön keskialueella on kallio näkyvissä ja itse röykkiö on säilynyt lähinnä tätä ympäröivänä kivivallina S puolella kun taas N puolella sijaitsee kivikasa. Alun perin paikalla on luultavasti sijainnut suhteellisen suuri kokoinen röykkiö. Sen nykyinen koko on:

Halkaisija = 7,50 m

Korkeus = 1,10 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,40 m

Kyseessä on selkeä, mutta nykyään tuhottu, hautaröykkiö. Sijaintinsa perusteella se voi jopa ajoittua myöhemmälle pronssikaudelle. Sijainti on suhteellisen ulkosaaristossa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde on suurimmaksi osaksi tuhottu, mutta edelleen näkyy selvästi että alun perin paikalla on ollut mahdollisesti pyöreä, korkea profiilinen ja suhteellisen suuri hautaraunio

---

Kohdenimi	Arvskär 2 1000012142	N 6649580
Alue	Tostholm	E 3326882
Kunta	Inkoo	Z 15 m

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Arvskärin S osassa avokallioalueen korkeimmalla kohdalla. Kyseessä on pieni röykkiö läpimitaltaan ainoastaan 0,40 m ja muodoltaan nelisivuinen. Latomuksen ympärillä on irrallaan muutamia kiviä, jotka luultavasti ovat irronneet tästä. Kivien keskimääräinen koko 0,25-0,30 m ja latomuksen korkeus noin 0,30 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyse on voi olla rajamerkistä tai mermierkistä.

Kohdenimi	Bergskär 3	N 6649680
Alue	Tostholm	E 3327176
Kunta	Inkoo	Z >20 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Bergskär nimisen saaren keskiosassa. Saari on osa tiheää saarirykelmää, jonka itäosassa sijaitsee Grundsön saari, jossa on ennen kesän inventointia tunnettu hautaröykkiö. Bergskär on pitkänomainen saari, joka pituussuunnassaan N-S on n. 700 m pitkä. Saari koostuu suurimmaksi osaksi avokallioalueesta, jonka laaksomuodostumissa ja rinteillä sijaitsee useita pirunpeltoja (katso Bergskär 1 ja 2). Kasvillisuudeltaan saari on mannermainen tai sisäsaaristomainen.

Latomus sijaitsee avokallioalueen E reunassa, joka myös on sen korkein kohta. Kalliohuipun rinteet viettävät vaihtelevasti, mutta suurimmaksi osaksi loivasti kumpuilen. Alue on kasvillisuudeltaan avointa. Kohteen ympäristöstä löytyy useita suoalueita, jotka ovat muodostuneet kallion syvänteisiin. Niissä kasvillisuuskin on paljon tiheämpää. Noin 7 m kohteen W puolella on NE-SW suuntainen sähkölinja.

Latomus on muodoltaan pitkänomainen, N-S suuntaisella pituusakselilla ja sijaitsee samansuuntaisella kallioharjanteella. Suurimmalta osaltaan se koostuu ainoastaan yhdestä kivikerroksesta. Latomus koostuu suurimmaksi osaksi terävasärmäisistä luonnonmuokkaamista kivistä ja sen N reunassa on isompi röykkiön suuntainen kivi. Noin 5 tältä kohti E on toinen pienempi pyöreähkö latomus. Latomuksen koko on:

N-S = 4,10 m

E-W = 2,80 m

Korkeus = 0,20 m

Kivien halkaisija 0,10-0,30 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseyssä on mahdollisesti esihistoriallinen hautaraunio, joka sijaintinsa perusteella ajoittuisi pronssikaudelle, mutta muodoltaan se muistuttaa taas enemmän alueen rautakautisia hautaraunioita. Kyseyssä ei luultavasti kuitenkaan ole luonnonmuodostelma.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Grundsö 1
KUNTA Inkoo
ALUE Grundsö
P 6649848
I 3326208
2
NIMI Risholm
KUNTA Inkoo
ALUE Tostholm
P 6650276
I 3326897
3
NIMI Arvskär 1
KUNTA Inkoo
ALUE Tostholm

P 6649807
I 3326814
4
NIMI Arvskär 2
KUNTA Inkoo
ALUE Tostholm
P 6649580
I 3326882
5
NIMI Bergskär 3
KUNTA Inkoo
ALUE Tostholm
P 6649680
I 3327176

Kohdenimi	Östra Långö	N 6656478
Alue		E 3339639
Kunta	Inkoo	Z 20

Mj-tyyppi	Puu- ja kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee östra Långön korkeimmalla alueella. Alue on voimakkaasti kumpuilevaa ja lähialueen korkeimmalla kohdalla sijaitsee puurakennuksen jäänteet ja siitä kohti N on kalliohalkeamaan rakennettu kellarimainen rakenne. "Kellarin" halkeaman koko on 4 x 3 m, jonka päällä on sortuneita kiviä; kivet ovat särmikkäitä ja 20-80 cm halkaisijaltaan. Puurakennuksen jäänteet ovat pienenä silppuna n. 6 x 4 m alueella, jossa kasvaa sammalta ja jäkälää, ja muutama pieni puu.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen funktio ja ajoitus jäi inventoinnin aikana epäselväksi.

Mittakaava 1: 10 000

28	
NIMI	Östra Långö
KUNTA	Inkoo
ALUE	Vars
P	6656478
I	3339639

Kohdenimi	Gåsö	N 6653247
Alue	Rövass	E 3333216
Kunta	Inkoo	Z 5-10 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

Gåsö sijaitsee Orslandetin S puolen saaristoryhmän E reunassa. Siitä kohti E alkaa Barösundin selänne, joka on suhteellisen aukinainen merialue. Kohde sijaitsee saaren S osassa, joka suurimmalta osaltaan on nykyään asumaton. Alue on suhteellisen laakea, ainoastaan avokallioalueet nousee matalina kumpuina ympäröivästä kasvillisuudesta. Saaren kasvillisuus on hyvin sisäsaaristomaista, vaikkakin se sijaitsee suhteellisen lähellä avomerivyöhykettä.

Kohde sijaitsee yhden kallionyppylän korkeimmalla kohdalla matalan kalliokielekkeen reunalla. Avokallioalue ei ole laaja, vaan röykkiö peittää noin puolet siitä. Paikalta on noin 70 m rantaan, joka sijaitsee kohti S, mutta ei näy enää kohteelta. Kohde koostuu yhdestä suhteellisen ehjänä säilyneestä kivilatomuksesta, jonka muoto on lähinnä suorakulmainen (sivut S-N ja E-W). Profiililtaan se on matala. Latomus on rakennettu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä ja koostuu 2-3 kolmesta kivikerroksesta. Latomuksen W ja S kiertää selvä kehärakennelma kun taas muilla reunoilla se on epäselvempi. Latomuksen mitat ovat:

N-S = 5,40 m

E-W = 4,10 m

Korkeus = 0,40 m

Kivien halkaisija = 0,10-0,30 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on hautalatomuksesta, joka sijainnistaan suhteessa nykyiseen merenpintaan ajoittuu rautakaudelle. Samantyyppisiä rakennelmia on kaivettu vuonna 2000 Tammisaaren saaristossa.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Gäsö
KUNTA	Inkoo
ALUE	Rövass
P	6653247
I	3333216

Kohdenimi	Vargskär	N 6650662
Alue	Bastö	E 3330308
Kunta	Inkoo	Z 5-7,5 m

Mj-tyyppi	Jatulintarha	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Vargskär nimisen saaren NW osassa. Saari sijaitsee noin 1,3 km N epävirallisen Tostholmenista lähtevän väylän ja virallisen ulkoväylän kohtaamiskohdassa. Saari on pieni, mitaltaan ainoastaan N-S x E-W = 330 X 250 m, ja koostuu suurimmaksi osaksi avokallioharjanteista, joilla kasvaa mäntyä harvakseltaan. Yleisesti ottaen saaren kasvillisuus on luonteeltaan sisäsaaristomainen. Kohde sijaitsee saarella olevan niemekkeen, joka työntyy kohti W, korkeimmalla kohdalla loivasti kohti NW viettävällä tasaisella avokalliopohjalla, se peittää noin 10,60 x 8,60 m (N-S x E-W) suuruisen alueen kokonaisuudessaan.

Kohde on osittain pahoin tuhoutunut, erityisesti sen N ja NW osassa. Sitä vastoin sen korkeimmassa kohdassa, eli E ja NE osassa on edelleen selvästi sisäkkäin kulkevia kaaria eroteltavissa ja hyvin säilyneet. Rakenteen alkuperäistä muoto on vaikea jollei mahdotonta havaita enää. Kahdessa kohdassa alkuperäistä rakennetta sijaitsee kaksi mahdollisesti myöhempää rakennetta, joista NW puoleinen on suorakulmainen pieni yksikerroksinen latomus (N-S x E-W = 0,40 x 1,10 m, korkeus 0,10 m ja kivien läpimitta 0,10-0,15 m). Tämän ajoitus suhteessa rakenteeseen on epäselvempi. SE puolella sijaitseva on hevosenkengän muotoinen ja osittain kylmämuurattu rakenne, joka paikallisen asukkaiden mukaan on käytetty hyvin myöhään metsästyssuojana. Kohteen kaikki kivet huomioon ottaen keskimääräinen läpimitta on 0,10-0,40 m.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on ilmeisesti jatulintarha, joita ei ole dokumentoitu alueelta ennen, mutta oletettu siellä olevan. Kohde voidaan suhteellisen varmaan määritellä kiitos säilyneiden osien.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Vargskär
KUNTA	Inkoo
ALUE	Bastö
P	6650662
I	3330308

Kohdenimi	Tingsholmen	N 6655187
Alue	Lillramsjö	E 3333129
Kunta	Inkoo	Z 0-10 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Tingsholmen nimisen saaren E osassa. Saari sijaitsee Inkoon saariston keskiosassa Älgsjölandetin S puolella ja Barösundsfjärdet nimisen laajan selänteen W reunalla. Saari on kasvillisuudeltaan sisäsaaristomainen sijainnistaan huolimatta, mutta suuret osat siitä on avokalliota. Kohteen sijainti on kalliomäellä, joka sen E puolella putoaa osittain jyrkästi merenrannalle, joka sijaitsee noin 60 m päässä.

Röykkiö on avokallioalueen korkeimmalla kohdalla ja siitä avautuu näkyvyys kohti E, NE ja N. Sen muoto on lähinnä pyöreä ja sen SE osassa on kuoppa, joka ei ulotu sen pohjaan asti. Röykkiön N osa on korkeampi ja sillä on vallimainen muoto. Se on rakennettu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä. Sen mitat ovat:

N-S = 8,10 m

E-W = 6,10 m

Korkeus = 0,60 m

Kivien halkaisija = 0,10-0,30

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on suhtellisen selkeä hautaröykkiö. Muodoltaan se muistuttaa alueen pronssikaudelle ajoitettua hautaröykkiötä, mutta sijainti tekee ajoituksen epävarmaksi ja myös rautakausi on mahdollinen ajoitus. Jos se olisi rakennettu pronssikaudella olisi se rakennettu hyvin pienelle luodolle.

Kohdenimi	Midsommarholmen	N 6655445
Alue	Älgsjö	E 3332397
Kunta	Inkoo	Z >10 m

Mj-tyyppi	Merimerkki	Löydöt
Ajoitus	Historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Midsommarholmen nimisellä pienellä saarella (mitat 230 x 300, N-S x E-W). Saari sijaitsee Älgsjölandetin kupeessa sen E puolella olevan Skatafladan nimisessä lahdessa. Saaren korkein kohta sijaitsee pohjoisosassa missä kohde myös sijaitsee. Saari ei sijaitsee minkään nykyisen merkityn väylän varressa vaikka paikalta on näkyvyys nykyiselle väylällä noin 2,3 km kohti E. Saari on kasvillisuudeltaan mannermainen.

Kohde sijaitsee kalliotasanteen N reunasta noin 20 m, joka sen jälkeen putoaa jyrkkänä seinämänä mereen noin 10 m alempana. Kivirakenne on suhteellisen kookas ja näyttää säilyneen lähes alkuperäisessä muodossa. Se on muodoltaan pyöreä ja profiililtaan lähinnä kartiomainen. Nykyään sen ja tasanteen reunan välillä kasvaa puita, jotka peittävät näkyvyyden merelle. Röykkiön mitat ovat:

Halkaisija = 3,05 m

Korkeus = 1,80 m

Kivien halkaisija = 0,40-0,50 m

Tasanteen reunalla sijaitsee toinen pienempi röykkiö, joka on muodoltaan pitkänomainen, mutta kulmikkaisuutta tavoitteleva. Kyseessä on mahdollisesti kuitenkin alun perin sortunut pyöreä röykkiö, jonka nykyiset mitat ovat:

NE-SW = 1,90 m

NW-SE = 1,20 m

Korkeus = 0,30 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,50 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Suurempi röykkiö voidaan tulkita ehjänä säilyneeksi merimerkiksi ja myös toinen pienempi röykkiö on mahdollinen merimerkki, mutta vaikeampi varmuudella todeta sellaiseksi. Ensimmäinen kivirakenne on kuitenkin harvinaisen hyvin säilynyt ja iso merimerkki. Sen ajoitus on vaikea arvioida, mutta se on nykyisin kokonaan puiden peitossa mereltä käsin. On myös vaikea määritellä mitä väylää se on merkinnyt. Kyseessä voi olla nykyisen väylän merkitsemistä, jolloin se sijaitsee aika kaukana ja maantieteellisesti sivussa tästä. Se voi myös merkitä vanhaa väylää, joka on kulkenut Tingsholmenin ja Midsommarholmenin välissä.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Midsommarholmen
KUNTA	Inkoo
ALUE	Älgsjö
P	6655445
I	3332397
2	
NIMI	Tingsholmen
KUNTA	Inkoo
ALUE	Lillramsjö
P	6655187
I	3333129

Kohdenimi	Älgsjölandet 1	N 6656603
Alue	Älgsjö	E 3328164
Kunta	Inkoo	Z

Mj-tyyppi	Asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	Kivikausi/varhaismetallikausi	KM 33688

Kuvaus

Kohteen löysi Helsingin kaupungin Elisaaren virkistysalueen isännöitsijä ottaessaan hiekkaa saaren polkujen parantamista varten. Kaivaessaan hiekkaa kohteen kohdalla hän löysi hiotun kivesineen sekä piipalasen. Kun Merellinen Perintömme yhteydesä inventoitiin Älgsjön aluetta vuonna 2002 hän ilmoitti löydöistään, jolloin hänen opastuksella paikalle tehtiin tarkastus vaikka kivikausi ei suoranaisesti kuulunut inventoitaviin kohteisiin.

Kohde sijaitsee Älgsjölandetin NW osassa osittain jyrkän avokalliomäen N-puolella. Alue on suurimmaksi osaksi harvaa mäntyvaltaista metsää ja aluskasvillisuutta taas dominoi heinäkasvit. Maaperä alueella on siltinsekaista hiekkaa.

Esinelöytö osoittautui kehdonajalaksen muotoisen kirveen katkelmaksi, joka oli valmistettu mustasta liuskeesta. Toinen piiesine on piilukkoaseen pii. Molemmat löydöt jätettiin löytäjänsä haltuun. Hiekkakuopan reunan pintamaata rapsuttaessa siitä paljastui keramiikkaa, josta yksi oli diagnostinen myöhäistä kampakeramiikkaa edustava pala. Tämän vieressä oli mahdollinen kuoppaliesi.

Vuoden 2006 helmikuussa isännöitsijän poika otti uudestaan yhteyttä. Tällä kertaa he olivat käyneet paikalla ja huomanneet, että Helsingin kaupunki oli ottaneet lisää maa-ainesta paikalta. Kuopan W-profiilista he olivat löytäneet keramiikanpalan, joka oli kuitenkin jäätyneessä maassa, jolloin he päättivät irrottaa sen hiekkoiheen kokonaisuudessaan.

Tämän johdosta paikalle tehtiin uusi tarkastus kevättalvella ja vaikka paikalla oli lunta näkyi selvästi, että aluetta oli laajennettu ja tuoreet profiilit erottuivat selkeästi. Niissä ei näkynyt mitään kulttuurikerroksia vaikka niitä puhdistettiin useammasta paikasta. Joitakin kiinni jäätyneitä palaneita luita profiileista pystyi havaitsemaan. Löytö, joka edelleen oli ison maamöykyn sisällä, otettiin sellaisenaan mukaan. Yliopistolla tämä kaivettiin laboratorio-olosuhteissa varovasti pelkällä. Sen sisältä paljastui litteäpohjainen naarmupintainen astia, jonka kylkien aivan alimmat osat olivat säilyneet. Tämän lisäksi möykystä löytyi ainoastaan pieni määrä palanutta luuta ja pieni määrä pieniä kvartsi-iskoksia.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on ilmeisesti kivikauden lopun ja pronssikautinen asuinpaikka keramiikan perusteella. Toisaalta kehdonjalaksen muototinen kirves ajoittuu aikaisemmaksi, mutta sen kontekstista ei ole tarkkaa tietoa. Vaikka Helsingin kaupunki suurensi kuoppaa on siitä selkeästi vielä säilyneitä osia jäljellä.

Kohde on asuinpaikka eikä irtolöytö ja siten kiinteä muinaisjäännös.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Älgsjölandet 1
KUNTA	Inkoo
ALUE	Älgsjö
P	6656603
I	3328164

Kohdenimi	Älgsjölandet 2	N 6655668
Alue	Älgsjö	E 3330396
Kunta	Inkoo	Z 17,5 m

Mj-tyyppi	Luonnonmuodostelma+kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Storsviken nimisen lahden S puolella. Pitkänomainen lahti työntyy Älgsjölandetiin kohti NW ja tästä syystä saaren SE osasta muodostuu kaksi pitkää niemekettä.

Alue on laaja kallioalue, jossa avokalliokumpareet nousevat ympäristön kasvustosta. Kasvillisuus alueella on avointa ja koostuu lähinnä yksittäisistä puista. Kallion rinteillä ja varsinkin alarinteillä kasvillisuus on osin, jopa hyvin tiheää.

Aivan kallioalueen korkeimman kohdan tuntumassa sijaitsee neliömäinen kivirakenne, joka on rakennettu kallioterassin reunaa hyväksi käyttäen. Terassin reuna muodostaa rakenteen NW seinää kun taas muut seinät ovat kylmämuurattu luonnon hiomista, mutta kulmikkaista kivistä. Osittain on myös käytetty seinien perustuksina paikalla olevia maakiviä. Rakenteen mitat ovat:

Ulkomitat NW-SE = 2,20 m

NE-SW = 1,30 m

Sisämitat NW-SE = 2,20 m

NE-SW = 1,75 m

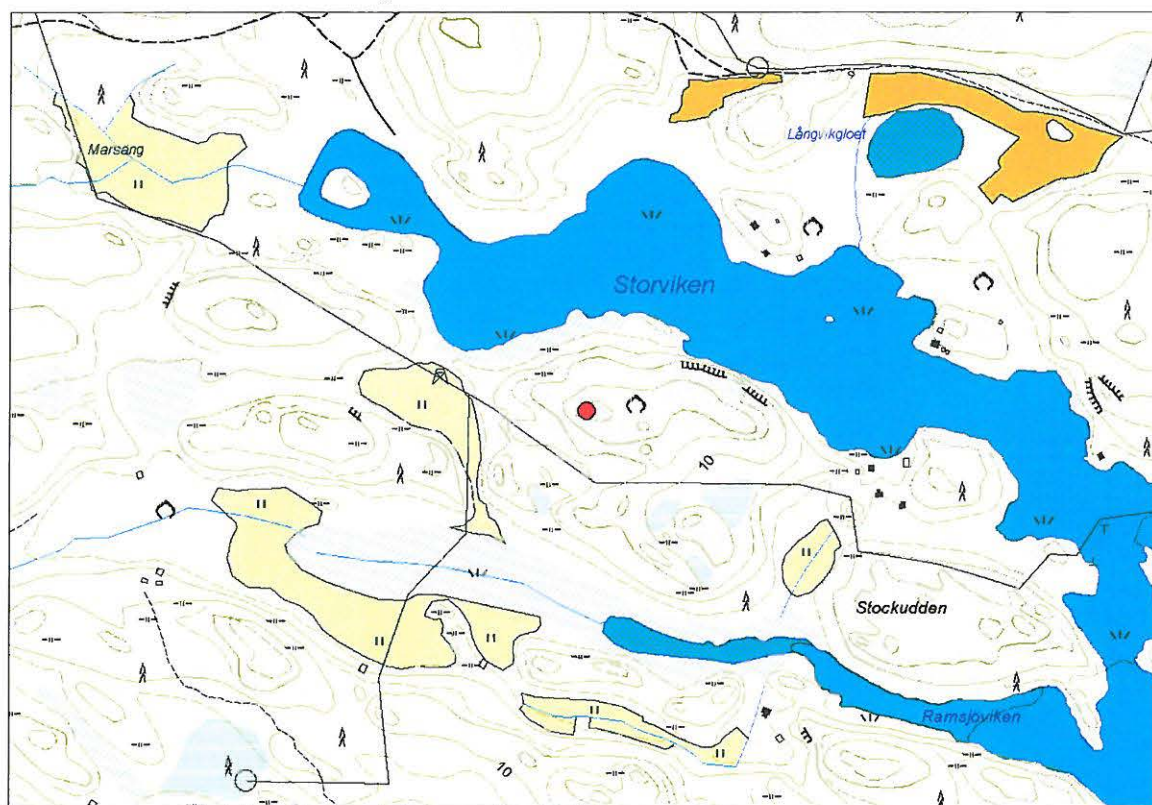
Korkeus = 0,60-0,95 m

Rakennekivien halkaisija = 0,30-0,60 m

Kohteelta noin 400 m kohti NW sijaitsee luonnonmuodostelma, nk.. Pirunpelto.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Rakenteen funktio on vaikea määritellä. Se voi olla jonkinlainen varasto, tai muuntajarakennuksen perusta. Mahdollista on myös, että se liittyy joihinkin alueella käytyihin sotatoimiin Ruotsin tai Venäjän vallan aikana.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Älgsjölandet 2
KUNTA	Inkoo
ALUE	Älgsjö
P	6655668
I	3330396

Kohdenimi	Trollholmen 1	N 6650161
Alue	Tostholm	E 3323631
Kunta	Inkoo	Z 22,5 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Kohde 108 sijaitsee Trollholmenin N osassa korkean kallioniemekkeen korkeammalla kohdalla. Kohti N maan pinta laskee osittain jyrkästi mereen, joka sijaitsee kohteelta n. 115 m kohti N. Kohteen S puolella on iso avokallioalue, jossa avokalliokummut nousevat laakeina kasvillisuuden peittämistä matalista laaksoista. Noin 40 m kohti S alkaa laaja pirunpeltokenttä (kohde nro 109) ja sen toisella puolella on avokalliopaljastumalla kivirivi (kohde 110). Kallio putoaa jyrkkänä n. 3 m korkeana seinämän kohteesta noin 5 m kohti W ja samaan suuntaan noin 10 m kulkee N-S suunnassa sähkölinja.

Röykkiö sijaitsee lähialueen korkeimmalla kohdalla paikalla, jossa kallio alkaa röykkiön E puolella viettää loivasti samaan suuntaan. Muodoltaan röykkiö lähinnä epämääräinen johtuen sitä peittävästä pienistä männyistä. Lähinnä sen muoto voisi tulkita soikeaksi SE-NW suuntaisella pituusakselilla. Profiliiltaan se on matala ja koostuu luonnon hiomista pyöreistä kivistä. Noin 2,50 m röykkiöstä kohti NW on toinen pienempi kivikasa. Siinä kivet ovat ladottu W-E suuntaisen kalliohalkeaman yli. Myös röykkiön E puolella, noin 0,20 m isoimman röykkiön reunasta, on ladelma pienen kuopanteen yli. Röykkiön mitat ovat:

SE-NW = 3,60 m

SW-NE = 2,40 m

Korkeus = 0,60 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,40 m

Pienemmän kivikasan mitat ovat:

E-W = 2,60 m

N-S = 0,70 m

Korkeus = 0,20 m

Kivien läpimitta = 0,30-0,40 m

Röykkiö voidaan tulkita esihistorialliseksi hautarakennelmaksi. Korkean sijaintinsa (n. 22,5m.y.p.) perusteella se voisi olla ajoitukseltaan jopa pronssikautinen. Erik Grönbergin antaman suullisen tiedon mukaan röykkiötä olisi kaivellut harrastaa-arkologi, edesmennyt Häradsövding Joutsenlahti noin 25 vuotta sitten. Sekundaarisen aktiviteetin jäljet voi selvästi huomata röykkiössä edelleen ja se vaikeuttaa tulkintojen tekemistä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen sijainti voi viitata pronssikautiseen ajoitukseen, mutta luonteeltaan ja muodoltaan röykkiö muistuttaa enemmän alueen rautakautisia hautaraunioita. Tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jaksotutkimuksia.

Kohdenimi	Trollholmen 2	N 6650130
Alue	Tostholm	E 3323662
Kunta	Inkoo	Z 20-22,5 m

Mj-tyyppi	Luonnonmuodostuma	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Pirunpelto sijaitsee kohteesta 108 noin 40 lähinnä kohti S. Se sijaitsee kahden kalliokumpareen välissä olevassa laaksomuodostelmassa. Sen pituusakseli on laakson suuntainen eli SW-NE. Pirunpellossa on kaksi pyöreää kuoppaa sen keskiosassa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Trollholmen 3	N 6650107
Alue	Tostholm	E 3323653
Kunta	Inkoo	Z 20-22,5

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Aivan pirunpellon eteläpuolella (n 10m) kalliokumpareen N reunassa sijaitsee NW-SE suuntainen kivirivi. Mitat ovat:

NW-SE = 1,00 m

NE-SW = 0,40 m

Korkeus = 0,30 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä voi olla vanha rajamerkki tai nuotion tuulen suoja

Kohdenimi	Lillhättan	N 6649283
Alue	Hättö	E 3323717
Kunta	Inkoo	Z 10 m

Mj-tyyppi	Kivilouhintapaikka	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Hättön saaren matalalla kannaksella yhdistyneellä Lillhättanilla. Tämä muodostaa nykyään Hättön SW osaa. Aluetta dominoi avokalliomuodostelmat vaikka rannoilla ja jotkin laaksomuodostelmissa on suhteellisen tiheä kasvillisuus. Itse kohde sijaitsee Lillhättanin SW osassa niemekkeen tyviosassa.

Kohde koostu isosta laakakivistä (2,5 x 1,3 m), joka on nostettu ja tuettu W ja S reunasta. Sillä puolella laakakiveä on myös ympäristössä pienempiä lohkottuja kiviä.

Luultavasti kivi on tuettu, jotta siitä voitaisiin helpommin irrottaa kiviä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Hättö 1	1000012160	N 6649321
Alue	Hättö		E 3324107
Kunta	Inkoo		Z 5-10 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

Hättö sijaitsee Inkoon saariston SW osassa aivan pienveneväylän pohjoispuolella. Saari omistaa nykyään YIT ja se on osa Hättön luonnosuojelualuetta. Ivar Krüger perusti saarelle farmin missä mm. pidettiin mufloneita ja kuusipeuraa. Saarta ympäröi tästä syystä nykyään huonokuntoinen aita. Saari ei ole enää aktiivisesti farmina vaikka eläimet asustaa saarella edelleen ja nykyään kanta on levinnyt laajasti myös muille saarille

Kohde sijaitsee saaren SW osassa noin 80 m Västerhamnin nimisen lahden E puolella. Lahti, joka työntyy saaren W reunaa pitkin kohti N, on hyvin suojaisa ja on varmaan aiemminkin voinut myös nimen perusteella toimia luonnonsatamana. Itse röykkiö sijaitsee kallioterassin W reunalla. Kohteen W puolella sijaitsee metsäinen, loiva rinne, joka ulottuu sellaisena rantaan asti. Kohteen E puolella avokallio nousee vaihtelevalla jyrkkyydellä kohti eteläosan korkeinta kohtaa, joka sijaitsee noin 20 m.y.p. Kallioterassi missä kohde sijaitsee on avokalliota ja avoin. Röykkiön N reunassa kasvaa vanha mänty ja E pilkottaa meri puiden välistä.

Röykkiö on muodoltaan pyöreä ja sen keskellä on kuopanne, joka ulottuu melkein kallioon asti. Röykkiön reuna näyttää säilyneen hyvin ja se rajautuu hyvin tarkasti. Kivet ovat suurimmalta osalta luonnon muovaamia ja pyöreitä. Profiili on luultavasti ollut alun perin suhteellisen matala. Röykkiön mitat ovat:

Halkaisija = 3,70 m

Korkeus = 0,60 m

Kivien halkaisija = 0,20-0,30 m

Kuopan mitat ovat:

Halkaisija = 1,10 m

Syvyys = 0,50 m

Kyseessä on todennäköisesti esihistoriallinen hautarakennelma, jolloin se sijainniltaan suhteessa nykyiseen merenpintaan ajoittuu todennäköisimmin rautakaudelle. Muodoltaan ja sijainniltaan ei sovi edes hajoitetuksi merimerkiksi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa sijainniltaan ja muodoltaan alueen muita rautakautisiksi luokiteltuja hautaraunioita. Matala sijainti suhteessa nykyiseen merenpintaan tekee ajoituksesta selkeän.

Kohdenimi	Hättö 2A ja B	N 6649663
Alue	Hättö	E 3324213
Kunta	Inkoo	Z 15 m

Mj-tyyppi	Luonnonmuodostuma	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kaksi pirunpeltoa Hättön S osan keskellä. Alue on saaren S osan korkeimpia suhteessa merenpintaan. Kohde 116A joka sijaitsee pohjoisempaan on aivan korkeimman kohdan vieressä ja kohde 116B, joka sijaitsee edellisestä noin 120 m kohti S, sijaitsee myös avokalliokummun reunan alla.

Molemmat ovat suhteellisen pieniä ja rajoittuneita lähinnä syvänteisiin kalliossa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Hättö 3	N 6650080
Alue	Hättö	E 3324421
Kunta	Inkoo	Z 10-15 m

Mj-tyyppi	Luonnonmuodostuma	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Pirunpelto, joka sijaitsee Hättön N osassa, aivan lähialueen korkeimman avokalliohuipun vieressä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Hättö 4 1000012161	N 6649574
Alue	Hättö	E 3324065
Kunta	Inkoo	Z 5-10 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö?	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen?	

Kuvaus

Hättö sijaitsee Inkoon saariston SW osassa aivan pienveneväylän pohjoispuolella. Saari omistaa nykyään YIT ja se on osa Hättön luonnosuojelualuetta. Ivar Krüger perusti saarelle farmin missä mm. pidettiin mufloneita ja kuusipeuraa. Saarta ympäröi tästä syystä nykyään huonokuntoinen aita. Saari ei ole enää aktiivisesti farmina vaikka eläimet asustaa saarella edelleen ja nykyään kanta on levinnyt laajasti myös muille saarille

Kohde sijaitsee Västerhamn nimisen lahden pohjukan itäpuolella tantakalliolla. Paikalta om matkaa rantaan noin 30 m. Alue on avokalliomäki, joka kohoaa kohteen pohjoispuolelle noin 10 metrin korkeuteen merenpinnasta. Kohde sijaitsee tämän mäen pohjoisrinteellä olevalla kallioterassilla. Itse mäellä on harva kasvillisuus kun taas ympäristössä metsä on osittain hyvinkin tiheää. Kallioterassi alapuolella kallio nousee suhteellisen jyrkästi rantavedestä.

Paikalla sijaitsee matala röykkiö, joka on tiheän kasvuston peitämä. Muodoltaan röykkiä on lähinnä pitkänomainen ja sen reunoissa sijaitsee suurempia kiviä (halkaisija = n. 0,50 m) kun taas keskellä on lähinnä tätä pienempiä kiviä (halkaisija = n. 0,20 m). Röykkiön ympäristössä on useita pieniä luonnonkivikkoja, mutta kyseinen kohde erottuu kivien määrässä ja selvillä reunoilla, jotka rajoittaa sen selvästi. Röykkiön mitat ovat:

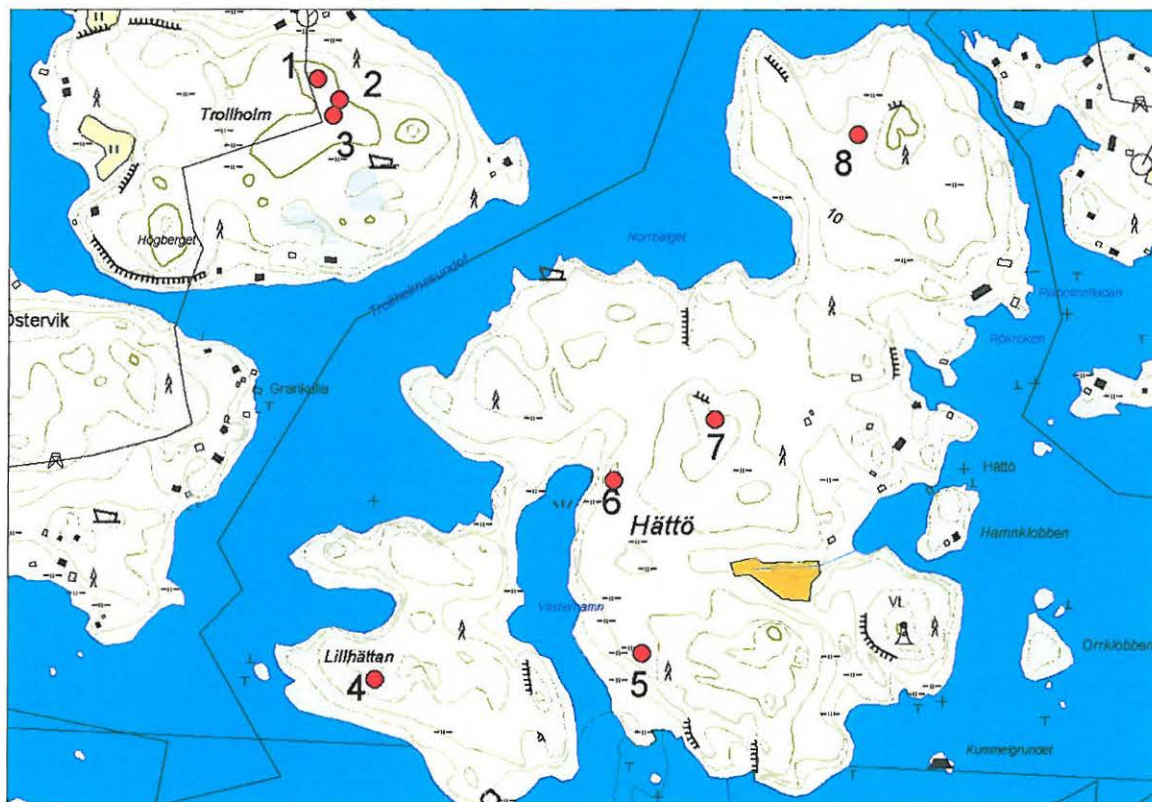
NE-SW = 3,50 m

NW-SE = 2,70 m

Korkeus = n. 0,30 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kysessä voi olla ihmisen tekemä hautaröykkiö, muut funktiot ovat vähemmän uskottavia, jolloin se ajoittuu rautakaudelle. Enne jatkotutkimuksia ei kuitenkaan voida varmuudella sulkea pois mahdollisuutta, että kyseessä on luonnonmuodostelma.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Trollholmen 1
KUNTA Inkoo
ALUE Tostholm
P 6650161
I 3323631
2
NIMI Trollholmen 2
KUNTA Inkoo
ALUE Tostholm
P 6650130
I 3323662
3
NIMI Trollholmen 3
KUNTA Inkoo
ALUE Tostholm
P 6650107
I 3323653
4
NIMI Lillhättan
KUNTA Inkoo
ALUE Hättö
P 6649283
I 3323717

5
NIMI Hättö 1
KUNTA Inkoo
ALUE Hättö
P 6649321
I 3324107
6
NIMI Hättö 4
KUNTA Inkoo
ALUE Hättö
P 6649574
I 3324065
7
NIMI Hättö 2A ja B
KUNTA Inkoo
ALUE Hättö
P 6649663
I 3324213
8
NIMI Hättö 3
KUNTA Inkoo
ALUE Hättö
P 6650080
I 3324421

Kohdenimi	Ormskärsören	N 6648056
Alue	Tostholm	E 3325681
Kunta	Inkoo	Z 0-2,5 m

Mj-tyyppi	Kiviuuni+kalliopiiirros	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Ormskärsören sijaitsee Ormskär nimisen saaresta noin 90 m kohti S. Tämä taas sijaitsee Inkoon saariston ulomman pienveneväylän eteläpuolella. Saari sijainti on avomerivyöhykkeen reunassa, mutta kuitenkin sitä peittää puusto muilta osiltaan paitsi rantakalliota. Suhteellisen rehevä kasvillisuus aivan ulkosaaristoa myötä on Inkoon saaristolle tyypillistä. Ormskärsören on muodoltaan pitkänomainen pituusakselilla, joka kulkee NW-SE suunnassa ja pituudeltaan se on ainoastaan 390 m. Kohde sijaitsee tämän pienen saaren eteläosassa.

Alue on nykyään metsän puolella noin 20 m lähimmästä rannasta kohteen SW puolella. Molemmilla puolilla kohdetta on kohti N työntäviä lahtia. Varsinkin E puoleinen on suhteellisen suojainen, jollei tuule idästä tai kaakosta, ja sinne pääsee pienellä veneellä, jos pystyy välttämään karikkoja. Kiviuuni on rakennettu noin 5 m kohti W kalliojyrkänteeseen juuresta, joka on noin 2,5 m korkea. Tämä on tietenkin myös antanut siihen suuntaan suojaa kun taas kohti S maasto on merelle asti aika avointa.

Kiviuuni on muodoltaan neliömäinen ja sen katto on romahtanut. Muuten uuni näyttää suhteellisen koskemattomalta ja seinien perustukset ovat edelleen paikoillaan. Osittain se näyttää kuitenkin puretulta tai sitten kiviä on vaan romahtanut myös ulkopuolelle. Uunin aukko on ollut kohti SW. NW seinä on tehty pystyssä olevista laakakivistä. Uuni on paksun aluskasvillisuuden peittämä ja rakennettu luonnon muovaamista kivistä. Sen mitat ovat:
NE-SW = 2,10 m
NW-SE = 2,80 m
Sisämitta NW-SE = 1,40 m
Korkeus = 0,60 m

Samantyyppisiä laatikkomaisia kiviuneja esiintyy muuallakin Länsi-Uudenmaan saaristossa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Noin 50 m uunista kohti NE on kallioon hakkaamalla merkitty veden korkeus ja tämän yläpuolelle vuosiluku 1842. Paikallisten kertomusten mukaan tämä liittyy venäläisen tutkimusretkikunnan meritutkimuksiin 1800 -luvulla. Tietoa ei ole tarkistettu mistään lähteistä. Uuni voi liittyä tähän tapahtumaan, mutta se on mahdotonta ilman lisätutkimuksia verifioida varmuudella.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Ormskärsören
KUNTA	Inkoo
ALUE	Tostholm
P	6648056
I	3325681

Kohdenimi	Grundsö 2	N 6650891
Alue	Grundsö	E 3325434
Kunta	Inkoo	Z 20-25 m

Mj-tyyppi	Luonnonmuodostuma	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Grundsö sijaitsee Inkoon saariston SW osassa epävirallisen väylän S puolella. Saari on pitkä NW-SE suuntainen, saaren kokonaispituus tässä suunnassa on noin 2,55 km. Saaren pohjoisosa on luonteeltaan sisäsaaristomainen ja eteläosa alkaa olla enemmän ulkosaaristomainen.

Pirunpellot sijaitsevat saaren NW osassa, Grundsön vanhasta tilasta 230 m kohti W. Alue on tämän Grundsö saaren NW niemekkeen korkeampaa aluetta. Luonnonmuodostelmat sijaitsevat lähialueen avokallioalueen absoluuttisen korkeimman pisteen ympärillä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Grundsö 3	N 6650339
Alue	Grundsö	E 3325752
Kunta	Inkoo	Z 15-17,5 m

Mj-tyyppi	Luonnonmuodostuma	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Grundsö saaren keskiosassa, N-S suunnassa, E viettävässä rinteessä. Pirunpellossa on kuoppa, joka on läpimitaltaan n. 3 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Grundsö 4	N 6650614
Alue	Grundsö	E 3326011
Kunta	Inkoo	Z 10-12,5 m

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

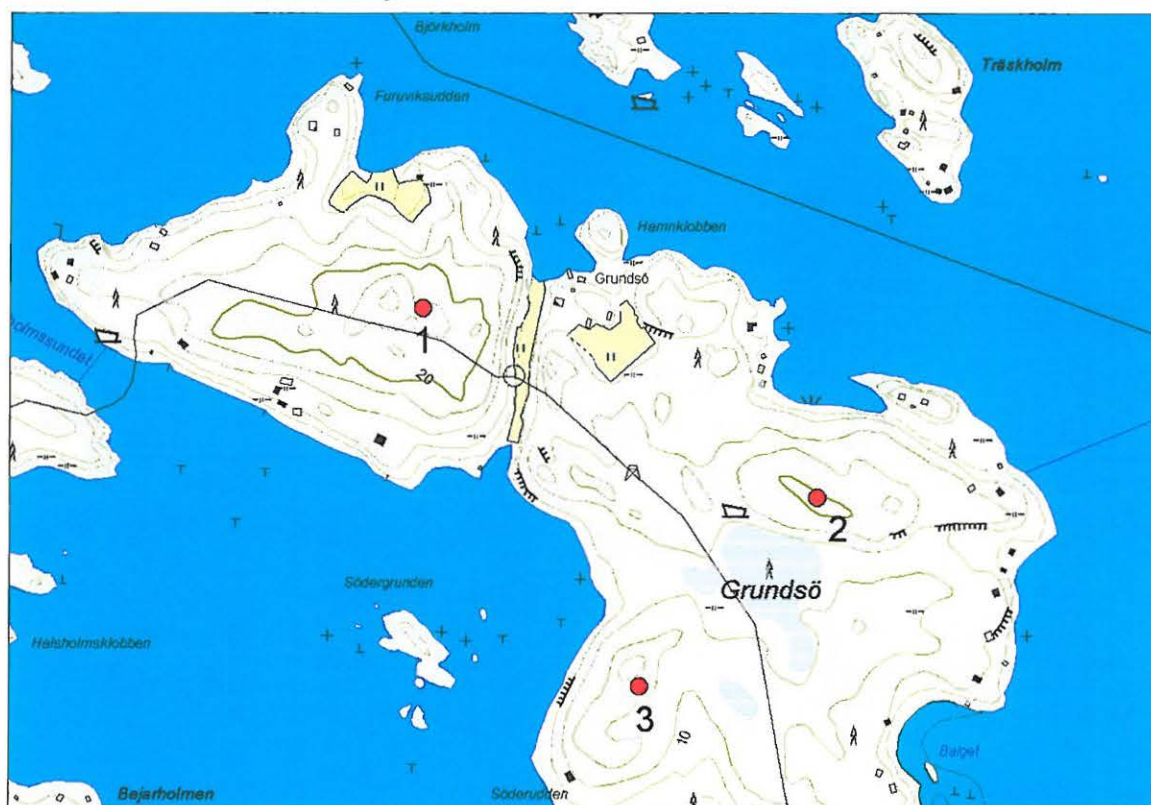
Kuvaus

Grundsö sijaitsee Inkoon saariston SW osassa epävirallisen väylän S puolella. Saari on pitkä NW-SE suuntainen, saaren kokonaispituus tässä suunnassa on noin 2,55 km. Saaren pohjoisosa on luonteeltaan sisäsaaristomainen ja eteläosa alkaa olla enemmän ulkosaaristomainen.

Kohde sijaitsee Grundsön NE osassa avokallioalueen keskiosassa, joka on myös lähialueen korkein kohta. Alue muodostuu kallioharjanteesta, jolla kyseinen rajamerkki sijaitsee. Kyseessä on useita harjanteen suuntaisesti sijoitettua pientä kivirakennetta, jotka ovat vaihtelevassa kunnossa. Ilmeisesti harjanteen pitkin on vedetty rajalinjaa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Grundsö 2
KUNTA	Inkoo
ALUE	Grundsö
P	6650891
I	3325434
2	
NIMI	Grundsö 4
KUNTA	Inkoo
ALUE	Grundsö
P	6650614
I	3326011
3	
NIMI	Grundsö 3
KUNTA	Inkoo
ALUE	Grundsö
P	6650339
I	3325752

Kohdenimi	Stora Långö 1	N 6656953
Alue		E 3338501
Kunta	Inkoo	Z 5

Mj-tyyppi	Rajamerkki	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Stora Långö on E-W suuntainen pitkänomainen kallioinen saari, joka sijaitsee Inkoon saariston SE osassa. Kohde sijaitsee saaren pohjoisrannan kalliolla, kahden kalliokummun muodostamassa pienessä luoteeseen avautuvassa kulmassa.

Röykkiö on nelikulmainen, kooltaan noin metri, koottu särmikkäistä kivistä, keskellä n. 60 cm korkea pystykivi. Kivien koko vaihtelee 0,2-1,0 m välillä. Röykkiö on osin sammaleen peitossa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on luultavasti raja- tai vesirajamerkki.

Kohdenimi	Stora Långö 2	N 6656618
Alue		E 3338744
Kunta	Inkoo	Z 5-7,5

Mj-tyyppi	Rajamerkki?	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Saaren etelärannan kalliolla, pienen rakkapohjukkaisen lahden luoteisrannalla. E-W -suuntaiseen kalliohalkeamaan pystytetty kivi, joka nousee n. 60 cm kallion tasosta ylös. Kivi on tuettu pystyyn täyttämällä halkeama useilla n. 20 cm:llä särmikkäillä kivillä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on luultavasti raja- tai vesirajamerkki.

Mittakaava 1: 10 000

30	
NIMI	Stora Långö 1
KUNTA	Inkoo
ALUE	Finnpada
P	6656953
I	3338501
42	
NIMI	Stora Långö 2
KUNTA	Inkoo
ALUE	Finnpada
P	6656618
I	3338744

Kohdenimi	Granö	N 6649896
Alue	Bastö	E 3330003
Kunta	Inkoo	Z >7,5 m

Mj-tyyppi	Merimerkki?	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Granö sijaitsee Inkoon saariston S osassa, aivan ulomman pienveneväylän N puolella. Saaren N puolella sijaitsee Skeppön kalastajatila. Kasvillisuus on luonteeltaan sisäsaaristo ja ulkosaariston sekoitus. Suurin osa puustosta on mäntyä. Topografia saarella vaihtelee avokalliomäkien ja niiden välillä sijaitsevien notkojen välillä. Notkot ovat suoalueita tai hyvin tiheän kasvillisuuden peitossa.

Kohde sijaitsee Granön S reunassa, avokallioalueen S rinteellä olevalla E-W suuntaisella kallioterassilla. Lähialueen korkein kohta sijaitsee kohti NE. Kohteesta 3-5 m kohti S kallio putoaa jyrkästi noin 5 m alla oleviin rantakallioihin. Kohteen ympärillä kasvaa pieniä mäntyjä, mutta muuten se on hyvin selvästi rajoitettavissa.

Röykkiö on rakennettu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä. Sen muoto on nykyään lähinnä pitkänomainen pituusakselilla, joka kulkee N-S suunnassa. Röykkiön W puolella on kiviä kaaren muodossa. Röykkiön mitat ovat:

N-S = 2,30 m

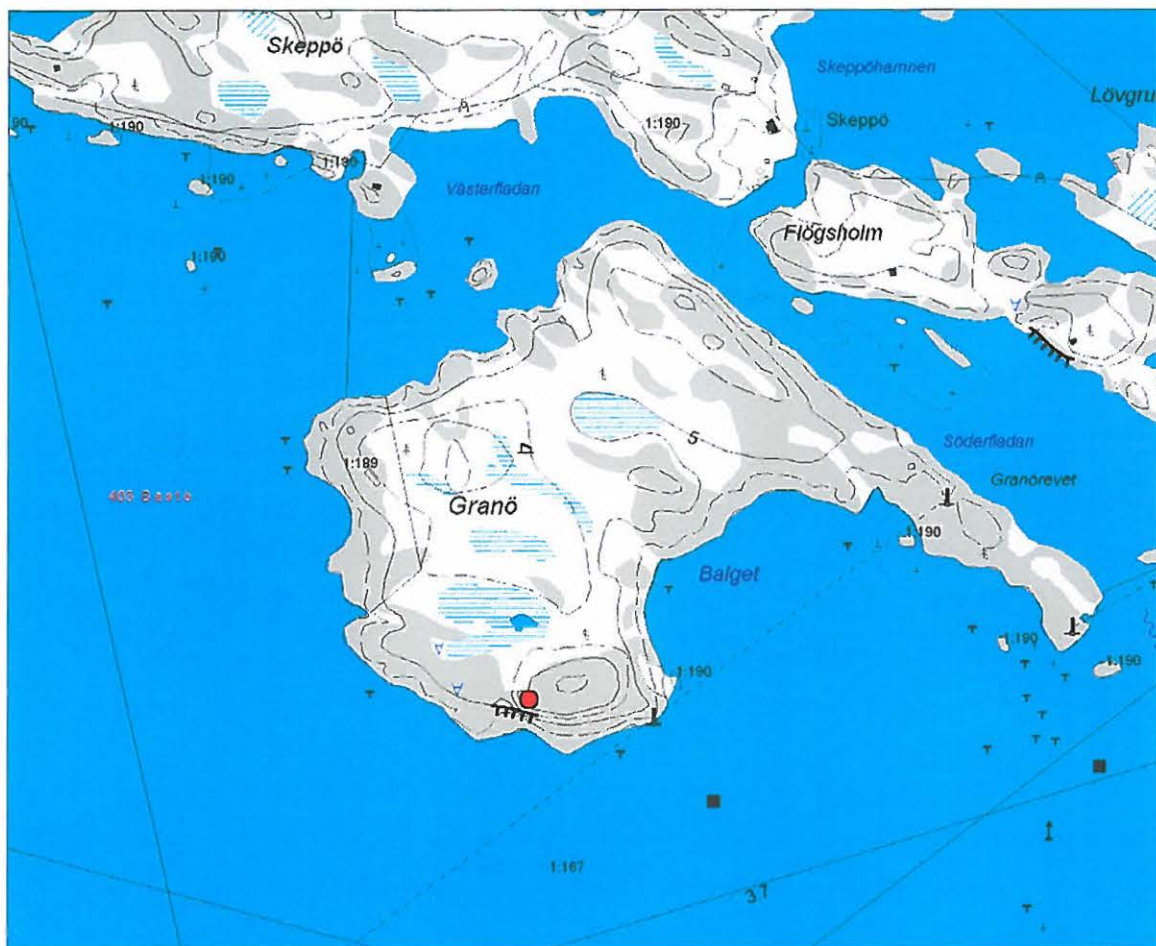
E-W = 1,40 m (ympäristön kivien kanssa 2,5 m)

Korkeus = 0,70 m

Kivien halkaisija = 0,20-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä voi olla tuhoutunut hautaröykkiö, mutta inventoinnissa todettiin todennäköisemmäksi, että kyseessä on merimerkki. Tulkinta tehtiin sijainnin, koon ja muodon perusteella.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Granö
KUNTA	Inkoo
ALUE	Bastö
P	6649896
I	3330003

Kohdenimi	Lill-Breds	N 6663759
Alue	Breds	E 3331349
Kunta	Inkoo	Z 30-32,5 m

Mj-tyyppi	Asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Lill-Breds tila sijaitsee nykyään aivan kantatie 51 S puolella niin, että maantie on leikannut osa kummusta, jolla tila sijaitsee. Alue on peltojen ympäröivänä ja maanomistaja pitää tilalla mansikka ja maissiviljelyä.

Paikalle tehtiin tarkastus koska maanomistaja Björn Österman otti yhteyttä inventointiryhmään tämän työskennellessä Inkoon alueella. Puhelimitse hän kertoi, että rakentaessaan uutta hallia pihalleen oli perustuskuopan profiilista löytynyt kaksi nokikuoppaa, joita hän epäili tulisijoiksi. Österman oli ollut yhteydessä Museovirastoon, mistä ei tultu katsomaan paikkaa. Österman ollessa itse kiinnostunut arkeologiasta, halusi hän kuitenkin varmistaa ettei mitään peruuttamatonta tapahdu.

Paikalla todettiin, että Östermanin havainnot olivat oikeita. Neliskulmaisen perustuskuopan SW ja NE profiilissa sijaitsi nokisia molemmissa yksi kuopparakenne. Nämä ovat nimetty kuoppa A:si ja B:si. Ensimmäisellä käynnillä 16.07.2003 puhdistettiin ainoastaan profiilit ja dokumentoitiin itse rakenteet.

Kuoppa A:

Kuoppa sijaitsi noin 4 m perustuskuopan W -kulmasta noin 0,20 m syvän multakerroksen alla. Se näkyi profiilissa puoliympyrän muotoisena värjäytymänä. Tämän sisällä maa oli hyvin nokinen ja siitä myös löytyi hiiltä. Kuopan yläosa alkoi suoraan multakerroksesta paitsi N osassa, missä oli noin 0,15 cm paksu hiekkakerros kuopan ja multakerroksen välissä. Mitään kiveystä ei ollut havaittavissa kuopan yhteydessä. Kuopan mitat ovat:
Leveys = 1,20 m
Korkeus (mitattu multakerroksen alta) = 0,30 m

Kyseessä on luultavasti kuoppaliesi, joka ajoittuu löytöjen perusteella historialliseen aikaan. Ajoitettavia löytöjä ei ollut.

Kuoppa B:

Kuoppa sijaitsi NE profiilissa, noin 5 m perustuskuopan N -kulmasta. Itse kuppa oli noin 0,50 m paksun peltomultakerroksen ja sen alla sijaitsevan 0,20 m paksun luultavasti hiekkakerroksen alla. Se erottui profiilissa kaaren muotoisena vahvasti nokisena (selvästi suurempi pitoisuus kun kuoppa A:ssa) ja hiiltä sisältävänä värjäytymänä. Kuopan mitat ovat:
Leveys = 0,70 m
Paksuus = 0,05-0,15 m

Kyseessä on luultavasti toinen, mutta luonteelta erilainen nokikuoppa. Luultavasti tämäkin on ollut tulisija. Sen ikä on vaikea arvioida, mutta luultavasti se ajoittuu historialliselle ajalle. Tulisijan S -puolella oli havaittavissa heikko värjäytymä. Kyseessä voi olla kulttuurikerros.

Perustuskuopan N kulmassa oli toinen nokinen alue havaittavissa, joka voi myös olla tulisija,

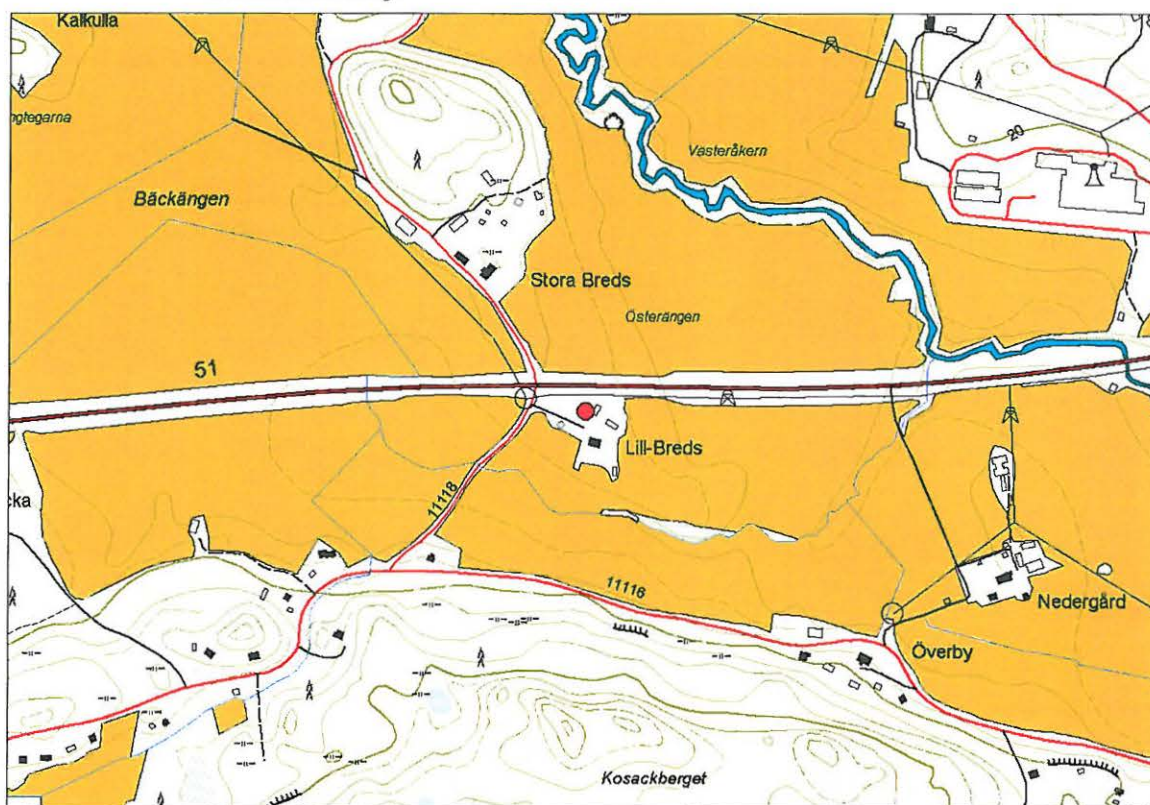

mutta tämä jäi tutkimatta. Perustuskuopan S osassa oli löytynyt pienempi nokialue (halkaisija noin 0,20-0,30 m), jonka reunoille oli asetettu kiviä. Kyseessä voi olla paalunperusta, mutta valitettavasti maanomistaja oli itse "tutkinut" koska hän luuli paikan tuhoutuvan. Siitä oli löytynyt noin 0,30 m syvä nokikuoppa, jossa runsaasti hiiltä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Koska kohteella ei suoritettu laajempia koetutkimuksia, mihin ei ollut mahdollisuuksia inventoinnin puitteissa, jäi kohteen tarkempi ajoitus ja luonne epäselväksi. Alueella on kuitenkin edelleen koskemattomina säilyneitä osia, joita kannattaa säilyttää myös jatkossa.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Lill-Breds
KUNTA	Inkoo
ALUE	Breds
P	6663759
I	3331349

Kohdenimi	Kobbholmen	N 6652194
Alue	Tostholm	E 3324515
Kunta	Inkoo	Z

Mj-tyyppi	Hylky	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Suullisen tiedon mukaan Karita Holthoyerilta oli Rotislav Holhoyer 1980-luvulla nostanut Kobbholmenin ja Persholmenin välisestä salmesta lankkuja, siellä olevasta hylystä.

Kohde sijaitsee noin 3,9 km Barösundin lossipaikalta kohti SW. Paikka sijaitsee Orslandetin kupeessa, Inkoon sisäsaaristossa. Kasvillisuus molemmilla saarilla on hyvin mannermaista ja koostuu havu ja lehtimetsästä. Aluskasvillisuutta dominoi varvikko.

Kobbholmenin N rannalta löytyi suullisten tietojen mukaisesti kolme limisaumaisen aluksen kylkilautaa ja niiden osia. Laudat sijaitsivat 10-15 m rannasta Kobbholmenin yli menevän sähkölinjan alla. Laudat oli selvästi tuotu rantaan jo jonkin aikaa sitten ja olivat todennäköisesti samoja joita Holthoyer oli löytänyt. Lautojen toista reunaa seurasi rivi pieniä reikiä, jossa osassa oli puutabit vielä tallelle ja osassa myös riveen jäniteitä. Rive oli luultavasti alun perin jonkin tumman eläimen karvaa. Yksi lankuista oli paremmin säilynyt ja sen mitat oli:

Pituus = 3,10 m
Leveys = 0,25 m (Keskeltä)

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Reikien perusteella kaarien väli on ollut 0,36-0,39 m ja niiden puutappien läpimitta 0,02 m. Luultavasti salmessa sijaitsee hylky. Sen ja hyllyn iän sekä alkuperän varmistamiseksi tarvitaan kuitenkin VA-tutkimusta.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Kobbholmen
KUNTA	Inkoo
ALUE	Tostholm
P	6652194
I	3324515

Kohdenimi	Granholm	N 6650838
Alue	Tostholm	E 3324239
Kunta	Inkoo	Z 15-20 m

Mj-tyyppi	Luonnonmuodostuma	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

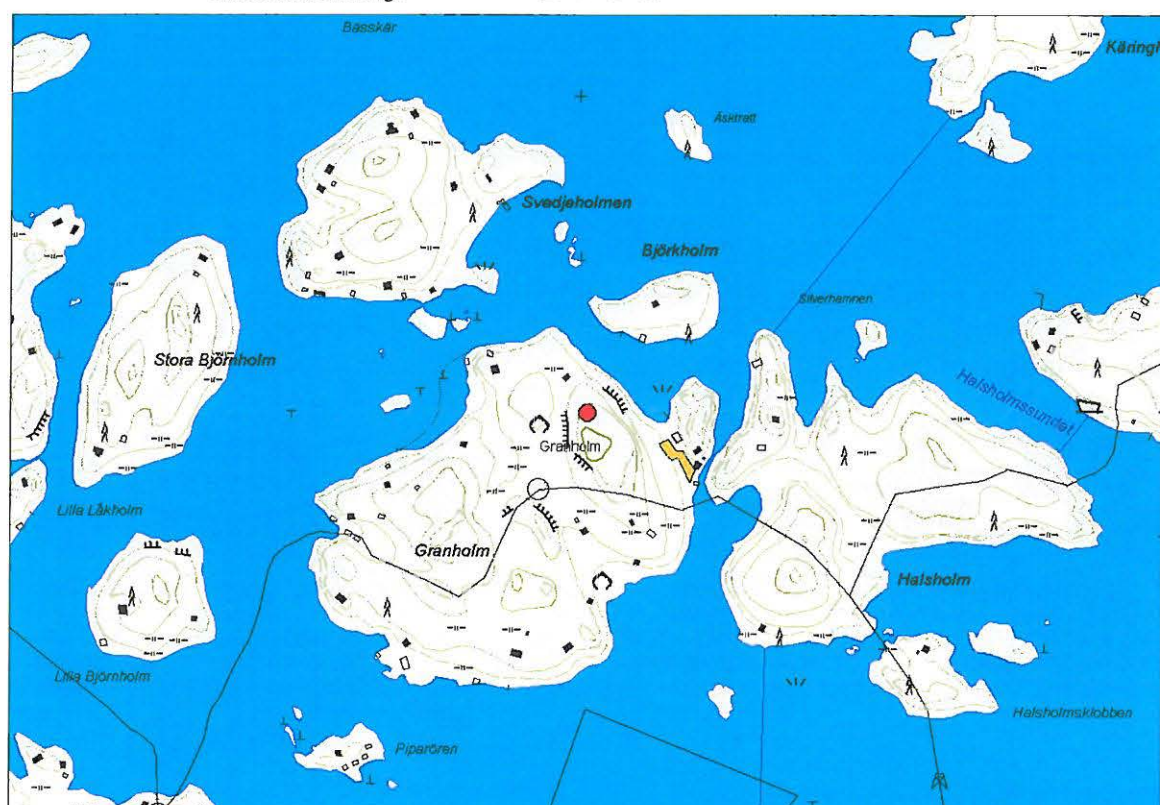
Kuvaus

Granholm sijaitsee Inkoon saariston SW osassa Halsholmenin, Hättön ja Trollholmenin vieressä. Saaren kasvillisuus on luonteeltaan sisäsaaristoa.

Kohde on Granholmin E osassa, jossa myös sen korkein alue sijaitsee. Luonnonmuodostelma on tämän korkeimman kohdan N rinteellä. Mitat:
N-S = n. 5m
E-W = n. 2 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Granholm
KUNTA	Inkoo
ALUE	Tostholm
P	6650838
I	3324239

Kohdenimi	Rävberget 1	149010001	N	6662240
Alue	Kopparnäs		E	3347180
Kunta	Inkoo		Z	15-20 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Inkoon kunnan E rajan tuntumassa, Kopparnäsin kurssikeskuksesta noin 1,6 km kohti SE samannimisen niemen S kärjessä. Lähimmältä rantaa sijaitsevalta röykkiöltä on matkaa mereen noin 60 m. Alue on avokallioalue, joka muodostaa laakean tasanteen, joka suhteellisen jyrkästi putoaa mereen. Tasanne muodostuu kahdesta harjanteesta, joiden välissä on jyrkkäreunainen syvennys.

Kohde koostuu viidestä hautaröykkiöstä, jotka kaikki muodoltaan muistuttavat alueen muita rautkautisiksi ajoitettuja röykkiöitä. Sijaintinsa perusteella ajoitus on kuitenkin epävarma. Kaikki röykkiöt ovat selkeästi näkyvissä vaikka osa on pahoin tuhottu. Nykyään kohde sijaitsee linkkimaston juuressa, josta osa vajereista on kiinnitetty aivan röykkiöiden viereen. Paikalle pääsee mastolle kulkevaa huoltotietä pitkin.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Rävberget 1
KUNTA	Inkoo
ALUE	Kopparnäs
P	6662240
I	3347180

Kohdenimi	Torsholmen	N 6658577
Alue	Storramsjö	E 3329627
Kunta	Inkoo	Z
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Torsholmenin, joka nykyään muodostaa Storramsjön E niemen, W osassa. Alue sijaitsee Inkoon saariston N osissa, Barösundista tulevan veneväylän ja Inkoon voimalaitoksen satamaan kulkevan laivavöylän välissä. Torsholmen on ollut saari, jota nykyään on yhdistynyt Storramsjön sareen matalalla kannaksella. Kohde sijaitsee vanhan saaren korkeimmalla alueella, missä avokallioalue nousee yli 20 m merenpinnasta. Kohti W ja vanhaa salmea maasto putaa ajoittain jyrkästi alla olevaan Sundsängen nimiseen peltoon.

Latomus on rakennettu avokallioalueen, joka on korkeimmalta alueiltaan laakea, mutta reunoiltaan suhteellisen jyrkkä rinteinen, SE osaan. Kohde sijaitsee 20 m käyrän kohdalla. Se on rakennettu paikalle missä avokallio muodostaa niemekkeen. Latomus kulkee tämän suuntaisesti eli NE-SW suunnassa niin, että sen NW reuna kulkee niemen jyrkää reunamaa myöten. Noin 2-5 m SE reunasta on NW-SE suuntainen kallioterassi, joka on 0,5 m korkea. Latomuksen SW osa kulkee ylärinteeseen niin, että reuna on alueen korkeimmalla kohdalla.

Latomus on muodoltaan pitkänomainen ja sen päädyt ovat pyöreitä. Latomus on hyvin selkeä rajainen ja se on rakennettu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä. Se koostuu korkeintaan 2-3 kivikerroksesta. SW päädyistä noin 0,5 m samaan suuntaan on pienempi soikea latomus (1,5 x 0,8 m). Sen keskiosassa on noin 2 m pitkä, mutta kapea kiviuloke pituusakselin suhteen suorakulmaisessa asennossa, kohti NW. Latomuksen mitat ovat:

NE-SW = 16,50 m

NW-SE = 4,00 m

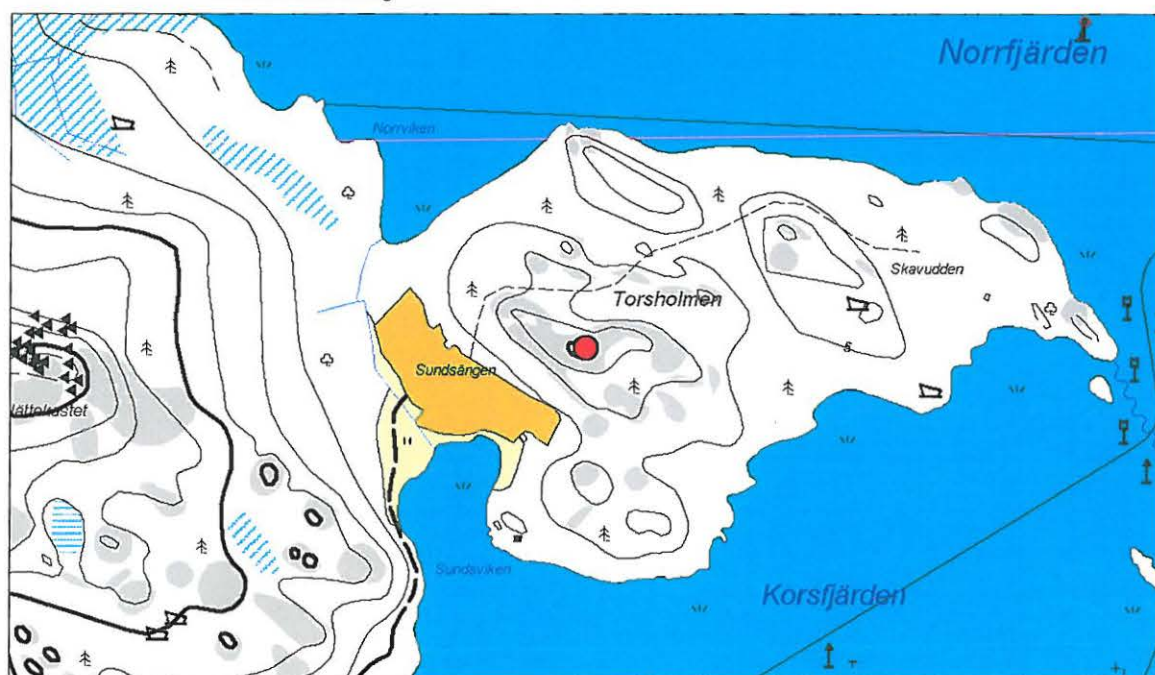
Korkeus = 0,30 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa muita alueella sijaitsevia pitkänomaisia ja matalia kivilatomuksia, joista yksi on kaivettu Björkholmenilla Tammisaaren saaristossa vuonna 2001. Tämä ajoittuu kivikauden lopulle pronssikauden alkupuoliskolle.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Torsholmen
KUNTA	Inkoo
ALUE	Storramsjö
P	6649437
I	3355171

Kohdenimi	Halstö	N 6657054
Alue	Östersolberg	E 3344074
Kunta	Inkoo	Z

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö?	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Halstö niminen saari sijaitsee Inkoon saariston SE osassa Vormön ja Porsön välissä. Kohde sijaitsee Halstön keskiosassa avokalliomaen NE osassa. Mäki on W osalta jyrkkäreunainen. Kohde sijaitsee mäen korkeimmalla alueella, joka on laakea avokalliopinta.

Röykkiö on tehty notkelman ylitse ja se on selvästi rajoittunut. Sen muoto on lähinnä pitkänomainen NE-SW suuntaisella pituusakselilla. Se koostuu ainoastaan 1-2 kiviklerroksesta ja se on paksun sammaleen sekä pienten mäntyjen peittämä, jotka vaikeuttavat havaintoja. Röykkiö koostuu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä. Sen mitat ovat:

NE-SW = 3,50 m

NW-SE = 1,60 m

Korkeus = 0,30 m

Kivien halkaisija = 0,20-0,30 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde on vaikea tulkita. Luonnonmuodostelman vaihtoehtoa vastaan puhuu se tosiseikka, että se on selvästi rajoittunut ja se asettuu pituussuunnaltaan poikittainen korkeuskäyrien suhteen. Muodoltaan ja sijainniltaan kyseessä voi olla rautakautinen hautaröykkiö, mutta ilman lisätutkimuksia on kohde pidettävä epävarmana.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Halstö
KUNTA	Inkoo
ALUE	Östersolberg
P	6657054
I	3344074

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Halstö 2	N 6657043
Alue	Östersolberg	E 3344269
Kunta	Inkoo	Z

Mj-tyyppi	Merimerkki	Löydöt
Ajoitus	Historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Halstön saaren itäosassa olevalla avokallioalueen korkeimmalla kohdalla. Paikalla kasvaa matalaa mäntykasvillisuutta ja aluskasvillisuutta dominoi heinät ja sammal/jäkälä. Kohde on rakennettu suurehkoista kivistä (0,40-0,50m) ja se on pahasti hajoitettu. Sen mitat ovat:
N-S = 5,20 m
E-W = 3,70 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on hajoitettu merimerkki, joka myös käy ilmi paikallisten asukkaisen perimätiedosta. Sijainti sopii tällaiselle erittäin hyvin.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Halstö 2
KUNTA	Inkoo
ALUE	Östersolberg
P	6657043
I	3344269

Kohdenimi	Strömberget	N 6657150
Alue	Barö	E 3326499
Kunta	Inkoo	Z

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Barölandetin E osassa noin 160 m Bergudd nimisen tilan S puolella. Barölandet on pitkä saari, joka sijaitsee Barösundetin ja siinä kulkevan veneväylän N puolella. Kohde sijaitsee W rinteessä, joka on osa kahden avokalliomäen välistä laaksomuodostelmaa. Noin 20 m rinteen suuntaisesti sijaitee niitty.

Mahdollinen röykkiö on profiililtaan matala ja se on paksun aluskasvillisuuden peittämä. Kohde löytyi kun alueella tehtiin raivaus ja kaivuutöitä, jonka yhteydessä kaivinkone osui röykkiöön. Siinä yhteydessä työtä pysäytettiin kohteen säästämiseksi. Se koostuu pyöreistä ja kulmikkaista luonnon muovaamista kivisrä. Sen muoto oli aluskasvillisuuden vuoksi vaikea havaita, mutta lähinnä sitä voi kuvailla pitkänomaiseksi tai mahdollisesti soikeaksi pituusakselilla, joka kulkee N-S suunnassa. Kohde on osittain tuhoutunut N osalta kun metsäkone on ajanut sen ylitse. Sen mitat ovat suurinpiirtein:

N-S = 3,50 m

E-W = 1,40 m

Korkeus = 0,40 m

Kivien halkaisija = 0,10-0,20 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen tulkinta on vaikea ilman lisätutkimuksia. Kyseessä voi olla peltoröykkiö, mutta uuni tai hautaröykkiön mahdollisuutta ei voida sulkea pois.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Strömberget
KUNTA	Inkoo
ALUE	Barö
P	6657150
I	3326499

Kohdenimi	Ors	N 6655519
Alue	Barösund	E 3325882
Kunta	Inkoo	Z

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde on jyrkähkön kalliorinteen ESE-juurella oleva nelikulmainen kivirakenne, joka on rakennettu kalliota vasten pienen ulkoneman kärkeen. Rakenteesta kohti E ja Barösundin lahdelta avautuu tasainen alue, joka on nykyään osaksi peltoa ja piha-aluetta.

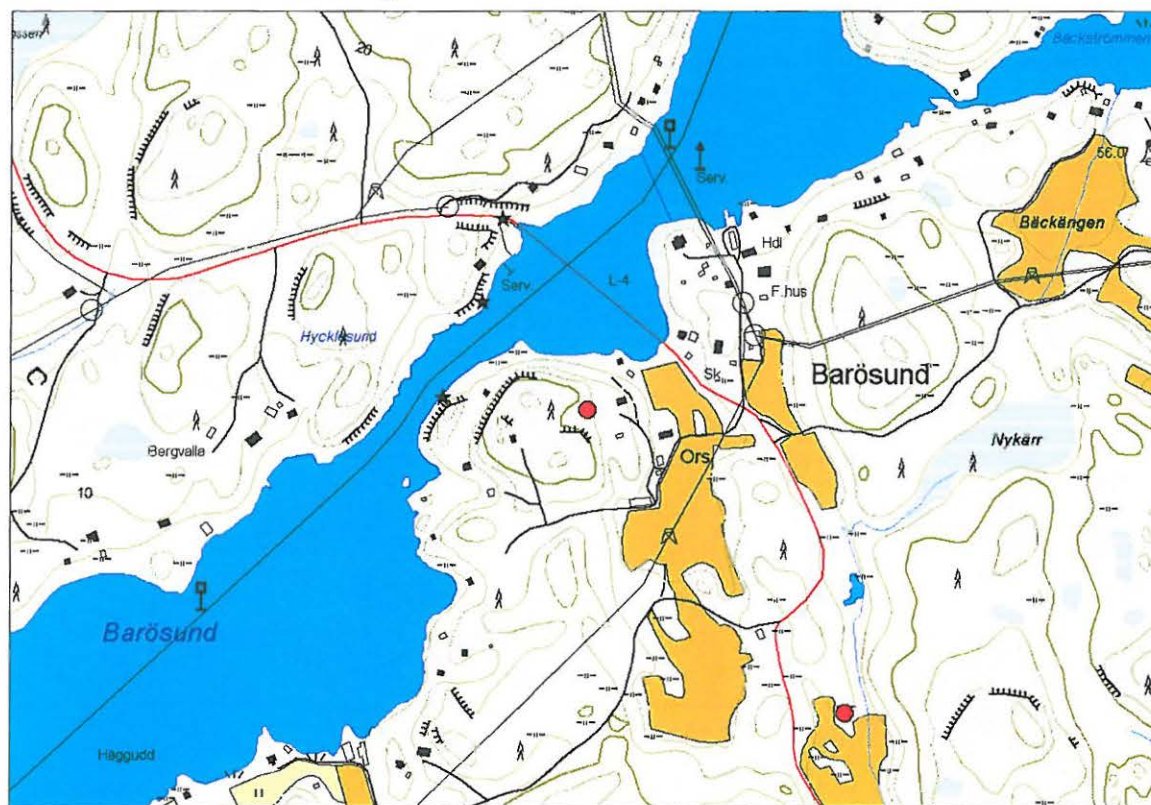
Rakenteen koko on 1,15 (N-S) x 1,45 x 0,40 m. Kivien koko on keskimäärin 40-60 cm, rakenteen sisällä ja kalliota vasten oli myös pienempiä kiviä.

Rakenteen eteen tehtiin 1 x 1m koekuoppa (EKK42) ja rakenne sekä sen sisäosat kuorittiin ja puhdistettiin turpeesta. Koekuopassa tuli turpeen poiston jälkeen vastaan steriili moreeni, eikä löytöjä tai hiiltä tms. aktiviteetteihin liittyvää löytynyt. Kivirakenne oli rakennettu moreenin päälle ja sen sisus oli täynnä turvetta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Rakenteen ajoitus tai funktio jäi epäselväksi inventoinnin aikana. Kohteen tarkemman luonteen selvittämiseksi vaaditaan lisätutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Ors
KUNTA	Inkoo
ALUE	Barösund
P	6655519
I	3325882

Kohdenimi	Ässjeholmen	N 6657006
Alue		E 3342074
Kunta	Inkoo	Z 5

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

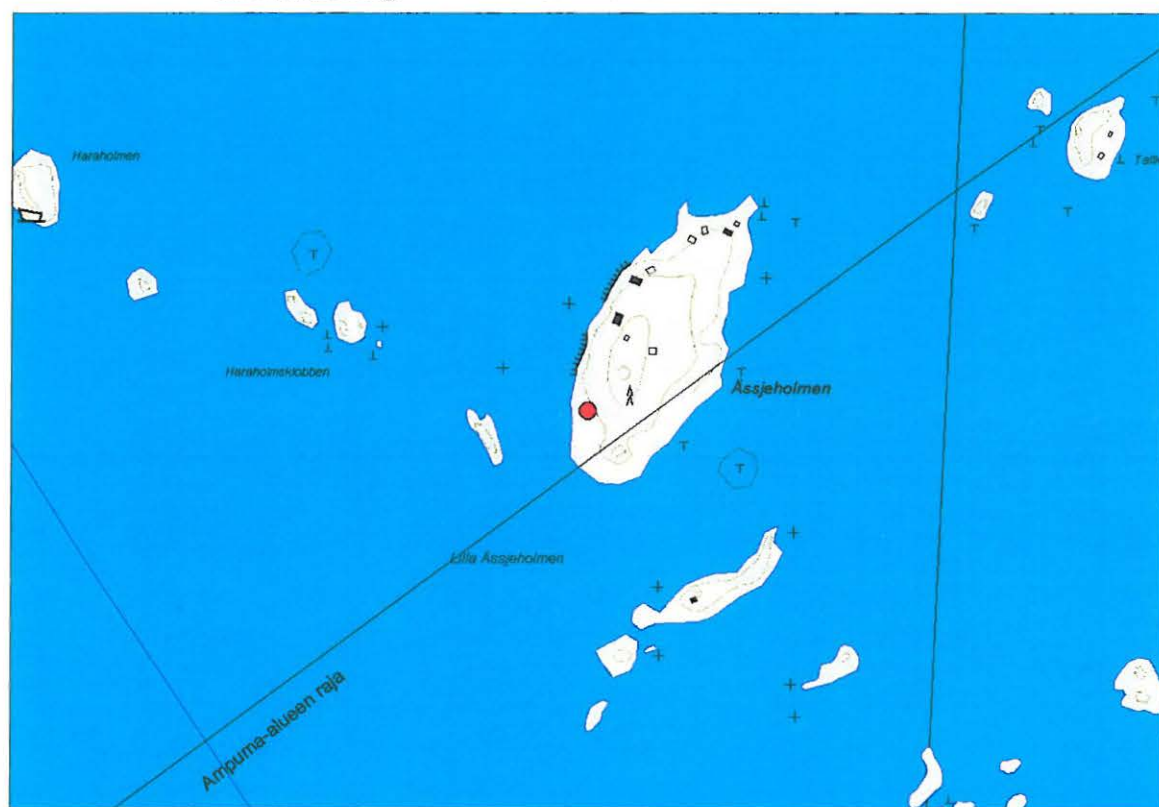
Kohde sijaitsee pääosin metsittyneen kalliosaaren saaren S-osan SW-rannassa. Ranta on varsin kivikkoinen ja siinä on useita pieniä kallioniemekkeitä. Rannassa on kaksi samansuuntaista (väliä muutama metri) veteen asti ulottuvaa kiviriviä suorassa kulmassa rantaan nähden, joista S puoleinen on paksumpi ja korkeampi.

Suunnilleen samalla etäisyydellä rannasta (n. 8 m) mihin kivirivit ulottuvat, on rannansuuntainen n. 2 m leveä kivivalli, jonka N-päästä suorassa kulmassa sisämaahan päin kulkee myös epämääräinen kivivalli. Tämän kanssa samansuuntainen n. 2 m leveä kivivalli sijaitsee parikymmentä metriä kohti S. Nämä kolme vallia muodostavat ikään kuin tarhan, jonka S-kulma on avoin ja johon johtaa rannasta ensin mainitut kaksi kivivallia.

Kivirakenne on täysin umpeen kasvanutta, joten havainnointi oli hankalaa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä voi olla veneen vetourat, joiden tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia. Niiden matala sijainti suhteessa merenpintaan viittaa kuitenkin suhteellisen nuoreen ajoitukseen.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Åsjeholmen
KUNTA	Inkoo
ALUE	Kalkulla
P	6657006
I	3342074

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Gammelbylandet	N 6654289
Alue	Lillramsjö	E 3332895
Kunta	Inkoo	Z 2,5-5

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Gammelbylandetin saaren keskiosan etelärannan pieni lahti on ulottunut pidemmälle sisäsaareen (kohti E) ja muodostanut salmen. Silloinen saaren eteläranta on tällä hetkellä nykyisen tilan perunapeltona. Nykyiset asukkaat muuttivat saareen vuonna 1948, jolloin pellot raivattiin, ja isännän mukaan pellosta siirrettiin suuret määrät kiviä pellon itäpuolella olevalle pienelle avokalliolle, jossa ne edelleen ovat.

Peltoraunion muoto, jonka kivet tulevat perunapellosta, on soikea (NE-SW), 2,4 x 2,1 x 0,5 m; kivet 5-50 cm (tyyp. 20 cm), kivet särmikkäitä. Raunion koillispuolella on noin 80 cm kokoinen luonnonkivi. Pellosta koilliseen on N-S-suuntainen S-viettävä niitty (nykyisen sähkölinjan alla), jonka E-reunassa on myös ilmeisiä ja latomisen hyvästä tilasta päätellen suhteellisen tuoreita peltoraunioita.

Tutkimukset rajattiin pääasiassa tilan päärakennuksen itäpuolelle ja sen pohjoispuolen avokallion kaakkoisreunaan. Kohdetta koekuopitettiin (EKK43 A-H) heti perunapellon N-puolella olevalla terassilla ja NE-niityllä. Perunapeltoa käytiin läpi metallinpaljastimella isäntäväen kehoituksesta, sillä he ovat löytäneet paljon metalliesineitä pellosta. Pellosta löytyikin runsaasti metalliesineitä vaihdellen hyvinkin modernista (ruuveja, pullonkorkkeja) vanhempaan: taottuja rautanauvoja ja kolikko (MONETA NOVA) 1500-luvun loppupuolelta. Pellolla oli selvä esinekeskittymä, joka oli siis täysin sekoittunut, mutta paikalle ei tehty koekuoppia.

Pellon pohjoispuolta kulkevan traktoritien pohjoispuolella on rökkiö, joka on luultavasti myös peltoraunio, mutta mahdollisesti myös kiviunin jäänteet. Sen S-puolelle tehdystä koekuopasta tuli runsaasti kalansuomuja ja kerrostumat olivat huomattavasti monipuolisemmat kuin muissa koekuopissa, joista maannos oli lähinnä multakerroksen alla oleva moreenimaa. Koekuopassa oli selvästi likamaata ja savikerros, jonka seassa laastin ja tiilen paloja, sekä puuta. Rökkiön päällä kasvaa suuri pensas.

NE puolella sijaitsevan niityn koekuopista tuli hyvin vähän löytöjä, mutta multakerroksen ja pohjamoreenin rajakerros oli aaltoileva (n. 40 cm taajuus), viitaten kyntämiseen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

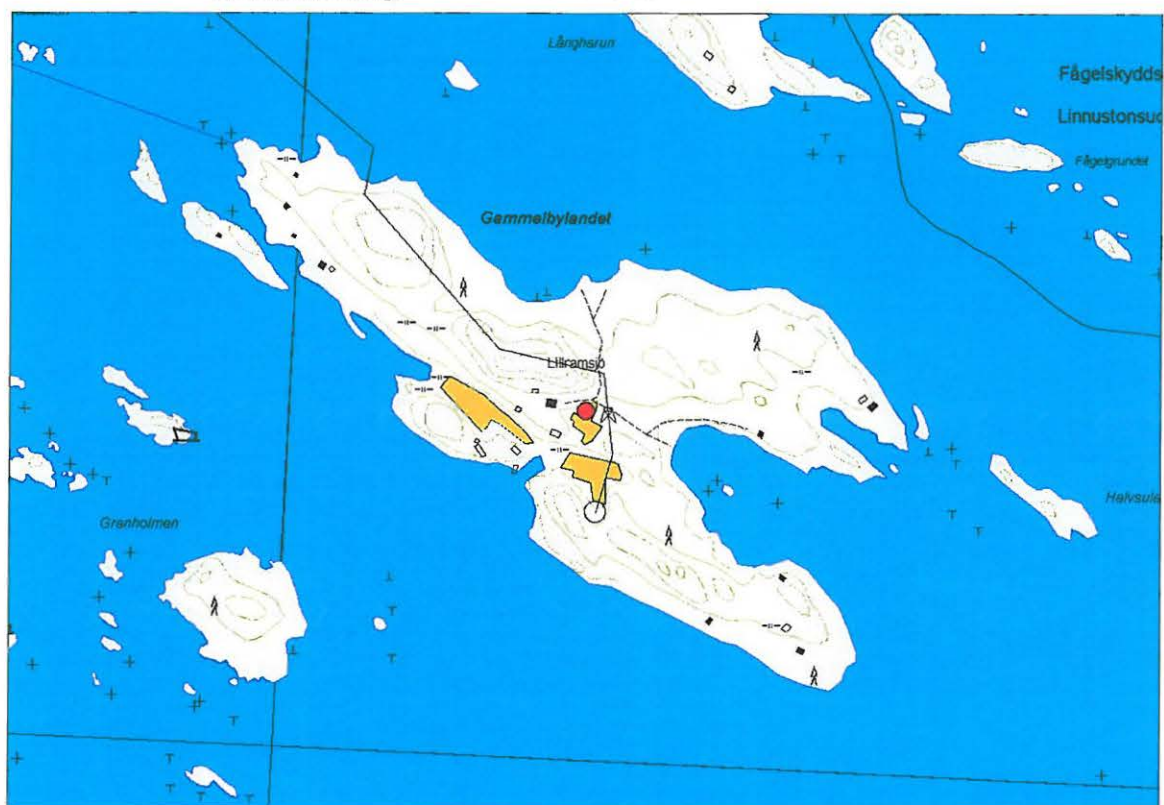
vest. s. 493

Kylä sijaitsee Orslandetilla, mutta sen rajojen sisällä on erillinen Gammelbylandet, vanhempi tonttimaata. Molemmat kartalla 1652. Vanhempi ei enää asuttu 1600-luvulla.

Vaikuttaisi siltä, että saaren aktiviteettikeskus on sijainnut pellon pohjoisosassa sekä nykyisessä perunapellossa, erityisesti muistaen että tilan asukkaat raivasivat alueelta suuria määriä kiviä pois eli kaikki mahdolliset rakenteet. Löytöaineisto, joka koostuu pääasiassa punasavikeramiikasta, fajanssista ja ikkunalasista, ajoittuu 1500-luvulta 1900-luvulle. Mielenkiintoisia löytöjä ovat kirjahela ja pronssinen sormustin sekä laskuraha 1600-luvulta.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Gammelbylandet
KUNTA	Inkoo
ALUE	Lillramsjö
P	6654289
I	3332895

Kohdenimi	Björkudden E 149010048	N 6661643
Alue	Haga	E 3332804
Kunta	Inkoo	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikausi/rautakausi	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Hagan kylässä Björkuddenin E-osassa, niemen E-kärjestä noin 320 metriä kohti W. Kyseessä on siis Kyrkfjärdenin länsilaidalla sijaitseva niemi, jonka korkeimpaa lakea hallitsee avokallio. Tämä röykkiö sijaitsee kallion korkeimmasta kohdasta hieman koilliseen. Maasto laskee itään kohti siellä olevaa lahtea.

Muodoltaan röykkiö on pyöreä, halkaisijaltaan 8 metriä ja korkeutta sillä on 1,5 metriä. Röykkiön keskellä on kraatteri. Rakenne on osittain hajotettu ja kiviä on vieritetty rinnettä alas. Etelärinteellä on penkomisjälkiä. Paikalta on näkymät kohti E ja S. Paikalta ei ole löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita esihistoriallisia hautaraunioita, mutta sen tarkempi ajoitus vaatii lisätutkimuksia.

Kohdenimi	Hagaberget, Björkudden	149010025	N 6661529
Alue	Haga		E 3332669
Kunta	Inkoo		Z 30

Mj-tyyppi	Hautapaikat	Löydöt
Ajoitus	pronssikausi/rautakausi	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Hagan kylässä, Sjötorpin tilan päärakennuksesta noin 260 metriä kohti NE. Siellä Björkuddenilla on avokallion leimaama Hagaberget, jonka korkeimman kohdan lounaispuolella sijaitsee kolme rökkiötä. Paikalla maasto laskee etelä-kaakkoon ja samaan suuntaan on myös näkymät.

Ensin kuvaillaan kolmesta rökkiöstä N puoleista. Rökkiö 1 on melko pahasti hajotettu ja sen keskellä on kraatteri. Muodoltaan se on soikea, koon ollessa 8x6 m ja korkeus on 0,8 metriä.

Rökkiö 1:stä noin 15 metriä kohti SW sijaitsee hieman suurempi rökkiö 2. Sen koko on 14 x 13 m, korkeus on 2 m. Rökkiön keskellä on kaksi matalaa kraatteria ja rökkiön kiviä on vieritetty alas kalliolta.

Rökkiö 2:sta noin 20 metriä kohti SW sijaitsee kolmas rökkiö 3. Se on muodoltaan pitkulainen, mittojen ollessa 16 x 8 m ja korkeutta sillä on 1,5 metriä. Tämän rökkiön keskellä on syvä kraatteri. Rökkiöstä noin 10 metriä kohti SW on kivistä rakennettu "bunkkeri". Kohteilta ei löytöjä. Kohteilta on niiden rakennusaikana ollut näkymät E, SE, S ja SW

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde on kiinnostava kokonaisuus kolmella hautarauniolla alueella, jossa on suuri määrä hautarauniokohteita. Sen ajoitus voi olla pronssikautinen tai rautakautinen. Pitkää jatkumuuttakin voi esiintyä kohteen sisällä.

Kohdenimi	Bränneboberget 149010024	N 6661148
Alue	Haga	E 3332451
Kunta	Inkoo	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	Pronssikausi/rautkausi	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Hagan kylän kallioisen Brännebobergetin SE-rinteellä. Kyseessä on Sjötorpin tilan länsipuolella sijaitseva avokallioalue. Kohde sijaitsee 200 metriä kallion korkeimmasta kohdasta kaakkoon samaiseen suuntaan laskevalla rinteellä. Paikka on aikanaan pronssi- ja rautakaudella ollut selkeämmin kaakkoon pistävä niemi. Paikalla on viisi röykkiötä, joiden kuvailun aloitan pohjoisimmasta.

Röykkiö 1 on pyöreähkö, osittain tuhoutunut ja siinä on kaksi kraatteria. Sen halkaisija on noin 5 metriä ja korkeus 0,7 metriä.

Röykkiö 1:stä kolme metriä kohti SW sijaitsee toinen röykkiö 2. Se on melko hyvin säilynyt ja muodoltaan suorakulmainen, mittojen ollessa 3 x 10 metriä, korkeus on 0,7 metriä. Länsikulmassa näkyy isommista kivistä rakennettua reunakiveystä.

Röykkiö 1:stä 20 metriä kohti SSW sijaitsee kolmas röykkiö 3. Se on osittain tuhoutunut ja keskellä on kraatteri. Muodoltaan se on pyöreä halkaisijan ollessa 6 m ja korkeuden 0,8 metriä.

Röykkiö 3:sta viimeksi kuvailtu) 6 metriä kohti SE sijaitsee osittain hajotettu, suorakaiteen muotoinen röykkiö 4, jonka mitat ovat 4 x 2 m ja korkeus on 0,5 metriä.

Röykkiö 3:sta 10 metriä kohti SE sijaitsee osittain hajotettu, pyöreä röykkiö 5, joka on halkaisijaltaan 5 m ja korkeus on 0,7 metriä. Kohteilta ei löytöjä. Paikalta on hyvät näkymät itään ja etelään.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde on kiinnostava kokonaisuus viidellä hautarauniolla. Sen ajoitus voi olla pronssikautinen tai rautakautinen. Pitkää jatkumuuttakin voi esiintyä kohteen sisällä.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Björkudden E
KUNTA	Inkoo
ALUE	Haga
P	6661643
I	3332804
2	
NIMI	Hagaberget, Björkudden
KUNTA	Inkoo
ALUE	Haga
P	6661529
I	3332669
3	
NIMI	Bränneboberget
KUNTA	Inkoo
ALUE	Haga
P	6661148
I	3332451

Kohdenimi	Kärrängen <i>149010059</i>	N 6660647
Alue	Svartbäck	E 3329595
Kunta	Inkoo	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikausi/rautakausi	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Svartbäckin kylässä, Svartbäckin tilan päärakennuksesta noin 500 metriä länsilounaaseen, kallioisen mäen pohjoispäässä, sen korkeimmalla kohdalla. Tästä röykkiöstä 130 m kaakkoon sijaitsee kaksi muutakin röykkiötä ja tätä laajempaa kallioylänköä ympäröi ojitettu kostea alanko. Maasto laskee joka suuntaan, mutta etenkin pohjoiseen. Tämä kallioalue sijaitsee noin kilometri lounaaseen suuremman Telegarfbergetin länsipäästä.

Röykkiö on osittain tuhoutunut, siitä on jäljellä vain alimmat kivikerrokset. Rakenne on pyöreähkö ja sen halkaisija on noin 4 metriä ja korkeutta sillä on 0,6 metriä. Kohteelta ei löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde on mielenkiintoinen alueella, jossa muutenkin esiintyy useita hautarauniokohteita. Sen tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia, mutta pahoin tuhoutuneena tämä voi olla vaikeaa.

Kohdenimi	Nyängen Oxhagaberget	N 6660543
Alue	Svartbäck	E 3329690
Kunta	Inkoo	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikausi/rautakausi	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Svartbäckin kylässä, Svartbäckin tilan päärakennuksesta noin 420 metriä lounaaseen, kallioisen Oxhagabergetin pohjoispäässä. Maasto laskee pääsääntöisesti itään. Paikalla on 2 röykkiötä. Eteläisempi sijaitsee ympäristöään korkeamaalla olevalla nyppylällä ja pohjoisempi itään laskevalla rinteellä.

Ensin kuvailtu on melko hyväkuntoinen. Röykkiön halkaisija on noin 9 metriä ja korkeus noin 1,5 metriä. Röykkiön keskellä on kraatteri ja röykkiön kiviä on vieritetty rinnettä alas.

Toinen röykkiöistä sijaitsee ensin kuvaillusta noin 30 metriä lounaaseen. Röykkiö on hajotettu, siitä on vain yksi kivikerros jäljellä. Röykkiön keskellä on isompi kivi (halkaisija 0,65 m). Röykkiö on ilmeisesti alun perin ollut muodoltaan pyöreä (halkaisija. 4,5 m). Kohteilta ei ole tiedossa löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde on mielenkiintoinen kokonaisuus alueella, jossa muutenkin esiintyy useita hautarauniokohteita. Sen ajoitus on pronssikausi tai rautakausi ja kohteen sisällä voi esiintyä jatkumoa.

Kohdenimi	Svartbäck 149010020	N 6660681
Alue	Svartbäck	E 3329957
Kunta	Inkoo	Z 15
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikausi/rautakausi	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Svartbäckin kylässä, varikkoalueella, Svartbäckin tilan päärakennuksesta noin 160 metriä länsilounaaseen, navetan länsipuolella. Kohde sijaitsee tilan pihapiirissä olevan korkeimman kallionyppylän länsipuolella. Paikalla maasto laskee kohti länttä ja lounasta, missä sijaitsee ojitettu alava kosteikko tien länsipuolella.

Paikalla on 4 erillistä epämääräistä kivikasaa. E. Nylund on inventoinut alueen 1929 ja hän kirjoittaa yhdestä röykkiöstä seuraavaa: 35 metriä länteen tilasta sijaitsee jäännökset röykkiöstä. Sen halkaisija on mahdollisesti ollut 13 metriä, mutta röykkiöön on kajottu. Tilan pitäjä on ottanut kiviä röykkiöstä täytemateriaaliksi. Röykkiöstä löytyi inventoidessa eläinten luita. Kohteen korkeus merenpinnasta sekä sijainti muinaisen niemen rinteessä viittaisi rautakaudelle.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde on mielenkiintoinen alueella, jossa muutenkin esiintyy useita hautarauniokohteita. Sen tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia, mutta pahoin tuhoutuneena tämä voi olla vaikeaa.

Kohdenimi	Telegrafberget 2	N 6660843
Alue	Svartbäck	E 3330354
Kunta	Inkoo	Z

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Svartbäckin kylässä varikkoalueella, Svartbäckin tilan päärakennuksesta noin 300 metriä koilliseen, Telegrafbergetin etelärinteellä. Kiviaidan pituus on arviolta n. 100 m.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kiviaidan ajoitus on todennäköisesti historiallinen aika. Tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia esimerkiksi historiallisten karttojen avulla.

Kohdenimi	Telegrafberget 3 149010022	N 6660742
Alue	Svartbäck	E 3331031
Kunta	Inkoo	Z 20
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikausi/rautakausi	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Svartbäckin varikkoalueella, Telegrafbergetin etelärinteellä, Svartbäckin päärakennuksesta noin 900 metriä itään, kallioon louhitun käytävän kohdalla. Telegrafberget on laaja yli kilometrin pituinen E-W -suuntainen avokallion leimaama ylänkö. Paikalla maasto laskee etelään.

Paikalla on siis kolme röykkiötä noin 20 metrin käyrän paikkeilla. Rantaan etelään kohteilta on matkaa noin 180 metriä.

Röykkiöistä ensimmäinen sijaitsee kallioon louhitun tunnelin suuaukon yläpuolella. Se on muodoltaan pitkulainen mittojen ollessa 11 x 6 metriä ja korkeutta röykkiöllä on noin 1,2 metriä.

Ensin kuvaillusta noin 5 metriä länteen sijaitsee toinen röykkiö. Se on myös soikeahko mittojen ollessa 3 x 2 metriä ja korkeus on 0,5 metriä. Tämän röykkiön luoteissivulla on "bautakivi".

Jälkimmäisestä pienemmästä röykkiöstä noin 12 metriä etelään sijaitsee kolmas röykkiö. Se on kooltaan 4 x 1,5 metriä ja korkeus on 0,5 metriä. Kohteilta ei ole löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde on mielenkiintoinen kokonaisuus alueella, jossa muutenkin esiintyy useita hautarauniokohteita. Sen ajoitus on pronssikausi tai rautakausi ja kohteen sisällä voi esiintyä jatkumoa.

Kohdenimi	Telegrafberget 1 149010049	N 6660904
Alue	Svartbäck	E 3330327
Kunta	Inkoo	Z 25

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikausi/rautakausi	

Kuvaus

Kohde sijaitsee varikkoalueella isohkon E-W-suuntaisen Telegrafbergenin lounaisosassa pienen rakkakivialueen pohjoispuolella. Kohde sijaitsee avokallioalueella hieman etelään ja länteen laskevaan rinteellä.

Röykkiö on pyöreä ja siihen on selvästi kajottu. Se on halkaisijaltaan 3,5 metriä ja korkeutta sillä on puolisen metriä. Röykkiön kiviä on levitetty etenkin röykkiön pohjoispuolelle. Siellä on kehiä, jotka on selvästi aseteltu viime aikoina. Kiviä on levinnyt myös röykkiön eteläpuolella. Röykkiön reunoilla näkyy kerroksittaista ladontaa 2-3 kivikerrosta.

Röykkiön kivet ovat särmikkäitä ja kooltaan 0,2-0,4 m ja kiviä peittää jäkälä. Röykkiön keskellä on kuopanne, joka ei kuitenkaan ulotu pohjaan asti. Kuopanne kulkee koko röykkiön läpi hieman röykkiön keskiosan itäpuolelta. Röykkiö ei ole ollut kooltaan mitenkään mahtava.

Röykkiö sijaitsee puuttomalla kallioaukiolla, missä aluskasvillisuutena on jäkälä. Kallioalueen ympärillä kasvaa tiheä sekametsä, missä kasvaa lähinnä kuusta ja mäntyä.

Paikalta on näkymä lähinnä länteen. Puusto peittää näkymän etelään, mutta avoimemman maaston aikana näkymä olut myös etelään.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde on mielenkiintoinen alueella, jossa muutenkin esiintyy useita hautarauniokohteita. Sen tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Bränsleudd	N 6660337
Alue	Svartbäck	E 3330892
Kunta	Inkoo	Z 20

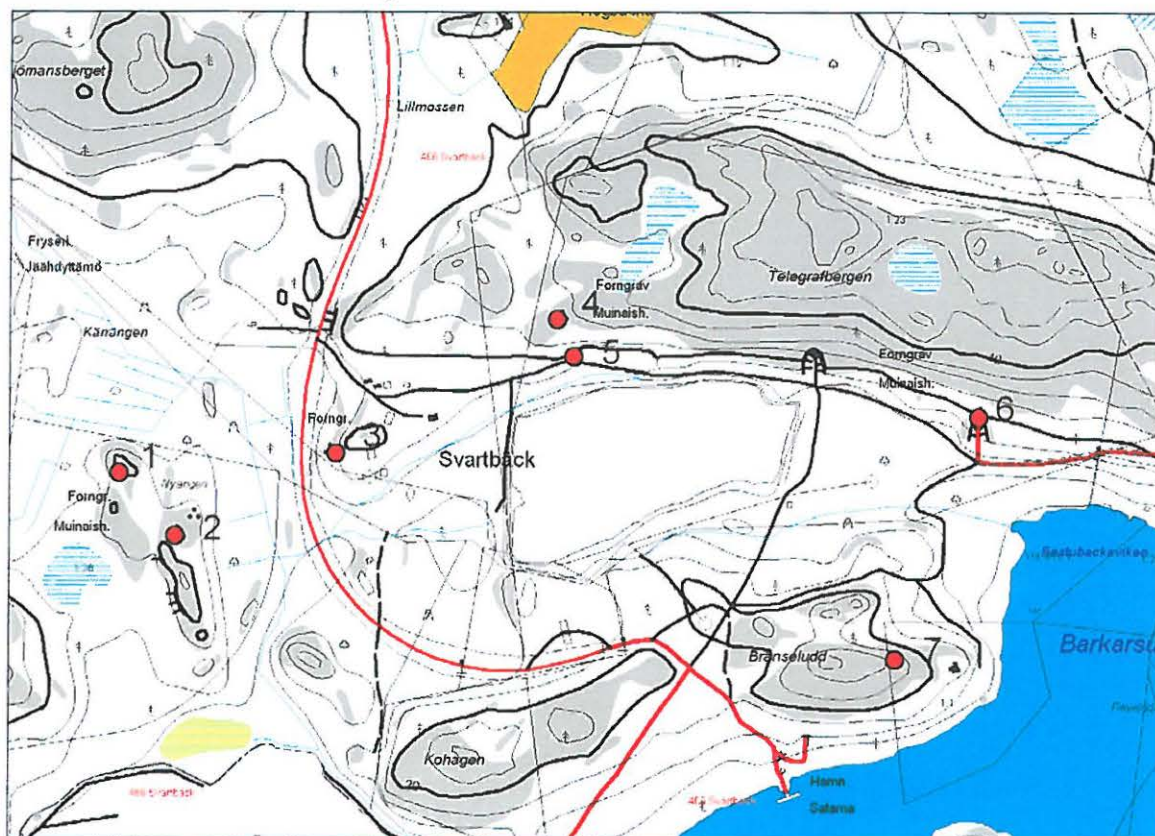
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikausi/rautakausi	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Svartbäckin kylässä, Svartbäckin tilan päärakennuksesta noin 850 metriä kaakkoon, Bränsleuddenin kallioisen laen itäpuolella. Maasto laskee paikalla kaakkoon ja etelään. Samoihin suuntiin ovat myös näkymät. Paikalla on sijainnut röykkiö (halkaisija ollut noin 5 metriä), joka on sittemmin täysin tuhottu. Ei löytöjä. Rantaan on matkaa 150 metriä. Sijainnin puolesta ajoitus mahdollisesti pronssikautinen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde on mielenkiintoinen alueella, jossa muutenkin esiintyy useita hautarauniokohteita. Sen tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia, mutta pahoin tuhoutuneena tämä voi olla vaikeaa.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Kärnängen
KUNTA Inkoo
ALUE Svartbäck
P 6660647
I 3329595
2
NIMI Nyängen Oxhagaberget
KUNTA Inkoo
ALUE Svartbäck
P 6660543
I 3329690
3
NIMI Svartbäck
KUNTA Inkoo
ALUE Svartbäck
P 6660681
I 3329957

4
NIMI Telegrafberget 1
KUNTA Inkoo
ALUE Svartbäck
P 6660904
I 3330327
5
NIMI Telegrafberget 2
KUNTA Inkoo
ALUE Svartbäck
P 6660843
I 3330354
6
NIMI Telegrafberget 3
KUNTA Inkoo
ALUE Svartbäck
P 6660742
I 3331031
7
NIMI Bränsleudd
KUNTA Inkoo
ALUE Svartbäck
P 6660337
I 3330892

Kohdenimi	Knappaskogen	N 6669614
Alue	Knappa	E 3341848
Kunta	Inkoo	Z 47,5

Mj-tyyppi	Hautapaikat	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

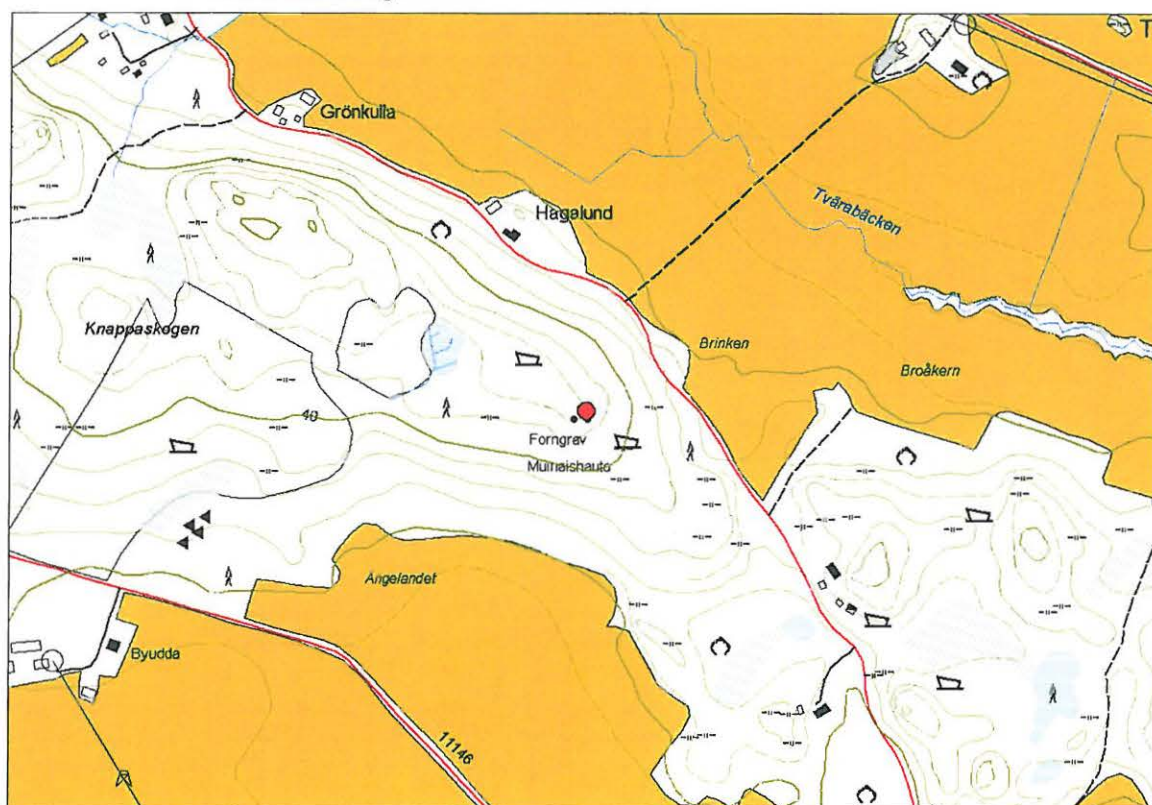
Kuvaus

Kohde sijaitsee Knappan kylässä, Knappaskogenissa korkealla kallioisella mäellä, Hagalundin tilasta noin 280 metriä kaakkoon. Kallioalue sijaitsee Solbergån pohjoispuolella. Röykkiö on pyöreähkö ja sen keskellä on kraatteri. Sen halkaisija on 7,5 metriä ja korkeus on 1,2 metriä. Kaivauskertomuksen mukaan röykkiön keskellä on ollut suurempi kivi. Röykkiön kivikerroksen alla oli paksu kerros hiilensekaista multaa. Mullasta löytyi saviastian reunapaloja, joissa on kuoppakoristelua.

Kohteelta on näkymät itään sekä etelään ja röykkiö sijaitsee 45 metrin korkeuskäyrän yläpuolella.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Muinaislahdelle työntyvä kallioniemi on luonteva pronssikautiselle röykkiölle, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Knappaskogen
KUNTA	Inkoo
ALUE	Knappa
P	6669614
I	3341848

Kohdenimi	Skomakarbacka	N 6668610
Alue	Kämpbacka	E 3344105
Kunta	Inkoo	Z 35

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kämpbackan kylässä, Björnsin tilan päärakennuksesta noin 160 metriä koilliseen, tarkemmin kallioisen mäen korkeimmalla kohdalla. Kyseessä on avokallion leimaama metsäsaareke, joka sijaitsee peltojen ympäröimänä. Kohteelta on näkymät joka suuntaan.

Ensin kuvailtu on suurelta osin tuhoutunut, kiviä on jäljellä vain rakenteen itäreunassa. Reunakivinä on isoja kiviä, joiden halkaisija on 0,4-1,0 metriä. Röykkiön halkaisija on mahdollisesti ollut alun pitäen 5 metriä. (Herman Strömberg kertoi 1900-luvun ensimmäisillä vuosikymmenillä heitelleensä kavereinensa röykkiöstä kiviä alas kalliolta.)

Toinen röykkiö sijaitsee edellä mainitusta noin 20 metriä etelään. Se on myös suurelta osin tuhoutunut. Kiviä on pitkin kallion rinnettä poissa alkuperäiseltä paikaltaan. Röykkiöstä jäljelle jääneiden kivien halkaisija on 0,3-1,5 metriä. Paikalta ei löytöjä. Sijoittumisen puolesta rakennusaika viittaa pronssikauteen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Sijoittumisen puolesta rakennusaika viittaa pronssikauteen, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Torshälla SE	N 6668287
Alue	Berg	E 3344822
Kunta	Inkoo	Z 25

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Torshällan tilan päärakennuksesta noin 160 metriä itään ja se on kallioisen peltojen ympäröimän pitkulaisen mäen pohjoisosassa. Edelliset Torshällan kohteet sijaitsevat tästä länteen. Röykkiö on osittain tuhoutunut ja muodoltaan epämääräinen. Röykkiön halkaisija on noin 4 metriä ja korkeutta sillä on 0,4 metriä. Rakenteesta on jäljellä vain 1-2 kivikerrosta. Löytöjä ei paikalta ole.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Sijoittumisen puolesta rakennusaika viittaa pronssikauteen, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Torshälla	149010052	N	6668363
Alue	Berg		E	3344685
Kunta	Inkoo		Z	25

Mj-tyyppi	Hautaröykiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

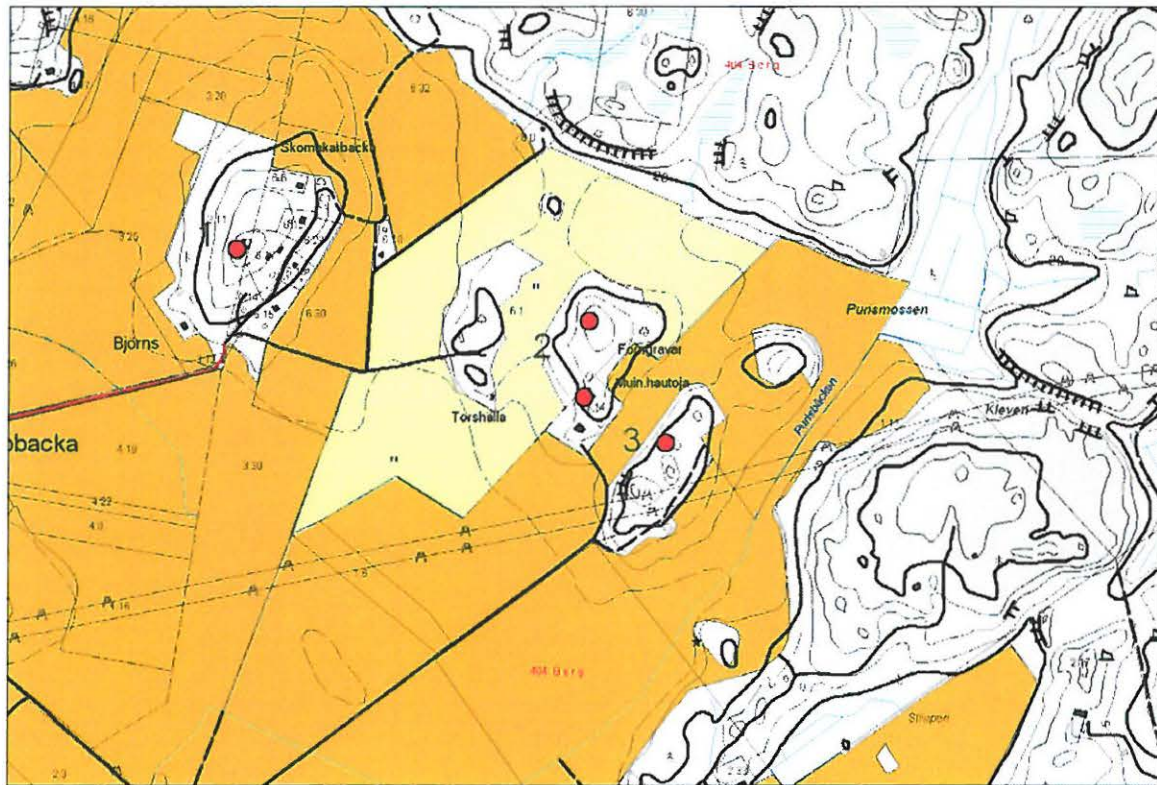
Kuvaus

Kohde sijaitsee Bergin kylässä. Ensinnä kuvailtu röykkiö sijaitsee Torshällan tilan päärakennuksesta noin 180 metriä pohjoiseen, tarkemmin ilmaistuna peltojen ympäröimällä kallioisella mäellä. Röykkiö lepää kallioisen mäen pohjoispäässä ja se on maakiven ympärille rakennettu. Röykkiö on pyöreähkö ja osittain hajotettu. Sen halkaisija on 5 metriä ja korkeus on noin 0,6 metriä.

Toinen röykkiöistä sijaitsee edellisestä 120 metriä etelään. Röykkiö on osittain tuhoutunut, jäljellä on vain suuremmista kivistä rakennettua kivikehää. Kiviä on noin 7 x 8 metrin alueella. Kohteilta ei ole löytöjä. Näkymiä on molemmilta kohteilta eri suuntiin pellolle ja niitylle länteen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Sijoittumisen puolesta rakennusaika viittaa pronssikauteen, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Skomakarbacka
KUNTA	Inkoo
ALUE	Kämpbacka
P	6668610
I	3344105
2	
NIMI	Torshälla
KUNTA	Inkoo
ALUE	Berg
P	6668363
I	3344685
3	
NIMI	Torshälla SE
KUNTA	Inkoo
ALUE	Berg
P	6668287
I	3344822

Kohdenimi	Högberget	N 6667868
Alue	Ålkila	E 3337910
Kunta	Inkoo	Z 63

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Åkilan kylässä laajan pohjois-etelä-suuntaisen kallioalueen pohjoisosassa Högberget-nimisen kallion korkeimmalla kohdalla. Tämä on koko kallioalueen korkein kohta. Högbergetin länsipuolelta kulkee tie n:o 11141 ja sekä itä- että länsipuolella on peltoalueet. Eteläpuolella kallioalue jatkuu kumpuilevana. Röykkiö on kasattu avokalliolle. Kallio putoaa jyrkästi heti röykkiön eteläpuolella. Röykkiön kohdalla kallio laskee hieman pohjoiseen. Röykkiö on siis kasattu kallionlaen etelälaitaan. Kallion päällä on paljolti avokalliota, jonka alanteissa kasvaa harvaa mäntymetsää.

Röykkiö on suurikokoinen, mutta siihen on kajottu. Röykkiö on noin 8 metriä halkaisijaltaan ja korkeutta sillä on 1,2 metriä. Enemmän röykkiön keskiosan pohjoisosassa on kolmesta kuopanteesta koostuva suurempi kolmiomainen kuopanne. Pohjoisin kuoppa ulottuu pohjaan saakka. Pyöreätköt kuopanteet ovat noin 1,5 m halkaisijaltaan. Röykkiön kivet ovat keskimäärin kooltaan 0,2-0,4 m ja niitä peittää sammal ja jäkälä. Röykkiön kivet ovat sekä särmikkäitä että luonnonpyöreitä. Suurempia laakamaisia kiviä löytyy röykkiössä siellä täällä, nämä ovat jopa 0,8 m pitkiä. Röykkiön länsipuolella ja muillakin suunnilla on irtokiviä siellä täällä.

Röykkiön länsilaidalla näkyy muutamassa kerroksessa kiviä ikään kuin kehänä. Muuten röykkiössä ei näy rakenteita. Länsireuna vaikuttaa hieman sortuneelta. Röykkiön laidoilla kasvaa nuoria männyntaimia.

Röykkiön itä- ja eteläpuolella kalliolaita putoaa lähes pystysuoraan porrasmaisesti 2-3 metriä. Tämän portaan alataitteessa on runsaasti kiviä, jotka ovat mitä ilmeisemmin peräisin röykkiöstä. Vaikka röykkiöön on kajottu, on se silti vaikuttavan näköinen. Paikalta on hienot näkymät kaikkiin muihin ilmansuuntiin paitsi pohjoisen ja luoteen välille. Se on siis näkynyt hyvin idästä, etelästä ja lännestä. Röykkiön voinee tulkita pronssikaudella rakennetuksi.

Edellisessä inventoinnissa röykkiön halkaisijaksi määritelty 7 m. Ilmeisesti röykkiöön kajottu viime aikoina ja sitä on hajotettu, koska se on levinnyt suuremmalle alalle.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde on mahdollisesti pronssikaudelta, mutta tarkemman ajoituksen saanti vaatii lisätutkimuksia.

Edellisessä inventoinnissa röykkiön halkaisijaksi määritelty 7 m. Röykkiöön on mahdollisesti kajottu viime aikoina ja sitä on hajotettu, koska se on levinnyt suuremmalle alalle.

Kohdenimi	Riåkern	N 6667239
Alue	Älkila	E 3337882
Kunta	Inkoo	Z 22,5

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee kumpuilevan lähes N-S -suuntaisen kallioalueen eteläosassa. Kallioalue sijaitsee Ingarskila-joen pohjoispuolella ja kallion länsireunaa kiertää tie n:o 11141 pohjoiseen kohti Solbergiä. Röykkiö on kallioalueen kolmesta röykkiöstä läntisin ja sijaitsee noin 40 metrin päässä kallion länsipuolella pellostä.

Röykkiö sijaitsee lähes tasaisella maalla hiukan maastosta kohottautuvan pienehkön kallionnyppylän päällä. Rinne laskee aavistuksen verran länsi-lounaaseen. Ympäriällä kasvaa tiheä tuore kangasmetsä ja kohdetta peittää vahva turve ja sammal. Röykkiö on epämääräisen pitkulainen muodoltaan N-S -suunnassa. Sen mitat ovat noin 6,5 x 4,5 m. Korkeutta röykkiöllä on enintään 0,5 m. Kiviä on enemmän jäljellä röykkiön korkeimman kohdan itäpuolella. Röykkiön keskellä on kuoppa, joka on avoin itäsuuntaan. Kuoppa on halkaisijaltaan noin 1,5 m ja se ulottuu mahdollisesti pohjaan asti osin. Kuopassa kasvaa kuusta ja katajaa ja sen pohjalla on paksu sammalkerros, mitä hankaloittaa havainnointia.

Röykkiö on ylipäättään lähes ylimpiä kiviä myöten vahvan sammalen peitossa ja sen päällä kasvaa puun taimia sekä pohjoisosassa monihaarainen koivu. Röykkiön kaakkoisosassa on suurempi kivikeskittymä. Kivet ovat kooltaan keskimäärin 0,3-0,4 m ja luonnonpyöreitä. Rakenteita röykkiössä ei näy.

Röykkiö on enemmän nyppylän itä- ja kaakkoislaidalla. Röykkiön pinta on epätasainen mahdollisen kaivelun takia. On mahdollista, että kyseessä on peltoröykkiö, jos pellon tai niityn reuna on joskus ollut lähempänä. Pronssikaudella kohde on sijainnut muinaislahdesta koillisen suunnalla kohoavalla rinteellä pienen kallion päällä. Paikalta ei ole juuri näkymiä, mutta avoimemman maaston vallitessa on paikalta ollut näkymä länteen ja luoteeseen, nykyisen pellon suuntaan.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä voi olla hautaröykkiö, joka muodoltaan ja luonteeltaan muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaröykkiöitä. Toisaalta peltoraunion mahdollisuutta ei voida kokonaan sulkea pois.

Kohdenimi	Brobacka	N 6667358
Alue	Ålkila	E 3338064
Kunta	Inkoo	Z 35

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Ingarskilajoen pohjoispuolella kallioalueella, jonka länsilaidalla kulkee tie n:o 11141 pohjoiseen kohti Solbergiä. Kohde sijaitsee kallioalueen itälaidalla enemmän kallion eteläosassa. Se sijaitsee kumpuilevan kallion lähiympäristöään hieman korkeammalle kohoavan kallionlaen eteläosassa. Kohteena on röykkiö, joka on kasattu avokalliolle harvan mäntymetsän kasvaessa ympärillä. Kohteen koillispuolella kallio jatkuu melko tasaisena. Länsipuolella on melko jyrkkä pudotus pari metriä alempana olevalle portaalle.

Röykkiö on pahoin hajotettu, siitä on tavallaan jäljellä vain pohjoisosa ja sekin on epämääräinen. Kohteen mitat ovat 8 (E-W) X 5 metriä. Korkeutta röykkiöllä on 0,8 m. Röykkiö on aikanaan kasattu kohtaan, missä kalliossa on pieni alanne. Röykkiön kivet ovat kooltaan keskimäärin 0,3-0,4 m ja ne ovat sekä luonnonpyöreitä että särmikkäitä. Röykkiön kiviä peittää sammal ja jäkälä. Itäreunalla näkyy joitakin suurempia kiviä ikään kuin kehänä noin kahden metrin matkalla. Näiden kivien koko on 0,5 m halkaisijaltaan. Isompia kiviä näkyy myös pohjoislaidalla. Muuten röykkiössä ei näy rakenteita. Röykkiön eteläosa on tyhjä. Kiviä on heitelty röykkiön eteläpuolella sijaitsevaan kivenlouhintakuiluun. Röykkiön päällä ja laidoilla kasvaa nuoria männyntaimia.

Parin metrin päässä röykkiön eteläpuolella on siis louhittu kalliota. Kalliossa on noin 5 metriä leveä ja 2-3 metriä syvä kuilu joka siis alkaa röykkiön eteläpuolelta ja jatkuu kohti kaakkoa. Kuilussa on runsaasti suuria särmikkäitä kivenlohkareita ja pohjalla on myös sammalen peitossa pienempiä kiviä, jotka ovat mahdollisesti röykkiön poistetun eteläosan kiviä.

Röykkiön lounaispuolella noin 10 metrin päässä on alemmalla N-S-suuntaisella selänteellä epämääräinen muodoton kivikeskittymä. Kiviä on 5 x 2,5 metrin alalla ja kivet ovat mahdollisesti peräisin paikalla olleesta röykkiöstä. Kivet ovat keskimäärin kooltaan 0,3-0,4 m ja kiviä peittää sammal ja jäkälä. Kohde on täysin tuhoutunut.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Paikan varsin hajonneet kohteet on mahdollisesti pronssikaudelle ajoitettuja, mutta tarkemman ajoituksen saanti vaatii lisätutkimuksia.

Kohdenimi	Högåsa	N 6667210
Alue	Åkila	E 3338056
Kunta	Inkoo	Z 26
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee kumpuilevan lähes pohjois-etelä -suuntaisen kallioalueen eteläosassa. Kallioalue sijaitsee Ingarskila-joen pohjoispuolella ja kallion länsireunaa kiertää tie n:o 11141 pohjoiseen kohti Solbergiä. Kohde sijaitsee siis tämän kumpuilevan kallioalueen eteläosassa yhdellä kallion korkeimmista huipuista. Röykkiö on kasattu kalliopohjalle ja se sijaitsee keskitiheässä sekametsässä. Heti kohteen pohjoispuolella on avokallioalue, joka nousee hieman korkeammalle kuin nyppylä, minne röykkiö on kasattu.

Röykkiö sijaitsee nyppylällä, joka laskee joka suuntaan, mutta on jyrkimmillään kohti W. Kohde on paksun sammalen peitossa. Etenkin sen alaosa on maatunut turpeen sisään. Röykkiö on halkaisijaltaan noin 8 m ja korkeutta sillä on 1 metri. Röykkiön kivet ovat luonnonpyöreät ja keskimäärin melko kookkaat, 0,3-0,5 m. Eteläreunalla näkyy hieman röykkiön laidan ulkopuolella suurempia kiviä katkonaisena kehänä, mutta kivien sijainti saattaa olla myöhemmän kajoamisen tulosta. Röykkiö vaikuttaa hieman levinneen kaakkoissuuntaan. Röykkiön keskiosassa on kuoppa, jonka halkaisija on noin 1,5 m. Kuoppa on avoin koillissuuntaan. Syvyydestä ei saa käsitystä, sillä kuoppaan on tuotu risuja, talousjätettä ja kuopan päälle on asetettu peltilevy.

Röykkiön pinta on epätasainen, mikä johtuu mahdollisesti siitä, että röykkiön kiviä on hajotettu ympäristöön. Kumpumainen muoto on kuitenkin havaittavissa. Röykkiö on mahdollisesti alun perin ollut pienialaisempi, mutta nyt levinnyt kajoamisen takia.

Paikalta ei suoranaisesti ole näkymiä kasvuston takia. Avoimemman maaston vallitessa on kohteelta ollut näkymät etelän ja lännen välille. Etenkin lounaan suunnalla rinne laskee kohti Ingarskila-joen jokilaaksoa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde on mahdollisesti pronssikaudelta, mutta tarkemman ajoituksen saanti vaatii lisätutkimuksia.

Kohdenimi	Finnes	N 6667058
Alue	Åkila	E 3338147
Kunta	Inkoo	Z 20

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Åkilan kylässä Finnesin tilan päärakennuksesta noin 140 metriä pohjoiseen, aivan tien vieressä. Kohde sijaitsee teiden 11141 ja 11139 risteyksestä noin 800 metriä itään. Paikalla on maan- ja kivensekainen kumpu (5 x 3 m) lähes tasaisessa maastossa. On epäselvää, onko kyseessä muinaisjäännös. Havaintojen tekoa vaikeutti paikalla kasvava tiheä pensaikko.

Paikan on aiemmin inventoinut E.Nylund, joka mainitsee paikalla olleen toisenkin röykkiön. Toista röykkiötä, jonka Nylund on inventoinnissaan maininnut, ei löytynyt. Saattaa olla, että se on tuhottu, koska se on sijainnut tilan pihapiirissä. Paikalta ei löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde saattaa olla peltoraunio.

Kohdenimi	Nyängen	N 6667499
Alue	Åkila	E 3338588
Kunta	Inkoo	Z 25

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

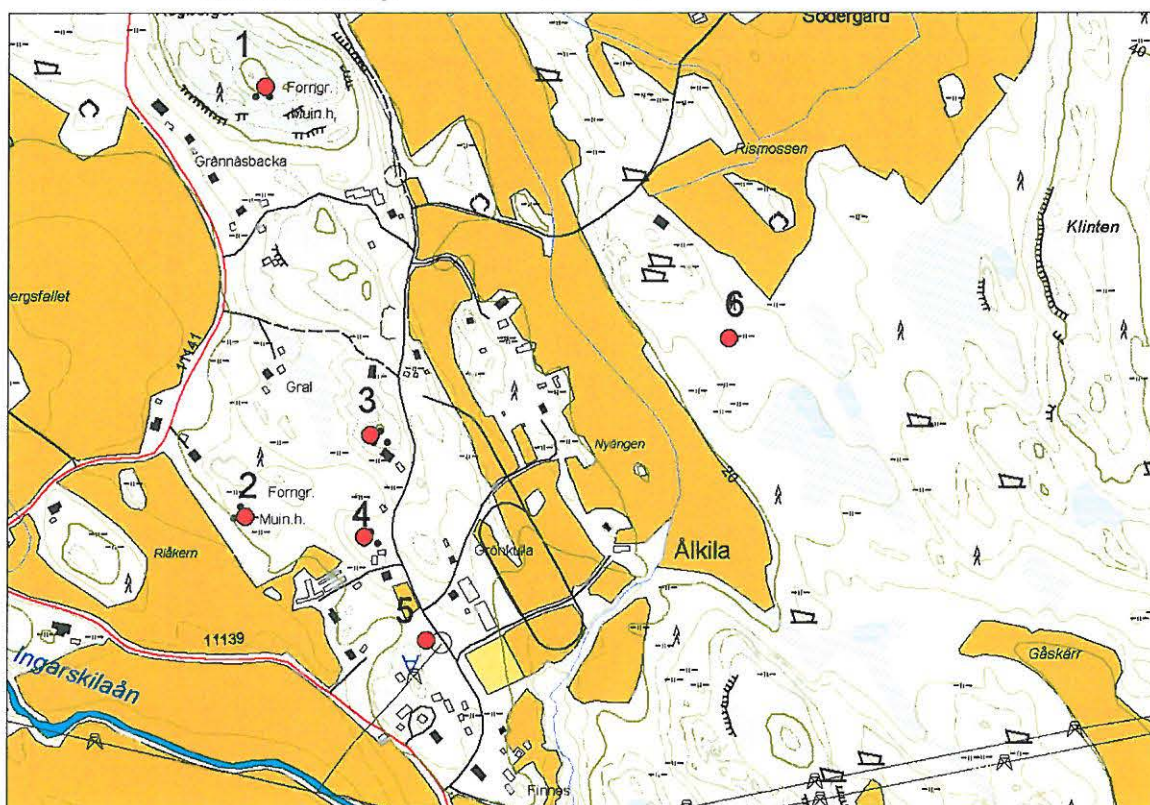
Kuvaus

Kohde sijaitsee Åkilan kylässä Nyängen -nimisen peltoalueen koillispuolella, matalalla kallioisella harjanteella. Kohde sijaitsee noin 320 metriä Grönkullan tilan päärakennuksesta koilliseen.

Pöytälevy on kalliosta lohjennut kolmiomainen laaka. Pöytälevyn koko on 2,5x2,5 metriä ja paksuus 0,3 metriä. Laaka on lohkeamispaikallaan nostettu neljän laakakivistä rakennetun pilarin varaan. Levyn pinnalla on paksu sammalkerros. Myös levyn alla kalliassa on ohuelti sammalta. Paikalta ei löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä pn nk. Pöytäkivi, jonka ajoitus ja alkuperäinen funktio ei selvinnyt inventoinnin aikana.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Högerget
KUNTA Inkoo
ALUE Älkila
P 6667868
I 3337910
2
NIMI Riäkern
KUNTA Inkoo
ALUE Älkila
P 6667239
I 3337882
3
NIMI Brobacka
KUNTA Inkoo
ALUE Älkila
P 6667358
I 3338064

4
NIMI Högäsa
KUNTA Inkoo
ALUE Älkila
P 6667210
I 3338056
5
NIMI Finnes
KUNTA Inkoo
ALUE Älkila
P 6667058
I 3338147
6
NIMI Nyängen
KUNTA Inkoo
ALUE Älkila
P 6667499
I 3338588

Kohdenimi	Långbro	N 6660586
Alue	Backa	E 3323840
Kunta	Inkoo	Z 16

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikausi/rautakausi	

Kuvaus

Pahoin hajotettu röykkiö sijaitsee SE-NW -suuntaisella suurehkolla soikealla kallioselänteellä. Röykkiö on kasattu pienen NE-SW -suuntaisen alanteen (halkeama) päälle, jonka syvyydestä emme saaneet käsitystä. Röykkiö on mahdollisesti ollut pyöreä, mutta nyt sen muoto lähenee kolmiota. Kolmion sivuilla on pituutta 5-6 metriä. Korkeutta röykkiöllä on alle puoli metriä.

Nyppylä, jolla röykkiö on, laskee joka suuntaan. Etenkin kalliorinteen kaakkois- ja etelälaidalla on tasaisena mattona röykkiöstä purettuja kiviä. Irtokiviä on siellä täällä muuallakin. Röykkiön kivet ovat kooltaan välillä 0,3-0,8, ne ovat särmikkäitä ja niitä peittää jäkälä ja sammal. Kivierroksia on röykkiön keskiosissa 3-4, mutta muuten 1-2.

Paikalta näkymät kaakosta etelään, jota nyt kylläkin peittää kuusikko. Röykkiö ollut hyvin näkösällä avokalliokumpareella mereltä käsin maaston ollessa avoimempaa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen sijainti ja luonne muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittua hautarauniota, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Sjöbodarna 1	N 6660679
Alue	Backa	E 3324704
Kunta	Inkoo	Z 11

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikausi/rautakausi	

Kuvaus

Kohde sijaitsee noin 400 metriä soratien kääntöpaikasta länteen ja 200 m itään Sjöbodarnan asuintalosta. Röykkiö on kasattu kalliopohjalle SE-NW -suuntaiselle kallioharjanteelle. Rinne laskee pääsääntöisesti etelään. Kumpare laskee jyrkimmin etelään, pohjoisessa rinne jatkaa nousuaan kumpuilevana kalliona. Röykkiö on aivan tiessä kiinni, tien eteläpuolella.

Röykkiön SE-NW -suuntainen, pituus on 5 m ja leveyttä sillä on 5,5 m. Korkeutta röykkiöllä on 0,5 m. Muodoltaan se on mahdollisesti alun perin ollut pyöreä. Röykkiön pohjoisreuna on ilmeisesti häiriintynyt tien teon seurauksena. Röykkiön kaakkoisosasta puuttuu kiviä ja se on levinnyt myös lounaisosastaan. Röykkiön koillisosa on suhteellisen ehjä ja kivikerroksia siellä on 3-4.

Kivet ovat kooltaan 0,3-0,6 m ja muodoltaan sekä särmikkäät että luonnonpyöreät. Kivien päällä kasvaa jäkälää. Röykkiön päällä kasvaa vatukkoa. Röykkiön muoto on suorastaan nelikulmiota lähenevä, mutta se voi johtua kajoamisesta.

Paikalta on näkymät kaakosta etelän kautta länteen. Nyt näkymää merelle peittää vankka kuusikko, mutta avoimemman puuston vallitessa kohteelta on ollut avoin näkymä merelle.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen sijainti ja luonne muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittua hautarauniota, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Sjöbodarna 2	N 6660661
Alue	Backa	E 3324617
Kunta	Inkoo	Z 15

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Sjöbodarna -röykkiöstä 90 m länteen myös aivan soratien eteläpuolella. Kyseessä on mahdollisesti hajonnut/hajotettu röykkiö pienellä avokallioalueella pääsääntöisesti etelään laskevalla rinteellä.

Paikalla voi hahmottaa neljä riviä perustuskiviä, kyseessä ilmeisesti talon ulkoseinät. Kivirivit ovat hieman katkonaiset, mutta esim. pohjoisseinä on kuutisen metriä pitkä. Pohjois- ja eteläseinän välillä on matkaa viitisen metriä.

Perustuskivet ovat kooltaan 0,4-0,5 m ja niitä peittää jäkälä. "Talon" luoteiskulmassa on mahdollisesti ollut uuni, koska siellä on keskittymä pienempiä kiviä. Myös kohteen sisäosissa on kiviä hajanaisesti siellä täällä muodostamatta mitään erityistä linjaa tai rakennetta. Katkonaista kiviriviä näkyvissä siis kaikilla laidoilla. Myös ympäristössä on hajallaan pienempiä kiviä, jotka saattavat olla röykkiöstä peräisin.

Paikalla on siis saattanut olla röykkiö, josta kiviä on otettu talon perustukseen. Paikka olisi nimittäin ihanteellinen röykkiölle. Ellei muuta niin paikalla on ainakin talonpohja historialliselta ajalta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen sijainti ja luonne muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittua hautarauniota, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Sundskogen 3	N 6660765
Alue	Backa	E 3325024
Kunta	Inkoo	Z 15

Mj-tyyppi	Hautapaikat	Löydöt
Ajoitus	pronssikausi/rautakausi	

Kuvaus

Kohde sijaitsee noin 1100 m länteen Mariebergin kartanosta, pienen soratien pohjoispuolelle kymmenisen metriä soratiestä. SE-NW -suuntaisen kallioharjanteen itäpäässä sijaitsee röykkiö. Harjanteen ympäristössä on loivasti etelään laskevalla rinteellä harvaa sekametsää, missä valtalajeina koivu ja mänty. Kohteesta 100 m itään kulkee pieni puro, joka laskee kallioalueella sijaitsevasta Stortjärnen -nimisestä lammesta mereen. Ympäristöstä on kaadettu puustoa. Röykkiö on pahasti hajotettu ja muodoltaan epämääräinen.

Röykkiö on kooltaan noin 10,5 x 7 metriä pidemmän sivun ollessa E-W-suuntainen. Korkeutta sillä on noin metri. Röykkiön pohjoisosassa on kraatteri, joka on halkaisijaltaan noin 2,5 metriä ja on vajaan metrin syvä. Kuoppa ei ulotu pohjaan saakka. Röykkiön keskiosassa on kalliossa syvennys, minkä päälle röykkiö on kasattu.

Kivet ovat sekä särmikkäät että luonnonpyöreät ja halkaisijaltaan ne ovat 0,3-0,6 m keskimäärin. Kivet ovat jäkälän peitossa. Kaakkoisosan päällä kasvaa kuusi. Röykkiö on levinnyt lännen suuntaan. Harjanne laskee joka suuntaan, mutta erityisesti etelään on jyrkkä porrasmainen parin metrin pudotus. Tämän portaan alaitteessa on runsaasti ilmeisesti röykkiöstä peräisin olevia kiviä. Röykkiö on mahdollisesti pronssikaudelta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen sijainti ja luonne muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittua hautarauniota, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Nötterkulla	N 6660084
Alue	Svenskby (Finnbada)	E 3324572
Kunta	Inkoo	Z 15
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikausi/rautakausi	

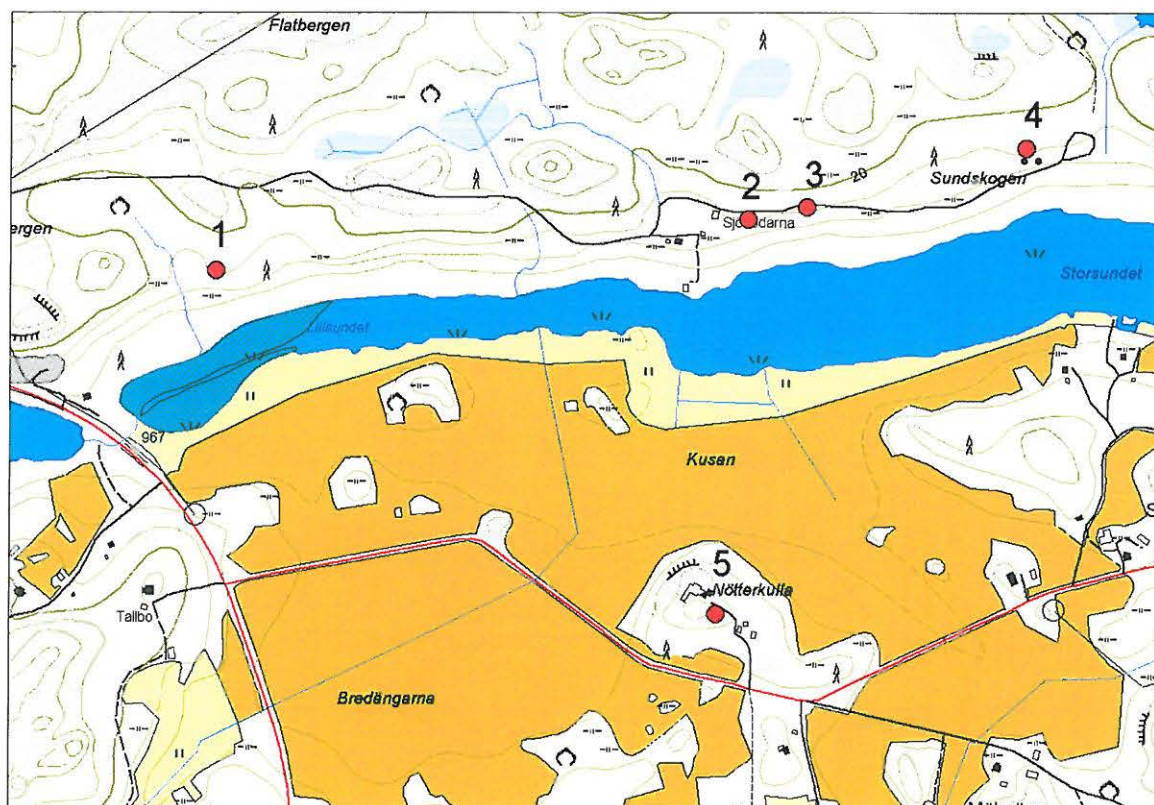
Kuvaus

Kohde sijaitsee siis Finnbadan kylässä, Fagervikin tilan päärakennuksen vieressä, siitä noin 3 metriä pohjoiseen. Tila sijaitsee Fagervik-lahden länsipään eteläpuolella, tila sijaitsee peltojen ympäröimällä saarekkeella jonka korkeimpia alueita leimaa avokallio.

Röykkiön halkaisija on 8 metriä ja korkeus 1,7 metriä. Röykkiö on rakennettu suhteellisen isoista kivistä, joiden halkaisija vaihtelee 0,4-0,8 metrin välillä. Röykkiön keskellä on kraatteri, jossa on kasvanut mänty, nyttemmin mänty on kaadettu. Paikalta ei ole löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen sijainti ja luonne muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittua hautarauniota, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Långbro
KUNTA Inkoo
ALUE Backa
P 6660586
I 3323840
2
NIMI Sjöbodarna 2
KUNTA Inkoo
ALUE Backa
P 6660661
I 3324617
3
NIMI Sjöbodarna 1
KUNTA Inkoo
ALUE Backa
P 6660679
I 3324704

4
NIMI Sundskogen 3
KUNTA Inkoo
ALUE Backa
P 6660765
I 3325024
5
NIMI Nötterkulla
KUNTA Inkoo
ALUE Svenskby (Finnbada)
P 6660084
I 3324572

Kohdenimi	Degerö 5	N 6661022
Alue	Degerölandet	E 3342202
Kunta	Inkoo	Z 20-22,5

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Degerölandetin eteläosassa, urheilukeskuksen pohjoispuolella sijaitsevan avokallion pohjoisosassa. Kivirakenne on harvaa mäntyä kasvavan avokallioalueen loivasti pohjois-luoteeseen laskevassa maastossa. Paikalla on hyvin hajonnut röykkiö tai luonnonmuoto. Hieman kohteen länsipuolella kulkee kallion yli sähköjohdot.

Varpu- ja kanervatuppaiden seassa erottuu 1 kerros kehämäisessä muodostelmassa sijaitsevia, halkaisijaltaan 0,5-0,6 kokoisia kiviä. Kehää on vain pohjois- ja länsilaidoilla. Jos kehä olisi ehjä, olisi sen halkaisija noin 3,5 metriä. "Rakenteen" keskiosassa näkyy siellä täällä kiviä 1-2 kerroksen paksuudelta. Keskiosan kivet ovat kooltaan 0,2-0,4 m. Kivet ovat luonnonpyöreitä ja niitä peittää sammal ja jäkälä. Rakenteen pohjoispuolella on maassa mattona hieman kiviä, mikä tuo mieleen vaihtoehdon, että kyseessä on pirunpelto.

Tämän kehämäisen rakenteen itäpuolella on 5 x 3 m kokoinen pohjoiseen kiilamaisesti kapeneva kivialue, jonka kivet ovat kooltaan 0,1-0,6 m. Kiviä on lähinnä yhdessä kerroksessa.

Tästä kompleksista pohjoiseen alarinteessä on selvää pirunpeltoa, joten kyseessä saattaa olla luonnonmuoto. Voi olla tietenkin niin, että paikalle on rakennettu röykkiö pirunpellon kivistä. Joka tapauksessa paikalla on näkösilä kehämäistä muotoa ja pirunpeltoa.

Avokallion itä- ja pohjoispuolella sijaitsee alavaa aluetta, missä korkeus laskee alle 5 metrin ja se on joskus ollut merenlahti. Kallion pohjoispuolella sijaitsee edelleen soinen alue nimeltään Finnstacken. Suota ympäröi pääilmansuunnilta suhteellisen korkeat avokalliot.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kiveyksen tarkempi funktio tai ajoitus jäi epäselväksi

Kohdenimi	Degerö 6	N 6660904
Alue	Degerölandet	E 3342325
Kunta	Inkoo	Z 10

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

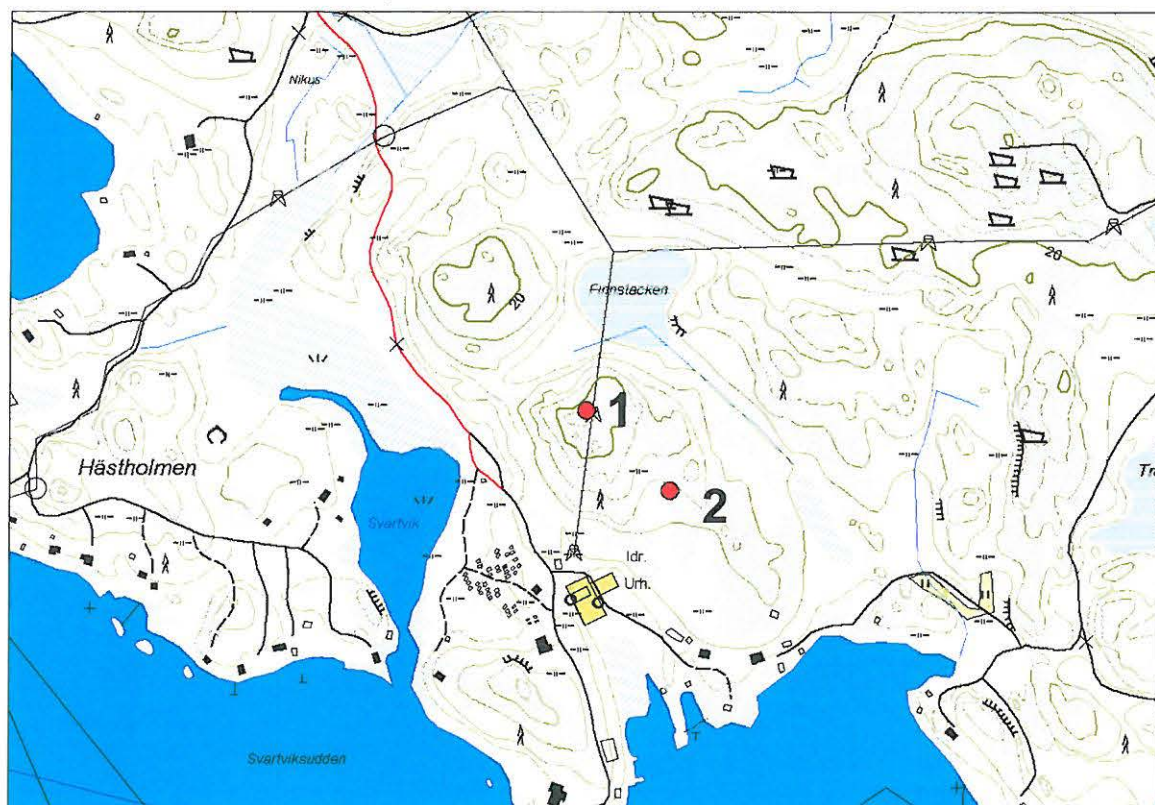
Kohde sijaitsee Degerölandetin eteläosassa laajalla avokalliolla, joka sijaitsee Askgrundet-nimisen lahden pohjoispuolella ja Finnstacken-suon eteläpuolella. Rajameriksi tulkitsemani kivirakenne sijaitsee avokallion keskiosissa.

Rakenne on kolmiomainen ja sen sivut ovat pituudeltaan noin kaksi metriä. Korkeutta rakenteella on noin 0,5 metriä. Rakenteen keskellä on pieni kuopanne. Kivet ovat särmikkäitä, osa suorastaan laakamaisia ja ovat halkaisijaltaan 0,2-0,4 m. Kivikerroksia rakenteessa on 3-4, mutta mitään suurempaa keskuskiveä ei näy. Kiviä peittää jäkälä. Rakenteen pohjoisosaa peittää paksu sammal. Rakenne ei ole täysin ehjä vaan vaikuttaa jotenkin romahtaneelta. Paikalla kallio laskee hieman kaakkoon. Ympäristössä ei muutoin ole liiemmästi kiviä. Rakenteen ympärillä kasvaa nuoria mäntyjä. Kauempana avokallion laidoilla kasvaa sekametsää.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Rakenne vaikuttaa rajamerkiltä. Jos kyseessä olisi merimerkki, olisi se turhan kaukana rannasta.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Degerö 5
KUNTA	Inkoo
ALUE	Degerölandet
P	6661022
I	3342202
2	
NIMI	Degerö 6
KUNTA	Inkoo
ALUE	Degerölandet
P	6660904
I	3342325

Kohdenimi	Näset	N 6653296
Alue	Bjurs/Barolandet	E 3324534
Kunta	Inkoo	Z

Mj-tyyppi	Kiviaita	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Orslandetin länsiosassa Kyrknäsudden nimisellä niemellä.

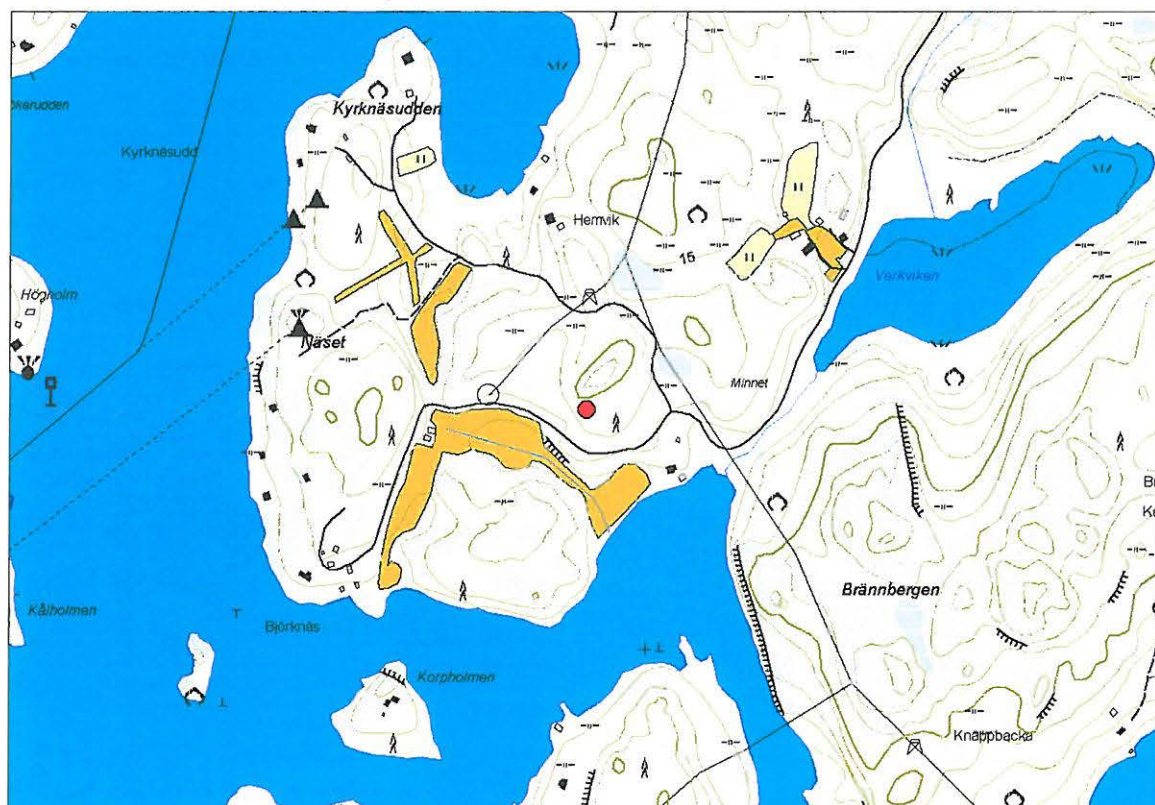
Kohde koostuu riinteessä sijaitsevasta SSE-NNW suuntaisesta kiviaidasta, jolla on pituutta noin 25 metriä. Leveys vaihtelee 0,7-0,8 välillä ja korkeutta aidalla on keskimäärin 1 metri. Kivien koko vaihtelee 0,1-1,0 välillä ja kiviä peittää sammal ja jäkälä. Aidan kivet ovat enimmäkseen luonnonpyöreät, joka laskee etelään ja lounaaseen. Noin 50 metriä etelään sijaitsee nykyään käytössä oleva soratie. Tien eteläpuolella ja lounaan suunnalla näkyy peltoa. Kiviaidan pohjoispuolella kohoaa avokallion laki.

Kiviaita sijaitsee itäpuolellaan olevan hakkuuaukean ja länsipuolellaan olevan tuoreen kangasmetsän rajalla. Länsipuolella on luontaisesti tiheä kuusipainotteinen metsä. Hakkuuaukean ansiosta kiviaita näkyikin maastossa, se paljasti myös maaston kivisyyden. Rinteessä on runsaasti suuria kivenlohkareita. Kyseessä ei varmaankaan ole peltoa reunustava aita. Se on saattanut merkata tontin rajaa, joka ehkä nykyisinkin on voimassa. Tähän voisi viitata hakkuun selkeä raja, joka myötäilee aitaa.

Kyseisen niemen kaakkoispuolella on toinen etelään päin kapeneva niemi. Tällä niemellä on Brännbergen-niminen kallioalue, jonka itäosissa sijaitsee ainakin kaksi pirunpeltoa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

kyrknäsuddenilla on perimätiedon mukaan sijainnut kappeli ja hautausmaa, mutta on epäselvää liittyykö aita tähän. Hautausmaaksi alue ei oikein sovi

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Nässet
KUNTA	Inkoo
ALUE	Bjurs
P	6653296
I	3324534

Kohdenimi	Kullö	N 6659855
Alue	Ålö	E 3336426
Kunta	Inkoo	Z 17,5-20

Mj-tyyppi	Luonnonmuodostuma	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Luonnonmuodostelma sijaitsee saaren korkeimmalla kohdalla. Pirunpellossa on 2 matalaa kuoppaa ja 1 syvä (syvyydeltään n. 1 m). Kuoppien halkaisijat ovat n. 2 m. Kiviä on otettu myös viime aikoina alueelta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

16	
NIMI	Kullö
KUNTA	Inkoo
ALUE	Ålöv
P	6659855
I	3336426

Kohdenimi	Sundskogen 1	N 6660765
Alue	Backa	E 3325225
Kunta	Inkoo	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Tämä mahdollisesti rautakautinen röykkiö sijaitsee Fagervikenin rantaa kohti etelään viettävässä metsäisessä rinteessä. Kohde sijaitsee Mariebergin kartanon päärakennuksesta 950 m länteen. Rantaan on matkaa 80 metriä. Röykkiö on kasattu hieman maastosta kohoavalle avokallioharjanteelle. Pohjoispuolella rinne nousee edelleen.

Röykkiön halkaisija on noin 6 metriä ja korkeutta noin 1 m. Kivet ovat kooltaan 0,3-0,6 m ja ne ovat enimmäkseen luonnonpyöreitä. Kiviä peittää jäkälä. Keskellä on pieni kuopanne, mutta muuten röykkiö näyttää hyvin ehjältä. Röykkiössä on mahdollisesti reunakehä, mutta sammalen ja runsaan heinikon ja turpeen takia on vaikea sanoa varmaa. Alaosa on hieman maansekainen. Paikalla on ilmeisesti metsänhakkuun jäljiltä kasvamassa nuori lehtipuu-painotteinen sekametsä.

Kohteelta on näkymät etelään sekä lounaaseen. Kyseessä mahdollisesti rautakautiseksi luokiteltava muinaisjäänös.

Edellä kuvaillusta noin 15 m länteen sijaitsee toinen röykkiö, jonka halkaisija on noin 7 metriä ja korkeutta runsas metri. Se on ympäristöstään koholla olevan joka puolelle laskevan kallion päällä ja sen nimi on Sundskogen 2.

Molemmilta röykkiöiltä on hyvä näkymä merelle kaakosta etelään.

Kohteen saavutettavuus on vaikea, koska lännestä soratieltä lähestyttäessä on matkalla pienen ojan ylitys ja maasto on tiheää sekametsää, missä polkuja ei ole.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Sundskogen 2	N 6660725
Alue	Backa	E 3325242
Kunta	Inkoo	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee edellä kuvaillusta Sundskogen 1:sta noin 17 m länteen. Se on ympäristöstään selkeästi koholla olevan joka puolelle laskevan kallionkumpareen päällä. Kallio laskee jyrkästi röykkiön eteläpuolelta. Pohjoisen suunnalla metsäinen kalliorinne nousee edelleen. Röykkiön eteläpäätyä peittää kuusi.

Sen halkaisija on 7 metriä ja korkeutta runsaat metri. Kivet myös kooltaan 0,2-0,6 kuten naapuriröykkiössä. Kiviä peittää jäkälä ja röykkiön alaosaa sammal. Röykkiö on hieman levinnyt lännen suuntaan, mutta tämäkin vaikuttaa melko ehjältä ja koskemattomalta. selvää reunakehää ei tässä röykkiössä näy, mutta se on alaosastaan hieman maansekainen kuten naapuriröykkiö.

Molemmilta röykkiöiltä on hyvä näkymä merelle kaakosta etelään. Rakennuskautenaan tämä ja naapuriröykkiö ovat sijainneet muinaisrannan tuntumassa kalliotöppäreillä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Storsundet	N 6660678
Alue	Backa	E 3325600
Kunta	Inkoo	Z 15
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Kohteet sijaitsevat etelään laskevalla rinteellä, metsän keskellä olevalla avokalliosuikaleella noin 500 metriä Mariebergin kartanon päärakennuksesta länteen. Pohjoispuolella kohoaa Kosackbergetin kallioalue. Avokallio, millä röykkiöt ovat, on hieman koholla ympäristöstä. Rantaan on paikalta matkaa noin 100 metriä. Ympäriällä kasvaa kuusipainotteinen tiheä sekametsä. Kalliolla kasvaa nuorta kuusta ja katajaa. Ympäristössä on runsaasti myös nuorta lehtipuustoa, esim. koivua ja pihlajaa. Lähimmälle tielle on kohteelta matkaa 500 metriä itään. Myös lännen suunnalla on noin 500 metrin päässä soratien kääntöpaikka. Metsässä risteilee hädin tuskin huomattavia polkuja, mutta ei ole varmaa vievätkö ne kohteelle. Kohteet siis tiheässä umpimetsässä. Kohteen saavutettavuus on vaikea.

Paikalla on kaksi röykkiötä sekä mahdollinen latomus.

Itäisin röykkiö on noin 6 m halkaisijaltaan ja noin 0,5 m korkea. Kivet ovat kooltaan 0,3-0,6 m ja luonnonpyöreät. Röykkiöön on kaiveltu kuoppia ja se on levinnyt joka suuntaan. Röykkiön länsipää on kuusen alla. Rakenteita tms. ei ole havaittavissa. Röykkiön alaosa peittää vahva turve ja heinikko. Röykkiö on kallionnyppylällä, joka laskee jyrkästi etelään. Pohjoispuolella rinne jatkaa nousuaan. Röykkiö on kasattu kalliopohjalle.

Kuvaillusta noin 15 metriä länteen on 1-2 kivikerrosta käsittävä latomus (tai röykkiön jäännös). Se on kooltaan noin 7 x 2,5 metriä. Kivet ovat kooltaan 0,3-0,6 m ja niitä peittää sammal ja jäkälä. Rakenteen merkitys jää hämäräksi, mutta kyseessä ilmeisesti jonkinlainen latomus. Seudulla on muitakin pronssikautisia röykkiökohteita, joissa sama ilmiö toistuu eli että paikalla on muutama röykkiö ja niiden "välillä" latomus ikään kuin siltana, joka ei kuitenkaan ulotu koko välimatkaa.

Kolmas röykkiö on tästä latomuksesta 17 metriä edelleen länteen. Röykkiön halkaisija on 4,3 metriä ja korkeutta sillä on alle metriä. Röykkiön pinta on hieman epätasainen ja kaiveltu. Kivet ovat vahvasti turpeen, sammalen ja kalliomarteen peitossa. Kivet ovat keskimäärin suuria, 0,3-0,7 m. Kehämäistä rakennelmaa suuremmista kivistä näkyy röykkiön reunoilla ja pienempiä kiviä on keskiosassa. Kiviä on myös vierinyt kehän ulkopuolelle. Ehjä kehäkiveys tekee röykkiöstä kompaktin näköisen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Storsundet 2	N 6660715
Alue	Långvik	E 3325748
Kunta	Inkoo	Z 15
Mj-tyyppi	Rajamerkki	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee metsäisellä pääsääntöisesti etelään laskevalla rinteellä, jota laikuttavat avokalliotasanteet. Rajamerkki sijaitsee yhdellä tällaisella pienellä kalliotasanteella. Kohde sijaitsee arviolta 150 m länteen kohteesta Marieberg 3. Kohdetta ympäröi keskitiheä sekametsä, missä kuusi on valtapuuna. Myös mäntyä ja koivua esiintyy. Kallioalueilla kasvaa vahva jäkälä, sammal ja varvukko.

Rajamerkki on SE-NW -suuntainen ja pohjan muodoltaan linssimäisen muotoinen. Pituutta sillä on 2 m ja leveyttä 0,8 m. Merkin luoteisosassa on rajamerkin pituussuuntaisella keskiakselilla kolme laakamaista kiviä peräkkäin ikään kuin jonossa kuten rajamerkeissä usein on. Näistä merkin keskellä oleva kohoaa lähes 0,8 metriin.

Näiden pystykivien ympärillä on kiviä 2-3 kerrosta. Kivet ovat särmikkäitä ja vaihtelevat kooltaan 0,2-0,4 m. Pystykiviä tukemassa olevat kivet ovat selvästi pienempiä kuin pystyssä olevat laakakivet. Kiviä peittää jäkälä ja sammal. Kohde on historialliselta ajalta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Marieberg 1	149010009	N	6660663
Alue	Långvik		E	3326381
Kunta	Inkoo		Z	15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Mariebergin kartano sijaitsee Långvikin kylässä 2,5 km Inkoon syväsatamasta länteen. Kartanon alueella sijaitsee siis useita röykkiöitä.

Marieberg 1 sijaitsee avokallioalueella Mariebergin kartanosta noin 200 metriä itään. Kallion lakialue, millä röykkiöt ovat, laskee jyrkästi itään ja pohjoiseen. Fagerviken lainehtii etelässä 150 metrin päässä.

Paikalla on kaksi röykkiötä sekä latomuksentapainen kivimatto kalliopohjalla. Läntisin röykkiö on halkaisijaltaan noin 6 metriä ja korkeutta sillä on puolisen metriä. Kiviä on vierinyt etelään. Kivet ovat särmikkäitä sekä luonnonpyöreitä ja niissä kasvaa jäkälää. Kivet ovat keskimäärin kooltaan 0,3-0,4 m ja ulkoreunan kivet ovat ehkä hieman keskimääräistä kookkaampia. Röykkiön keskellä on E-W -suuntainen kuoppa, jonka koko on 1,5 x 2 m. Se on ilmeisesti kaivettu röykkiöön myöhemmin. Osa röykkiön kivistä on vierähtänyt sen eteläpuolella olevalta portaalta sen alataitteeseen.

Kuvaillusta noin 8 metriä itäkaakkoon avokalliopohjalla on pahasti levinnyt röykkiö. Kiviä on vain 1-2 kerrosta. Kivet ovat kooltaan 0,2-0,5 m ja niitä peittää jäkälä. Kahta katkonaista kehää on havaittavissa länsi- ja pohjoisreunoilla. Röykkiö on levinnyt etenkin etelään ja lounaaseen. Voi olla, että tämä ei ole röykkiö.

Tämän hajonneen epävarman röykkiön länsipuolella noin 5 metrin päässä on hajanaista kiveystä 1 kerroksen paksuudelta. Kiveyksellä ei ole selkeää muotoa, mutta kiviä on 1 x 2,5 metrin alalla. Kivet ovat keskimäärin kooltaan 0,3 m ja niitä peittää jäkälä. Kyseessä voi olla jonkinlainen latomus tai muista röykkiöistä puretut kivet.

Ympäristönä on loivasti kumpuileva etelään viettävä rinne. Jyrkempi lasku pohjoiseen ja itään pellon suuntaan, missä aikanaan lainehtinut muinaislahti. Paikka on rautakauden keskivaiheilta ollut länteen työntyvä niemi. Kohteilta on näkymät pohjoiseen sekä idän ja etelän väliseen suuntaan. Länsisuunnalla kallio jatkuu melko tasaisena. Ympärillä kasvaa keskitiheä sekametsä, missä puulajeina ovat ennen kaikkea mänty ja kuusi. Röykkiöryhmä ei sijaitse komealla näköalapaikalla ja on mahdollisesti pronssikauden loppuvaiheesta. Röykkiöiden pienuus ja mataluus voisivat viitata jopa rautakaudelle. Edgrenin tulkitsee tällaiset röykkiö- ja latomusyhdistelmät pronssikauden lopulla rakennetuiksi.

Lähin tie on lännen suunnassa noin 50 metrin päässä ja lähin talo, kartano on 200 metrin päässä lännessä. Pääsy lähimmältä tieltä on keskivaikea, koska polkuja ei ole. Tie on kapea soratie, jolle pysähtyminen tukkii muun liikenteen. Saavutettavuus keskivaikea.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Marieberg 2 149010010	N 6660680
Alue	Långvik	E 3326221
Kunta	Inkoo	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee kartanon päärakennuksesta noin 40 m itään. Röykkiö sijaitsee maapohjalla tiheässä kuusipainotteisessa sekametsässä hieman etelään laskevalla rinteellä. Ympärillä siis tiheä sekametsä, missä enimmäkseen kuusta. Kohteelle pääsee kartanon itäkulmalta polkua pitkin, joten kohteen saavutettavuus on helppo. Röykkiö on kasattu tasaiselle maapohjalle, 15 metrin käyrän tuntumaan ja sen massiivinen olemus tuo enemmän mieleen pronssikautiset röykkiöt. Toisaalta se on maapohjalla, mutta maansekaisuudesta ei ole varmuutta vahvan sammalpeitteen takia.

Röykkiö on halkaisijaltaan 9 metriä ja korkeutta sillä on noin metri. Röykkiö on kasattu suuren jyrkkälaitaisen silmäkiven ympärille. Silmäkiven halkaisija on noin 2 metriä. Silmäkivi on ikään kuin kuopassa eli sen ympäriltä on otettu kiviä pois, etenkin silmäkiven eteläpuolelta. Röykkiön kivet ovat halkaisijaltaan 0,3-0,6 m ja koko röykkiötä peittää vahva sammal. Eteläosassa kasvaa pihlajaa. Röykkiö vaikuttaa suhteellisen ehjältä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Marieberg 3 149010011	N 6660697
Alue	Långvik	E 3326082
Kunta	Inkoo	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

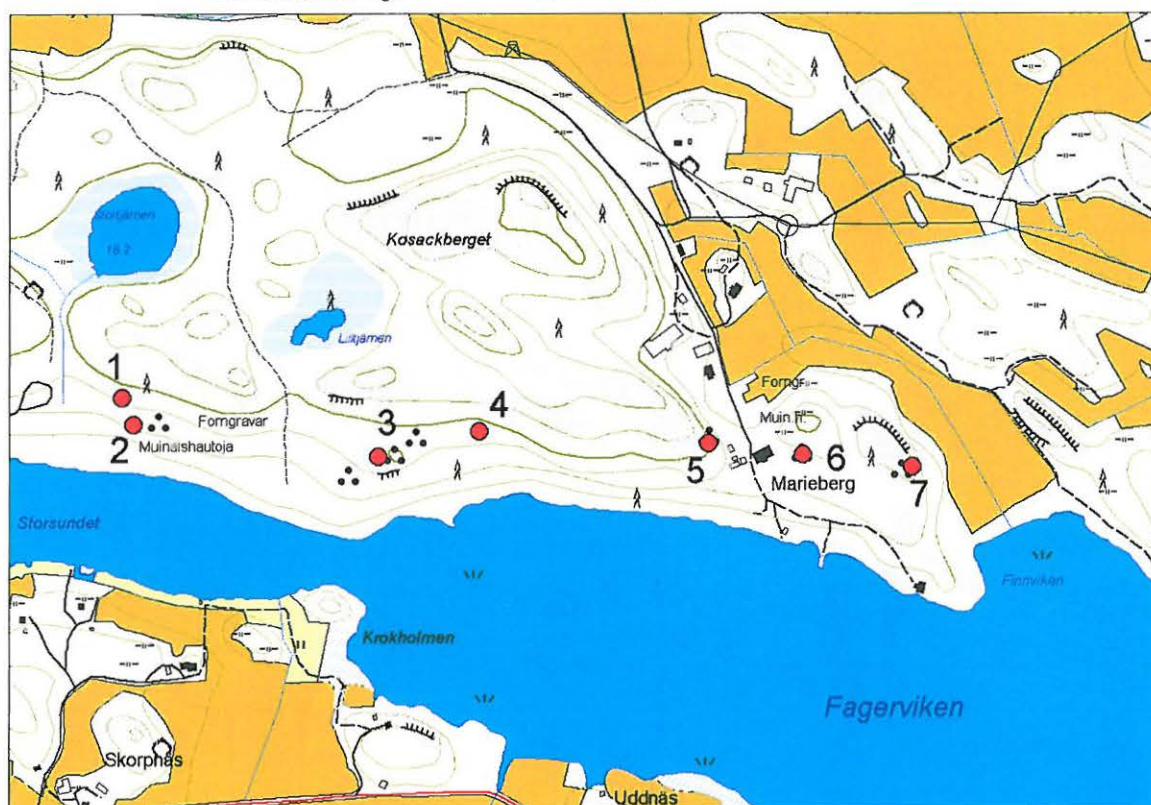
Kohde sijaitsee Kosackberget-nimisen kallioalueen itäkaakkoon työntyvän harjanteen itäpäässä kalliopohjalla. Se sijaitsee heti kartanon vilja-aitan länsipuolella. Röykkiötä peittää sammal ja kallioimarre.

Röykkiö on halkaisijaltaan 11,5 metriä ja korkeutta sillä on 2 metriä. Keskellä on kuopanne, jonka halkaisija on 4 metriä. Kivet ovat suurehkoja, luonnonpyöreitä ja kooltaan 0,3-0,6 m. Kiviä peittää vahva sammal.

Röykkiö vaikuttaa melko ehjältä ja on vaikuttava. Se on tilan pihapiirissä, mutta sen ympärillä kasvaa vatukkoa ja nuoria lehtipuun taimia. Sen lähiympäristössä kasvaa myös kuusta ja mäntyä. Paikalta ei varsinaisesti ole näkymiä, mutta puuston ollessa avoimempaa avaraa on pohjoiseen ja etelään. Kohde on rakennusaikanaan näkynyt hyvin em. Suunnista. Kohteen saavutettavuus on helppo ja kohde on komea, vaikkakin hieman puuston suojaama.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Sundskogen 1
KUNTA Inkoo
ALUE Backa
P 6660765
I 3325225
2
NIMI Sundskogen 2
KUNTA Inkoo
ALUE Backa
P 6660725
I 3325242
3
NIMI Storsundet
KUNTA Inkoo
ALUE Backa
P 6660678
I 3325600
4
NIMI Storsundet 2
KUNTA Inkoo

ALUE Långvik
P 6660715
I 3325748
5
NIMI Marieberg 3
KUNTA Inkoo
ALUE Långvik
P 6660697
I 3326082
6
NIMI Marieberg 2
KUNTA Inkoo
ALUE Långvik
P 6660680
I 3326221
7
NIMI Marieberg 1
KUNTA Inkoo
ALUE Långvik
P 6660663
I 3326381

Kohdenimi	Jungfruviken 149010005	N 6662203
Alue	Hovgård	E 3334372
Kunta	Inkoo	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Finnvikintien luoteispuolella sijaitsevan SE-NW -suuntaisen kallionharjanteen korkeimmalla kohdalla. Paikalla kallio laskee jyrkästi lounaaseen. Röykkiö on kasattu pienelle nyppylälle, joka kohottautuu ympäristöstä. Ympäristössä on avokallion lisäksi keskitiheä kuiva kangas ja avokalliota läikittää sammal, jäkälä sekä varvut.

Röykkiö on varsin epämääräisen muotoinen, eniten kiviä on kuoppien ympärillä sekä röykkiön pohjoispäässä. Itäpuolella kallio laskee porrasmaisesti vajaan metrin ja portaan alataiteeseen on pudonnut runsaasti kiviä röykkiöstä. Röykkiöön on siis kajottu rajusti ja se on levinnyt etenkin koilliseen, itään sekä länteen. Se on mahdollisesti ollut noin 6 metriä halkaisijaltaan alun perin, mutta nyt levinnyt noin 8 x 6 metriä pitkälle soikiomaiselle alueelle. Korkeutta röykkiöllä on korkeimpien kivikeskittymien kohdalla noin metri. Kivet ovat halkaisijaltaan 0,15-0,7 m ja niitä on sekä luonnonpyöreitä että särmikkäitä. Itäreunalla on röykkiön ulkoreunalla muutama suurempi ikään kuin kehäkivi.

Röykkiön keskipaikkeilla on kaksi kraatteria/kuoppaa aivan vierekkäin. Eteläisempi kraatteri on noin 1 x 2 metrin kokoinen, pidempi sivu on E-W -suuntainen. Kraatterin syvyys on vajaa metri. Tämän pohjoispuolella on toinen hieman pienempi ja matalampi kuoppa, jossa kasvaa pensasmainen koivu.

Kohteelta on avarat näkymät oikeastaan joka suuntaan, mutta etenkin länteen. Se on valvonut liikkujia Kyrkfjärdenillä. Röykkiön itäpuolella sijaitseva pelto, jota reunustaa viiden metrin käyrä, on myös ollut syvä merenlahti vielä rautakauden keskivaiheilla. Röykkiö on mahdollisesti pronssikaudelta.

Kohde sijaitsee lähes huvilan pihalla. Talo sijaitsee röykkiön kaakkoispuolella noin 30-40 metrin päässä. Talon yksityistielle on matkaa 50 m. Finnvikintielle on matkaa noin 200 metriä. Kapealle tielle pysähtymismahdollisuus on rajallinen. Kohteen saavutettavuus helppo.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Finnvikbergen 149010004	N 6662064
Alue	Hovgård	E 3334566
Kunta	Inkoo	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohteet sijaitsevat Finnvikintien eteläpuolella kohoavan hieman kumpuilevan kallion korkeimmilla nyppylöillä noin 60 metriä tiestä etelään. Paikalla on kaksi pronssikautista röykkiötä 4A ja 4C sekä suorakaiteinen kivilatomus 4B, joka erkanee läntisemmän röykkiön reunasta sen kaakkoispuolelle.

Röykkiö 4A on komea, se on halkaisijaltaan 10 (N-S) x 9 m, korkeutta sillä on 1,5 metriä. Kivet ovat kooltaan 0,2-0,6 m ja ne ovat enimmäkseen luonnonpyöreitä. Röykkiön keskellä on kraatteri, joka on mahdollisesti sekundäärin kaivelun tulosta. Kraatterin koko on noin 3 x 1,5, ja sen pidempi sivu on NE-SW-suuntainen. Kraatteri on koillispäästään avoin.

Röykkiö on kumpumainen vaikka onkin kaiveltu. Tämän röykkiön kaakkoispuolella jatkuu röykkiön ulkoreunasta kiveys, 4B. Tämä latomus on noin 6 x 2,5 metrin kokoinen. Latomuksen kivet ovat kooltaan 0,2-0,6 m. Kiviä siinä on 1-2 kerrosta ja kiviä peittää jäkälä. Se suuntautuu siis kaakkoon.

Röykkiöstä 4A noin 12 m kohti kaakkoa on toinen röykkiö, 4C. Se on myös komea, vaikkakin vahvasti sammalen ja jäkälän peitossa. Sen halkaisija on N-S-suunnassa 9,5 m ja leveys 8,5 metriä. Korkeutta sillä on 1,5 m. Kivet ovat kooltaan 0,2-0,7 m ja niitä peittää jäkälä ja sammal. Röykkiön keskellä on valtava kraatteri, jonka pohja on täysin paksun sammalen peittämä. Kraatteri on kooltaan noin 5 x 3,5 m ja syvyyttä sillä on lähes metri. Kraatteri on myöhemmän kaivelun tulosta ja kraatterissa kasvaa kuusi.

Röykkiöt on kasattu metsäisen kallioalueen avokalliokumpareille. Kallio laskee melko jyrkästi pohjoiseen, mutta loivemmin muihin suuntiin. Ympäristössä kasvaa tiheä sekametsä, missä valtalaji on mänty.

4A -röykkiöltä on näkymät etelästä lännen kautta pohjoiseen. Itäisemmältä avara näkymä on sekä pohjoiseen että etelään. Röykkiöt avautuvat etenkin pohjoiseen, millä puolella kallio laskee jyrkästi ja siellä avautuu nykyään peltomaisema. Röykkiöt ovat näkyneet hyvin pohjoispuolella olevan muinaislahden yli joen suualueelta

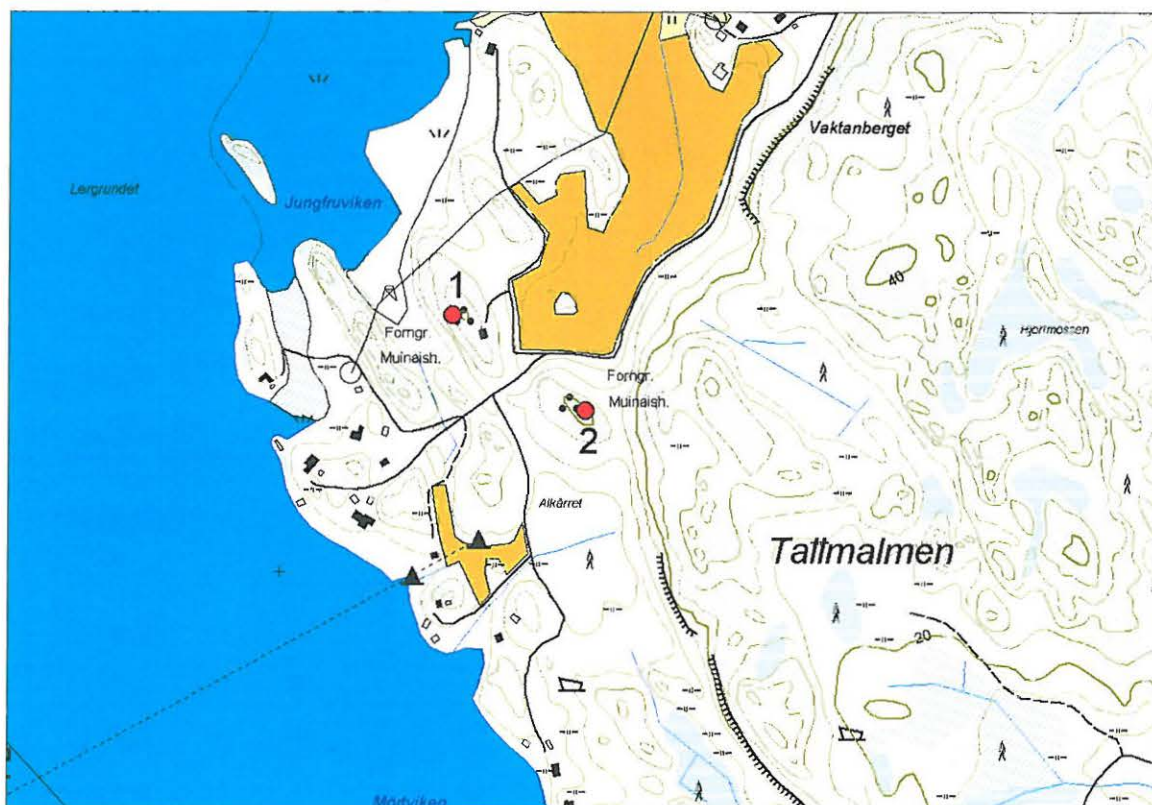
Lähin tie sijaitsee 60 m kohteesta pohjoiseen. Tie kaartuu kallion länsipuolelle ja kohteen lähestyminen tältä suunnalta on helpompaa, koska kallio ei ole niin jyrkkä. Kohteen saavutettavuus on keskivaikaa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Jungfruviken
KUNTA	Inkoo
ALUE	Hovgård
P	6662203
I	3334372
2	
NIMI	Finnvikbergen
KUNTA	Inkoo
ALUE	Hovgård
P	6662064
I	3334566

Kohdenimi	Riddarkil	N 6658833
Alue	Illans	E 3323500
Kunta	Inkoo	Z 19

Mj-tyyppi	Maarakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Riddarkilin vallitettu alue sijaitsee Inkoon länsirajalla Illansin kylässä, Barösundista Fagervikiin vievän tien länsipuolella. Se sijaitsee pienen peltoalueen länsilaidassa hieman itään työntyvällä niemekkeellä. Kohdetta ympäröi siis pelto muualla paitsi länsipuolella. Pellon pohjoispuolella kohoaa Timmerberget-niminen kallioalue ja kohteesta luoteeseen nousee maasto metsäisenä hiekkaharjuna, jota avokalliot läikittävät. Kohteelta 400 m etelään avautuu Kuggvikenin lahti, joka on keskiajan alussa ulottunut niemekkeen reunan tuntumaan.

Kyseessä on ajoittamaton muinaisjäännös, joka koostuu kolmesta kivensekaisesta maavallista sekä yhdestä kivivallista. Näistä sisin A on hevosenkengänmuotoinen. A:n sisäpuolelle jäävä ala on mitoitetaan (WSW-ENE) 40 m ja leveyttä sillä on 50 metriä. Vallit B ja C ovat lyhyempiä valleja (50 ja 35 metriä) ja sijaitsevat A:n kaakkoispuolella A:n muotoa myötäillen. Koko alueen pituus A:n pohjoisosista C:n eteläosiin on 100 metriä. D-kivivalli on muihin nähden poikkisuuntainen ja sijaitsee alueen eteläosassa. Se koostuu muista poiketen pelkistä kivistä.

Vallitettu alue tuli Museoviraston tietoon kesällä 1984 paikallisen arkeologianharrastajan Lars Nybergin toimesta. Paikalla kävi tarkistuskäynnillä samana kesänä Helena Edgren ja Päivi Kankkunen Inkoon rantakaava-alueen inventoinnin yhteydessä. Kesällä 1985 vallit ja niiden lähiympäristö kartoitettiin Edgrenin johdolla ja paikalla suoritettiin koekaivaus. Kesällä 2003 paikalla käytiin ja vallit vaikuttivat vastaavan suurin piirtein Edgrenin kuvailuja. Paikalle osunut rouva Lehtinen, joka asuu alueen pohjoispuolella, vakuutti, ettei niihin ole kajottu sittemmin. Hän kertoi Edgrenin kartalla näkyvän ladon tulleen puretuksi. Kuvauksessa tukeudun Edgrenin kartoitukseen sekä uusiin havaintoihin.

Paikalla on siis kolme sisäkkäistä vallia: A,B,C sekä näihin nähden poikkisuunnassa kulkeva kivistä tehty valli D edellisten eteläpuolella. A-vallin eteläpuolella on koekaivauksessa resentiksi osoittautunut valli E.

Vallituksen alueella maasto viettää loivasti koilliseen sekä kaakkoon.

Paikalla, missä Vanhan tie muuttuu ruohoiseksi poluksi, sijaitsee nykyään lato. Tämän ladon itäpuolella on tasanne, jossa kasvaa etenkin sen pohjoisosassa rehevä niittykasvillisuus ja tasanteen pohjoisosassa kasvaa harvaa lehtimetsää. Tätä tasannetta kiertää hevosenkengän muotoinen valli A. Länsipää alkaa Vanhan tien reunasta ladon kohdalta, missä valli katoaa maastoon (gps 269). Länsiosastaan se näkyy edelleen noin 40 cm korkuisena kohoumana, jolla on leveyttä nelisen metriä. Siellä täällä vallin reunoilla näkyy erikokoisia kiviä, jotka ovat keskimäärin kooltaan 0,5-0,6 m. Suoranaista kerroksellisuutta ei näy. Kiviä peittää sammal.

Itäpäästä kohti se näkyy selvemmin kohoten maastosta 60-80 cm ja valli päättyy niemekkeen pohjoisosassa pellon reunaan (gps 272). Tässä itäpäässä vallin reunoilla näkyy jopa 1,0 m halkaisijaltaan olevia kiviä. A-vallin eteläosassa etenkin sen ulkolaidalla näkyy vanhasta Edgrenin kiintopisteestä länteen kerroksittain aseteltuja kiviä muurina ainakin neljän metrin

matkalla. Kivet ovat kooltaan 0,2 - 1,0 m ja kiviä peittää sammal ja jäkälä. Keskiosastaan valli vaikuttaa noin 6 metriä leveältä. A-vallin koillis- sekä itäosan ulkolaidalla kiviä näkyy myös kerroksittain. Kivet ovat keskimäärin kooltaan 0,5 m. A-vallin päiden välillä on matkaa 50 metriä.

Koska maasto laskee kaakkoon ja vallin A päältä kohti kaakkoa yli vallien B ja C maasto laskee 5 metriä, vaikuttaa vallit kaakosta nähtynä paljon korkeammilta. Korkeusmittausten perusteella sisemmän vallin päältä sen "ulkopuolella" olevaan notkelmaan vallien väliin on pudotusta noin 1,5 metriä.

Valli A:n sisään jäävä tasanne toimii lammashakana ja vallin länsiosa on osittain haan sisällä. Haassa kasvaa vatukkoa ja korkeaa niittykasvillisuutta. Vallin eteläpuolella kasvaa tiheä tuore kangasmetsä, missä kuusi dominoi. Myös mäntyä ja koivua kasvaa. Tämä tiheähkö metsä jatkuu niemekkeen eteläosiin.

A:n ja B:n välissä olevaa vallihautaa ei pystynyt näkemään, koska vallien väliin oli kasattu puujätettä.

Valli B kulkee A:n itäpuolella myötäillen se muotoa. B-valli päättyy suurin piirtein A:n etelälaidan tasalle kadoten loivasti maastoon. B:n länsipään päällä on risujätettä. B päättyy myös pohjoisessa pellon reunaan ja pääty on selkeämuotoisempi kuin A:n itäpääty (gps 273). B-vallin leveys on noin 4 metriä ja pituutta sillä on noin 50 metriä. Sen keskiosa katoaa lähes näkymättömiin eli on matalampi kuin valli keskimäärin. Myös B-vallissa siellä täällä näkyy kiviä, etenkin sen itäpää on varsin kivinen ja keskimääräistä leveämmän näköinen. B-vallin päällä näkyy myös pienempiä kiviä, noin 0,2-0,4 m. B-vallin eteläpää on kauniin kumpumainen ja sen päällä kasvaa katajaa ja kuusta. Vallien välimatka on noin 16 metriä.

Valli C kulkee niemekkeen itälaidalla A:n ja B:n muotoa seuraten. Sen pohjoispää on B:n eteläpään kanssa hieman limittäin. C-vallin pelttoon katoavan pohjoispään pellonpuoleisella laidalla on ollut lato aivan vallissa kiinni, muuta se on purettu. Tässä kohtaa vallin itäreuna on lähes pystysuora ja vallin reunassa näkyy kiveystä. Kivet vaihtelevat kooltaan 0,2-1,0 m ja kiviä peittää sammal ja jäkälä. Edgrenin mukaan tämä on mahdollisesti toiminut ladon takaseinänä. Valli on tässä kohtaa kahden metrin korkuinen, mikä on ehkä ollut sen alkuperäinen korkeus. C-valli on myös pääsääntöisesti maavalli. Vallin päällä vaikuttaa olevan runsaasti pienempiä kiviä, mutta ne ovat täysin paksun turpeen alla. Ne saattavat olla alkuperäisestä vallista. C-vallin eteläpäässä on näkyvissä suurempia kiviä. C-valli erottuu maastossa hyvin, mutta sen päällä kasvaa runsaasti katajaa ja kuusta ja aluskasvillisuus on tiheä. Eteläpäästään myös C katoaa maastoon loivasti.

Valli C:n eteläpään pohjoispuolella on tasanteelle kaivettu lammikko. Vallitusalueen eteläpuoleisen tontin aiempi asukas, Böök, on kertonut, että vallin A eteläpuolinen alue on luontaisesti hyvin kosteaa ja se on ollut niittymaana.

C:n eteläpäästä 10 metriä lounaaseen sijaitsee kaakko-luode-suuntainen valli D. Se on kasattu erikokoisista kivistä ja se vaikuttaa levinneen kaakkoispäästään 5-6 metriä leveäksi. Vallin D luoteispäässä sekä keskivaiheilla on suuret (halkaisija 1,5-1,8 m) maakivet. Valli on epätasainen, siihen on ilmeisesti kajottu tai se on alunperinkin ollut epämääräisen muotoinen. Korkeutta sillä on enintään 1 metri. Nykyään vallin D länsipuoleisen tontin omistavat Rolf ja Maj-Len Holmberg. Edellisen asukkaan, Bääkin mukaan D-valli on erottanut kahta niittykaistaletta toisistaan. Kyseessä saattaa siis olla peltoraunio, mikä selittäisi sen epämääräisen muodon. Kivet ovat sammaloituneet ja vallin päällä kasvaa kuusia ja katajaa. D-vallin pituus on noin 20 m ja sen leveys vaihtelee 3-5 metrin välillä. D-vallin länsipuolisen alueen stratigrafia on sekoittunut saostuskaivon rakentamisen takia.

Resentiksi osoittautunut valli E näkyy myös edelleen maastossa matalana kohoumana. Heti

vallin E pohjoispuolelle on kasattu tiiliharkkoja. Tämä rakennusmateriaali on siis vallien A ja E välissä.

A-C -vallit näkyvät edelleen maastossa turpeen peittäminä kohoumina ja ovat oletettavasti ihmisen aikaansaamia rakenteita. Niiden merkitys on ilman jatkotutkimuksia epävarma.

EDGRENIN TUTKIMUKSISTA:

Egdren kaivoi NE-SW-suuntaisen koeojan vallin A läpi vallin kaakkoiskulmassa. Paikalla oli valmiiksi oja, jonka avulla kosteikkoa vallin keskellä yritettiin kuivata. Koeojan tuloksena todettiin, että vallin leveys on neljä metriä, vaikka maan pinnalla sen leveys vaihtelee 5-7 metrin välillä. Vallin rakenteesta pääteltiin seuraavaa: sisäreunassa oli kaksi kivikerrosta ja valli koostui soransekaisesta hiekasta. Vallin ulkopuolella maannos oli savea ja multaa. Esinelöytöjä ei tullut.

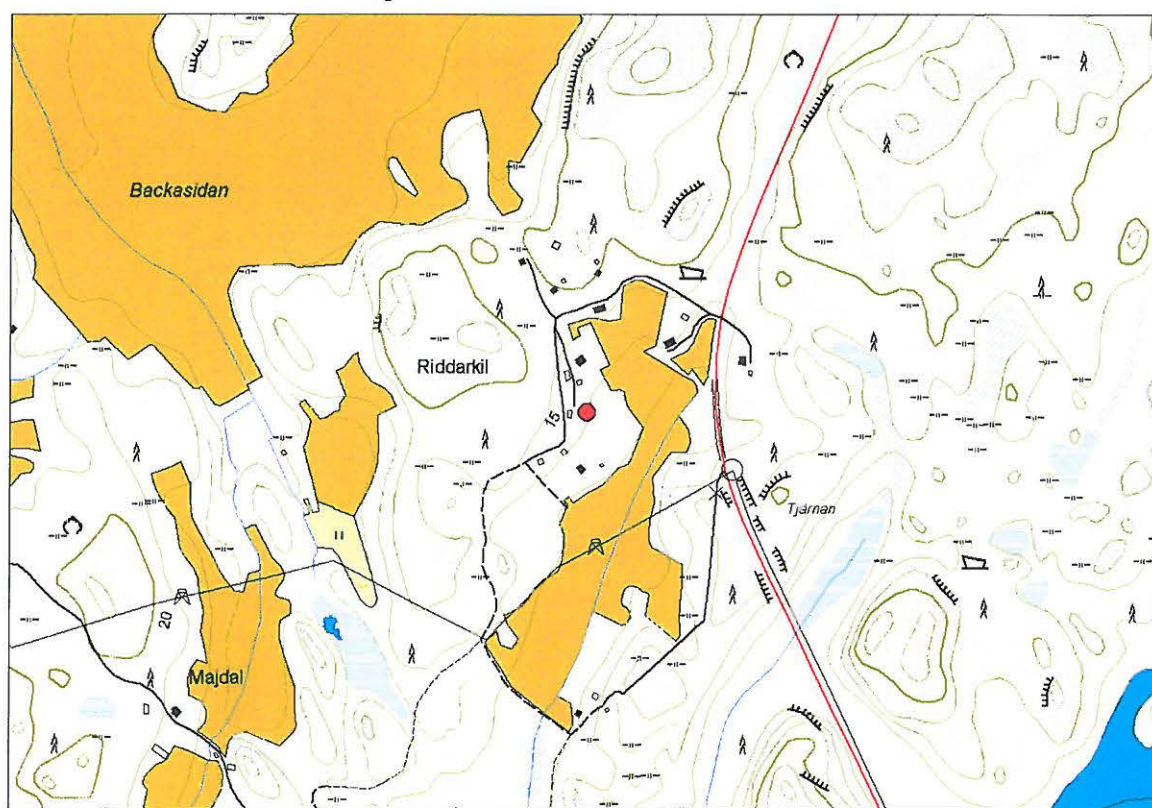
Vallin A eteläpuolella olevan vallin E läpi kaivettiin 5 x 2 m kokoinen koeoja: sen pinnalla oli multakerros, sen alla hiekkaa ja sitten ilm. alkuperäinen metsähumus ja savi alinna. Pohjalta löytynyt muovipala todisti vallin sekundäärin luonteen.

Koeoja kaivettiin myös vallin C läpi. Siellä paljastettiin 2 x 4 metrin alue. Vain koeojan eteläosassa päästiin pintaturvetta ja sen alla olevaa multakerrosta syvemmälle. Sieltä tuli esiin hiekkakerros ja vallin reunan suuntaista kiveystä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen luonteen ja ajoituksen selvittäminen vaatisi laajoja kaivaustutkimuksia. Kohde ei kuitenkaan muistuta Suomen muita linnoitettuja kohteita.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Riddarkil
KUNTA	Inkoo
ALUE	Illans
P	6658833
I	3323500

Kohdenimi	Simonsberget <i>149010041</i>	N 6667580
Alue	Ingarskila	E 3336368
Kunta	Inkoo	Z 39

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee kohtuullisen jyrkästi pohjoiseen laskevalla rinteellä peltojen keskellä sijaitsevalla kallioalueella. Pieni soratie kulkee heti mahdollisen röykkiön länsipuolelta. Maastossa näkyy kivikasa, joka on E-W-suunnassa noin 4 m pitkä ja leveyttä sillä on 3 m. Korkeutta rakenteella on puoli metriä. Kivet joita pinnalla näkyy ovat melko suuria, keskimäärin 0,4 m halkaisijaltaan. Alla saattaa olla pienempiä kiviä. Kiviä peittää sammal. Kohde ei vaikuta röykkiöltä, ellei kyseessä ole sitten pienehkö rautakautinen röykkiö, jonka päälle on kasattu lisää kiviä. Paikalla on jyrkähkö rinne, mikä on melko epätyypillinen röykkiön sijainniksi. Voi tietysti olla, että röykkiöön on kajottu ja sen kivet ovat poissa alkuperäiseltä paikaltaan. Kohde ei vaikuta luonnonmuodolta, joten ihmisen tekemä se kuitenkin on. Peltoraunioksi se on liian ylhäällä rinteessä. Ympäröivässä maastossa ei ole mitenkään erityisen paljon kiviä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde siis tulkittavissa mahdollisesti jonkinlaiseksi ihmisen kasaamaksi rakenteeksi. Jos paikalla on ollut röykkiö, jota sittemmin on hajoitettu myöhemmän kajoamisen vuoksi, sen ajoitus voi olla pronssikausi tai rautakausi.

Kohdenimi	Storberget	N 6667172
Alue	Älkitä Ingarskilta	E 3336740
Kunta	Inkoo	Z 25

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Ingarkilan kylässä, Mattiuksen tilan päärakennuksesta noin 330 metriä itäkoilliseen. Knutsin tilan pohjoispuolella sijaitsee tämä peltojen ympäröimä saareke, jolla sijaitsee kallio nimeltä Storberget. Röykkiö sijaitsee Storbergetin korkeimmalla kohdalla. Se on maapohjainen ja melko hyvin säilynyt. Röykkiö on muodoltaan pyöreä ja sen halkaisija on 9,5 metriä ja korkeus on noin 1,8 metriä. Röykkiön keskellä on kraatteri. Kohteen kunnon on J. Lauren määritellyt hyväksi. Paikalta ei ole löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Knuts Ingarkila	N 6666936
Alue	Ingarskila	E 3336975
Kunta	Inkoo	Z 23
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Ingarskilan kylässä Tähtelästä Rådkilaan vievän tien pohjoispuolella pellon ympäröimällä pienellä kallioisella saarekkeella. Kohde sijaitsee Knutsin tilan päärakennuksesta 240 metriä itäkoilliseen. Se sijaitsee tämän havupuuvaltaisen saarekkeen kaakkoislaidalla muutaman metrin päässä pellon reunasta. Paikalla on röykkiö, joka sijaitsee loivasti ympäristöstään koholla olevalla kalliolla, mutta maasto laskee pääasiassa etelään.

Röykkiön halkaisija on 6,5 metriä ja korkeutta sillä on noin 0,5 m. Röykkiön alimmat kerrokset ovat vahvasti sammalen ja varpujen peitossa. Röykkiön kivet ovat sekä luonnonpyöreät että särmikkäät ja ne ovat kooltaan 0,2-0,4 m halkaisijaltaan. Kiviä peittää sammal ja jäkälä.

Röykkiön keskellä on kuoppa, jonka pohjois- ja länsireunat ovat lähes suorat. Kuopan havainnointia vaikeuttaa sen keskellä kasvava kuusi. Kuoppa on ilmeisesti myöhemmän kaivelun tulosta. Kuopan pohja oli sammalen peitossa, mutta vaikutti siltä, että kuoppa ei ulottunut pohjaan saakka.

Röykkiön lounaisosa vaikutti myllätyltä, koska siellä oli kiviä puhdas puoli ylöspäin. Röykkiön eteläosassa on toinen kuoppa, halkaisijaltaan noin 1,5 metriä. Se on ikään kuin osittain röykkiön ulkopuolella. Tulee siis vaikutelma, että eteläinen kuoppa on myös resenti. Röykkiön pohjoisosa vaikuttaa ehjimmältä. Röykkiön päällä retkottaa muutama kelpopuu. Paikalta on ollut näkymät kaakosta etelän kautta lounaaseen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiö on mahdollisesti hautaraunio, jolloin sen ajoitus voi olla pronssikautinen tai rautakautinen. Kyseeseen saattaa tulla myös peltoröykkiö, koska ympärillä on laajat peltoaukeat. Kohteen luonteen selvittäminen vaatii lisätutkimuksia.

Kohdenimi	Högbergsfallet 149010036	N 6667635
Alue	Ingarskila	E 3337352
Kunta	Inkoo	Z 27,5

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen	

Kuvaus

Röykkiöt sijaitsevat Ingarskilan kylässä, Hommasin tilan päärakennuksesta noin 400 metriä pohjoiseen. Kohteet sijaitsevat Svartmossen nimisen avokallioiden ja soiden läikittämän metsäalueen etelään työntyvällä niemellä. Siellä peltoalueelle työntyvän metsäniemen lounaissivulla.

Ensimmäisenä on kuvailtu viidestä röykkiöstä läntisin:

Röykkiö 1 on osittain tuhoutunut ja sen keskellä on kraatteri. Röykkiöstä on jäljellä lähinnä reunakiveys. Röykkiö on pyöreä, sen halkaisija on noin 5 metriä ja korkeus 0,6 metriä.

Röykkiö 1:stä noin 25 metriä kaakkoon sijaitsee melko hyväkuntoinen pitkänomainen röykkiö 2. Sen keskellä on kraatteri, jossa kasvaa kuusi. Röykkiön pituus on noin 7 metriä ja korkeus noin 1,2 metriä.

Röykkiö 2:sta edelleen noin 14 metriä kaakkoon on kolmas röykkiö 3. Se on hajotettu, siitä on vain matala kivikerros jäljellä. Röykkiön halkaisija on noin 5 metriä.

Röykkiö 2:sta noin 12 metriä itäkaakkoon sijaitsee neljäs röykkiö 4. Sen halkaisija on noin 3 metriä. Röykkiö on hajotettu, siitä on vain vähän kiviä jäljellä.

Viides röykkiö sijaitsee 1:stä röykkiöstä noin 65 metriä koilliseen. Röykkiö on osittain hajotettu ja sen keskellä on kraatteri. Sen halkaisija on noin 5 metriä ja korkeus noin 0,5 metriä.

Löytöjä röykkiöiden alueelta ei ole.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Tallmo 149010045	N 6667067
Alue	Åkila	E 3337517
Kunta	Inkoo	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

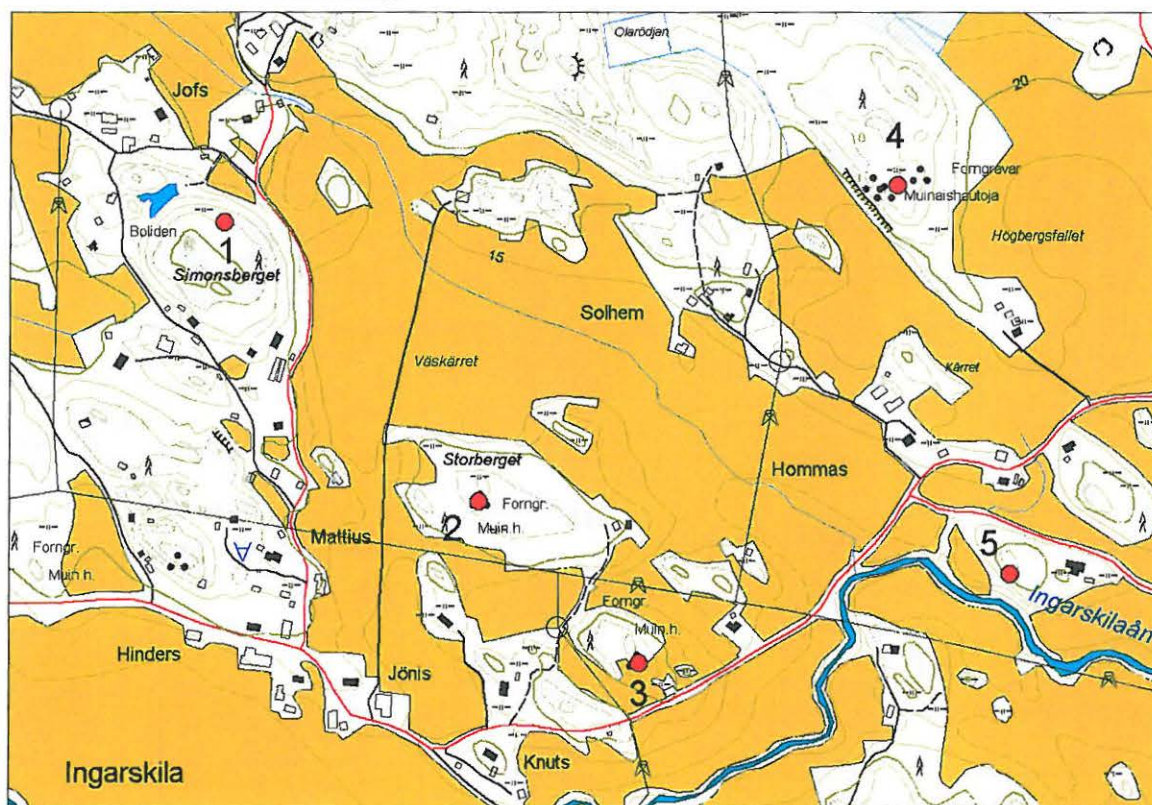
Kuvaus

Kohde sijaitsee Ingarskilan kylässä, Ingarskilaån pohjoispuolella sankkaa kuusimetsää kasvavan metsäsaarekkeen länsikärjessä olevan kallion itäpuolella. Kallioalue jää tien 11139 ja Ingarskila-joen väliin.

Röykkiö on hajotettu ja siitä on näkyvillä kivistä rakennettu kehä. Kivikehän halkaisija on 3 metriä, korkeus on 0,4 metriä. Paikalta ei ole löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Simonsberget
KUNTA Inkoo
ALUE Ingarskila
P 6667580
I 3336368
2
NIMI Storberget
KUNTA Inkoo
ALUE Ingarskila
P 6667172
I 3336740
3
NIMI Knuts Ingarskila
KUNTA Inkoo
ALUE Ingarskila

P 6666936
I 3336975
4
NIMI Högbergsfallet
KUNTA Inkoo
ALUE Ingarskila
P 6667635
I 3337352
5
NIMI Tallmo
KUNTA Inkoo
ALUE Älkila
P 6667067
I 3337517

Kohdenimi	Gammelbylandet	N 6654289
Alue	Lillramsjö	E 3332895
Kunta	Inkoo	Z 4-9

Mj-tyyppi	asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	KM 2003028

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin: Gamla Ramsö Bylandet 1650-luvun kartassa.

Inkoon saaristossa sijaitseva Gammelbylandet on pinnanmuodostukseltaan vaihteleva ja kasvillisuudeltaan saaristolle tyypillinen saari, jolla on paikoin avokalliota ja metsätyyppi on tuoretta kangasmetsää. Saaren S-rannan keskiosan pieni lahti on ulottunut pidemmälle sisäsaareen (Kohti E ja NE) n. 1000 vuotta sitten. Silloinen saaren S-ranta on tällä hetkellä nykyisen tilan perunapeltona. Nykyiset asukkaat muuttivat saareen vuonna 1948, jolloin pellot raivattiin, ja isännän mukaan pellosta siirrettiin suuret määrät kiviä pellon itäpuolella olevalle pienelle avokalliolle, jossa ne edelleen ovat.

Peltoraunio on soikea NE-SW -suuntainen), 2,4 x 2,1 x 0,5 m; kivet 5-50 cm (tyypillisin koko 20 cm), särmikkäitä; raunion NW -päässä n. 80 cm luonnonkivi. Pellosta koilliseen on N-S -suuntainen kohti S viettävä niitty (nykyisen sähkölinjan alla), jonka E-reunassa on myös ilmeisiä ja latomisen hyvästä tilasta päätellen suhteellisen tuoreita peltoraunioita.

Tutkimukset rajattiin pääasiassa tilan päärakennuksen E-puolelle ja sen N-puolen avokallion SE-reunaan. Kohdetta koekuopitettiin (A-H) heti perunapellon pohjoispuolella olevalla terassilla (A-D) ja koillisella niityllä (E-G). Perunapelloa käytiin läpi metallinpaljastimella isäntävään kehotuksesta, sillä he ovat löytäneet paljon metalliesineitä pellosta (kuvat esineistä 250702:15-31). Niitä löytyikin runsaasti, vaihdellen hyvinkin moderneista (traktorin osia, ruuveja, pullonkorkkeja) vanhempiin: taottuja rautanauvoja ja kolikko (MONETA NOVA) 1500-luvun loppupuolelta. Pellolla oli siis selvä esinekeskittymä, joka oli täysin sekoittunut nykypäivän materiaalien kanssa.

Koekuoppien maannokset olivat kahdenlaisia. Pellon N-puolen terassin koekuopissa (A-D) oli pohjamoreenin päällä 5-40 cm hiekaista multaa riippuen siitä, kuinka lähellä peltoa oltiin. Pelto on ilmeisesti aiemmin ulottunut terassille asti; nykyään terassin ja pellon välissä kulkee traktoritie. NE- niityllä (koekuopat E-G) moreenin päällä oli 20-30 cm niittymultaa.

Pellon N-puolta kulkevan traktoritien pohjoispuolella on röykkiö, joka on luultavasti myös peltoraunio, mutta mahdollisesti kiviunin jäänteet. Sen S-puolelle tehdystä koekuopasta (D) tuli runsaasti kalansuomuja ja kerrostumat olivat huomattavasti moninaisemmat kuin muissa multa + moreeni -koekuopissa: likamaata ja savikerros, jonka seassa laastin ja tiilen paloja, sekä puuta. Röykkiön päällä kasvaa suuri marjapensas.

Koillisniityn koekuopista tuli hyvin vähän löytöjä, mutta multakerroksen ja pohjamoreenin rajakerros oli aaltoileva (n. 40 cm taajuus), viitaten mahdollisesti kyntämiseen. Tilan päärakennuksen N- ja E-puolelta tutkittiin koepistoin (4 kpl) kohteen laajuuden selvittämiseksi. Näistä ei löytynyt muuta kuin hyvin modernia esineistöä tai ei mitään.

0004.5.1720

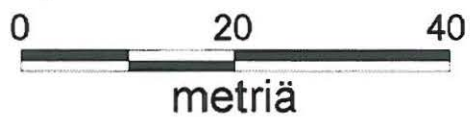
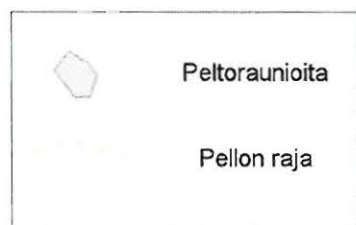

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kylä sijaitsee Orslandetilla, mutta sen rajojen sisällä on erillinen Gammelbylandet, vanhempi tonttimaa. Molemmat kartalla 1652. Vanhempi ei ole enää asuttu 1600-l lopulla.

Vaikuttaisi siltä, että saaren aktiviteettikeskus on sijainnut pellon pohjoisosassa sekä nykyisessä perunapellossa, erityisesti muistaen että tilan asukkaat raivasivat alueelta suuri määrä kiviä pois eli kaikki mahdolliset rakenteet. Löytöaineisto, joka koostuu pääasiassa punasavikeramiikasta, fajanssista ja ikkunalasista, ajoittuu 1500-luvulta 1900-luvulle.

Mielenkiintoisia löytöjä ovat kirjahela ja pronssinen sormustin sekä laskuraha 1600-luvulta.

6 654 296

3 332 837

Päärakennus

7 H

8

9

10

11

1

1

G

6

5

4

F

E

D

A

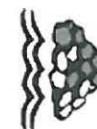
B

C

Peltoa, pintalöytöjä

3

Gammelbylandet, Lillramsjö, Inkoo
 Alueen yleiskartta, rakenteet ja koekuopitus
 Piirtänyt Jaakko Latikka

Kohdenimi	Norrby 1000012/199	N 6655075
Alue	Ors	E 3326260
Kunta	Inkoo	Z 11

Mj-tyyppi	Asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	0	KM 2003027

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Maininta vuodelta 1540, jonka lisäksi mainitaan "utbysmän", eli kylän ulkopuolista omistusta kylässä. Vanha tonttima on autoitunut viimeistään 1693, jolloin se on merkitty vanhana tonttina Lars Brotheruksen karttakonseptissa, ja on nykyisin rakentamaton. Kyseessä lienee alkujaan vanhaa suomalaisasutusta.

Kohde sijaitsee kapean peltoalueen pohjoisosassa etelään suuntautuvalla kallioniemekkeellä, jolla on muutamassa kohdassa kallio paljaana, mutta joka on muuten aluskasvillisuuden peitossa. Niemekkeellä on siellä täällä suurehkoja luonnonkiviä (max. halkaisija n. 1 m). Peltoa on suunnissa E, S ja W, mutta metsää N-suunnassa. Niemekkeellä on ainakin neljä rökkiötä, joista kolme on luultavasti peltoraunioita.

Niemekkeen keskellä oli pyöreähkö kauttaaltaan aluskasvillisuuden peitossa oleva kivikasa halkaisijaltaan n. 4 m (korkeus 0,5 m).

Heinän ja sammaleiden poiston jälkeen näkyi kivikasan keskeltä selvästi rakenteen kulma, ja myös kasan yleinen muoto osoittautui nelikulmamaiseksi. Rakenne piirrettiin ja kuvattiin, jonka jälkeen alettiin kiviä poistaa rakenteen päältä muodon ja koon selvittämiseksi. Näiden perusteella rakennelma todettiin uuniksi.

Kivien koko vaihteli 10-60 cm:n välillä. Itse rakenteen ulkomitat olivat 1,6 m (NE-SW) x 1,9 m (NW-SE), sisämitat 0,88 m x 0,95 m. Rakenteen ympärillä oli kiviä, joista oli vaikea sanoa olivatko ne alkuperäisellä sijaintipaikallaan vai olivatko ne sortuneet tai muuten siirtyneet. Rakenteen alimmat kivet olivat selvästi suurempia (30-60 cm) ja muodostivat hevosenkengänmuotoisen perustuksen. Uunin takana oli samanlaisista kivistä tehty suoria kivrivi, pituus noin 2,5 m, joka on luultavasti seinän perusta. Uuni oli rakennettu suoraan kallion pinnalle.

Uunin SE- ja SW-sivuilla tuli näkyviin rakenteiden suuntaisesti puuta, mutta ne osoittautuivat myöhemmin juuriksi.

Vaikuttaa siltä, että rakenteen yläosien pienemmät kivet olivat sortuneet ja levinneet kohti E. Rakenteen NW-puolella oli 2 m pitkä kahdeksan kiven muodostama selvä kivrivi, joka noudatteli koko rakenteen yleistä linjausta. Rakenteen W-nurkka oli selkeä, samoin kuin NW- ja SW-reunat. NE- ja SE-reunat olivat varsin epämääräisiä; tämän perusteella onkin todennäköistä, että uunin täyttöaukko sijaitsi rakenteen NW-, E- tai SE-puolella. Rakennelman alimmat kivet käännettiin sivuun mahdollisen pohjustuksen havaitsemiseksi, mutta osoittautui että ne olivat alun perin sijoitettu suoraan kalliolle. Kasvillisuuden juurakot olivat nostaneet kiviä paikallaan hieman, jolloin niiden alle oli päässyt orgaanista maata, mutta mitään savipatjaa tms. ei ollut.

Niemekkeelle tehtiin lisäksi 4 koekuoppaa, mutta niistä tuli ainoastaan modernia esineistöä, kuten pullonkorkkeja, piikkilankaa ja modernia lasia. Niiden maannokset olivat matalia ja puhtaasti orgaanista kerrostumaa peruskallion tai moreenin päällä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

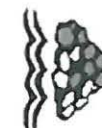
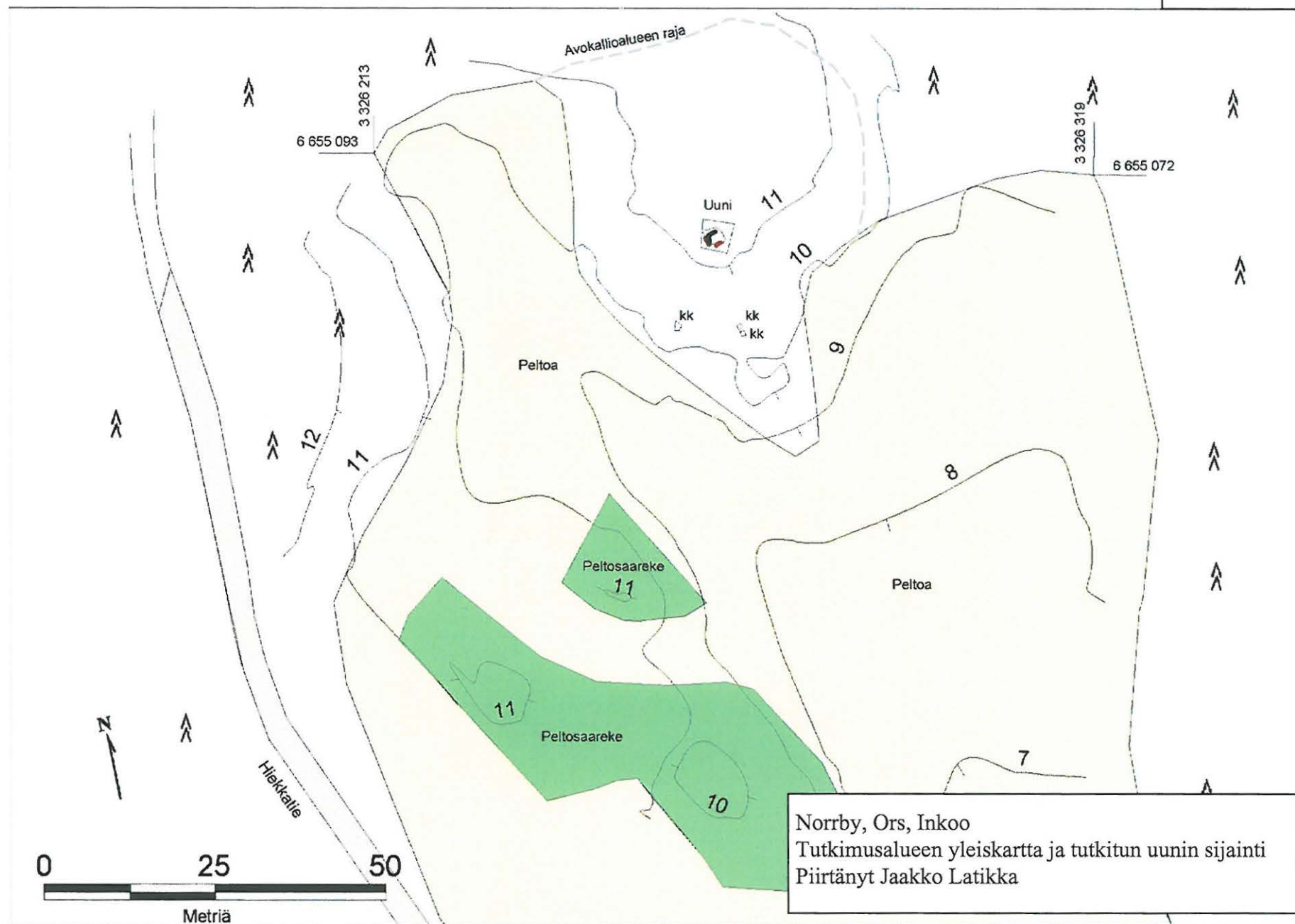
Tutkimuksissa mitään varsinaista esineistöä ei löytynyt, mutta kivien seasta ja pohjalta löytyi runsaasti (65 kg) palaneen saven kappaleita, ja aivan pohjalta paikoin paksujakin kerrostumia palamatonta savea. Tästä johtuen voitiin rakennelma tulkita savella tiivistetyksi uuniksi, jossa osa savesta oli palanut ja osa ei. Selvästi suurimassa osassa savipalasisista ei ollut havaittavissa minkäänlaista pintaa, mutta joissakin oli. Vielä harvemmissa oli kaksi pintaa, joten voidaan olettaa uunin polttokammion olleen kokonaan savella vuorattu, mutta vain vuorauksen sisäkerroksen palaneen. Rakennelman sorruttua palamaton savi lienee liennut ja muodostanut pohjalle edellä mainitut kerrostumat. Joissakin savipalasisissa oli selviä painanteita, joissa oli havaittavissa puun syitä. On siis mahdollista, että rakentamisvaiheessa on käytetty puuta tukemistarkoituksessa tai kehikkona, jonka päälle uuni on rakennettu.

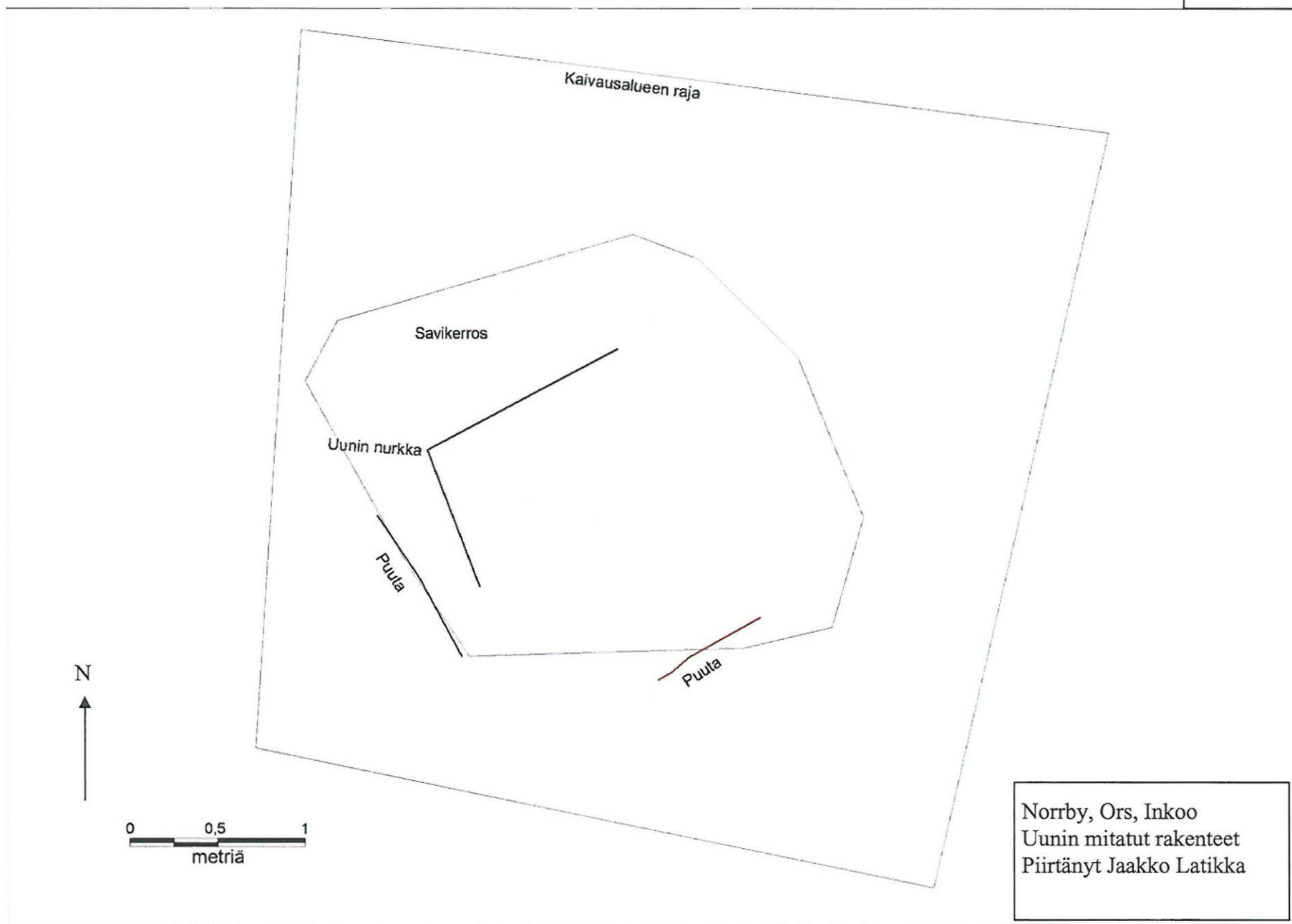
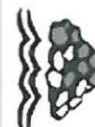
Erikoista on se, että rakenteen pohjalla ei ollut jälkeäkään noesta tai hiilestä, joten käytön aikana ja sen jälkeenkin se on pidetty hyvin puhtaana. Välittömästi rakenteen etelä- ja kaakkoispuolella oli kuitenkin peruskalliossa n. 20 cm pystysuora pudotus, ja siinä olikin nokista ja rasvaista maata, jonka seassa oli hiilenkappaleita (näyte otettu).

Niemekkeelle tehtiin lisäksi 4 koekuoppaa, mutta niistä tuli ainoastaan modernia esineistöä, kuten pullonkorkkeja, piikkilankaa ja modernia lasia. Niiden maannokset olivat matalia ja puhtaasti orgaanista kerrostumaa peruskallion tai moreenin päällä.

Tutkimukset eivät selvittäneet kohteen ajoitusta. Ainoa tieto on että asuinoaikka autioituu 1600 luvulla. Luultavasti kyse on kuitenkin Ors kylän toinen vanhempi tonttima, jonka toinen osa "Gammelby" sijaitee Norrbystä etelään joitakin satoja metrejä.

Kohdenimi	Ramsjö gård 1000008344	N 6658657
Alue	Storramsjö	E 3327582
Kunta	Inkoo	Z 5-10
Mj-tyyppi	Asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	Historiallinen aika	KM 2003029

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Karl Näskonungsson ja Gerdt Skytte myivät tilan Paadisten luostarille (FMU 1120, 1121), 1407 luostari myi Tord Rörriksson Bondelle. 1461 Gregers Matsson. 1500-l 4 fr.lb. 1300-l kuninkaankartano?

Tutkittu alue on saaren keskiosassa sijaitsevan Ramsjö gårdin E-puolinen kohti S viettävä kivikkoinen metsä- ja peltoalue. 1000 vuotta sitten on tilan S-puolella nykyisten peltojen kohdalla ollut leveä merenlahti, jonka suulla on ollut saaria. Pääosa alueesta on lehtimetsää, jossa kasvaa pihlajaa ja vaahteraa, mutta paikoin tuore kangasmetsä on tunkeutunut kuusineen alueelle.

Aluetta koekuopitettiin (A-Z, AA-AF) W alkaen, ja S-suuntaan työntyvät metsittyneet kallioniemekkeet ja peltojen kalliosaarekkeet tutkittiin potentiaalisilta alueilta.

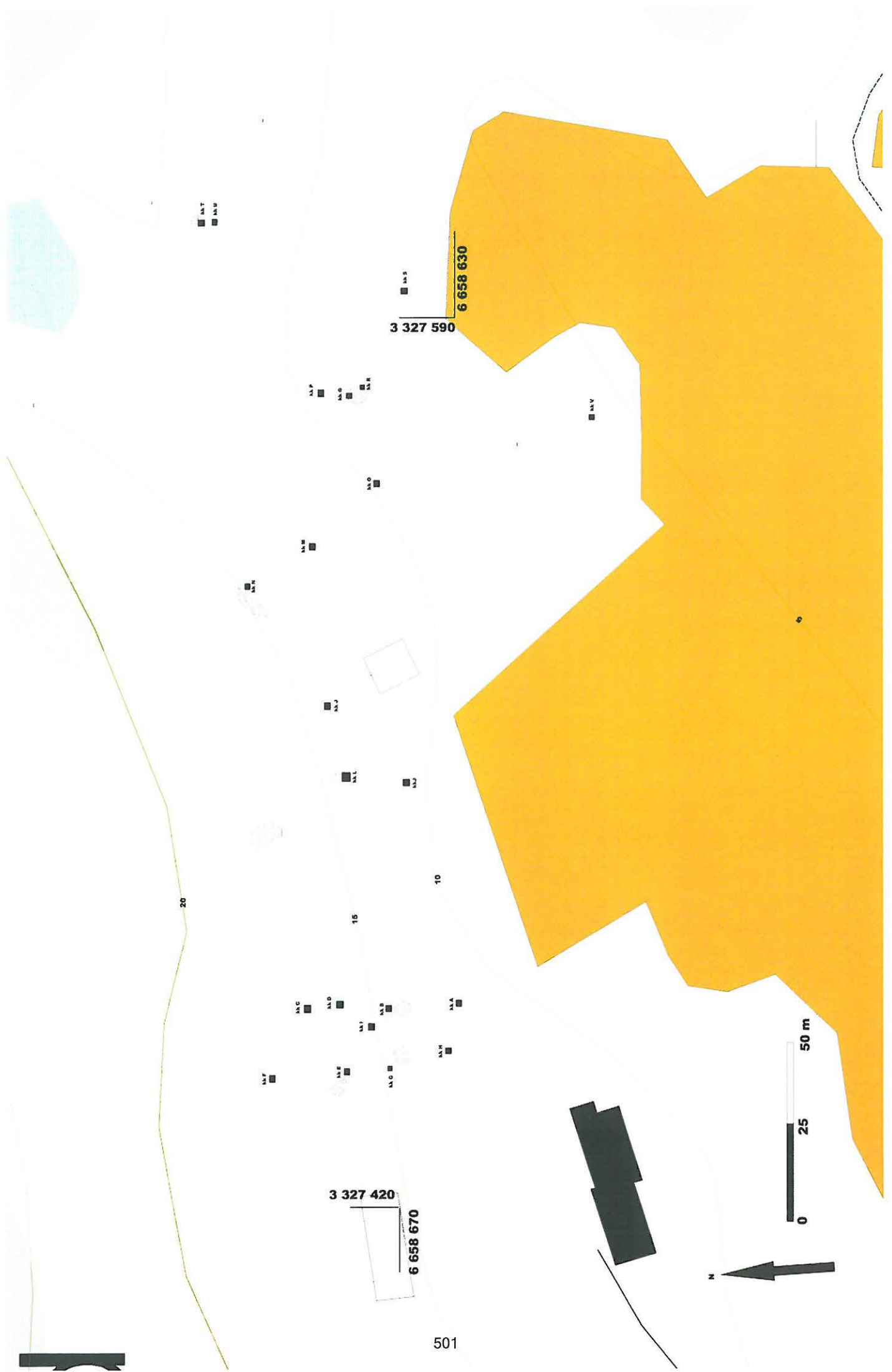
Nykyisen tilan läheisistä koekuopista (A-L, O-P; kuopat M, N ja S löydöttömiä) löytyi suhteellisen runsaasti esineistöä, joka ajoittuu lähinnä uuden ajan alkupuoliskolle, mutta kallioniemekkeet ja -saarekkeet (kuopat V-Z, AA-AF) olivat lähes täysin löydöttömiä lukuun ottamatta muutamaa tiilensirua.

Kuopat Q ja R tehtiin kalliokohoumalla olevan kivikasan pohjois- ja itäpuolille. Kivikasa oli halkaisijaltaan n. 4 m ja 0,8 m korkea; kivet 10-30 cm sekä pyöreitä että särmikkäitä. Kivien seassa oli runsaasti tiiltä ja mustaa savista maata. Erityisiä rakenteita tai muotoa ei röykkiössä ollut havaittavissa. Löytöinä tiilen lisäksi tuli palamatonta luuta ja rautanauvoja. Kyseessä on todennäköisesti uuden ajan uunin jäänteet.

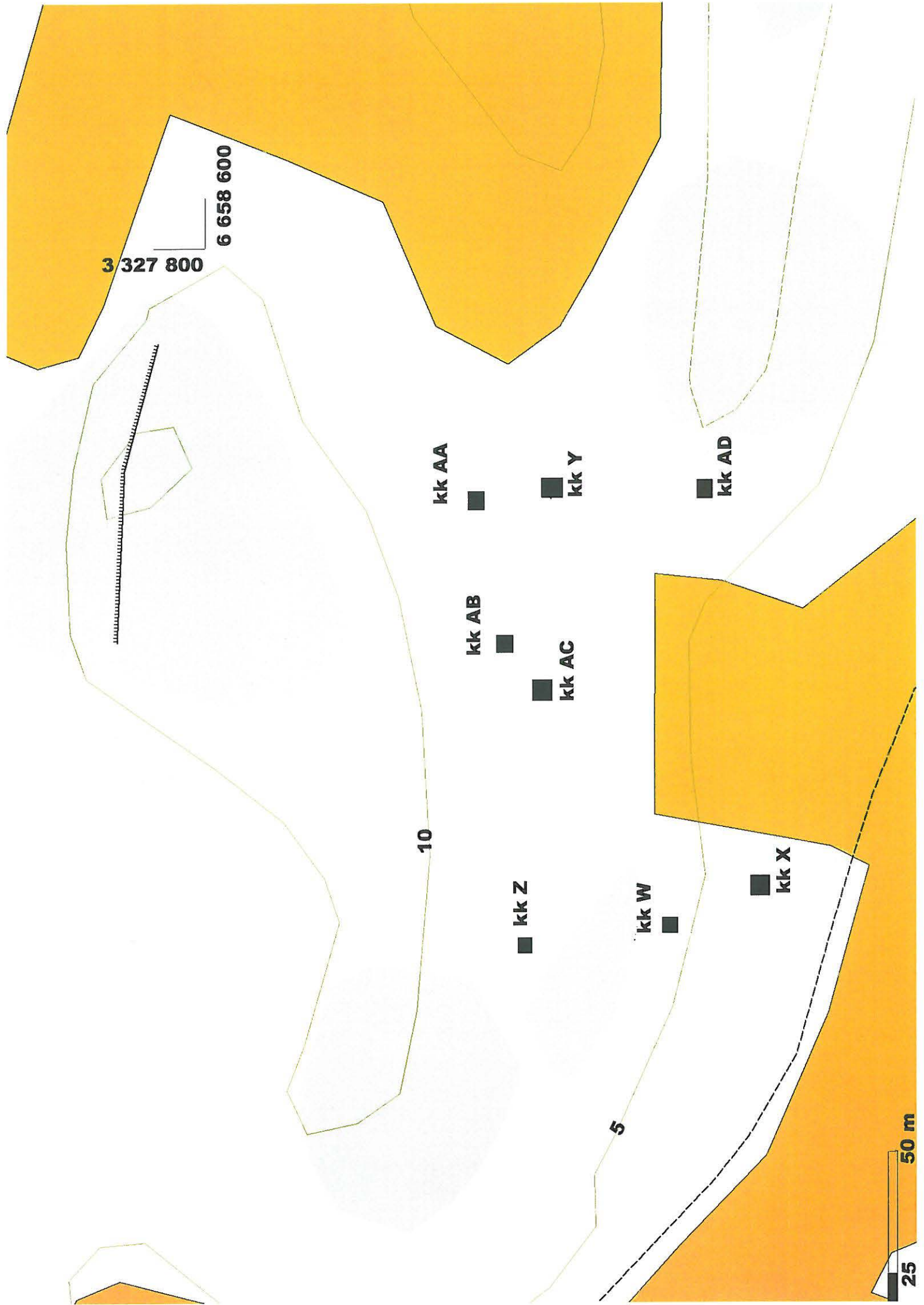
Koekuopat T ja U tehtiin rinteen NE-osassa olleen talorakenteen sisään, ja niistä tuli esineistöä 1600-1700 -luvulta. Talo kuului mahdollisesti Fagervikin ruukin alla oleviin kesähuviloihin. Siinä oli selvästi havaittavissa sammalen peittämä nelikulmainen uunirakenne. Sammalen ja muun aluskasvillisuuden vuoksi talon perustukset olivat varsin vaikeasti määriteltävissä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Maannokset olivat koekuopissa yleisesti varsin toistensa kaltaisia, jossa turvekerroksen alla oli hiekkainen multa ja kivinen moreeni. Maannosten raja oli useissa kuopissa epätasainen ja joissain kuopissa oli varsin sekoittuneet kerrokset, joten myöhempää aktiviteettia oli havaittavissa.

3 327 800

6 658 600

kk AA

kk AB

AC

kk Y

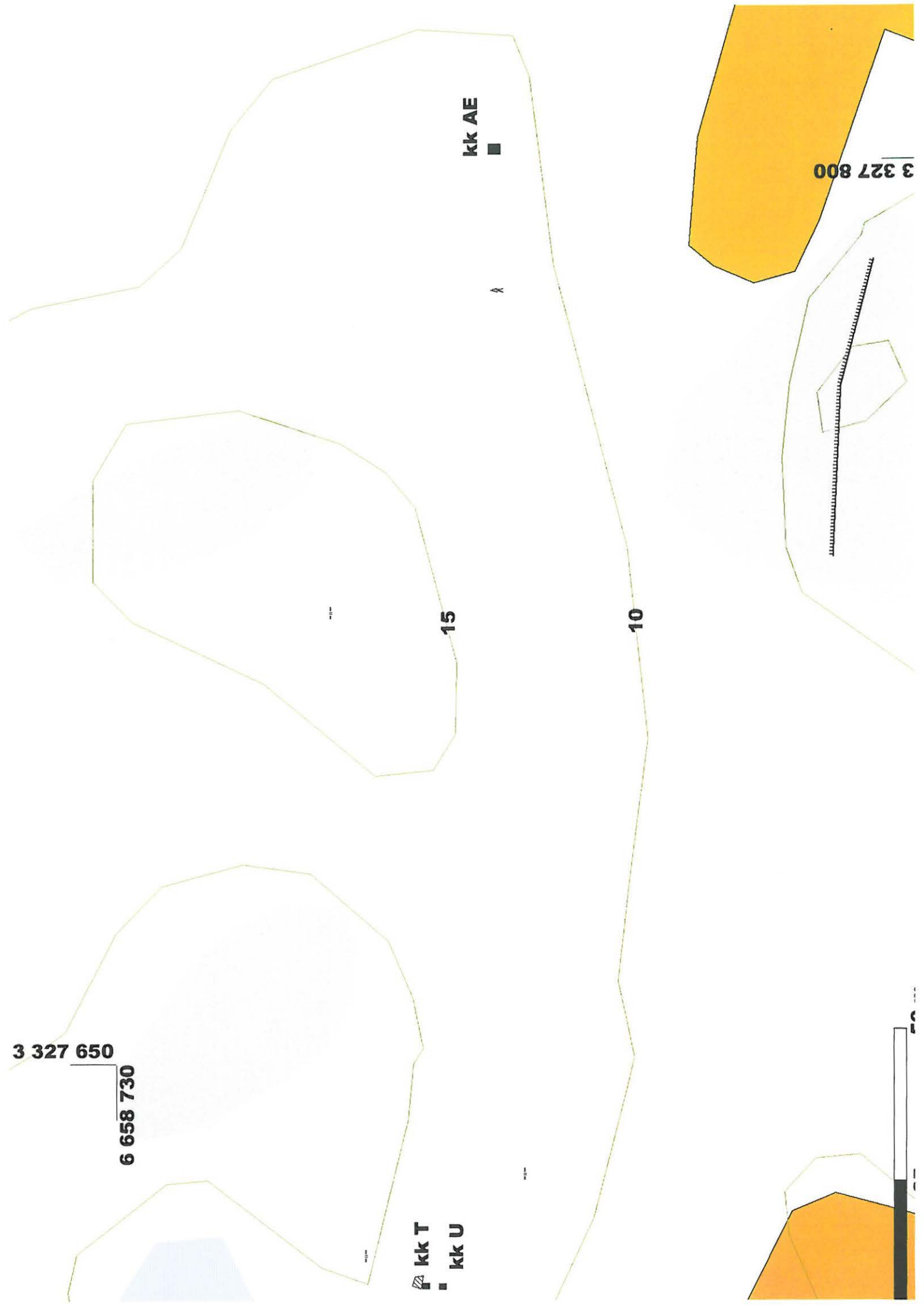

kk AD

kk AF

SIUNTIO

Kohdenimi	Krejansberget	255 C1 1002	N 6677546
Alue	Gestans		E 3345122
Kunta	Siuntio		Z 65

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Siuntion kirkonkylän koillispuolella sijaitsevalla Krejansbergetin huipulla. Kallio sijaitsee Kirkkojoen pohjoispuolella ja on laidoiltaan jyrkkäpiirteinen. Kohteelle pääsee seuraamalla reittiä Kotiseutumuseoon, jonne tie erkanee oikealle Svidjevägenistä etelästä päin tultaessa heti Kirkkojoen ylityksen jälkeen. Kotiseutumuseon pihalta kulkee värimerkein opastettu polku suoraan kohteelle. Kiipeäminen ei vaadi kohtuuttomia ponnistuksia. Kohteen ympäristö on avokalliota ja mäntypainotteista kuivaa kangasta. Paikalta on avarat näkymät etelään, missä näkyy Siuntion keskiaikainen kirkko ja etenkin länteen, missä Kirkkojoki halkoo kaunista peltomaisemaa.

Kallioalueen eteläosan ylätasanteella sijaitsee varsin näyttävä röykkiö A alun perin N-S-suunnassa 20 m, E-W-suunnassa 25 m, korkeus 1,6 - 2,3 m. Röykkiön keskellä on nykyään näkyvissä osittain tuhoutunut paasiarkku 3,3 x 1,3 m.

Röykkiö B edellisestä n. 16 m luoteeseen. Röykkiö on rakennettu porrasmaisen kalliokohouman päälle. Röykkiön halkaisija on noin 9 metriä.

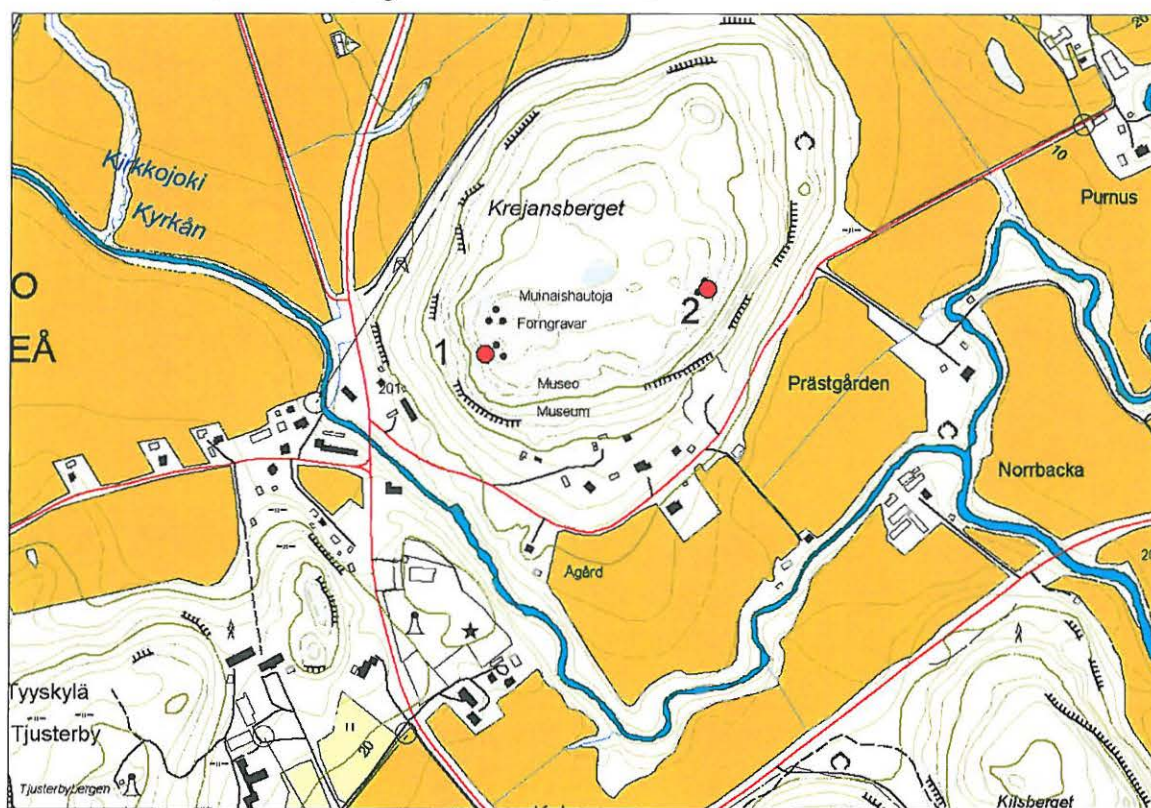
Röykkiö C sijaitsee edellisen pohjoispuolella. Röykkiö on noin 12,7 m laaja ja korkeutta sillä on 1,6 metriä.

Röykkiön D on Alfred Hackman tutkinut osittain 1894. Röykkiötä on ympäröinyt ilmeisesti reunamuuri ja sen keskellä on arkkua muistuttava kivrakennelma. Röykkiön halkaisijaksi on mitattu 11 metriä ja korkeus on 2 m. Kaivauksissa löytyneitä irtolöydyksiä on mm. savitiiviste, keramiikka ja hiili. Kallio laskee jyrkästi länteen röykkiön länsipuolella.

Röykkiöryhmän viides röykkiö sijaitsee edellisistä noin 300 metriä koilliseen, joka on nimetty kohteeksi Krejansberget 2, mutta voidaan pitää samaan kokonaisuuteen kuuluvana.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Krejansberget 1
KUNTA	Siuntio
ALUE	Gestans
P	6677546
I	3345122
2	
NIMI	Krejansberget 2
KUNTA	Siuntio
ALUE	Krejans-Purnus
P	6677641
I	3345447

Kohdenimi	Kylpylän kallio	1000 00 8420	N 6676477
Alue	Västerby		E 3345203
Kunta	Siuntio		Z 34

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Siuntion Västerbyssä Tjusträsk-järven pohjoispuolella jyrkkäreunaisella pienellä kalliolla. Tarkemmin kuvailtuna tämä kallio sijaitsee Kalansberget-nimisen suuremman kallioalueen länsilaidalla. Kallio, jolla mahdollinen vallitus sijaitsee, on matalan kannaksen kautta yhteydessä Kalansbergettiin. Siuntion kuntoutumiskeskus sijaitsee heti kallion kaakkoispuolella. Kallio sijaitsee Evitskogintiestä 200 metriä etelään.

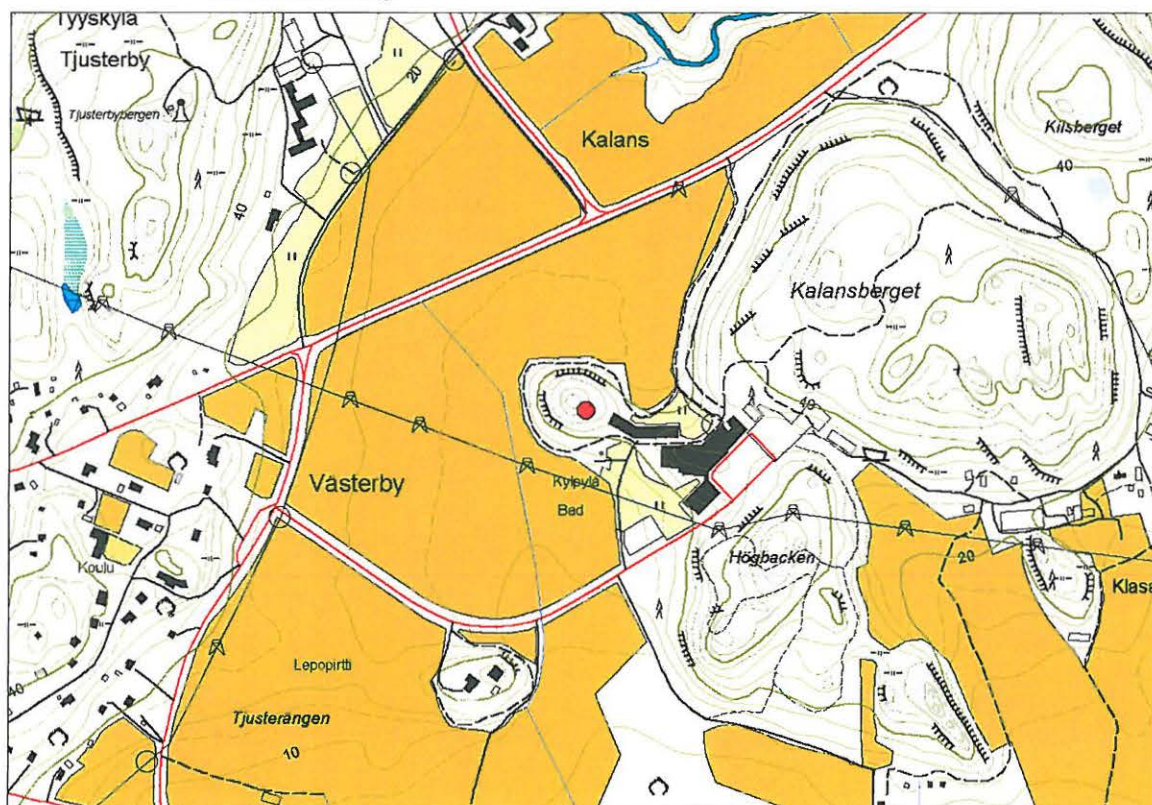
Tämän jyrkkäreunaisen kallion itä- ja kaakkoisrinteellä noin 20 metriä huipulta on vallimaista kivimuodostelmaa noin 26 metrin matkalla. Vallin leveys vaihtelee 0,5 - 3 metriin ja se on paikoin hyvinkin hajallaan. Vallin kivet ovat kooltaan 0,4-0,8 m, mutta keskimäärin ne ovat 0,5 m halkaisijaltaan. Kivet ovat luonnonkiviä ja niitä peittää sammal ja ruohottunut turve. Vallin alapuolella kallion alarinteessä on myös siellä täällä suurehkoja kiviä, jotka ovat saattaneet vieriä vallista. Alueella on luonnostaan jonkin verran kiviä.

Vallista eteläkaakkoon on kannas, jolla tämä jyrkkä kallio tavallaan liittyy suurempaan kallioalueeseen, jonka nimi on Kalansberget. Toisin sanoen tämä pellon ympäröimä kallionnyppylä on peltotasoa hieman korkeamman kannaksen kautta yhteydessä itäpuolella sijaitsevaan Kalansbergettiin. Valli on itse asiassa juuri vasten tätä kannasta. Tällä suunnalla on muutenkin keskimääräistä enemmän suuria, jopa yli metrin halkaisijaltaan olevia kiviä. Muilla ilmansuunnilla kalliota ympäröi alavampi peltomaisema. Kalliota kiertää 12,5 metrin korkeuskäyrä.

Vallien paikkeilta on hyvät näkymät kohti etelää Tjusträsk-järveä. Kallion huipulta on avoimen maaston aikaan ollut näkymät joka suuntaan.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Kylpylän kallio
KUNTA	Siuntio
ALUE	Västerby
P	6676477
I	3345203

Kohdenimi	Nordanböle	255 01 8481	N 6670072
Alue	Kela		E 3350796
Kunta	Siuntio		Z 15

Mj-tyyppi	Puolustusvarustukset?+kellari	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä+historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kelan kylässä Siuntiossa peltojen ympäröimällä Bysberget nimisellä saarekkeella. Saareke sijaitsee aivan tien n:o 11227 varrella, tien pohjoispuolella noin 1,5 km Vikträsk-järvestä itään.

Kyseessä on melko tasalakinen laaja kallioalue, jonka päällä on lampi. Kallioalueen etelä- ja lounaislaidoilla on kivivalleja. Lounaissivulla on noin 15 m pitkä valli, jonka suunta on NNW - SSE. Sen leveys on 1-1,5 metriä ja korkeutta sillä on 0,2-0,6 metriä. Vallin kivet ovat kooltaan 40-60 cm ja ne ovat luonnonpyöreitä. Kivet ovat kallionjyrkänteen juurella terassimaisella tasanteella. Tämän aidan alapuolella on lievä jyrkänte.

Terassin leveys on 1-3 metriä. Kivet ovat enimmäkseen täysin sammalen peitossa.

Tästä noin 15 metriä eteläkaakkoon sijaitsee kellarimonttu, joka on kivillä vuorattu. SE sijaitsee rinteessä ja kellarin oviaukko avautuu länsiluoteeseen. Kellarin koko on noin 3 x 6 m ja sen syvyys takareunastaan on noin 2 m. Isäntä, joka sattui paikalle, kertoi, että kellari on kuulunut talolle, joka sijaitsee kallion lounaislaidalla. Kellarin sisäosassa kasvaa lehtipuita ja se on siis katto-osastaan avoin. Kivet ovat kooltaan 40-70 cm halkaisijaltaan ja eteläseinässä on "hylly".

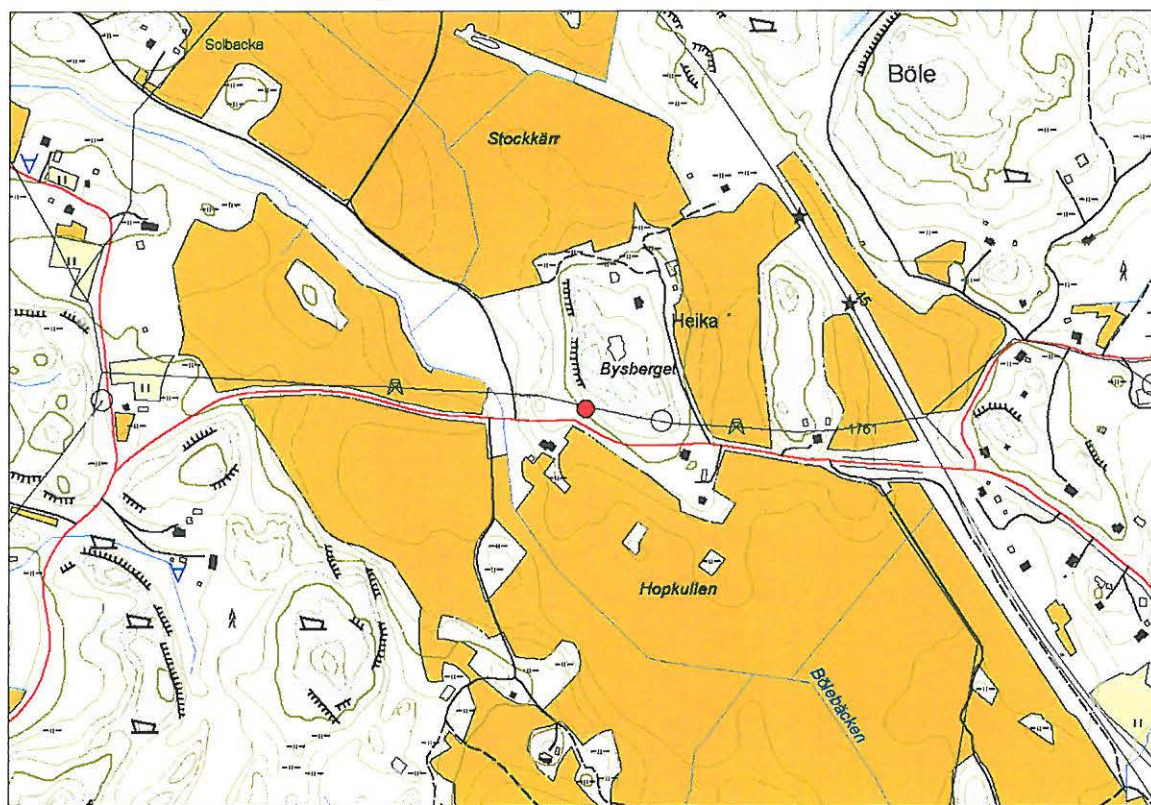
Kellarista noin 10 m etelään sijaitsee SSE - WNW -suuntainen kivirivi, noin 10 metriä pitkä. Kivirivi koostuu pääasiassa 0,5-1,0 m kokoisista luonnonkivistä. Ne sijaitsevat melko lailla kallion rinteiden alaosassa, eivät varsinaisesti terassilla.

Tästä etelään on noin 17 m pitkä ESE-WNW -suuntainen kivirivi kallion ja jyrkänteen välillä. Kivet ovat kooltaan 0,5-1,0 m ja osa kivistä on kyljellään. Ylärinteessä kalliolla on 2 siirtolohkareita. Kallioalueen eteläpuolella kulkevan tien ja vallin välimaastossa on neuvostoaikaisia kuopanteita, jotka lienevät puolustustarkoitukseen kaivettuja. Näiltä kuopilta on tielle matkaa noin 20 metriä.

Noin 50 metriä itään em. kohteesta sijaitsee tien reunassa betonikivijalka, joka on paikallisen isännän mukaan ollut kauppa. Kallion kaakkoisreuna on loiva ja kivetön. Itäreuna on jyrkkä. Kallioalueen koillis- ja pohjoisosat ovat raivattua ja rakennettua nykyisen tilan aluetta.

Kallion luoteis- ja länsireunat ovat suhteellisen jyrkkiä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Nordanböle
KUNTA	Siuntio
ALUE	Kela
P	6670072
I	3350796

Kohdenimi	Ekeberga	255 01 2009	N 6678563
Alue	Suitia		E 3344978
Kunta	Siuntio		Z 45

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen	

Kuvaus

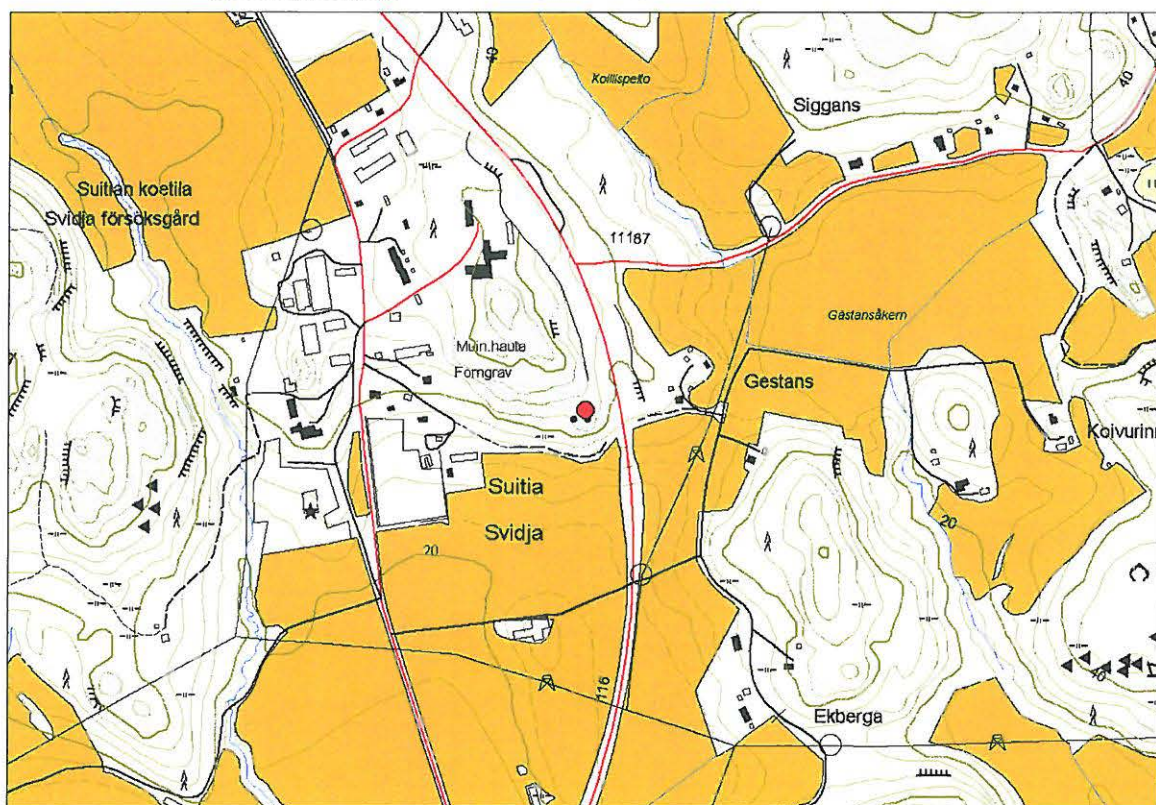
Ekebergan hautaröykkiö sijaitsee Suitian kartanosta 375 m itäkoilliseen sijaitsevan jyrkkäseinäinen kallion eteläosassa. Kohde sijaitsee kallion eteläreunalla, josta laaja näköala peltojen yli kirkon suuntaan. Hautatasanteen reunat laskevat jyrkästi kaikkialle paitsi pohjoiseen, jossa kohoavasta kallionhuipusta sen erottaa pieni rotko. Kohteen korkeus meren pinnasta on 45-50 metriä.

Röykkiössä kaksi sisäkkäistä kivikehää. Sisemmän kehän sisällä on suorakaiteen muotoinen kivirakenne. On pohdittu että kyseessä olisi röykkiön ja virolaisen tarhakalmiston yhdistelmä. Kohdetta ovat tutkineet A. Hackman 1923 sekä J. Leppäaho 1952. Rakenteesta on löytynyt esineistöä vanhemmalta rautakaudelta, tarkemmin roomalaisajalta, ja mm pronssikautisia esineistöä sekä nuorempia rautaesineitä

Lähin tie sijaitsee kohteelta 50 metriä itään. Lähin talo sijaitsee kohteelta noin 190 metriä länteen. Tämän talon pihalta kulkee polku kallion alaitta myötäillen. Jos kohdetta lähestyy Suitian tilan suunnalta on pihapiiristä kohteelle matkaa vajaat 300 metriä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Ekeberga
KUNTA	Siuntio
ALUE	Suitia
P	6678563
I	3344978

Kohdenimi	Kohagen	755 01 0126	N 6676857
Alue	Backa		E 3346823
Kunta	Siuntio		Z 50
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen		

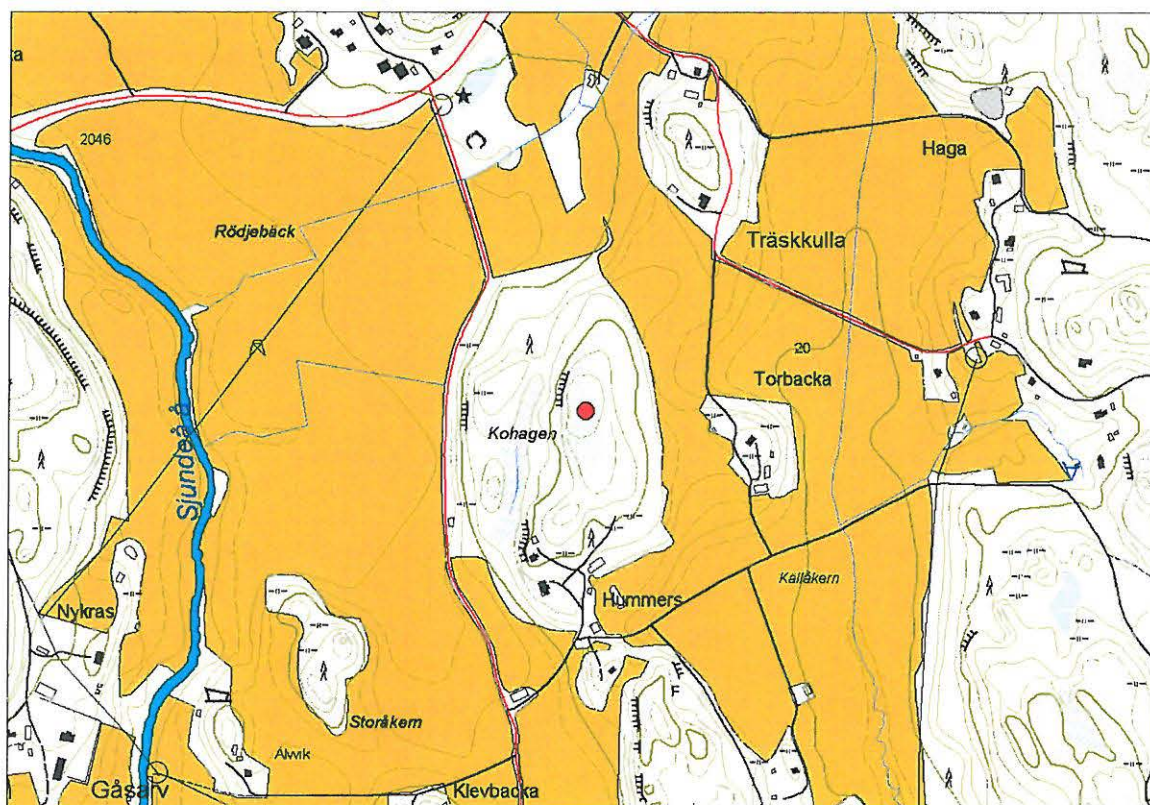
Kuvaus

Kohde sijaitsee Backan kylässä Lappersin tien eteläpuolella ja Kynnarintien itäpuolella sijaitsevalla peltojen ympäröimällä kallioisella saarekkeella, missä sijaitsee Hummarsin tila.

Kallion tasaisella laella, länsireunalla olevan jyrkänteen äärellä on muodoltaan erikoinen, ilmeisesti pronssikautinen hautarakennelma., joka muodostuu N-S-suuntaisesta kiveyksestä, jonka eteläpään muodostaa halkaisijaltaan n. 4,3 m suuruinen röykkiö, pohjoispään kaksi osittain sisäkkäistä pyöreätä latomusta. Röykkiöön kiinni rakennettu sisempi latomus on halkaisijaltaan n. 8 m ja osittain sen pohjoispuolelle ulottuva toinen latomus n. 10 m. Rakennelma on sammaloitunut ja osittain umpeenkasvanut.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Kohagen
KUNTA	Siuntio
ALUE	Backa
P	6676857
I	3346823

Kohdenimi	Störsvik	N 6666592
Alue	Störsvik	E 3349080
Kunta	Siuntio	Z 29
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

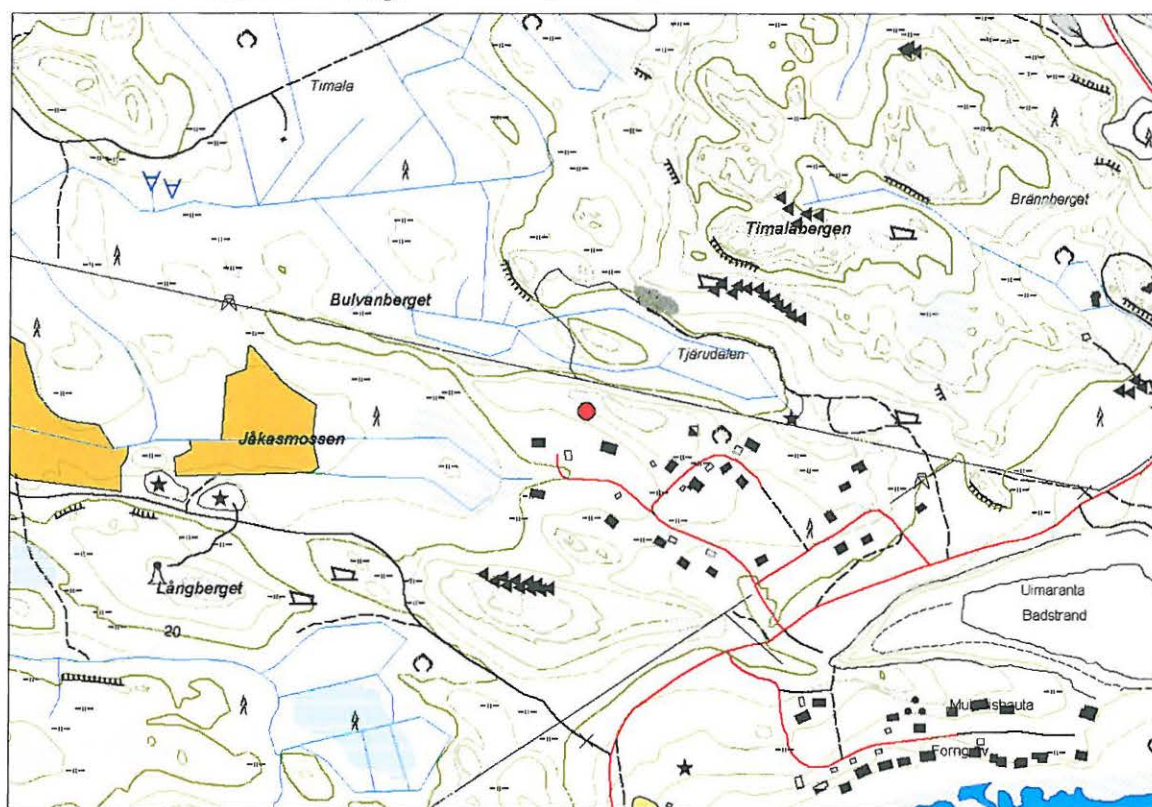
Kuvaus

Röykkiö sijaitsee lähellä Störsvikeniä, Helsingintieltä Störsvikiin vievän tien länsipuolella. Röykkiö sijaitsee kallion länsipäästä n. 15 m alaspäin kuusikon puolella. Röykkiön läpimitta on 3 m, korkeus 40 cm, se on vain osittain turpeen peittämä ja sen keskellä on läpimitaltaan n. 1 m:n kokoinen matala kuopanne. Tämän röykkiön luoteispuolella on pieni (n. 1 m halkaisijaltaan) kivikasa, jossa on samankokoisia kiviä, halkaisija n. 20-30 cm, kuin itse röykkiössä - kivet saattavat olla peräisin röykkiöstä.

Kallion eteläreunalla on muutaman metrin välein 4-5 pientä (1 x 1 m, 1 x 1,5 m, 2 x 2 m), nelikulmaista kivikasaa, joissa alimpina on isompia, päällä pienempiä kiviä. Osa näistä oli turpeen peitossa ja siksi vaikeasti erotettavissa muutenkin hyvin kivisessä maaperässä. Nämä röykkiöt lienevät historialliselta ajalta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Störsvik
KUNTA	Siuntio
ALUE	Störsvik
P	6666592
I	3349080

Kohdenimi	Svinö 1	N 6664241
Alue	Pikkala	E 3352121
Kunta	Siuntio	Z

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Svinön saari sijaitsee Pikkalanselän N ja Pikkalanlahden S puolella keskellä näiden kahden muodostamaa selännettä. Svinö on kooltaan noin 0,5 neliökilometriä ja se koostuu useista korkeista avokallioalueesta, joiden väliset laaksot ovat mannermaisen metsän peittämiä. Saari nousee korkeimmalta alueeltaan 22,5 m. Kohde sijaitsee Svinön keskiosassa matalalla avokallioharjanteella korkeimmalla kohdalla. Kohteen S puolella on metsittynyttä peltomaata.

Hautaröykkiö on kooltaan isompi kuin Svinö 1 ja sijaitsee samalla kallioharjanteella. Se on lähialueen korkeimmalla kohdalla ja sijaitsee avokallioalueen SW osassa. Se on muodoltaan pyöreä ja sen keskellä on kuoppa, joka ei ulotu pohjaan saakka. Se on rakennettu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä ja sitä peittää lähinnä jäkälä. Se on selvä rajainen ja korkea profiililtaan. Röykkiö on rakennettu kallioterassin N reunalle. Sen mitat ovat:
N-S = 14,50 m
E-W = 14,00 m
Korkeus = 1,40 m
Kivien halkaisija = 0,40-0,50 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Svinö 2	N 6664359
Alue	Pikkala	E 3352283
Kunta	Siuntio	Z

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Svinön saari sijaitsee Pikkalanselän N ja Pikkalanlahden S puolella keskellä näiden kahden muodostamaa selännettä. Svinö on kooltaan noin 0,5 neliökilometriä ja se koostuu useista korkeista avokallioalueesta, joiden väliset laaksot ovat mannermaisen metsän peittämiä. Saari nousee korkeimmalta alueeltaan 22,5 m. Kohde sijaitsee Svinön keskiosassa matalalla avokalliomäen korkeimmalla kohdalla. Kohteen S puolella on metsittynyttä peltomaata.

Röykkiö on rakennettu matalan E-W suuntaisen kallisyvennyksen ylitse. Se on rakennettu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä ja profiililtaan se on suhteellisen korkea. Muodoltaan röykkiö on soikea pituusakselilla, joka kulkee N-S suunnassa. Sen keskellä on syvä kuoppa, joka ei ulotu pohjaan saakka. Röykkiön mitat ovat:

N-S = 10,60 m

E-W = 11,60 m

Korkeus = 1,60 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,60 m

Kuopan mitat ovat 3,20 x 3,80 m (N-S x E-W) ja syvyys on 1,00 m.

Eteläisempi röykkiö on läpimitaltaan n. 12 m ja n. 2,5 m korkea, rakennettu kalliopohjalle.

Röykkiö B sijaitsee maatuneen prunpellon päällä, halkaisija n. 11 m ja korkeus n. 1,5 m.

Röykkiöistä 100 m etelään on kalliojyrkänteen suojaan jäävä tasanne aj metsittynyttä peltomaata, joka saattaisi sopia esihistorialliseksi asuinalueeksi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Svinö 3	N 6664426
Alue	Pikkala	E 3352570
Kunta	Siuntio	Z
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Svinön saari sijaitsee Pikkalanselän N ja Pikkalanlahden S puolella keskellä näiden kahden muodostamaa selännettä. Svinö on kooltaan noin 0,5 neliökilometriä ja se koostuu useista korkeista avokallioalueesta, joiden väliset laaksot ovat mannermaisen metsän peittämiä. Saari nousee korkeimmalta alueeltaan 22,5 m. Kohde sijaitsee Svinön NE osassa avokallioharjanteen laella.

Röykkiö on muodoltaan soikea, mutta reunoiltaan se on epämääräinen koska sitä on kaivettu keskiosaltaan. Se on rakennettu NE-SW suuntaisen kallioterassin reunalle. Se on rakennettu pyöreistä luonnon muovaamista kivistä, jotka ovat jäkälän peittämiä. Keskellä röykkiötä kasvaa myös pieniä mäntyjä. Sen mitat ovat:

NE-SW = 4,70 m

NW-SE = 3,30 m

Korkeus = 0,30 m

Kivien halkaisija 0,30-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Svinö 1
KUNTA	Siuntio
ALUE	Pikkala
P	6664241
I	3352121
2	
NIMI	Svinö 2
KUNTA	Siuntio
ALUE	Pikkala
P	6664359
I	3352283
3	
NIMI	Svinö 3
KUNTA	Siuntio
ALUE	Pikkala
P	6664426
I	3352570

Kohdenimi	Svinö 4 1000 008422	N 6664338
Alue	Pikkala	E 3352699
Kunta	Siuntio	Z 15

Mj-tyyppi	Rajamerkki	Löydöt
Ajoitus	Historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Svinön itäosassa laajalla avokallioalueella. Alueella kasvaa harvakseltaan mäntyä. Kohde on pieni röykkiö, joka koostuu kulmikkaista kivistä (0,30-0,50). Sen muoto on lähinnä pyöreä, mutta tämä on syntynyt selkeästi hajoittamisen johdosta. Röykkiön keskellä on kallellaan kivipaasi. Sen mitat ovat:

N-S = 1,40

E-W = 1,70

Korkeus = 0,55

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on ilmeisesti hajoitettu tai hajonnut rajamerkki.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Svinö 4
KUNTA	Siuntio
ALUE	Pikkala
P	6664338
I	3352699

Kohdenimi	Vårdö	75° 01' 00" N	N 6662024
Alue	Pikkala		E 3350429
Kunta	Siuntio		Z
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen		

Kuvaus

Vårdön niminen saari sijaitsee Pikkalanselän E laidalla. Kohde sijaitsee tämän saaren SE osassa korkealla avokallioalueella, joka on myös saaren korkein kohta. Maasto nousee suhteellisen loivasti paikalle, missä röykkiöt sijaitsee ja sieltä on avara näköala selänteelle ja kohti S. Kohteelta kohti E kallio viettää loivasti noin 50-70 m, jonka jälkeen se putoaa jyrkästi alla olevaan mereen. Alueella kasvaa matalaa ja harvaa havupuumetsää. Kalliomäen korkeimmalla kohdalla, avokallioharjanteella, sijaitsee kaksi röykkiötä 50 m toisistaan. Näistä röykkiö A sijaitsee lähempänä merenrantaa ja kohti ESE röykkiö B:stä katsottuna.

Röykkiö A: Rakennettu kallioharjanteen E reunalle. Se on rakennettu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä ja se on muodoltaan lähinnä pyöreä. Profiililtaan se on lähinnä pyöreä. Röykkiö on selkeä rajianen, mutta sen keskelle on kaivettu kaksi kuoppaa, yksi syvempi ja yksi matalampi. Sen S puolelle on heitetty kiviä. Röykkiössä oli havaittavissa isompia kulmikkaita kiviä, jotka voivat olla osia kehärakennelmasta, mutta tätä ei voitu inventoinnin aikana varmistaa. Ne näyttävät asennetun niin, että niiden kaareva pinta on ulospäin.

Röykkiön mitat ovat:

N-S = 11,50 m

E-W = 10,20 m

Korkeus = 1,00 m

Kivien halkaisija = 0,40-0,60 m

Syvämmän kuopan mitat ovat 1,80 x 2,00 m (N-S x E-W) ja syvyys 0,80 m

Röykkiö B: Röykkiö on muodoltaan pyöreä ja profiililtaan pyöreä. Se on rakennettu matalan kalliosyvänteen ylitse. Se koostuu luonnon muovaamista pyöreistä, mutta kohtalaisen isoista, kivistä. Sen keskelle on kaivettu kuoppa, joka ei ulotu sen pohjaan asti. Sen mitat ovat:

N-S = 7,60 m

E-W = 7,10 m

Korkeus = 1,20 m

Kivien halkaisija = 0,40-0,60 m

Kuopan mitat ovat 2,20 x 1,50 m (N-S x E-W) ja syvyys 0,90 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Vårdö
KUNTA	Siuntio
ALUE	Pikkala
P	6662024
I	3350429

Kohdenimi	Krejansberget 2	N 6677641
Alue	Krejans-Purnus	E 3345447
Kunta	Siuntio	Z 70

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Siuntion kirkonkylän NE-puolella sijaitsevalla Krejansbergetin E-laidalla. Paikalle pääsee seuraamalla reittiä Kotiseutumuseoon, jonne tie erkanee oikealle Svidjevägenistä etelästä päin tultaessa, heti Kirkkojoen ylityksen jälkeen. Kotiseutumuseon pihalta on kohteelle matkaa 250 m kohti NE. Nousu SE puolen tieltä on melko jyrkkä.

Paikalla sijaitsee röykkiö, jossa on keskellä kallioon asti ulottuva kuoppa. Röykkiön halkaisija on noin 7 metriä. Kohde on Krejansberget 1 nimisestä kohteesta noin 300 metriä kohti NE. Nylund on inventoinnissaan 1927 ollut sitä mieltä, että röykkiön vieressä on ollut toinen röykkiö, mutta kivet voivat yhtä hyvin olla yhdestä isosta röykkiöstä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa rakenteeltaan ja sijainniltaan alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita.

755 01 0005

Kohdenimi	Berghem	N 6677521
Alue	Backa	E 3346279
Kunta	Siuntio	Z 7,5-10

Mj-tyyppi	Kulttipaikat	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

Uhrikivi sijaitsee Backan kylässä Siuntiossa, suurehkon NE-SW-suuntaisen Flaggberget-nimisen kallioalueen lounaispäässä. Kivi sijaitsee kallion alataitteessa Backantien varressa sijaitsevan Rouva Coranderin omakotitalon pihamaalla.

Kivestä on näkyvissä soikea pinta. Näkyvissä olevalta kooltaan se on N-S suunnassa 1,4 m ja E-W-suunnassa noin 0,9 m. Se on enintään kohollaan nurmikosta noin 20 cm, joten todellisesta koosta ei ole varmuutta. Kivessä on nähtävissä yhteensä seitsemän kuppia. Neljä niistä ovat suurempia ja selkeämpiä ja kolme pienempiä, ikään kuin keskenjääneitä. Suuremmat ovat halkaisijaltaan noin 6,5-7,0 cm ja syvyydeltään arviolta 1-1,5 cm. Pienemmät kuopat ovat halkaisijaltaan 4,0-4,5 cm ja syvyyttä niillä on vajaa 1 cm. Niiden etäisyydet toisistaan vaihtelevat 8 - 50 cm:n välillä. Rouva Corander, joka sattui olemaan paikalla, sanoi, että kivi on voinut vierähtää korkeammalta kallion alataitteeseen. Maaperä on luonnostaan savimaata.

Tontin koillispuolella nousee Flaggberget-nimisen kallioalueen rinne, jota reunustaa kuusipainotteinen tuore kangas ja itä- ja eteläpuolella avautuu peltomaisema. Flaggbergetin kumpuilevan olemuksen nyppylöillä sijaitsee neljä pronssikautista hautaröykkiötä. Lähimmälle tielle matkaa noin 10 metriä. Kohteen saavutettavuus on helppo, mutta kohde siis yksityistalon pihalla.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde on alueen harvoja kuppikiviesiintymiä, jotka ovat Länsi-Uudellamaalla harvinaisia. Kohteen tekee mielenkiintoiseksi sen sijainti ja alueella on mahdollisuuksia muihinkin samanaikaisiin kohteisiin.

755 61 000 6

Kohdenimi	Flaggberget	N 6677739
Alue	Backa	E 3346524
Kunta	Siuntio	Z 58

Mj-tyyppi	Hautapaikat	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Flaggbergetin rökkiöt sijaitsevat Kirkkojoen ja Evitskogintien väliin jäävän laajan kallioalueen SW-osassa kumpuilevan kallion huipuilla, jotka kohoavat 60 metriä merenpinnasta ja enemmänkin. Kallioalue ulottuu Björnträsketiltä lähes Tjustträsketille asti. Tämän kallion lakialueella sijaitsee neljä rökkiöhautaa kahdessa eri ryhmässä.

Eteläisin rökkiö A sijaitsee n. 55 m korkealla kohoumalla kallioalueen lounaispäässä. Rökkiöstä hieman länteen kallio laskee jyrkästi. Muutenkin rökkiö sijaitsee pienellä kumpareella, jonka laidat laskevat joka suuntaan. Rökkiö on pahoin hajotettu. Siitä on lähinnä jäljellä sen pohjoisosassa vallimaista muodostelmaa. Vallin päät kääntyvät hieman etelään. Tämän vallin pituus on E-W-suunnassa 6,5 m ja leveyttä sillä on 1 m. Vallin korkeus on 0,5 m. Kivikerroksia siinä on 4-5 eikä mitään erityistä ladontaa näy. Siellä täällä näkee myös epämääräisessä järjestyksessä suurempia laakamaisia kiviä, joiden pituus on keskimäärin 0,7 m. Tämä vallimainen osa on nyppylän korkeimman kohdan pohjoispuolella pohjoiseen laskevalla rinteellä. Vallin pohjoislaidasta 4 m etelään on kehäntapainen epämääräinen rakenne, jonka päät taipuvat pohjoiseen. Tämä saattaa olla kylläkin kajoamisen seurausta. Muualla rökkiössä kivikerroksia on 2-3.

Heti vallin S-puolella on pahoin kaiveltu osa, missä kiviä on siellä täällä 1-2 kerroksen paksuudelta. Osin alue on kaivettu pohjaan asti. Tässä kohdalla kalliossa saattaa olla alanne, jonka päälle rökkiö on kasattu.

Aivan nyppylän korkeinta kohtaa kiertää kehämäinen laakakivirivi. Kehän halkaisija on 4,3 metriä ja kehä on noin 4 m edellä kuvaillun vallin eteläpuolella. Kehän pohjoisosa on häiriintynyt. Kehän kivet ovat kooltaan 0,5 -1,0 m. Kehässä on vain yksi kerros kiviä. Rökkiön eteläosassa on kiviä harvakseltaan enimmäkseen yhden kerroksen paksuudelta eli kallion pohja on näkyvillä hyvin. Kivet ovat sekä särmikkäitä että luonnonpyöreitä ja ne ovat kooltaan 0,2-0,4 m. Kiviä on rökkiön ulkopuolella, etenkin sen eteläpuolella rinteessä mattona. Rökkiön eteläosan kehän länsipuolella sisemmästä kehästä 1,4 metrin päässä on katkelma mahdollista ulompaa kehää.

Vaikutelma tästä kokonaisuudesta on siis seuraava: nyppylän korkeinta kohtaa kiertää kehä, jonka halkaisija 4,3 m. Kehän pohjoispuolella tässä kiinni on ehkä toinen kehä, jonka halkaisija olisi myös noin 4 m. pohjoislaita koostuu 6,5 m pitkästä vallimaisesta rakenteesta, jonka pituus 6,5 m. länsilaidalla näkyy toista, ulompaa kehää.

Jos paikalla on ollut yksi rökkiö, on sen halkaisija ollut vähintään 8,5 - 9 metriä. Jos nyppylän korkeimmalla kohdalla oleva kehä on alkuperäisellä paikalla ja se on ollut rökkiön keskus, voi rökkiöstä sanoa olevan jäljellä lähinnä sen pohjoisosan.

Tämän ilmeisen kajotun ja sekaisen rökkiön kokonaismitat ulkolaidoilta ovat 8,5 metriä sekä

X- että Y-suunnassa. Edellisessä inventoinnissa mitat olivat hieman suuremmat (11 x 9 x 0,5 m) eli röykkiötä on ilmeisesti hajotettu lisää ja se on alun perin ollut vieläkin suurempi. Toinen mahdollisuus on, että paikalla on ollut kaksi pienempää röykkiötä kylki kyljessä.

Tästä noin 30 metriä luoteeseen 10 metriä matalammalla olevalla tasanteella, aivan äkkijyrkän kallioreunan äärellä sijaitsee mahdollinen röykkiön jäännös B. Paikalla rinne laskee polveilevasti pohjoiseen ja länteen. Itse rakenne on E-W -suuntaisella harjanteella, joka laskee länteen loivasti. Kiviä on soikean ympyrän muotoisessa muodostelmassa kallio pohjalla.

Ympyrän mitat: NW-SE = 2,0, SW-NE = 2,5 m. Sen keskellä on kuoppa ilmeisesti pohjaan asti. Rakenne on vahvasti sammalen ja turpeen peitossa. Kivet ovat keskimäärin 0,2-0,4 m halkaisijaltaan ja niitä peittää sammalen lisäksi jäkälä. Röykkiön kaakkoislaidalla on suuri kivi, halkaisija 1,2 m. Rakenteen korkeus on enintään 0,5 m. Röykkiön E- ja W-puolilla on havaittavissa epämääräistä kehämäistä kivriviä rakenteen keskikohdasta 2,5 metrin päässä. "Kehän" halkaisija olisi siis ollut noin 5 metriä ellei kyseessä ole kivien sekundääri sijainti. Rakenteesta länteen on kapeampana kaistaleena runsaasti kiviä 1-2 kerroksessa länteen laskevalla rinteellä. Kiviä on myös rakenteen pohjoispuolella harjanteen alataiteessa. Kyseessä on mahdollisesti jäänteet pronssikautisesta röykkiöstä, josta jäljellä ilmeisesti sen keskiosa. Kohdetta on ilmeisesti hajotettu lisää edellisen inventoinnin jälkeen.

N. 200 m em. haudoista koilliseen hauta C on rakennettu n. 75 m korkeudelle. Röykkiön halkaisija on 6 metriä ja sen keskellä on soikea kraatteri. Kraatterin halkaisija on 2 x 2,5 m pidemmän sivun ollessa N-S -suuntainen. Kraatteri on lähes metrin syvä ja ulottuu melkein kallioon asti. Röykkiössä on havaittavissa reunakehää isommista kivistä. Lounais- ja länsireuna ovat pahoin romahtaneet nyppylältä alas. Kallio laskee röykkiön ympärillä joka suuntaan. Röykkiön kivet vaihtelevat kooltaan 0,3-1,0 välillä ja ne ovat särmikkäitä. Isoja kiviä on etenkin kehäkivinä ja ne ovat laakamaisia. Niukasta kallioympäristöstä huolimatta ympärillä kasvaa keskitiheä sekametsä, missä mänty, kuusi ja kataja esiintyvät. Näkymiä on oikeastaan joka suuntaan paitsi etelään, missä männyt peittävät avaran näkymän. Kasvuston ollessa vähäisempää, näkymät ovat varmasti mahtavat joka suuntaan.

C:stä hieman lounaaseen sijaitsee D nyppylällä joka laskee jyrkästi länteen. Se on pahoin hajonnut. Röykkiön lounaisosa on täysin hajonnut, se on pudotettu jyrkänteeltä alas. Röykkiön itäpuoliskossa on enemmän kiviä ja koillisosassa on kraatteri. Pohjois- ja koillisreunoilla nähtävissä reunakehää, jos kivet nyt ovat alkuperäisellä paikallaan. Röykkiöstä on tavallaan jäljellä itäpuolikas, joka sekin on epämääräinen kivikko ja kivet ovat pois alkuperäiseltä paikaltaan. Kivikerroksia on enintään 3-4 ja korkeutta puolikkaalla on 0,5 m korkeimmillaan. Röykkiön kivet ovat särmikkäät ja röykkiössä näkyy siellä täällä useita suuria laakamaisia kiviä, joiden pituus on 1 m. Röykkiö on saattanut olla alun perin halkaisijaltaan kuusi metriä. Röykkiön kaakkoisosa on kuusen alla. Paikalta näkymät kaakosta etelään.

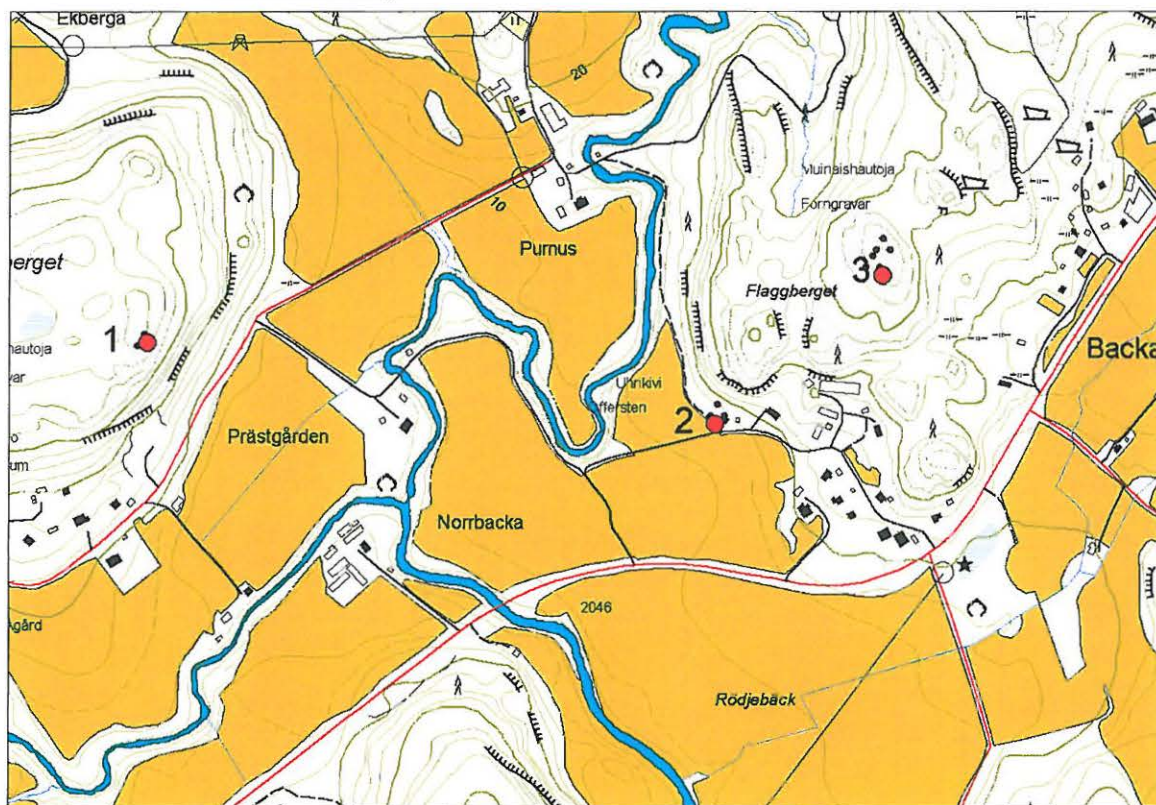
Röykkiöt on tulkittavissa pronssikaudella rakennetuiksi. Kohteilta on ollut hienot näkymät etenkin etelään ja länteen avautuvalle muinaislahdelle. Seudulla on useita röykkiökohteita alavilta peltoalueilta kohottautuvilla jyrkkärinteisillä kallioilla.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa rakenteeltaan ja sijainniltaan alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita. Se on kuitenkin kokonaisuutena mielenkiintoinen.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Krejansberget 2
KUNTA	Siuntio
ALUE	Krejans-Purnus
P	6677641
I	3345447
2	
NIMI	Berghem
KUNTA	Siuntio
ALUE	Backa
P	6677521
I	3346279
3	
NIMI	Flaggberget
KUNTA	Siuntio
ALUE	Backa
P	6677739
I	3346524

Kohdenimi	Grönkulla	735 61022	N 6676330
Alue	Grönskog		E 3341810
Kunta	Siuntio		Z 88

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Siuntion kirkonkylän W-puolella, Grottberget-nimisen kallioalueen N-puolella, N-S-suuntaisen kallion korkeimmalla kohdalla. Se sijaitsee Grönkullan kartanosta 860 m SSE. Kallioharjanteen rinne laskee jyrkästi kohti W ja siellä olevaa suota. Kohteen ympärillä on kumpuileva kallioalue, joka rökkiöön nähden laskee joka suuntaan, erityisen jyrkästi kallio laskee kohti E, kohti N taas hieman loivemmin. Kasvillisuus luonnehtii sekametsä ja kuiva kangas, jossa valtalajina on mänty.

Röykkiö on kooltaan 8,5 x 7,5 metriä, hieman pidempi N-S-suunnassa. Korkeutta rökkiöllä on runsaat 0,5 metriä. Siihen on kajottu ja siitä on levinnyt kiviä joka suuntaan. Etenkin S- ja W-reunasta on vierähdellyt kiviä kalliokumpareen laiduille. Röykkiön E-puolella kallio laskee porrasmaisesti noin metrin ja portaan alataiteeseen on myös tipahdellut kiviä rökkiöstä.

Röykkiön keskellä kuoppa, joka vaikuttaa ulottuvan pohjaan saakka. Kuopan pohjalla on paksu sammalkerros. Kuoppa on kooltaan N-S-suunnassa noin 3 metriä pitkä ja leveyttä sillä on noin 2,5 metriä. Tavallaan rökkiöstä on jäljellä vallimainen reunaosa, joka sekin on hieman epätasainen. Kuopassa kasvaa nuoria männyn ja kuusen taimia.

Röykkiön kivet ovat särmikkäät ja halkaisijaltaan välillä 0,2-0,7 m ja kiviä peittää jäkälä ja sammal. Röykkiön E-reunalla näkyy muutama suurempi laakamainen kivi, jotka ovat saattaneet olla rökkiön kehäkiviä. Ylipäättään rökkiö on myllätty niin, että on vaikea sanoa, missä mahdollinen kehä on kulkenut. Röykkiö on siis olemukseltaan vallimainen ja vallikin on hieman epämääräinen. Röykkiön halkaisija on alun perin ollut noin 7 metriä.

Röykkiö on mahdollisesti pronssikaudelta.

Kohteelta on näkymät luoteesta idän kautta kohti Sän. Biotooppia luonnehtii sekametsä ja kuiva kangas, jossa valtalajina on mänty.

Kohteen saavutettavuus kumpuilevassa tiheäkasvustoisessa kalliomaastossa on melko vaikea.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisia luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia. Kohteelta on avarat näkymät erityisesti kohti NE, E, SE ja S. Kohteelle on suhteellisen vaikea päästä.

Kohdenimi	Solgård	735 01 0024	N 6676772
Alue	Gårdsböle		E 3342293
Kunta	Siuntio		Z 60

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

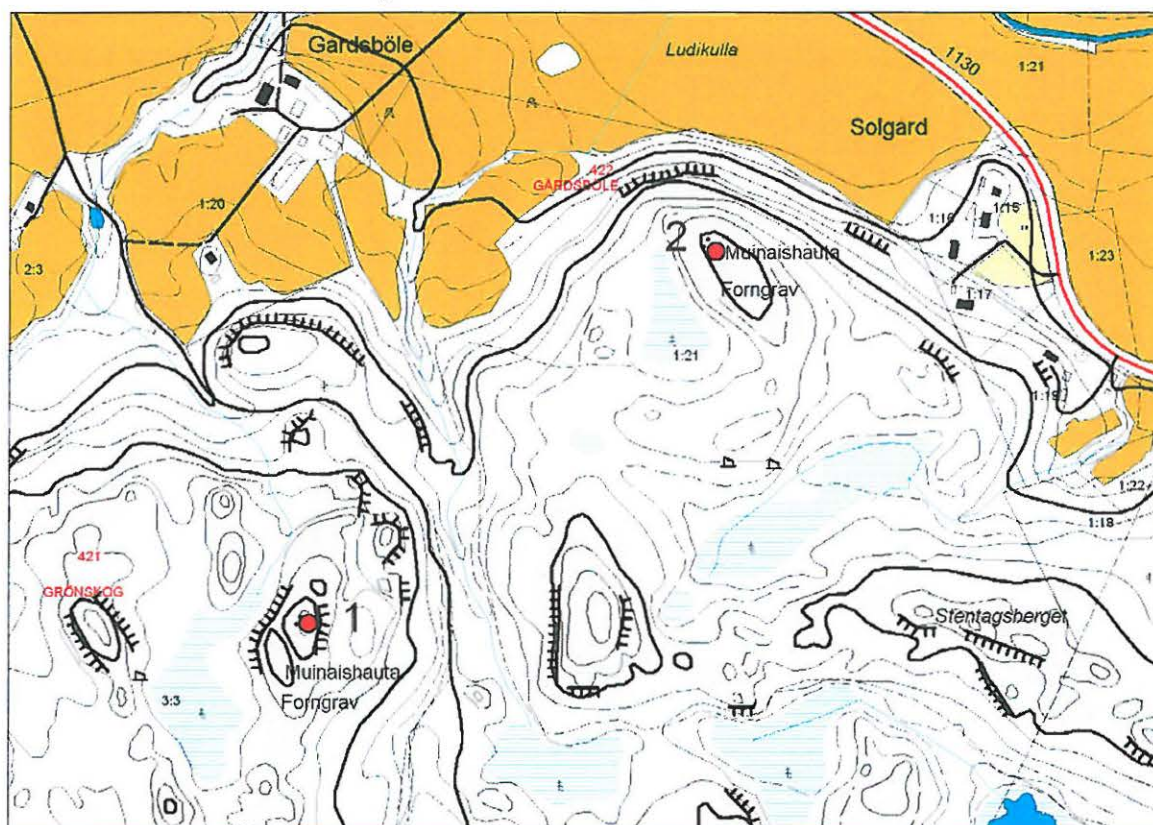
Kohde sijaitsee 800 metriä Gårdsbölen kartanosta kohti ESE, kallioisella ylängöllä, joka reunustaa Kirkkojoen ympärillä olevia peltoja. Kasvillisuus luonnehtii sekametsä ja kuiva kangas, jossa valtalajina on mänty.

Röykkiö on rakennettu n. 60 m korkealle kalliohuipulle, josta on ollut laaja näköala yli nykyisten peltöjen. Kohde sijaitsee enemmän kallioalueen N-osassa, missä kallio laskee melko jyrkästi kohti peltoalankoa. Kohteesta kohti E ja SE jatkuu peltöjen ympäröimä avokallioista ja soisista alueista koostuva maasto.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Grönskulla
KUNTA	Siuntio
ALUE	Grönskog
P	6676330
I	3341810
2	
NIMI	Solgård
KUNTA	Siuntio
ALUE	Gårdsböle
P	6676772
I	3342093

Kohdenimi	Klevbacka	N 6675786
Alue	Hummerkila	E 3346614
Kunta	Siuntio	Z 65

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Tjusträsk-järven koillispuolella olevan Klevbackabergetin kumpuilevan olemuksen korkeimmalla laella. Kallio röykkiön ympärillä laskee siis joka suuntaan. Tällä avokallion läikittämällä kallioalueella kasvaa keskitiheää kuivaa kangasmetsää ja aluskasvillisuutena on sammal ja varvikko.

Röykkiö on pahoin tuhoutunut röykkiö, alun perin ollut halkaisijaltaan noin 7 m. Korkeutta sillä on nyt korkeintaan 0,5 m. Röykkiöstä on jäljellä lähinnä epämääräisiä kivikasoja, röykkiö on levinnyt etenkin koilliseen ja itään. Pohjoisosassa on pieni arkuntapainen rakenne, kooltaan noin 1 x 0,7 m. Se voi olla myöhemmän kajoamisen seurausta. Ulkoreunalla näkyy katkonaista kehäkiveystä länsi- ja pohjoisreunoilla. Reunakivet ovat keskimääräistä suurempia laakamaisia kiviä, joita on 1-2 kerrosta. Röykkiön kivet ovat enimmäkseen särmikkäitä ja kooltaan 0,3-0,7 m. Niitä peittää jäkälä. Ehjäksi kohdetta ei voi sanoa, mutta eniten kiviä on jäljellä luoteisosassa. Kohde ei ole kovin näyttävä.

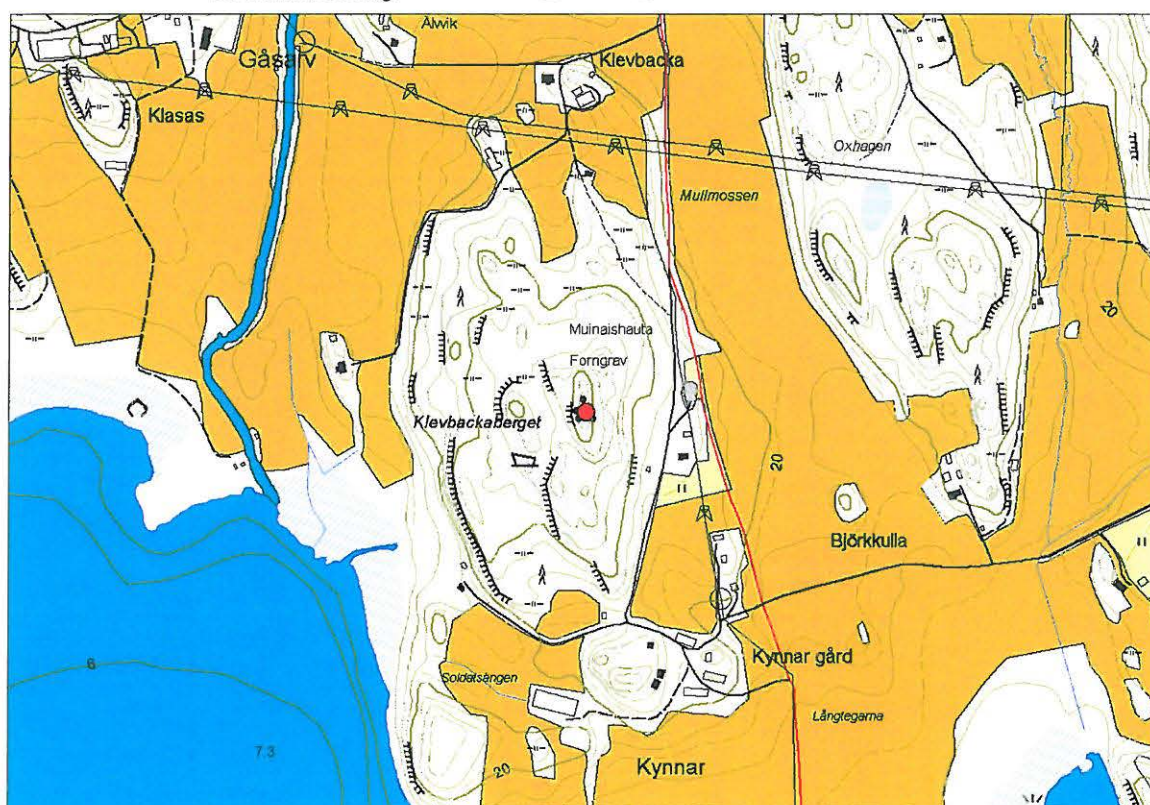
Näkymät eivät ole täysin avarat mihinkään suuntaan, mutta horisontti pilkottaa itä-etelä-suunnalla. Lounaan suunnalla näkyy puiden välistä Tjusträsk-järvi.

Röykkiöstä noin 30-40 metriä kaakkoon sijaitsee rajamerkki. Sen keskellä on noin metrin korkea litteä kolmionmuotoa lähenevä paasi. Sen ympärillä on 3-4 kerrosta särmikkäitä kiviä pitämässä laakaa pystyssä. Pohjan muoto neliömäinen. Kivet ovat kooltaan 0,2-0,7 m. Rajamerkin pohjasärmän pituus on noin 1,2 metriä ja korkeutta sillä on noin 1 metri. Kohde sijaitsee pienellä tasanteella itään laskevalla rinteellä.

Klevbackabergetin itäpuolella kulkevalta soratieltä on kohteelle matkaa noin 150 metriä. Kallion kaakkoispuolelta nousu laelle on helpompi. Kohteen saavutettavuus on vaikea, koska metsässä ei kulje polkuja ja rinteessä on metsänhakkuujätettä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiö on tulkittu rautakautiseksi, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Klevbacka
KUNTA	Siuntio
ALUE	Hummerkila
P	6675786
I	3346614

Kohdenimi	Hömansberget	755010018	N	6676553
Alue	Svartbäck		E	3343605
Kunta	Siuntio		Z	47

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kirkkonummi-Virkkala -tien pohjoispuolella Tjusterbyn taajaman länsipuolella sijaitsevan koillinen-lounas -suuntaisen saarekkeen eteläpäässä. Saareke on eteläpäästään kallioisempi. Saarekkeen kalliolta, Hömansbergetiltä on avoin näköala yli Gårdskullan peltoaukeiden.

Kallion korkeimmalla kohdalla on täysin umpeenkasvanut matala röykkiö, joka erottuu sammaleen ja puiden alta matalana kohoumana. Pahasti hajotetun röykkiön halkaisija on nykyisin n. 12 m. Kohteen alkuperäistä kokoa on vaikea arvioida.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa sijainniltaan pronssikautista hautarauniota, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Marsbacken 1	N 6676103
Alue	Svartbäck	E 3344025
Kunta	Siuntio	Z 45

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee peltojen ympäröimällä saarekkeella Tjusträsk-järvestä luoteeseen. Siuntion asemalta kohteelle on matkaa 3,45 km luoteeseen. Saarekkeella sijaitsee Marsbacken -niminen kallio Siuntion paloasemasta noin 100 m etelään. Marsbackenin korkeimman kohdan muodostaa itäreunaltaan loiva, länsi- ja eteläreunaltaan jyrkkä kallioharjanne, jonka huipulla on röykkiö koottu vaihtelevankokoisista pyörökivistä. Kallion etelälaita on loivempi.

Röykkiön alaosa vaikuttaa olevan kasattu keskimääräistä hieman suuremmista kivistä. Röykkiön pohjoislaidalla näkyy reunakehää. Röykkiön kiviä on levitetty ympäristöön ja röykkiössä on kolme kuopannetta. Röykkiön halkaisijaksi on mitattu 17 metriä ja korkeutta sillä on runsas metri.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa luonteeltaan ja sijainniltaan pronssikautista hautarauniota, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Marsbacken 2	N 6676000
Alue	Svartbäck	E 3343880
Kunta	Siuntio	Z 35

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

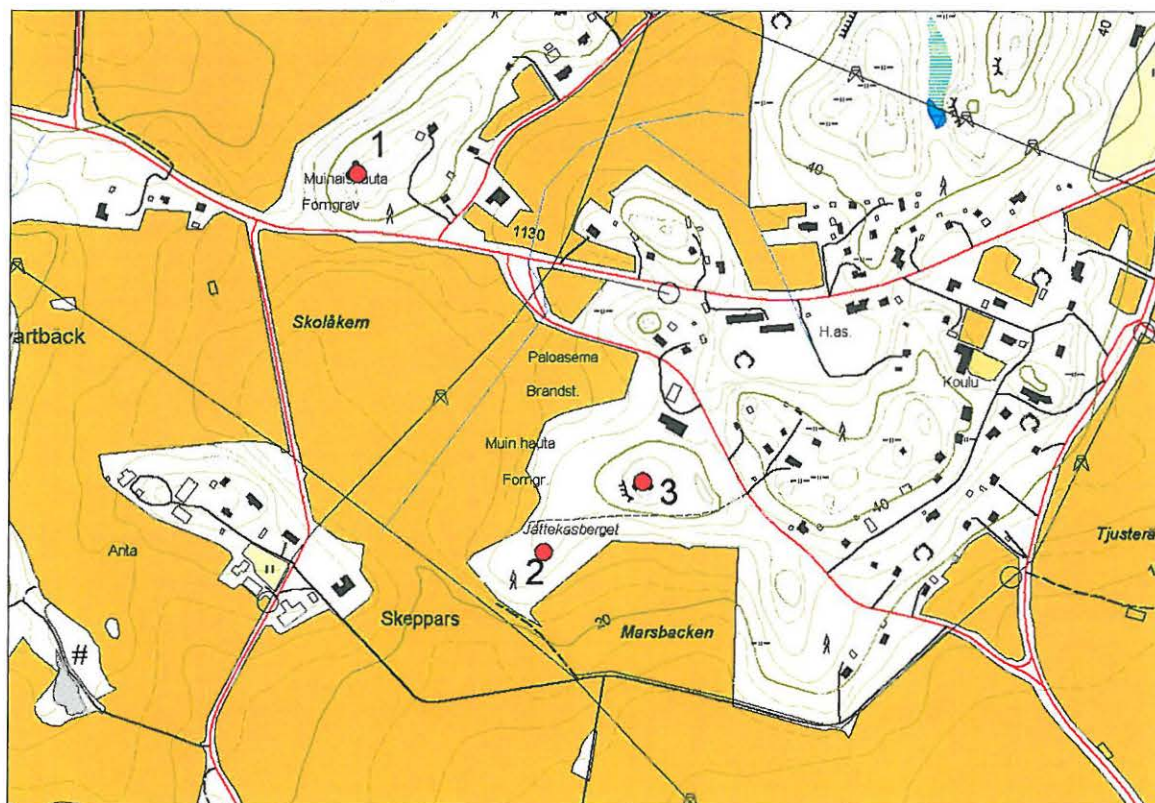

Kuvaus

Kohde sijaitsee noin 380 metriä edellisestä kohteesta Marsbacken 1 :stä lounaaseen. Paikalla on röykkiö, joka sijaitsee metsäisellä koillis-lounais-suuntaisella peltoja halkovalla niemekkeellä. Röykkiö on rakennettu pienelle tasanteella, niemen poikki maantielle johtavan metsätien eteläpuolelle ja sitä on nurmeltuneena vaikeata havaita. Röykkiön halkaisija on 12 metriä ja korkeutta sillä on 1 m. Röykkiö on ilmeisesti rakennettu maasta ja kivistä. Myös sijainti niemekkeellä on rautakaudelle tyypillistä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa luonteeltaan ja sijainniltaan rautakautista hautarauniota, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Hömansberget
KUNTA	Siuntio
ALUE	Svartbäck
P	6676553
I	3343605
2	
NIMI	Marsbacken 2
KUNTA	Siuntio
ALUE	Svartbäck
P	6676000
I	3343880
3	
NIMI	Marsbacken 1
KUNTA	Siuntio
ALUE	Svartbäck
P	6676103
I	3344025

Kohdenimi	Stenberget	755 01 0020	N 6678131	6678131
Alue	Gårdskulla		E 3343256	3343256
Kunta	Siuntio		Z 70	
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö		Löydöt	
Ajoitus	pronssikautinen			

Kuvaus

Stenbergetin röykkiö sijaitsee samalla Gårdskullan tilan pohjoispuolella sijaitsevalla kallioalueella Fårträsket-järven eteläpuolella. Järven rannasta on kohteelle 160 metriä eteläkaakkoon. Gårdskullan tila sijaitsee 500 m etelään. Stenbergetiltä on laaja näköala sekä etelään että länteen yli Kyrkån-jokea reunustavien peltoaukioiden.

Kallion laen lounaisreunalla sijaitsee röykkiö, joka on muodoltaan pyöreähkö ja halkaisijaltaan n. 12,5 m. Röykkiön keskellä on näkyvissä joitakin suuria kiviä ja kivilaakoja, jotka saattaisivat olla peräisin arkkumaisesta rakennelmasta. Röykkiön kiviä on vieritelty ympäristöön ja röykkiössä näkyy useita kuopanteita.

Röykkiön koillisosa on häiriintynyt ilmeisesti viimeaikaisen toiminnan seurauksena. Kiviä on poistettu/siirrelty tai jätetty ja maata poistettu röykkiön päältä, koska koillisosan kivet ovat ilman kasvillisuutta. Röykkiö sijaitsee mäntypainotteisessa kuivassa kangasmetsässä. Paikalle kulkee huonohko polku, lähimmältä hiekkatieltä on kohteelle matkaa 300 metriä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiö vaikuttaa luonteeltaan ja korkean sijaintinsa vuoksi pronssikautiselta hautaröykkiöltä, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Kalkberget	755 01 0019	N 6678296
Alue	Gårdskulla		E 3343364
Kunta	Siuntio		Z 80

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Gårdskullan kartanon pohjoispuolella kohoavan kallioylängön eteläosassa on neljä erillistä röykkiöryhmää, joista Kalkbergetin on itäisin. Se sijaitsee Suitian koetilan rakennuksista noin 1,2 km länteen ja Fårträsk-järven itäpäästä 450 metriä itäkaakkoon.

Röykkiö A on suurin ja se sijaitsee lähinnä kallion reunaa. Röykkiö on kooltaan 19 x 10 m ja se on E-W-suuntainen rakennelma. Röykkiön pohjoislaidalla on näkyvissä osa alkuperäistä reunamuuria. Röykkiön pinnassa näkyy useita syvennyksiä.

Röykkiö B edellisestä n. 15 m pohjoiskoilliseen on pyöreä, halkaisijaltaan 6 - 6,5 metrin kokoinen röykkiö. Sitä ympäröi suuremmista kivistä rakennettu reunakehä.

Röykkiö C on pyöreä ja halkaisijaltaan n. 9,7 m ja sijaitsee n. 15 m B:stä ja 17 m päässä A:sta. Tässä röykkiössä ei ole havaittu rakenteita. Kalkbergetin röykkiöt ovat harvinaisen hyvin säilyneet.

Edellä kuvailluista noin 100 metriä länsilounaaseen sijaitsee neljäs röykkiö. Se on halkaisijaltaan noin 5 metriä, hajotettu ympäriinsä. Kivien halkaisija on 0,2-0,4 metriä. Heti röykkiön eteläpuolella alarinteessä on kalliosta lohjenneita suuria (halkaisija. 1,5 m) irtolohkareita. Tältä röykkiöltä avautuu avara maisema etelään.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiö vaikuttaa luonteeltaan ja korkean sijaintinsa vuoksi pronssikautiselta hautaröykkiöltä, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Fjällbacka N	1000 00 12 20	N 6678543
Alue			E 3344045
Kunta	Siuntio		Z 80

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee hyvin kumpuilevalla kallioalueella, joka sijaitsee heti Suitian koetilan alueen länsipuolella. Peruskartassa kallioalueen eteläpuolella lukee nimi Fjällbacka. Kallio sijaitsee Kirkkojoen pohjoispuolella. Kallioalueen länsilaitaa kiertää hiekkatie, joka eroaa länteen tiestä n:o 116 länteen Suitian koetilan pohjoispuolella ja jatkuu kohti etelää, Gårdskullan tilaa. Röykkiökohde sijaitsee Suitian kartanosta noin 520 metriä länteen. Kohde sijaitsee yhdellä kallion korkeimmista huipuista, kuitenkin enemmän kallioalueen lounaisosassa. Kallio laskee loivasti etelään.

Röykkiön halkaisija on 8 metriä ja muodoltaan se on pyöreä. Keskellä röykkiötä on suppilomainen kuopanne, suorakaiteen muotoinen. Kuopan koko on 1,5 x 2,5 metriä. Kuoppa on vajaan metrin syvä ja kuopan itäreunan muodostaa kallio. Vaikuttaa siis siltä, että röykkiö on kasattu jonkinlaisen alanteen päälle. Röykkiön koko sekä itään että etelään levinneenä tekee siitä halkaisijaltaan hieman suuremman, noin 10 metriä.

Röykkiön kivet ovat kooltaan 0,15 - 0,4 m ja kivet ovat sekä luonnonpyöreitä että särmikkäitä. Kiviä peittää jäkälä. Röykkiön itäreuna on kasattu vallimaiseksi. Siitä voi hahmottaa pohjois-etelä -suuntaisen suuremmista kivistä koostuvan linjan, jossa on kiviä ainakin kolme kerrosta.

Röykkiön itä- ja eteläpuolella on pienet porrasmaiset puolen metrin pudotukset. Röykkiön kivikerroksen paksuus on noin metrin keskiosan kuopanteen ympärillä ja siinä röykkiö on paksuimmillaan.

Kohteen ympärillä kasvaa keskitiheää kuivaa kangasmetsää ja näkymiä eri ilmansuuntiin on joitakin kymmeniä metrejä. Avoimemman maaston aikana näkymiä kohteelta on ollut etelään ja länteen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiö vaikuttaa luonteeltaan ja korkean sijaintinsa vuoksi pronssikautiselta hautaröykkiöltä, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Fjällbacka S	1000 00 12 90	N 6678416
Alue			E 3343972
Kunta	Siuntio		Z 63

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee hyvin kumpuilevalla kallioalueella, joka sijaitsee heti Suitian koetilan alueen länsipuolella. Kohde sijaitsee Fjällbacka pohjoinen -kohteesta noin 130 metriä etelään kallioalueen etelälaidalla. Kallioaluetta rajaa idässä Suitian koetilan pellot, etelässä Kirkkojoki ja lännessä Kalkberget niminen toinen kallioalue. Röykkiökohde sijaitsee Suitian kartanosta noin 600 metriä länteen. Kohde sijaitsee kallioalueen lounaisosassa. Kohteen eteläpuolella kallio alkaa laskea jyrkemmin etelään.

Kohteena on pahoin hajotettu pronssikauden röykkiö. Paikalla on epämääräinen soikea kiveys, jossa kivikerroksia on 1-2. Kiveyksen mitat ovat N-S -suunnassa 4 metriä ja E-W -suunnassa 9 metriä. Tätä voisi sanoa jäänteeksi röykkiöstä, jonka alkuperäistä kokoa on vaikea arvioida. Rakenteen kivet ovat kooltaan 0,15-0,8, ja ne ovat pyöreitä ja särmikkäitä luonnonkiviä. Länsiosassa voi hahmottaa SE-NW -suuntaisen noin 5 metriä pitkän linjan, joka koostuu suuremmista kivistä. Näiden kivien halkaisija on noin 0,5 m.

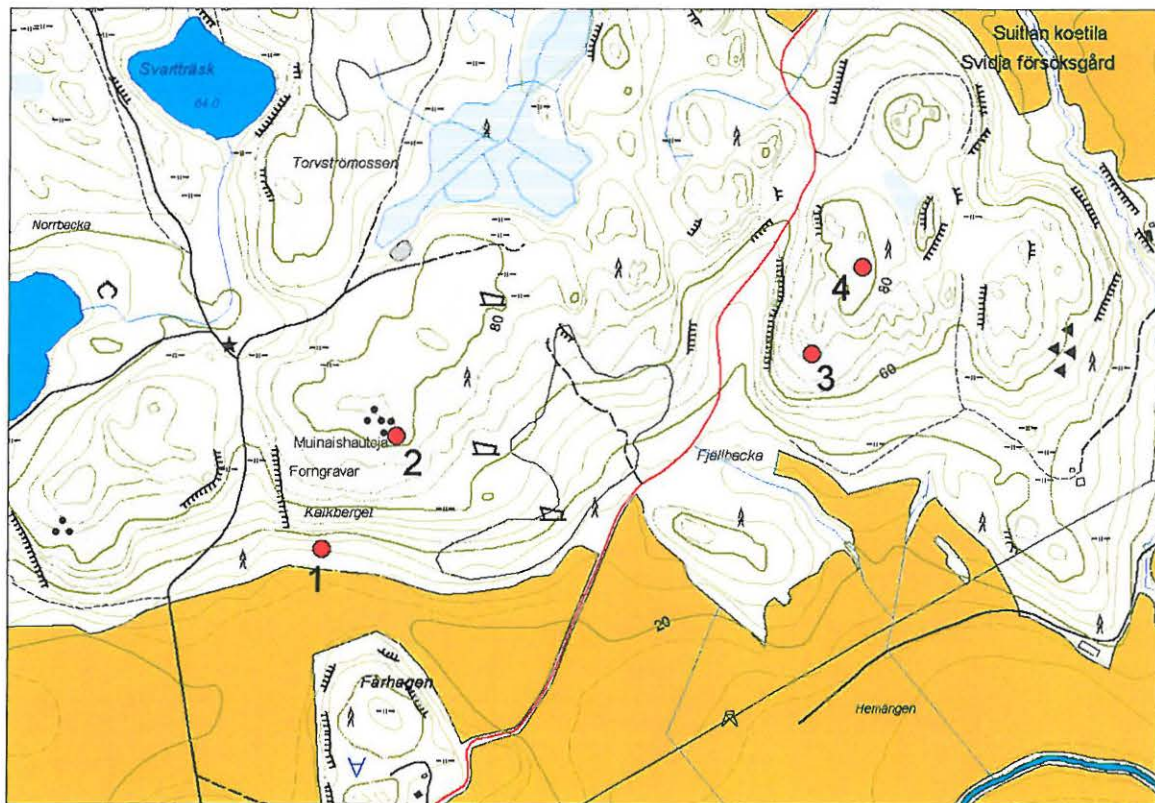
Tämän pääröykkiön kyljessä sen itä- ja koillispuolella on ulokkeet, joiden kivet ovat hieman pienempiä kuin muun röykkiön. Koillisen ulokkeen koko on 4 x 3 m ja se koostuu yhdestä kivikerroksesta. Itäpuolella oleva uloke on kooltaan noin 3 x 3 m, mutta sen muoto on vahvan kasvillisuuden takia vaikeasti hahmotettavissa. Kivikerroksia tässä itäisessä siivekkeessä on mahdollisesti yksi. Näiden ulokkeiden kivien koko vaihtelee 0,1-0,4 välillä.

Tämän rakennekokonaisuuden ympärillä on joka puolella irtokiviä, jotka ovat mahdollisesti röykkiöstä peräisin. Tulee vaikutelma, että kohteen soikean pääröykkiön sivulla olevat ulokkeet ovat syntyneet röykkiötä hajotettaessa. Röykkiöstä on jäljellä siis vain matala pari kivikerrosta käsittävä epämääräinen rakenne.

Paikalta on erittäin avarat näkymät kaakon ja lounaan välille kauas Kirkkojoen laaksoon. Kohteen voi mahdollisesti tulkita pahoin hajotetuksi pronssikauden röykkiöhaudaksi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiö vaikuttaa luonteeltaan ja korkean sijaintinsa vuoksi pronssikautiselta hautaröykkiöltä, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Stenberget
KUNTA	Siuntio
ALUE	Gårdskulla
P	6678131
I	3343256
2	
NIMI	Kalkberget
KUNTA	Siuntio
ALUE	Gårdskulla
P	6678296
I	3343364
3	
NIMI	Fjällbacka S
KUNTA	Siuntio
ALUE	Svidja
P	6678416
I	3343972
4	
NIMI	Fjällbacka N
KUNTA	Siuntio
ALUE	Svidja
P	6678543
I	3344045

Kohdenimi	Fårträsket 2	255010082	N 6678087
Alue	Gårdskulla		E 3342013
Kunta	Siuntio		Z 55

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Kohteena on kaksi mahdollista hautarauniota. Ne sijaitsevat Gårdskulla- nimisen tilan pohjoispuolella sijaitsevan kallioalueen länsipäässä ja kyseessä on kallioalueen neljästä rökkiöryhmästä läntisin. Fårträsk-järven rantaan on kohteelta matkaa 280 metriä itäkoillisen suuntaan. Gårdskullan tilan päärakennukselta on kohteelle 1,33 km suuntaan länsiluode.

Paikalla on kaksi pyöreähköä kivilatomusta tai röykkiötä, jotka ovat osittain tuhoutuneet, kummankin keskelle on kaivettu kuoppa. Röykkiöt ovat halkaisijaltaan noin 4 metriä ja vaatimattoman korkuiset. Paikalta on avarat näkymät etelään ja länteen Kirkkojokilaaksoon, missä avautuvat peltovainiot.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi tai rautakautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Fårträsket 1	755 01 0021	N 6678093
Alue	Gårdskulla		E 3342113
Kunta	Siuntio		Z 65

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

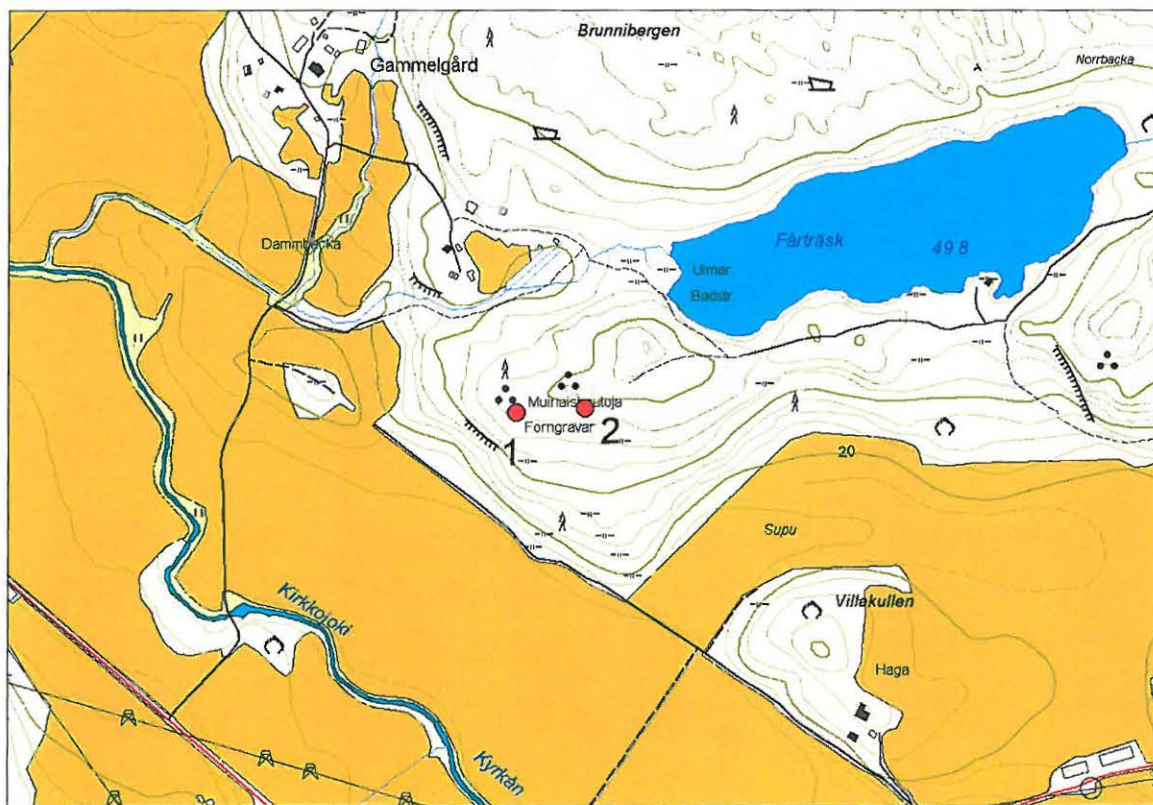
Kuvaus

Kyseessä on Gårdskullan tilan pohjoispuolella sijaitsevat kallioalueen kolmas hautaraunioryhmä. Kohde sijaitsee Gårdskullan tilan päärakennuksesta 1,25 km länsiluoteeseen kallioalueen länsipäässä. Se sijaitsee Fårträsk-lammen länsipäästä 200 metriä lounaaseen kalliolla, joka kohoaa yli 60 metrin korkeuteen meren pinnasta.

Röykkiö on muodoltaan pyöreä ja se on täysin sortunut. Halkaisijaltaan röykkiö on 5,3 metriä. Se on rakennettu särmikkäistä kivistä. Reunakivet ovat muuta kivimassaa suurempia. Kohteen päällä kasvaa katajia. Paikalta on avarat näkymät etelään Kirkkojokilaaksoon.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi tai rautakautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Färträsket 2
KUNTA	Siuntio
ALUE	Gårdskulla
P	6678087
I	3342013
2	
NIMI	Färträsket 1
KUNTA	Siuntio
ALUE	Gårdskulla
P	6678093
I	3342113

Kohdenimi	Borgberget	N 6671878
Alue	Bollstad	E 3344674
Kunta	Siuntio	Z 50

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

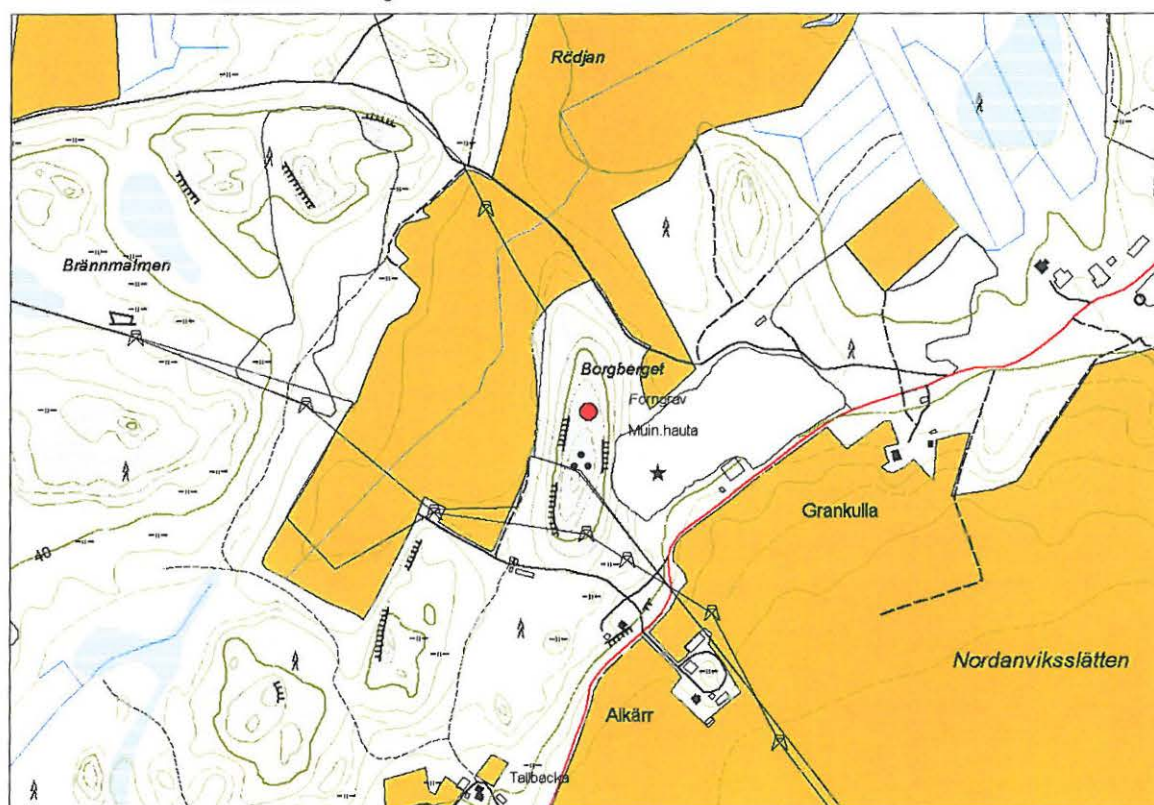
Kohde sijaitsee pitkänomaisella avokallioalueella, joka sijaitsee Siuntion asemasta 1,7 km lounaaseen. Kallio sijaitsee Billskogiin vievän tien luoteispuolella Siuntion ja Inkoon rajalla. Kallio on jyrkkäreunainen ja kapea harjanne ja sen kaakkoispuolella avautuu Nordanvikslättenin laaja viljelysalue. Kyseiseen suuntaan on kohteelta avarat näköalat.

Kallion laella sijaitsee epämääräisen muotoinen kiveys, joka saattaa olla osittain tuhottu hauta. Kiveyksen mitat ovat N-S 8-9 metriä ja E-W 4 metriä. Kivet ovat särmikkäät ja niitä on levinnyt ympäristöön. Rakenteen päällä kasvaa nuoria lehtipuita. Topografialtaan Borgberget on erittäin tyypillinen hautapaikka.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Borgberget
KUNTA	Siuntio
ALUE	Bollstad
P	6671878
I	3344674

Kohdenimi	Vargberget	N 6672435
Alue	Sjundby	E 3348064
Kunta	Siuntio	Z 42

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö?	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Siuntion asemalta suuntaan ESE noin 2,3 km. Siellä sijaitsee itäosastaan jyrkkärinteinen kallio Sjundbyjoen länsirannalla. Vargberget-kallio sijaitsee radan eteläpuolella. Kallio, jolla kohde sijaitsee, on laajemman Vargberget-nimisen kallioalueen koilliskärjessä. Kohde sijaitsee jokea kohti viettävän kallion korkeimmalla huipulla ja paikalta on hienot näkymät eri suuntiin.

Röykkiö A sijaitsee korkeimman huipun kupeessa olevalla tasanteella, ja se muodostuu useita kerroksia paksusta yhtenäisestä kiveyksestä, joka on lähinnä sijaintikohdasta johtuen suorakaiteen muotoinen, n. 2,2 x 1,8 m suuri. Kiveyksessä ei näy muuten mitään erityisiä rakenteita. Kyseessä saattaa olla luonnonmuodostelma.

Noin 17 m pohjoiseen edellisestä on röykkiö B. Rakennelma on sankan pensaikon ja sammaleen peitossa, mutta vaikuttaa enemmän muinaisjäännökseltä kuin edellinen kiveys. WSW-ENE-sivulla on kuitenkin näkyvissä suorahko, ainakin osittain kolmesta kivikerroksesta koostuva muuri, jonka pituus on n. 3,3 m, korkeus n. 50 cm. Kohdetta on vaikea mitata sen tarkemmin.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen luonteen ja ajoituksen selvittäminen vaatii lisätutkimuksia.

Kohdenimi	Kapellbacken	N 6672801
Alue	Sjundby	E 3348387
Kunta	Siuntio	Z 20

Mj-tyyppi	Kappelinpaikka+hautausmaa	Löydöt
Ajoitus	historiallinen	

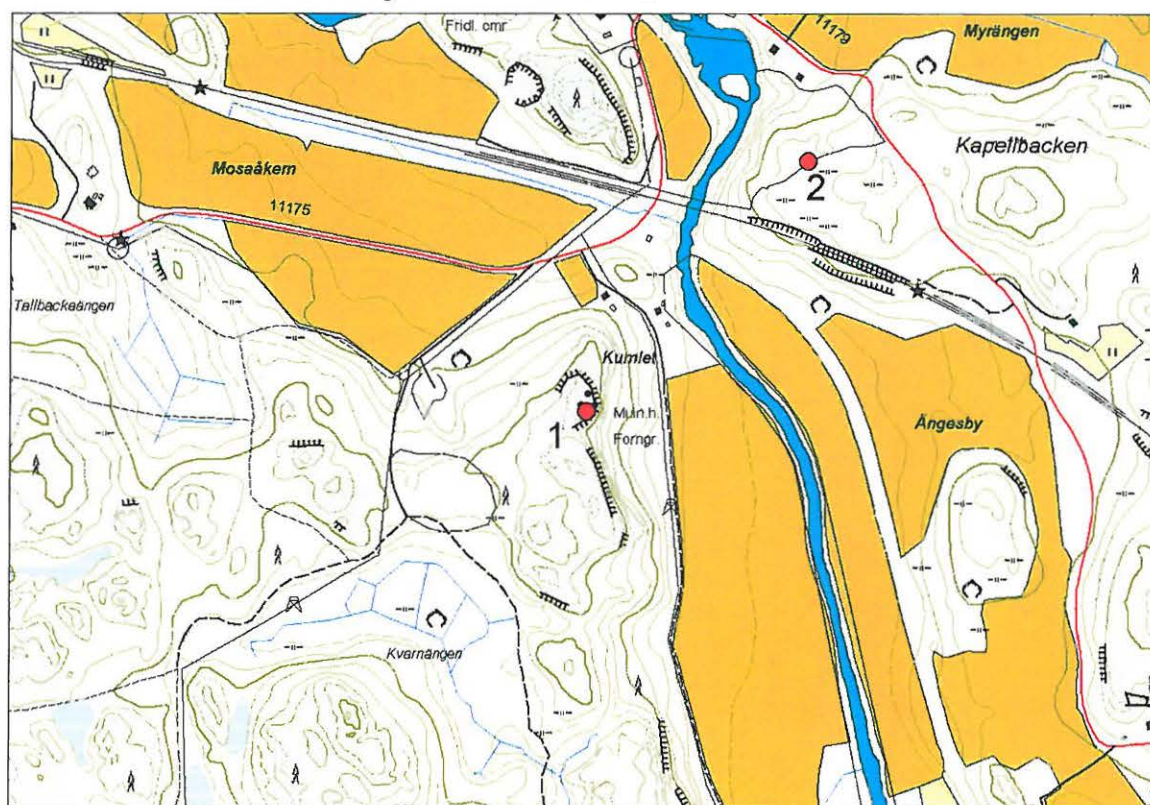

Kuvaus

Kohde koostuu keskiaikaisen kappelin kivijalan katkelmasta. Muinainen kappeli sijaitsee Sjundbyn kartanosta noin 340 metriä kaakkoon. Se sijaitsee Sjundeå-joen itäpuolella länteen laskevan metsäisen Kapellbacken nimisen mäen länsiosassa hieman länteen laskevalla rinteellä. Tie n:o 11179 kulkee mäen keskiosan poikki kohteen koillispuolelta. Kohde on tutkittu ja siitä löytyy kaivausraportti. Kappelia on tutkinut C.F.Meinander 1936. Samalla rinteellä tutki edellisenä vuonna, 1935 E. Kivikoski kivikautista asuinpaikkaa ja paikalta löytyi kaksi liettä ja kvartsiesineitä. Molempien kaivausten yhteydessä tuli esiin luurankoja, kyseessä on ilmeisesti paikallisia ruttoon kuolleiden jäännöksiä.

Kohde sijaitsee luonnonsuojelualueen kaakkoisreunassa. Alueella on runsaasti vanhoja soranottokuoppia. Kohteesta on näkyvissä ainoastaan kivijalan kiviä siellä täällä. Yksi selkeä N-S-suuntainen kivrivi näkyy ja se on 2-3 metriä pitkä. Tieltä n:o 11179, joka siis kulkee Sjundbyn kartanon suunnalta kaakkoon kohteen ohi, johtaa kohteelle polku ja tämän keskiaikaisen kappelin paikka on merkitty kookkaalla puisella ristillä suhteellisen tiheään kuusikkoon.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Vargberget
KUNTA	Siuntio
ALUE	Sjundby
P	6672435
I	3348064
2	
NIMI	Kapellbacken
KUNTA	Siuntio
ALUE	Sjundby
P	6672801
I	3348387

KIRKKONUMMI

Kohdenimi	Rövars Nedergård	N 6654608
Alue	Porkkala	E 3355425
Kunta	Kirkkonummi	Z 20

Mj-tyyppi	Hautapaikat	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Byvikenistä SSW suuntaan olevan kallioylänteen keskiharjanteen pohjoispäässä, hieman harjanteen keskiosasta kohti W. Maisema avautuu pohjoiseen ja luoteeseen. Alue on suurimmaksi osaksi avokalliota ja puusto mannermaista korkeaa havupuuvältaista.

Röykkiö on suurikokoinen, mutta kaiveltu. Röykkiössä on useita kuoppia, jotka muodostavat yhden suuren pohjaltaan epätasaisen E-W suuntaisen kraatterin. Lisäksi S neljänneksellä on 2 pientä kuoppaa. Röykkiön NW reuna on korkein, SE reuna on matalin. Viime mainitusta on poistettu kiviä runsaasti. E reuna on muodoltaan vallimainen, muuten ei havaittavia rakenteita. Röykkiö matalilta osin sammalen peitossa, muuten ainoastaan jäkälän.

Röykkiön halkaisija on 22 m, korkeus 2,5-3 m. Kivet ovat halkaisijaltaan 30-60 cm ja enimmäkseen luonnon muovaamia pyöreitä kiviä. Kuoppien koko: Iso kraatteri: 14 m E-W, 7 m N-S; syvyys max 2 m. NE päässä NW-SE -suuntainen valli. Keskellä kraatteria suuren poikki sahatun koivun kanto. Röykkiön eteläreunan päällä kasvaa kuusia. Pienet kuopat S osassa: molemmat 3 (E-W) x 1,5 m; pohjoisempi syvyys 1,2 m, eteläisempi matala. Röykkiö on varsin vaikuttava kaivelusta huolimatta ja se on helppo havaita tieltä.

Melkein välittömästi röykkiön länsipuolella on kalliolla pyöreähkö kivirakenne, jossa on arkunmuotoinen kuoppa. Kivirakenne on koillis päästään avoin. Arkkua reunustavat kivet ovat suurempia (50-70 cm) kuin muut kivet. Arkun/kuopan pituus 1,9 m ja leveys 0,6-0,8 m; syvyys. 0,4 m. Kivet luonnon pyöristämiä. Rakenne on lähes kokonaan sammalen peitossa, joten koko on vaikeasti määriteltävissä, mutta halkaisija. n. 3 m. Jos kyseessä on röykkiö, on se mahdollisesti pronssikaudelta. Sen sisään kaiveltu arkkumainen kuoppa saattaa olla myöhemmän kaivelun tulosta. Mieleen tulee mahdollisuus, että esihistoriallista kivirakennetta on muokattu puolustusvarustukseksi jossain vaiheessa 1900-luvulla.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde on vaikuttava esihistoriallinen hautaraunio, joka sijaintinsa ja luonteensa vuoksi voidaan ajoittaa pronssikaudelle.

Kohteelle pääsee poikkeamalla Porkkalanniementiestä Elgvikintielle ja kulkemalla sitä noin 150-200 metriä mäkeä ylös kallion korkeimmalle kohdelle. Röykkiö näkyy tien pohjoispuolella noin 20 metrin päässä. Kallion laelle on avokallion muodostama luontainen levennys tiessä johon on mahdollista pysähtyä. Kohteen saavutettavuus on helppo.

Kohdenimi	Byviken	N 6655027
Alue	Porkkala	E 3355883
Kunta	Kirkkonummi	Z 7,5

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

Byviken niminen lahti sijaitsee Porkkalanniemen kärjessä. Se työntyy noin 400 m pitkänä lahtena kohti N ja sen suulla on Kärigholmen niminen saari. Nykyään lahti on hyvin matala ja ruovikkoinen. Kohde sijaitsee lahden E puolella kalliomaen SW reunassa. Alueella on useita avokallionyppyläitä, jotka nousevat kumpulevana kasvillisuudesta. Puusto on mäntyvaltaista ja aluskasvillisuus koostuu varvikosta ja sammalpeitteisistä avokallioalueista.

Röykkiö sijaitsee Byvikenin kallion SW rinteellä sijaitsevan tasanteen eteläkärjessä. Kallio nousee terassimaisesti kohti NE. Röykkiön halkaisija on noin 4 m ja korkeus 0,5 m. Kivien keskikoko on 20-40 cm, ja kivet ovat muodoltaan pyöristyneitä. Röykkiö on matala, mahdollisesti nelikulmainen, mutta miltei kokonaan sammalen peitossa, joten havainnointi on hankalaa. Röykkiössä ei havaittu näkyviä rakenteita. Muutamia kiviä on valunut alas tasanteelta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiö muistuttaa rakenteeltaan muita alueen rautakautisia hautaraunioita. Vaikka useimmat sijaitsevat isompien vesialueiden tai selänteiden reunalla on myös hautarauniota, jotka ovat rakennettu lahtien pohjukoihin (esim. Hättö 1, Inkoo)

mj. rek. 1000 00 7120

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Byviken NE = Byviken 2	N 6655123
Alue	Porkkala	E 3355941
Kunta	Kirkkonummi	Z 20

Mj-tyyppi	Jatulintarha?	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Byviken niminen lahti sijaitsee Porkkalanniemen kärjessä. Se työntyy noin 400 m pitkänä kohti N ja sen suulla on Kärigholmen niminen saari. Nykyään lahti on hyvin matala ja ruovikkoinen. Kohde sijaitsee lahden pohjukan E puolella olevan avokalliomäen korkeimmalla kohdalla. Alue tarkastettiin koska Museoviraston topografisesta arkistosta löytyi kuva kiveyksestä avokalliolla ja kuvan alla luki: " Jungfrudans, Porkkala halvö, NO om Byviken, Kyrkslätt".

Kuvassa oleva jatulintarhaksi väitetty kiveys on kivirivein rajattu alue, jonka pohjoispuoliskolla on kaksi kivikasaa. Reunus ei ole yhtenäinen: kiven välillä on 5-50 cm:n rakoja, suurin aukko on 3 m. Pohjois-, itä-, ja eteläreunat ovat suoria ja suorassa kulmassa keskenään; länsireuna on epämääräinen muodoltaan. Reunuksen kivet ovat kooltaan 15-20 cm. Kokonaisuudessaan kohteen mitat ovat N-S 10 m, E-W 6 m (kapenee etelään, kapeimmillaan 3 m).

Läntinen kivikasa on kiinni rakenteen länsireunassa ja on muodoltaan pyöreä, halkaisijaltaan 1,8 m. itäinen kasa sijaitsee pohjoisen puoliskon keskellä, hieman idässä; kasa on löyhä, ehkä 4-kulmainen. Kasan mitat ovat SE-NW 2 m, SW-NE 1,5 m. Molempien kasojen kivet ovat kooltaan 30-40 cm.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde ja ympäristö näyttää yhden säilyneen mustavalkoisen kuvan perusteella säilynyt suhteellisen samanlaisena kuin se oli kuvaushetkellä ja siksi se voidaan suhteellisen isolla varmuudella todeta samaksi kohteeksi kuin kuvassa. On mahdollista, että kyseessä on pahasti tuhoutunut jatulintarha, mutta varmuutta tulkintaan ei saatu inventoinnin aikana.

Kohdenimi	Byviken SE = Byviken 3	N 6654777
Alue	Porkala	E 3355923
Kunta	Kirkkonummi	Z 15

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Thorvald Backmanin (Espoo) ilmoituksen mukaan Byvikenin lähellä olisi jatulintarha.

Kohde sijaitsee Porkalan niemen S osassa Byviken nimisen lahden E puolella sijaitsevan kalliomaellä. Mäki on profiililtaan loivarinteinen ja sen korkeimmat kohdat suurimmaksi osaksi avokallioalueita. Kohde sijaitsee Tämän mäen korkeimmalla alueella, kohdassa missä avokallio muodostaa suoran, mutta loivasti kohti NW kaltevan, pinnan. Aivan kohteen E puolella kallio putoaa jyrkästi noin 1,50 m, josta alkaa rinne, joka päättyy mereen.

Paikalla, joka Backman osoitti kartalla, on kivien kertymä, joka ei ole luonnon aikaan saama. Se koostuu useista kivirivistä. Osa riveistä ovat kareevia, mutta erityisesti uloimmat muodostavat lähinnä suorakaiteenmuotoisen kuvion. Noin kolme metriä isoimmasta kiveyksestä kohti N on NW-SE suuntainen kivirivi (pituus 1,50 m, korkeus noin 0,40 m). joka koostuu neljästä kivistä. Rivin yksi kivi on selvästi asetettu pystyasentoon. Tämän SW puolella on pieni kertymä kiviä.

Kiveyksen WNW puolella, noin 1,50 m päässä, on keskittymä pieniä kiviä, jotka muodostavat epämääräisen röykkiön. Tämän W reunassa on suuremmista kivistä tehty NE-SW suuntainen rivi (1,40 m pitkä) ja toinen NW-SE suuntainen (1,20 m pitkä) suorassa kulmassa toisiinsa. Ne muodostavat yhdessä L-muotoisen rakenteen. Myöhemmin todettiin myös, että pikkukivien keskittymiä löytyy myös muualta alueelta. Seuraavalla kallioterassilla, noin 10 m päässä kohti W, on irrallaan kiviä, jotka muodostavat kaarevan rivin.

Ison kiveyksen koko on:

NE-NW = 6,00 m

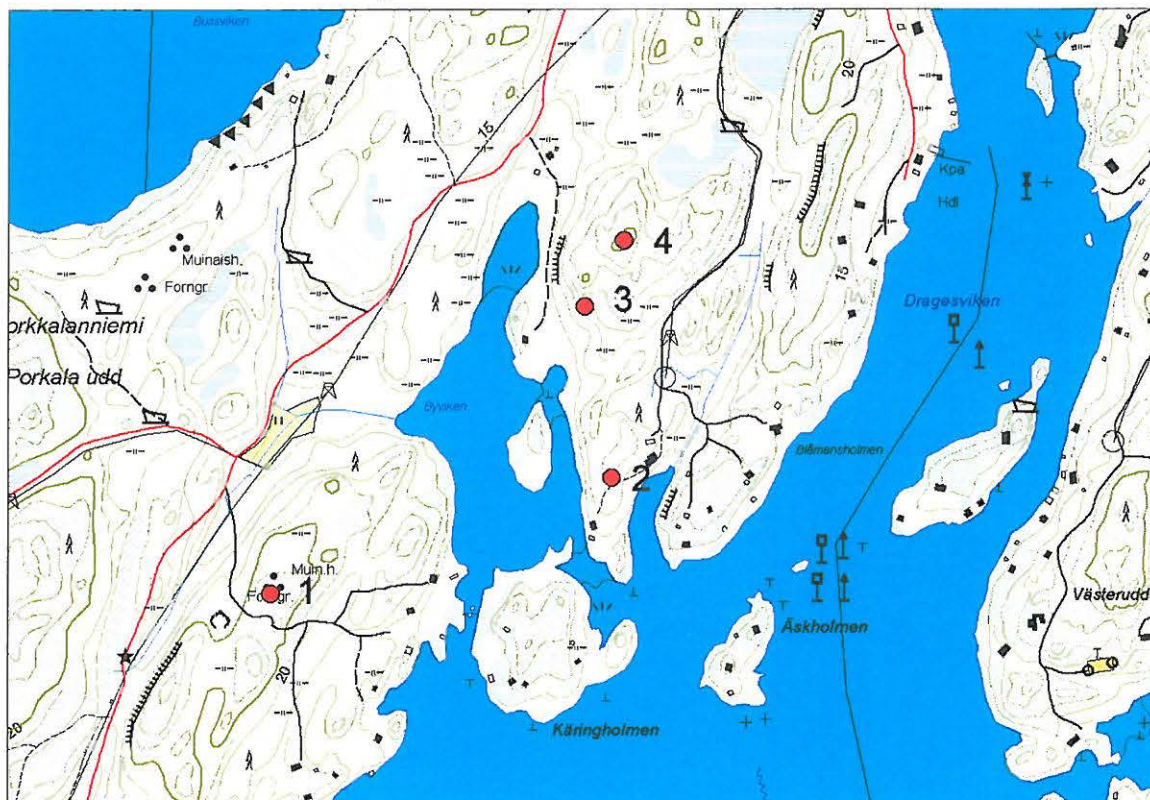
NW-SE = 4,90 m

Korkeus = 0,20-0,30 m

Kivien halkaisija = 0,20-0,30 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

On hyvin mahdollista, että paikalla on ollut jatulintarha, joka on myöhemmin tuhoutunut kuten muut tunnetut jatulintarhat alueella. Esimerkiksi suorakaide muoto eroaa muista. Oli myös vaikeaa löytää yhtään selvää osaa, josta olisi voinut nähdä alkuperäisen jatulintarhan muodon ja siksi tulkinnessa on tiettyä epävarmuutta. Kohde muistuttaa Byviken NE kohdetta.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Rövars Nedengång
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Porkkala
P	6654608
I	3355425
2	
NIMI	Byviken SE
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Porkkala
P	6654777
I	3355923
3	
NIMI	Byviken
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Porkkala
P	6655027
I	3355883
4	
NIMI	Byviken NE
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Porkkala
P	6655123
I	3355941

Kohdenimi	Torsnäs	N 6657411
Alue	Böle	E 3358452
Kunta	Kirkkonummi	Z 10

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

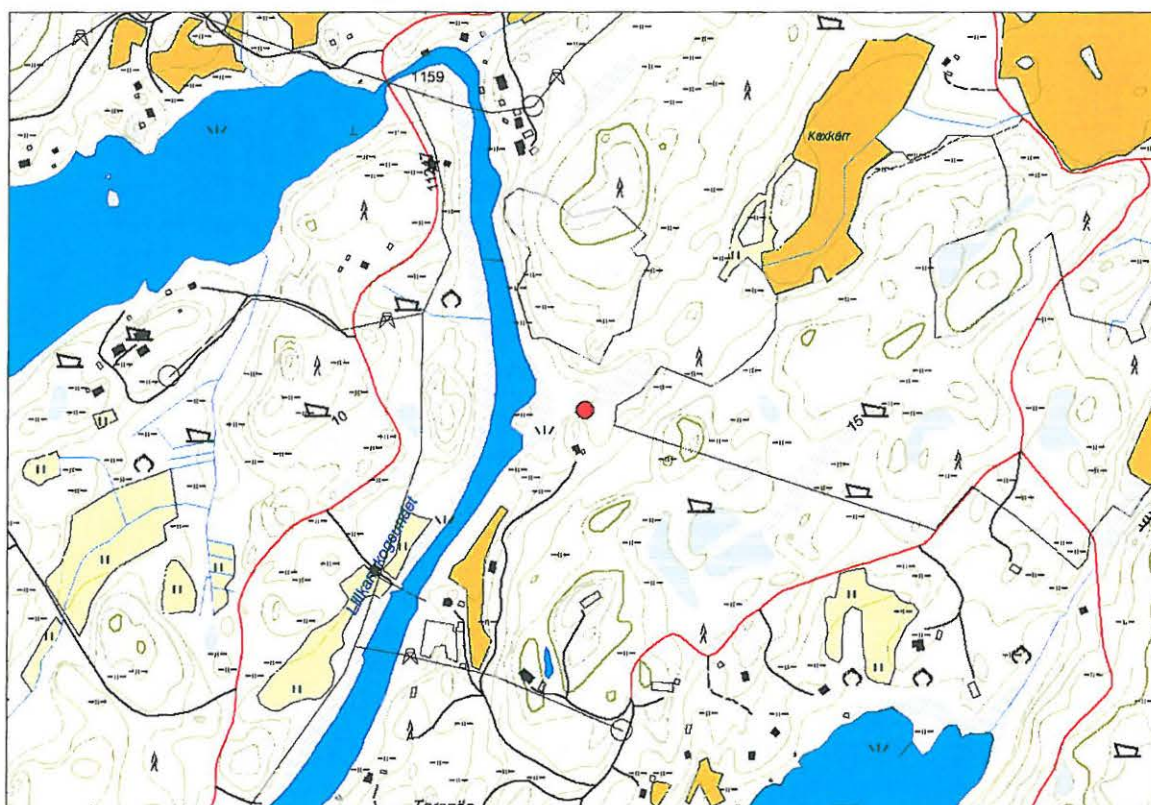
Röykkiö on rakennettu sammaleiselle kallionyppylälle jyrkkäreunaisen korkeamman kallion itäpuolelle (välissä n. 7m leveä notkelma). Kallio tippuu n. 1,5 m röykkiön kärjestä NE. Röykkiöstä E ja N on alankoalue, joka on nykyään niittyä/suota. Noin 100 m kohti W sijaitsee Lillkanskogsundetin ranta.

Röykkiö on muodoltaan pitkulainen N-S -suuntainen latomus, kallionyppylän NW-WW-reunassa, N pääty on suurempi ja korkeampi. Röykkiön mitat ovat N-S 6,5 m ; E-W 2 m (N päässä) ja 1,5 m (S päässä); korkeus 0,6 m (pohjoispäässä) ja 0,4 m (eteläpäässä). Kivien keskikoko on 20-40 cm (minimissään 10 ja maksimissaan 80 cm)

Röykkiö on runsaan sammalen peitossa ja siinä kasvaa puita (1 iso, 2 pientä, 1 kanto). Latomuksesta n. 30 m etelään tiedetään olleen niitty, ja sen reunoilla onkin peltoraunioita.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Latomuksesta n. 30 m etelään tiedetään olleen niitty, ja sen reunoilla onkin peltoraunioita. Mahd paikalla on alun perin kaksi röykkiötä. Kyseessä on mahdollisesti peltoraunio.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Torsnäs
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Böle
P	6657411
I	3358452

mj. rek. 257 01 0014

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Räfsö 1	N 6656130
Alue	Porkkala	E 3360600
Kunta	Kirkkonummi	Z 7,5 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö?	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Räfsö, joka sijaitsee Porkkalanniemen E tuntumassa veneväylän varressa, nimisen saaren N osassa. Alue on avokallioaluetta joka muodostaa laakean alueen korkeimmalla kohdalla. Kohteelta on matkaa Räfsön N kärkeen 50 m. Alueella on useita kivikasoja, jotka on nimetty A-G. Alueella on Juhani Rinteen mukaan sijainnut jatulintarha.

Röykkiö A: Kohteen muoto on lähinnä pitkänomainen/soikea. Se on rakennettu luonnon muovaamista kulmikkaista kivistä. Kohdetta ei peitä aluskasvillisuus. Sen mitat ovat:

N-S = 2,60 m

E-W = 2,20 m

Korkeus = 0,50 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,50 m

Röykkiö B: Sen muoto on suorakulmainen ja rakennettu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä. Profiililtaan se on lähinnä trapetsinomainen. Sen mitat ovat.

NW-SE = 3,20 m

NE-SW = 3,00 m

Korkeus = 0,70 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,40 m

Röykkiö C: Epämääräinen, joka on paksun sammaleen peitossa. Ei selkeää rajaa.

Röykkiö E: Pieni pyöreä röykkiö. Sen mitat ovat:

Halkaisija = 1,00 m

Korkeus = 0,40 m

Kivien halkaisija = 0,10-0,20 m

Röykkiö F: Kiveys avokallioterassilla halkaisijaltaan 1,10-1,20 m. Voi olla Rinteen mainitseman jatulintarhan jäänteet?

Röykkiö G: Korkea isompi röykkiö. Koostuu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä. Sen mitat ovat:

N-S = 3,10 m

E-W = 3,00 m

Korkeus = 0,90 m

Kivien halkaisija = 0,40-0,50 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Alue on selvästi ollut hyvin myöhäisen toiminnan kohteena. On mahdollista, että alueella on aikaisemmin ollut jatulintarha tai hautaröykkiö, mutta on vaikeaa tulkita alueen luonnetta enää.

Kohdenimi	Räfsö 3	N 6655990
Alue	Porkkala	E 3360340
Kunta	Kirkkonummi	Z

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Räfsö, joka sijaitsee Porkkalanniemen E tuntumassa veneväylän varressa, nimisen saaren NW osassa. Alue on avokallioaluetta joka muodostaa laakean alueen korkeimmalla kohdalla. Juhani rinne tutki kohteen vuonna 1908.

Röykkiö on rakennettu 0,50 m korkean kallioterassinreunan alle, sen S puolelle, missä se myös sijaitsi Rinteen alkuperäisten kaivauskuvien perusteella. Sen sivuissa on isot paasikivet pystyasennossa ja se on suorakaiteenmuotoinen. Se on rakennettu lähinnä kulmikkaista kivistä, mutta kivimassassa on myös pyöreitä kiviä. Sen mitat ovat:

N-S = 7,00 m

E-W = 5,50 m

Korkeus = 0,30 m

Kivien halkaisija 0,30-0,60 m

Paasien max korkeus = 0,95 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiö on muodoltaan ja sijainniltaan epätavallinen. Muotoon on voinut vaikuttaa mahdollinen kivien louhintaa, josta oli epävarmoja merkkejä E puolella. Juhani rinteiden kaivauksissa löytyi palamattomia luita, jotka hän tulkeitti ihmisen luuksi, mutta myös useita kolikkoja 1600- ja 1800 -luvulta. Erityisesti 1600 -luvun kolikot vaikuttavat olevan sellaisessa sijainnissa, että voisivat olla alkuperäisiä röykkiössä. Röykkiön epämääräinen sijainti ja löydöt viittaavat tulkintaan, että mahdollisesti ei olisi kyseessä esihistoriallinen hautarakenne.

Kohdenimi	Räfsö 2	N 6656070
Alue	Gesterby	E 3360470
Kunta	Kirkkonummi	Z

Mj-tyyppi	Hautausmaa	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

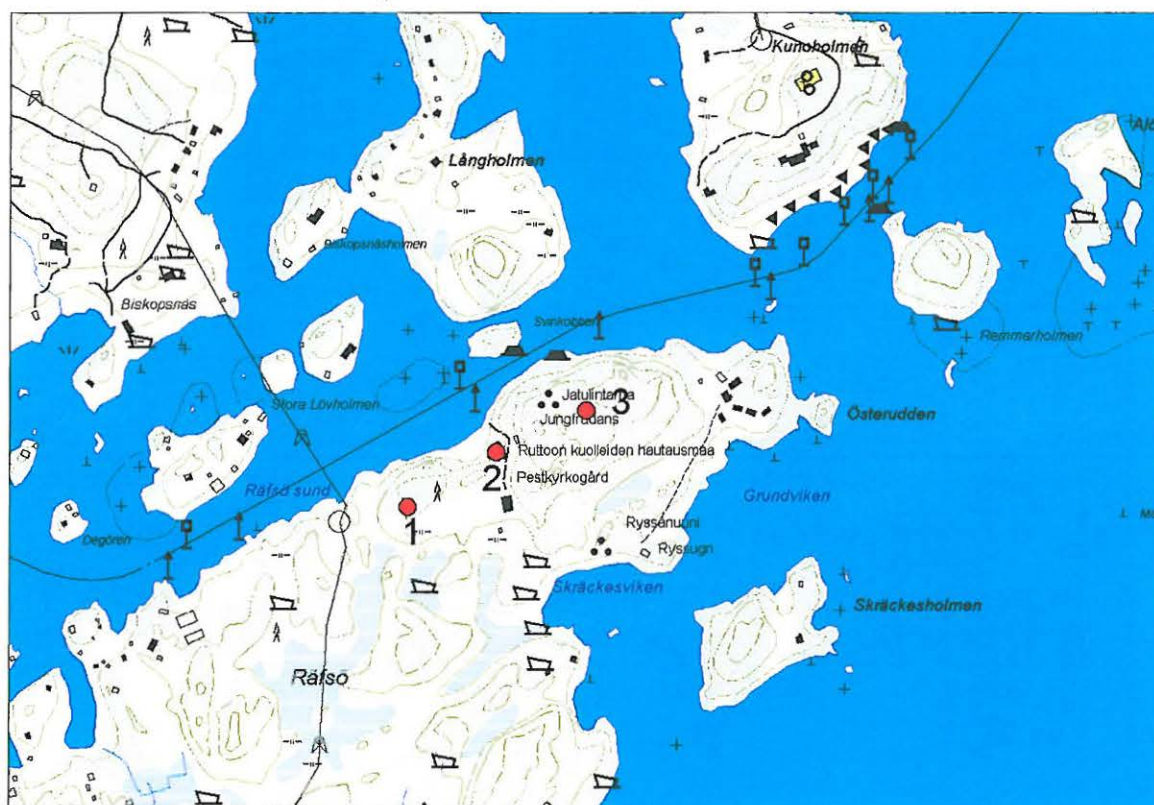
Kohde sijaitsee Räfsö, joka sijaitsee Porkkalanniemen E tuntumassa veneväylän varressa, nimisen saaren NW osassa. Alue on kallioalueiden, joissa Räfsö 1 ja 3 sijaitsevat välissä, jossa ensimmäinen sijaitsee N puolisella ja toinen S puolisella. Kohde on rannan yläpuolista rinnettä, joka viettää loivasti kohti SW.

Hautausmaasta on maan päälle havaittavissa soikea matala muuri, jonka sisällä on pitkänomaisia kuopanteita. Hautausmaan NW osassa on ulkorakennus ja aita halkoo aluetta N-S suunnassa. Polku kohti seurakunnan leirintäkeskusta kulkee aivan muurin tuntumassa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Suullisen perimän mukaan alueelle olisi haudattu 1700-luvun alussa ruttoon kuolleita merimiehiä, sotilaita ja paikallisia. Hautausmaata ei olla koskaan tutkittu, joten sen ikä on ennen lisätutkimuksia epävarma. Läheisellä Räfsö 3 Juhanni rinne löysi 1600-luvun lopun ja 1800-luvun rahoja.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Råfsö 3
KUNTA Kirkkonummi
ALUE Porkkala
P 6655990
I 3360340
2
NIMI Råfsö 2
KUNTA Kirkkonummi
ALUE Porkkala
P 6656070
I 3360470
3
NIMI Råfsö 1
KUNTA Kirkkonummi
ALUE Porkkala
P 6656130
I 3360600

Kohdenimi	Salmen	N 6649437
Alue	Porkala	E 3355171
Kunta	Kirkkonummi	Z

Mj-tyyppi	Yöpymissuoja	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

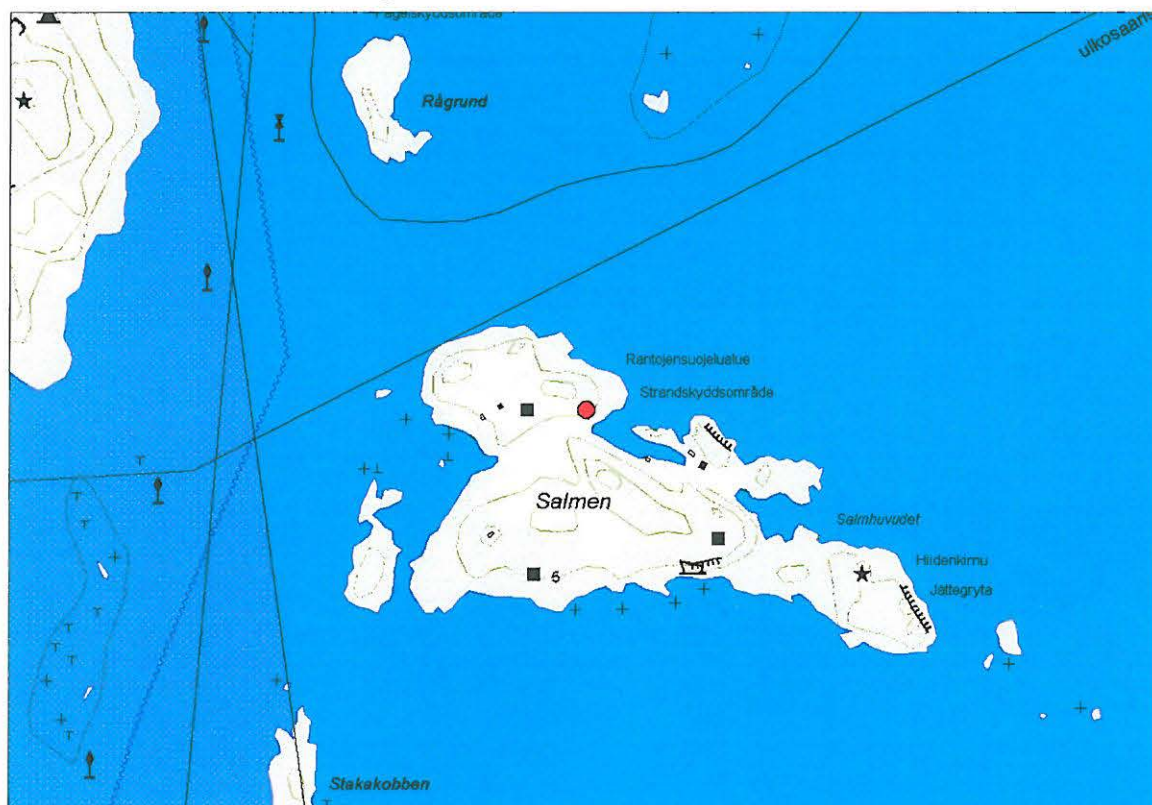
Kuvaus

Salmen niminen saari sijaitsee Kirkkonummen ulkosaaristossa Porkkalanniemen S puolella ja Rönnskärin majakkasaaren tuntumassa tämän SE puolella. Saari on ulkosaaristoluoto, jonka keskiosassa kasvaa ulkosaaristolle tyypillistä kitukasvuista, mutta tiheää metsää. Sen N puolella on nykyään suurimmaksi osaksi kuivunut suojaista lahti. Alueella missä kohde sijaitsee lahti muodostaa lagunimaisen poukaman, jonka W liepeillä tämä sijaitsee. Alue on laaksomainen muodostelma, jossa kasvaa suhteellisen tiheä kasvillisuus.

Yöpymissuoja on rakennettu 2-3 m korkean kallioseinämän juurelle niin, että tämä muodostaa rakenteen N seinä. Kaksi kivivallia on rakennettu seinämästä kohtisuoraan niin, että niiden välille jää noin 2 m leveä kivetön alue. Molemmat vallit ovat noin 3,50 m pitkiä ja N-S suuntaisia. Leveyttä niillä on 0,50 m ja korkeutta 0,50 m. W valli on koostuu ainoastaan yhdestä vierekkäin ladotusta kivikerroksesta ja sitä voidaan parhaiten kuvailla kiviriviksi. E valli koostuu 1-2 kivikerroksesta ja se on osittain sortunut. S päädyt ovat rakenteseen sisäänpäin kaarevia ja niiden välinen aukko on noin 1,5 m leveä. Noin 1,5 m kohti S on toinen E-W suuntainen kaareva kivirivi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on sijainniltaan ja muodoltaan historialliselle ajalle ajoittuva yöpymissuoja.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Salmen
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Porkkala
P	6649437
I	3355171

mj. rek. 1000 00 7279

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

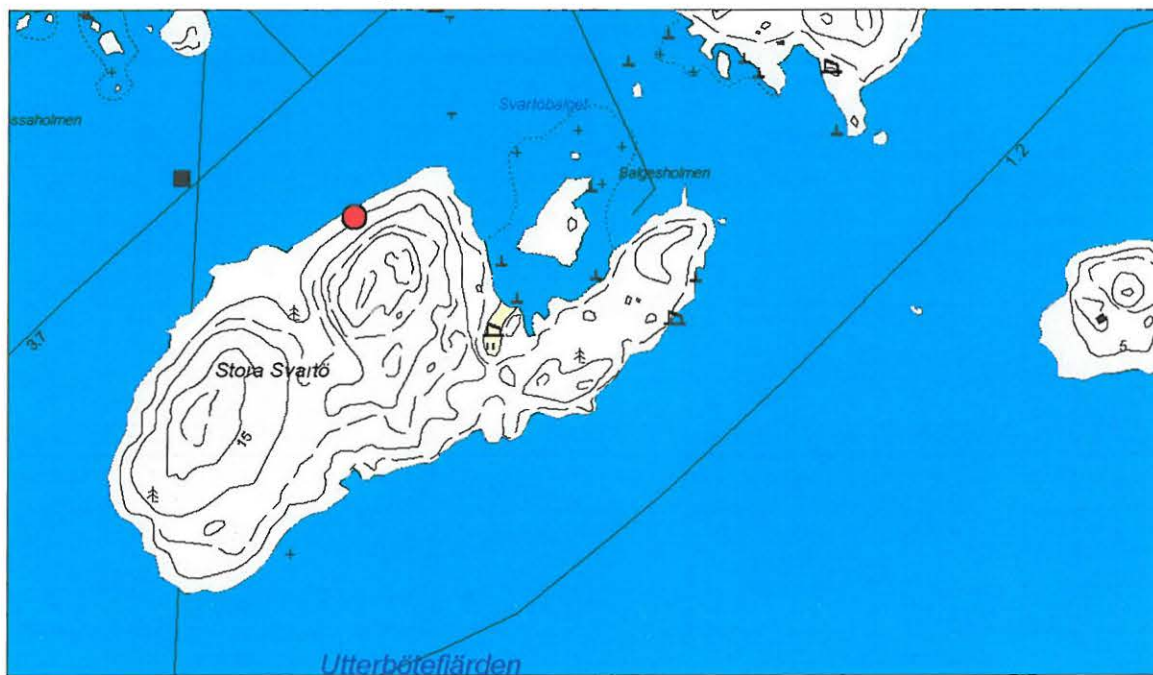
Kohdenimi	Stora Svartö = <i>Stora Svartö</i> !	N 6654293
Alue	Porkala	E 3357731
Kunta	Kirkkonummi	Z 5 m
Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Stora Svartön, joka on Porkkalanniemen E tuntumassa aivan veneväylän vieressä, E puolella. Alueella on ainakin 9 kpl kiviunia 40-50 m rannalta kalliomäen alla. Uunit ovat kapealla noin 60 m pitkällä rannan suuntaisella alueella. Ainakin yksi uuni on hyvin säilynyt.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Stora Svartholmen
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Porkala
P	6654293
I	3357731

mj. rek.

1000 00 7280

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Stora Svartö 2	N 6654047
Alue	Porkala	E 3357524
Kunta	Kirkkonummi	Z 17,5

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee Stora Svartön SW osassa laajan luonnonmuodostuman muodostaman alueen korkeimman kohdan. Luonnonmuodostuma on kooltaan noin 500 neliömetriä ja röykkiö erottuu tästä selvänä rakenteena. Se sijaitsee muodostuman N osassa. Röykkiön muoto on nelisivuinen ja sen reunoissa on mahdollisesti kehärakenne. Itse luonnonmuodostelmassa on useita kuoppia mm aivan röykkiön E-puolella. Röykkiön keskellä on pieni kuoppa. Röykkiön mitat ovat:

N-S = 4,20

E-W = 3,60

Korkeus = 0,55

Kivien halkaisija = 0,10-0,40

Kuopan mitat ovat

Halkaisija = 1,0 m

Syvyys = 0,55 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen tulkinta on vaikeaa. Muodoltaan se muistuttaa alueen muita hautaraunioita ja lähinnä niitä, jotka ajoittuvat rautakaudelle. Toisaalta sijainti pirunpellossa on harvinaista eikä esiinny Uudenmaan saaristo- tai rannikkoalueilla. Alueella on myös useita puolustusvarustuksia ja tämäkin rakenne on voinut olla lähipuolustus- tai tähystysasema. Ilman jatkotutkimuksia sen luonne tai ajoitus ei selviä.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Stora Svartö 2
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Porkala
P	6654047
I	3357524

Kohdenimi	Källarlandet 2	N 6663040
Alue	Pikkala	E 3350710
Kunta	~~Kirkkonummi~~ Siuntio	Z
Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Källarlandet muodostaa Kalvö nimisen saaren E kärkeä. Niemi on historialliseen aikaan ollut erotettu Kalvösta kapealla N-S suuntaisella salmella. Saari sijaitsee Pikkalanselänteen NW laidalla mantereen tuntumassa. Kalvö on E ranta on rakennettu, mutta Källarlandet on rakentamaton. Kohde sijaitsee lähialueen korkeimmalla kohdalla.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiöitä eri muodoissa alueella, jossa on myös pirunpelto. Ne kuuluvat todennäköisesti Porkkalan vuokra-ajan toimintaan alueella.

Kohdenimi	Källarlandet 2	N 6663040
Alue	Pikkala	E 3350710
Kunta	~~Kirkkonummi~~ Siuntio	Z

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Källarlandet muodostaa Kalvö nimisen saaren E kärkeä. Niemi on historialliseen aikaan ollut erotettu Kalvösta kapealla N-S suuntaisella salmella. Saari sijaitsee Pikkalanselänteen NW laidalla mantereeseen tuntumassa. Kalvö on E ranta on rakennettu, mutta Källarlandet on rakentamaton. Kohde sijaitsee lähialueen korkeimmalla kohdalla.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiöitä eri muodoissa alueella, jossa on myös pirunpelto. Ne kuuluvat todennäköisesti Porkkalan vuokra-ajan toimintaan alueella.

Ks. myös n. 574

Kohdenimi	Källarlandet 1	N 6662937
Alue	Pikkala	E 3350821
Kunta	Siuntio	Z

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Källarlandet muodostaa Kalvö nimisen saaren E kärkeä. Niemi on historialliseen aikaan ollut erotettu Kalvösta kapealla N-S suuntaisella salmella. Saari sijaitsee Pikkalanselänteen NW laidalla mantereen tuntumassa. Kalvö on E ranta on rakennettu, mutta Källarlandet on rakentamaton. Sen korkein kohta sijaitsee samalla kohdalla missä kohdekin. Kohde on kapealla kallioharjanteella, joka varsinkin kohti N putoaa hyvin jyrkästi.

Röykkiö on muodoltaan lähinnä pyöreä ja se on rakennettu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä. Röykkiö on jäkälän peitossa ja se on rakennettu kalliosyvennyksen ylitse. Sen keskellä on kuoppa, joka ulottuu lähelle röykkiön pohjaa. Avokallion N rinteeseen on vierinyt kiviä röykkiöstä. Sen mitat ovat:

N-S = 6,20 m

E-W = 6,70 m

Korkeus = 1,10 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,50 m

Kuoppa on halkaisijaltaan 2,00 m ja syvyydeltään 1,20 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Källarlandet 2
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Pikkala
P	6663040
I	3350710
2	
NIMI	Källarlandet 1
KUNTA	Siuntio
ALUE	Pikkala
P	6662937
I	3350821

Siuntio

Löytöpaikka Hästö 1 1000 00 3730
Talonpohja Hästö 2 1000 00 7294

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	(Hästö E) Hästö 1, Hästö 2	N 6659319
Alue		E 3363814
Kunta	Kirkkonummi	Z 2,5

Mj-tyyppi	Talonpohja+löytöpaikka	Löydöt
Ajoitus	Historiallinen aika	

Kuvaus

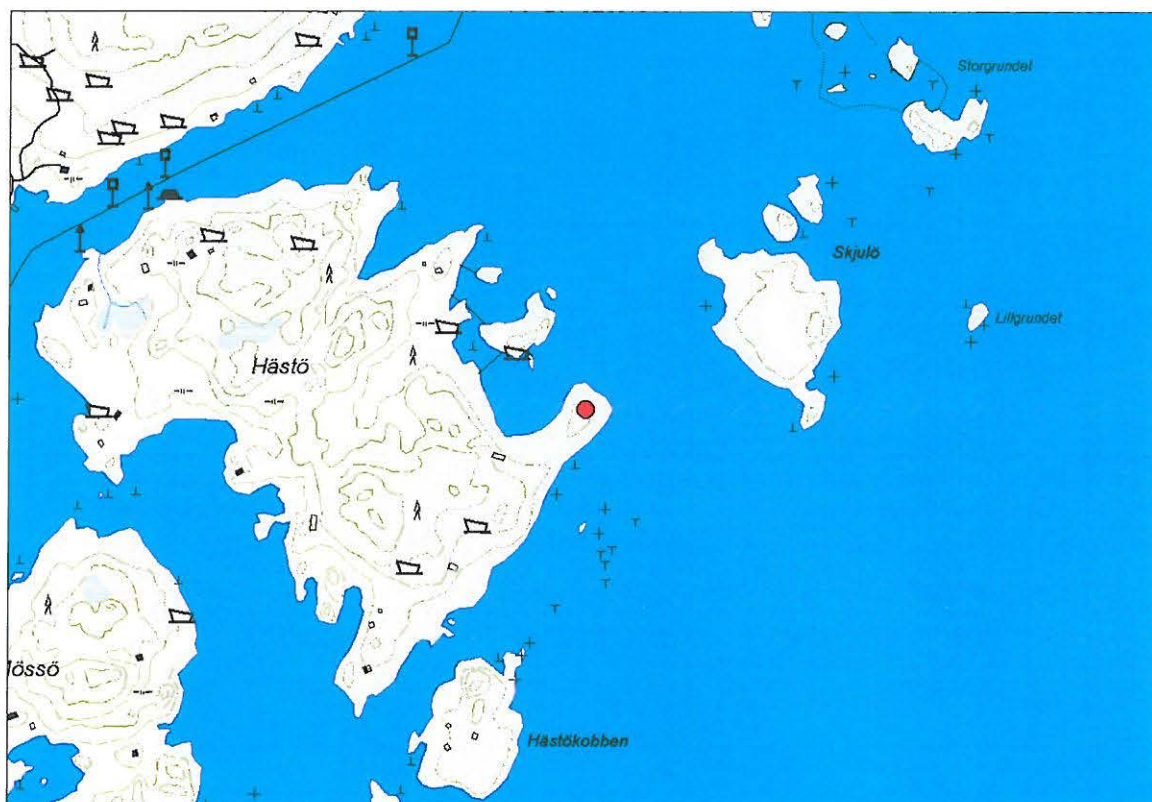
Kohde sijaitsee saaren S-rannan E-kärjen niemellä, kallion korkeimmalla kohdalla. Korkein kohta on paksun sammalen ja varvikon peitossa ja siinä kasvaa useita mäntyjä, katajaa ja koivuja. Ympärillä kallio on täysin paljas. Metsittyneen alan keskellä on havaittavissa 7 x 4 m (NW-SE -suuntainen) nelikulmainen perustuskiveyksen kaltainen rakenne. Sen NE-seinä on säilynyt korkeimpana (0,5 m) ja paksuna (1,6 m), eikä SE-seinää oikein näkynytäkään. Kivet ovat pyöristyneitä ja särmikkäitä, kooltaan 20-40 cm.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on luultavasti rantavajan tai kalamajan jäännökset.

Hästöön saarta tarkistettiin koska sieltä on löytynyt neljä hopearahan palaa, joista kaksi on säilynyt nykypäivään asti. Jenny Nummelinin kertomuksen mukaan (vuodelta 1898) rahat löytyivät kalliokolosta merenpuoleiselta osalta saarta lähellä laivalaituria. Alue sijaitsee todennäköisesti kuivuneen lahden, joka sijaitsee NE-puolella saarta, lähistöllä. Rahat on lyöty vuonna 815 (Granberg 1966:174, Talvio 2002:198)

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Hästö E
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	
P	6659319
I	3363814

Kohdenimi	Byviken/Kyrkogårdsön	N 6653349
Alue	Porkkala	E 3356017
Kunta	Kirkkonummi	Z 2,5-5

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Tutkittu alue sijaitsee Porkkalan niemen kärjen vieressä sijaitsevalla Kyrkogårdsön-nimisellä saarella, ja sen W-puolen E-W-suuntaisen Byvikenin lahden pohjukassa. Lahden jatkeena itään on avokallioiden reunustama lehtomaisesti metsittynyt laakso, jonka N-rinteellä on suuren kartanotyyppisen rakennuksen kivijalka sivurakennuksineen. Rakennus on orientoitu kohti lahden pohjukkaa, jossa on havaittavissa laiturirakenteen jäännöksiä (kiviä ja tiilimurskaa). Talon perustukset ovat ainakin kahdella eri tasolla. Kivijalan rakentamisessa on paikoin käytetty sementtiä, erityisesti portaiden rakenteissa. Rakennuksen pihamaata on myös maisemoitu kivirivein, -portain ja -rakentein. Laakson pohjalla on kuoppa, joka on mahdollisesti vanha kaivo.

Aluetta koekuopitettiin (9 kpl) potentiaalisilta vaikuttavilta alueilta, ja rakennuksen lähelle tehdyistä koekuopista löytyi jonkin verran historiallista esineistöä, tiilimurskaa ja ikkunalasiasia, erityisesti lahdenpohjukan SE-nurkkaan tehdystä koekuopasta, jonka perusteella siellä on ollut jonkunlainen ulkorakennus. Maannokset ovat pääasiassa moreenia, jonka päällä paikoin paksukin kerros niittymultaa. Löytöaineisto ajoittuu 1700- ja 1900-lukujen välille.

Saaren asukkaan mukaan rakennus tuhoutui tulipalossa 1920-30 -luvulla, jolloin sen omistaja poltti sen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Byviken nimi herätti mielenkiintoa ja siksi alue tarkistettiin. Nuorempi rakennus pengerryksineen on kuitenkin tuhonnut alueelta mahdollisia vanhempia rakennuksen jäänteitä. Löytöaineiston perusteella tällainen on kuitenkin selkeästi ollut alueella.

Kohdenimi	Norrudden/Kyrkogårdsön	N 6653871
Alue	Porkkala	E 3355976
Kunta	Kirkkonummi	Z

Mj-tyyppi	Hautausmaa	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kyrkogårdsön-nimisen saaren N-kärjessä pienen avokallion eteläpuolella. Tutkimukset perustuivat Juhani Rinteen (Finskt Museum 1909 Nr. 4, ss. 127-129) artikkeliin, jossa kirjoittaja kuvaa niemen tyvessä ollutta kiviaidalla rajattua hautausmaata. Tuolloin hän dokumentoi neliön muotoisen tarhan, jonka terävä kulma osoittaa kohti N sisäänkäynnin ollessa S-kärjessä. Samoin hän havaitsi tarhan pohjoisosassa useita WSW-ENE-suuntaisia painaumuksia. Alueesta kohti SE oli tuolloin nk. Amnorinin mökki, joka oli paikallinen postimestari.

Nykyään alue on kahden kesämökin välisellä lievästi metsittyneellä alueella, jota on sittemmin muokattu, ja johon on kaivettu mm. pieni maakellari. Alueen E-reunaa on raivattu piha-alueeksi mm. kukkapenkkeillä. Kivaita on luultavasti jo aikaisemmin raivattu, ja alueella onkin neljä röykkiötä, jotka voisivat olla kyseisistä kivistä kasatut.

A: Läntisin; 2 x 2,4 x 0,5 m; kivet n. 20 cm. Runsas aluskasvillisuus.

B: Edellisestä n. 10 m itään; 2,2 x 2 x 0,5 m; kivet 30-40 cm.

C: B-röykkiöstä n. 3 m ESE, suuren männyn juurella; 2,7 x 2 x 0,4 m; kivet 40-50 cm.

D: C-röykkiöstä n. 3 m etelään, hyvin epämääräinen, aivan kukkapenkin takana/alla.

Alueen NW-laidalla on kivistä, joka on mahdollisesti jäljellä alkuperäisestä aidasta.

Aluetta koekuopitettiin metri x metri koekuopilla. B-kuopasta tuli todella paljon tiiltä (leima "Stenswik") ja tiilimurskaa, laastia ja joitakin rautanauvoja. Kyseessä oli tod.näk. Amnorinin mökin savupiipun jäänteet. Hautausmaalle tehdyistä koekuopista C-F -kuopat antoivat lähinnä sekalaista modernia esineistöä maannosten ollessa turvetta, hiekkaista multaa ja hiekkaa/moreenia. Kuopista H ja I tuli niukasti löytöjä, mutta niistä löytyi selvästi kasattuja kiveyksiä, jotka saattavat olla peräisin hautausmaan muurirakennelmista, .

Kuoppa G (ja J, G:n W laajennus) avattiin matalan painauman kohdalle, ja sieltä tuli paitsi poikkeuksellista vaaleankeltaista hiesua, niin myös varsin selkeitä värieroja, kuten tummaa, ruskeata ja selvästi orgaanista maata. Kuoppaa laajennettiin ensin 0,5 m kohti N ja heti perään kohti S, jolloin havaittiin tumman maan muodostavan nelikulmaisen muodon, ikään kuin haudan E-pääty. Tästä syystä avattiin kuoppa J joka oli 2 (E-W) x 1 m. Kuopat kaivettiin kahdessa kerroksessa tasoon.

Tällöin esille tulikin selvä 2,14 (WSW-ENE) x 0,7 m selvästi nelikulmaisen muotoinen tumma alue, jota ympäröi sekoittunut maa soikeana alueena. Nelikulmaisen alueen itäpäässä oli säilynyt puurakenteita, joissa oli kiinni täysin korrodoituneita isokantaisia rautanauvoja. Puuosat otettiin talteen, mutta myöhemmin konservattori totesi ne mahdottomiksi säilyttää huonokuntoisuutensa vuoksi, ja tämän jälkeen tumma maa kaivettiin pois 20 cm ruuduissa. Kaivauksissa löytyi esineistöä nauhojen lisäksi yksi pahasti korrodoitunut kolikko vuodelta 1666 ja yksi nk. sydämen muotoinen etelä-Balttilainen solki, joka ajoittuu 1600 lopulle

tai 1700-luvun alkuun.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Rinteen hautausmaa paikallistettiin vaikka aluetta on muokattu useampaan otteeseen ja alkuperäiset rakenteet tai topografiaa ei pysty enää havaitsemaan alueella. Kohde on mielenkiintoinen ja siihen liittyy mm. tarina ruttoon sairastuneiden hautaamisesta 1700-luvun alussa. Toisaalta sama tarina liittyy myös Råfsön saaren hautausmaahan.

Koska alueella on ollut satama pitkään ja Norrudden sopii matalaksi satamaalueeksi hyvin voi hautausmaa olla paljon nyt talteen saatujen esineiden ajoitus. Kohde pitää säilyttää tulevaisuuden tutkimuksia varten.

Kohdenimi	Tullandet	N	6653898
Alue	Porkala	E	3355548
Kunta	Kirkkonummi	Z	15-17,5 m

257 01 0012

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö?	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen/rautkautinen?	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Tullandet nimisen vanhan saaren NW osassa korkean kalliomaan W osassa. Sen W puolella on Långviken niminen lahti ja Gloet niminen pieni lampi, joiden välissä on matala kannas, joka yhdistää Tullandetin Mjöländetiin. Alue on loivarinteinen avokallioalue, jossa kalliokummut nousee loivasti ympäröivästä maastosta. Kohde sijaitsee tällaisen avokallioalueen W osassa.

Röykkiö sijaitsee kuusen juuressa kallioterassin reunalla. Se koostuu kulmikkaista kivistä ja sen muoto on epämääräinen. Se on rakennettu kalliotalkeaman ylitse. Röykkiö on kuusen lisäksi sammaleen ja jäkälän peittämä. Sen mitat ovat:

N-S = 3,70 m

E-W = 2,80 m

Korkeus = 0,30 m

Kivien halkaisija = 0,20-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä voi olla hautaröykkiö, mutta sen epämääräisyys vaikeuttaa tulkintaa. Alueella on vuokra-aikaan ollut paljon neuvostojoukkojen toimintaa, joka on aiheuttanut paljon eri kivrakenteita maastossa eri puolilla Porkkalaniemeä.

mj. rek. 1000 00 7237

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Mjölandet	N 6654123
Alue	Porkala	E 3355392
Kunta	Kirkkonummi	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiöt	Löydöt
Ajoitus	Pronssikausi/rautakausi	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Mjölandet nimisen vanhan saare, joka nykyään on yhdistynyt Tullandetiin ja varsinaiseen Porkkalaniemeen kapeilla kannaksilla. Sen N osa, jossa kohde sijaitsee, on lähinnä korkea ja jyrkkäreunainen kallioharjanne, joka nousee melkein 20 m korkeuteen korkeimmalla kohdillaan ja kulkee SW-NE suunnassa. Alue on ajoittain suhteellisen tiheän puuston ja suurilta osin paksun aluskasvillisuuden peittämä.

Röykkiö A: Kohde, joka sijaitsee harjun NW puolen jyrkän reunaman reunalla, on paksun sammalkerroksen peittämä. Röykkiöstä 5 m kohti NW maasto jyrkkenee ja putoaa osittain kallioseinämä alla olevaan rantaan. Sen muoto on soikea ja se on mahdollisesti osittain tuhoutunut sekundaarisen toiminnan vuoksi. Se koostuu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä. Mitään näkyviä rakenteita ei havaittu. Sen mitat ovat:

N-S = 8,40 m

E-W = 4,60 m

Korkeus = 0,40 m

Kivien halkaisija = 0,20-0,40 m

Röykkiö B: Sijaitsee noin 60 m A:sta kohti NE samalla harjanteella kuin tämä. Myös tämä röykkiö on jyrkanteen yläreunalla, mutta se sijaitsee kahden matalan kalliokummun välissä olevassa laaksomuodostelmassa. Se on hyvin paksun ja tiheän aluskasvillisuuden peittämä. Röykkiön muoto voi lähinnä kuvailla kolmiomaiseksi. Se erottuu selvästi ympäristöstään. Sen mitat ovat:

N-S = 3,70 m

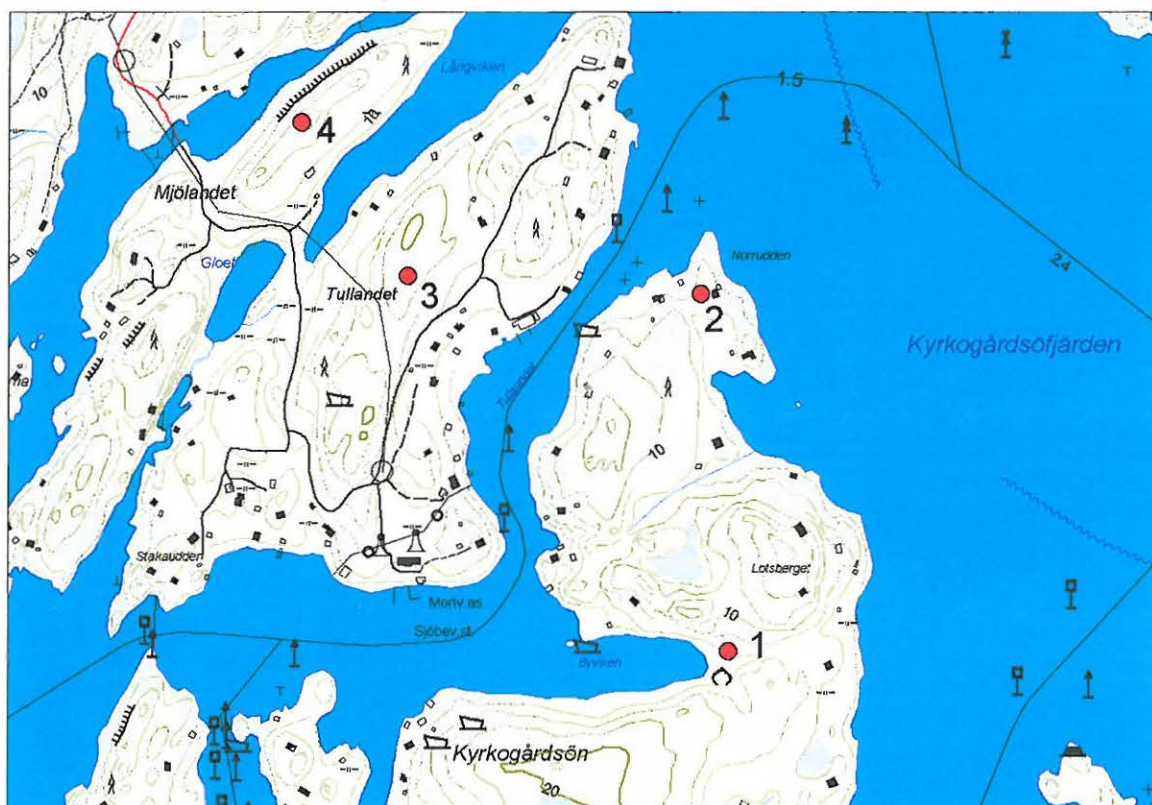
E-W = 3,50 m

Korkeus = 0,40 m

Kivien halkaisija = 0,35-0,45 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiö A voidaan suhteellisen varmasti tulkita esihistorialliseksi hautaröykkiöksi, jolloin se sijainniltaan voisi ajoittua pronssikaudelle. Röykkiö B on epämääräisempi eikä esimerkiksi luonnonmuodostelman mahdollisuutta voida sulkea pois.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Byviken/Kyrkogårdsön
KUNTA Kirkkonummi
ALUE Porkkala
P 6653349
I 3356017
2
NIMI Norrudden/Kyrkogårdsön
KUNTA Kirkkonummi
ALUE Porkkala
P 6653871
I 3355976
3
NIMI Tullandet
KUNTA Kirkkonummi
ALUE Porkkala
P 6653898
I 3355548
4
NIMI Mjölandet
KUNTA Kirkkonummi
ALUE Porkkala
P 6654123
I 3355392

mj. rek. 1000 00 7298

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Båthusudden	N 6674816
Alue	Nybacka	E 3364981
Kunta	Kirkkonummi	Z 17,5

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee täysin metsittyneen niemen korkeimman kohdan koilliskärjessä, polku niemen kärkeen kulkee röykkiön yli. Paikalta avautuu näkymä kohti W-N-SE.

Kiveyksen halkaisija on noin 10 m, korkeus noin 1 m. Kivet ovat pyöristyneitä ja kooltaan 0,2-0,5 cm, joukossa on muutama isompi kivi. Kiviä on levinnyt jonkin verran ympäristöön, jossa on lisäksi rakkaa ja 1-1,5 m kokoisia siirtolohkareita. Kiveyksen päällä kasvaa runsaasti turvetta ja sammalta.

Kiveyksessä ei ole näkyviä rakenteita, mutta kivet keskellä ovat selvästi pienempiä kuin ympäristössä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen luonne tai ajoitus jäi epäselväksi inventoinnin aikana. On mahdollista, että kyseessä on luonnonmuodostelma.

Mittakaava 1: 10 000

14	
NIMI	Båthusudden
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Nybacka
P	6674816
I	3364981

Kohdenimi	Abborforskyrkan 1 = <i>Abborförs kyrkan</i>	N 6664844
Alue		E 3356889
Kunta	Kirkkonummi	Z 37,5-40

Mj-tyyppi	Kivirakenteita	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kirkkonummella Abborforskyrkan-nimisen avokallioalueen keskiosissa sijaitsee kolmena rykelmänä puolustusvarustuksia. Ympäröivää maastoa luonnehtii avokallioiden läikittävä tuore kangasmetsä. Maasto on myös hyvin soista. Abborforskyrkan-nimisestä avokalliosta noin 200 metriä länteen sijaitsee mm. yli 1,5 km pitkä kapea koillis-lounas-suuntainen Stormossen niminen suoalue. Tieltä n:o 11243 on kohteelle matkaa 500 metriä. Kuvailen nyt kolmesta ryhmästä itäisintä.

Ensimmäisessä rykelmässä, missä on tykkisuoja ja sirpalesuoja on kahdeksan rakennetta. Ne sijaitsevat kallion kaakkoislaidalla, avokallion ja metsän rajan tuntumassa. Paikalla maasto laskee etelään. Ne sijaitsevat kohdassa, missä kaartuva kallio muodostaa suojan vasten länttä, pohjoista ja koillista.

Tämän ryhmän läntisin rakenne on perusmuodoltaan pyöreä, halkaisijan ollessa noin 2,5 metriä. Kohteen länsilaita on vallimainen, vallin ollessa vajaan metrin korkea ja koko on 2,5 x 1,5 metriä. Rakenteen keskiosa on kivistä vapaa. Vallia lukuun ottamatta muut seinät koostuvat matalasta kivirivistä. Rakenteiden kivet ovat luonnonpyöreitä ja kooltaan 0,25-0,5 m. Kiviä peittää sammal ja jäkälä. Kyseessä ilmeisesti tykkisuoja, joka on siis kohdistettu kohti länsiluodetta.

Tästä läntisimmästä rakenteesta lähes suorassa rivissä kohti itäkaakkoa sijaitsee neljä vallimaista kivirakennetta noin 2-3 metrin etäisyydellä toisistaan. Rakenteet ovat kooltaan 2,5-1,5 metriä pidemmän sivun ollessa N-S-suuntainen. Korkeutta näillä rakenteilla on 0,7-1,0 metriä.

Ensinnä kuvaillusta läntisimmästä tykkisuojasta joitakin metrejä koilliseen ja etelään sijaitsee pyöreät kivikeot. Koillisen halkaisija on metrin ja korkeus 0,5 m ja eteläisen, joka on hieman kauempana, halkaisija on 2 metriä.

Tämän ryhmän suurin rakenne sijaitsee läntisimmästä rakenteesta pari metriä kaakkoon. Siinä on 4,5 x 2 metrin kokoinen ja noin 1,2 m korkea SE-NW-suuntainen valli. Kaikkien rakenteiden kivet ovat luonnonpyöreitä ja koko vaihtelee 0,1-0,5 välillä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on luultavasti Porkkalan vuokrajan rakenteita. Kohteet voidaan myös yhdistää yhdeksi kohteeksi muiden Abborfors-alueen kohteiden kanssa.

Kohdenimi	Abborforskyrkan 2 = <i>Abborforskyrkan</i>	N 6664852
Alue		E 3356854
Kunta	Kirkkonummi	Z 41

Mj-tyyppi	Kivirakenteita	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohteet sijaitsevat runsaiden soiden ja avokallio-alueiden laikuttamassa tuoreessa kangasmetsässä Abborforskyrkan-nimisen avokallioselänteen keskiosissa. Kallion korkeimman kohdan länsilaidalla suhteellisen tasaisessa maastossa sijaitsee ryhmä tykkisuoja. Niitä on kahdeksan kappaletta ja ne ovat noin 35 x 20 metrin kokoisella maa-alalla.

Ryhmän länsipuolella kohoaa myös pieni avokallioselänne. Suojat ovat siis ikään kuin kahden kohouman välisessä matalammassa maastokohdassa. Tästä ryhmästä itäkaakkoon noin 50 metriä kallion kaakkoislaidalla sijaitsee toinen kahdeksan tykkisuojan ryhmä.

Tästä läntisemmästä ryhmästä itäisin rakenne on selkein. Se on noin viisi metriä pitkä ja puolitoista metriä leveä N-S-suuntainen kivivalli. Sen pohjoispäässä on levennys. Vallilla on korkeutta 1 metri. Tästä 4 m pohjoiseen sijaitsee saman kokoinen hieman matalampi E-W-suuntainen valli.

Ensin mainitusta länteen sijaitsee noin 1-5 metrin välein saman kokoisia valleja, jotka ovat myös N-S-suunnassa. Näiden korkeus vaihtelee 0,5 - 1,2 metrin välillä. Osa näistä kaartuu hieman itään.

Näiden lisäksi on ympäristössä vielä muutama epämääräisempi kivikasa.

Ryhmän pohjoisin rakenne on soikea ja poteromainen. Sen mitat ovat 3x1,5 m ja korkeutta on puolisen metriä. Rakenne on siis vallimainen eli keskellä on kuoppa. Se sijaitsee rinteessä, joka alkaa viettää pohjoiseen.

Rakenteiden kivet ovat luonnonpyöreitä ja halkaisijaltaan ne ovat 0,15-0,5 m. Kiviä peittää jäkälä ja rakenteiden päällä on sammalta. Siellä täällä rakenteiden välissä on irtokiviä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on luultavasti Porkkalan vuokrajan rakenteita. Kohteet voidaan myös yhdistää yhdeksi kohteeksi muiden Abborfors-alueen kohteiden kanssa.

Kohdenimi	Abborforskyrkan 3 = <i>Abborfors kyrkan</i>	N 6664906
Alue		E 3356837
Kunta	Kirkkonummi	Z 23

Mj-tyyppi	Kivirakenteita	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohteet sijaitsevat runsaiden soiden ja avokallioalueiden laikuttamassa tuoreessa kangasmetsässä Abborforskyrkan-nimisen avokallioselänteiden luoteisosassa. Paikalla kallio laskee jyrkästi pohjoiseen ja kohteiden länsi- ja luoteispuolella on soinen lehtimetsäpainotteinen alanne. Alanteesta edelleen luoteeseen kohoaa toinen yhtä korkea kallioselänne.

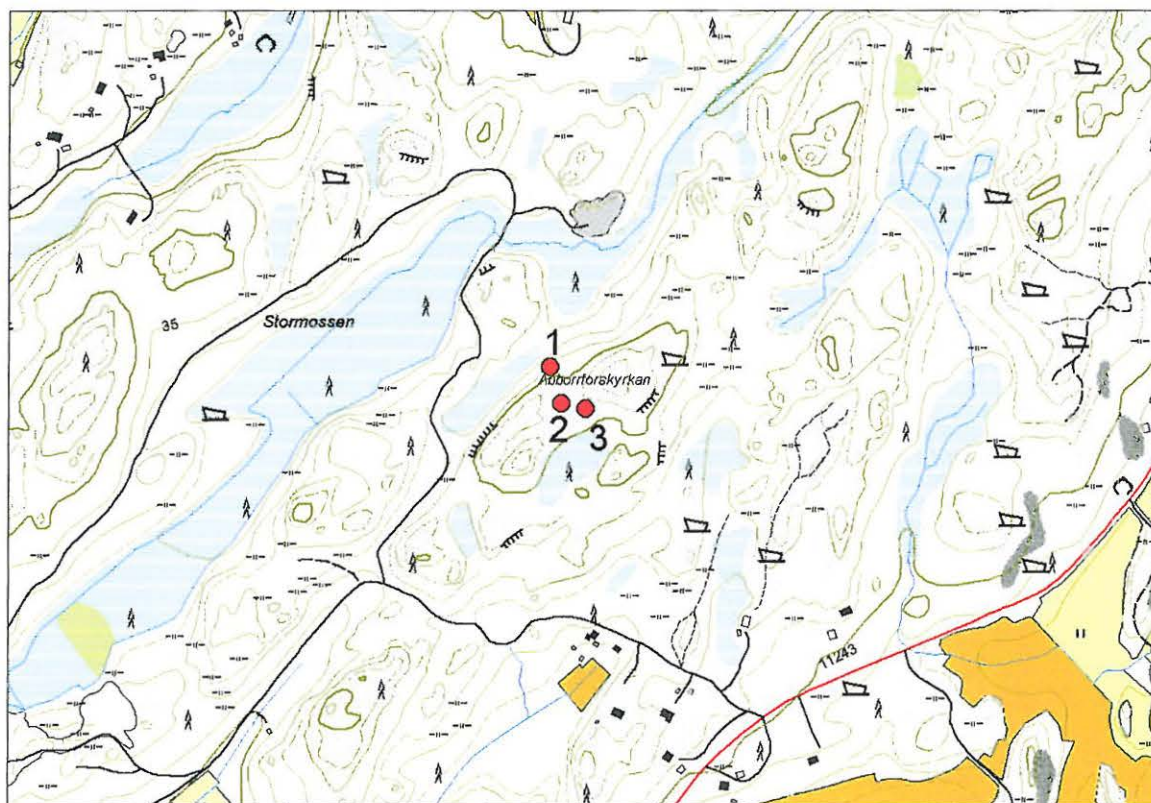
Tämä on puolustusvarustusryhmistä pohjoisin. Kallioalueen keskipaikkeilla sen kaakkois- ja luoteislaidoilla on useita rakenteita käsittävät ryhmät tykki- ja sirpalesuojia.

Kallion luoteeseen laskevalla rinteellä sijaitsee kaksi 10 m pitkää lähes E-W -suuntaista kivivallia. Ne ulottuvat alapäästään alanteen taitteeseen asti. Valleilla on leveyttä 2,5 metriä ja korkeutta niillä on 0,7-0,8 m. Kivet ovat luonnonpyöreitä ja niiden halkaisija vaihtelee 0,1-0,8 välillä. Enimmäkseen kivet ovat 0,2-0,4 m kokoisia ja niitä peittää jäkälä. Rakenteita peittää sammal.

Edellä kuvailluista suoraan pohjoiseen 15-20 m alanteessa suon ja kallion taitteen paikkeilla sijaitsee kaksi pitkulaista kekoa ja yksi soikean poteron tyyppinen rakenne. Nämä sekä aiemmin kuvaillut vallit muodostavat viiden rakenteen N-S -suuntaisen rivin. Pohjoisimmasta vallista suoraan itään jyrkätköissä rinteessä sijaitsevalla pienellä tasanteella sijaitsee pyöreähkö rakenne. Rakenteen halkaisija on noin 3 metriä ja korkeutta sillä on 0,7 m. Kivien halkaisija on 0,15-0,4 ja kiviä peittää jäkälä ja sammal. Heti tämän eteläpuolella on lähinnä epämääräisessä rykelmässä suurempia kiviä. Voi olla, että pyöreähkö rakenne on aikanaan tehty suuremmista kivistä koostuneen kiveyksen päälle. Tässä kohtaa rinne laskee jyrkästi länteen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on luultavasti Porkkalan vuokraajan rakenteita. Kohteet voidaan myös yhdistää yhdeksi kohteeksi muiden Abborfors-alueen kohteiden kanssa.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Abborforskyrkan 3
KUNTA Kirkkonummi
ALUE Estby
P 6664906
I 3356837
2
NIMI Abborforskyrkan 2
KUNTA Kirkkonummi
ALUE Estby
P 6664852
I 3356854
3
NIMI Abborforskyrkan 1
KUNTA Kirkkonummi
ALUE Estby
P 6664844
I 3356889

Kohdenimi	Sarfvik	N 6673743
Alue	Sarfvik	E 3367538
Kunta	Kirkkonummi	Z 25

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee Kirkkonummen itälaidalla Espoonlahden rannalla, Espoosta Kirkkonummen puolelle johtavasta Stensvikin sillasta n. 300 m etelään, meren äärellä kohoavan kallioalueen pohjoiskärjessä. Kohde sijaitsee Varma-Sammon huvilan (vuonna 2003) länsipuolella kohoavan kallion päällä. Ympäröivä kallio on hieman kumpuilevaa. Röykkiön ympärillä on lähinnä avokalliota ja harvaa kuivaa kangasta. Kalliota peittää sammal ja ruohotuppaat. Paikalta on hienot näkymät koillisesta idän kautta etelään.

Röykkiö on pyöreä ja sen halkaisija on noin 6 metriä. Röykkiön keskellä on 1,5 x 2,5 metrin kokoinen kivikeskittymä, jossa kiviä on useita kerroksia. Röykkiössä erottuu selvästi ulompi kehä ja myös sisempi kehä lähes koko röykkiön ympäri. Itälaidalla näkyy myös kolmatta sisäkkäistä kehää. Kehäkivet ovat keskimäärin 0,5 m halkaisijaltaan ja ne ovat sekä särmikkäitä että luonnonpyöreitä. Suurimmat kehäkivet jopa 0,8 m halkaisijaltaan. Keskiosassa kivet ovat hieman pienempiä. Muualla röykkiön pohja-ala ikään kuin tyhjä isommista kivistä lukuun ottamatta ohutta kivimattoa joka koostuu nyrkinkokoisista särmikkäistä pikkukivistä.

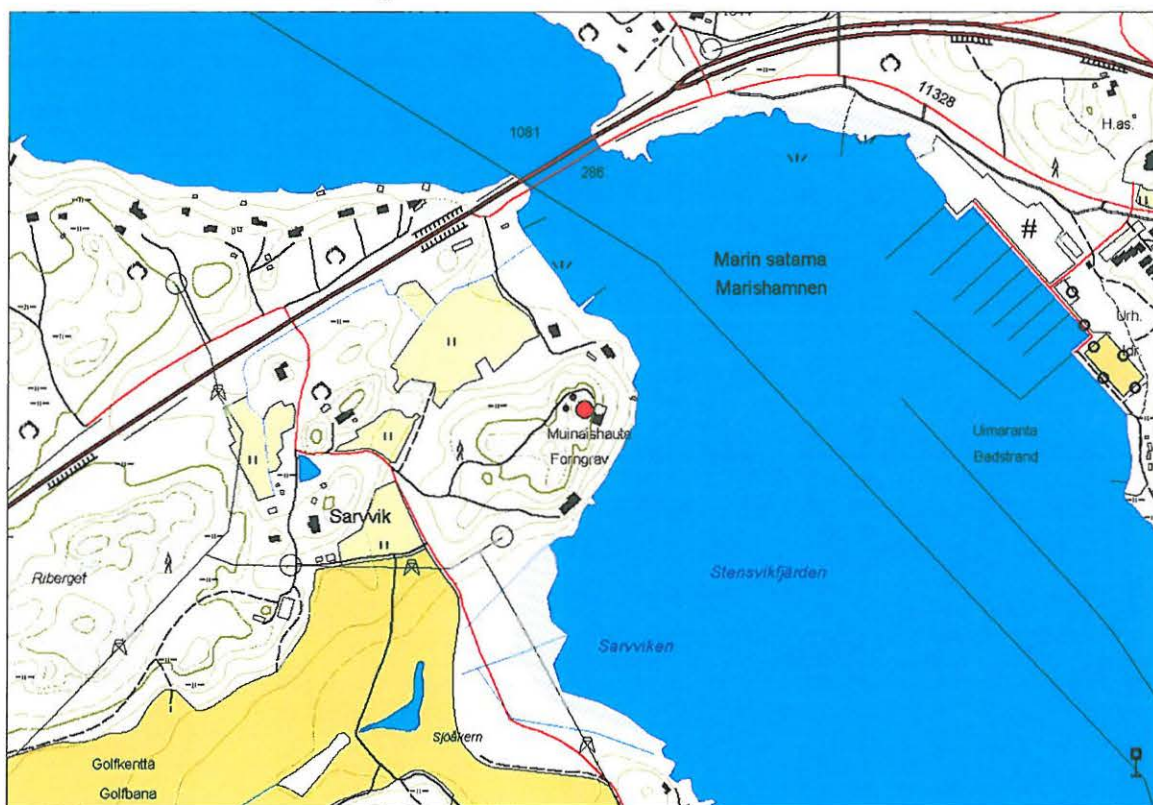
Röykkiöön on siis kajottu ja sen kiviä on vierähdellyt etenkin röykkiön pohjoispuolelle. Röykkiön pohjoispuolella on 1,5 m uloimmasta ehjästä kehästä vielä lyhyt pätkä neljättä kehää, mutta muualla sitä ei näy.

Röykkiöstä noin 7 metriä etelään kumpareen etelälaidan jatkoksi on valettu ilmeisesti I Maailmansodan tai Porkkalan vuokra-aikaan liittyvää betonista bunkkeria. Bunkkerikäytävää on muutaman metrin pituinen mutkitteleva pätkä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Luonteeltaan ja sijainniltaan röykkiö muistuttaa pronssikaudelle ajoittuvaa hautarauniota, mutta tarkempi ajoitus ja luonnehdinta vaatii jatkotutkimuksia.

Huom! Röykkiö on tutkittu vuonna 1986 (Helena Edgren)

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Sarfviik
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Sarfviik
P	6673743
I	3367538

Kohdenimi	Träskön 1	N 6652044
Alue	Porkkala	E 3353497
Kunta	Kirkkonummi	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Träskön saari sijaitsee Porkkalanniemen SSW puolella alueella, joka nykyään kuuluu valtiolle. Saaren W puolella avautuu avomerialue, jota kutsutaan Porkkalan selänteeksi. Saari on pitkänomainen, pituudeltaan noin 1,5 km (NE-SW) ja pinta-alaltaan pari neliökilometriä. Saaren topografia muodostuu lähinnä karuista avokallioalueista. Poikkeuksena on umpeenkasvanut lahti nimeltään "Träsket", jonka rannoilla sedimenttikerrokset ovat sen verran paksut että kasvillisuus on hyvin mannermaista. Kohde sijaitsee saaren koilliskärjessä, kallioharjanteen korkeimman kohdan itälaidassa. Alue on samalla koko saaren korkein kohta. Alue on kumpuilevaa kalliota ja puusto harvaa.

Muodoiltaan kohde on N-S -suuntainen, pitkulainen latomus. Sen mitat ovat 15,9 x 4,3 x 0,4 m. Latomuksen kivet 0,3-0,4 m (min 10 - max 60 cm). Kivikerroksia on enimmillään 2. Latomus on rakennettu poikkisuuntaan kohti kallion aaltoilua ja siinä kasvaa runsaasti heinää ja puita. Röykkiöstä n. 15 m pohjoisluoteeseen sijaitsee pirunpelto (E 67 B, n. 25 m N-S) kallioharjanteen länsipuolella.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Latomus muistuttaa rakenteeltaan ja sijainniltaan muita samantyyppisiä pitkiä latomuksia, mitä on löytynyt Uudenmaan saaristosta. Yksi latomus on kaivettu Tammisaaren Björkholmenilla (Jansson 2001), josta löytyi kivikauden lopulle pronssikauden alkupuoliskolle ajoittuvia löytöjä.

Kohdenimi	Träskön 3	N 6651361
Alue	Porkala	E 3353297
Kunta	Kirkkonummi	Z 7,5

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaistee Träskön saarella, joka puolestaan sijaitsee avomerialueen reunalla Porkkalanniemen SW puolella. Saaren W puolella alkaa Porkkalanselän S osa. Saari on kooltaan toista neliökilometriä ja sen keskellä on äskettäin lammeksi kuivunut lagunimainen lahti. Saari koostuu suurimmalta osiltaan avokallioalueista, mutta erityisesti lammen ympärillä kasvaa myös tiheää tuoretta kangasmetsää ja avokallioalueitten välissä olevissa laaksoissa on suoalueita. Saaren korkein kohta sijaitsee sen N osassa, missä sijaitsee myös pronssikautinen Träskön 1 hautalomus. Saarella on useilla kohdilla suomalaisia ja neuvostoliittolaisia varustuksia 1900-luvulta.

Kohde on hajanainen alun perin matala röykkiö. Se on rakennettu rantakallioille alueelle missä kallio muodostaa niemekkeen. Kohde sijaitsee tämän korkeimmalla kohdalla avokalliolla. Se on nykyään kahdessa osassa todennäköisesti sekundaarisen toiminnan johdosta. Alun perin röykkiö on voinut olla muodoltaan sokea tai nelisivuinen. S osassa se on pengottu kallioon asti. Röykkiö on rakennettu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä. Sen mitat ovat:

N puoleinen osa
N-S = 3,40 m
E-W = 3,50 m
Korkeus = 0,40 m
Kivien halkaisija = 0,30-0,40 m

S puoleinen osa
N-S = 3,40 m
E-W = 3,80 m
Korkeus = 0,40 m
Kivien halkaisija = 0,30-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Vaikka saarella on useita nuoria varustuksia ja tykkiasemia niin kohde eroaa näistä. Muodoltaan ja sijainniltaan se muistuttaa muita alueen rautakautisia röykkiöitä.

mjirek. 1000 00 7270

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Träskön 2	N 6651562
Alue	Porkkala	E 3352898
Kunta	Kirkkonummi	Z 5

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Träskön saari sijaitsee Porkkalanniemen SSW puolella alueella, joka nykyään kuuluu valtiolle. Saaren W puolella avautuu avomerialue, jota kutsutaan Porkkalan selänteeksi. Saari on pitkönomainen ja pituudeltaan noin 1,5 km (NE-SW) ja kooltaan pari neliökilometriä. Saaren topografia muodostuu lähinnä karuista avokallioalueista. Poikkeuksena on umpeenkasvanut lahti nimeltään "Träsket", jonka rannoilla sedimenttikerrokset ovat sen verran paksut että siellä kasvillisuus on hyvin mannermaista. Kohde sijaitsee lammen SW rannalla, kallioterassilla.

Röykkiö on rakennettu epätasaisen avokallion etelärinteen terassille, joka sijaitsee noin puolessavälissä rinnettä. Röykkiö on epämääräinen, ei muotoa. Sen mitat ovat 1,7 (N-S) x 1,5 x 0,4 m. Röykkiön kivet ovat särmikkäitä, kooltaan 0,2-0,3 m. Röykkiöstä pohjoiseen on 1900-luvun kasarmi/bunkkeri.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiön rakenne ja sijainti ei muistuta alueen muita esihistoriallisia hautaröykkiöitä. Vaikka lähialueella on runsaasti 1800- ja 1900-luvun sotalaitteita voi röykköin funktio liittyä johonkin varhaisempaan toimintaan koska se sijaitsee umpeen kasvaneen lahden pohjukassa. Lahden kynnys on tänään noin 2,5 m merenpinnasta. Ennen kuroutumistaan lahti on ollut erinomainen satama.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Träskön 1
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Porkkala
P	6652044
I	3353497
3	
NIMI	Träskön 3
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Porkkala
P	6651562
I	3352898
2	
NIMI	Träskön 2
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Porkkala
P	6651361
I	3353297

mj rek. 257 01 0017

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Övergård = Tolsa Övergård	N 6670250
Alue	Tolsa	E 3360020
Kunta	kirkkonummi	Z 17,5

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Jorvaksentien varrella, Uuden Porkkalantien risteyksestä noin 100 m itä-koilliseen olevan kallioleikkauksen päällä. Kohde sijaitsee tien ja hirviaidan välissä. Hirviaidasta hieman luoteeseen sijaitsee Turun rata.

Röykkiö on kallioleikkauksen päällä, joka laskee joka suuntaan. Röykkiö on pahasti hajonnut, vain koillisosa, jota peittää mänty, vaikuttaa ehjemmältä. Röykkiön pituus on noin 11 m koillinen-lounas-suunnassa. Se on mahdollisesti ollut alkuperäisen röykkiön halkaisija. Korkeutta sillä on rikkonaisuudesta huolimatta noin metri.

Kivet ovat kooltaan 0,3-0,8 m ja luonnonpyöreät, joukossa on myös särmikkäitä kiviä. Kivien päällä kasvaa sammalta, jäkälää ja sananjalkoja. Kivet ovat osittain turpeen sisällä. Röykkiön kaakkois- ja länsireunalla näkyy suurempia kiviä ikään kuin reunakehänä (halkaisija. noin 0,7 m). Röykkiön keskiosissa on tyhjiä kohtia peruskallioon asti ja pohjoisosa on täysin häiriintynyt. Vaikuttaa siltä, että sinne olisi tuotu lisää kiviä ja maata on myllätty voimallisesti. Myös kaakkoislaita on tienteon takia hieman hajonnut.

Kummulta on näkymät kaakosta lounaaseen. Röykkiö on kasattu avokalliolle ja ympärillä kasvaa tuore kangasmetsä. Tien rakentaminen on pahoin tuhonnut röykkiön luontaisen ympäristön. Se on sijainnut ympäristöään korkeammalla kalliosaarekkeella.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Nedergård = Tolsa Nedergård	N 6670436
Alue	Tolsa	E 3360329
Kunta	Kirkkonummi	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Jorvaksentien eteläpuolella Porkkalantien risteyksestä noin 400 metriä länsi-koilliseen. Kaksi röykkiötä sijaitsevat noin 30 metriä Jorvaksentien eteläpuolella. Tietä vierustaa hirviaita ja kohde on hirviaidan eteläpuolella hieman aidassa olevasta portista itään. Kohde on hieman kaakkoon laskevalla rinteellä.

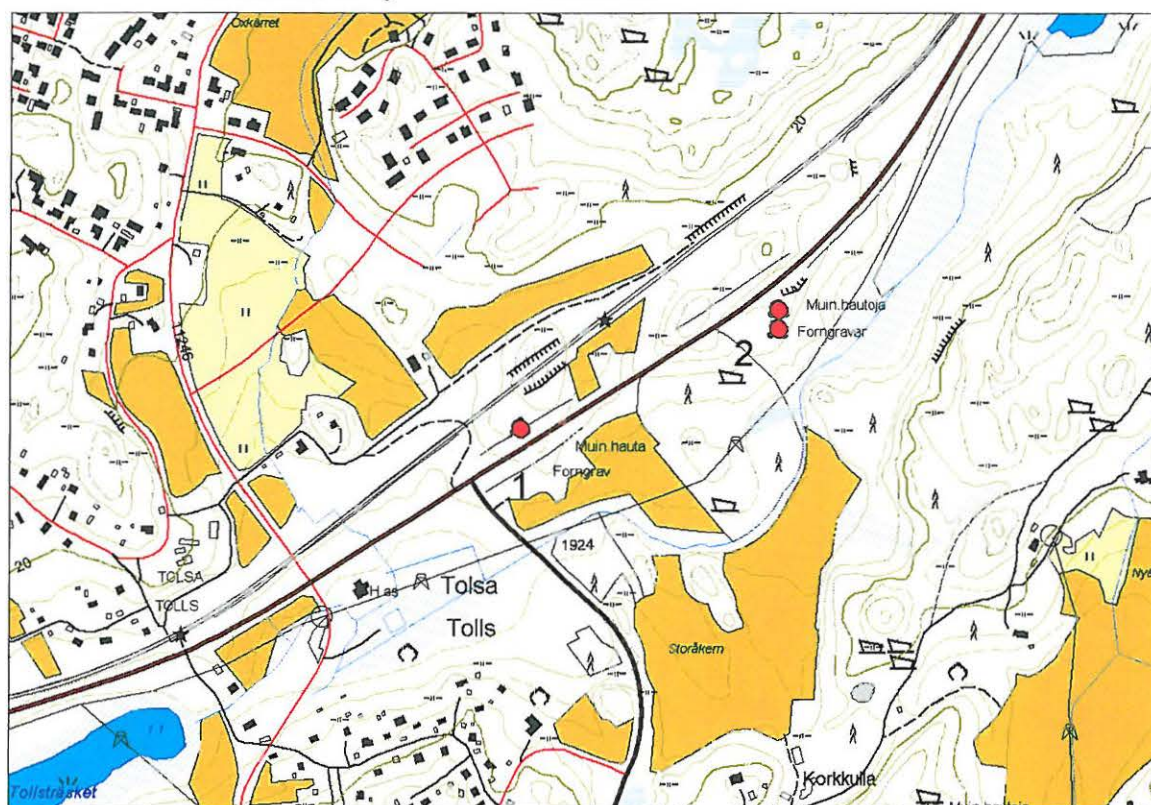
Pohjoisempi röykkiö on pienen kallionnyppylän eteläpuolella. Vaikuttaa siltä, että röykkiön kivet olisivat vierineet tai vieritetty nyppylältä sen eteläpuolelle. Röykkiön pituus on pohjois-etelä-suunnassa noin 15 metriä ja leveyttä sillä on 7 metriä. Erikoinen sijainti muoto johtuvat mahdollisesti kajoamisesta. Kivikerroksia on näkyvissä 4-5 enintään ja korkeutta röykkiöllä on noin metri. Rakenne kapenee hieman eteläpäästään. Kivet ovat kooltaan 0,3-0,6 m halkaisijaltaan ja sammal ja jäkälä peittää röykkiötä vahvasti, mikä hieman hankaloittaa havainnointia. Kiviä on levinnyt myös ympäristöön. Röykkiön eteläpäässä kasvaa kuusi. Röykkiön luoteisosa on parhaiten säilyttänyt muotonsa.

Edellä kuvaillusta röykkiöstä noin 17 metriä etelään on toinen hyvin vahvasti sammalen ja varpujen peittämä röykkiö. Sen eteläreunassa on lähes suora itä-länsi-suuntainen rivi suuria reunakiviä, jotka ovat halkaisijaltaan 0,7-0,8 m. Röykkiön halkaisija on 8 m ja se on muodoltaan pyöreähkö. Korkeutta sillä on noin 1 metri. Röykkiön kivet, mitä on näkyvissä, ovat 0,3-0,5 m ja luonnonpyöreitä. Röykkiön keskiosa on hieman kuoppainen, mutta ei voi puhua varsinaisesta kraatterista. Tämäkin vaikuttaa röykkiöltä, vaikka kohteeseen on kajottu. Länsilaita vaikuttaa ehjältä ja tällä laidalla on alimpina suuria reunakiviä. Päällä olevat kivet ovat pienempiä.

Kohde on siis aivan Jorvaksentien eteläpuolella, mutta pääsyn tieltä estää hirviaita. Saavutettavuus on vaikea.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Övergård
ALUE	Tolsa
KUNTA	Kirkkonummi
P	6670250
I	3360020
2	
NIMI	Nedergård
ALUE	Tolsa
KUNTA	Kirkkonummi
P	6670436
I	3360329

Kohdenimi	Brunniberg	N 6667843
Alue	Överby	E 3354805
Kunta	Kirkkonummi	Z 40

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

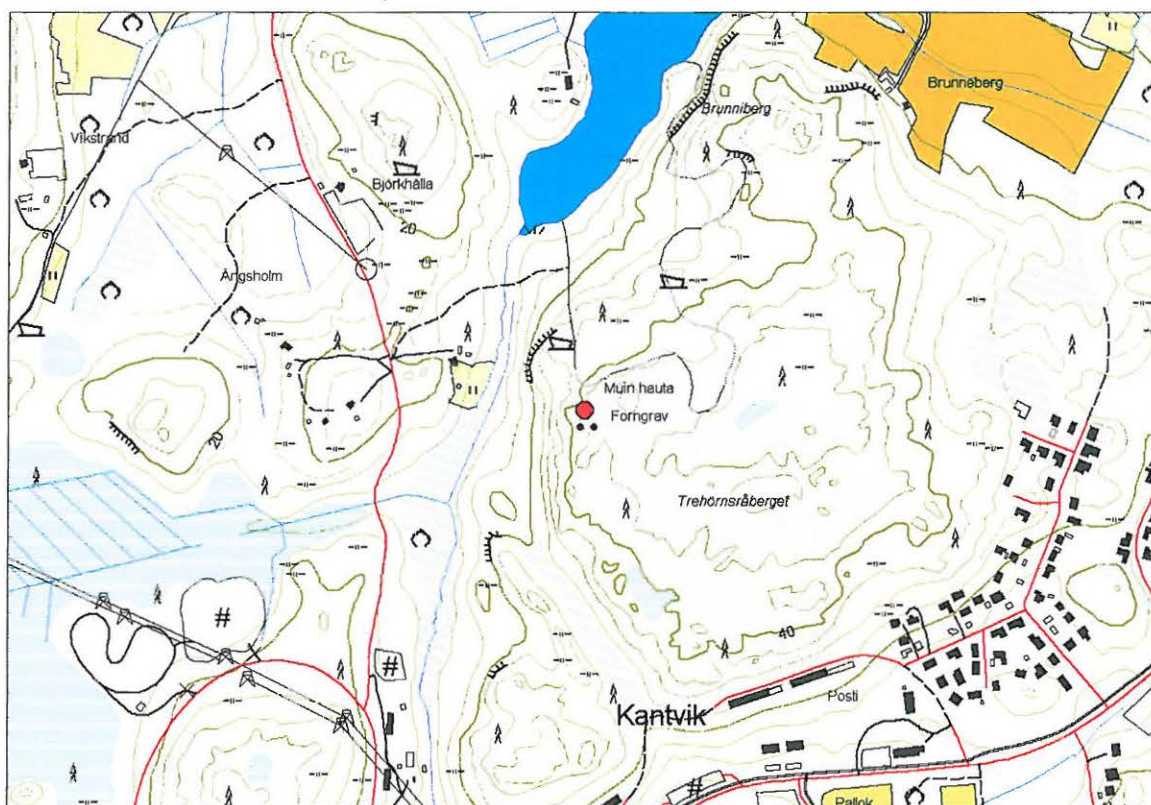
Kuvaus

Röykkiö sijaitsee Trehörnsråbergetillä n. 50 m paikasta, jossa Kantvikin, Getbergin ja Överbyn rajat kohtaavat, etelä-kaakkoon. Röykkiö on pienellä kalliokukkulalla varsin jyrkästi länteen laskevan kalliorinteen laella. Itäpuolella jatkuu kumpuileva kallio. Röykkiö sijaitsee avokalliolla ja ympärillä kasvaa tiheä sekametsä.

Noin 9 m läpimittainen röykkiö on varsin hyvin säilynyt, noin metrin syvyinen aarteenkaivajan kuoppa on keskellä ja pienempi sellainen sivummalla. Röykkiön alkuperäinen korkeus on ollut ehkä n. 1,5 m. Kivet ovat särmikkäitä ja halkaisijaltaan 0,2-0,7 m. Pohjois- ja länsireunoilla vaikuttaa olevan 3-4 kerrosta reunakehää. Eteläreuna on hieman häiriintynyt ja kiviä on vierinyt länsi- ja eteläpuolelle röykkiötä. Röykkiö on varsin komea ja sijaintipaikkansa takia tekee röykkiö varsin mahtavan vaikutuksen. Paikalta on hienot näkymät etelästä lännen kautta pohjoiseen.

Lähin tie on Vuohimäentie kohteesta länteen 250 metriä, mutta siltä suunnalta kohdetta lähestyttäessä välissä on kosteikko. Jonkinlainen polku kulkee Storträsketin eteläpuolelle ja siitä kohteelle on matkaa 200 metriä lähes suoraan etelään. Kohteen eteläpuolella lähin tie (Rajakallio) on noin 400 metrin päässä, samoin lähimmät asuintalot. Matka kohteelle on hieman vaikeakulkuista kallio- ja metsätaivalta. Metsässä risteilee polkuja, mutta kaikki eivät vie röykkiölle. Kohteelle pääsee kulkemalla Rajakallio-tien päästä avokallioita pitkin noin 400 metriä pohjois-luoteeseen. Kohteen saavutettavuus on vaikea.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Brunniberg
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Överby
P	6667843
I	3354805

Kohdenimi	Kasaberget	N 6665741
Alue	Strömsby	E 3354369
Kunta	Kirkkonummi	Z 45

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kasabergetin korkeimmalla kohdalla kallioalueen koillisosassa sijaitsee noin 10 m läpimittainen, suuri röykkiö, josta aikoinaan on löytynyt pronssimiekka (KM 81). Röykkiö on rakennettu avokalliolle joka laskee jyrkästi röykkiön itäpuolella. Lounaassa jatkuu kumpuileva kallionlaki. Paikalta on näkymät koillisesta etelään, myös luoteen suunnalla näkyy avaraa maisemaa.

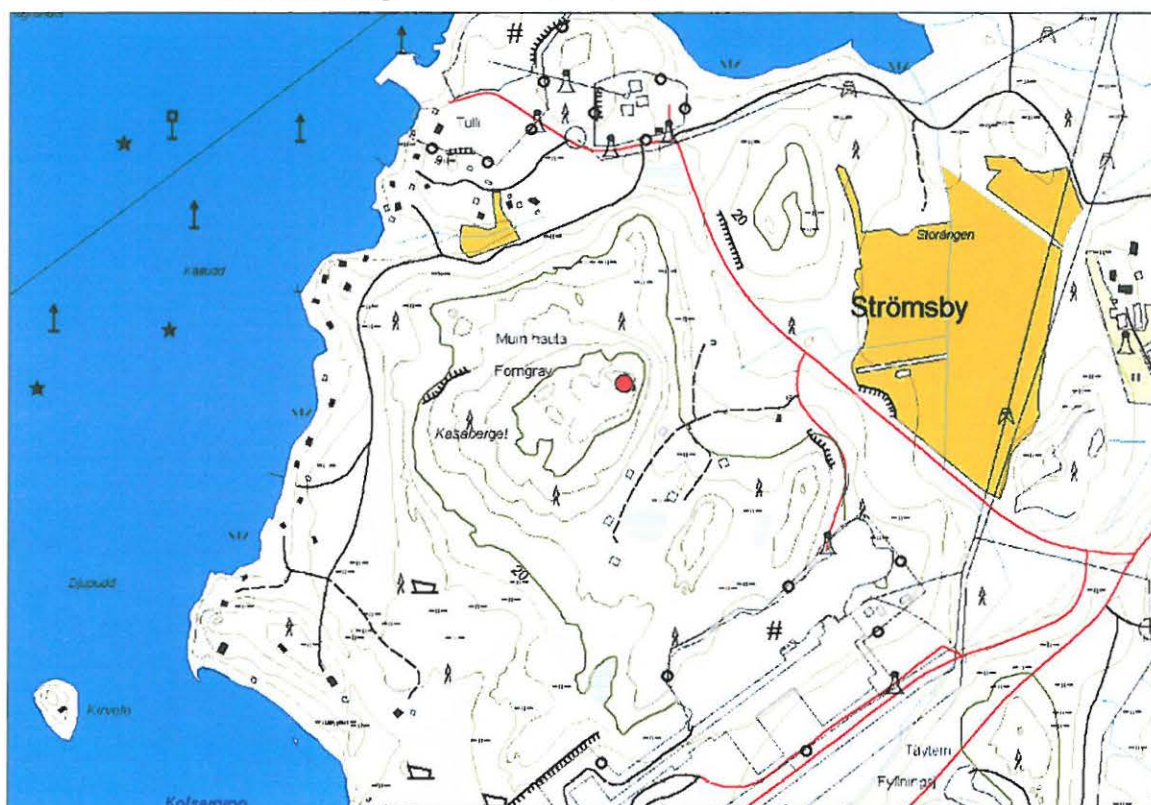
Korkeutta röykkiöllä on noin 1,5 metriä. Sen kivet ovat särmikkäät ja kooltaan 0,2-0,7 m. Röykkiössä on matalia kuopanteita. Röykkiön reunoilla on näkyvissä suuremmista kivistä tehtyä reunakehää. Röykkiö on hieman hajonnut itäreunastaan. Venäläiset ovat rakentaneet röykkiön viereen tähystystornin ja kasanneet röykkiön kiviä sen juurelle.

Edellä kuvaillusta röykkiöstä noin 100 m lounaaseen on osittain tuhoutunut röykkiö. Sen läpimitta on n. 6 m. Paikalta on näkymät etelään.

Kohteelle pääsee poikkeamalla Upinniementieltä Strömsbyn suuntaan oikealle ja pellon jälkeen kääntymällä vasemmalle hiekkatielle soranottoaikan suuntaan. Tämän risteyksen jälkeen kääntyy heti oikealle autolla lähes kulkukelvoton soratie, jonka varrella on hylättyjä taloja. Tämän pikkutien luoteis/pohjoispuolella kohoaa Kasaberget ja nousu sille poluttomassa maastossa on hieman hankala. Lähin asfalttitie noin 200 metrin päässä. Kohteen saavutettavuus on keskivaikea/vaikea.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Kasaberget
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Strömsby
P	6665741
I	3354369

Kohdenimi	Korkkulla	N 6669721
Alue		E 3360917
Kunta	Kirkkonummi	Z
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

N. 600 m Korkkullan maalaistalosta itään, peltojen keskellä olevan pienen saarekkeen lounaisrinteessä on joukko kiviröykkiöitä. Läntisin näistä kahdesta havaitusta on halkaisijaltaan noin 7 m ja korkeus noin 0,5 m. Röykkiön kivet ovat luonnonpyöreitä ja 0,2-1,0 m halkaisijaltaan, keskimäärin 0,3-0,4 m. Röykkiön länsilaidalla on muutama suuri maakivi. Röykkiö on pyöreähkö, mutta sitä on hieman vaikea hahmottaa vahvan sammalen, heinän ja muun kasvillisuuden takia. Etelälaidalla vaikuttaisi olevan myös keskimääräistä suurempia kiviä. Myös röykkiön keskiosassa on suurempi, noin metrin pituinen kivi. Röykkiöön on mahdollisesti kajottu. Pelto on lännessä noin 20 metrin päässä.

Kuvaillusta noin 30 metriä kaakkoon sijaitsee toinen röykkiö saarekkeen eteläosassa, noin 10 metriä pellon laidasta. Röykkiön lounaiskulmassa suuri maakivi (halkaisija. 1,5 m). Röykkiö on halkaisijaltaan noin 7 metriä ja korkeutta sillä on metri. Kivet ovat luonnonpyöreät ja kooltaan 0,2-0,5 m. Etelälaidalla näkyy keskimääräistä suurempia kiviä. Havainnointia vaikeuttaa runsas vatukko, heinät ja sananjalat.

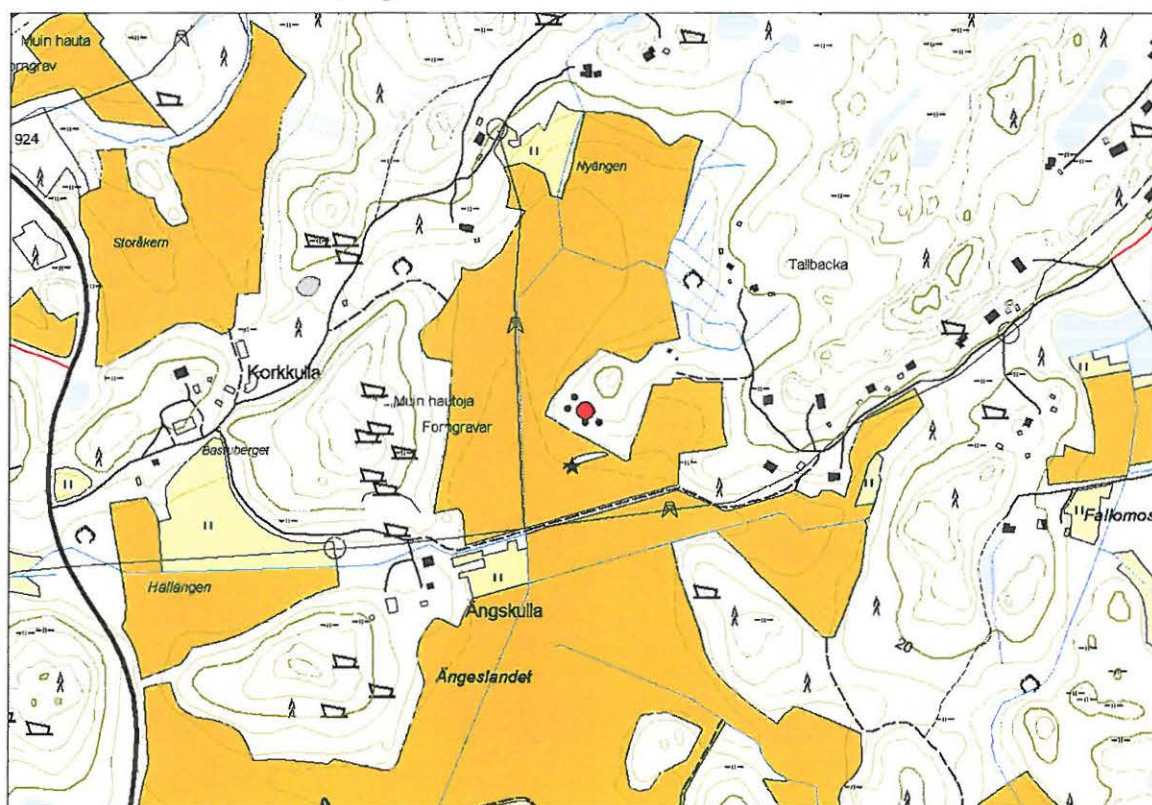
Läntisimmästä röykkiöstä noin 30 m itään on mm. eräs suorakaiteen muotoa tavoitteleva latomus ja toinen, n. 4-5 m laajuinen röykkiö, joka ei kuitenkaan näöltään vastaa normaalia pronssikauden röykkiötä. Kivikerroksia vaikuttaa olevan 1-2 ja kivet, joita rehevän kasvillisuuden alta näkyy, ovat halkaisijaltaan 0,4-0,5 m.

Rinteeltä on näkymät etelään ja länteen pellolle. Saarekkeelle, missä sijaitsee yksityistalo, kulkee vaatimaton soratie. Kohteet ovat talosta noin 50 metrin päässä.

Noin 200 metrin päähän (itäpuolelle saarekettä) kulkee parempi soratie, Vanha Kirkkotie, joka myös päättyy yksityistalon pihaan. Kohteen saavutettavuus keskivaikea ja paikalle joutuu kulkemaan pihojen läpi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteet voivat ajoittua rautakaudelle, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

134	
NIMI	Korkkulla
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Korkkulla
P	6669721
I	3360917

Kohdenimi	Omsatuviken	N 6654300
Alue	Porkkala	E 3354662
Kunta	Kirkkonummi	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö?	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen?	

Kuvaus

Kohde sijaitse luotsiasemasta kohti E sijaitsevilla avokalliomäellä. Kohde on rakennettu Omsatuviken nimisen lahden W puolelle. Kallion reunat putoavat suhteellisen jyrkästi lahteen kohteen E puolella. Avokallion korkein alue muodostaa kaksi nyppylää, josta röykkiö sijaitsee pohjoisemman eteläpäässä. Nyppylät ovat kallion korkeimmat kohdat, josta on näkymä suoraan luotsiasemalle länsilounaaseen. Eteläkyttyrällä sijaitsee myös epämääräinen kivirakenne. Alueen kasvillisuus on harvaa ja mäntyvaltaista.

Röykkiö on profiililtaan kupera, eikä siinä ole kraateria tai muita näkyviä rakenteita. Se on muodoltaan pyöreä, mutta pohjoisreunassa on noin metrin pitkä uloke, jossa on noin metrin halkaisijaltaan oleva kasa. Röykkiön halkaisija on 4,9 m ja korkeus 0,9 m. Kivien koko on 0,3-0,4 m (min 5 - max 60 cm), joista useimmat ovat pyöreitä, mutta muutama särmikkäitä tosin ei louhittuja.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiömuistuttaa sijainniltaan ja rakenteeltaan alueella sijaitsevia muita rautakautisia hautaröykkiöitä. Sijainti tosin mahdollistaa myös, että kyseessä voi olla hajoitettu merimerkki.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Omsatuviken
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Porkkala
P	6654300
I	3354662

mj. rek 1000 00 7302

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Grönhamn	N 6656807
Alue	Böle	E 3358461
Kunta	Kirkkonummi	Z 10

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Koohde sijaitsee Grönhamnin tilasta noin 150 m kohti NNW, N-S suuntaisella kallioterassilla. Sen vieressä on noin 1,90 m korkea kallioseinä, jonka juurelle kivirakenne on tehty. Alue on avokalliota ja aivan sen W-puolella kulkee tilan tie. Ympäristössä kasvaa osittain paksuakin havupuumetsää.

Kivirakennelma on tehty niin, että sen W seinää muodostaa kalliojyrkäne ja sen S seinämää muodostaa iso kivilohkare. Näiden väliin on tehty kaareva kivivalli, joka on rakennettu sekä kulmikkaista ja pyöreistä luonnon muovaamista kivistä. Vallin, lohkarren ja kalliojyrkänteiden välille muodostuu kivetön alue. Sen sijaan myös lohkarren ja kalliojyrkänteiden väliin on lsdottu kiviä. Rakenne on paksun sammaleen peittämä ja sen sisäpuolella kasvaa kataja.

Sen koko on:

N-S = 3,90 (2,50) ulkomitta (sisämitta)

E-W = 2,90 (2,30)

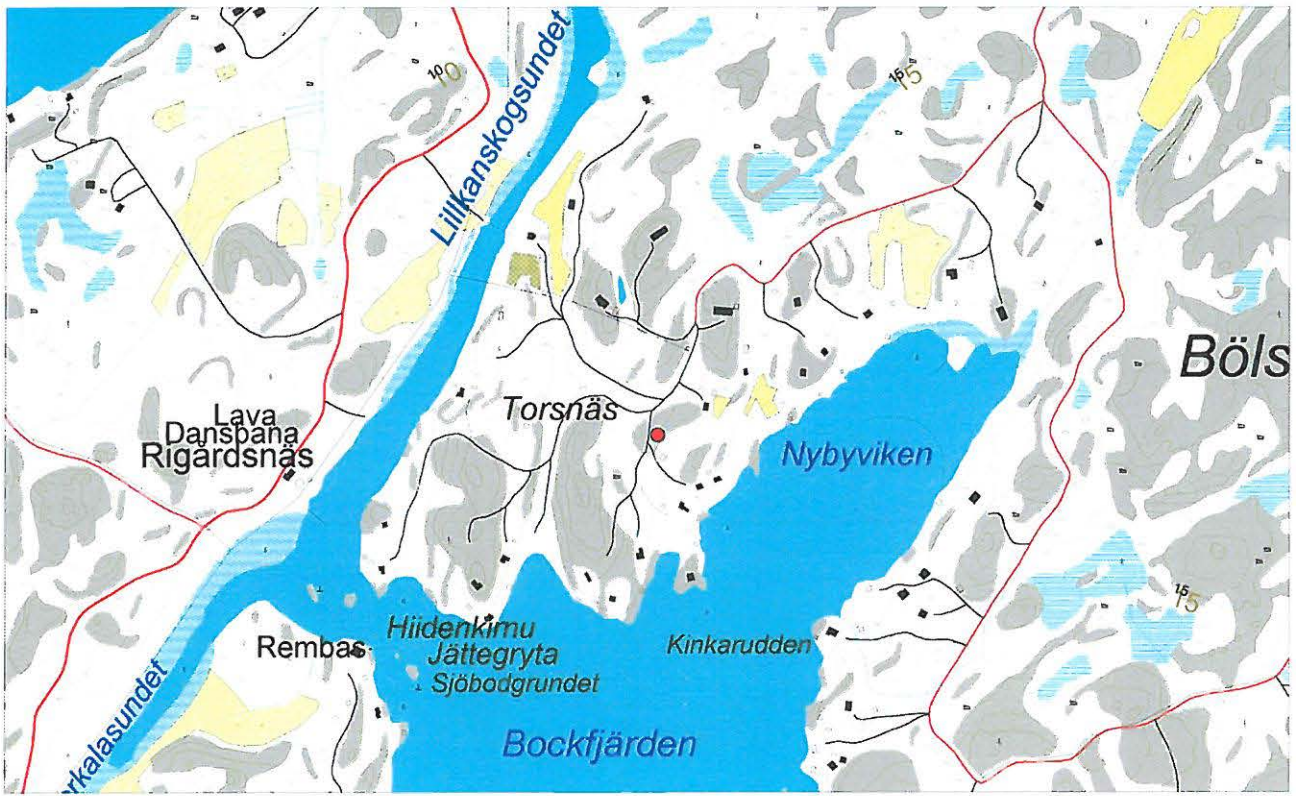
Korkeus = 0,30

Kivien halkaisija = 0,40-0,50

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen ikä ja tarkempi funktio jäi epäselväksi inventoinnin aikana. Jos kohde sijaitsi muussa ympäristössä niin sen voisi mieltää yöpymissuojaksi, mutta alueelta ei tunneta sellaisia kyseisestä ympäristöstä, mikä ei tietenkään sulje mahdollisuutta kokonaan pois. Voi myös olla jonkinlainen varastosuoja.

Funktion ja ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Grönhamn
KUNTA	Kirkkonummi
ALUE	Böle
P	6656807
I	3358461

Kohdenimi	Byviken	N 6653349
Alue	Porkkala	E 3356017
Kunta	Kirkkonummi	Z 5-15

Mj-tyyppi	Asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	historiallinen	KM 2003039

Kuvaus

Tutkittu alue sijaitsee Porkkalan niemen kärjen SE -puolella Kyrkogårdsön -nimisellä saarella, ja sen W -puolen E-W -suuntaisen Byvikenin lahden pohjukassa. Topografialtaan saari on varsin vaihteleva: avokalliot ovat paikoin jyrkkäreunaisia ja ne nousevat parhaimmillaan yli 20 metriin. Saaren kasvillisuus on pääasiassa sisäsaariston kuivaa kangasmetsää, jota ihmisen toiminta on paikka paikoin muokannut. Tutkimuksen kohteena ollut lahti on hyvin suojainen ja on ollut sitä myös n. 1000 vuotta sitten. Tämä seikka ja lahden nimi Byviken antoi aiheen tutkimuksille.

Lahden jatkeena E-suuntaan on avokallioiden reunustama lehtomainen metsittynyt laakso, jonka N-rinteellä on suuren kartanotyyppisen rakennuksen kivijalka sivurakennuksineen ja puutarhaterasseineen. Rakennus on orientoitu kohti lahden pohjukkaa, jossa on myös havaittavissa laiturirakenteiden jäännöksiä (kivistä ja tiilimurskasta tehty). Talon perustukset ovat topografiasta johtuen kahdella eri tasolla. Kivijalan rakentamisessa on paikoin käytetty sementtiä, erityisesti portaiden rakenteissa. Rakennuksen pihamaata on myös maisemoitu kivirivein, -portain ja -rakentein. Laakson pohjalla on kuoppa, joka on mahdollisesti vanha kaivo. Koko alue on nykyään vahvasti metsittynyt ja aluskasvillisuus on runsasta.

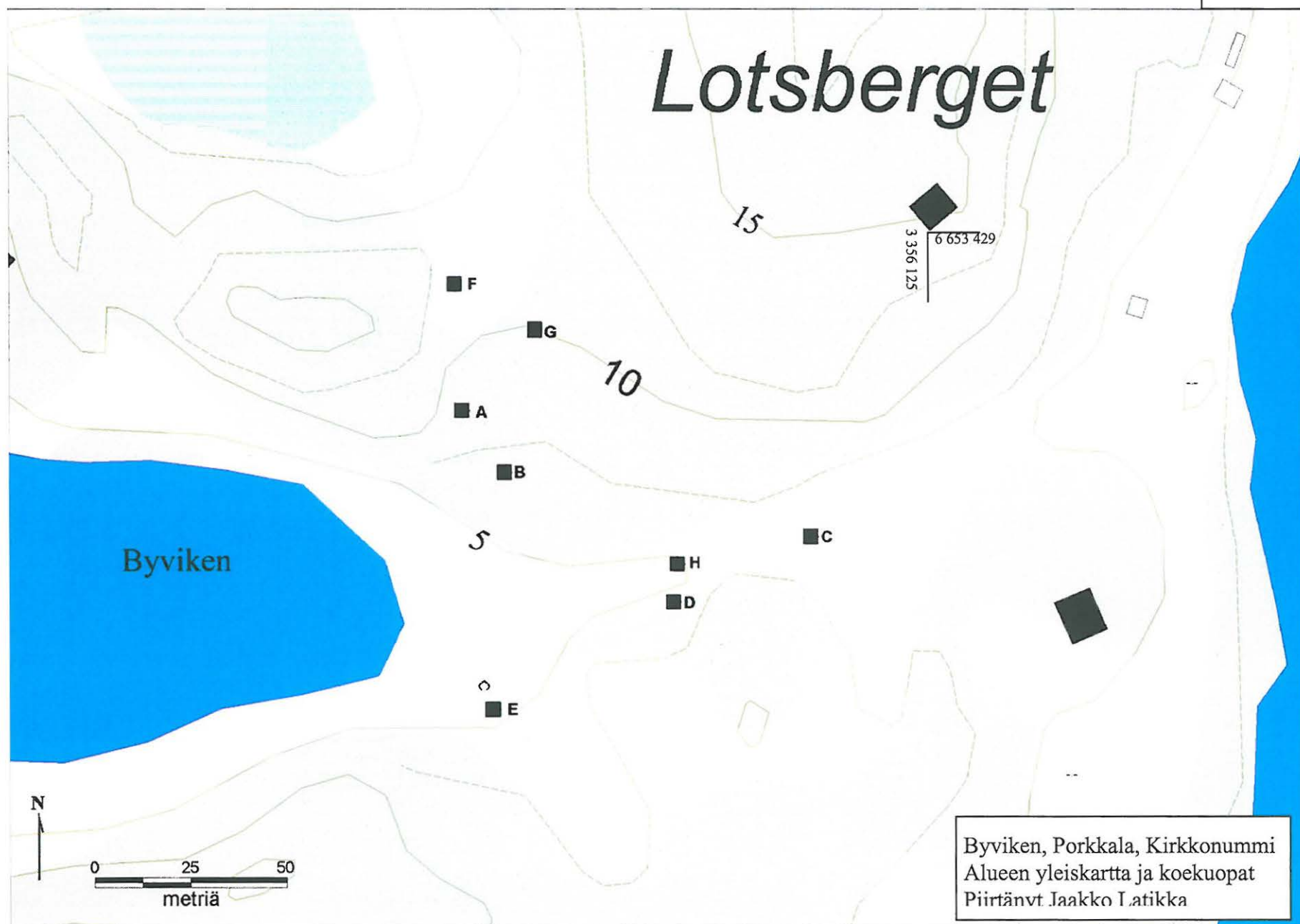
Aluetta koekuopitettiin (A-H) potentiaalisilta vaikuttavilta alueilta, alkaen lahden N-rannalta, siirtyen kohti rakennuksen rauniota ja jatkaen itään laakson N-rinnettä seuraten (kuopat A-C). Samoin koekuopitettiin laakson S-reunaa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Yleisesti ottaen vain rakennuksen lähelle tehdystä koekuopista löytyi esineistöä, joka sekin oli lähinnä resentiä, lähinnä tiilimurskaa ja ikkunalasiasia. Koekuoppien maannokset ovat pääasiassa moreenia, jonka päällä oli paikoin paksukin kerros niittymultaa. Laakson W-päätyyn tehdystä kuopasta (kuoppa E, lahdenpohjukan SE-nurkka) löytyi runsaasti tiiltä ja lasia viitaten jonkinlaisen ulkorakennuksen jäänteisiin (Kartta 1).

Saaren asukkaiden mukaan rakennuksen viimeinen omistaja muokkasi aluetta runsaasti ja rakennutti terassointeja, lasikuisteja yms. Rakennus paloi 1920-30 -luvulla.

Kohdenimi	Norrudden	N 6653871
Alue	Porkkala	E 3355976
Kunta	Kirkkonummi	Z 4

Mj-tyyppi	Hautausmaa	Löydöt
Ajoitus	Historiallinen aika	KM 2003040

Kuvaus

Kohde sijaitsee Porkkalan niemen kärjen kaakkoispuolella sijaitsevalla Kyrkogårdsön-nimisellä saarella. Pinnanmuodostukseltaan saari on varsin vaihteleva: avokalliot ovat paikoin jyrkkäreunaisia ja ne nousevat parhaimmillaan yli 20 metriin. Saaren kasvillisuus on pääasiassa normaalia sisäsaariston kuivaa kangasmetsää, jota ihmisen toiminta on paikka paikoin muokannut.

Tutkittu alue on saaren pohjoiskärjessä pienen avokallion eteläpuolella. Tutkimukset perustuivat Juhani Rinteen artikkeliin (Finskt Museum 1909 Nro. 4, ss. 127-129), jossa kirjoittaja kuvaa niemen tyvessä ollutta kiviaidalla rajattua hautausmaata. Tuolloin hän dokumentoi rombin muotoisen tarhan, jonka terävä kärki osoittaa pohjoiseen sisäänkäynnin ollessa eteläkärjessä. Samoin hän havaitsi tarhan pohjoisosassa useita WSW-ENE -suuntaisia painaumuksia. Hautausmaasta kaakkoon oli tuolloin nk. Amnorinin mökki, jonka omistaja oli paikallinen postimestari.

Nykyään alue on kahden kesämökin välisellä lievästi metsittyneellä alueella, jota on sittemmin muokattu, ja johon on kaivettu mm. pieni maakellari. Alueen itäreunaa on raivattu piha-alueeksi mm. kukkapenkkirakenteilla. Kiviaita on luultavasti jo aikaisemmin raivattu, ja alueella onkin neljä röykkiötä (A-D), jotka voisivat olla kyseisistä kivistä kasatut. Rombin koillislaidalla on kivirivi, joka on mahdollisesti jäljellä alkueraisesta aidasta.

Aluetta koekuopitettiin hautausmaalla (C-J) ja sen kaakkoispuolella (A-B) metri x metri koekuopilla. B-kuopasta tuli todella paljon tiiltä (leima "Stenswik") ja tiilimurskaa, laastia ja joitakin rautanauvoja. Kyseessä olikin todennäköisesti Amnorinin mökin savupiipun jäänteet.

Hautausmaalle tehdyistä koekuopista C-F -kuopat antoivat lähinnä sekalaista modernia esineistöä maannosten ollessa turvetta, hiekkasta multaa ja hiekkaa/moreenia. Kuopista H ja I tuli niukasti löytöjä, mutta niistä löytyi selvästi kasattuja kivikeskittyymiä, jotka saattavat olla peräisin hautausmaan aitarakennelmista.

Kuoppa G (ja J, G:n läntinen laajennus) avattiin matalan painauman kohdalle, ja sieltä tuli paitsi poikkeuksellista vaaleankeltaista hiesua, niin myös varsin selkeitä värieröjä, kuten tummaa, ruskeata ja selvästi orgaanista maata. Kuoppaa laajennettiin ensin 0,5 m pohjoiseen ja heti perään etelään jolloin havaittiin tumman maan muodostama nelikulmainen muoto, ikään kuin haudan itäpääty. Tästä syystä avattiin kuoppa J joka oli 2 (E-W) x 1 m. Kuopat kaivettiin kahdessa kerroksessa tasoon.

Tällöin esille tuli selvän muotoinen 2,14 (WSW-ENE) x 0,7 m tumma alue, jota ympäröi sekoittunut maa. Sen itäpäässä oli säilynyt vielä puurakenteita, joissa oli kiinni täysin korrodoituneita isokantaisia rautanauvoja. Heti kun selvisi, että kysymyksessä voi olla hauta, ryhdyttiin kaivausten mittauksessa käyttämään takymetriä.

Haudalle annettiin tunnus "hauta 1" mahdollisia jatkotutkimuksia silmällä pitäen. Itäpäädyn puuosat osoittautuivat arkkurakenteen päädyksi ja yleisen hautaustavan sekä niiden säilyneisyyden perusteella voitiin päätellä se nimenomaan jalkopääksi (muut osat maatuneet mahanesteiden vauhdittamina). Puuosien rajaama maa, joka oli hyvin sekaisen oloista ruskeaa hiekkaa ja nokea, otettiin talteen 10 cm ruuduissa (krs 0), jonka jälkeen puuosat rautanauloiheen otettiin talteen. Kaivausten edetessä arkun muoto tuli selvästi esiin puuosien suuntaisina n. 5 cm levyisinä kaistaleina ja niiden sisäpuolella olevana tummempana sekaisena maana. Tämän jälkeen tumma maa otettiin talteen myöhempää tutkimusta varten 20 cm ruuduissa kolmessa 5 cm kerroksessa (I-III:A1, A2, B1, B2, C1, jne.) aloittaen lännestä, aina kaivaen ympäröivä maa samaan tasoon ennen seuraavan kerroksen aloittamista. Säännöllisesti löytyneet rautanaulat noudattelivat tumman maan reuna-alueita, tosin niistä muutama löytyi myös alueen keskeltä.

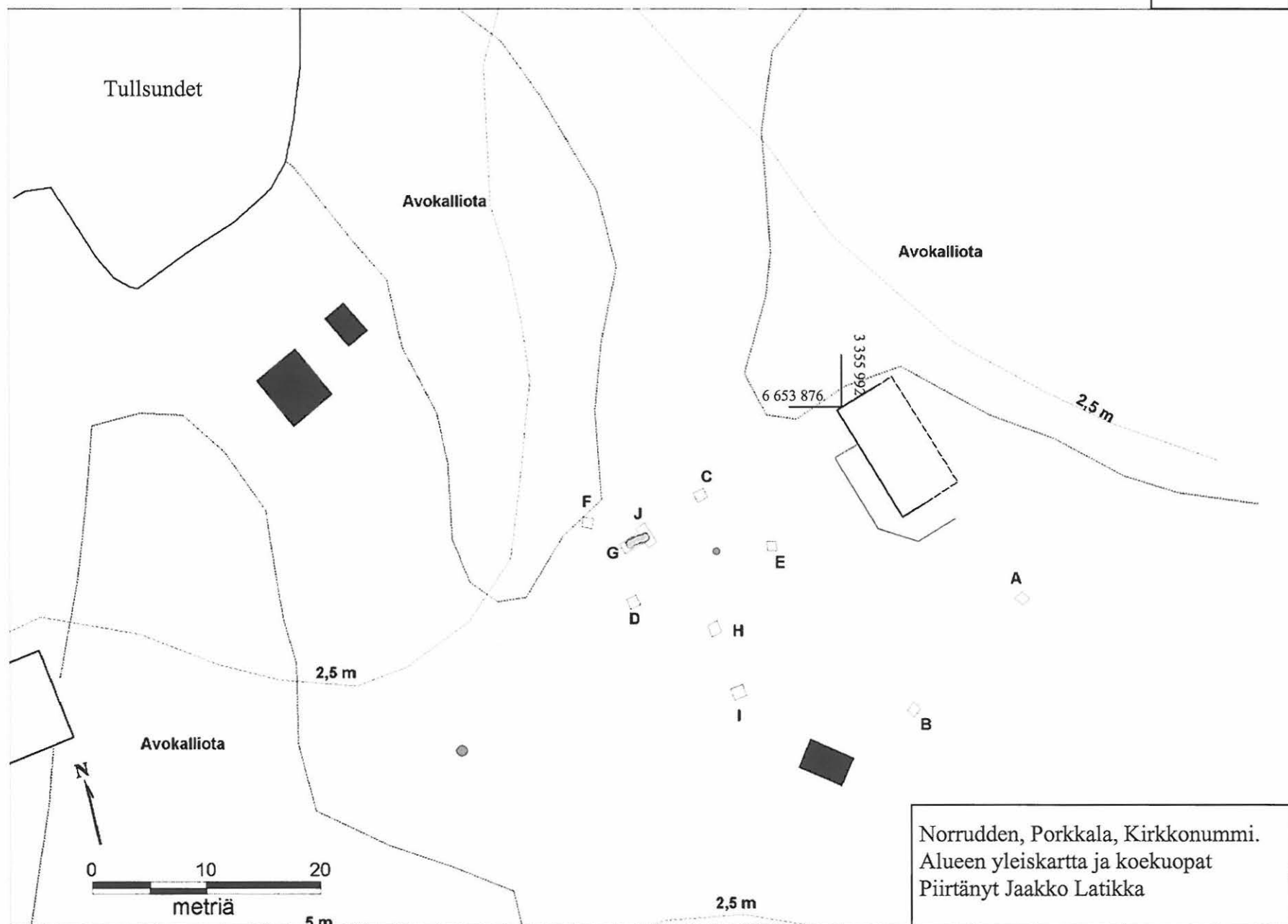
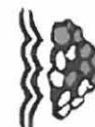
Toisen tason alta itäpäädyästä paljastui kaksi kuopan suuntaista n. 50 cm pitkää puuta, jotka molemmat kaartuivat länsipäässään etelään; vastaavia puurakenteita oli mahdollisesti osin säilynyt arkun keskivaiheilla mutta ne olivat niin lahonneita, että varmuutta asiaan ei saatu. Kysymyksessä oli mahdollisesti arkun pohjarakenteita, mutta niiden huono kunto ja jossain määrin outo muoto ja epäsymmetrisyys arkkun nähden viittaavat niiden mahdollisesti olevan puiden juuria. Kolmannen tason pohjalla maa muuttui ympäröivän maa-aineksen kaltaiseksi, jossa oli nähtävissä koko koekuopan halki kulkevia pohjois-etelä-suuntaisia maannoslinjoja. Näin voitiin päätellä koko haudan kaivetun.

Kaivauksissa ei löytynyt lainkaan luita. Esineistöä löytyi naulojen lisäksi yksi pahasti korrodoitunut 1600-luvun jälkipuoliskolle ajoittuva kolikko (ruutu III:E1) ja yksi nk. sydämen muotoinen solki (ruutu II:C2 pohjalta), joka viittaa 1600-1700 -luville. Soljessa oli pronssinen leveä ja litteä neula, johon oli tarttunut kangassuikaleita. Samankaltaisia solkia on löytynyt ainakin eteläisen Viron hautausmailta ja Latviasta (Heiki Valk, Rural Cemeteries of Southern Estonia 1225-1800 AD, Tartu 2001.). Kolikko löytyi ikään kuin vainajan oikeasta kädestä tai taskusta, ja solki rinnalta.

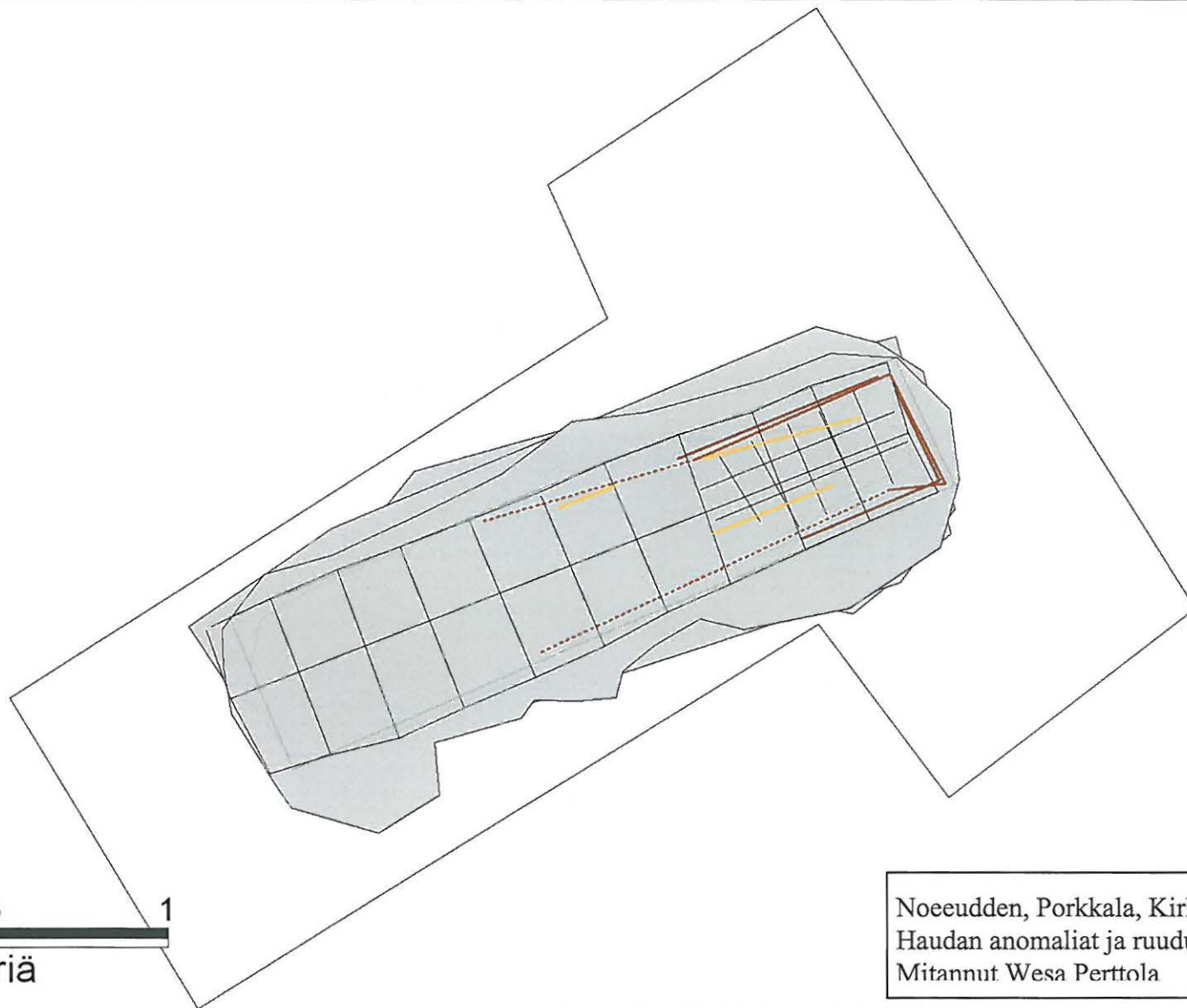
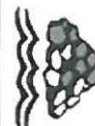
Kaivausten profileissa ja tasoissa itse hautakuopan ulkopuolella oli havaittavissa häiriintyneisyyttä ja erivärisiä maa-aineksia, viitaten mahdollisiin varhaisempiin hautoihin tai muihin aktiviteetteihin. Tutkittu hauta oli kuitenkin reunalinjoiltaan täysin ehjä, joten se on kaivettu siihen viimeiseksi, mahdollisesti leikaten jotain vanhempia kuoppia. Mitään muuta viitettä vanhempiin aktiviteetteihin ei kaivauksissa löytynyt. Mielenkiintoista on se, että hauta on ollut varsin matala. Kaivetun alueen maksimi syvyys oli vain 55 cm, ja kun arkun pohjataso oli tästä vielä hieman ylempänä, viittaa se itse arkunkin olleen aika matalaa tyyppiä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Hautausmaa on selkeästi kiinteä muinaisjäänös. Löytyneet löydöt ajoittuvat 1600-1700 -luville, mutta se ei sulje pois mahdollisuutta, että kohde olisi ollut käytössä varhaisemminkin. Koetutkimuksissa kaivettiin ainoastaan hyvin pieni pinta-ala. Mielenkiintoinen löytö on sydämen muotoinen solki, jonka yleisin esiintymä on Etelä-Balttiassa. Siinä löytyneet kahdessa kerroksessa olevan Pellavakankaan ja ihmisiin fragmentit kertovat haudatun olleen pukeutunut isolla v-aukolla varustettuun valkoiseen päällyys paitaan ja ruskeaan aluspaitaan. (konservaattori Anna Lehtisen suullinen tieto)

0 0,5 1
metriä

Noeeudden, Porkkala, Kirkkonummi
Haudan anomaliat ja ruudukko
Mitannut Wesa Perttola

ESPOO

mj. rek. 49 01 0080

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Bastvik Kasberget	N 6674958
Alue	Muulo	E 3367904
Kunta	Espoo	Z 53

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

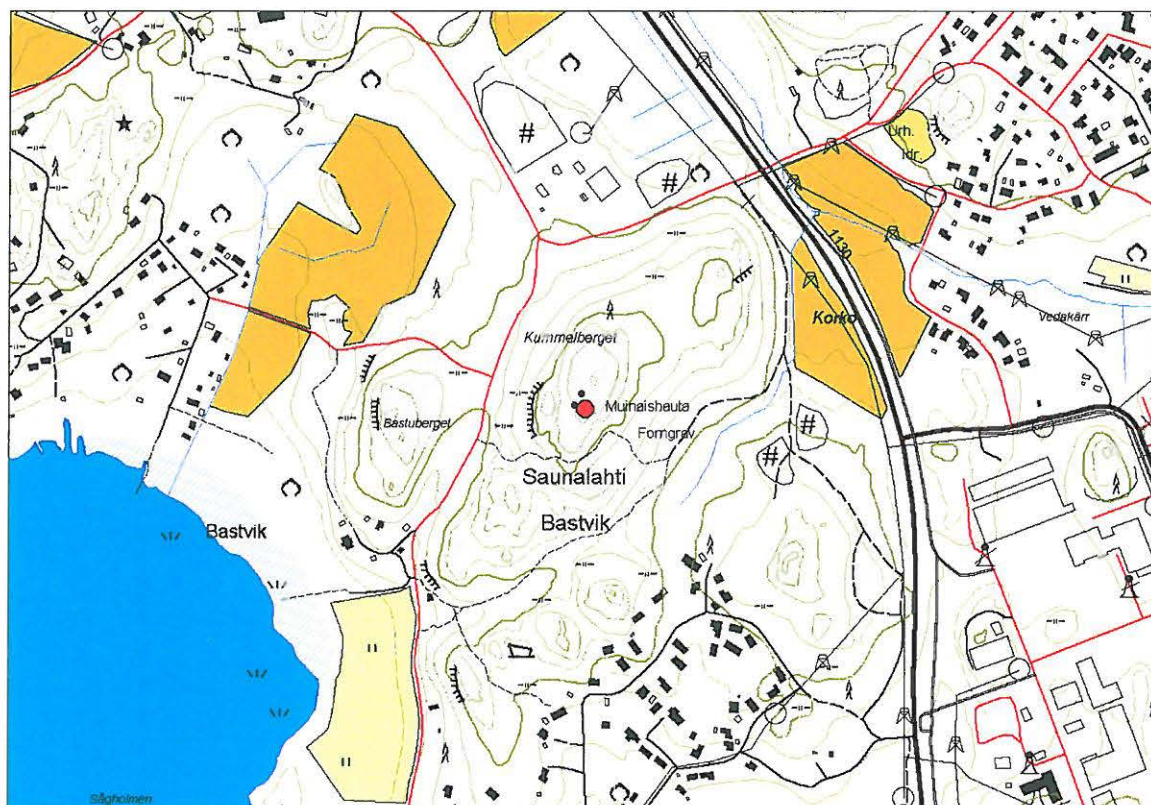
Kuvaus

Röykkiö sijaitsee avoimen Kasberget -nimisen korkean metsäisen kallion laella, laen lounaisreunalla. Kallion korkein kohta jää röykkiön koillispuolelle. Röykkiöltä avautuvat näkymät lounaaseen. Biotooppia luonnehtii avokallio sekä kuiva kangasmetsä, missä valtalajeina ovat mänty sekä koivu. Aluskasvillisuus on sammalta ja varvikkoa. Kasvuston tiheys on harva.

Röykkiö on kooltaan 13 x 9 x 1 metriä, kivet ovat halkaisijaltaan 20-40 cm, sekä pyöreitä että särmikkäitä. Röykkiön muoto soikea ja pinta epätasainen. Keskellä selkeä 3,5 m halkaisijaltaan oleva kraatteri, jonka syvyys on 80 cm. Kraatterin ympärillä mahdollisesti viisi epämääräistä kuoppaa. Kiviä on levinnyt joka suuntaan röykkiön ympärille. Kallio, jolla röykkiö sijaitsee rajautuu lännessä Saunalahteen, etelässä Länsiväylään ja idässä Kauklahdenväylää. Vanhalta Saunalahdentieltä, joka kulkee kallion länsikupessa, eroaa polku Kasbergetin eteläpuolelle.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Bastvik Kasberget
KUNTA	Espoo
ALUE	Muulo
P	6674958
I	3367904

Kohdenimi	Gäddvik Kasaberget	N 6674212
Alue	Olari	E 3376160
Kunta	Espoo	Z 35

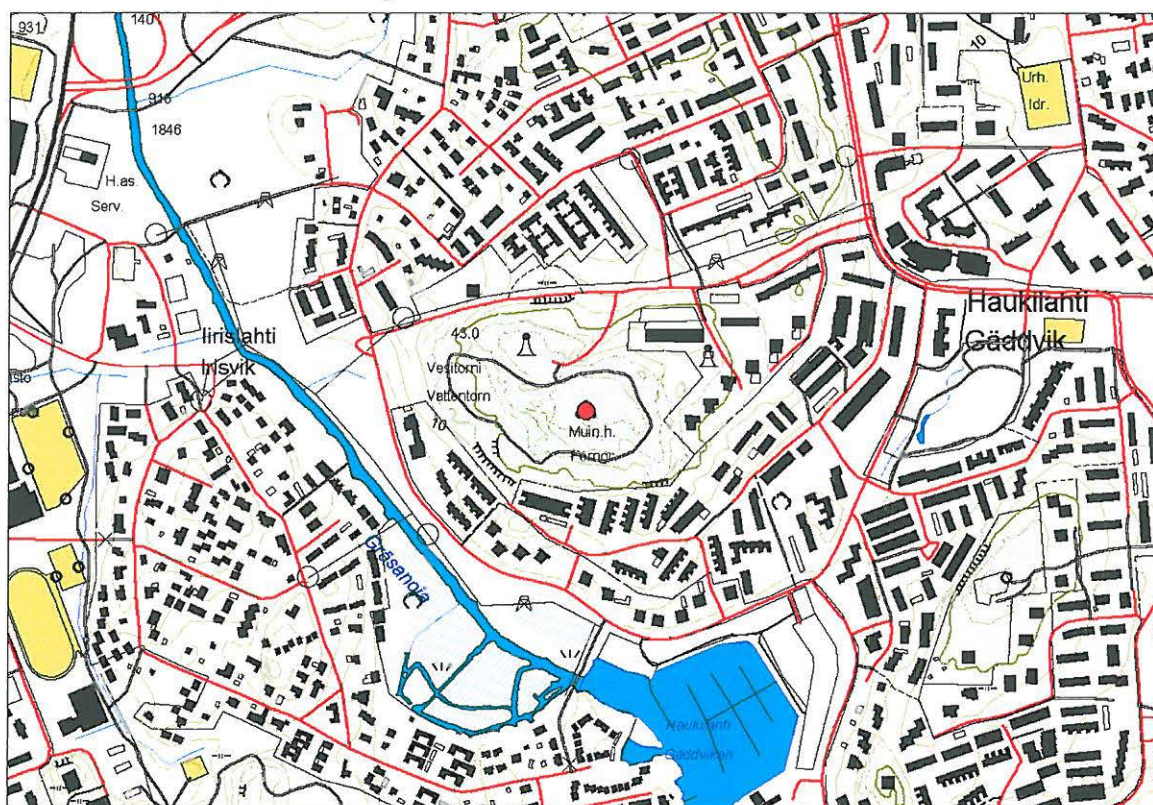
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Röykkiöt sijaitsevat Haukilahden vesitornista 100 m kaakkoon. Suurempi röykkiö (a) sijaitsi kallion korkeimmalla kohdalla. (Koko 7 x 6 m.) Tämä on nykyään hajotettu täysin, kalliolla vain yksittäisiä irtokiviä. Röykkiön kivet erikokoisina kasoina ympäristössä. Pienempi (b) röykkiö pohjoisempaan on epävarma, sen koko on 6 x 5 m. Röykkiöstä b on löytynyt keramiikkaa, piitä, luuta ja rautanauvoja ja se on tutkittu 1913. Entisoitu vuonna 1972. Röykkiö on matalahko ja sen päällä kasvaa sammalta ja mänty. Ympäristössä kasvaa sekametsää. Kohteen saavutettavuus helpohko, koska vesitornilta aivan kohteen tuntumaan kulkee virkistysliikuntaan tarkoitettu hiekkapolku.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Gäddvik Kasaberget
KUNTA	Espoo
ALUE	Olari
P	6674212
I	3376160

Kohdenimi	Pentala	N 6667719
Alue	Pentala	E 3370415
Kunta	Espoo	Z 10

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

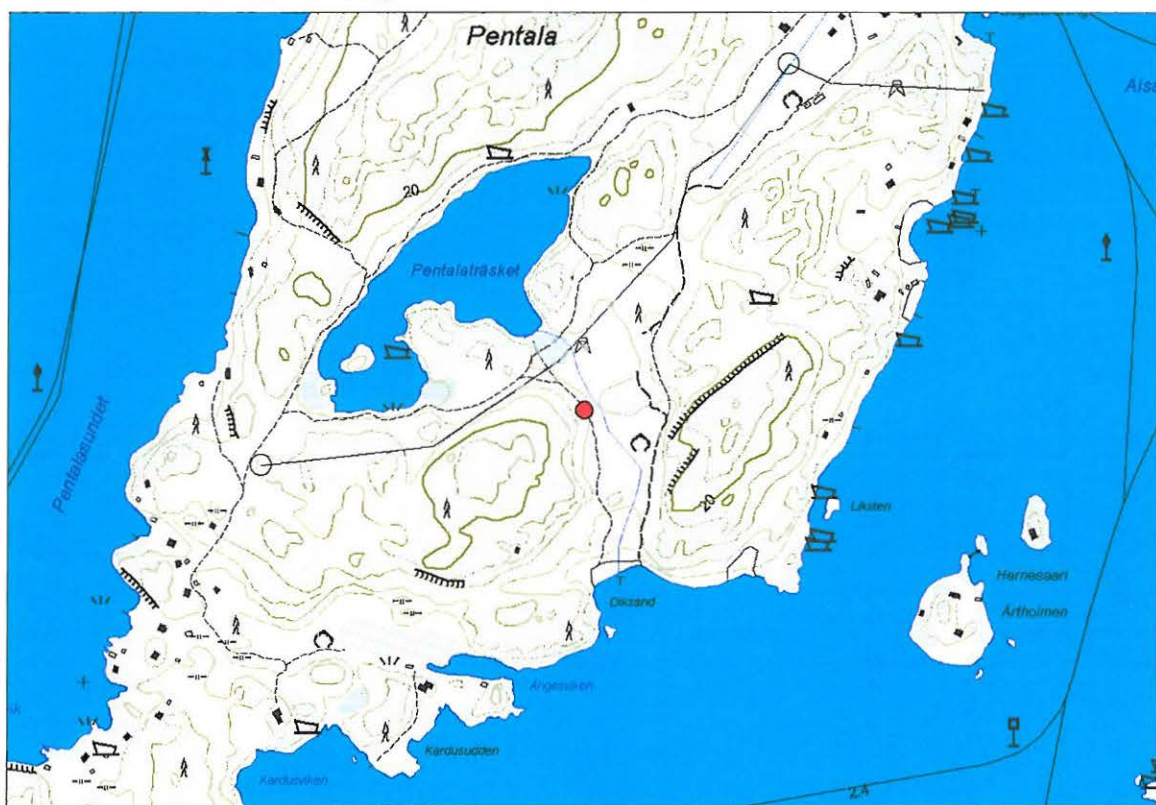
Kuvaus

Röykkiö sijaitsee saaren keskellä olevalta järveltä kohti S ja Diksandiin kulkevan polun ja ojan länsipuolella polun vieressä (ojasta 25 m), loivasti ENE- viettävällä rinteellä. Alue on laakeaa tuore kangasmetsä. Ylärinteessä on jonkin verran kivistä luonnonmuodostelmaa näkyvissä. Polun ja ojan väliin on kaivettu jokin aika sitten maakaapeli tms.

Röykkiö on pyöreähkö ja runsaan sammalen peitossa. Röykkiön mitat ovat 2,7 (E-W) x 2,5 x 0,6 m. Kivet ovat luonnon muovaamia ja pyöristyneitä ja kooltaan 20-50 cm.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

On mahdollista, että röykkiö liittyy jotenkin polun raivaukseen tai ojan ja/tai sähkölinjan kaivuuseen, eikä näin ollen ole muinaisjäännös kuin se ilmoitettiin.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Pentala
KUNTA	Espoo
ALUE	Pentala
P	6667719
I	3370415

Kohdenimi	Lilla Pentala	N 6668928
Alue		E 3370466
Kunta	Espoo	Z 5-7,5

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

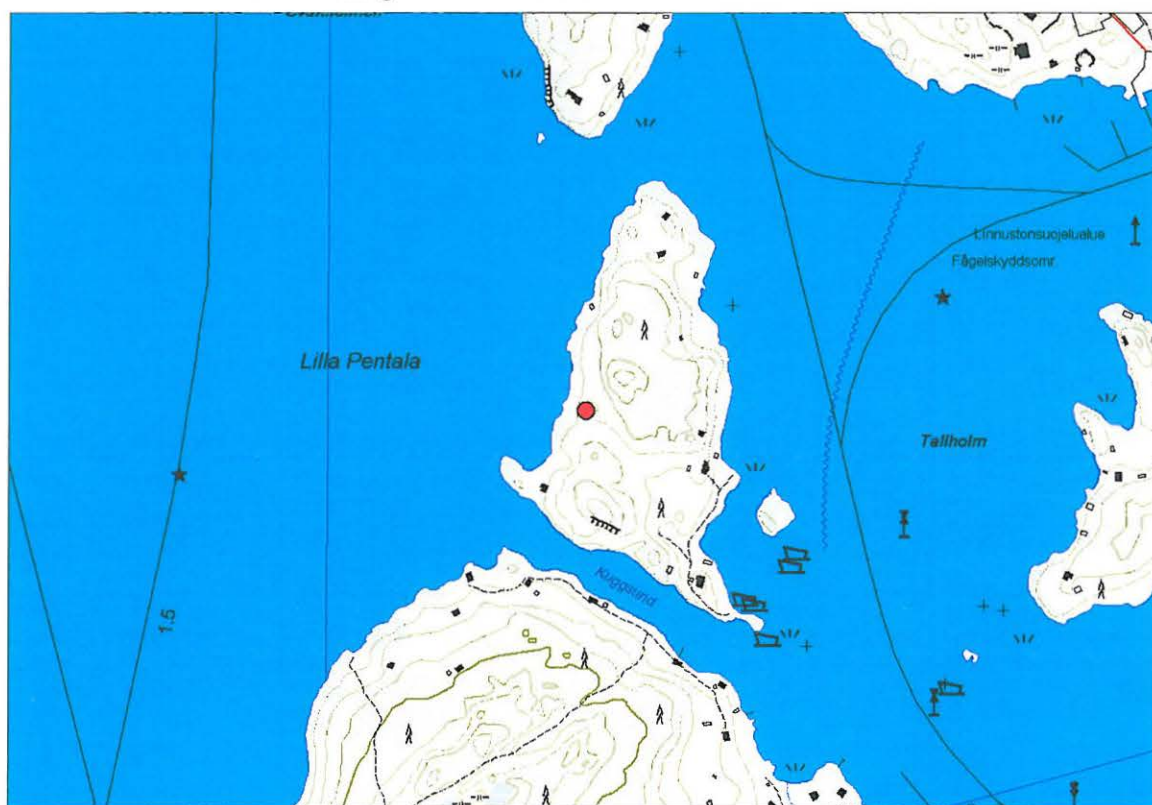
Kohde sijaitsee saaren W-rannasta n. 30 m kohti saarensisäosia, W- viettävässä rinteessä. Rakenteessa on kaksi samansuuntaista kiviriviä kohtisuorassa rantaan nähden, joiden yläpäässä on leventeet. Rakennelmaa voi kuvailla avoimeksi kaksirunkoiseksi leveäksi T-kirjaimeksi. S-puoleisessa kivirivissä kasvaa pieni kuusi. Kivet ovat runsaasti sammalen peittämät ja koko rakennelman ympärillä on runsas aluskasvillisuus ja turve.

Rakenteen suuntaus WNW-ESE. Mitat: Pituus 3,0 m; leveys 2,2 m (yläpään lev. 3,2 m). Kivien koko on 20-40 cm (min 15, max 60 cm).

Rakenteen alapäähän tehtiin koekuoppa (EKK50 A), josta havaittiin sen olevan ainakin kaksikerroksinen ja rakennettu osin peruskalliolle, osin moreenille. Paikan näytti saaren kesäasukas Mikko Jalavisto.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä voi olla veneen vetoura, jolloin kohteen ikä on suhteellisen vanha. Kohdetta pitäisi vaaita ennen kuin pidemmälle tehtyjä päätelmiä sen funktiosta tai ajoituksesta tehdään.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Lilla Pentala
KUNTA	Espoo
ALUE	
P	6668928
I	3370466

Kohdenimi	Marängen = <i>Bolarskog Marängen</i>	N 6676063
Alue	Bolarskog	E 3372660
Kunta	Espoo	Z 16

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee Puolarmetsän sairaalan W-puolisessa metsässä, sairaalasta n. 20 m länteen pienellä kalliolla. Maaston voi sanoa loivasti laskevan kohti länttä. Röykkiö on pyöreä, halkaisijaltaan 7 m ja korkeutta sillä on noin metri. Röykkiön keskellä on kuoppa, jonka halkaisija on noin metrin. Kohdetta peittää vahva sammal, varvukko ja kuusentaimet, niin että vain joitakin kiviä näkyy paljaana pinnalle. Kivien koko vaikuttaa olevan keskimäärin 0,3-0,5 m.

Kohteen ympärillä kasvaa sekametsä, jossa valtalajeina ovat kuusi, sitten mänty ja koivua, pihlajaa ja katajaa kasvaa paikalla myös. Noin 30 metrin päähän kohteesta kulkee hyvä tie suoraan sairaalan parkkialueelta ja kohteen saavutettavuus on helppo. Lähin asfalttitie ja sairaalan parkkipaikka noin 100 metrin päässä. Paikalla on Museoviraston informaatiotaulu. Kohde on varsin peittynyt eikä edusta alueen näyttävimpiä kohteita, mutta vaikuttaa melko ehjältä.

Näkymiä ei paikalta juuri ole, koska maasto on melko tasaista. Toisaalta rakentaminen on muuttanut ympäristöä. Kohteen eteläpuolella on sijainnut pronssikautinen asuinpaikka.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Luonteensa ja sijaintinsa puolesta kyseessä voi olla pronssikautinen röykkiö, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Bolarskog	N 6676366
Alue	Bolarskog	E 3372163
Kunta	Espoo	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Espoon Malminmäen eteläosassa Hiidenkiukaantien päässä olevan tienmutkan kohdalla tien länsipuolella olevalla kalliopaljastumalla. Koillis- ja eteläsuunnalla kallio nousee, mutta röykkiöstä noin 5 metriä länteen ja pohjoiseen kallio putoaa jyrkästi. Röykkiön koko on N-S-suunnassa 8 metriä ja E-W-suunnassa 7 metriä. Korkeutta röykkiöllä on noin 1 metri. Kivet ovat kooltaan keskimäärin 0,2-0,7 m halkaisijaltaan ja kiviä peittää sammal ja jäkälä. Joukossa on myös kiviä ilman peittävää kasvillisuutta, mikä viittaisi viimeaikaiseen kajoamiseen. Kivet ovat luonnonpyöreitä sekä särmikkäitä.

Röykkiön kaakkoispäässä on pitkulainen 1,2 m pitkä kivi. Kiviä on levinnyt jonkin verran röykkiön eri puolille ja kerroksia röykkiössä on korkeintaan 4-5. Röykkiö on ehjempi luoteispäädystään ja em. päässä kasvaa mänty. Enempi kaakkoispäässä röykkiötä on pieni kuopanne. Röykkiö ei toteuta kumpumaista muotoa vaan on kajoamisen takia melko tasainen. Jonkinlaista reunakehää isommista kivistä voisi yrittää hahmottaa röykkiön lounais- ja luoteissivuilla. Jos puusto olisi harvempaa, olisi kohteelta näkymät etelästä länteen. Kohde on tulkittu varhaismetallikautiseksi, mikä on varmasti oikea tulkinta.

Paikalla kuiva kangas, joka muuttuu alempana länsirinteellä tuoreeksi kangasmetsäksi. Aluskasvillisuutena sammal ja heinä peittää röykkiön kiviä. Kohteella on Museoviraston informaatiotaulu.

Röykkiöstä 10 m pohjoiseen kulkee asfaltti tie, jossa röykkiön kohdalla muutaman auton kokoinen levike. Lähin talon noin 50 metrin päässä. Kohteen saavutettavuus on helppo ja lähellä on myös pysähtymismahdollisuus.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Luonteensa ja sijaintinsa puolesta kyseessä voi olla pronssikautinen röykkiö, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Bolarskog Videbo	N 6676712
Alue	Bolarskog	E 3372157
Kunta	Espoo	Z 16

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Malminmäessä Hirvimäentie 6:n kohdalla 30 m tien pohjoispuolella. Se sijaitsee Hirvimäentie 6A -omakotitalon päädyn lounaispuolella. Tontilla maasto laskee loivasti länteen, mutta röykkiön lounais- ja länsipuolella rinne putoaa jyrkästi useita metrejä. Kohde on sijainnut vanhalla rantaterassilla.

Tämä kalliopohjainen röykkiö on ruohottunut ja vaikuttaa koskemattomalta. Se on muodoltaan soikea mittojen ollessa SE - NW -suunnassa noin 7,5 m ja leveyttä sillä on noin 6 metriä. Korkeutta röykkiöllä on arviolta 1 metri. Kivet ovat halkaisijaltaan 0,3-0,7 m ja enimmäkseen luonnonpyöreät. Röykkiön lounaisosassa on muutama suurempi kivi, jopa 0,8 m. Röykkiö on vahvasti vatukon, sammalen, horsmien, ruohon ja sananjalkojen peitossa, mikä vaikeutti kohteen havainnointia ja mittaamista. Kohde vaikuttaa luonnontilaiselta ja melko ehjältä. Joitakin kiviä on vierähdellyt etenkin röykkiön etelä- ja itäpuolelle.

Kohde on siis talon tontin länsilaidalla porrasmaisen jyrkänteen reunalla. itäpuolella muokattua pihaa, länsipuolella keskitiheä tuore kangasmetsärinne jatkaa laskuaan länteen. Puulajeina dominoi koivu, myös mäntyä, kuusta ja pihlajaa esiintyy. Kohteella runsas aluskasvillisuus ja vatukko. Kohteelta ei varsinaisesti ole kauas antavia horisonttinäkymiä, mutta länteen alarinteeseen on pronssikaudella ollut merellinen näkymä.

Lähimmälle tielle on matkaa noin 30 metriä ja tien eteläpuolella on talon kohdalla pieni levennys. Paikalle on mahdollista pysähtyä. Toisaalta lähin talo on noin 10 metrin päässä ja kohde on talon pihalla. Kohteen saavutettavuus on melko helppo.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Luonteensa ja sijaintinsa puolesta kyseessä voi olla pronssikautinen röykkiö, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Maarinniitty	N 6676332
Alue	Bolarskog	E 3372472
Kunta	Espoo	Z 14

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikausi/rautakausi	

Kuvaus

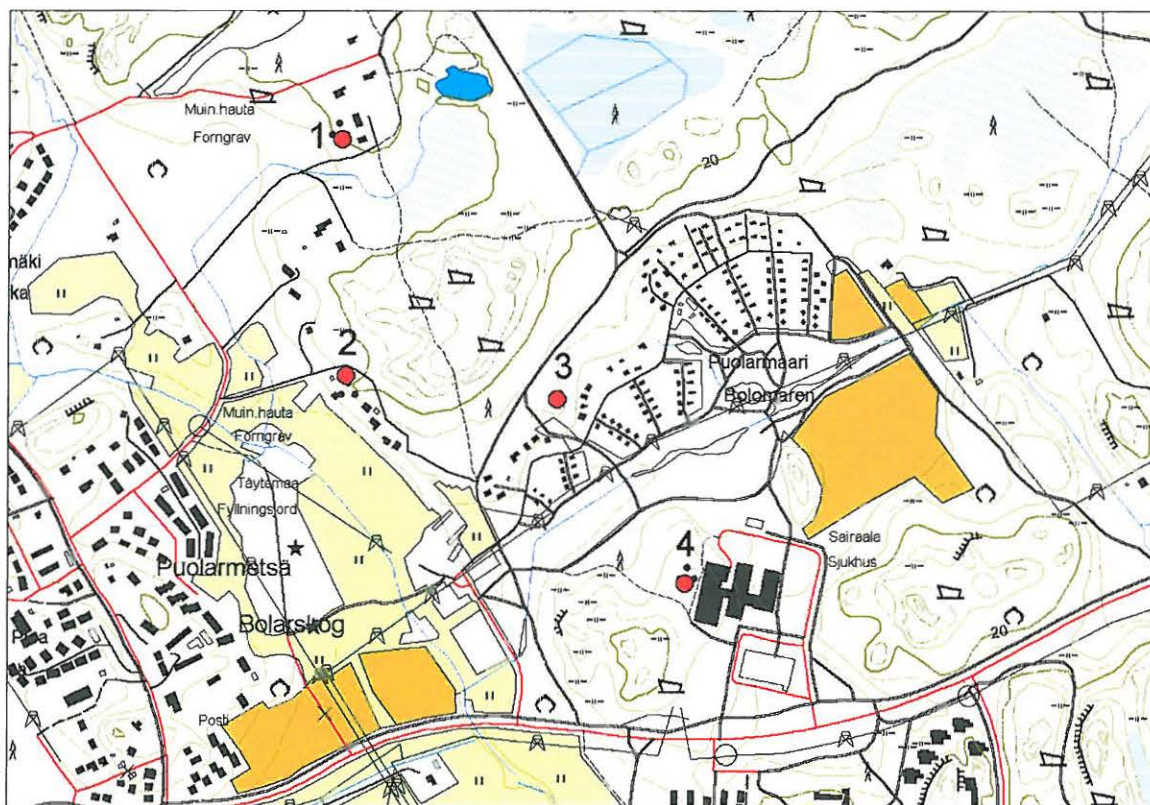
Kohde sijaitsee Puolarmetsän sairaalan luoteiskulmasta 300 m kohti luodetta ja Puolarmaariniemisen tien päästä noin 300 metriä koilliseen. Kiven ja maan sekainen röykkiö sijaitsee loivasti etelään laskevalla rinteellä. Biotooppia luonnehtii tiheä tuore kangas, missä lajeina ovat mänty, kuusi, koivu sekä pihlaja. Myös haapaa ja katajaa esiintyy. Paikalla runsas varvikko.

Röykkiö on vahvan sammalen, turpeen, varpujen ja kielojen peittämä, mikä teki havainnoinnin vaikeaksi. Röykkiö on uloimmista kivistä mitattuna kooltaan E-W-suunnassa 7,5 m ja N-S-suunnassa noin 6,5 metriä. Rajoja oli hieman vaikea hahmottaa. Kenties kohdetta on levitetty, koska edellisessä inventoinnissa mitoituksi ilmoitetaan 4 x 6 m. Korkeutta rakenteella on noin 0,5 m. Kivet, mitä oli näkyvissä, ovat kooltaan 0,2-0,4 m ja ovat särmikkäitä sekä luonnonpyöreitä. Röykkiö on maansekainen. Kohteen eteläpäässä on suurempi kivi, jonka halkaisija on 0,7 m. Havainnointia vaikeutti röykkiössä kasvavat puut (mm. kataja, kuusi, pihlaja). Kohde sijaitsee noin 13 metriä meren pinnan yläpuolella. Suojelu kannattaa, kyseessä saattaa olla rautakautinen hauta.

Kohteelle pääsee mm. Puolarmaarin päästä koilliseen suuntautuvia sorapäällysteisiä kevyen liikenteen väyliä pitkin. Kohde poikkeaa soratieltä noin 20-30 metriä itään. Lähin talo on noin 20 metrin päässä. Paikalta ei tiheään metsikön takia ole varsinaisia näkymiä mihinkään suuntaan. Kohteen saavutettavuus on keskivaikea.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Luonteensa ja sijaintinsa puolesta kyseessä voi olla rautakautinen tai pronssikautinen hauta-ainio.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Bolarskog Videbo
KUNTA Espoo
ALUE Bolarskog
P 6676712
I 3372157
2
NIMI Bolarskog
KUNTA Espoo
ALUE Bolarskog
P 6676366
I 3372163
3
NIMI Maarinniitty
KUNTA Espoo
ALUE Bolarskog
P 6676332
I 3372472
4
NIMI Marängen
KUNTA Espoo
ALUE Bolarskog
P 6676063
I 3372660

Kohdenimi	Storhemt	N 6677740
Alue	Henttaa	E 3373217
Kunta	Espoo	Z 20

Mj-tyyppi	Hautapaikat	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

14 rökkiötä sijaitsevat Kuurinniityn eteläosassa Henttaanmetsän reunassa, Kromitien päässä sen lounaispuoleisessa metsässä kapean soisen laakson pohjoisrinteellä. Paikassa on aikanaan ollut salmipaikka. Paikalla rinne laskee siis etelään. Rökkiöt ovat noin 18-20 m mpy. Rinteessä kasvaa tiheä tuore kangasmetsä, missä dominoi kuusi. Rinteessä kasvaa myös pihlajaa ja mäntyä. Aluskasvillisuutena on paksu sammal ja heinää kasvava turve.

Rökkiöiden koko vaihtelee 1,5 x 1,5 metristä 2,5 x 4 metriin. Osa rökkiöistä epävarmoja hautarökkiöiksi. Tarkistuksessa heinäkuussa 2003 löytyi 12 mahdollista rökkiötä ja kaksi epävarmaa kivikeskittymää. Keskuspisteeksi, josta etäisyydet muihin mitattiin, otettiin suhteellisen ylhäällä rinteessä avokalliolla näkyvän polun N-puolella sijaitseva rökkiö. Etäisyydet mitattiin mittanauhalla, joten rinteiden kaltevuuden aiheuttamaa venymää ei ole oikaistu. Mitat siis suuntaa-antavia.

1. Tämä ensimmäinen, n:o 1 on halkaisijaltaan noin 3,5 m ja kivet ovat kooltaan 0,2-0,6 m. Rökkiö on muodoltaan hieman epämääräinen ja vaikuttaa levinneen koilliseen ja kaakkoon. Kiviä on 1-3 kerrosta ja niitä peittää sammal ja jäkälä. Rökkiön eteläpuolelta kulkee polku ja polun eteläpuoliset kivet ovat mahdollisesti tästä samasta rökkiöstä. Polun eteläpuolella on nimittäin hieman puoliympyrää muistuttava kokouma kiviä ja kivet ovat kooltaan 0,1-0,6 m. Rökkiöön on ilmeisesti kajottu.

2. 1:stä 10 metriä eteläkaakkoon on toinen noin 2 m halkaisijaltaan oleva rökkiö. Kivet ovat kooltaan 0,3-0,6 m ja ovat erittäin vahvan sammalen peitossa. Tästäkin kiviä on vierähdellyt alarinteeseen.

3. 1:stä noin 8 metriä etelälounaaseen sijaitsee 1,5 m halkaisijaltaan oleva rökkiö. Se on kasattu suhteellisen isoista kivistä; 0,3-0,7 m. Kivet ovat täysin sammalen alla.

4. 1:stä 11,5 m etelään on 2,5 m halkaisijaltaan oleva rökkiö, jonka kivet ovat 0,2-0,5 m halkaisijaltaan.

5. 1:stä noin 14,5 m kaakkoon sijaitsee kuudes rökkiö. Se on halkaisijaltaan 2 metriä. Kaakkoisreunassa on mahdollisesti jonkinlaista reunakiveystä ja kivet ovat kooltaan 0,2-0,5 m. Tästä rökkiöstä itään sijaitsee kaksi muutakin rökkiötä "rivissä".

6. Edellisen itäpuolella ja 1:stä 15 metriä kaakkoon sijaitsee 1,5 m halkaisijaltaan oleva rökkiö. Särmeikkäitä kiviä, jotka ovat kooltaan 0,1-0,4 m peittää sammal.

7. 1:stä 17 m SSE sijaitsee 1,5 m halkaisijaltaan oleva rökkiö, jonka lohkotut kivet ovat kooltaan 0,15-0,4 m. Tätä rökkiötä peittää myös vahva sammal.

8. (+9) 1:stä lähes suoraan itään 31 metriä sijaitsee yhdeksäs röykkiö. Sen halkaisija on suunnilleen 2 m ja ne muutamat kivet mitä siitä on näkyvillä ovat kooltaan 0,2-0,5 metriä. Viimeksi mainitun länsipuolella sen kyljessä on kiinni toinen röykkiö. Se on halkaisijaltaan 2 m ja muutenkin samantyyppinen.

10. Kahdeksannesta röykkiöstä noin 25 m itään on suuren (2x3x0,8 m) irtolohkareen ympäristössä myös kiviä, mutta on vaikea sanoa onko kyse röykkiöstä vai muusta kivikeskittymästä. Paikalla saattaa olla jäänteet röykkiöstä.

11. 1:stä 38 metriä länteen sijaitsee täysin sammalen peittämä pienehkö röykkiö.

12. 1:stä 11,5 metriä länsiluoteeseen röykkiö. Sen halkaisija on 1,5 m ja se on täysin sammalen peittämä. Kivet ovat kaikki keskimääräistä suurempia, 0,5 m.

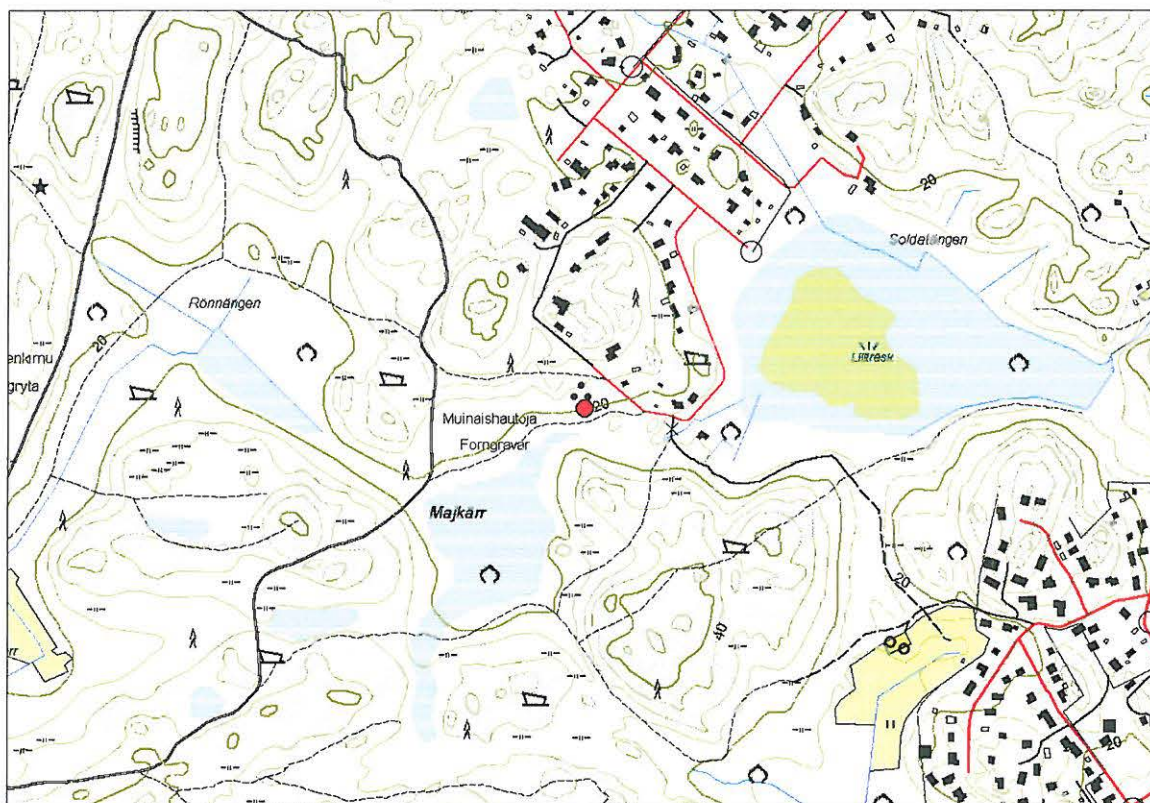
13. Kohteesta Nro 11 noin 10 m länsilounaaseen sijaitsee 2 x 2 m kokoinen matala röykkiö.

14. Edellisestä vielä 10 m luoteeseen on kajottu kivikasa, kenties ollut röykkiö.

Lähimmälle tielle, Kromitielle on matkaa noin 30 metriä ja lähin talo sijaitsee 50 metrin päässä. Kohteen saavutettavuus on helppo, koska Kromitien päästä, levikkeeltä kulkee ulkoilupolku länteen rinteeseen, missä röykkiöt ovat. Sinänsä kohde on hieman syrjässä suuremmilta väyliltä eivätkä röykkiöt ole kovin näyttäviä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde vaikuttaa varhaisrautakautiselta röykkiökalmistolta, mutta joukossa saattaa olla myös kaskiraunioita.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Storhemt
KUNTA	Espoo
ALUE	Henttaa
P	6677740
I	3373217

Kohdenimi	Backisåker	N 6678034
Alue	Espoonkartano	E 3365881
Kunta	Espoo	Z 10

Mj-tyyppi	Peltoraunio+asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Espoon kartanon päärakennuksesta 800 m etelään pellon pohjoisosassa sijaitsee epävarma hautaröykkiö. Finnsinmäen itäpuolisessa itään laskevassa rinteessä on röykkiötä muistuttava maansekainen kumpare. Röykkiö on muodoltaan pyöreähkö ja sen halkaisija on 5-6 m ja korkeutta sillä on noin 0,5 m. Vain päällimmäiset kivet ovat osittain näkyvissä ja ovat erittäin sammaloituneita. Kivet ovat kooltaan 0,2-0,6 m. Mahdollisen röykkiön pohjoisreunassa on muutama suurempi kivi, joiden halkaisija on 0,7 m. Röykkiössä kasvaa runsaasti lehtipuita.

Paikalla rinne laskee loivasti kaakkoon. Kyseessä saattaa olla myös peltoraunio, koska kohteesta itään Kehä III:n itäpuolella viljellään edelleen ja alue on aiemminkin ollut soveliaasta viljelylle.

Edellä kuvaillusta kohteesta noin 6 m etelään on hieman pitkulainen kivensekainen maakumpare, joka on kooltaan E-W-suunnassa noin 6 x 3 metriä ja korkeutta sillä on noin metri. Sen merkitys jäi avoimeksi. Tämä valli on myös tiheän pusikon peitossa.

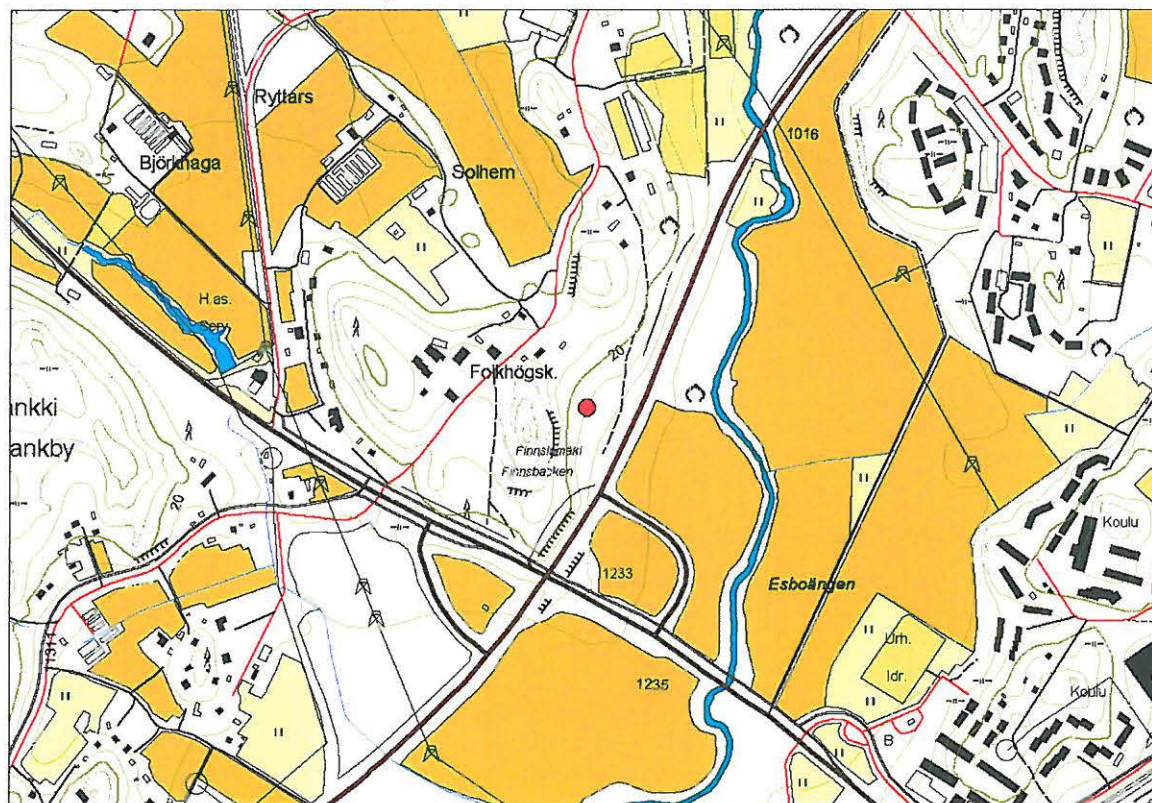
Näistä kohteista noin 10-15 m koilliseen on kivikeskittymä, joka on kooltaan arviolta 10 x 10 m. Tämä kivikeskittymä sijaitsee Kehä III:sta vain noin 20 metriä länteen. Kiviä on yksi kerros ja ne ovat kooltaan keskimäärin 0,8 m. Kyseessä on ilmeisesti pirunpelto tai peltoraunio. Ensimmäisenä kuvailtu kohteista saattaisi olla rautakautinen röykkiö, mutta kyseessä voi olla myös maatalouden jälkeensä jättämiä kiviraunioita tai luonnonmuotoja. Huurre arvelee inventoinnissaan kohteita peltoraunioiksi tai muiksi maatalouteen liittyviksi jäänteiksi. Ensinnä mainittua kumpareta hän arvelee uuniksi (kummusta löytynyt ilm. palanutta savea).

Finnsinmäen itärinteellä on erittäin tiheäkasvuinen lehtipuuvaltainen sekametsä. Maastossa eteneminen on vaikeaa ja kohteet on vaikea löytää. Aluskasvillisuutena on nokkosta, ruohoa ja sananjalkoja. Paikalta ei näkymiä tiheän kasvillisuuden takia, mutta jos maasto olisi avointa, olisi paikalta näkymät itään ja etelään.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on peltoraunio, joka sijaitsee keskiaikaisen Mankin kylän laitamilla. Kylätontti on laaja ja hyvin säilynyt ja siksi erittäin arvokas.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Backisäker
KUNTA	Espoo
ALUE	Espoonkartano
P	6678034
I	3365881

Kohdenimi	Själöberget = <i>Kaitans Själöberget</i>	N 6672636
Alue	Kaitaa	E 3372955
Kunta	Espoo	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Röykkiöt sijaitsevat Hylljelahdentien ja Rullaniementien liittymäkohdasta 100 m kaakkoon hieman kumpuilevan kallion laella.

Suurempi röykkiö sijaitsee kallion korkeimmalla kohdalla. Röykkiö on hajallaan ja se on halkaisijaltaan n. 6 m. Kyseessä on ilmeisesti ollut suuri röykkiö tai kaksi. Tällä hetkellä kallion laella on kaksi suurempaa kivikeskittymää "röykkiön" koillis- ja lounaispäissä. Läntisimmän keskittymän halkaisija on noin 4 metriä m ja tämän keskittymän lounais- ja luoteisreunoilla näkyy laakakiviä kehänä. Tämän ensimmäisen noin 6 m halkaisijaltaan olevan keskittymän koillispuolella heti em. kyljessä on toinen keskittymä. Sen halkaisija on noin 4 metriä. Tämän keskittymän pohjois- ja länsilaidoilla on nähtävissä osittain sammalen sisään maatonut reunakehää. Korkeutta molemmilla on puolisen metriä. Kivet ovat kooltaan 0,2-0,7 m ja kivikerroksia on 1-4. Kivet ovat jäkälän peitossa ja ovat muodoltaan sekä luonnonpyöreitä että särmikkäitä. Keskittymät ovat siis ikään kuin kasvaneet yhteen eli aivan kuin paikalla olisi kaksi pienempää röykkiötä kylki kyljessä.

Tästä koillis-lounaissyntyisestä keskittymästä, joka siis muistuttaa kahta yhteenkasvanutta röykkiötä, muutama metri kaakkoon on vielä kolmas kivikeskittymä. Sen halkaisija on noin 4 metriä ja korkeutta sillä on puolisen metriä. Tämän kolmannen kivikeskittymän etelä- ja itäreunaa on selvästi muokattu ja keskiosa on myllätty. Kiviä on pyöritelty pois alkuperäiseltä paikaltaan, koska kivet ovat "puhdas puoli" ylöspäin. Kaikissa tämän kumpareen röykkiöissä kasvaa mäntyjä. Tämän röykkiörykelmän ulkopuolella joka suunnalla on runsaasti röykkiöstä levinneitä kiviä. Paikalta on hienot näkymät idästä etelän kautta lounaaseen Ryssjeholmsfjärdenille. Röykkiöt voi tulkita pronssikautisiksi. Näiltä kohteilta linnuntietä 1,3 km itään sijaitsee Nuottaniemen röykkiö Nuottalahden vastakkaisella puolella vesialuetta vahtimassa.

Edellä kuvaillun röykkiörykelmän koillispuolella 27 metrin päässä on erillään pienempi, pyöreä, halkaisijaltaan n. 4 m oleva röykkiö. Kiviä tässä on 1-2 kerrosta, kivet ovat luonnonpyöreitä ja jäkälän peitossa. Kivien koko on 0,3-0,6 m halkaisijaltaan. Röykkiö on hieman epämääräisen muotoinen ilmeisen kajoamisen takia. Röykkiön kiviä on levinneenä etenkin röykkiön luoteis- ja eteläpuolelle. Röykkiössä kasvaa pihlajaa. Tästä kallio laskee itään kohti rantaa. Tältä röykkiöltä on näkymät merelle kaakko-etelä -suuntiin.

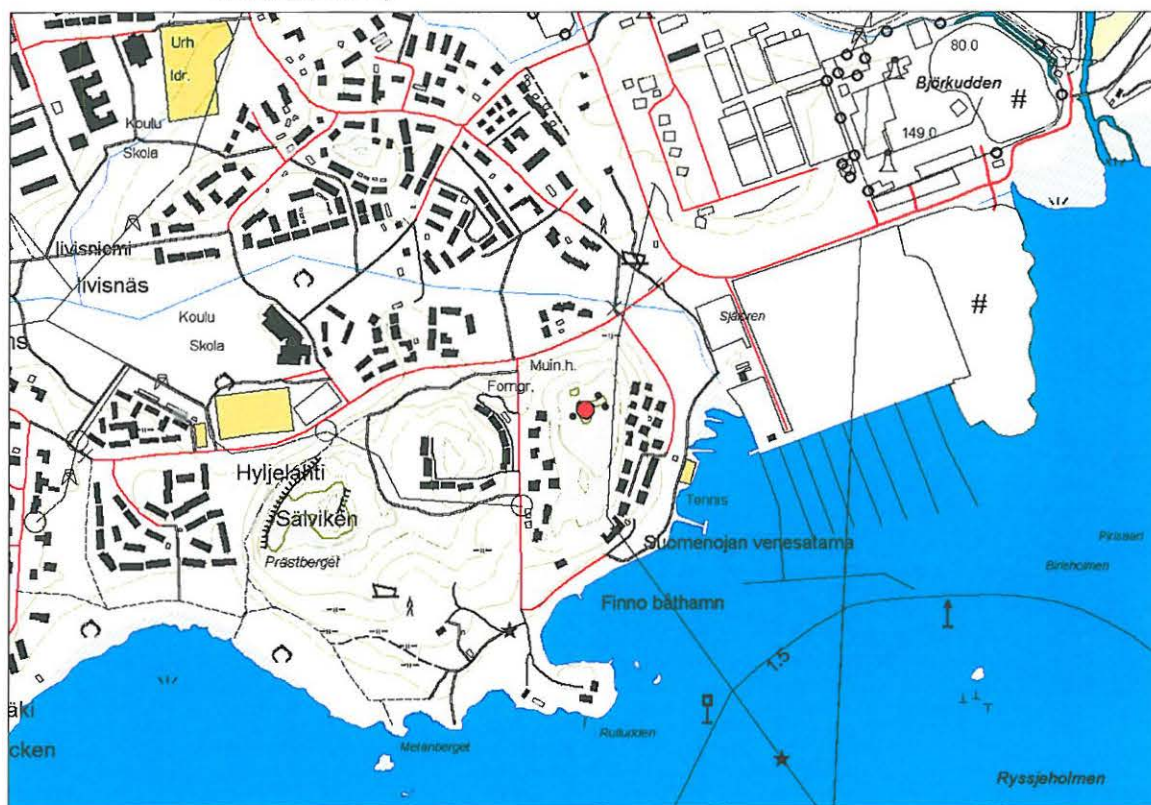
Kohteet ovat avokalliolla ja ympäristössä kasvaa harvaa kuivaa kangasmetsää. Lajeina ennen kaikkea mänty, haapa, pihlaja ja koivu. Aluskasvillisuutena on sammal. Kohteen länsipuolella uudehkoa rivitaloasutusta noin 50 metrin päässä. Lähin asfaltoitu tie, Rullarniementie, on noin 100 metrin päässä. Kohteen saavutettavuus on helppo/keskivaikea. Kohde on helppo löytää kallion laelta ja nousu kalliolle on melko loiva. On vaikea sanoa onko suuremmassa röykkiökompleksissa yksi suuri hajotettu vai usea

pienempi röykkiö. Reunakehistä voisi arvella paikalla olleet mahdollisesti kaksi röykkiötä ja kolmas lähempänä rantaa koillisessa. Röykkiöihin on joka tapauksessa kajottu ja niitä on hajotettu. Paikalla on Museoviraston rauhoitustaulu (hajotettu).

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Luonteeltaan ja sijainniltaan kohde muistuttaa pronssikautista hautarauniota, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Själöberget
KUNTA	Espoo
ALUE	Kaitaa
P	6672636
I	3372955

Kohdenimi	Myntintie 9 - Vanha Myntintie 9	N 6680626
Alue	Kumpyöli	E 3367539
Kunta	Espoo	Z 35
Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee Gumbölen kartanosta 660 m lounaaseen Vanhan Myntintien pohjoispuolella, Vanha Myntintie 9 itäpuolella kalliopaljastumalla n. 10 m tiestä. Paikalla rinne laskee etelään ja Vanhan Myntintien eteläpuolella avautuu peltomaisema. Paikka on tilan ulkorakennusten pihapiiriä. Ympäristöä luonnehtii tuore kangas, josta esiin nousee avokallioalueita.

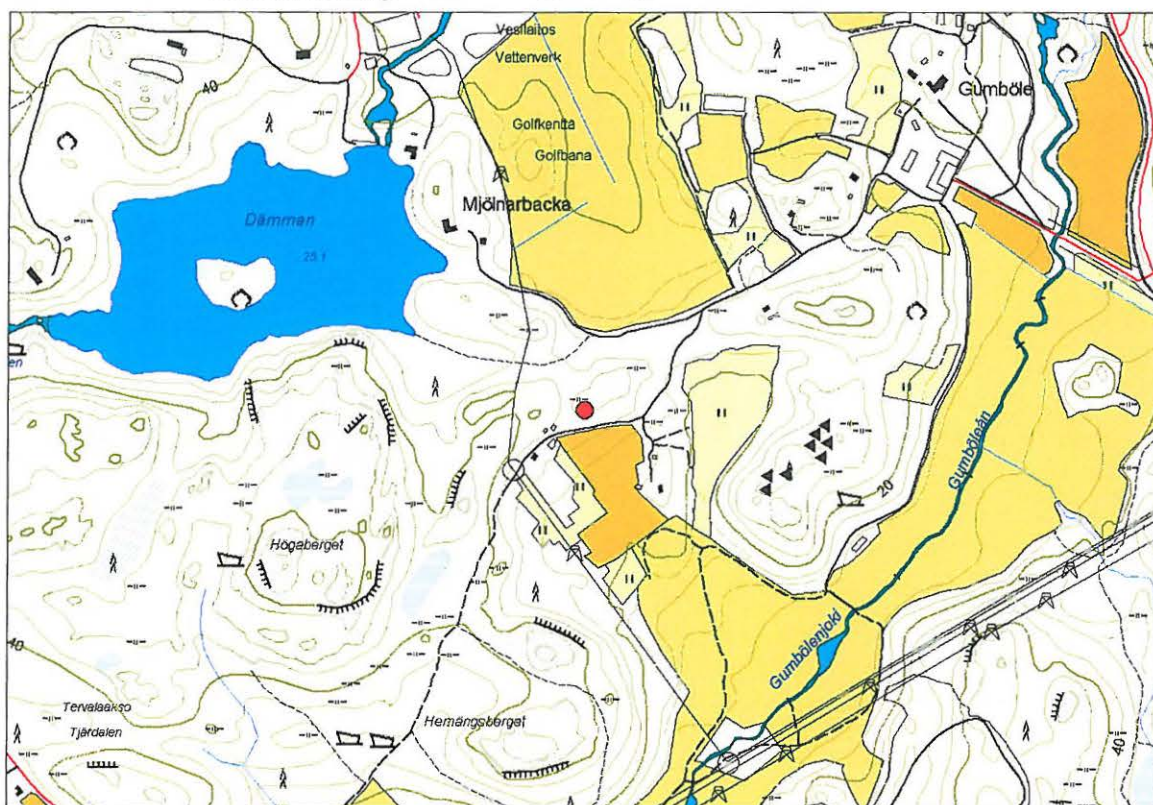
Aivan tien vieressä on kaksi muodotonta peltorauniota, joiden kivet ovat kooltaan 0,3-0,8 m ja ne ovat sammalen ja jäkälän peitossa. Hieman ylempänä rinteessä pienen kallioharjanteen päällä on noin metrin korkea pienialainen röykkiö. Röykkiön koko on 2 x 2,5 metriä. Röykkiöstä tulee vaikutelma, että paikalla on ollut em. kokoinen röykkiö, mutta sen päälle olisi kasattu lisää kiviä. Röykkiön alimmat kerrokset ovat sammalen ja ruohon peittämät ja ylemmät "puhtaampia" ikään kuin myöhemmin kasattuja. Röykkiön kivet ovat kooltaan 0,3-0,6 m ja niitä peittää sammal ja jäkälä. Mahdollisesti röykkiöstä levinneitä kiviä on röykkiön länsi- ja eteläpuolella. Pohjoisen suunnalla rinne nousee vielä hieman.

Lähin rakennus kohteesta on lato, joka sijaitsee kohteelta noin 30 metriä länteen. Paikalta on näkymä etelään Gumbölenjoelle.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä saattaa olla rautakautinen röykkiö, sen koko ja sijainti viittaavat rautakaudelle. Peltoraunioksi sen sijainti on hieman kaukana pellosta. Tarkemman luonteen ja ajoituksen selvittäminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Myntintie 9
KUNTA	Espoo
ALUE	Kumpuyöli
P	6680626
I	3367539

Kohdenimi	Västerängen	N 6681697
Alue	Kilo	E 3377802
Kunta	Espoo	Z 18

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Röykkiöt sijaitsevat Leppävaaran urheilupuistossa uimahallista 700 m länsiluoteeseen ja vanhasta Turuntiestä 500 m pohjoiseen peltoaukean pohjoislaidassa ulkoilutien pohjoispuolella. Röykkiöt sijaitsevat kaakkoon laskevalla rinteellä.

Eteläisempi suuri röykkiö sijaitsee noin 20 m pellonreunasta heti ulkoilupolun pohjoispuolella, ulkoilupolkujen muodostaman kolmion keskellä. Sen mitat ovat pohjois-etelä-suunnassa 11 metriä, itä-länsi-suunnassa noin 10 metriä. Korkeutta röykkiöllä on noin metri. Kivet ovat kooltaan 0,15-0,6 m ja enimmäkseen luonnonpyöreät. Pohjois-osassa on muutama suurempi kivi, halkaisijaltaan jopa 0,8 m. Kivien päällä kasvaa sammalta sekä jäkälää. Röykkiön itä-osa on tiheän pensaan alla, joten sen osan havainnointi oli vaikeaa. Röykkiön ympärillä ja päällä kasvaa koivuja ja pihlajaa. Röykkiö on on hieman levinnyt etelään ja pinta on melko tasainen. Se ei kuitenkaan täysin toteuta ehjän röykkiön kumpumaista olemusta.

Kuvaillusta noin 20 metriä pohjoiskoilliseen sijaitsee rakenne, jonka mitat ovat E-W-suunnassa 15 m ja N-S-suunnassa 7 m. Korkeutta tällä kokonaisuudella on noin 1 metri. Kohde näyttää siltä, kuin kaksi röykkiötä olisi kasvanut kiinni toisiinsa. Röykkiön alimmat kivet ovat täysin sammalen ja varpujen peitossa. Kivet ovat keskimäärin kooltaan 0,3-0,6 m. Röykkiön päällä kasvaa varpuja, kieloja ja pihlajaa. Rakenteita ei näy, mutta länsipäässä vaikuttaa olevat suurempia kiviä ikään kuin reunakehänä. Yksittäisiä kiviä on vierähdellyt rakenteen ulkopuolelle. Kyseessä ilmeisesti yksi suuri pitkulaiseksi hajotettu röykkiö.

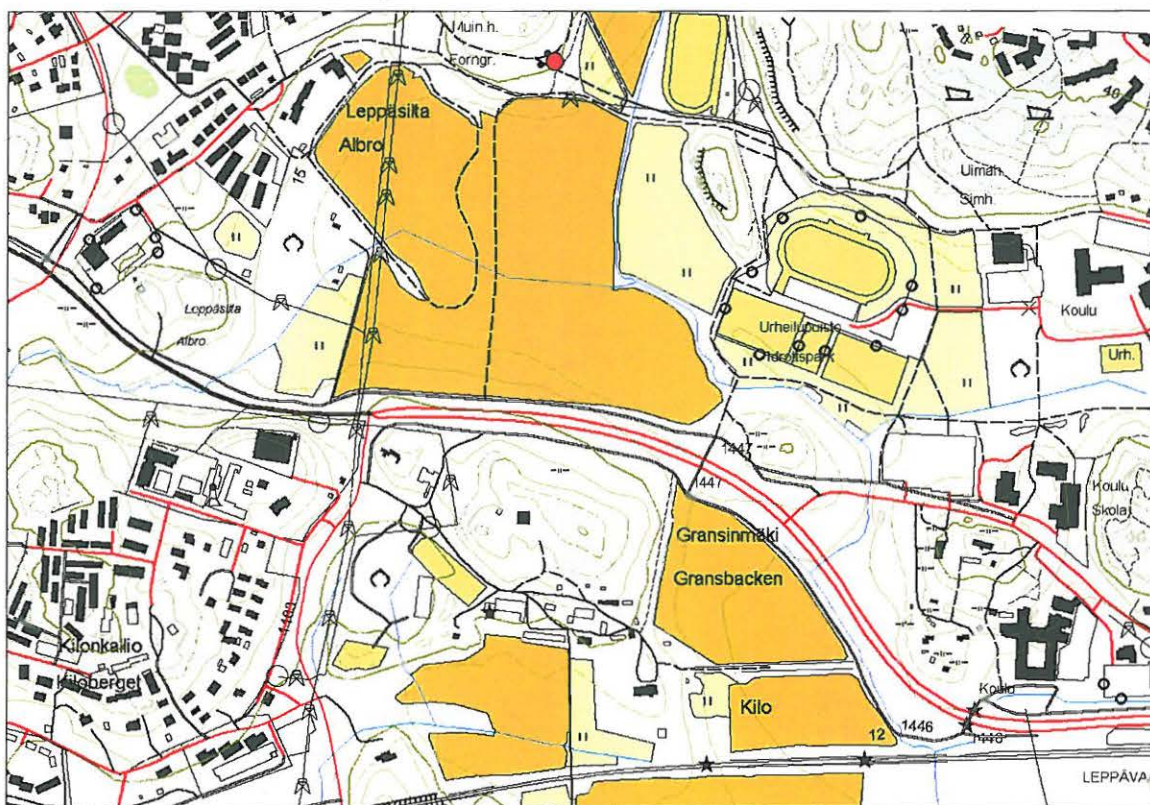
Kolmas röykkiö sijaitsee em. noin 60 metriä länteen.

Ympäristössä kasvaa tiheää sekametsää, eteläpuolella avautuu peltomaisema ja pohjoisen suunnalla kallio nousee vielä hieman ollen avokalliota korkeimmalla kohdallaan. Kohteiden ympärillä risteilee ulkoilupolkuja ja kohteet on helppo havaita. Paikalta on näkymät kaakosta etelän kautta luoteeseen. Paikalla on Museoviraston informaatio-kyltti, joka on kylläkin hajotettu.

Röykkiöt sijaitsevat nykyään yli 20 metrin korkeuskäyrän yläpuolella. Pronssikaudella ympäristö on ollut varsin merellinen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä voi olla pronssikaudelle ajoittuvat hautarauniot, mutta tarkemman ajoituksen ja luonteen selvittäminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Västerängen
KUNTA	Espoo
ALUE	Kilo
P	6681697
I	3377802

Kohdenimi	(Mustlaxbergen) = Viirukallio	N 6676266
Alue	Mustlax	E 3366534
Kunta	Espoo	Z 25

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee avokallion länsireunalla, kallio putoaa jyrkästi n. 5 m länteen mentäessä; metsä alkaa heti röykkiön takana.

Röykkiön mitat ovat 9 (N-S) x 7 x 0,5 m, kivien koko 0,1-0,3 m, muodoltaan pyöristyneitä ja särmikkäitä. lisäksi röykkiössä on paljon rapautunutta pikkukiveä. Röykkiö on muodoltaan soikea ja kupera. Röykkiö on pahasti runneltu - kiviä on siirrelty vastikään. Röykkiö on kauttaaltaan turpeen ja sammalen peitossa. Takamaastossa (itä) on jonkin verran rakkaa, mutta kivet ovat siellä suurempia.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on muita alueen pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita muistuttava kohde, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

641

Kohdenimi	Dåvits	N 6677466
Alue	Mankkaa	E 3375507
Kunta	Espoo	Z 20

Mj-tyyppi	Muinaisjäännösryhmät	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Lukukallion luoteispuolella Uudenkyläntien ja Uudenkylänkujan välisessä kolmiossa. Kohde on tutkittu ja löytöinä paikalta on kaularenkaita, keramiikkaa, palanutta luuta ja rautaesineiden kappaleita.

Paikalla on noin 3 x 5 metrin kokoinen hautakivikko, joka on kasattu pienehköistä kivistä, Kivet ovat kooltaan 0,15-0,5 m halkaisijaltaan ja kiviä on muutama kerros. Rakenne siis "maantasainen". Reunakivinä näkyy muutama jopa metrin pituinen laakakivi siellä täällä. Tämän rakenteen luoteispuolella on 5 x 2,5 metrin kokoinen toinen kivikko, jota reunustaa erikokoiset pitkältä sivultaan pystyyn nostetut laakakivet. Tämä on myös tasainen ja matala. Rakenteet ovat siis vierekkäin ja liittyvät samaan esiroomalaisen rautakauden hautakalmistoon. Rakenteita peittää vahva sammal ja heinikko.

Kohde sijaitsee aivan omakotitalon pihalla heinää kasvavalla tasanteella talon sijaitessa neljän metrin päässä. Paikalla rinne laskee loivasti etelään kohti puroa. Ympäristöön rakennetaan uudisasutusta eli ympäristö on rakennustoiminnan muokkaamaa. Biotooppia luonnehtii sekametsä, jossa lajeina ovat mänty, koivu, kuusi ja pihlaja. Myös haapaa ja vaahteraa esiintyy. Puron läheisyydessä kasvaa rehevää lehtimetsää. Lähin yleinen tie (Uudenkyläntie) on kohteelta noin 10 metrin päässä. Koska kyseessä on kapea soratie, on autolla pysähtymismahdollisuus rajallinen. Kohteen saavutettavuus on helppo.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

mji. rek.

49 01 0131

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Lukukallio	N 6677155
Alue	Mankkaa	E 3375523
Kunta	Espoo	Z 32

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Lukukallion lounaiskärjessä. Lukukallio sijaitsee Mankkaan Lukupuron pohjoispuolella, Lukutien ja Kokinkyläntien risteyksestä 190 m luoteeseen, Lukupurosta 180 m koilliseen. Kohde sijaitsee kallion korkeimman kohden vieressä pienessä kallionnotkelmassa. Kallio on kumpuilevaa ja ympärillä kasvaa sekametsää, missä valtalajeina ovat mänty, kuusi ja koivu, myös katajaa ja pihlajaa kasvaa hieman. Kohteelta avautuu hieno näkymä etelään Lukupuron laaksoon ja länteen. Kallio on kumpuilevaa ja ympärillä kasvaa sekametsää, missä valtalajeina ovat mänty, kuusi ja koivu, myös katajaa ja pihlajaa kasvaa hieman. Kohteelta avautuu hieno näkymä etelään Lukupuron laaksoon ja länteen.

Röykkiö koostuu nelisivuisesta latomuksesta, kooltaan 1,8 x 1,8 m, ja sen päälle kasatuista kivistä. Latomuksen päällä on ilmeisesti joskus ollut röykkiö, mutta se on hajotettu. Kohde on aikanaan tutkittu ja juuri siinä yhteydessä latomus tuli esiin loppujen kivien alta.

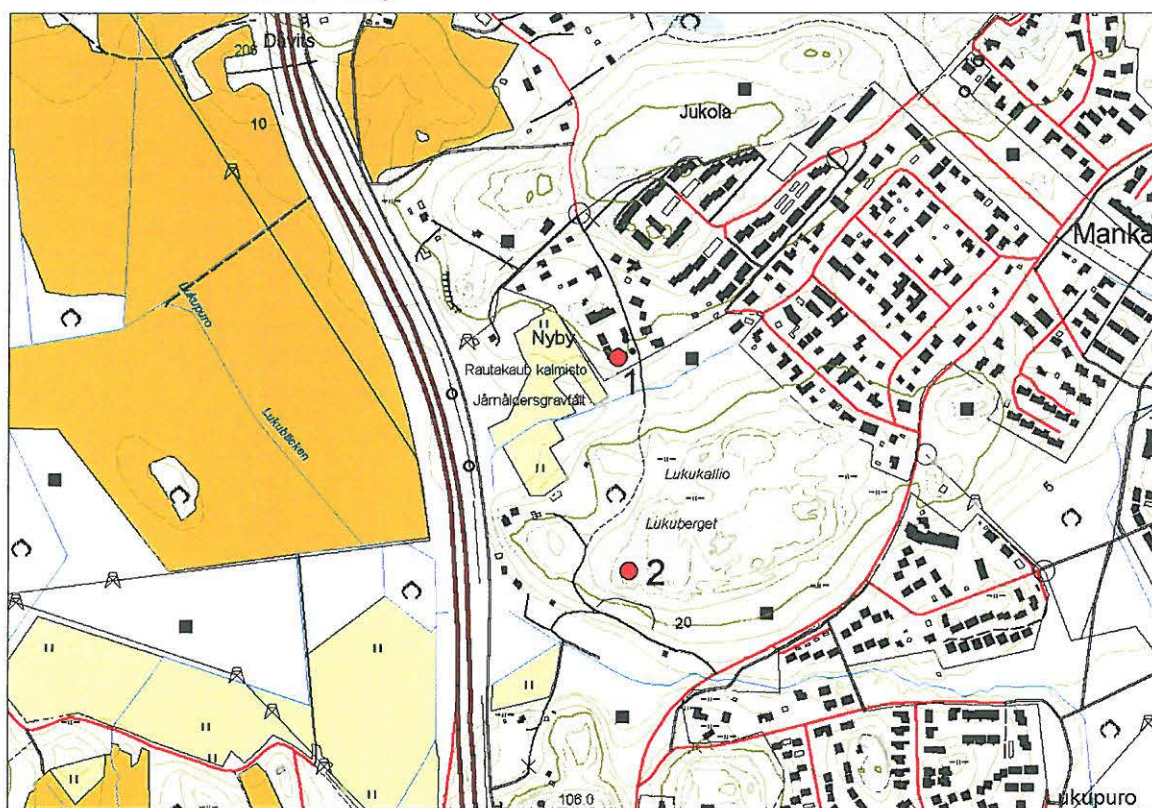
Lukukallion eteläpuolella kallion alataiteessa on pirunpeltoa, missä suurimmat kivet ovat yli metrin halkaisijaltaan. Pirunpellon kohdalla tiessä on levennys ja paikalle on tuotu puujätettä. Paikalla kasvaa tiheä tuore kangasmetsä, jossa lajeja ovat mm. kuusi, koivu, mänty ja pihlaja. Kallion eteläpuolella tien varressa pysähtymismahdollisuudet paremmat. Kohteen saavutettavuus keskivaikea.

Lukutie kaartuu Lukukallion eteläpuolelta kallion länsipuolelle yksityistienä, joka on "yhden auton" levyinen soratie ja tieltä on kohteelle matkaa alle 100 metriä linnuntietä. Pysähtymismahdollisuudet paikalla ovat rajalliset.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kaivaus 1990 Timo Jussila

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Däbits
KUNTA	Espoo
ALUE	Mankkaa
P	6677466
I	3375507
2	
NIMI	Lukukallio
KUNTA	Espoo
ALUE	Mankkaa
P	6677155
I	3375523

Kohdenimi	(Hakalehto) = Otaniemi	N 6677066
Alue	Otaniemi	E 3380124
Kunta	Espoo	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

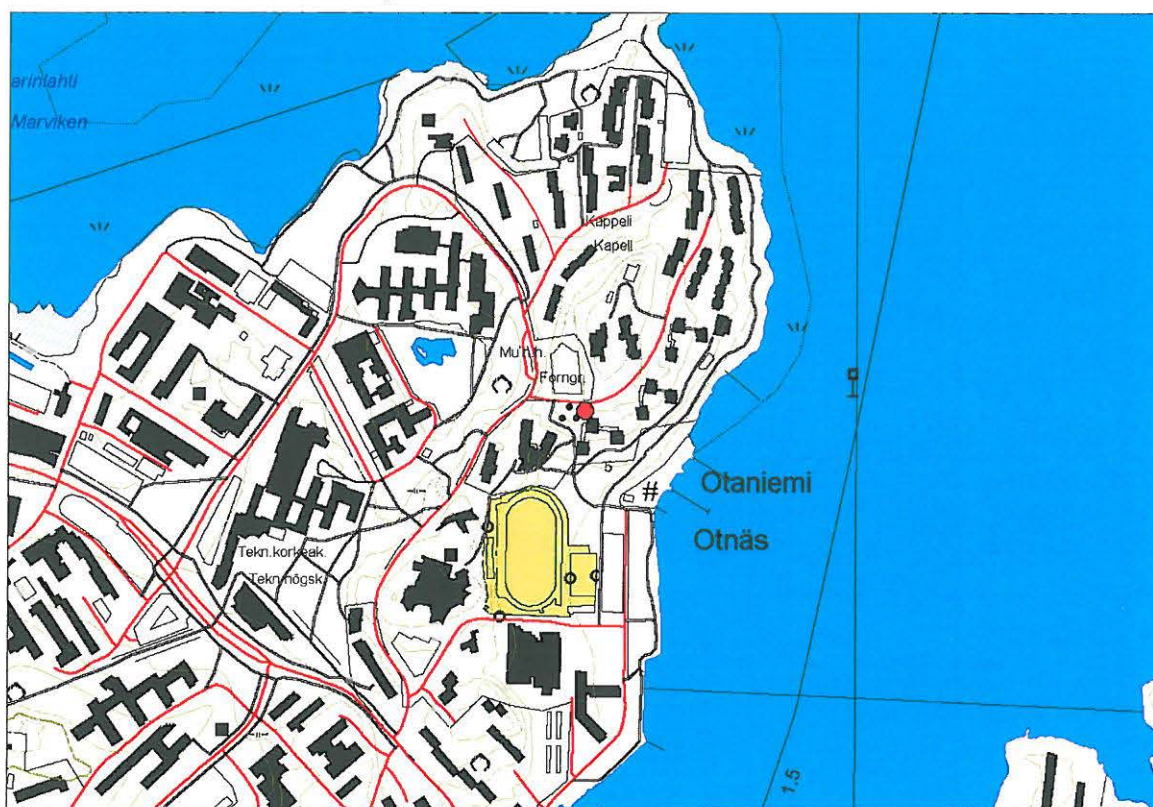
Röykkiö sijaitsee nykyisin Teekkarikylässä Jämeräntaipaleen eteläpuolella n. 100 m länteen Otakaaren ja Jämeräntaipaleen risteyksestä. Röykkiö on varustettu rauhoituskilvellä ja se on helposti havaittavissa suoraan tieltä, joka on vain 10 metrin päässä. Röykkiö on tutkittu 1952. Röykkiö sijaitsee pienellä avokalliotasanteella. Sen eteläpuolella kallio laskee muutaman metrin portaittain. Röykkiö on 4 m halkaisijaltaan, pyöreä, reunoilla on suuremmat kivet kehänä muualla paitsi eteläreunalla. Reunakivien halkaisija on jopa 0,7 m, muuten kivien koko on noin 0,2-0,5 m. Kivikerroksia on 2-3 ja röykkiön korkeus on enintään 0,5 m. Kiviä on vierinyt myös reunakehän ulkopuolelle. Röykkiön kivet ovat osittain sammalen peitossa.

Ympäristönä on täysin rakennettu miljö, röykkiön pohjoispuolella on tasaista nurmikkoa. Lähimmät kerrostalot sijaitsevat alle 50 metrin päässä. Röykkiön ympärillä missä nyt puita kasvaa, on tuoretta kangasmetsää, jossa lajeina ovat kuusi, mänty, koivu ja pihlaja. Kasvusto on harvahkoa. Näkymiä ei juuri ole, mutta alun perin avointa on ollut etelän suuntaan.

Kohteen saavutettavuus on helppo. Röykkiötä vastapäätä Jämeräntaipaleen pohjoispuolella on yleinen parkkipaikka, josta kohteelle on parikymmentä metriä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi hautaraunioiksi luokiteltuja kohteita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii lisätutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Hakalehto
KUNTA	Espoo
ALUE	Otaniemi
P	6677066
I	3380124

Kohdenimi	Nuottaniemi	N 6672623
Alue	Friisilä	E 3374346
Kunta	Espoo	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

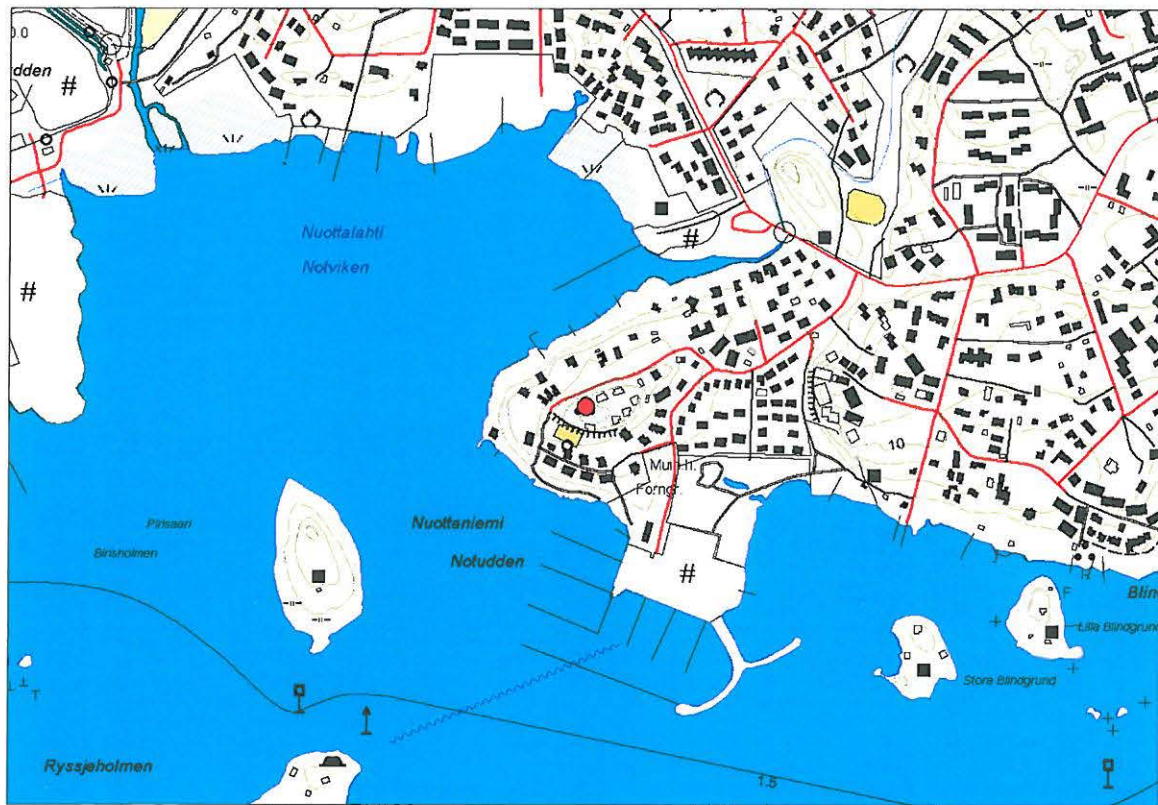
Röykkiö sijaitsee Nuottaniemen kärjessä Nuottakalliontien eteläpuolella olevan kallion korkeimmalla kohdalla. Kallion rinteille on rakennettu omakotitaloja lähimmän talon ollessa alle 10 metrin päässä röykkiöstä. Kohde sijaitsee siis talon pihapiirissä. Röykkiö on halkaisijaltaan noin 4,5 metriä ja se on pahoin hajotettu. Kivikerroksia siinä on 1-2 ja kivet ovat halkaisijaltaan 0,2-0,5 m. Enemmän kiviä on röykkiön koillis- ja etelä-osissa. Yksittäisiä kiviä on röykkiön ulkopuolella eri puolilla. Kiviä peittää jäkälä ja kivet ovat osittain ruohoisen sammalen peitossa. Röykkiön luoteisosassa on kaksi röykkiön reunaa myötäilevää kivikehää, jotka ovat noin kaksi metriä pitkiä. Saattavat olla myöhemmin aseteltuja. Röykkiö on siis varsin hajonnut, mutta koon voi kuitenkin hahmottaa.

Röykkiö sijaitsee siis kallion korkeimmalla kohdalla rinteiden laskeissa joka suuntaan. Ympäristö on täysin rakennettu. Paikalla on lähinnä avokalliota ja harvaa mäntymetsää. Paikalla kasvaa myös koivua ja pihlajaa. Paikalta ovat hyvät näkymät kaakkoon ja länteen. Etelä-näkymän peittää omakotitalo. Em. taloon vievä tie on aivan röykkiön vieressä. Lähin asfaltoitu yleinen tie (Nuottakallio) on noin 50 metrin päässä. Kohteen saavutettavuus on helppo. Paikalla ei ole rauhoituskylyttä.

Paikalta on hyvät näkymät etelästä länteen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi hautaraunioksi luokiteltuja kohteita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Nuottaniemi
KUNTA	Espoo
ALUE	Friisilä
P	6672623
I	3374346

Kohdenimi	Piispanmäki	N 6674603
Alue	Friisilä	E 3374103
Kunta	Espoo	Z 22,5

Mj-tyyppi	Luonnonmuodostuma	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Luonnonmuodostuma sijaitsee n. 50 m länteen Pihatörmä 6:n uusista rivitaloista lähinnä havumetsää kasvavan loivasti kumpuilevan kallioalueen lakialueella. Paikalla rinne laskee loivasti koilliseen. Sen itäpuolella on hieman korkeampi avokallionyppylä. Kohde sijaitsee siis kallion korkeimpaan kohtaan nähden sen pohjois- ja länsipuolella. Kallioalue, jolla pirunpelto sijaitsee, on jäänyt keskelle rakennettua ympäristöä. Länsiväylä sijaitsee kohteesta 150 metriä etelään.

Mattona maan pinnassa näkyvä kiveys on kooltaan noin 30 x 35 metriä. Kivet ovat vahvasti sammalen peitossa ja niitä näkyy vain yksi kerros. Luonnonpyöreät kivet ovat kooltaan 0,1-0,5 m. Kivikkoon lounaisosaan on kaivettu matala kuoppa, jonka halkaisija on n. 1,5 m. Pirunpellon päälle kuopan läheisyyteen on myös tuotu modernia rautaromujätettä, kuten vanha heteka. Kasvuston ja maiseman yleisilme on avoin.

Kohteelle kulkee polku Pihatörmän rivitalojen länsipuolelta ja lähin tie on 50 metrin päässä, talot samoin. Saavutettavuus on helppo.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	PiiSpanmäki
KUNTA	Espoo
ALUE	Frisilä
P	6674603
I	3374103

Kohdenimi	Vapaaniemi	N 6673557
Alue	Matinkylä	E 3373828
Kunta	Espoo	Z 16

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	Pronssikatuinen?	

Kuvaus

Röykkiön jäänteet sijaitsevat 160 m itään Suomenojasta ja Tiistinkallio-nimisen tien pään länsipuolella sijaitsevan kallioalueen lounaaseen laskevassa rinteessä. Alueella uutta rivitaloasutusta. Röykkiö on alun perin sijainnut kallioalueen lounaisreunalla, korkeimman kallionyppylän laella.

Vuonna 1990 röykkiöstä oli jäljellä vain pohja, joka sitten tutkittiin. Löytöinä palanutta luuta ja hiiltä. Pohjakiveyksen koko oli 3,5 x 4 m. Paikalla ei siis enää ole röykkiötä. Se on tuhouttu. Röykkiö on ilmeisesti sijainnut nykyisten Tiistinkallio 6D ja E-talojen länsipuolella olevalla korkealla avokalliolla. Kallio laskee jyrkästi portaittain lounaaseen ja länteen ja mahdollisesti röykkiöstä peräisin olevia kiviä on useilla eri tasanteilla ja taitekohdissa epämääräisinä kekoina. Kivet ovat selvästi pois alkuperäiseltä paikaltaan. Kiviä on runsaasti talojen välillä sijaitsevan grillauspaikan pohjoislaidalla kohoavan pystysuoran kallion alataiteessa.

Tiistinkallio 6D-talosta länteen alarinteeseen noin 10 metriä on kallion taitekohdassa epämääräinen kivikeskittymä. Kivet ovat osittain maatuneet maan sisään. Kohdalla kasvaa kataja. Yksittäisiä kiviä on myös siellä täällä rinteessä. Kivet ovat kooltaan 0,3-0,6 m halkaisijaltaan ja voisivat siis olla röykkiöstä peräisin.

Maastoa luonnehtii avokallio ja mänty, alempana lännessä kasvaa sekametsää; lajeina mm. kuusi, koivu, kataja ja haapa. Avokalliota läikittävät sammal ja ruohomatot. Paikalta on näkymät etelästä luoteeseen, mutta kalliolla olleesta pronssikautisesta röykkiöstä ei ole mitään jäljellä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Tiistilä	N 6673830
Alue	Matinkylä	E 3374220
Kunta	Espoo	Z 30

Mj-tyyppi	Luonnonmuodostuma	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Pyyntipolun ja Matinraitin välisellä kallioalueella sijaitsee useita vierekkäisiä itä-länsisuuntaisia luonnonmuodostumia. Muun muassa kallioalueen itäosassa kahden korkean harjanteen välissä olevassa solassa on pirunpelto. Kallioalueen keskiosassa lakitasanteella on myös noin 20-35 metrin kokoinen pirunpelto. Se näkyy tasaisena mattona maaston sammaleisessa pinnassa, joten sen paksuutta on vaikea arvioida.

Ehkä komein pirunpelto sijaitsee kuitenkin Kalaonnentien päässä sijaitsevalta parkkialueelta kaakkoon hieman länteen laskevalla rinteellä. Kallion korkein kohta jää tämän pirunpellon itäpuolelle. Kokoa pirunpellolla on noin 20 x 40 metriä sen ollessa pidempi N-S-suunnassa. Kivien koko on 0,05-0,6 m ja ne ovat luonnonpyöreitä. Keskellä pirunpeltoa on noin metrin syvä kuopanne eikä se ulotu pohjaan asti. Paksuutta pirunpellolla on siis yli metri sen keskiosissa.

Pirunpeltoja on paikoin hajotettu ja kaiveltu. Jos kalliolla on ollut yksi tai useampia röykkiöitä, ne on täysin hajotettu ja niitten mahdollisia jäänteitä ei voi erottaa muista kivistä. Laajahkon kallion ympärille on noussut useita melko uusia kerrostaloja. Lähin talo sijaitsee läntisimmästä pirunpellosta noin 15 metrin päässä kohteen pohjoispuolella. Itse kallion alue on toistaiseksi koskematon.

Itäisimmän ja komeimman pirunpellon saavutettavuus on helppo. Kalaonnentien päässä olevan parkkipaikan koillispäästä tulee kohteelle suoraan sorapolku, matkaa on noin 50 m. Muut pirunpellot sijaitsevat tästä itään ja niitä voi havaita kulkemalla kallion lakea pitkin. Kallioalue on melko tasaista ja helppokulkuista.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Vapaaniemi
KUNTA	Espoo
ALUE	Matinkylä
P	6673557
I	3373828
2	
NIMI	Tiistilä
KUNTA	Espoo
ALUE	Matinkylä
P	6673830
I	3374220

mj: rek. 49 01 0101

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohdenimi	Teerimäki Hongikko	N 6676198
Alue	Kauklahti	E 3369702
Kunta	Espoo	Z 25

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Latokasken kaupunginosassa, kalliolla aivan asutuksen vieressä. Röykkiö on osaksi hävitetty, siitä on vain isot pohjakivet ovat jäljellä. Paikalla on rauhoitustaulu.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Ladusvedängen	N 6676395
Alue	Vanttila	E 3370432
Kunta	Espoo	Z 18

Mj-tyyppi	Hautapaikat	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Lehtikaskentien pohjoispuolella olevassa metsässä tieltä n. 15 m, vastapäätä Lehtikasken leikkipuistoa. Paikalla metsäinen rinne laskee kaakkoon. Kohteesta pohjoiseen ja luoteeseen kallio kohoaa vielä hieman. Kalliota läikittävät pienet avokalliolaikut etenkin kallion korkeimmalla alueella, joka sijaitsee kohteesta 80 metriä luoteeseen. Suuremman ja paikan ainoan rökkiön koko on 10 x 11 m ja siinä on keskellä kuoppa. Korkeutta rökkiöllä on vajaa metri. Toinen pienempi rökkiö on tuhoutunut tienteossa. Jäljellä oleva rökkiö on melko tasainen ja matala suhteessa halkaisijaansa, mutta vaikutelma on komea. Pinta on hieman epätasainen ilmeisen kaivelun tuloksena. Kivet ovat halkaisijaltaan 0,15-0,6 m ja niiden päällä kasvaa jäkälää. Rökkiö ei vaikuttanut maansekaiselta. Nyt näkymä kohteelta on etelään.

Rökkiössä kasvaa muutama koivu ja ympärillä on paljon nuorta lehtipuustoa. Ympärillä kasvaa sekametsä, missä mänty, koivu ja pihlaja dominoivat. Rökkiö on tulkittu ilmeisesti matalan olemuksensa ja metsäisen ympäristönsä puolesta rautakautiseksi. Paikalla on ollut kohteen rakentamisaikana merenlahti.

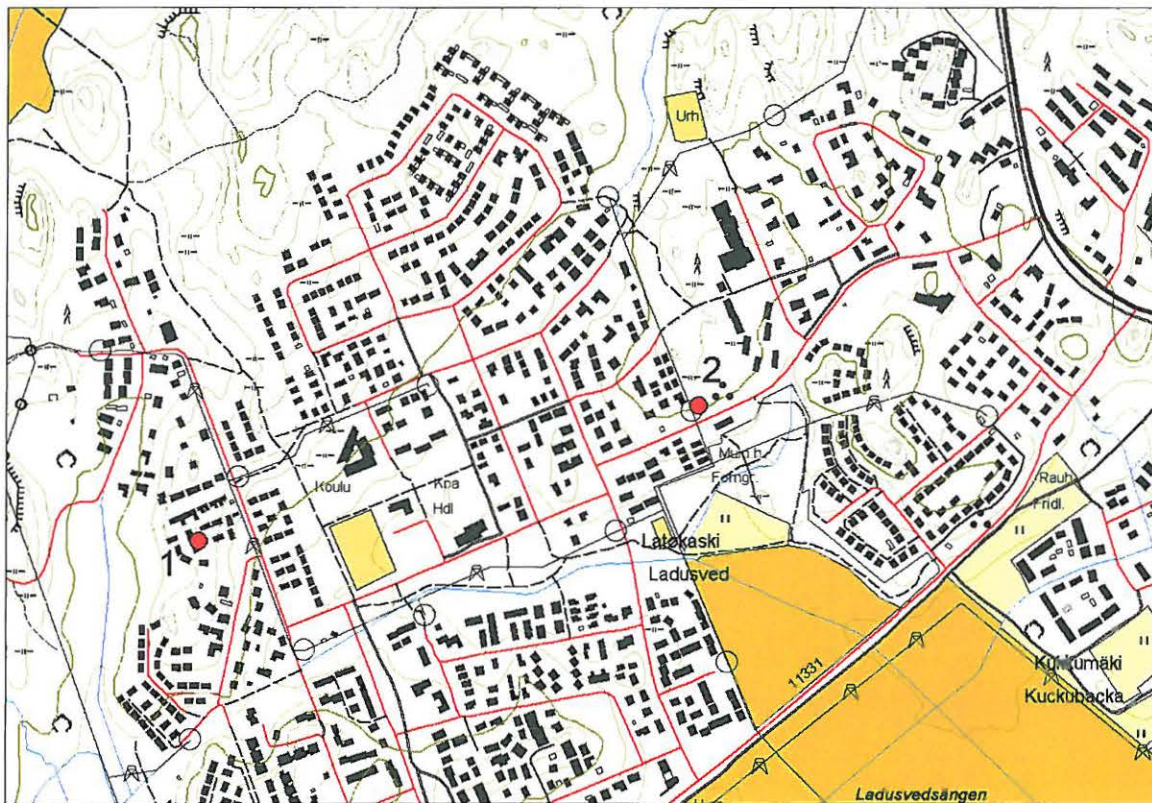
Paikalla on Museoviraston rauhoituskyltti (hajotettu/heinäkuu 03).

Kohteen eteläpuolella kulkee siis Lehtikaskentie ja tältä tieltä kulkee kohteelle polkuja metsässä. Kohde on helposti havaittavissa tieltä. Ympäristössä peltoraunioita.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen tarkempi ajoittaminen vaatii lisätutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Teerimäki Hongikko
KUNTA	Espoo
ALUE	Kauklahti
P	6676198
I	3369702
2	
NIMI	Ladusvedängen
KUNTA	Espoo
ALUE	Vanttila
P	6676395
I	3370432

Kohdenimi	Korsnäs	N 6672110
Alue	Kivenlahti	E 3369316
Kunta	Espoo	Z 17

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Korsnäsän rivitaloalueen lounaisosassa Ristiniementien ja Espoonlahdentien risteyksestä 650 m länteen ja niemeä kiertävältä Ristiniementieltä on kohteelle matkaa noin 70 metriä pohjoiseen, joten saavutettavuus on melko hyvä.

Röykkiöt sijaitsevat rivitalojen välissä kohoavalla avokalliolla. Pääsääntöisesti rinne laskee etelään, mutta ympärillä on täysin rakennettu miljö. Rinne jatkaa nousuaan pohjoiskoilliseen kohti Skratbergetin huippua. Kallionnyppylällä on noin 12 x 10 metrin kokoinen soikeahko kiviröykkiö, jossa on keskellä kuoppa. Korkeutta röykkiöllä on noin metri. Kivet ovat keskimäärin kooltaan 0,3-0,5 m, mutta tätä suurempiakin röykkiössä on. Kivet ovat muodoltaan sekä särmikkäitä että luonnonpyöreitä ja niitä peittää jäkälä.

Yksittäisiä röykkiön kiviä on hajonnut/hajotettu joka puolelle röykkiötä, erityisesti se on hajonnut itäreunaltaan, missä kiviä on pudonnut pienen portaalan alataiteeseen. Kunto kuitenkin melko hyvä ja muoto kauniin kupera.

Toinen röykkiö, kooltaan noin 6 x 4 metriä, sijaitsee edellisestä noin 5 metriä etelälounaaseen ja siinä on myös keskellä vuonna 1952 tuoreeksi arveltu kuoppa. Röykkiöt sijaitsevat avokalliolla ja ympärillä kasvaa jonkin verran mäntyä, kuusta, koivua ja pihlajaa.

Paikalta on ollut suhteellisen avoin näkymä etelään, näkymää peittää tällä hetkellä muutama mänty.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisia luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	(Skrattberget N) = <i>skratHberget, etelä</i>	N 6672278
Alue	Kivenlahti	E 3369374
Kunta	Espoo	Z 34
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Pohjoiseen kääntyvältä Ristiniementieltä itään n. 150 m, SkratHbergetin huipulla nykyisen asutuksen vieressä sijaitsee pahasti hajotettu röykkiö. Kohde sijaitsee SkratHberget kallioalueen keskiosassa, mutta kallionlaen itäpuoli on rakennettua omakotitalo-aluetta. Paikalla kallio laskee jyrkästi lounaaseen ja luoteeseen ja em. suuntiin on myös komeat näköalat.

Röykkiön pituus on SE-NW-suunnassa 12 m ja leveyttä sillä on 8 m. Korkeutta röykkiöllä on noin metrin verran. Röykkiön soikea muoto johtuu kaivelusta ja sen jäljiltä röykkiön pinta on epätasainen. Röykkiössä on nähtävissä kolme kuoppaa. Yksittäisiä kiviä röykkiöstä on vierinyt myös länsirinteeseen.

Röykkiön kivet ovat enimmäkseen särmikkäät ja kooltaan ne ovat 0,3-0,4 m. Kiviä piittää jäkälä. Röykkiö sijaitsee avokalliolla ja ympärillä kasvaa harvakseltaan mäntyä ja koivua. Paikalta on hienot näkymät kaakosta etelän kautta länteen. Röykkiö on näkynyt hyvin etelän ja lännen väliseltä suunnalta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	(Skrattberget S) = <i>Skrattberget</i>	N 6672154
Alue	Kivenlahti	E 3369449
Kunta	Espoo	Z 16

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Espoon Ristiniemessä, Ristiniementien pohjoispuolella, tiestä 70 metriä pohjoiseen. Espoonlahdentien ja Ristiniementien risteyksestä kohde sijaitsee 530 m länteen. Kohteen eteläpuolella on kapea suikale keskitiheää sekametsää. Ympäriällä kasvaa mäntyä ja koivua ja pihlajaa.

Röykkiö sijaitsee etelään viettävällä rinteellä pienen luode-kaakko -suuntaisen kallioselänteen päällä aivan uuden rivitaloasutuksen vieressä.

Röykkiö on pyöreä, tasainen ja kooltaan noin 12 x 12 metriä. Korkeutta sillä on noin metri. Röykkiön keskellä on matala kuopanne, joka on myöhemmän kaivelun tulosta. Kaivelusta todistavat myös kivet, jotka ovat "puhdas puoli" ylöspäin. Röykkiön kivet ovat keskimäärin 0,3-0,4 m kooltaan ja niitä peittää vähäinen jäkälä. Röykkiön reunamia peittää ruoho ja saniais.

Röykkiön eteläpuolella kallio laskee jyrkästi ja röykkiön kiviä on tipahdellut kalliolta alas. Röykkiö on rakennettu aikanaan rinteestä hieman koholla olevalle kallioselänteelle, mutta nyt ympäristö on rakentamisen takia muuttunut niin, että alkuperäisestä miljööstä on vaikea sanoa mitään. Röykkiö on kuitenkin ollut suuremman avokallioalueen etelälaidalla. Röykkiön itäpuolella muutaman metrin päässä on rivitalon pääty ja länsipuolella kulkee sorapolku alhaalta Ristiniementieltä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Sökö	N 6672349
Alue	Soukka	E 3369798
Kunta	Espoo	Z 18

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Espoonlahdentieltä 180 m länteen pitkin Ristiniementietä ja tästä kohdasta 120 m pohjoiseen matalalla kalliolla sijaitsee röykkiö. Se sijaitsee aivan Ristiniementieltä nousevan sorapolun vieressä. Rinne laskee loivasti etelään, mutta röykkiö on kasattu hieman rinteestä kohottautuvalle avokallionpyylälle. Röykkiö sijaitsee nykyään rivitalojen pihapiirissä lähimpien talojen ollessa noin 10 metrin päässä itäpuolella. Röykkiön reunoilla kasvaa nuorta lehtipuustoa, kuten koivuja ja pihlajaa. Paikalta on ollut hyvät näkymät etelään Soukan muinaislahdelle, joka on aikoinaan työntynyt pidemmälle koilliseen. Paikalta on edelleen hyvä näkymä etelään.

Röykkiön on muodoltaan pyöreä ja sen halkaisija on n. 6 m ja siinä on keskellä kuopanne. Korkeutta röykkiöllä on vajaa metri.

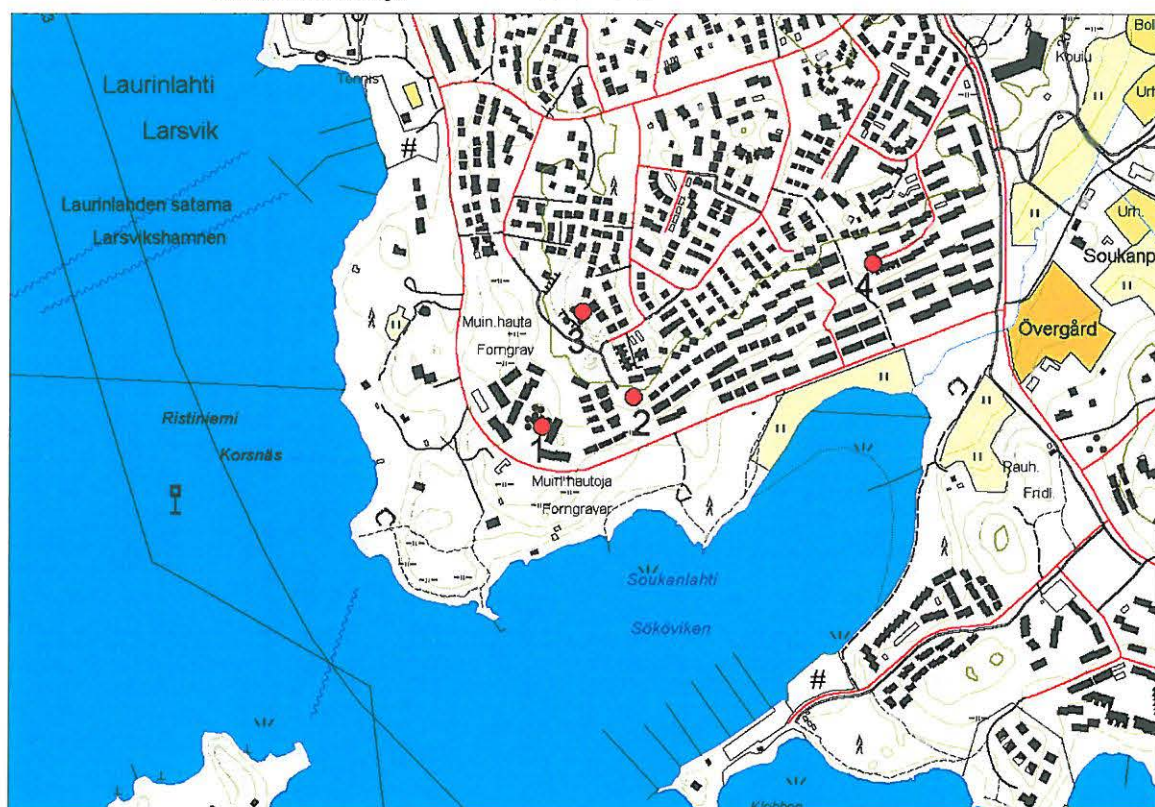
Röykkiö on hieman hajonnut etelä- ja itäreunoiltaan. Etenkin eteläpuolella röykkiöstä levinneet kivet ovat osin maatuneet turpeen sisään. Kivet ovat enimmäkseen luonnonpyöreät ja kooltaan keskimäärin 0,3-0,4 m. Röykkiön alaosa vaikuttaa maansekaiselta, mutta toisaalta vaikutelma voi johtua sekundääristä kerääntyneestä karikkeesta. Rakenteita röykkiössä ei havaittu.

Kohteen saavutettavuus on helppo, koska sinne kulkee tie Ristiniementieltä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Korsnäs
KUNTA Espoo
ALUE Kivenlahti
P 6672110
I 3369316
2
NIMI Skrattberget S
KUNTA Espoo
ALUE Kivenlahti
P 6672154
I 3369449
3
NIMI Skrattberget N
KUNTA Espoo
ALUE Kivenlahti
P 6672278
I 3369374
4
NIMI Sökö
KUNTA Espoo
ALUE Soukka
P 6672349
I 3369798

Kohdenimi	Sunds Kasaberget	N 6671299
Alue	Soukka	E 3371522
Kunta	Espoo	Z 35

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

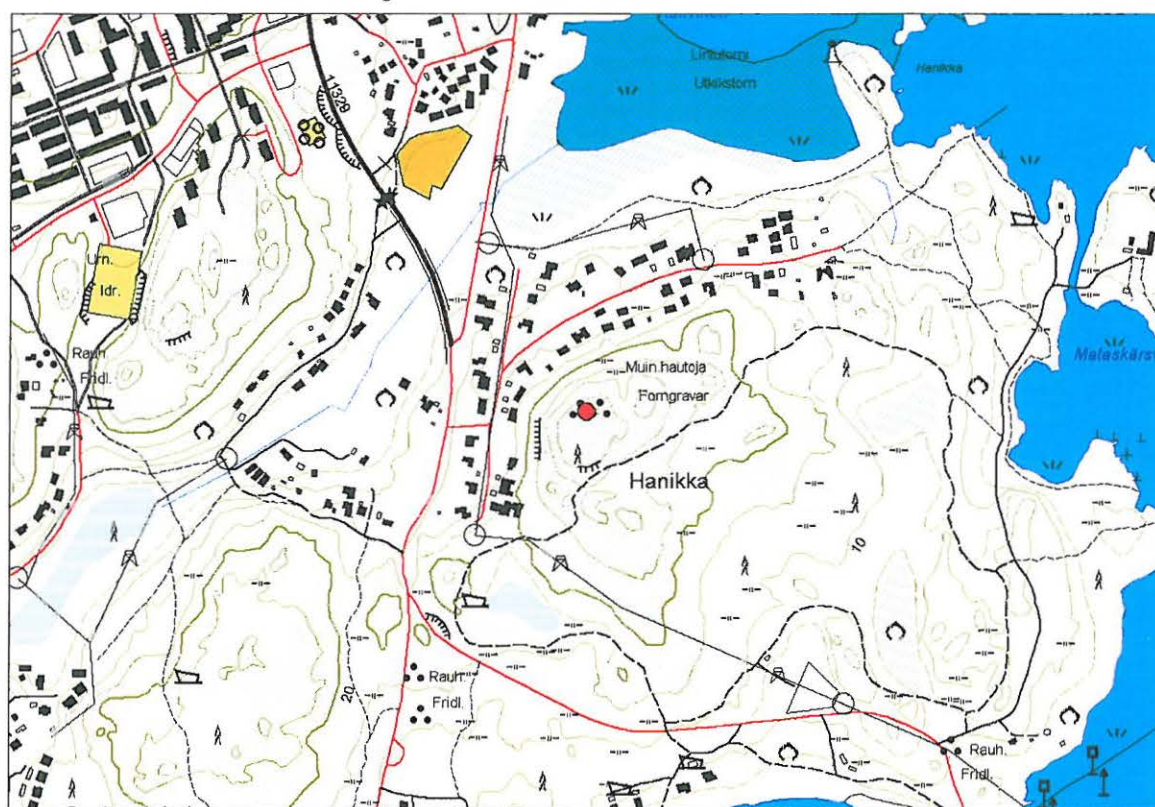
Kuvaus

Kohde sijaitsee Sunds Kasabergetin kallioalueen luoteisosassa sen korkeimmalla laella paljaalla kalliolla. Soukanväylältä on kohteelle linnuntietä matkaa noin 300 metriä. Paikalla on kaksi hiidenkiuasta. Toinen, itäisempi röykkiö on pahoin pengottu. Itäinen röykkiö on kasattu noin metrin ympäristöstään kohollaan olevalle kallionnyppylälle. Röykkiön kiviä on 1-2 kivikerrosta käsittävinä rykelminä mm. röykkiön luoteis- ja koillispuolella muutaman metrin päässä röykkiöstä. Kivet eivät vaikuta vastikään siirretyiltä. Röykkiö on halkaisijaltaan n. 6 metriä ja siinä näkyy suuremmista kivistä tehty reunakehä. Reunakehän kivet ovat hyvin särmikkäitä. Röykkiön kiviä on vierinyt vähän joka suuntaan röykkiön ympärille. Kivet ovat särmikkäitä ja kooltaan keskimäärin 0,3-0,5 m. Kiviä peittää jäkälä.

Edellä kuvaillusta noin 20 metriä länteen olevassa n. 8 x 6 x 1 m:n kokoisessa röykkiössä on kuoppa keskellä. Läntinen röykkiö on hyväkuntoinen. Röykkiön kohdalla kalliorinne viettää loivasti länteen. Kivet ovat särmikkäät ja keskimäärin kooltaan 0,3-0,4 m ja kiviä peittää jäkälä. Ympäristössä kasvaa enimmäkseen mäntyä, mutta hieman myös koivua ja katajaa. Paikalta on näkymät länteen ja etelään. Kohteet ovat ennestään ajoittamattomia, mutta vaikuttavat luonteeltaan pronssikautisilta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Sunds Kasaberget
KUNTA	Espoo
ALUE	Soukka
P	6671299
I	3371522

Kohdenimi	Riilahti	N 6672180
Alue	Soukka	E 3371205
Kunta	Espoo	Z 25-30

Mj-tyyppi	Luonnonmuodostuma+kivilouhos?	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

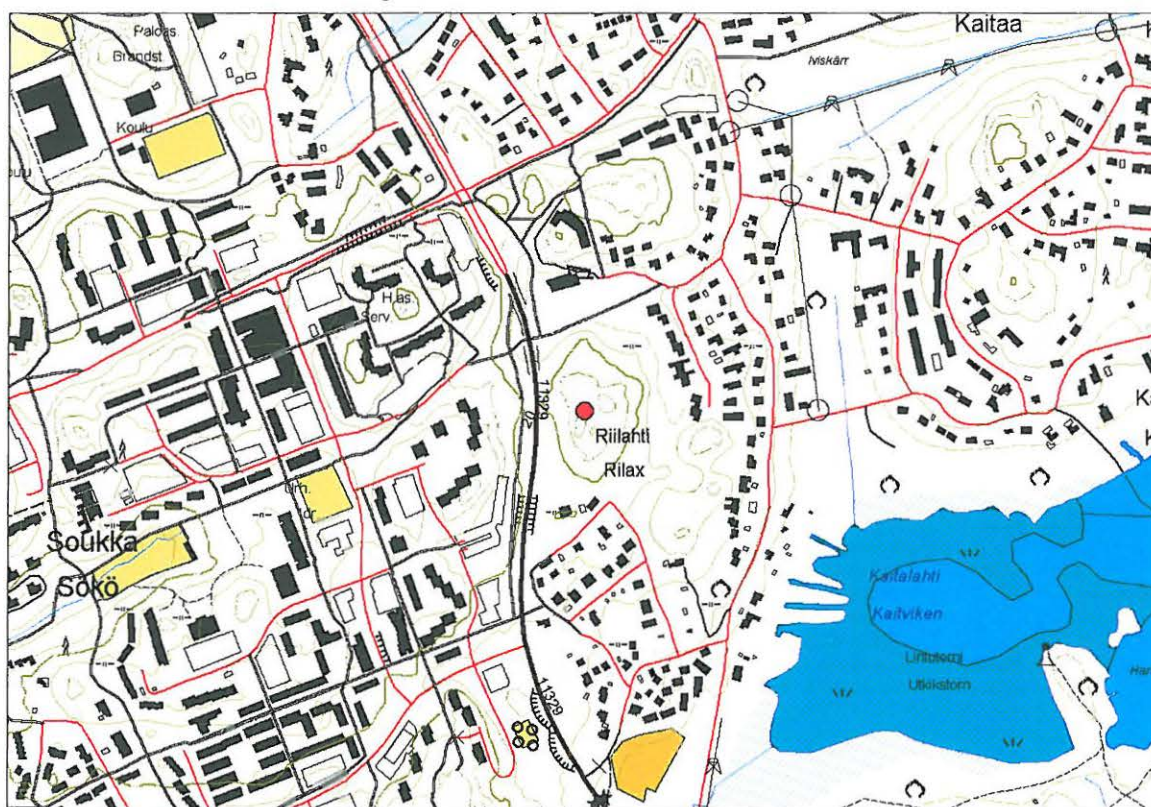
Heti Soukanväylän itäpuolella Kaitalahdesta luoteeseen sijaitsee Riilahden kallioalue. Kallion etelä laidalla vaikutti olleen louhintapaikka, koska kalliossa oli porrasmaista muodostusta ja paikalta löytyi myös irtonaisia laakakiviä.

Kallioalueen kahden korkeimman huipun välissä oli myös pirunpelto. Se sijaitsee nyppylöiden väliin jäävässä alanteessa ja pohjoisen sekä lännen suuntaan kallio laskee loivasti. Pirunpelto näkyy mattona maan pinnalla sammalen ja turpeen sisällä. Länsiosassaan kivikkoa näkyy paksummalti.

Kiviä on noin 15 x 20 metrin alalla hieman pohjoiseen laskevalla rinteellä. Kivet ovat kooltaan 0,1-0,3 m. Kiviä peittää ruoho ja varvut. Pirunpellon eteläpuolella kallio kohoaa paljaana avokalliona ja pohjoisen suunnalla on sekametsää.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Riilahti
KUNTA	Espoo
ALUE	Soukka
P	6672180
I	3371205

Kohdenimi	Iso Vasikkasaari	N 6671901
Alue	Olari	E 3375789
Kunta	Espoo	Z 26

Mj-tyyppi	Luonnonmuodostuma+kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Saaren keskiosassa kumpuilevan kallion hieman etelään laskevalla rinteellä on luonnonmuodostuma. Pirunpeltoa on lähinnä pienellä kumpareella, joka laskee muihin ilmansuuntiin paitsi itään, missä kallio kohoaa. Ilmeisesti ihmisen kajoamisen seurauksena siinä näkyy kolme N-S -suuntaista harjannetta, jotka hieman erottuvat maasta. Kiviä on noin 5 x 5 metrin alalla ja kivien koko vaihtelee 0,1-0,3 m.

Sen länsireunassa erottuu yksi 5 metrin pituinen valli, joka päättyy pohjoispäässä kahteen laakakiveen. Vallin leveys on puolisen metriä. Tästä 2,5 m itään on toinen samanlainen valli. Näiden välissä on kolmas huomattavasti erottuva valli. Etelä- ja itäosissa on epämääräisempää kivikkoa. Kivikossa kasvaa muutama nuori mänty. Kivet ovat vahvasti maatuneet maan sisään. Paikalla siis tasaista kivikkoa, mihin on kasattu muutama N-S -suuntainen valli.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Iso Vasikkasaari
KUNTA	Espoo
ALUE	Olari
P	6671901
I	3375789

Kohdenimi	Rövaren	N 6665751
Alue	Suvisaaristo	E 3371200
Kunta	Espoo	Z 4

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	Historiallinen aika?	

Kuvaus

Paikka on Rövaren -niminen saari Espoon saaristossa ja saaren etelä/kaakkoisranta. Hieman kaakkoon laskevalla kallioisella rinteellä lähellä rantaa on pirunpeltoalue. Pirunpelto sijaitsee pienen lahdekkeen rannalla. Rannan ja pirunpellon välissä on kuitenkin puita kasvava kallioharjanne. Pirunpelto on rannansuuntainen ja arviolta kooltaan 10 x 25. Kivet ovat kooltaan 0,05-0,3 välillä.

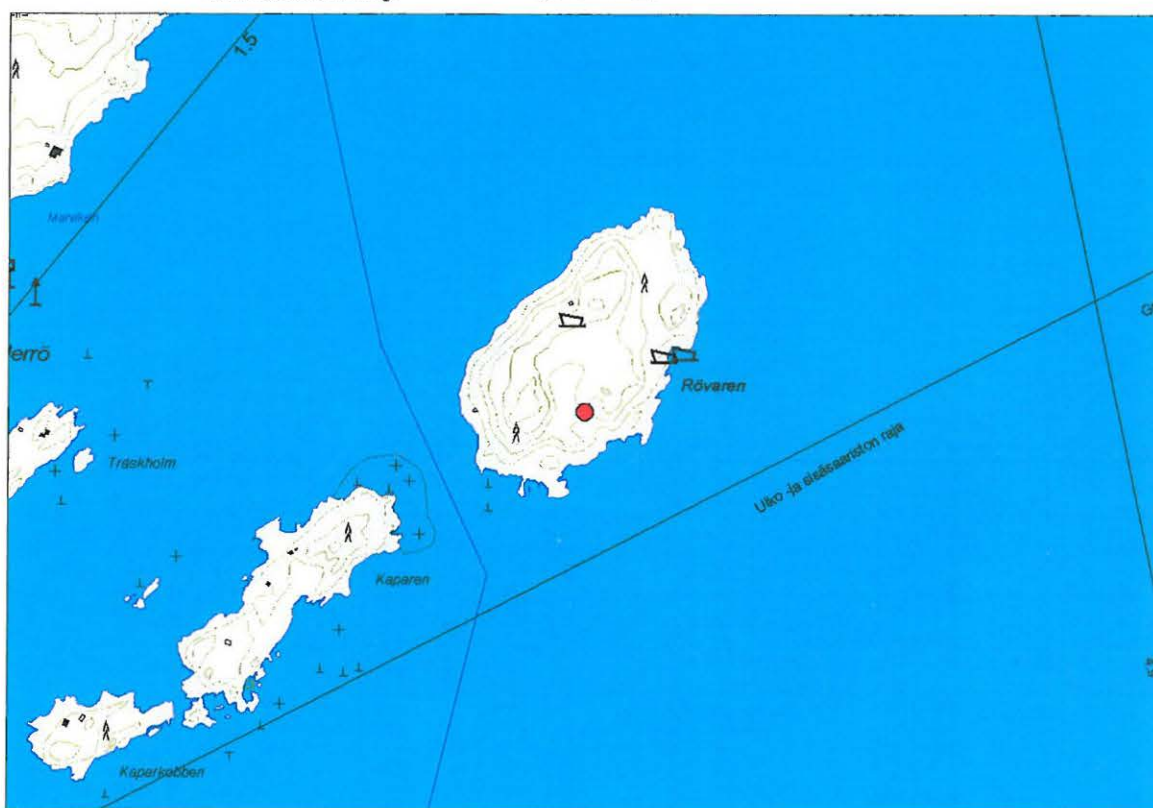
Pirunpellon pohjoislaidassa on suuremmista kivistä kasattu röykkiönmallinen rakenne. Se ei voi olla luonnonmuoto vaan selvästi ihmisen rakentama. Tämä rakenne on halkaisijaltaan noin 4 metriä ja korkeutta sillä on noin 0,5 metriä. Sen keskiosassa on ammeenmallinen syvennys, joka ei ulotu pohjaan saakka. Ammeen koko on 0,5 x 1,0 m. Syvennyksen reunakivet vaikuttavat asetelluilta. Kivikerroksia näkyy 3-4.

Rakenteen kivet ovat ehkä otettu luonnonmuodostumasta, vaikka ovatkin hieman suurempia. Rakenteen kivien halkaisija on keskimäärin 0,3-0,4 m ja kiviä peittää jäkälä. Rakenteessa on myös särmikkäitä kiviä. Kohteen korkeus merenpinnasta on vain 3-4 metriä, joten röykkiö se ei voi olla, vaikka sellaista muistuttaakin. Rakenteen länsipäässä kasvaa mänty ja rakennetta peittää sammal ja kanerva. Rakenteen pohjoispuolella alkaa tiheä kuusimetsä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä saattaa olla jokin puolustukseen liittyvä rakenne, tykkiasema tms. Paikka on ollut suojaista juuri metsän rajalla ja etelään merelle on ollut hyvät näkymät.

Mittakaava 1: 10 000

150	
NIMI	Rönkä
KUNTA	Espoo
ALUE	Suvisaaristo
P	6665751
I	3371200

HELSINKI

Kohdenimi	Santahaminan Isosaari SE	N 6672139
Alue	Santahamina	E 3393529
Kunta	Helsinki	Z 15

Mj-tyyppi	Puolustusvarustus	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Itään suuntautuneen kukkulan huipulle rakennetun kivibunkkerin länsipuolella (n. 50 m) oleva korkea hiekkakumpu. Kumpu on vahvasti metsittynyt ja siitä on otettu hiekkaa. Kumpu on kukkulan juurella rinteessä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kummun halkaisijaan nähden suuri korkeus ja seikka, että vuoden 1957 tutkimuksissa Santahaminan Isosaaren samankaltaisella kummulla ei löydetty mitään rakenteita (vain hiekkaa) viittaa siihen, että kumpu ei ole järin vanha. Sen sijainti bunkkerin takamaastossa (kuten myös Isosaari ja Isosaari SE) liittäisi sen ja muut rakenteet näiden rakentamiseen.

Kyseessä on todennäköisesti 1800-luvun puolenvälin jälkeen rakennettu miehistönsuoja, joista löytyy Suomenlinnan arkistosta (MV) karttapiirustuksia.

31	
NIMI	Santahaminan Isosaari SE
KUNTA	Helsinki
ALUE	Santahamina
P	6672139
I	3393529

Kohdenimi	Hevossalmi	N 6673172
Alue	Santahamina = <i>Santahamina</i> <i>Hevossalmi</i>	E 3391992
Kunta	Helsinki	Z 5

Mj-tyyppi	Hautausmaa?/puutarharakenteita	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

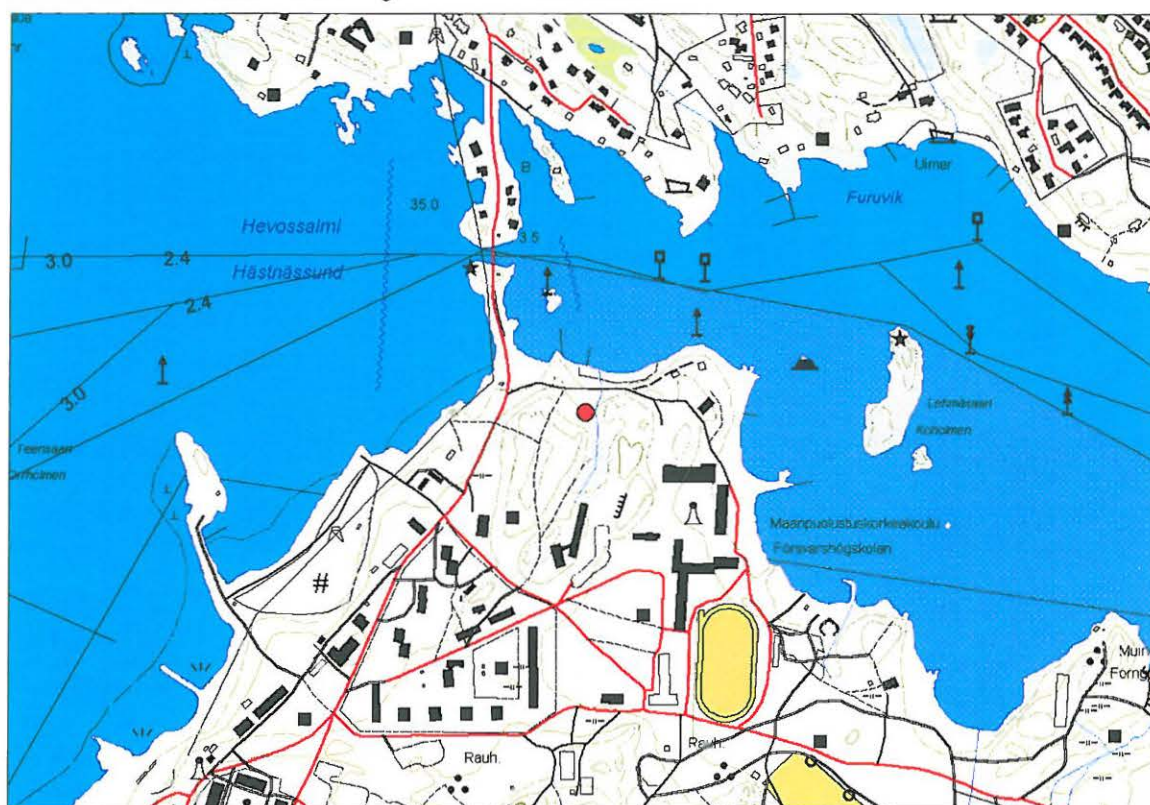
Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin (kartta 1600-luvulta; artikkeli "Onko Helsingin vanhin hautausmaa Santahaminassa?", Uusi Suomi 5.3.1964, Nro 63, s. 4). Se sijaitsee Santahaminan sillan itäpuolen venelaiturista sisäsaareen olevassa kahden kallion välisessä laaksossa. Alueen eteläosassa on raivattu asfaltoimaton kääntö-/parkkipaikka, jonne johtaa itäreunaa pitkin kulkeva soratie.

Tarkastuksessa havaittiin että alue on potentiaalinen hautausmaaksi (hiekkamaata, tasainen) ja yksi mahdollinen rakenne. Se on E-W suuntainen soikea kivikehä, jonka pohjoisreuna on epämääräinen; n. 3 x 1,5 m; kivet n. 50 cm.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kivirakenne liittyy luultavasti muihin alueella sijaitseviin puiston pengerryksiin. Hautausmaata ei havaittu vaikka paikalle tehtiin useita koekuoppia.

Aluskasvillisuus ja pudonneet lehdet vaikeuttivat havainnointia. Alue vaatii lisätutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

32	
NIMI	Hevossalmi
KUNTA	Helsinki
ALUE	Santahamina
P	6673172
I	3391992

Kohdenimi	Ruutikellari	N 6677020
Alue	Vähä-Meilahti	E 3383336
Kunta	Helsinki	Z 25

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Meilahden urheilukentän länsipuolella sijaitsevan laajan avokallioalueen eteläosissa. Kalliota rajaa etelälaidalla Seurasaarentie. Kohde sijaitsee 200 metriä itään Seurasaarentien ja Heikinniementien risteyksessä sijaitsevalta parkkipaikalta. Parkkipaikan nurkalta lähtee polku kohti kallion huippua huvilan pohjoispuolitse. Paikalla on avokalliota ja kuivaa kangasmetsää sekä alempana rinteessä lehtimetsää. Puulajeina on pääasiassa mänty ja pihlaja, mutta myös koivua, haapaa ja vaahteraa. Ympäristö on lähinnä avokalliota, mitä paikoitellen peittää sammal sekä heinää kasvava turve. Paikalta avautuu hieno näkymä yli Seurasaaren merelle etelästä länteen.

Kallion päällä sijaitseva pahoin hajotettu pronssikautinen hautaröykkiö on tutkittu vuonna 1950 ja se on entistetty tutkimuksen jälkeen. Kohteelta ei tullut kaivauslöytöjä. Kohteen löytää, kun kulkee kallion laen ja sen lounaaseen viettävän rinteiden taitekohdassa kohti kaakkoa 100-200 metriä. Paikalla kallio viettää siis lounaaseen.

Nykyään paikalla on lähinnä röykkiön rippeet 11x17 metrin alueella, missä on kivikeskittymiä lähinnä 1-2 kerroksessa. Alkuperäistä röykkiön paikkaa on vaikea enää hahmottaa. Hajotetun röykkiön kivet ovat kallion alanteissa ja sammal ja ruohoinen turve peittää kiviä vahvasti, mikä vaikeuttaa kohteen havainnointia. Suurempi kivikeskittymä on kivikon länsiosassa, missä kiviä on muutama kerros. Kivet ovat kooltaan noin 0,2-0,7 m halkaisijaltaan.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen sijainnin ja luonteen perusteella se voidaan ajoittaa pronssikaudelle, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Humallahti	N 6676893
Alue	Meilahti	E 3383911
Kunta	Helsinki	Z 14

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee pitkänomaisella kallioalueella, joka on jäänyt Humallahden ja Paciuksenkadun väliin. Meilahden sairaala sijaitsee kohteesta 80 metriä koilliseen. Röykkiö sijaitsee Paciuksenkadun ja Seurasaarentien risteysen eteläpuolella, risteyksestä noin 10 metriä. Ympäristö on rakennettua kaupunkimiljöötä.

Tämä pronssikautinen röykkiö on tutkittu vuonna 1886, jonka jälkeen kivet asetettiin paikoilleen. Löytöinä saatiin palanutta luuta (ei luetteloitu Kansallismuseon kokoelmiin). Röykkiö on koottu pelkistä kivistä ja sen ympärille on laitettu rautaketjut paasineen. Paikalla on Museoviraston rauhoitustaulu.

Röykkiö sijaitsee avokalliolla, yhdellä loivasti kumpuilevan kallion nyppylöistä. Kallio viettää lounaaseen kohti Humallahden rantaa. Röykkiö on halkaisijaltaan noin 7-8 metriä, E-W-suunnassa halkaisijan ollessa hieman pidempi. Korkeutta röykkiöllä on noin metri. Röykkiön luonnonpyöreät kivet ovat kooltaan 0,3-0,7 m ja joitakin suurehkoja kiviä on vierähdellyt röykkiön ulkopuolelle. Kiviä peittää jäkäläkasvusto. Röykkiön itä- ja eteläreunat ovat hieman nelikulmaisuutta lähenevät, mikä saattaa johtua myöhemmästä kajoamisesta. Alun perin muoto lienee ollut pyöreä.

Röykkiö näkyy hyvin tielle. Röykkiön ympärillä kallioilla kasvaa harvakseltaan puuryhmiä, joissa lajeina ovat mänty, koivu, pihlaja, vaahtera ja haapa. Avokalliota laikuttavat myös pienet nurmialueet. Paikalta on avoin näkymä kaakosta etelän kautta länteen.

Aivan kohteen viereen ei voi pysähtyä autolla. Seurasaarentien varressa noin 100 metriä risteyksestä alamäkeen, tien pohjoispuolella, on opastein merkitty Meilahden urheilukentän parkkialue. Parkkialueen itäkulmasta kohteelle pääsee asfaltoitua kevyenliikenteen väylää pitkin. Lähin talo (Meilahden sairaala) sijaitsee noin 80 metrin päässä koillisessa. Kohteen saavutettavuus on helppo.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen sijainnin ja luonteen perusteella se voidaan ajoittaa pronssikaudelle, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Tukholman- ja Paciuksenkadun risteys	N 6677284
Alue	Vähä-Meilähti	E 3383688
Kunta	Helsinki	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Pronssikautinen hautaröykkiö sijaitsee Meilahden Urheilupuiston alueella, Tukholmankadun ja Paciuksenkadun risteyksestä noin 80 metriä etelään. Se sijaitsee avokallion ylätasanteella, jonka länsi- ja lounaispuolella kallio alkaa viettää. Kallion etelälaidalla kasvaa mäntyä ja alavalla alueella sekametsää. Puulajeina männyn lisäksi haapa, vaahtera ja koivu. Avokalliota laikuttaa sammal ja heinätuppaat. Nykyään kohde sijaitsee yli 20 metriä meren pinnan yläpuolella.

Röykkiö sijaitsee aivan uusien kerrostalojen pihapiirissä lähimpien talojen ollessa vain noin 10 metrin päässä röykkiön kaakkois- ja luoteispuolella. Röykkiö on tutkittu vuonna 1935 ja entistetty tutkimusten jälkeen. Sitä ympäröivät ketjut paasineen. Kohteelta ei tunneta esinelöytöjä.

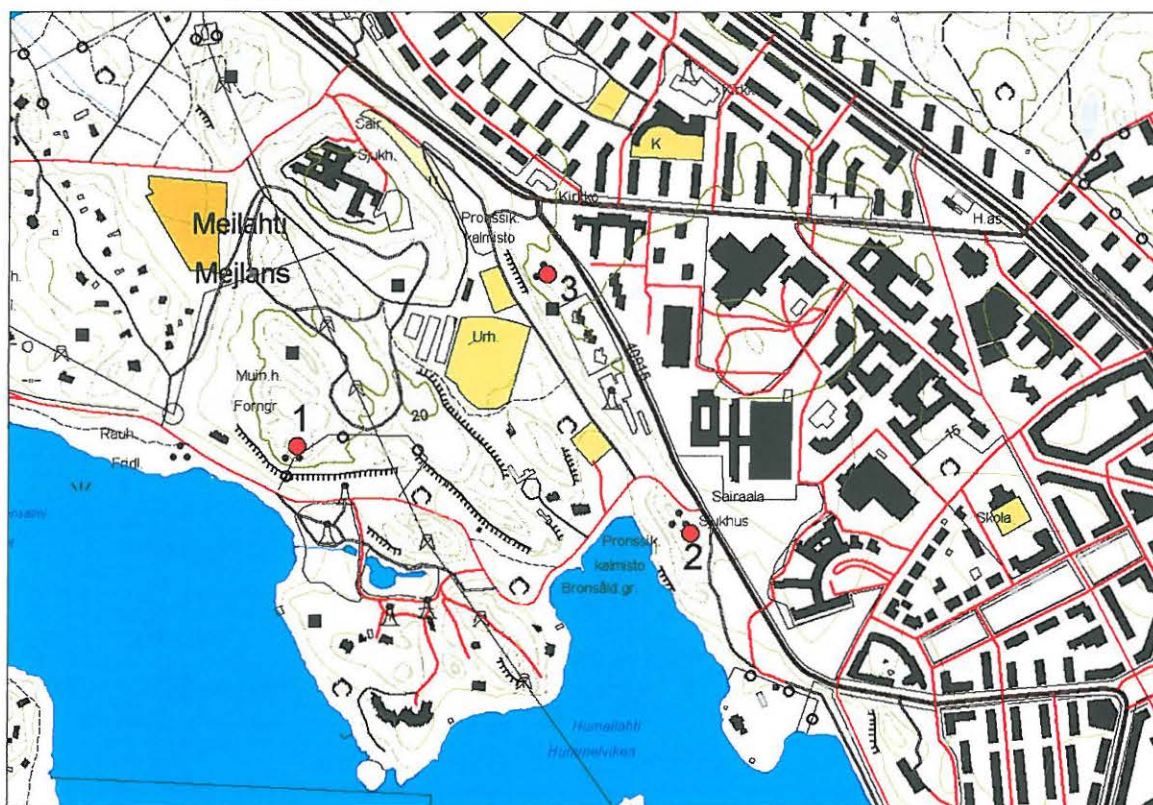
Röykkiö on halkaisijaltaan noin 6,5 metriä, muoto on epämääräinen. Etenkin pohjois- ja itäreunalla näkyy suuremmista kivistä kasattua kehää. Röykkiön kivet ovat kooltaan 0,15-0,7 m, mutta keskimäärin melko pieniä ja särmikkäitä. Korkeutta röykkiöllä on arviolta 0,5 m. Röykkiön lounaisosa on häiriintynyt, siellä ei ole kiviä laisinkaan muutaman neliön alueella. Se ei siis toteuta pyöreää kumpumaista muotoa.

Paikalta on kohtuullisen avoin näkymä etelästä länteen yli Meilahden urheilu- ja tenniskenttien. Näkymää peittää hieman kallionnyppylän etelälaidalla kasvava sekametsä. Muilla ilmansuunnilla täysin muokattu urbaani miljö. Röykkiö sijaitsee kapealla lähes kaakko-luode-suuntaisella avokalliokaistaleella, missä etelämpänä sijaitsee Humallahden röykkiö. Humallahti onkin pronssikaudella ulottunut aivan röykkiön länsipuolelle. Röykkiöstä itä-koilliseen jatkuu korkeampi maasto. Korkeuskäyrien perusteella röykkiö on sijainnut koillispuolellaan olleen korkean maastoalueen luoteeseen työntyvällä pienellä niemellä, jonka länsipuolelle on siis työntynyt kapea lahti.

Lähimmälle tielle, joka on vilkkaasti liikennöity Paciuksenkatu, on matkaa 40 m, mutta kadun varrelle ei ole mahdollista pysähtyä. Lähin yleinen parkkialue on noin 100 metrin päässä kohteesta länteen, missä sijaitsee Meilahden urheilukentän parkkialue. Sinne pääsee ajamaan Meilahdentien kautta allergiasairaalan itäpuolelta. Parkkialueelta pääsee kohteelle asfaltitua kevyenliikenteen väylää pitkin, joka nousee parkkialueelta kohti Tukholmankadun päätä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen sijainnin ja luonteen perusteella se voidaan ajoittaa pronssikaudelle, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Ruutikellari
KUNTA	Helsinki
ALUE	Vähä-Meilahti
P	6677020
I	3383336
2	
NIMI	Humallahti
KUNTA	Helsinki
ALUE	Meilahti
P	6676893
I	3383911
3	
NIMI	Tukholman- ja Paciuksenkadun risteys
KUNTA	Helsinki
ALUE	Vähä-Meilahti
P	6677284
I	3383688

Kohdenimi	Itäniitynniemi	N 6674204
Alue	Jollas	E 3394335
Kunta	Helsinki	Z 10

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen?	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Itäniitynniemen E osassa jyrkkärinteisen kalliomäen vieressä. Alueen vallitseva puusto on sekametsää ja aluskasvillisuus varvikkoa. Itse rakenne sijaitsee itään aukeavan tasaisen kallioterassin niemekkeellä, josta on jyrkkä pudotus rantaan.

Kokonaisuus koostuu 0,2-0,4 m:n luonnon pyöristämistä kivistä rakennettu kivipenkki, -aita ja -pöytä. (Penkkiin ja pöytään on käytetty betonia). Penkki ja aita muodostavat 270 asteen ympyrää oviaukon jäädessä kohti SW. Aita seuraa niemekkeen muotoa, penkki on länsi- ja N-S-suuntainen ja suora.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Paikka, jossa rakenteet ovat, olisi ollut varsin sopiva hautaröykkiölle, mutta jos sellainen on paikalla ollut on sen kivet käytetty rakenteisiin.

Mittakaava 1: 10 000

15	
NIMI	Itäniittynniemi
KUNTA	Helsinki
ALUE	Jollas
P	6674204
I	3394335

Kohdenimi	Lehtisaari	N 6676150
Alue		E 3380874
Kunta	Helsinki	Z 25

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Helsingin Meilahden ja Espoon Otaniemen välillä sijaitsee saarijono, joista yksi on Lehtisaari. Saari on noin kilometrin N-S -suunnassa ja leveyttä sillä on vajaa kilometri. Saaren korkeimmat huiput kohoavat nykyään hieman yli 25:n metrin. Kohteina on (kolme?) kaksi pronssikautista kalliolle kasattua röykkiötä kerrostalojen pihapiirissä. Röykkiöt on kaivettu vuonna 1949, mutta mitään esinelöytöjä ei saatu. Läntisempi röykkiö on entistetty. Paikalla on Museoviraston rauhoitustaulu.

Kohteiden ympäristö on rakennettua kaupunkimiljöötä. Siellä missä metsää kasvaa, luonnehtii sitä parhaiten keskitiheä sekametsä. Puulajeina ovat yleisyysjärjestyksessä mänty, koivu, pihlaja, haapa sekä kataja.

Läntisempi röykkiöstä, A, sijaitsee Hiidenkiukaantien päästä noin 60 metriä kohti länsiluodetta. Komea röykkiö sijaitsee kallion laella, joka laskee loivasti etelän ja luoteen välisiin ilmansuuntiin, etenkin länsireuna on jyrkkä. Paikalta on myös muutaman männyn ja koivun peittämät merinäkyvät edellä mainittuihin suuntiin.

Röykkiö on kasattu avokalliolle, mutta nykyään röykkiön ulkolaidoilla kasvaa nuoria mäntyjä. Röykkiöstä on kierähdellyt kiviä vähän joka suuntaan, mutta kohde kuitenkin melko ehjä.

Röykkiön mitat ovat N-S -suunta 9,5 m ja E-W-suunta noin 8,5 m. Korkeutta sillä on noin 1,5 metriä. Röykkiön keskellä on noin metrin syvä kraatteri, jonka halkaisija on 3 metriä. Kraatteri ei ulotu pohjaan asti. Kivien koko vaihtelee 0,2 -0,7 m halkaisijaltaan ja ne ovat luonnonpyöreitä. Kraatterissa on näkyvissä muutama särmikkäämpi laakakivi, mutta on vaikea sanoa onko kyseessä paasiarkku tms. itä- ja länsilaidoilla on nähtävissä reunakehää. Röykkiö on levinnyt hieman koillisosasta ja pohjoisosasta on kuusen alla. Röykkiön kivien päällä kasvaa sammalta ja jäkälää. Kyseinen röykkiö siis varsin näyttävä.

Lähin talo sijaitsee kohteesta noin 40 metrin päässä ja lähin tie sekä parkkipaikka 60 metrin päässä em. röykkiöstä koilliseen Hiidenkiukaantien päässä. Parkkipaikalta kulkee kohteelle polku (ei varattuja paikkoja eli saa pysäköidä). Kohteen saavutettavuus on helppo.

Edellä kuvaillusta 250 metriä itäkaakkoon sijaitsee toinen röykkiö B. paikkana on kallionnyppylä, joka kohoaa runsaan 15 metrin korkeuteen meren pinnasta. Röykkiö on tutkittu ja röykkiöstä poistetut kivet on jätetty kohteen itäpuolelle niin että kalliota vasten alinna olleet kehäkivet on jätetty alkuperäiselle paikalleen. Kohde sijaitsee kalliotasanteella, joka laskee joka suuntaan. Jyrkemmin kallio laskee etelään ja pohjoiseen. Ympäristö on melko rakennettua miljöötä. Ympärillä sijaitsee sekametsä, missä kasvavat mänty, koivu, pihlaja sekä kataja.

Röykkiön ulkokehän halkaisija on N-S-suunnassa 7 metriä ja E-W -suunnassa 6,5 metriä. Uloimmat kehät ovat 0,7 metrin päässä toisistaan. Keskelle on jätetty 2,5 metriä

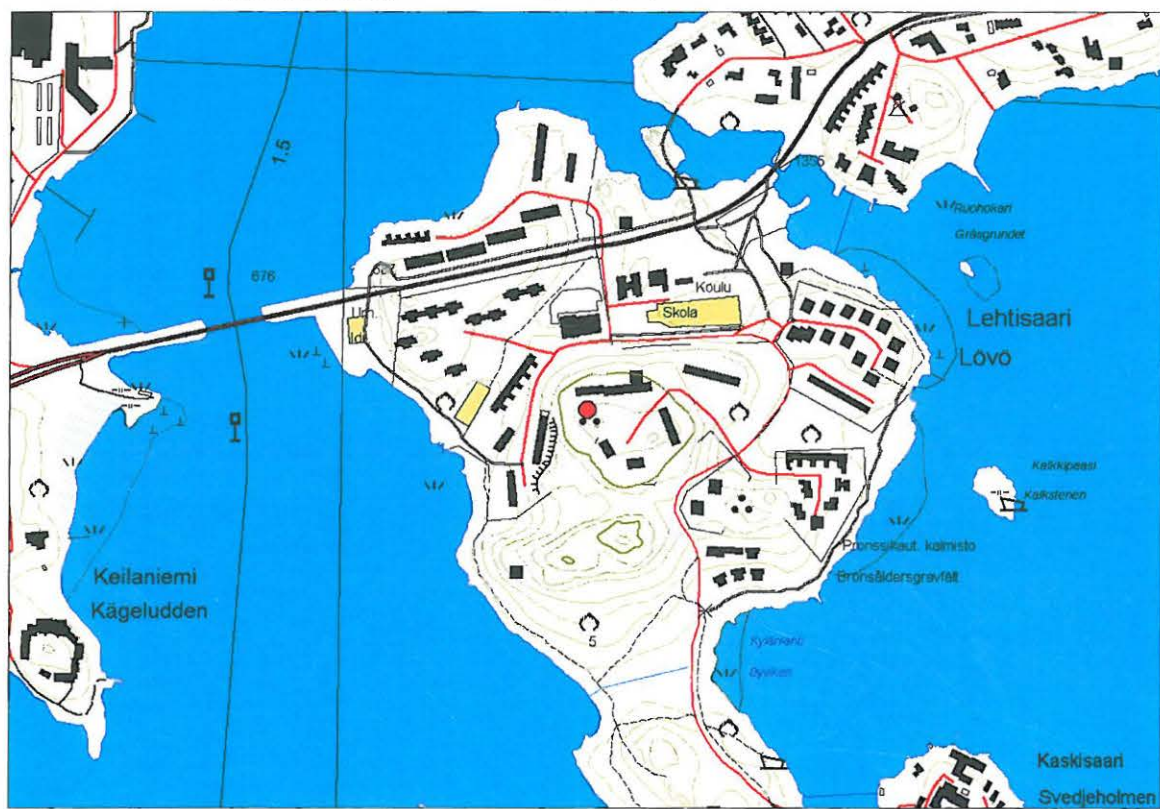

halkaisijaltaan oleva kivikenttä. Kiviä on vain yksi kerros. Kivet ovat kooltaan 0,2-0,6 m ja niitä on sekä luonnonpyöreitä että särmikkäitä. Kohteella on Museoviraston infotaulu. Kohteelta on näkymät idästä etelän kautta lounaaseen sekä pohjoiseen. Se on varmasti näkynyt hyvin etelästä mereltä käsin.

Lähin kerrostalo sijaitsee noin 40 metrin päässä lännessä ja lähin tie sijaitsee 50 metrin päässä kohteesta pohjoiseen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen porsikkautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Lehtisaari
KUNTA	Helsinki
ALUE	
P	6676150
I	3380874

